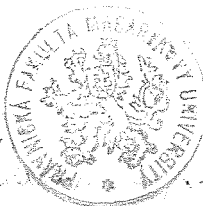

NOVÝ ZÁKON

13-E-92

SEMINÁRNÍ

hist.-práv.

KNIHOVNA

oddělení

Z řečtiny přeložil F. Žilka

1946

Vydal Jan Laichter

Praha XII, U Riegrových sadů 4

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND
 Č. inv.: 03775

Veškerá práva vyhrazena

Copyright in U. S. A.

by Jan Laible 1933

Koupil od Ing. Komáreka
 Darem od ~
 v Bome — 72 1875 83—
 Inv. č. : 36.959
 Sign

PŘEDMLUVA

Odvážil jsem se na nový překlad klasické a jedinečně posvátné knihy křesťanství, Nového zákona.

Všichni víme velmi dobře a uznáváme s vděčností, jaký poklad máme v překladu Kralickém. Jest a zůstane pro náš národ stejným vzácným dědictvím, jakým je Lutherova Bible pro Němce a autorisovaný překlad krále Jakuba pro Angličany. Ale oba ty národy mají vedle jmenovaných, zavedených a uznaných překladů ještě také překlady revidované a pokusy o překlady nové. V revizi bylo u nás pracováno. Pro nový překlad je tu místo.

Isťm si velmi dobře vědom nesmírných obtíží, s nimiž je překlad spojen. Nejde o nic menšího, než o to, přetlumociti náboženský a myšlenkový svět do dnešní řeči; zachovati jeho obsah a ráz, a učiniti jej srozumitelnějším, bližším jednak tomu, kdo zná náš kralický text a sám se přesvědčil, jaké jsou v něm nesnáze, jednak těm, kdo nově a prvně přistupují ke čtení této knihy.

K této práci tedy mě vedly důvody věcné a požadavky jazykové.

Současně s reformací se začínala důkladná práce o textu Nového zákona. Tato činnost od té doby neustala. Vydatnou pomůckou byl objev mnoha rukopisů starších, než byly ty, jichž užívali reformátoři a překladatelé 16. a 17. století. Tím bylo umožněno zjistiti starší znění Nového zákona. Není tím řečeno, že by se kritická věda do dneška již byla dopracovala textu skutečně původního, jak byl Nový zákon napsán; ale podařilo se jí srovnáváním objeviti text bližší znění původnímu. To samo již je značný zisk.

Tento nově zjištěný a dnes obecně ve vědě používaný text se na mnohých místech liší od textu dříve běžného, je-
 muž se říká „textus receptus“ (text přijatý, uznaný).
 Úchytky nejsou celkem nijak revoluční, ale zasahují přeco

tu a tam i do znění míst důležitých, jako je na příklad modlitba Páně. Některé místo musí býti vynecháno jako pozdější dodatek anebo dáno jen do poznámky, jako na př. perikopa o cizoložnici, Jan 8, 1—11.

Žádná revize překladu nemůže pominouti takové výsledky badání nevyšimavosti, tím méně nový překlad. To je věcný důvod, jenž mě vedl k pokusu o nový překlad.

Druhý důvod jest jazykový. Čeština Kralické bible je klasická, čistá, výmluvná, mocná, slavnostní, ale má na sobě ráz doby, je archaická, nezvyklá, tu a tam pro nás cit strojená, na př. v slovosledu namnoze příliš latinská. Všichni jsme se učili na Kralické bibli výrazně a správně češtině, ale dnes se takovou řečí již nemluví ani na kazatelně, jež arci zachovala největší měrou biblický spád a ráz, a nepíše ani ve vědeckých, také ne theologických knihách. Mimo to nejedem výraz Kralický má dnes jiný význam a některé slovo je přímo zastaralé. Kdo je odchovancem Kralickou bibli, rozumí ovšem všemu, ale i on má jisté obtíže. Kdo však není v denním styku s bibli, jmenovitě kdo s ní přijde do styku po prvé, naráží na značné potíže, dá mu mnoho práce postihnouti smysl a někdy se mu to vůbec nepodaří. Celkem lze říci, že dnešní čtenář rozumí Kralické bibli méně, než jí rozuměli naši předkové, poněvadž jim její řeč byla bližší ve výrazu a struktuře mluvy.

Bible pro svůj obsah zasluhuje, aby byla učiněna obecně přístupnou a srozumitelnou, aspoň aby její forma neztěžovala pochopení obsahu. Tento cíl mají na mysli všechny moderní překlady, a z jejich úspěchu je vidět, že dobře posloužily tomuto účelu. Karl Weizsäcker napsal v předmluvě k svému překladu do němčiny*): „Hledíme-li na porozumění spisům Nového zákona v jejich souvislosti a v jejich zvlátnosti, může posloužit toliko překlad, který v dnešní mluvě a podle dnešních pravidel usiluje zprostředkovat čtenáři tytéž dojmy, jež měli nejstarší čtenáři z původního jazyka. K tomu slouží veškeren pokrok, jež od doby reformační učinila znalost původního textu, řeči a

*) Das Neue Testament. Vorwort zur fünften Auflage, 1892.

dějín. I v tomto směru musí čtenářovi překladu býti poskytnuta přibližně ta výhoda, jakou jinak má jen učený čtenář řeckého Nového zákona“.

Usiloval jsem o snadnější a hladší srozumitelnost. Ale nezaručuji, že každá věta bude sama o sobě docela jasná. Jsou místa neobyčejně temná v originále, a jest jen potivě přiznati to i v překladu. Snažil jsem se vystihnouti ducha Nového zákona a neváhal jsem někdy obětovati literu. Ale celkem bylo mým úsilím překládati docela věrně, i když ne otrocky.

Znalec a milovník Kralického překladu leckde bude zaražen neobvyklostí výrazu místo výrazu, který se užíval. Někde se mu bude zdát, že jsem podlehl vlastním názorům a změnil je do textu.

Těchto druhých míst bude celkem málo. Trvám na tom, že překlad není mechanické přenesení slov, nýbrž přemýšlení pojmů. V tom smyslu je každý překlad trochu osobní. Mým úmyslem nebylo revidovati Kralický překlad a podržeti z něho co nejvíce. Byl jsem vždy veden myšlenkou, jak by dnešní člověk, theolog, vyjádřil pro dnešek řecký originál.

Prvních míst bude víc, ale shoduje-li se nový překlad lépe s originálem i s duchem našeho jazyka, musí se s tím každý smířiti. Ostatně myslím, že neobvyklý, netradiční výraz přimutí mnohého, aby si přemyslel některé biblické pojmy.

Na některých místech, jmenovitě v evangeliu Janovu, jsem přemístil několik veršů do souvislosti, jež je logicky i věcně správnější. Chce-li je čtenář čísti v obvyklém pořádku, nebude mu to obtížné.

Za podklad překladu jsem užil řeckého textu, ježž podává Eberhard Nestle ve vydání Novum Testamentum graece, Stuttgart, Privilegierte württembergische Bibelanstalt. Jen v několika případech jsem se rozhodl pro znění úchylné podle některého uznaného rukopisu.

K takovému kroku nejen opravňuje, ale někdy přímo nutí skutečnost rozmanitého čtení v rukopisech. Jistá volnost v úsudku a rozhodování je tu vědeckým právem i povinností. Textu absolutně jistého dosud nemáme. Nestlíř text jsem zvolil proto, že je přístupen v latiném vydání,

jež je nejrozšířenější u nás a jehož se použilo také na př. pro nejnovější překlad do franštiny.

Značné rozpaky mi působil přepis vlastních jmen. Ve vědeckém světě se stalo zvykem užívat, pokud možno, původního znění také v překladu. Ale není možno prováděti tuto zásadu důsledně a všude. Nemůžeme na příklad zaváděti znění „Jesus“ místo „Ježíš“. (Ostatně ani Jesus není původní tvar, nýbrž řecký přepis hebrejského Jehošua.) Sotva by se vžil tvar „Paulos“ místo našeho „Pavel“, „Israël“ místo „Izrael“, „Mathaios“ místo „Matouš“ atd. Zaváděti tyto staré formy místo forem vžitých od staletí bylo by násilné. Když se nebudeme a nemůžeme vracet k tvaru Jesus, je otázkou, smíme-li zaváděti znění Barnabas místo Barnabáš, Kaiafas místo Kaifáš. Po dlouhém váhání a po poradě s odborníky jsem se rozhodl ponechati celkem tvary vžitě. Jen tam, kde praxe není zcela ustálena, vrátil jsem se k znění spíš řeckému místo latinského přepisu.

Použití hranatých závorek [] znamená, že bylo doplněno slovo k lepšímu porozumění.

Než jsem se odhodlal se svou prací na veřejnost, předložil jsem hotový rukopis dvěma znalcům. Profesor Dr. Ferdinand Stiebitz z Masarykovy university v Brně, odborník v řečtině klasické i biblické, pilně a obětovně srovnal snad každé význačnější slovo s originálem a dal mi četné cenné pokyny; z nich jsem vděčně použil velmi mnohých. Profesor Dr. Emil Smetánka z Karlovy university v Praze si dal velkou práci přečísti můj rukopis, upravil jeho češtinu podle uznávaných pravidel a velmi vydatně mi pomáhal s korekturami. Oběma těmto ochotným spolupracovníkům vzdávám srdečné díky.

Předkládám svou práci, kterou jsem konal s pilí a láskou i s mnohým osobním ziskem a nemalou radostí, naší veřejnosti s přáním, aby pomohla lépe porozuměti základním myšlenkám křesťanství a rozmnožila lásku k jeho posvátné knize.

K DRUHÉMU VYDÁNÍ

Potřeba nového vydání v době tak krátké svědčí radostně o tom, že překlad vyšel včas a vhod a že mnohým opravdu posloužil.

V tomto novém vydání jsem učinil některé změny, v celku nevelké. Důsledněji jsem provedl jednotu ve vystižení některých výrazů, pokud je to vůbec možno bez mechaničnosti.

Formálně jsem vynechal závorky (), poněvadž přý budily dojem, jako by místa takto označená nenáležela do pravého textu, kdežto já jsem jimi chtěl usnadniti pohled na souvislost. — Opravil jsem chyby tisku. Změn v celku není mnoho. Rozumí se, že se neuzavírám dalším účelným a oprávněným opravám.

Vyhovují přání a tomuto vydání předeseílám velmi s t r u č n ý výklad o jednotlivých spisech Nového zákona. Nenahradí „Dějiny novozákonního písemnictví“ neb „Úvod do Nového zákona“. Má jen naznačiti, kdo byli pisatelé Nového zákona a co jsou jejich spisy.

CO JEST NOVÝ ZÁKON?

Nový zákon je církevní, kanonický výběr z nejstaršího písemnictví začínajícího křesťanství dvou prvních století. Skládá se ze tří druhů spisů od několika autorů: 1. ze spisů historických (t. j. čtyř „Evangelíí“ a „Skutků apoštolských“), 2. z poučných a povzbuzujících „Epištol“, t. j. listů, dopisů několika pisatelů a 3. z jedné knihy eschatologicko-apokalyptické („Zjevení“).

„Evangelium“ znamená obsahově „radostnou zvěst“ a pak i formálně knihu, která tuto Boží zvěst obsahuje.

První tři evangelia (synoptická: Matouš, Marek, Lukáš) jsou prostá vypravování o Ježíšově osobě a působnosti, sepsaná na základě pramenů (kolem r. 50 po Kr.), které zachytily spolehlivé ústní svědectví očitých

svědků, prostředkující přímý dojem z jeho osobnosti, hlavně soud víry v jeho mesiášství. Prameny byly sepsány v prvním pokolení křesťanském (doba apoštolská), v nynější podobě jsou tato evangelia z doby poapoštolské.

„Synoptickými“ (t. j. asi „souhlednými“) nazývá odborná věda tato evangelia proto, že mají celkem stejný rozvrh a postup, takže hlavní jejich jádro lze sestavit podle obsahu do tří sloupců vedle sebe. Vedle společných shodných míst má ovšem každé z nich své zvláštnosti věcné i svůj odlišný, osobitý ráz.

První evangelium připisuje dávná církevní tradice Matoušovi-Levimu (Mat. 9, 9; Mar. 2, 14; Luk. 5, 27), o kterém Eusebius napsal, že zanechal Hebreům evangelium ve své mateřské řeči jako náhradu za svou osobní působnost, a o kterém Papias zanechal zprávu, že zaznamenal Ježíšovy výroky („Logia“). Tyto zprávy se asi týkají jednoho z pramenů, kterých bylo použito pro sepsání evangelíu v nynější formě.

Mark, jehož jméno nese druhé evangelium, je totožný s příbuzným Barnabášovým (Kol. 4, 10), nazývaným také Janem (Skut. 12, 12 a 15, 37). O něm poznamenal Papias, že byl tlumočnickem Petrovým a zapsal, pokud jeho paměť sahala, slova a činy Ježíšovy.

Lukáš, lékař, byl jedním z průvodců Pavlových na jeho misijních cestách (Filem. 24, Kol. 4, 14).

Evangelium Janovo je duchem a rázem odlišné. Odlišnost chtěl starý církevní spisovatel označiti přívlastkem „evangelium pneumatické“ (duchovní). Pisatel chtěl vystihnouti pozemský úsek bytí věčného božského Slova (Logos) vteleného v Ježiše. Tradice připisuje tuto knihu apoštolu Janovi, synu Zebedeovu. Někteří badatelé soudí, že toto značně mladší dílo není původu apoštolského, nýbrž mohlo by pocházeti od efezského „presbytera“ Jana.

Skutky apoštolů jsou výsekem historie nejstarší křesťanské církve, napřed v Jeruzalémě, potom na širokém poli misie, nejdříve pod vůdcovstvím Petrovým, potom s osobou Pavlovou uprostřed. Zakládají se na starších zápisech, z nichž jeden, od průvodce Pavlova Lukáše, vedl k tradičnímu dohadu o pisateli celku.

Epištoly, listy, jsou ve své podstatě příležitostné dopisy sborům a jednotlivcům, posílané na základě přímých dotazů a na základě věcných potřeb především od apoštola Pavla jako pokračování a prohlubování jeho ústní činnosti misijní. Nejsou to dogmatická pojednání, nýbrž kazatelské výklady a praktické rady, pokyny, výstrahy, přátelské i přísné, vždycky osobní a konkrétní, reagující na místní situaci (z let 53—63 po Kr.).

Pavlovy epištoly náležejí mezi nejstarší památky křesťanského písemnictví a přes svůj osobní ráz a dobový podnět obsahují klasický výklad křesťanství od geniálního svědka a velkého myslitele, jež někteří nazvali druhým zakladatelem křesťanství.

O pravosti a původnosti epištol Pavlových není vážných pochybností. Jen o ep. k Efezským soudí někteří, že je pozdějším zpracováním listu ke Koloským.

Listy k Timoteovi a Titovi se skoro obecně pokládají za pozdější rozvedení myšlenek Pavlových s doplňky v jeho duchu pro dobu poapoštolskou (pastorální „pastýřské“).

Je nutno zmíniti se, že připisování děl některému známému autoru velké autority v církvi bylo ve staré době docela obvyklé a nesmí se měřit a soudit dnešním zvykem v literatuře.

Epištola k Židům nenese v čele jméno Pavlovo; tradice od starodávna byla rozpolcena (mnozí hádali na Barnabu a j.). Dnes se obecně pokládá za dílo některého Pavlova žáka. Je theologickým pojednáním (diatribe) nebo homilií (souvíslym, ne řečnický disponovaným kazatelským výkladem).

Epištoly Jakubova, Petrovy, Janovy a Judova se nazývají epištoly katolické, obecné, poněvadž nemají ani místní ani osobní adresy, nýbrž jsou psány pro všechny věřící.

Jakubova epištola, zdá se, ve svých vývodech o víře předpokládá nejen působnost Pavlovu, nýbrž i jistý úpadek nebo mylný výklad pavlismu. Snáze se vysvětlí z doby popavlovské. Jinak má ráz judaistické zbožnosti a mravnosti.

II. ep. Petrova mluví o všech listech Pavlových jako známých (II Petr. 3, 15—16) a o jejich mylném výkladu, což také naznačuje spíše dobu poapoštolskou.

I. Janova má ráz shodný s evangeliem Janovým. Ostatní dvě jsou menší a docela příležitostné dopisy.

Ep. Judova jest obsahově shodná s II. Petrovou.

Zjevení Janovo je křesťanská ukázka oblíbené a rozšířené literatury apokalyptické, zabývající se viděními a proroctvími o konci světa, Mesiášovi, Antikristu, tisíciletém království, soudu, věčnosti, kniha žhoucí a zažehující vírou v Boha, naději v Boží spravedlnost a vítězství, odporem proti mocnostem světa a zla. Jest asi zpracována v době poapoštolské s použitím starších apokalyps s dobovými narážkami na současné události.

Celý Nový zákon je klasická kniha rodícího se křesťanství, svědek jeho víry, hledání, bojů, nalézání a vítězství. Křesťanské církve pokládají Nový zákon za Boží zjevení, za Boží slovo, za pramen poznání o Bohu, o Kristu a o nové cestě k spáse, za měřítko, za normu náboženského a mravního života.

1 Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova.

2 Abraham měl syna Izáka, Izák Jákoba, Jákob Judu
3 a jeho bratří; Juda Fáresa a Záru z matky Támary, Fá-
4 res Ezroma, Ezrom Arama; Aram Aminadaba, Amina-
5 dab Násona, Náson Salmona; Salmon Boesa z matky Ra-
6 aby, Boes Jobéda z matky Rut, Jobéd Jeseho; Jese
7 krále Davida, David Šalomouna z manželky Uriášovy;
8,9 Šalomoun Roboáma, Roboám Abiáše, Abiáš Azafa; Azaf
10 Jozafata, Jozafat Joráma, Jorám Oziáše; Oziáš Joátama,
11 Joátam Achaza, Achaz Ezechiáše; Ezechiáš Manasesa,
12 Manases Amosa, Amos Joziáše; Joziáš Jekoniáše a jeho
13 bratří za babylonského zajetí.

12 Po babylonském zajetí Jekoniáš měl syna Salatiele,
13 Salatiel Zorobábel; Zorobábel Abiuda, Abiud Eliachi-
14 ma, Eliachim Azora, Azor Sádocha, Sádoch Achima,
15 Achim Eliuda; Eliud Eleazara, Eleazar Mátana, Mátan
16 Jákoba; Jákob Jozefa, muže Marie, z které se narodil
17 Ježíš nazývaný Kristus.

Všech pokolení od Abrahama po Davida bylo tedy čtrnáct, od Davida po babylonské zajetí čtrnáct a od babylonského zajetí do Krista čtrnáct.

18 Narození Ježíše Krista se událo takto: Jeho
19 matka Marie byla zasnoubena Jozefovi. Dříve než se sešli, shledalo se, že otěhotněla z Ducha svatého.
20 Její muž Jozef byl spravedlivý; nechtěl ji vydati v pohanu, i rozhodl se s ní tajně rozejíti. Když si to rozvážil,
21 hle, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: „Jozefe, synu Davidův, neboj se vzít si svou ženu Marii, neboť, co v ní
22 bylo počato, je z Ducha svatého. Narodí se jí syn, a nazveš jeho jméno Ježíš; neboť on spasí svůj lid od jeho hříchů.“

6 * Toto vše se stalo, aby se splnilo, co Pán řekl skrze 22
proroka: „Hle, panna počne a porodí syna, a nazvou je- 23
ho jméno Emanuel,“ což přeloženo znamená »Bůh
s námi.«

Když se Jozef probudil ze spánku, učinil, jak mu anděl 24
Páně nařídil: vzal k sobě svou ženu, ale nežil s ní jako 25
manžel, až porodila syna; i nazval jeho jméno Ježíš.

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judei v době 2
krále Heróda, hle, má g o v é *) o d v ý c h o d u přišli
do Jeruzaléma a ptali se: „Kde je ten narozený král ži- 2
dovský? Viděli jsme totiž jeho hvězdu na východě
a přišli jsme se mu poklonit.“

Jakmile to uslyšel král Heródes, znepokojil se, a s ním 3
celý Jeruzalém. I svolal všechny velekněží a zákoníky lidu 4
a vyptával se jich, kde se má Kristus narodit. Oni mu 5
odpověděli: „V Betlémě v Judei, neboť u proroka je
psáno:

»A ty, Betléme v zemi Judské, 6
nejší nikterak poslední mezi judskými vůdčími městy,
neboť z tebe vzejde vůdce,
který bude pastýřem mého izraelského lidu.«

Tu Heródes tajně zavolal mágy, zjistil si od nich čas, 7
kdy se objevila hvězda, poslal je do Betléma a řekl: 8
„Jděte, přesně vypátrejte všechno o tom dítěti; až to vy-
šetříte, podejte mi zprávu, abych i já šel a poklonil se
mu.“

Když krále vyslechli, odešli. A hle, hvězda, již viděli 9
na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem,
kde bylo to dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se 10
velice. Vešli do domu, uviděli dítě s jeho matkou Marií, 11
padli na tvář a klaněli se mu. Otevřeli své poklady a obě-
tovali mu dary: zlato, kadídlo a myrhu. Když se jim 12
dostalo ve snu zjevení, aby se nevraceli k Heróдови, ode-
brali se jinou cestou do své vlasti.

Když odešli, hle, anděl Páně se zjevil ve snu Jozefovi 13
a řekl: „Vstaň, vezmi s sebou dítě i jeho matku, utec
do Egypta a buď tam, až ti řeknu. Heródes totiž
hodlá hledat dítě, aby je zahubil.“ I vstal, vzal s sebou 14

*) Mudrci a hvězdáři, hvězdopravci, kouzelníci.

15 dítě i jeho matku v noci, odebral se do Egypta a byl tam
až do Heródovy smrti, aby se splnilo, co řekl Pán skrze
proroka:

»Z Egypta jsem povolal svého syna.«

16 Když Heródes uviděl, že byl od mágů oklamán, velmi
se rozhněval; i poslal a dal pobít všechny děti v Betlémě
a v celém jeho okolí od dvouletých níže, podle času, který
17 si zjistil od mágů. Tu se splnilo slovo proroka Jere-
miáše:

18 »Hlas v Ráma byl slyšen,
veliký pláč a nářek:
Ráchel oplakávala své děti
a nechtěla se dát utěšiti,
poněvadž jich už není.«

19 Jakmile Heródes skončil, hle, anděl Páně se ve snu
20 zjevil Jozefovi v Egyptě a řekl: „Vstaň, vezmi s sebou
dítě i jeho matku a jdi do země Izraelské; neboť zemřeli
ti, kdož ukládali o život dítěte.“

21 I vstal, vzal s sebou dítě i jeho matku a vešel do země
22 Izraelské. Když však uslyšel, že Archelaus kraluje
v Judei místo svého otce Heróda, bál se tam jít. Když
23 pak se mu dostalo ve snu zjevení, odebral se do kra-
jiny Galilejské, šel a usadil se v městě řečeném
Nazaret, aby se splnilo slovo prorokovo, že bude na-
zýván Nazorejský.

3 V těch dnech se objevuje Jan Křtitel a káže na
2 poušti judské: „Čiňte pokání, neboť království nebeské
3 jest blízko.“ To je ten, o kterém prorok Izaiáš řekl:

»Hlas volajícího na poušti:
Připravte cestu Páně,
vyrovnávejte mu stezky.«

4 Tento Jan měl šat z velbloudí srsti a kožený pás kolem
5 beder, pokrmem mu byly kobyly a polní med. Tehdy
k němu vycházel Jeruzalém a celá Judea i celé okolí Jor-
6 dánu a dávali se od něho křtít v řece Jordánu, vyzná-
vající své hříchy.

7 Když uviděl mnoho farizeů a saduceů, že přicházejí
ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám dal pokyn,

abyste prchli před nastávajícím hněvem? Vydejte ovoce, 8 které by bylo hodno toho pokání; nemyslete si, že 9 můžete u sebe říkati: »My máme otce Abrahama.« Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi vzbuditi děti z těchto kamenů. Již jest přiložena sekera ke kořeni 10 stromů; každý strom, který nedává dobrého ovoce, bývá utínán a házen do ohně. Já vás křtím vodou k pokání. 11 Ten však, kdo přichází za mnou, jest mocnější než já; jeho sandály nejsem hoden nositi; on vás bude křtíti Duchem svatým a ohněm. V jeho ruce jest lopata, i vyčistí 12 svůj mlat, shromáždí pšenici na sýpku, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“

Tehdy přichází Ježíš z Galileje k Jordánu za 13 Janem, aby se dal od něho pokřtiti. Ale on mu bránil 14 a řekl: „Já potřebuji, abych se dal pokřtiti od tebe, a ty jdeš ke mně!“ Ježíš mu odpověděl: „Nech to! Tak se 15 sluší, abychom splnili všecku spravedlnost.“ Tu ho nechal.

Když pak byl Ježíš pokřtěn, hned jak vystoupil z vody, 16 hle, otevřelo se nebe a uviděl Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něj. A hle, hlas se ozval z nebe: „Tento jest můj milovaný syn, 17 jehož jsem si oblíbil.“

Pak byl Ježíš vyveden Duchem na poušť, aby byl 18 pokoušen ďáblem. I postil se čtyřicet dní a čtyři- 19 cet nocí a potom pocítil hlad. I přistoupil pokušitel 3 a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, poruč, aby se z těchto ka- 4 menů staly chleby!“ On však odpověděl: „Jest psáno: »Člověk nebude živ jenom chlebem, ale každým slovem, které vychází z úst Božích.«“

Zase jej vezme ďábel s sebou do svatého města; po- 5 stavil jej na štít svatyně a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, 6 vrhni se dolů; vždyť je psáno:

»Svým andělům dá o tobě rozkaz,
i vyzdvihnou tě na ruku,
abys nenarazil nohou na kámen.«“

Ježíš mu odpověděl: „Zase je psáno: »Nepokoušej 7 svého Pána Boha!«“

8 Zase jej vezme ďábel s sebou na horu velmi vysokou, 9 ukazuje mu veškerá království světa a jejich slávu a řekl 10 mu: „Toto vše ti dám, padneš-li a pokloníš-li se mi.“ Tu mu Ježíš odpoví: „Odejdi satane; neboť jest psáno: 11 »Svému Pánu Bohu se klaněj a jej samotného uctvej!«“ Tu od něho ďábel odešel, a hle, andělé přišli a sloužili mu.

12 Když Ježíš uslyšel, že Jan byl uvězněn, odebral 13 se do Galileje. Opustil Nazaru, šel a usadil se v Ka- 14 farna u jezera v končinách Zabulona a Neftalíma, 14 aby se splnilo slovo proroka Izaiáše:

15 »Země Zabulonova a Neftalímova,
směrem k jezeru za Jordánem,
Galilea pohanská,

16 národ sedící v temnotě spatřil veliké světlo
a těm, kteří seděli v krajině a stínu smrti, vzešlo světlo.«

17 Od té doby počal Ježíš kázati: „Čiňte pokání!
Neboť království nebeské jest blízko.“

18 Když kráčel podle jezera Galilejského, uviděl dva 19 bratry, Šimona, řečeného Petr a jeho bratra 20 Ondřeje, jak spouštějí síť do jezera, byli totiž rybáři, 19 a řekl jim: „Pojďte za mnou, a učiním z vás rybáře lidí.“ 20 Oni pak ihned zanechali síť a následovali ho.

21 Když odešel dál odtud, uviděl jiné dva bratry, Ja- 22 kuba, syna Zebedeova, a jeho bratra Jana, na 22 lodi, jak se Zebedeem, svým otcem, opravují síť. I za- 22 volal je. Oni pak ihned zanechali loď i otce a následovali ho.

23 I obcházel po celé Galilei, učil v jejich synago- 24 gách, kázal evangelium o království a léčil veškeré ne- 24 moci a veškeré choroby v lidu. Pověst o něm se rozešla 24 po celé Syrii*). I přinášeli mu všechny choré rozmani- 25 tými nemocmi a stíženě neduhy, posedlé duchy, 25 náměsíčníky a ochromené, a oni je vstávali. Ná-

*) „Syrie“ se v tak krátké době pověst byla rozešla 25 do Syrii za hranice Palestiny; navrhuje se čísti „synoria“ — sousední krajina, jako u Mar. 1, 28.

sledovaly ho početné zástupy z Galileje, z Dekapole, z Jeruzaléma a z Judeje i ze Zajordánie.

Když Ježíš spatřil zástupy, vystoupil na horu; 5 posadil se a jeho učedníci přistoupili k němu, i otevřel 2 ústa a učil je:

Blažení jsou chudí v duchu, neboť jejich jest králov- 3 ství nebeské.

Blažení lkající, neboť jim se dostane útěchy. 4

Blažení laskaví, neboť oni obdrží zemi za dědictví. 5

Blažení ti, kteří hladovějí a žízní po spravedlnosti, ne- 6 boť oni budou nasyceni.

Blažení milosrdní, neboť oni zakusí milosrdenství. 7

Blažení lidé čistého srdce, neboť oni budou viděti 8 Boha.

Blažení jsou tvůrcové pokoje, neboť oni budou na- 9 zvání syny Božími.

Blažení ti, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost, 10 neboť jejich jest království nebeské.

Blažení jste, kdykoli vás budou tupiti a pronásledovati 11 a lživě proti vám mluvití všechno zlé pro mne; 12 radujte se a jásejte, poněvadž hojná jest vaše odplata v nebi, neboť tak pronásledovali pro- roky před vámi.

Vy jste s ů l z e m ě. 13

Jestliže s ů l pozbudete chuti, čím bude zas osolena? K ni- čemu se nehodí, než aby byla vyhozena ven a šlapána od lidí.

Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýti město 14 ležící na hoře. A když někdo zapálí lampu, nepostaví ji 15 pod kbelec, nýbrž na svícen, i svítí všem v domě. Tak ať 16 zasvitne vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.

Nemyslete, že jsem přišel zrušit z á k o n a p r o r o k y; 17 nepřišel jsem ^{zrušit} ale n a p l n i t, neboť vpravdě pravím 18 vám: Dokud nepomí- ^{ne} a z e m ě, nepomine ani pís- menko ani háček ze zákona, a země, nepomine ani pís- tedy zrušil jediný z těchto nejnepatrnějš- 19 ecko splní. Kdo by 19 učil lidi, nejnepatrnějším bude nazván v k r á l o v s t v ě b e s k ě m; kdo by je však činil a jim učil, bude naz-

20 velkým v království nebeském. Pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost převyšovati spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

21 Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: »N e z a b í j e j;

22 kdo by zabil, propadne soudu.« Ale já vám pravím: Každý, kdo se hněvá na svého bratra, propadne soudu; kdo by řekl svému bratru „hlupáku“, propadne synedriu*), a kdo by mu řekl „blázne“, propadne ohnivému pecku.

23 Když tedy chceš obětovati svůj dar na oltáři zápalném a tam si vzpomeneš, že má tvůj bratr něco proti tobě, 24 nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se 25 svým bratrem, potom jdi a obětuj svůj dar. Vyrovněj se se svým odpůrcem rychle, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě nevydal soudci a soudce pochopí a abys 26 nebyl uvržen do žaláře. Vpravdě pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokud nezaplatíš poslední halér.

27,28 Slyšeli jste, že bylo řečeno: »N e c i z o l o ž.« Ale já vám pravím: Každý, kdo hledí na ženu se žádostivostí, již s ní cizoložil v svém srdci.

29 Jestliže tě tvé pravé oko svádí,**) vyrví je a odhoď od sebe, neboť jest pro tebe lépe, aby jeden tvůj úd zahynul, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. A jestliže tě svádí pravá ruka, usekni ji a odhoď od sebe; neboť jest pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů zahynul, než aby celé tvé tělo přišlo do pekla.

31 Bylo řečeno: »Kdo by se rozvedl se svou ženou, dej 32 jí rozlukový list«. Ale já vám pravím, že každý, kdo se rozvede se ženou — kromě důvodu smilství —, nutí ji k cizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, cizoloží.

33 Dále jste slyšeli, že bylo řečeno předkům: »Nedopou- 34 štěj se krivé přísahy, ale plň Pánu své přísahy«. Ale já vám pravím: Vůbec nepřisahaňte! Ani při nebi, poněvadž 35 jest trůnem Božím, ani při zemi, poněvadž jest jeho pod- noží, ani při Jeruzalému, poněvadž jest městem velikého 36 krále. Ani nepřisahaňte při své hlavě, poněvadž nemůžeš 37 ani jediný vlas učiniti bílým nebo černým. Ale vaše řeč buď: Ano — ne! Co jest nad to, pochází od zlého.

38 Slyšeli jste, že bylo řečeno: »O k o z a o k o, z u b z a

*) t. j. soudu židovské „vysoké rady“; **) pohoršuje.

z u b«. Ale já vám pravím: Neodpírejte zlému, nýbrž, 39
udeří-li tě kdo na pravou tvář, nastav mu i druhou,
a chce-li se kdo s tebou souditi a vzíti ti košili, nech mu 40
i plášť, a nutí-li tě kdo na jednu míli, jdi s ním dvě. 41
Tomu, kdo tě prosí, dej, a neodvracej se od toho, kdo 42
si od tebe chce vypůjčiti.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: »Miluj svého bližního a ne- 43
náviď svého nepřítel«. Ale já vám pravím: Milujte 44
své nepřátele a modlete se za své pronásledovatele;
tak se stanete syny svého Otce v nebesích, neboť on své- 45
mu slunci dává vycházeti na zlé i na dobré a dešť sesílá
na spravedlivé i na nespravedlivé. Milujete-li totiž jenom 43
ty, kteří milují vás, jaká jest vaše odplata? Což nečiní
totéž i celníci? A pozdravujete-li jenom své bratry, co 47
číníte zvláštního? Což nečiní totéž také pohané? —
Buďte tedy dokonalí, jako jest dokonalý 43
váš nebeský Otec.

Varujte se vykonávati svou spravedlnost před lidmi, 6
aby se jim ukazovali, sic nemáte odplaty u svého Otce
v nebesích.

Kdykoli dáváš almužnu, nedávej před sebou vytru- 2
bovati, jako činí pokrytci v synagogách a na ulicích, aby
byli velebeni od lidí. Vpravdě pravím vám: Mají už svou
odplatu! Ale dáváš-li ty almužnu, ať neví tvá levice, co 3
činí pravice, aby tvá almužna zůstala skryta, a tvůj Otec, 4
jenž ji vidí, odplatí tobě v skrytosti.

Kdykoli se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se 5
rádi modlí v synagogách a na rozích ulic, aby byli viděni
od lidí. Vpravdě pravím vám: Mají už svou odplatu!
Ale ty, kdykoli se modlíš, vejdi do své komůrky, zavři 6
dveře a modli se svému Otci v skrytosti, a tvůj Otec,
který to vidí, odplatí tobě v skrytosti.

Když vy se modlíte, netlachejte jako pohané; ti totiž 7
myslí, že budou vyslyšeni pro svou mnohomluvnost.
Nebuďte jim podobní! Vždyť váš Otec ví, čeho potřebu- 8
jete, dříve než ho prosíte.

Modlete se takto:

Náš Otče, jenž jsi v nebesích! 9

Svaté budiž Tvé jméno!

Přijď Tvé království!

10

- 11 Staň se Tvá vůle, jako v nebi tak i na zemi!
Náš denní chléb dej nám dnes!
12 Odpusť nám naše viny, jako i my jsme od-
pustili těm, kdož se provinili proti nám,
13 a neuvoď nás v pokušení,
ale vysvoboď nás od zlého!*)
- 14 Odpustíte-li totiž lidem jejich poklesky, odpustí i vám
15 váš nebeský Otec; neodpustíte-li však lidem, neodpustí
ani vám Otec vašich poklesků.
- 16 Když se postíte, nehleďte zachmuřeně jako po-
krytci, kteří dělají svůj obličej nevzhledným, aby před
lidmi měli vzhled, že se postí. Vpravdě pravím vám: Mají
17 už svou odplatu! Ty však, když se postíš, pomaz si hlavu
18 a umyj si tvář, abys ne před lidmi měl vzhled, že se postíš,
ale před svým Otcem v skrytosti; a tvůj Otec, jenž to
vidí, odplatí tobě v skrytosti.
- 19 Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je ničí
20 mol a červotoč a kde zloději se vlupují a kradou. Ale
shromažďujte si poklady v nebi, kde mol a červotoč jich
21 neníčí a kde se zloději nevlupují a nekradou; neboť, kde
jest tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.
- 22 Lampou těla jest oko. Je-li tvé oko prosté, bude celé
23 tvé tělo světlé; je-li však tvé oko špatné, bude celé tvé
tělo v temnotě. Jestliže tedy tvé vnitřní světlo jest tem-
nota, jak velká bude temnota!
- 24 Nikdo nemůže sloužiti dvěma pány; neboť
buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, nebo
jednomu dá přednost a druhým pohrdne. Nemůžete slou-
žiti Bohu a mamonu.
- 25 Proto vám pravím: Nestarejte se o svůj ži-
vot,**) co budete jísti, ani o své tělo, co budete oblékati.
Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? —
26 Pohleďte na ptáky pod nebem: nesejí a nežnou ani ne-
sklízějí do stodol a váš nebeský Otec je živí. Což nejste
27 vy mnohem cennější než oni? — Kdo z vás však může

*) Textus receptus dodává: Neboť tvé jest království,
moc i sláva na věky. Amen. — To je pozdější liturgické
zakončení modlitby.

**) Vlastně: duši.

svou starostlivostí přidati k svému věku jedinou píď? —
 A co se staráte o svůj oděv? Pozorujte polní lilie, jak 28
 rostou: nepracují, nepředou; ale pravím vám: Ani Sa- 29
 lomoun v celé své nádheře nebyl oděn jako jedna z nich.
 Jestliže Bůh tak šatí trávu na poli, která dnes jest a zítra 30
 bude hozena do peci, neučiní tak mnohem spíše vám?
 Jak málo víry máte! Nestarejte se tedy a neříkejte: Co 31
 budeme jísti? nebo: Co budeme pít? nebo: Čím se bu-
 deme odívati? Neboť o to o všecko usilují pohané. Vždyť 32
 váš nebeský Otec ví, že toho všeho potřebujete. Usilujte 33
 především o jeho království a spravedlnost, a toto vše
 vám bude přidáno. Nebudte tedy starostliví o zítřek; 34
 neboť zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den
 má dost svého trápení!

Nesudte, abyste nebyli souzeni; neboť budete sou- 2 7
 zeni tímž soudem, kterým soudíte, a bude vám měřeno
 touž měrou, kterou měříte. Jak pak vidíš mrvu v oku 3
 svého bratra, ale v svém vlastním oku nepozoruješ
 kládu? Anebo jak můžeš říkati svému bratrovi: „Dovol, 4
 vyjmu ti mrvu z oka!“ a zatím máš kládu v svém vlast-
 ním oku? Pokrytče, vyjmi napřed z vlastního oka kládu, 5
 a teprve prohlédneš, abys mohl vyjmouti z oka svému
 bratrovi mrvu.

Co je svaté, nedávejte psům a neházejte perel před 6
 svině, sic je pošlapou, obrátí se proti vám a roztrhají vás.

Proste, a bude vám dáno; hleďte, a naleznete; 7
 tlučte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo prosí, do- 8
 stává, kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.

Vždyť kdo z vás je takový člověk, aby svému synovi, 9
 poprosí-li ho o chléb, podal kámen? nebo poprosí-li ho 10
 o rybu, mu podal hada? Když tedy vy, ač jste zlí, umíte 11
 svým dětem dávatí dobré dary, oč spíše váš nebeský Otec
 dá dobré věci těm, kteří ho prosí!

Všecko, co byste chtěli, aby vám lidé či- 12
 nili, tak i vy činite jim, neboť to jest obsah zákona
 a proroků.

Vejděte těsnou branou; neboť široká a pro- 13
 straná jest cesta vedoucí k záhubě, a mnozí kráčejí po
 ní. Ale těsná jest brána a úzká cesta vedoucí do života, 14
 a málo jest těch, kteří ji nalézají.

15 Strážte se lživých proroků, kteří k vám při-
 16 cházejí v ovčím rouše, ale uvnitř jsou draví vlci. Poznáte
 je po jejich ovoci: což se sbírají hrozny s trní nebo fiky
 17 s bodláků? Každý dobrý strom dává dobré ovoce,
 18 ale každý zkažený strom dává špatné ovoce. Dobrý strom
 nemůže vydati špatného ovoce, a zkažený strom nemůže
 19 vydati dobrého ovoce. Každý strom, který nedává dob-
 20 rého ovoce, bývá utínán a házen do ohně. Proto: po-
 znáte je po jejich ovoci.

21 Ne každý, kdo mi říká: »Pane! Pane«, vejde do krá-
 lovství nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého nebeského
 22 Otce. Mnozí mi řeknou v onen den soudu: Pane, což
 jsme prorokovali tvým jménem? a nevyháněli jsme
 23 zlých duchů tvým jménem? a nečinili jsme mnoho moc-
 ných činů tvým jménem? Tehdy však jim prohlásím:
 Nikdy jsem vás neznal! Odejděte ode mne, pachatelé
 nepravosti!

24 Každý, kdo slyší tato má slova a plní je, podobá se
 rozumnému muži, jenž si vystavěl dům na skále.
 25 Spadl dešť, přišly řeky, zavály větry a vrhly se na ten
 26 dům, ale nespadol, neboť byl založen na skále. A každý,
 kdo slyší tato má slova, ale neplní jich, podobá se muži
 27 pošetilému, jenž si vystavěl dům na písku. Spadl dešť,
 přišly řeky, zavály větry a narazily na ten dům, i spadl,
 a jeho pád byl hrozný. —

28 Když Ježíš skončil tyto řeči, zaslý zástupy nad jeho
 učením, neboť učil je jako člověk z plno mocněný
 [Bohem], a ne jako jejich zákoníci.

8 Když sestoupil s hory, následovaly ho četné zástupy.
 2 A hle, malomocný přišel, klaněl se mu a řekl: „Pane,
 3 chceš-li, můžeš mě očistiti.“ I vztáhl ruku, dotkl se ho
 a řekl: „Chci, buď očistěn!“ A hned bylo jeho malomo-
 4 cenství očištěno. I řekl mu Ježíš: „Hleď, ať to nikomu
 neříkáš, ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, jež Mojžíš
 nařídil, lidem na svědectví.“

5 Když vešel do Kafarna, přišel k němu četař*)

*) „Četař“, doslova velitel setniny; setník, „centurio“,
 v římském vojsku byl velitel čety, podobůstojník, ne
 vysoký hodnostář.

a prosil ho: „Pane, můj sluha leží v domě ochrnutý 6
a strašně trpí.“ Řekl mu: „Já přijdu a uzdravím jej.“ 7
Četař však odpověděl: „Pane, nejsem hoden, abys vešel 8
pod mou střechu. Ale jen řekni slovo, a můj sluha bude
uzdraven. Vždyť i já jsem člověk podřízený vrchnosti 9
a mám pod sebou vojáky; když jednomu řeknu: »Jdi«,
tedy jde, a jinému: »Přijď«, tedy přijde, a sluhovi: »Učini
toto«, tedy učiní.“

Jak to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kteří ho ná- 10
sledovali: „Vpravdě vám pravím: U nikoho v Izraeli jsem
nenalezl tak veliké víry. Pravím vám: Přijdou mnozí od 11
východu a od západu a usednou k stolu s Abrahamem,
Izákem a Jákobem v království nebeském; ale synové 12
království budou zavrženi ven do temnosti; tam bude
pláč a skřípání zubů.“

Četaři pak Ježíš řekl: „Jdi, staň se tobě, jak jsi uvěřil.“ 13
I uzdraven byl sluha v onu hodinu.

Ježíš přišel do domu Petrova a uviděl tam jeho 14
tchyni, která ležela v horečce; i dotkl se její ruky, 15
a horečka jí přestala; vstala a sloužila mu.

Když pak nastal večer, přinesli mu mnoho lidí posed- 16
lých zlými duchy. I vypudil zlé duchy slovem
a mnoho nemocných uzdravil, — aby se naplnilo slovo 17
proroka Izaiáše: »On vzal na sebe naše slabosti a nesl
nemoci«.

Když Ježíš uviděl zástup kolem sebe, poručil odejíti 18
na druhý břeh.

Přišel jeden zákoník a řekl mu: „Mistře, budu tě ná- 19
sledovati, kamkoli půjdeš.“ Ježíš mu odpověděl: „Lišky 20
mají doupata a nebesť ptáci hnízda, ale Syn člověka
nemá kam položit hlavu.“ — Jiný z učedníků mu řekl: 21
„Mistře, dovol mi napřed odejít a pochovatí svého otce.“
Ježíš mu odpověděl: „Následuj mne a nech, ať mrtví po- 22
chovají své mrtvé.“

Jakmile vstoupil na loď, následovali ho jeho učedníci. 23
A hle, vznikla veliká bouře na jezeře, takže vlny 24
zaplavovaly loď. On spal. I přišli, vzbudili ho a řekli: 25
„Pane, zachraň nás, hyneme.“ Odpověděl jim: „Proč se 26
děsíte? Jak malou víru máte!“ Pak vstal, pohrozil větrům
a jezeru, i nastalo úplné ticho. Lidé se podivili a

„Jaký je to člověk, že ho poslouchají větry i jezero?“
28 Jakmile se octl Ježíš na druhém břehu v krajině Ga-
darenských, vyšli proti němu dva posedlí zlými i
duchy, vycházející z hrobek, tak velice nebezpeční, že
29 si nikdo netroufal choditi tou cestou. A hle, vykřikli: „Co
nám chceš, Synu Boží? Přišel jsi sem, abys nás trápil
předčasně?“

80,31 Opodál od nich se páslo stádo četných vepřů. Dé-
moni ho prosili: „Vyháníš-li nás, pošli nás do toho stáda
32 vepřů.“ Odpověděl jim: „Jděte!“ Oni vyšli a odešli do
33 těch vepřů. A hle, celé stádo se hnalo po svahu do jezera
34 a zahynulo ve vodách. Pastýři utekli; odešli do města
a vypravovali všechno, i o těch posedlých. A hle, celé mě-
sto vyšlo naproti Ježíšovi; jakmile jej spatřili, prosili ho,
aby odešel z jejich krajiny.

9 Vstoupil na loď, přeplavil se a přišel do svého města.
2 Hle, přinášeli k němu ochrnutého ležícího na nosít-
kách. Jakmile Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému:
„Buď dobré mysli, synu; tvé hříchy jsou ti odpu-
štěny.“

3 Tu si někteří zákoníci mysli u sebe: „Ten člověk
4 se rouhá.“ Ježíš znal jejich myšlenky a řekl: „Proč máte
5 v svých srdcích špatné myšlenky? Vždyť co je snadnější,
říci: »Odpuštěny jsou ti hříchy«, či říci: »Vstaň
6 a choď«? — Ale abyste věděli, že Syn člověka má plnou
moc na zemi odpouštětí hříchů...“ tu řekl ochrnutému:
7 „Vstaň, vezmi své lože a odejdi domů!“ I vstal a odešel
8 domů. Jakmile to uviděly zástupy, užasly a velebily
Boha, že dal takovou moc lidem.

9 Když Ježíš tamodtud odcházel, uviděl člověka jménem
Matouše, jak sedí v celnici, a řekl mu: „Následuj
mne!“ I vstal a následoval ho.

10 Ježíš byl v domě u stolu, a tu přišlo mnoho celných
a hříšníků a posadili se za stůl s Ježíšem a s jeho učedníky.
11 Jakmile to uviděli farizeové, řekli jeho učedníkům: „Proč
12 váš mistr jí s celníky a hříšníky?“ Ježíš to uslyšel a od-
13 pověděl: „Nepotřebují silní lékaře, ale nemocní. Jděte
a naučte se, co znamená slovo: »Milosrdenství chci, ne
oběť«. Neboť jsem nepřišel povolát spravedlivé, nýbrž
hříšníky.“

Potom přišli k němu učedníci Janovi a ptali se: „Proč 14
my a farizeové se postíme, ale tvoji učedníci se ne-
postí?“

Ježíš jim odpověděl: „Což se mohou rmoutiti mládenci 15
na svatbě, dokud je s nimi ženich? Však přijdou dni, kdy
od nich bude ženich vzat, a pak se budou postiti.“

Nikdo nezáplatuje starý šat z á p l a t o u z nevalcho- 16
vané látky; vždyť taková výplň se ze šatu vytrhne, a trh-
lina se zvětší. Také nelijí mladého vína do starých měchů, 17
sic měchy pukají, víno se vylévá a měchy přicházejí na-
zmar, ale mladé víno lijí do nových měchů, tak se obojí
spolu zachovává.“

Když k nim ještě mluvil, hle, přišel jeden z předních 18
mužů, poklonil se mu a řekl: „Má dcera právě zemřela;
přiď, vlož na ni ruku, a bude živa.“ Ježíš vstal a šel 19
s ním, on i jeho učedníci.

Vtom přistoupila k němu zezadu žena, která 20
trpěla krvotokem již dvanáct let, a dotkla se lemu
jeho šatu; myslila si totiž; „Kdybych se jen mohla 21
dotknouti jeho šatu, budu zachráněna“. Ježíš se obrátil, 22
uviděl ji a řekl: „Buď dobré mysli, dcero! Tvá víra tě
zachránila.“ Od té hodiny byla žena zachráněna.

Když Ježíš přišel do domu předního muže a uviděl hu- 23
debníky a hlučící zástup, řekl: „Odejděte! Dívka neze- 24
mřela, nýbrž spí.“ I vysmívali se mu. Když však byl zá- 25
stup vypuzen, vešel, vzal ji za ruku, a dívka povstala. 26
I rozešla se zpráva o tom po celé oné krajině.

Když tamodtud Ježíš odcházel, následovali ho dva 27
slepčí a křičeli: „Smiluj se nad námi, synu Davidův!“
Jakmile vešel do domu, přistoupili k němu ti slepčí a Ježíš 28
jim řekl: „Věříte, že to mohu učiniti?“ Odpověděli mu:
„Ano, pane!“ Tu se dotkl jejich očí a řekl: „Staň se 29
vám podle vaší víry!“ I otevřely se jim oči. Ježíš se na 30
ně rozhorlil a řekl: „Hleďte, ať se o tom nikdo nedoví!“
Ale oni vyšli a rozhlásili jej po celé oné krajině. 31

Když vycházeli, hle, přinášeli k němu němého, po- 32
sedlého zlým duchem. Jakmile byl zlý duch vypuzen, 33
němý promluvil. I divily se zástupy a říkaly: „Nikdy se
nic takového neobjevilo v Izraeli.“ Ale farizeové říkali: 34
„Pomocí vládce zlých duchů vypuzuje zlé duchy.“

35 Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich
synagogách, kázal evangelium o království a uzdravoval
veškeré nemoci a veškeré choroby.

36 Když uviděl zástupy, pojala ho lítost, protože byli ro-
37 zerváni a rozptýleni jako ovce bez pastýře. Tu řekl svým
učedníkům: „Žeň je bohatá, ale dělníků je málo. Proste
Pána žně, aby poslal dělníky na svou žně.“

10 Zavolal si dvanáct svých učedníků a dal jim plnou moc
nad zlými duchy, aby je vypuzovali a aby uzdravovali
veškeré nemoci a veškeré choroby.

2 Jména dvanácti apoštolů jsou tato: první byl
Šimon, řečený Petr, a jeho bratr Ondřej; Ja-
3 kub, syn Zebedeův, a jeho bratr Jan; Filip a Bar-
4 tolooměj, Tomáš a Matouš celník, Jakub, syn
4 Alfeův, a Tadeus, Šimon Kananejský a Jidáš
Iškariotský, ten, jenž jej zradil.

5 Těchto dvanáct vyslal Ježíš a dal jim rozkazy:
6 „Nechoďte mezi pohany a nevcházejte do města samar-
7 ského. Raději choďte k ztraceným ovčím domu izrael-
8 ského. Cestou kažte: »Království nebeské jest blízko!«
9 Uzdravujte nemocné, křtíte mrtvé, očišťujte malomocné,
vypuzujte zlé duchy. Zadarmo jste vzali, zadarmo dejte.

9,10 Neopatrujte si zlata ani stříbra ani mědi do opasků, ani
mošny na cestu, ani dvou košil, ani sandálů, ani holi;
11 neboť dělník si zasluhuje své živý. — Když vejdete do
kteréhokoli města nebo vesnice, vypátrejte, kdo v nich
12 je toho hoden, a tam zůstaňte, dokud neodejdete. Když
13 budete vcházet do domu, pozdravte jej; je-li to hodný
dům, nechť váš pokoj přijde na něj; není-li hodný, váš
14 pokoj nechť se vrátí k vám. Kdo by vás však nepřijal ani
nechtěl slyšeti vašich slov, ať budete vycházeti z toho
15 domu nebo z toho města, setřeste prach se svých
15 nohou. Vpravdě vám pravím: Snesitelněji bude zemi So-
domské a Gomorské v den soudu než onomu městu.

16 Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. Buďte tedy opa-
trní jako hadi a prostí jako holubice.

17 Mějte se na pozoru před lidmi. Budou vás vydávati
18 radám, v svých synagogách vás budou bičovati; budete
voděni před vládců a krále pro mne — na svědectví pro
19 ně i pro pohany. Když vás jim vydají, nestarejte se o to,

jak a co máte mluvit; bude vám dáno v tom okamžiku, co máte mluvit; vždyť nemluvíte vy, nýbrž mluví ve 20 vás Duch vašeho Otce.

Bratr vydá na smrt bratra a otec dítě; povstanou děti 21 proti rodičům a usmrťí je. Budete nenáviděni ode všech 22 pro mé jméno. Ale, kdo vytrvá do konce, bude zachráněn. Když vás budou pronásledovati v tomto městě, 23 prchněte do jiného; vpravdě vám pravím, že neprojdete všemi izraelskými městy, než přijde Syn člověka.

Učedník není nad učitele, ani služebník nad svého 24 pána. Stačí, když učedník jest jako jeho učitel a služebník jako jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Belzebubem, 25 oč spíše jeho domácí! Proto se jich nebojte! 26

Vždyť nic není zahaleného tak, aby nebylo odhaleno, a nic tak tajného, aby nebylo poznáno. Co vám mluví 27 ve tmě, řekněte ve světle; co slyšíte do ucha, hlásejte se střech.

A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši nemohou 28 zabít. Raději se bojte toho, kdo může zahubiti duši i tělo v pekle.

Což se neprodávají dva vrabci za jeden as?*) A přec 29 ani jeden z nich nepadne na zemi bez vůle vašeho Otce. U vás pak i všechny vlasy na hlavě jsou spočítány. Proto 30, 31 se nebojte! Máte větší cenu než mnoho vrabců.

Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, k tomu 32 se i já přiznám před svým Otcem v nebi; kdo však by 33 mě zapřel před lidmi, toho i já zapru před svým Otcem v nebi.

Nemyslete si, že jsem přišel uvést pokoj na zemi; ne- 34 přišel jsem uvést pokoj, ale meč. Přišel jsem totiž roz- 35 dvojiti člověka proti jeho otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni, ano domácí člověka se stanou jeho nepřá- 36 teli. Kdo má rád otce nebo matku více než mne, není 37 mne hoden; kdo má rád syna nebo dceru více než mne, není mne hoden; kdo nebere svůj kříž a chtěl by mne 38 následovati, není mne hoden. Kdo nalezne svůj ži- 39 vot, ztratí jej; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.

*) nepatrný peníz.

40 Kdo přijímá vás, přijímá mne, a kdo přijímá mne, při- 41 jímá toho, kdo mě poslal. Kdo přijímá proroka, protože je prorok, dostane odměnu proroka; kdo přijímá spravedlivého, protože je spravedlivý, přijme odplatu spravedlivého. Kdo by napojil jednoho z těchto maličkých 42 jen číší studené vody, protože jest učedník, vpravdě pravím vám, jistě nepozbude své odměny.“

11 Když Ježíš skončil tyto rozkazy svým dvanácti učedníkům, odešel tamodtud, aby učil a kázal po tamějších městech.

2 Jan ve vězení uslyšel o kristovských činech, i poslal mu po svých učednících vzkaz: „Jsi ty ten, který má přijíti, či máme čekati jiného?“

4 Ježíš jim odpověděl: „Jděte a dejte Janovi zprávu 5 o tom, co slyšíte a vidíte: slepí nabývají zraku, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví jsou 6 křišeni (a chudým se zvěstuje evangelium).*) Blažený, kdo se nade mnou neurazí.“**)

7 Když odcházeli, Ježíš začal k zástupům mluvit o Janovi: „Co jste vyšli na poušť spatřit? Třtinu zmítanou 8 větrem? Co jste tedy vyšli uvidět? Člověka oděného měkkým rouchem? Hle, ti, kteří nosí měkká roucha, jsou 9 v domech královských! Proč jste tedy vyšli? Viděti pro- 10 roka? Ano, pravím vám, a daleko víc než proroka. To jest ten, o kterém je psáno:

»Hle, já posílám svého posla před tvou tvář, který připraví cestu před tebou.«

11 Vpravdě vám pravím: Nepovstal mezi těmi, kdo se zrodili z ženy, větší nad Jana Křtitele, a přece: kdo je sebe menší v království nebeském, je větší než on.

12 Ode dnů Jana Křtitele až dodnes království nebeské 13 podléhá násilí a násilníci je uchvacují. Neboť všichni 14 proroci a zákon až po Jana jen prorokovali;***) chcete-li

*) Slova „chudým se zvěstuje evangelium“ jsou, zdá se, doplňkem z Luk. 7, 22.

***) nepohorší.

***) o království.

však uznati: On jest Eliáš, který má přijíti. Kdo má uši, 15
poslouchej!

K čemu připodobním toto pokolení? Jest podobno dě- 16
tem, které sedí na náměstích a na jiné volají:

»Hráli jsme vám, ale vy jste netancovali, 17
lkalí jsme, ale vy jste nenaříkali.«

Přišel totiž Jan a postil se od jídla i pití, i řekli: »Je 18
posledý zlým duchem.«

Přišel Syn člověka a jedl i pil, i řekli: »Hle, jedlík a 19
píjan vína, přítel celných a hříšníků.« Ale moudrost byla
uznána za spravedlivou podle svých činů.«

Tehdy počal činiti výtky městům, v nichž se stalo nej- 20
víc jeho mocných činů, že nečinila pokání: „Běda 21
tobě, Korozaime! Běda tobě, Betsaido! Neboť kdyby
se byly v Tyru a Sidónu udály mocné činy, které se staly
u vás, dávno by se byly kály v zíněném šatu a v popelu. 22
Leč pravím vám: Tyru a Sidónu bude snesitelněji v soud-
ný den než vám. A ty, Kafarnaum, nebylo jsi vyvýšeno 23
až do nebe? Do pekla budeš sraženo! Neboť, kdyby se
v Sodomě byly udály mocné činy, které se udály v tobě,
byla by obstála až podnes. Leč pravím vám, že zemí So- 24
domské bude snesitelněji v soudný den než tobě.“

V oné době Ježíš řekl: „Velebím tě, Otče, Pane 25
nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a chyt-
rými a zjevil jsi je nemluvňatům; ano, Otče, proto tě 26
velebím, že ses tak u sebe rozhodl.“

„Všecko mi bylo svěřeno mým Otcem; nikdo nepo- 27
znává Syna, leč Otec, a nikdo nepoznává Otce, leč Syn
a ten, komu by to Syn chtěl zjevití.“

„Pojďte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste 28
přetížení, a já vám dám odpočinek. Vezměte na sebe mé 29
jho a učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný
v srdci, a naleznete odpočinek svých duší; vždyť mé jho 30
je prospěšné a mé břímě lehké.“

V oné době bral se Ježíš v sobotu uobilím. Jeho učed- 12
níci měli hlad, i počali trhati klasy a jísti. Jakmile to uvi- 2
děli farizeové, řekli mu: „Hle, tvoji učedníci činí, co není
dovoleno v sobotu.“ Odpověděl jim: „Nečtli jste, co 3
učinil David, když měl hlad on i jeho družina? Jak ve- 4
šel do Božího domu a jak jedli předložené chleby, které

nebylo dovoleno jísti ani jemu samému, ani jeho družině, 5
nýbrž jenom kněžím? Nebo nečtli jste v zákoně, že kněží
v sobotu v chrámě znesvěcují sobotu, a přece jsou bez 6
viny? Pravím vám: Zde je někdo, kdo je víc než chrám.
7 Kdybyste věděli, co znamená slovo: »Milosrdenství chci,
8 ne obět«, neodsoudili byste nevinných. Neboť Syn člo-
věka jest pánem nad sobotou.“

9,10 Šel dále tamodtud a vstoupil do jejich synagogy. Hle,
muž s odumřelou*) rukou. I ptali se Ježíše: „Je dovo-
leno v sobotu uzdravovati?“ — to aby jej mohli obžalo-
vati.

11 Odpověděl jim: „Kdo z vás, kdyby měl jedinou ovci
a ta by mu v sobotu spadla do jámy, by ji neuchopil a
12 jí nepomohl? A oč větší cenu má člověk než ovce! Proto
je dovoleno v sobotu činiti dobro.“

13 Potom řekl tomu člověku: „Natáhni ruku!“ I natáhl
ji, a byla zase zdravá jako ta druhá.

14 Farizeové vyšli a uradili se proti němu, jak by jej za-
15 hubili. Ježíš to poznal a odebral se tamodtud. Mnozí ho
16 následovali. I uzdravil je všechny a přísně jim nařídil, aby
17 to o něm nerozhlášovali — to aby se splnilo slovo pro-
roka Izaiáše:

18 »Hle, můj služebník, kterého jsem si vyvolil,
můj milovaný, kterého si má duše oblíbila;
vložím na něj svého Ducha,
a on ohlásí mé právo pohanům.

19 Nebude se přiti ani křičeti,
nikdo neuslyší jeho hlas na ulicích.

20 Nalomenou třtinu nedolomí,
doutnající knot neuhasí,
dokud nedopomůže právu k vítězství;
21 v jeho jméno budou pohané skládati naději.«

22 Tehdy byl k němu přinesen člověk slepý a němý,
posledý zlým duchem; i uzdravil jej, takže ten němý mlu-
23 vil a viděl. Všechn zástup se podivil a řekli: „Snad to
není syn Davidův?“

24 Ale když to uslyšeli farizeové, odpověděli: „Tenhle vy-
puzuje demony jen mocí Belzebuba, vládce démonů.“

*) suchou.

Ježíš znal jejich úvahy a řekl jim: „Každé království 25 rozdělené proti sobě zpusťne, a žádné město nebo dům rozdělený proti sobě neobstojí. Jestliže satan vypuzuje 26 satana, jest rozdělen proti sobě. Jak může obstáti jeho království? Jestliže já vypuzuji demony mocí Belzebubova, 27 či mocí je vypuzují vaši synové? Proto oni budou vašimi soudci. Ale, jestliže já vypuzuji demony Du- 28 chem Božím, tedy na vás přikvapilo království Boží. Jak může kdo vejíti do domu siláka a uloupiti jeho 29 statky, když by napřed toho siláka nsvázal? Potom může vylopiti jeho dům.“

„Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromáždí 30 ňuje se mnou, rozptyluje. Proto vám pravím: Každý 31 hřích a rouhání bude odpuštěno lidem, ale rouhání proti Duchu nebude odpuštěno. Kdo by řekl slovo 32 proti Synu člověka, bude mu odpuštěno; ale kdo by mluvil proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno ani v tomto věku, ani v nastávajícím.“

„Vypěstujte krásný strom, a bude jeho ovoce 33 krásné; nebo vypěstujte chatrný strom, a také jeho ovoce bude chatrné; neboť strom se poznává po ovoci.“

„Plemeno zmijí, jak byste mohli mluvit dobré věci, 34 když jste zlí? Vždyť ústa mluví z toho, čím je srdce přeplněno.“

„Dobrý člověk z dobré pokladnice vybírá dobré věci, 35 ale zlý člověk ze zlé pokladnice vybírá zlé věci.“

„Pravím vám: Za každé neužitečné slovo, které lidé 36 promluví, budou odpovídati v soudný den. Vždyť podle 37 svých slov budeš osvobozen a podle svých slov budeš odsouzen.“

Tehdy mu řekli někteří zákoníci a farizeové: „Mistře, 38 chceme od tebe uviděti z n a m e n í.“ On jim odpověděl: 39 „Pokolení zlé a zpronevěřilé*) touží po znamení; ale nebude mu dáno znamení jiné než z n a m e n í p r o - 40 r o k a J o n á š e. Jako totiž Jonáš byl v břiše velryby tři dni a tři noci, tak bude Syn člověka v srdci země 41 tři dni a tři noci. Ninivští povstanou při soudu s tímto 42 pokolením a odsoudí je; neboť oni se káli po kázání Jo-

*) Doslova: cizoložné.

42 nášově, a hle, zde je něco více než Jonáš. Královna jihu se zvedne při soudu s tímto pokolením a odsoudí je; neboť přišla od konce země, aby uslyšela moudrost Šalomounovu, a hle, zde je něco více než Šalomoun.“

43 „Když nečistý duch vyjde z člověka, prochází mí- 44 sty bez vody a hledá klidu, ale nenalézá. I řekne si: »Vrátím se do domu, odkud jsem vyšel.« I přijde a na- 45 lezne dům prázdný, vydrhnutý a vyzdobený. Tu se vydá na cestu a přibere si s sebou sedm jiných duchů hor- 46 ších, než je sám, a pak vejde a přebývá tam. Poslední věci toho člověka jsou horší než první. Tak se stane i tomuto zlému plemenu.“

46 Když ještě mluvil k zástupům, hle, jeho matka a 47 bratři stáli venku a přáli si s ním mluvit. (Někdo mu řekl: „Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a přejí si 48 s tebou mluvit.“) On však odpověděl tomu, kdo mu to říkal: „Kdo je má matka? A kdo jsou moji bratři?“ 49 I vztáhl ruku k svým učedníkům a řekl: „Hle, to je má 50 matka a to jsou moji bratři. Neboť každý, kdo činí vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr, má sestra i matka.“

13 2 Téhož dne vyšel Ježíš z domu a sedl si u jezera. Shromáždily se k němu tak četné zástupy, že vstoupil na 3 loď a seděl v ní; celý zástup pak stál na břehu. I mluvil k nim mnoho v p o d o b e n s t v í c h :

4 „Hle, vyšel rozsevač rozsévat. A když rozséval, padla některá zrna podle cesty, a ptáci přišli a snědli je. 5 Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla mnoho prsti, 6 i vzklíčila rychle, poněvadž neměla hluboké prsti, a když vyšlo slunce, byla sežehnuta, a poněvadž neměla kořene, 7 uschla. Jiná pak padla do trní, i vyrostlo trní a udusilo 8 je. Jiná však padla do krásné země a vydala plody, některá stonásobně, jiná šedesáteronásobně, jiná třicátero- 9 násobně. — Kdo má uši, poslouchej!“

10 Přistoupili k němu učedníci a řekli: „Proč k nim mlu- 11 víš v podobenstvích?“ On odpověděl: „Protože vám jest dáno poznati tajemství království nebeského, ale jim to 12 není dáno. Neboť tomu, kdo má, bude dáno, a bude míti nadbytek. Tomu však, kdo nemá, bude odňato i to, co 13 má. Proto jim mluvím v podobenstvích, že vidí a přece

nevidí, slyší a přece neslyší ani nechápují; plní se na nich proroctví Izaiášovo:

»Budete slyšet a slyšet, ale nic nepochopíte; budete vidat a vidat, ale nic nevidíte.

Srdce tohoto lidu zhrublo, stali se nedoslýchavými, zavřeli své oči,

aby neviděli očima, aby neslyšeli ušima, aby nechápali srdcem

a neobrátili se, a já bych je uzdravil.«

Ale blažené jsou vaše oči, že vidí, a uši, že slyší. 16 Vpravdě vám pravím: Mnozí proroci a spravedliví lidé toužili spatřiti, co vy vidíte, ale nespátřili, a uslyšeti, co vy slyšíte, ale neslyšeli.

Slyšte tedy podobenství o rozsevači: 18

Když některý člověk slyší slovo o království, ale ne-19 chápe, přichází ten zlý a rve sebu z jeho srdce; to je »zasetý podle cesty«. »Zasetý na skalnatá místa« je ten, 20 kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá, nemá však v sobě kořene, nýbrž je chvilkový; jakmile pak nastane útisk nebo pronásledování pro slovo, hned se dá svěsti.*)

»Mezi trní vsetý« je ten, kdo slyší slovo, ale časná sta-22 rost a svod bohatství udušuje slovo, takže se stává neplodným. »Do krásné půdy vsetý« je ten, kdo slovo slyší 23 a chápe; ten pak vydává plody a nese jeden stonásobně, druhý šedesateronásobně, jiný třicateronásobně.«

Předložil jim jiné podobenství: 24

„Království nebeské je podobno člověku, který na svém poli rozsel krásné símě. Zatím pak co lidé spali, 25 přišel jeho nepřítel, přišel k o k o u l e do obilí a odesel. Když pak vpučelo stéblo a nasadilo zrna, tu se 26 objevil i koukol. I přišli služebníci hospodářovi a řekli mu: »Pane, což jsi nezasel krásné símě na svém poli? Odkud je tedy koukol?« On pak jim odpověděl: »Nepří-28 tel to učinil.« Služebníci mu řeknou: »Chceš tedy, abychom šli a sebrali je?« On však odpoví: »Ne! — abyste 29 sbírajíce koukol nevytrhali spolu s ním obilí. Nechte, ať 30

*) pohoršuje.

obojí roste pohromadě až do žní.« V době žní řeknu žencům: »Seberte napřed koukol a svažte jej do snopů, abychom jej spálili; obilí pak shromážděte do mé stodoly.«“

31 Předložil jim jiné podobenství:

„Království nebeské je podobno zrnu hořčičné-32 mu, které člověk vzal a zasel na svém poli; to je sice nejmenší ze všech semen, ale, když vyrostle, je největší ze zelin a stává se stromem, takže nebeští ptáci přicházejí a hnízdí v jeho větvích.“

33 Promluvil k nim jiné podobenství:

„Království nebeské je podobno kvasu, jež žena vzala a zadělala do tří měřic mouky, až všecko bylo prokvašeno.“

34 To vše promluvil Ježíš k zástupům v podobenstvích; 35 bez podobenství k nim nemluvil, aby se splnilo slovo prorokovo:

»Otevru ústa v podobenstvích, vysvětlím, co bylo skryto od stvoření.«

36 Potom rozpustil zástupy a šel domů. I přišli k němu jeho učedníci a prosili: „Vylož nám podobenství o k o u k o l i n a p o l i.“

37 Odpověděl: „Ten, kdo rozsevá krásné símě, je Syn 38 člověka, pole je svět; krásné símě — to jsou synové království, koukol jsou synové zlého; nepřítel, který je zasel, je ďábel, žen je skonání věku, ženci jsou andělé. 39 Jako bývá koukol sbíran a spalován v ohni, tak bude 40 při skonání věku: Syn člověka pošle své anděly, i sebe-41 rou z jeho království všechny svody k hříchu a ty, kteří 42 páchají nepravosti, a uvrhnou je do peci ohnivé, tam 43 bude pláč a skřipání zubů. Tehdy spravedliví zazáří jako slunce v království svého Otce. — Kdo má uši, poslouchej!“

44 „Podobno je království nebeské pokladu skry-45 tému v poli, jež člověk našel a zatajil; a v radosti z něho jde, prodá všecko a koupí ono pole.“

45 „Dále je podobno království nebeské kupci, který 46 hledá krásné perly; naleznuv jednu drahocennou perlu, prodal všecko, co měl, a koupil ji.“

47 „Dále je podobno království nebeské síti, která ja-

vrhána do moře a zabírá všeliký druh ryb. Když se na- 48
plnila, vytáhli ji na břeh, sebrali dobré do nádob, špatné
pak vyhodili. Tak se stane na konci věku: vyjdou andělé 49
a oddělí zlé od spravedlivých a uvrhnu je do ohnivé 50
peci. Tam bude pláč a skřípání zubů.“

„Pochopili jste to všecko?“ Odpověděli mu: „Ano.“ 51
A on jim řekl: „Proto každý učenec, který se stal učed- 52
níkem království nebeského, jest podoběn h o s p o d á -
ř o v i, který ze své pokladny vybírá nové i staré věci.“

Když Ježíš skončil tato podobenství, odebral se od- 53
tud, přišel do rodného města a učil obyvatele 54
v jejich synagoze tak, že se s úžasem tázali: „Odkud
má takovou moudrost a mocné činy? Což to není 55
syn tesařův? Nejmenuje se jeho matka Mariam a jeho
bratři Jakub, Jozef, Šimon a Judas? A nejsou všechny 56
jeho sestry u nás? Odkud tedy to všecko má?“ I urá- 57
želi*) se nad ním. Ježíš pak jim řekl: „Prorok nikde
nebývá v neváznosti, leč v své vlasti a v svém domě,“ 58
a pro jejich nevěru tam neučinil mnoho mocných činů.

V oné době uslyšel tetrarcha**) Heródes 14
zprávu o Ježíšovi a řekl svým služebníkům: „To jest 2
Jan Křtitel; vstal z mrtvých, proto v něm působí moci.“

Heródes totiž dal Jana zatknouti, svázati a do vězení 3
vsaditi k vůli Herodiádě, manželce svého bratra Filipa,
poněvadž mu Jan říkal: »Není ti dovoleno míti ji.« Byl 4, 5
by jej rád zabil, ale bál se lidu, protože jej měli za pro-
roka. O Heródových narozeninách tančila dcera Hero- 6
diadina před nimi a zalíbila se Heródovi tak, že jí s při- 7
sahou slíbil, že jí dá, oč požádá. Návodem své matky 8
řekla: „Dej mi hned zde hlavu Jana Křtitele na míse!“
Král se zarmoutil, ale pro přísahu a pro své hosty při- 9
kázal, aby jí byla dána; i poslal a dal Jana ve vězení 10
stíti. Jeho hlava byla přinesena na míse a dána dívce 11
a ta ji zanesla své matce. Jeho učedníci pak přišli, zvedli 12
mrtvé tělo a pohřbili ho, pak odešli a oznámili to Ježíšovi.

*) pohoršovali se.

**) Tetrarcha — název pro vladaře nad částí říše He-
róda Velikého.

13 Jakmile to Ježíš uslyšel, odebral se tamodtud po lodi
na pusté místo stranou. Když to uslyšely zástupy, šly
14 za ním z měst pěšky. Jakmile vystoupil a uviděl zástup,
bylo mu jich líto, i uzdravil jejich churavé.

15 Večer k němu přistoupili učedníci a řekli: „Toto mí-
sto je pusté a den již minul. Rozpusť zástupy, aby mohly
16 odejít do vesnic a nakoupiti si potravu.“ Ježíš jim od-
pověděl: „Není potřebi, aby odešly. Dejte vy jim jísti!“

17 Oni mu řekli: „Nemáme zde víc než pět b o c h n í k ů
18, 19 a dvě ryby.“ Odpověděl: „Přineste mi je sem!“ a
poručil zástupům, aby usedly na trávník, vzal těch pět
bochníků a ty dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal, roz-
lomil a dával chleby učedníkům a učedníci zástupům.
20 I pojedli všichni a nasýtli se, a ještě sebrali zbytek drob-
21 tů, plných dvanáct košů. Těch, kteří jedli, bylo asi pět
tisíc mužů, kromě žen a dětí.

22 Potom hned přiměl učedníky, aby nastoupili na loď
a plavili se na druhý břeh napřed, než on rozpustí zá-
23 stupy. Když zástupy rozpustil, vystoupil stranou na horu,
aby se pomodlil.

24 Když nastal večer, byl tam sám jediný. Loď byla již
mnoho honů od břehu, zmitána jsouc vlnami, protože
25 byl opačný vítr. O čtvrté noční hlídce k nim přišel, krá-
26 čeje po jezeře. Jak jej učedníci spatřili kráčet po jezeře,
27 zděšeně volali: „To je strašidlo“ a strachem křičeli. Na-
jednou k nim Ježíš promluvil: „Vzmužte se; já jsem
28 to, nebojte se.“ Petr řekl: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi,
29 abych šel k tobě po vodě.“ Odpověděl: „Pojď!“ Petr
30 vystoupil z lodi, krácel po vodě a přišel k Ježíšovi. Když
však viděl silný vítr, lekl se, počal tonouti a vykřikl:

31 „Pane, zachraň mě!“ Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil
jej a řekl mu: „Jak malou víru máš! Proč jsi pochy-
32, 33 boval?“ Jakmile vystoupili na loď, vítr se utišil. Lidé
v lodi se mu klaněli a říkali: „Vpravdě jsi Syn Boží.“

34, 35 Přeplavili se a dorazili k zemi u Genezaretu. Lidé toho
místa jej poznali a poslali do celého okolí; i přinášeli
36 k němu všechny nemocné a prosili ho, aby se směli jen
dotknouti lemu jeho roucha; všichni, kteří se dotkli,
byli zachráněni.

Tu k Ježíšovi přijdou z Jeruzaléma farizeové a 15
zákoníci a táží se ho: „Proč tvoji učedníci přestu-
pují tradici starších? Vždyť si nemýjí rukou, když
jedí chléb.“ Odpověděl jim: „Proč pak vy přestupujete 3
příkaz Boží pro svou tradici? Vždyť Bůh řekl: »Ctí své-
ho otce a svou matku.« a »Kdo by proklínal otce nebo
matku, ať skoná smrtí!« Vy však říkáte, kdo by řekl otcí 5
nebo matce: Věnuji Bohu to, čím jsem ti povinen, ten 6
že nemusí ctít svého otce nebo svou matku. Tak rušíte 7
slovo Boží pro svou tradici. Pokrytci! Dobře o vás pro-
rokoval Izaiáš:

»Tento lid mě ctí svými rty, 8

ale jejich srdce jest ode mne velmi vzdáleno;

marně mě ctí, 9

protože, co učí, jsou lidské příkazy.«

Přivolal zástup a promluvil k němu: „Slyšte a roz-
umějte: Člověka neposkvřňuje to, co vchází do úst, 11
nybrž, co vychází z úst, to člověka poskvřňuje.“

Tu k němu přistoupí učedníci a zeptají se ho: „Viš, 12
že se farizeové urazili, když to slovo uslyšeli?“ Odpově-
děl: „Každá rostlina, kterou můj nebeský Otec nevsa-
dil, bude vykořeněna. Nechte je! Jsou to slepí vůd-
cové slepí; jestliže však slepec povede slepce, oba 14
padnou do jámy.“

Petr ho požádal: „Vylož nám toto podobenství!“ Je-
žíš odpověděl: „Pořád ještě i vy jste nechápaví? Neroz-
umíte, že všechno, co vchází do úst, postupuje do břicha
a vyhazuje se do stoky? Co však vychází z úst, vystu-
puje ze srdce, a to poskvřňuje člověka. Neboť ze srdce 19
vystupují zlé myšlenky, vraždy, cizoložstva, necudnosti,
krádeže, falešná svědectví, rouhání. To poskvřňuje člo-
věka. Ale nemytýma rukama jísti člověka neposkvřňuje.“

Potom tamodtud Ježíš odešel a odebral se do krajiny 21
Tyru a Sidónu.

A hle, kananejská žena z těch končin vyšla a 22
křičela: „Smiluj se nadě mnou, Pane, synu Davidův!
Má dcera je zle posedlá.“ On však jí neodpověděl ani 23
slova. I přistoupili k němu učedníci a prosili ho: „Od-
buď ji, vždyť za námi křičí.“ Odpověděl: „Byl jsem po-
slán jen k ztraceným ovcím z domu izraelského.“ Ale 25

ona přišla, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi!“

26 On odpověděl: „Není hezké vzítí chléb dětem a hoditi
27 jej štěňatům.“ Ona řekla: „Ano, Pane; ale vždyť i ště-
28 ňata jedí drobtý, které padají se stolu jejich pánů.“ Tu
jí Ježíš odpověděl: „Ó ženo, veliká je tvá víra. Staň se
ti, jak si přeješ!“ I byla uzdravena její dcera od té ho-
diny.

29 Tamodtud se Ježíš odebral a šel podél jezera Galilej-
30 ského, vystoupil na horu a posadil se tam. Přistoupily
k němu četné zástupy se svými chromými, zkrivenými,
slepými, hluchými a mnohými jinými a vrhali se mu k no-
31 hám. I uzdravil je, takže se zástupy divily, když viděly,
že nemá mluví, zkrivení jsou zdraví, chromí chodí a slepí
vidí, a velebily Boha izraelského.

32 Ježíš si zavolal své učedníky a řekl jim: „Je mi líto
zástupu, vždyť zůstávají se mnou již tři dny a nemají
co jísti. Rozpustiti je hladové nechci, aby nezemdleli ce-
33 stou.“ Učedníci mu řekli: „Kde bychom vzali na poušti
34 tolik chlebů, abychom nasýtili takový zástup?“ Ježíš se
zeptal: „Kolik chlebů máte?“ Odpověděli: „Sedm a
několik rybiček.“

35,36 I přikázal zástupu, aby se posadili na zemi, vzal těch
sedm chlebů i ty ryby, požehnal, rozlomil a dával učed-
37 níkům, učedníci pak zástupům. Všichni jedli a nasýtili
se, a sebrali, co zbývalo drobtů, plných sedm ošatek.
38 Těch, kteří jedli, bylo čtyři tisíce mužů kromě žen a
39 dětí. Pak rozpustil zástupy, vstoupil na loď a přeplavil
se do krajiny Magdanské.*

16 Přistoupili farizeové a saduceové a v úmyslu, pokou-
šeti ho, požádali, aby jim ukázal znamení s nebe.
2 On jim odpověděl: („Večer říkáte: »Bude pěkně, protože
3 nebe se rdí«; a ráno: »Dnes bude bouřka, protože nebe
se rdí a tmí.« Umíte rozeznávat tvářnost nebe, ale zna-
4 mení doby rozsuzovati nedovedete.) Zlé a nevěrné ple-
meno touží po znamení, ale nebude mu dáno znamení
kromě znamení Jonášova.“ Pak je nechal a odešel.

5 Když učedníci přešli na druhý břeh, [shledali, že] za-
6 pomněli vzítí chléb. Ježíš jim řekl: „Mějte se na po-

*) Jiné texty mají „Magdalské“.

zoru a vystříhejte se kvasu farizejského a saducejského!“ Oni u sebe uvažovali a říkali: „Vždyť jsme ne-
7 vzali chleba!“ Ježíš to poznal a řekl: „Proč, vy lidé malé
8 víry, uvažujete u sebe, že nemáte chleba? Ještě nechá-
9 pete? Nepamatujete se již na těch pět chlebů pro pět
tisíc lidí, a kolik košů jste sebrali? A na sedm chlebů 10
pro čtyři tisíce, a kolik ošatek jste sebrali? Jak to, že 11
nechápete, že jsem vám nemluvil o chlebech? Vystří-
hejte se kvasu farizejského a saducejského!“

Tu pochopili, že jim řekl, ne aby se vystříhali kvasu, 12
ale učení farizejského a saducejského.

Když Ježíš přišel do kraje u Cezareje Filipovy, 13
tázal se svých učedníků: „Za koho pokládají lidé Syna
člověka?“ Odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za 14
Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za některého z proroků.“
Řekl jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ Šimon Petr 15, 16
odpověděl: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“
Ježíš mu odpověděl: „Blažený jsi, Šimone Barjona, ne- 17
boť nezjevilo ti to tělo a krev, nýbrž můj nebeský Otec.
A já tobě pravím, že ty jsi Petr — Skála; na té skále 18
vystavím svou církev, a mocností*) pekelné ji ne-
přemohou. Dám ti klíče království nebeského; co zaká- 19
žeš**) na zemi, bude zakázáno v nebi; co dovolíš***)
na zemi, bude dovoleno v nebi.“ — Potom přísně přiká- 20
zal učedníkům, aby nikomu neříkali, že on je Kristus.

Od té doby počal Ježíš Kristus ukazovati svým učed- 21
níkům, že musí odejít do Jeruzaléma, mnoho trpěti
od starších a velekněží i zákoníků, býti zabit a třetího
dne vzkříšen.

Petr si jej vzal stranou a počal jej kárat: „Bůh 22
chraň, Pane! To se ti nesmí státi!“

On se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi pryč, satane! Svá- 23
diš mě†), poněvadž myslíš ne na věci Boží, ale lidské.“

*) Doslova: brány.

**) Doslova: svážeš.

***) Doslova: rozvážeš.

†) Doslova: jsi mi pohoršením.

24 Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Chce-li kdo při-
jíti za mnou, zapři se, vezmi na sebe svůj kříž a ná-
25 sleduj mne! Neboť, kdo by si chtěl zachrániti život,*)
26 ztratí jej, kdo však jej ztratí pro mne, nalezne jej. Co
prospěje člověku, získá-li celý svět, ale zhubí svou duši?
Co dá člověk jako náhradu za svou duši?“

27 Syn člověka má přijíti v slávě svého Otce se svými
28 anděly, a tehdy odměni každého podle jeho činů. Vprav-
dě vám pravím: „Někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí
smrti, dokud neuvidí Syna člověka přicházeti v jeho krá-
lovství.“

17 Po šesti dnech si vezme Ježíš s sebou Petra, Jakuba
a jeho bratra Jana a vyvede je na vysokou horu
2 stranou. Byl před nimi proměněn a jeho tvář zazářila
3 jako slunce, jeho roucho zbělelo jako světlo. A hle, zje-
4 vil se jim Mojžíš a Eliáš a mluvili s ním. Petr promlu-
vil k Ježíšovi: „Pane, dobře je nám tu. Chceš-li, udělám
tu tři stany, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi je-
5 den.“ Co ještě mluvil, hle, světlý oblak je zastínil, a hle,
6 jsem si oblíbil. Naslouchejte mu!“ Jakmile to učedníci
7 uslyšeli, padli na tváře a velmi se zděsili. Ježíš k nim
přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte a neděste se!“
8 Když zvedli oči, nespatriili nikoho než jediného Ježíše.
9 Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu
neříkejte o tom vidění, dokud Syn člověka nebude vzkří-
šen z mrtvých!“

10 Učedníci se ho tázali: „Co tedy říkají zákoníci, že
11 Eliáš má přijíti napřed?“ Odpověděl: „Eliáš že má při-
12 jíti a všecko obnoviti? Pravím vám: Eliáš již přišel, a
nepoznali ho, ale učinili s ním, co chtěli. Tak i Syn člo-
13 věka bude od nich trpěti.“ Tu porozuměli učedníci, že
jim mluví o Janu Křtiteli.

14 Když přišli k zástupu, přistoupil k němu člověk, padl
15 před ním na kolena a řekl: „Pane, smiluj se nad mým
synem; je to ná měsíčník a velmi trpí. Často padá
16 do ohně a často do vody. Přivedl jsem jej k tvým učed-
níkům, ale nedovedli ho uzdraviti.“

*) Vlastně: duši, jako ve verši 26.

Ježíš odpověděl: „Ó, pokolení nevěřící a zvrácené! Jak 17 dlouho ještě musím býti s vámi? Jak dlouho musím s vámi míti trpělivost? — Přineste mi jej sem!“ I po-18 hrozil mu Ježíš, démon z něho vyšel a hoch byl od té hodiny uzdraven.

Tu k Ježíšovi přistoupili jeho učedníci a zeptali se 19 v soukromí: „Proč jsme ho nemohli vypuditi my?“ Řekl 20 jim: „Pro nedostatek víry! Vpravdě vám pravím, budete-li míti víru třeba jen jako zrno hořčič-21 né, řeknete této hoře: »Přejdí odtud tam!«, i přejde. Nic vám nebude nemožného.“*)

Když pobývali v Galilei, řekl jim Ježíš: „Syn člo-22 věka bude vydán do rukou lidí; zabijí ho, ale třetího 23 dne bude vzkříšen.“ I zarmoutili se velice.

Když přišli do Kafarna, přistoupili výběrčí dvoj-24 drachem**) k Petrovi a zeptali se: „Váš mistr neplatí dvojdrachmu?“ Odpověděl: „Ano.“ Když vešel do do-25 mu, předešel ho Ježíš a řekl: „Co myslíš, Šimone? Od koho vybírají zemští králové cla nebo daně? Od svých vlastních či od cizích?“ Když odpověděl: „Od cizích,“ 26 řekl mu Ježíš: „Vlastní jsou tedy svobodni? Ale, aby-27 chom jich nepohoršili, jdi k moři, vrhni udici, vezmi první vytaženou rybu, otevři jí ústa, a najdeš stater;**) ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.“

V té hodině přistoupili k Ježíšovi jeho učedníci a tá-18 zali se: „Kdo je největší v království nebes-19 kém?“

I zavolal dítě, postavil je mezi ně a řekl: „Vpravdě 2,3 vám pravím: Neobrátíte-li se a nebudete-li jako děti, ji-24 stě nevejdete do království nebeského. Kdo je pokorný 4 jako toto dítě, ten je největší v království nebeském. Kdo přijme takové dítě v mém jménu, přijímá mne; kdo 5,6 však svede k hříchu†) jednoho z těchto malých, kteří

*) 21 Dodatek podle Marka: Tento druh nevychází jinak než modlitbou a postem.

**) Na chrámovou dávku; drachmé, peníz ve váze asi 3.5 gr stříbra.

***) Stater je 14 gr stříbra.

†) pohorší.

věří ve mne, tomu by bylo lépe, aby mu byl pověšen velký mlýnský kámen na krk a aby byl ponořen do mořské hlubiny.“

7 „Běda světu pro svody*); svody musí přijíti, ale 8 přece běda člověku, skrze kterého svod přichází. Jestliže tě svádí ruka nebo noha, usekni ji a odhoď od sebe; lépe, abys vešel do života zmrzačen nebo chromý, než abys s oběma rukama nebo nohama byl uvržen do věčného 9 ohně. Jestliže tě svádí oko, vyrví je a odhoď od sebe; lépe, abys s jedním okem vešel do života, než s oběma 10 očima byl uvržen do ohnivého pekla. Hleďte, abyste nepohrdali nikým z těchto malých; pravím vám, že jejich andělé v nebi stále hledí na tvář mého Otce v nebi.**)

12 „Co myslíte? Když člověk má s t o o v e c a jedna z nich zabloudí, nenechá těch devětadevadesát na horách a nepůjde hledat zabloudilou? A jestliže se mu ji podaří naléztí, vpravdě vám pravím, že se z ní raduje víc než z těch 14 devětadevadesáti, které nezabloudily. Tak není vůle vašeho Otce v nebi, aby zahynul jeden z těchto malých.“

15 „Zhrěši-li tvůj bratr, jdi a pokárej ho jen m e z i č t y ř m a o č i m a. Poslechne-li tebe, získal jsi svého bratra; 16 když by neuposlechl, vezmi s sebou jednoho nebo dva jiné, aby každá věc byla zjištěna slovem dvou nebo tří 17 svědků. Nuposlechne-li jich, pověz církvi; kdyby neposlechl ani církve, zacházej s ním jako s pohanem a cel-18 níkem.“

18 „Vpravdě vám pravím: Všecko, co zakázete***) na zemi, bude zakázáno i v nebi; a všecko, co dovolíte†) na zemi, bude dovoleno i v nebi.

19 Dále vám pravím: Shodnou-li se dva z vás na zemi na jakékoli věci a prosí o ni, dostane se jim toho od mého 20 nebeského Otce. Neboť, kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem s nimi.“

21 Tu přistoupil Petr a tázal se ho: „Pane, kolikrát

*) pohoršení.

**) 11 Dodatek: Vždyť Syn člověka přišel zachránit ztracené

***) svázete.

†) rozvážete.

mám odpustiti svému bratru, když se proti mně proviní? — Nejvýš sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: 22 „Pravím ti: ne sedmkrát, nýbrž sedmdesátkrát sedmkrát!“

„Proto království nebeské může být přirovnáno ke 23 králi, který chtěl z účtovat se svými služeb- 24 níky. Když začal účtovat, byl mu přiveden jeden, který byl dlužen deset tisíc talentů*). Poněvadž neměl čím za- 25 zaplatiti, nařídil pán prodati jej, jeho ženu, děti a všecko, co měl, a zaplatiti. Služebník se vrhl na zem, klaněl se 6 mu a prosil: »Měj se mnou strpení, a všecko ti zaplatím«. 27 Pán se slitoval nad tím služebníkem: propustil jej a odpustil mu dluh.

Sotva však ten služebník vyšel, setkal se s jedním ze 23 svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů**), i uchopil a škrtil ho: »Vrať mi, co jsi dlužen.« Jeho 29 spoluslužebník se vrhl na zem a prosil ho: »Měj se mnou strpení, a zaplatím ti«. Ale on nechťel, nýbrž šel 30 a vrhl jej do vězení, dokud by nezaplatil dluh. — Když 31 spoluslužebníci viděli, co se děje, velmi se zarmoutili, šli a oznámili pánovi, co se stalo. Tu si jej pán zavolal a řekl 32 mu: »Služebníče zlý, odpustil jsem ti celý onen dluh, poněvadž jsi mne prosil. Neměl ses i ty smilovati nad 33 svým spoluslužebníkem, jako jsem se smiloval já?« A roz- 34 hněval se jeho pán a dal jej biřicům, dokud by nezaplatil celý dluh. — Tak i můj nebeský Otec učiní vám, 35 jestliže každý neodpustíte svému bratru ze srdce.“

Když Ježíš skončil tyto řeči, odebral se z Galileje a šel 19 do krajiny Judské za Jordánem. Četné zástupy šly za 2 ním, i uzdravoval je tam.

Přistoupili k němu farizeové a pokoušeli ho: „Je dovo- 3 leno rozvésti se s manželkou pro jakoukoli pří- 4 činu?“ Odpověděl: „Nechťli jste, že Stvořitel od počátku 4 lidi stvořil jako muže a ženu a řekl: »Proto opustí 5 muž otce i matku a přilne k své ženě, takže ti dva budou

*) Fantastická suma asi 45 milionů ve zlatě.

**) Denár, římský peníz, v hodnotě asi 4 gr stříbra, proti prvnímu dluhu celkem nepatrná částka asi 85 ko- run ve zlatě.

6 jedno tělo«? Takže již nejsou dva, nýbrž jedno tělo. Co 7 tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ Řeknou mu: „Proč 8 tedy Mojžíš nařídil dáti ženě rozlukový list a rozvésti se 8 s ní?“ Dí jim: „Mojžíš vám dovolil rozváděti se od 9 vašich žen pro tvrdost vašeho srdce, ale od počátku tak 9 nebylo. Pravím vám: Kdo se rozvede od své ženy z ji- 10 něho důvodu než pro smilstvo a ožení se s jinou, do- 10 pouští se cizoložství.“*)

10 Učedníci mu řeknou: „Je-li takové právo mezi mužem 11 a ženou, není dobře ženiti se!“ Odpověděl jim: „Nechá- 11 pou všichni toto slovo, nýbrž jen ti, kterým je to dáno. 12 Jsou totiž lidé k manželství nezpůsobili, kteří se tako- 12 vými zrodili přímo z matky, a jsou takoví, kteří byli k manželství nezpůsobilými učiněni od lidí, a jsou takoví, kteří se sami nezpůsobilými učinili pro království ne- 13 beské. Kdo to dovede chápatí, chápej!“

13 Tu k němu byly přineseny děti, aby na ně vložil ruce 14 a pomodlil se nad nimi. Ale učedníci jim pohrozili. Ježíš 14 řekl: „Nechte děti a nebraňte jim přijíti ke mně; neboť 15 takovým náleží království nebeské.“ I vložil na ně ruce a odesel tamodtud.

16 Hle, přistoupil k němu kdosi a otázal se: „Mistře, co 17 dobrého mám činiti, abych dosáhl věčného ži- 17 vota?“ Odpověděl mu: „Proč se mne ptáš, co je dobré? 18 Jen jeden je dobrý. Ale, chceš-li vejíti do života, z a c h o- 18 vávej příkázání.“ Zeptal se: „Která?“ Ježíš řekl: 19 „Tato: Nezabíjej, nesmilni, nekraď, nesvědči křivě, cti 20 otce a matku, miluj svého bližního jako sebe.“ Mladý 20 muž mu odpověděl: „To všecko jsem zachovával. Co mi 21 ještě schází?“ Ježíš mu řekl: „Chceš-li býti dokonalý, 21 jdi, prodej svůj majetek, dej chudým, a budeš 22 míti poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!“ Jakmile 22 mladý muž uslyšel toto slovo, odesel zarmoucen; neboť 23 měl mnoho majetku.

23 Ježíš řekl svým učedníkům: „Vpravdě vám pravím, že 24 boháč nesnadno vejde do království nebeského. Dále

*) Jiný text místo „a ožení se... cizoložství“: Nutí ji k cizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se cizoložství.

vám pravím: Je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do království Božího.“

Když to učedníci uslyšeli, velmi žasli a řekli: „Kdo tedy může být spasen?“ Ježíš se na ně zahleděl a odpověděl: „U lidí je to nemožno, ale u Boha je možno všecko.“ Tu mu řekl Petr: „Hle, my jsme opustili všecko 27 a následovali tebe. Čeho se nám tedy dostane?“ Ježíš jim 28 odpověděl: „Vpravdě vám pravím: Vy, kteří jste mne následovali, v novém světě, až se Syn člověka posadí na svůj slavný trůn, i vy usednete na dvanáct trůnů a budete soudci dvanácti izraelských kmenů. Každý, kdo 29 opustí domy, nebo bratří a sestry, nebo otce, matku a děti, nebo pole pro mé jméno, vezme mnohonásobnou odměnu a stane se dědicem věčného života. Mnozí první 30 budou posledními a poslední prvními.“

Království nebeské je totiž podobno hospodářovi, 20 který vyšel hned ráno najmout dělníky na svou vinici. Smluvil pak s dělníky denár na den a poslal je do 2 vinice. Kolem deváté hodiny vyšel, spatřil jiné stojící na 3 tržišti nečinně a řekl jim: „Odejděte i vy do mé vinice, 4 a dám vám, co bude spravedlivé.« Oni pak odešli. Ještě 5 kolem dvanácté a třetí hodiny vyšel a učinil stejně. Kolem 6 páté hodiny pak vyšel a nalezl jiné stojící a řekl jim: »Co tu stojíte celý den nečinně?« Odpověděli mu: »Nikdo nás 7 nenajal.« Řekl jim: »Odejděte i vy do mé vinice.«

Když pak nastal večer, řekl pán vinice svému dozorci: 8 »Zavolej dělníky a dej jim mzdu, počna od posledních až po první.« — Když přišli, kteří byli najati o páté ho- 9 dině, dostali po denáru. Když pak přišli první, domnívali 10 se, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali jej, 11 ale reptali proti hospodářovi: »Tihle poslední dělali je- 12 dinou hodinu, a učinil jsi je rovnými nám, kteří jsme nesli tíhu celého dne i horko.« On však odpověděl jed- 13 nomu z nich: »Příteli, nekrivdím ti! Což jsi se se mnou nesmluvil na denár? Vezmi, co ti náleží, a jdi! Chci tomuto 14 poslednímu dáti jako tobě. Což nesmím učiniti v mém, 15 co chci? Či je tvé oko závistivé, protože jsem dobrý?« — Tak budou poslední prvními a první posledními.“ 16

17 Když Ježíš hodlal jíti do Jeruzaléma, vzal dva- 18 náct učedníků stranou a na cestě jim řekl: „Hle, jdeme do Jeruzaléma, a Syn člověka bude vydán velekněžím 19 a zákoníkům, i odsoudí jej na smrt, vydají jej pohanům, aby ho potupili, bičovali jej a ukřižovali; ale třetího dne bude vzkříšen.“

20 Tu k němu přistoupila matka synů Zebedeo- 21 vých se svými syny, klaněla se mu a něco od něho žá- 22 dala. Zeptal se jí: „Co chceš?“ Odpověděla mu: „Poruč, aby tito dva moji synové usedli jeden po tvé pravici 23 a druhý po levici v tvém království.“ Ježíš odpověděl: „Nevíte, oč žádáte! Můžete pít kalich, který já mám 24 pít?“ Odpověděli: „Můžeme!“ Řekl jim: „Můj kalich budete pít, ale není mou věcí dáti vám, abyste seděli po 25 mé pravici a levici, nýbrž to náleží těm, kterým je to 26 připraveno od mého Otce.“ Jakmile to uslyšelo ostatních 27 deset, rozmrzeli se na oba bratry. Ježíš však si je zavolal k sobě a řekl: „Víte, že vladaři pohanů nad nimi panují 28 a mocní mužové je znásilňují. Mezi vámi tomu tak nemá být; nýbrž, kdo by se chtěl mezi vámi státí velikým, buď 29 vaším služebníkem, a kdo by chtěl mezi vámi být prvním, 30 buď vaším otrokem — jako Syn člověka nepřišel, aby si dal slo užítí, nýbrž aby sloužil a dal svůj život jako 31 výkupné za mnohé.“

22 Když odcházeli z Jericha, šel za ním velký zástup. Hle, 32 dva slepci seděli u cesty; když uslyšeli, že Ježíš jde mimo, vzkřikl: „Pane, smiluj se nad námi, synu Davi- 33 dův!“ Zástup jim pohrozil, aby umlkli. Oni však ještě víc 34 křičeli: „Pane, smiluj se nad námi, synu Davidův!“ Ježíš se zastavil, zavolal je a řekl: „Co chcete, abych pro vás 35 učinil?“ Odpověděli mu: „Pane, aby se nám otevřely 36 oči!“ Ježíš se nad nimi slitoval, dotkl se jejich zraků, a hned nabyli zraku a následovali ho.

21 Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage 2 u hory Oliv, tu Ježíš poslal dva učedníky a řekl jim: „Jděte do vesnice naproti vám; hned naleznete oslici uvázanou a s ní oslátko; odvažte a přiveďte mi je. 3 A kdyby vám někdo něco řekl, povězte mu, že Pán jich 4 potřebuje, a hned je pošle.“ To se stalo, aby se splnilo slovo prorokovo:

»Rcete dceři sionské:

Hle, král tvůj ti přichází

mírný a sedící na oslici

a na oslátku, potomku osedlané.«

Učedníci šli, učinili, jak jim Ježíš poručil, přivedli oslici a oslátku, vložili na ně pláště, a on se na ně posadil. 7 Vešmi četný zástup stlal své pláště na cestu, jiní sekali s větve ze stromů a stlali je na cestu. Zástupy, které šly 9 před ním i následovaly za ním, volaly:

»Hosanna synu Davidovu!

Veleben budiž, jenž přichází ve jménu Páně!

Hosanna na výsostech!»

Jakmile vstoupil do Jeruzaléma, vzrušilo se celé město a ptalo se: „Kdo je to?“ Zástupy odpovídaly: „To 11 je prorok Ježíš z galilejského Nazareta.“

Ježíš vstoupil do svatyně a vyhnal všechny, kteří ve 12 svatyni prodávali a kupovali, zpřevracel stoly směnárníků a lavice prodavačů holubů a řekl jim: „Jest psáno: 13 »Můj dům bude nazýván domem modlitby«, ale vy jste z něho učinili peleš lupičů.“

V svatyni k němu přistoupili slepci a chromí, i uzdravil je. Jakmile velekněží a zákoníci uviděli úžasné činy, 15 jež učinil, a děti, které v chrámě volaly: „Hosanna synu Davidovu!«, rozmrzeli se a řekli mu: „Slyšíš, co říkají?“ 16 Ježíš jim odpověděl: „Ano. Nikdy jste nečtli: »Připravil sis chválu z úst nemluvnat a kojenců?“ Pak je zanechal, vyšel z města do Betanie a tam přenocoval.

Ráno se vracel do města a pocítil hlad. Spatřil u cesty 18 fíkovník; přistoupil k němu, ale nenašel na něm nic než listí; i řekl mu: „Ať se z tebe již nikdy neurodí ovoce na věky!“ Fíkovník najednou uschl. Jakmile to učedníci 20 spatřili, podivili se a řekli: „Jak to, že tak najednou uschl ten fík?“ Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě vám pravím: Budete-li mítí víru a nebudete-li pochybovati, dokážete nejen to s tím fíkovníkem, ale také, řeknete-li této hoře: »Zdvihni se a vrhni se do moře«, stane se to. Všecko, oč byste prosili v modlitbě s vírou, do- 22 stanete.“

Když vstoupil do svatyně a učil, přišli k němu 23

velekněží a starší lidu a tázali se: „Jakou mocí to 24 niš? Kdo ti dal tuto moc?“ Ježíš jim odpověděl: „Já se vás také na něco zeptám; povíte-li mi to, řeknu vám, 25 jakou mocí to činím: Odkud byl Janův křest? Z nebe či od lidí?“ Oni se mezi sebou domlouvali: „Řekneme-li: 26 »Z nebe«, odpoví nám: »Proč jste mu tedy neuvěřili?« Řekneme-li však: »Od lidí«, bojíme se lidu, protože vši- 27 chni pokládají Jana za proroka.“ I odpověděli Ježíšovi: „Nevíme.“ On jim řekl: „Já vám také nepovím, jakou 28 mocí to činím. Ale, co myslíte?“

29 „Jeden člověk měl dvě děti. Přistoupil k první- 29 mu a řekl: »Dítě, jdi dnes a pracuj na vinici.« On od- 30 pověděl: »Ano, pane«, ale nešel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. On však odpověděl: »Nechce se mi«, ale 31 potom toho litoval a šel. — Který z obou vykonal vůli otcovu?“ — Odpověděli mu: „Ten druhý.“ Ježíš jim 32 řekl: „Vpravdě vám pravím, že celníci a nevěstky před- cházejí vás do království. Neboť Jan k vám přišel cestou 33 spravedlnosti, ale vy jste mu neuvěřili; celníci však a nevěstky mu uvěřili; vy, ač jste to viděli, ani potom jste 34 toho nelitovali, abyste mu uvěřili.

35 Poslyšte jiné podobnosti: Byl hospodář, jenž vysázal vinici, ohradil ji plotem, vykopal v ní 36 lis a postavěl hlídkovou věž; pak ji pronajal vinařům a 37 odcestoval. Když pak se přiblížila doba plodů, poslal své 38 služebníky k vinařům, aby přijal své plody. Vinaři chytili jeho služebníky a jednoho zbili, druhého usmrtili, 39 třetího zkamenovali. Zase poslal jiné služebníky, větší 40 počet než po prvé, i učinili jim stejně. Naposled pak 41 k nim poslal svého syna, myslí si: Zastydí se před mým 42 synem. Vinaři však, spatřivše syna, pomyslili si: »To je 43 dědic. Pojďte, zabijme jej a zmocněme se jeho dědictví.« I chytili ho, vyhodili ven z vinice a zabili. — Až tedy 44 přijde pán vinice, co učiní oněm vinařům?“ Odpověděli 45 mu: „Jako zlé je zle zahubí a pronajme vinici jiným vi- 46 nařům, kteří mu budou dávat plody v náležitý čas.“ Ježíš 47 jim řekl: „Nikdy jste nečtli v Písmech: »Kámen, kterým 48 stavitelé pohrdli, ten se stal kamenem úhelným. Od Pána 49 se jim stal a v našich očích jest úžasem? Proto vám

pravím: Vám bude království boží odňato a dáno národu, který dává jeho plody.“*)

Když velkněží a farizeové uslyšeli tato jeho podobenství, poznali, že to mluví o nich. Usilovali se ho zmocniti, jenže se lekli zástupů, protože jej pokládaly za pro-

Ježíš zase mluvil v podobenstvích: 22

„Království nebeské je podobno králi, který vystrojil svému synovi svatbu; ale ti nechtěli přijít. Znovu poslal jiné služebníky řka: Vyřidte pozvaným: »Hle, připravil jsem oběd, moji býci a krmný dobytek je zabit a všechno je připraveno. Přijďte na svatbu.« Oni však toho nedbali a odešli: jeden na své pole, druhý do svého obchodu, ostatní pak se chopili jeho služebníků, potupili je a pobili. Král se rozhněval, poslal svá vojska, zahubil ony vrahy a zapálil jejich město. Pak rozkázal svým služebníkům: »Svatba je připravena, ale pozvaní nebyli hodni. Jděte tedy na křižovatky cest a pozvěte na svatbu všechny, které najdete.« I vyšli oni služebníci na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré. I naplnila se svatební síň stolovnými. — Vešel pak král podívat se na stolovníky a spatřil tam člověka neoblečeného do svatebního šatu. I řekl mu: »Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního šatu?« On pak oněměl. Tedy řekl král sluhám: »Svažte mu nohy a ruce a uvrhněte jej do zevnější temnoty; tam bude pláč a skřipání zubů.« Neboť mnoho je povoláných, ale málo vyvolených.“

Tu farizeové odešli a uradili se, jak by jej v řeči chytli do léčky. I poslali k němu své učedníky s Heródovci, aby mu řekli: „Mistře, víme, že jsi pravdivý a vpravdě učíš cestě Boží; nezáleží ti na nikom, neboť nečiníš rozdílu mezi lidmi. Pověz nám tedy, co myslíš: je dovoleno dávat císařovi daň čili nic?“ Ježíš poznal jejich ničemnost, proto řekl: „Pokrytci, proč mě pokoušíte? Ukažte mi daňový peníz!“ Přinesli mu denár. I zeptal se jich: „Či je to obraz a nápis?“ Odpově-

*) 44 Dodatek podle Lukáše: „Kdo na ten kámen padne, roztrhne se, a na koho on padne, rozdrtní jej.“

děli: „Císařův“. Tu jim řekl: »Odevzdejte tedy císařovi, 22 co je císařovo, a Bohu, co je Boží.“ Jakmile to uslyšeli, podivili se, nechali ho a odešli.

Téhož dne k němu přistoupili saduceové, kteří 23 tvrdí, že není vzkříšení, a zeptali se ho: „Mistře, Mojžíš nařídil: »Zemře-li někdo bezdětný, jeho bratr se přižení k jeho manželce a zplodí svému bratrovi potomstvo.« — Bylo u nás sedm bratrů. První se oženil a zemřel; poněvadž neměl potomstva, zanechal svou ženu 25 svému bratrovi; stejně druhý, třetí až do sedmého. Poslední ze všech zemřela i žena. — Kterého z těch sedmi bude tedy ta žena při vzkříšení? Vždyť ji měli všichni!“ 26 27 28 29 — Ježíš jim odpověděl: „Mýlíte se, poněvadž neznáte

Písem ani moci Boží. Při vzkříšení se lidé nežení a nev dávají, nýbrž jsou jako andělé v nebi. — Co se pak týče vzkříšení z mrtvých, nečtli jste, co vám bylo řečeno od Boha? »Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh 32 Jákobův.« Bůh není Bohem mrtvých, nýbrž živých.“ — 33 Když to uslyšely zástupy, užasly nad jeho učením.

34 Jakmile farizeové uslyšeli, že umlčel saduceje, shromáždili se, a jeden z nich, znalec zákona, jej chtěl zkoušet i zeptal se: „Mistře, který příkaz v zákoně 35 je největší?“ Odpověděl mu: »Miluj svého Pána Boha celým srdcem, celou duší a celou 36 myslí. To je největší a první příkaz; 37 druhý je s ním stejný: Miluj svého bližního jako sebe. Na těchto dvou příkazech 38 visí celý zákon i proroci.“ 39 40 41 Když se farizeové shromáždili, otázal se jich Ježíš: 42 „Co myslíte o kristu? Či je syn?“ Odpověděli 43 mu: „Davidův.“ Řekl jim: „Jak jej tedy může David 44 v Duchu nazývat svým Pánem, když praví: »Řekl Pán 45 mému Pánu: Posad se po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele pod nohy?« Nazývá-li jej David Pánem, 46 jak může být jeho synem?“ Nikdo mu nedovedl odpovědět ani slovo, a od té chvíle se ho již nikdo neodvážil na něco zeptati.

23 Tu promluvil Ježíš k zástupům a k svým učedníkům 2 takto: „Na stolici Mojžíšově se usadili zákon-

níci a farizeové. Všecko, co vám říkají, čiňte a zachovávejte; ale podle jejich skutků nečiňte, neboť mluví, ale nečiní. Svazují těžká břemena a vkládají je na ramena lidí, ale sami nechtějí jimi ani prstem pohnouti. A všecko, co dělají, činí proto, aby se ukázali lidem. Nosí široké modlitební odznaky a dělají si veliké trásné, mají rádi přední místa na hostinách a přední lavice v synagogách, pozdravy na náměstích a rádi se dávají od lidí nazývatí rabbi. Vy se nedávejte nazývatí rabbi, neboť máte jediného mistra a vy všichni jste bratři. A nikoho na zemi nenazývejte otcem, neboť jen jeden je váš Otec nebeský; a nedávejte se nazývatí vůdci, protože jen jeden je váš vůdce, Kristus. Největší z vás buďte vašim služebníkem. Kdo se povyšuje, bývá ponížěn, kdo se ponižuje, bývá povýšen.

Běda vám, pokryteční zákoníci a farizeové! Zavíráte království nebeské před lidmi; sami do něho nevcházíte a nedovolujete vejíti těm, kdož chtějí vcházeti.*) Běda vám, pokryteční zákoníci a farizeové! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho nového věřícího, a když se jím stane, učiníte z něho syna gehenny,**) dvakrát horšího, než jste sami.

Běda vám, vy slepí vůdcové; vy říkáte: »Kdo přísahá na chrám, to nic není; kdo by však přísahal na chrámové zlato, ten je vázán.« Pošetilci a slepci! Co je víc: zlato 17 či chrám, který posvěcuje to zlato? A dále: »Kdo přisáhá na oltář, to nic není; ale kdo přísahá na dar na něm, ten je vázán.« Slepci! Co je víc: dar či oltář, který 19 posvěcuje ten dar? Vždyť, kdo se zapřisáhl na oltář, přisáhá na něj a na vše, co je na něm; a kdo přísahá na 21 chrám, přísahá na něj i na toho, kdo v něm přebývá; a kdo se zapřisáhl na nebe, přísahá na trůn Boží i na 22 toho, kdo na něm sedí.

Běda vám, pokryteční zákoníci a farizeové! Dáváte 23 desátky z máty, z kopru a z kmínu, ale zanedbáváte důle-

*) Dodatek podle Mar. a Luk.: 14 Běda vám, pokryteční zákoníci a farizeové, vyjdáte domy vdov a okázale se dlouho modlíte; proto propadnete těžšímu soudu.

**) pekla.

žitější předpisy zákona, totiž spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Toto je nutno činiti, ale onoho nezanedbávati. — Vy slepí vůdcové! Cedíte komára, ale polykáte velblouda!

25 Běda vám, vy pokryteční zákoníci a farizeové! Vy čistíte zevnějšek číše a talíře, ale uvnitř jsou plné vašeho 26 lupu a nestrídnosti. Slepý farizeji! Napřed vyčisti vnitřek číše, a pak bude čistý také její zevnějšek.

27 Běda vám, vy pokryteční zákoníci a farizeové! Jste jako obilené hroby: zevně se zdají krásné, ale uvnitř 28 jsou plné kostí mrtvých a všeliké nečistoty. Tak se i vy zevně zdáte lidem spravedlivými, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost.

29 Běda vám, vy pokryteční zákoníci a farizeové! Budete prorokům hrobky a zdobíte pomníky spravedlivých 30 a říkáte: »Kdybychom byli žili ve dnech svých otců, nebli bychom se s nimi účastnili prolévání prorocké krve.«

31 Tak svědčíte sami proti sobě, že jste syny těch, kteří 32 vraždili proroky, a sami dovršujete míru svých otců. —

33 Hadi! Plemeno zmijí! Jak chcete uniknouti pekelnému 34 soudu? Proto hle, posílám k vám proroky, lidi moudré a zákoníky; vy některé z nich zabijete a ukřižujete, jiné zbičujete v svých synagogách a budete je pronásledovati od města k městu, to proto, aby na vás padla všechna 35 spravedlivá krev prolévána na zemi od krve spravedlivého Abele až po krev Zachariáše, syna Barachiášova, 36 jehož jste zabilí mezi chrámem a oltářem. Vpravdě vám pravím: To vše přijde na toto pokolení.

37 Jeruzaléme, Jeruzaléme, ty vraždíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromážditi tvé dítky, jako kvočna shromáždjuje 38 svá kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste. Hle, váš dům 39 vám jest zanechán opuštěný; neboť pravím vám: Neuvíдите mne od nynějška až do té doby, kdy řeknete: Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!“

24 Ježíš vyšel ze svatyně a bral se dál. Přistoupili k němu jeho učedníci, aby mu ukázali stavby svatyně. 2 Řekl jim: „Vidíte to všecko? Vpravdě vám pravím, že tu nebude nechán kámen na kameni, který by nebyl zbořen.“

Když seděl na hoře Oliv, přistoupili k němu o samotě 3 učedníci a řekli: „Pověz nám, kdy se to stane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku?“ Ježíš jim odpověděl: „Mějte se na pozoru, 4 aby vás někdo neoklamal! Neboť přijdou mnozí v mém 5 jménu a budou říkati: »Já jsem Kristus«, a oklamou mnohé. Uslyšíte o bojích a válečných zprávách. Hleďte, 6 abyste se nelekali. Musí se to státi, ale to ještě není konec. Neboť povstane národ proti národu, království proti 7 království; nastane hlad a zemětřesení na rozličných místech. To všecko bude teprve počátek strasti. Tehdy vás 8,9 budou vydávati v souzení a zabíjeti vás, budete nenáviděni ode všech pohanů pro mé jméno. Tehdy se mnozí 10 s pohoršením odvrátí a jeden druhého bude zrazovati a nenáviděti. Povstane mnoho lživých proroků a svedou 11 mnohé. Poněvadž vyvrcholí nepravost, láska mnohých 12 ustydne. Ale kdo vytrvá do konce, bude zachráněn. Toto 13,14 evangelium o království bude kázáno na celém světě na svědectví všem pohanům, a tehdy přijde konec.

Až tedy uvidíte o h a v n o s t z p u s t o š e n í, o kterém 15 mluvil prorok Daniel, jak stojí na svatém místě — kdo čte, rozuměj! —, tu nechť obyvatelé Judeje utekou do 16 hor; kdo je na střeše, nesestupuj, aby si vzal s sebou 17 něco z domu; kdo je na poli, nevracej se, aby si vzal 18 šaty. Běda ženám těhotným a kojícím v těch dnech! 19 Modlete se, aby váš útěk nenastal v zimě nebo v sobotu; 20 neboť tehdy bude velká tíseň, jaké nebylo od počátku 21 světa až do nynějška a jaké nikdy nebude. A kdyby ony 22 dni nebyly zkráceny, ani jediný člověk by se nezachránil. Ale k vůli vyvoleným budou ony dni zkráceny. Řekne-li vám tehdy někdo: »Hle, zde je Kristus!« nebo: 23 »Zde je!«, nevěřte! Povstanou totiž lživí Kristo- 24 vé a lživí proroci budou dávatí veliká znamení a divy, aby svedli, možno-li, i vyvolené. Hle, říkám vám to na- 25 před. Řeknou-li vám: »Hle, je na poušti!«, nevycházejte! 26 »Hle, ve světnicích!«, nevěřte! Neboť jako blesk vy- 27 chází od východu a jeví se až na západ, tak bude příchod Syna člověka. Kdekoli totiž bude mrtvola, tam 28 se shromáždí supi.

Hned po tisni oněch dnů se z a t m í s l u n c e, měsíc 29

nebude vydávati své záře, hvězdy budou padatí s nebe, 30 mocnosti nebeské se zachvějí. Tehdy se zjeví znamení Syna člověka na nebi, tehdy budou naříkati všechny kme- 31 ny země a spatří Syna člověka přicházeti na nebeských oblacích s velkou mocí a slávou. I vyšle své anděly s hlučným troubením, aby shromáždili jeho vyvolené ze 32 čtyř končin větrů, od jednoho konce nebes k druhému.

Od f í k o v n í k u se naučte podobenství: Když jeho 33 větev už šťavnatí a vyráží listy, poznáváte, že je blízko lé- 34 to. Tak i vy, až toto všecko uzříte, poznejte, že je blízko, 35 přede dveřmi. Vpravdě vám pravím, že nepomine toto pokolení, než se toto všecko stane. Nebe a země pomí- 36 nou, ale má slova jistě nepominou.

O o n o m d n i n e b o h o d i n ě p a k n e v í n i k d o, 37 ani nebesťi andělé, ani Syn, jenom sám Otec. Neboť jako 38 dni Noemovy, tak bude příchod Syna člověka; jako totiž ve dnech před potopou lidé jedli a pili, ženili se a vdá- 39 vali, až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a jako nic nevěděli, až přišla potopa a všechny zahubila, tak bude i při- 40 chod Syna člověka. Tehdy budou dva lidé na poli, jeden 41 z nich je přijat, druhý ponechán; dvě ženy budou mlíti mlýnským kamenem, jedna je přijata, druhá ponechána. 42 B d ě t e t e d y, protože nevíte, kterého dne vás Pán přijde. 43 To přece chápete: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu*) přijde z l o d ě j, bděl by a nenechal by si proko- 44 patí dům. Proto i vy b u d ě t e p ř i p r a v e n í, neboť Syn člověka přijde v hodinu, v kterou se toho nenadějete.

K d o t e d y j e v ě r n ý a r o z u m n ý s l u ž e b n í k, jež 45 pán ustanovil nad svou čeledí, aby jim dával pokrm 46 v pravý čas? — Blažený onen služebník, kterého pán 47 při svém příchodu najde, že tak činí! Vpravdě vám pra- 48 vím, že jej ustanoví nad celým svým majetkem. Jestliže by 49 si však onen špatný služebník u sebe řekl: »Můj pán dlouho nejde«, a začal by bítí své spoluslužebníky, jedl a 50 pil by s opilci, přijde pán onoho služebníka v den, 51 v který to nečeká, v hodinu, o které neví, a rozsekne ho a určí mu stejný úděl jako pokrytcům; tam bude pláč a skřípání zubů.

*) Vlastně: hlídku, střidu.

Tu bude království nebeské podobno desíti pan-25
 ňám, které vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi.
 Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. 2
 Pošetilé totiž vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou oleje, 3
 rozumné však vzaly se svými lampami olej do nádobek. 4
 Když pak ženich dlouho nešel, zdřímly všechny a usnuly. 5
 O půlnoci povstal křik: »Hle, ženich! Vyděte mu 6
 vstříc!« Tu se všechny ony panny vzbudily a přichystaly 7
 své lampy. Pošetilé pak řekly rozumným: »Dejte nám 8
 kapku svého oleje, neboť naše lampy hasnou.« Ale roz- 9
 umné odpověděly: »Nestačilo by ani pro nás, ani pro 10
 vás. Jděte raději ke kupcům a kupte si!« Když pak od- 11
 cházely kupovat, přišel ženich, a ty pohotové vešly s ním
 do svatebního domu, a dveře byly zavřeny. Později pak 11
 přicházejí i ostatní panny a říkají: »Pane, pane, otevři
 nám!« Ale on jim odpověděl: »Vpravdě vám pravím: 12
 Neznám vás!« — Bděte tedy, neboť neznáte dne ani ho- 13
 diny.

Jeden člověk, než odcestoval, svolal své služebníky a 14
 odevzdal jim svůj majetek; jednomu dal pět talentů, 15
 druhému dva, třetímu jeden, každému podle jeho schop-
 nosti, a odešel. — Ten, který dostal pět talentů, hned šel, 16
 těžil jimi a získal jiných pět. Podobně ten, který dostal 17
 dva, získal jiné dva. Ten však, který dostal jeden, odešel, 18
 vykopal zem a ukryl peníze svého pána. — Za drahý čas 19
 přijde pán oněch služebníků a účtuje s nimi. I přišel ten, 20
 který dostal pět talentů; přinesl pět jiných a řekl: »Pane,
 pět talentů jsi mi dal, hle, jiných pět jsem získal.« Odpově- 21
 děl mu jeho pán: »Dobře, dobrý a věrný služebníče!
 Nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohem.
 Vejdí v radost svého pána!« — Přišel i ten, který dostal 22
 dva talenty, a řekl: »Pane, dva talenty jsi mi dal; hle,
 dva jiné jsem získal.« — Odpověděl mu jeho pán: »Dob- 23
 ře, dobrý a věrný služebníče. Nad málem jsi byl věrný,
 ustanovím tě nad mnohem. Vejdí v radost svého pána.«
 Přišel pak i ten, který dostal jeden talent, a řekl: »Pane, 24
 znám tě, že jsi tvrdý člověk, který žne, kde nerozsíval,
 a sbírá, kde nerozsypal. Báť jsem se, a proto jsem šel 25
 a ukryl tvůj talent v zemi. Hle, zde máš svůj majetek.«
 Pán mu odpověděl: »Spatný a lenivý služebníče! Věděl 26

jsi, že žnu, kde jsem nerozsíval, a sbírá, kde jsem ne-
 27 rozsypal. Měl jsi tedy mé peníze dáti bankéřům, a když
 28 bych přišel, byl bych vzal svůj majetek s úrokem. — Vez-
 změte mu ten talent a dejte tomu, který má deset ta-
 29 lentů! Neboť každému, kdo má, bude dáno, a tomu, kdo
 30 nemá, bude vzato i to, co má. A toho nepotřebného slu-
 žebníka vyvrzte do nejzazší temnoty, tam bude pláč a
 skřípání zubů.«

31 Když přijde Syn člověka v své slávě a
 32 všichni andělé s ním, tu se posadí na trůn své slávy. Bu-
 dou před něj shromážděny všechny národy. I oddělí lidi
 jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů:
 33, 34 ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne
 král těm po pravici: »Pojďte vy, kterým můj Otec po-
 zehnal; přijměte jako dědičný úděl království připra-
 35 vené pro vás od založení světa. Neboť, když jsem měl
 hlad, dali jste mi jísti; měl jsem žízeň, a dali jste mi
 36 pít; byl jsem cizincem, a pozvali jste mě; byl jsem
 nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a oše-
 třili jste mě; byl jsem ve vězení, a navštívili jste mě.«
 37 Tu spravedliví jemu odpovědí: »Pane, kdy jsme tě
 uviděli hladového a nasýtli jsme tě, nebo žiznivého a
 38 dali jsme ti pít? Kdy jsme tě uviděli jako cizince a po-
 39 zvali jsme tě, nebo nahého a oblékli jsme tě? Kdy jsme
 tě uviděli nemocného nebo ve vězení a navštívili jsme
 40 tě?« Král jim odpoví: »Vpravdě vám pravím: Pokud jste
 to učinili jednomu z těchto mých nejnepatrnějších bratří,
 41 mně jste to učinili.« — Potom řekne těm po levici:
 »Jděte ode mne, vy prokletí, do věčného ohně, který je
 42 připraven ďáblu a jeho andělům. Neboť jsem měl hlad,
 a nedali jste mi jísti; měl jsem žízeň, a nedali jste mi
 43 pít; byl jsem cizincem, a nepozvali jste mne; byl jsem
 nahý, a neoblékli jste mne; byl jsem nemocen a ve
 44 vězení, a neošetřili jste mne.« — Tu mu i oni odpo-
 vědí: »Pane, kdy jsme tě uviděli hladového nebo žizni-
 45 vového, nebo jako cizince, nebo nahého, nebo nemocného,
 nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?« — On jim od-
 poví: »Vpravdě vám pravím: Pokud jste to nečinili
 jednomu z těchto nejnepatrnějších, ani mně jste to ne-

učinili.« — I odejdou tito do věčného trestu, ale spravedliví do věčného života.“

Když Ježíš skončil všechny tyto řeči, řekl svým učedníkům: „Víte, že za dva dni jsou svátky Pascha,*) 2 a Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován.“

Tehdy se shromáždili velebnější a starší lidi do dvora 3 velebné jménem Kaifáš a uradili se, že se Ježíše 4 zmocní lstí a že jej zabijí. Ale řekli: „Ne o svátcích, aby 5 v lidu nenastala vzpoura!“

Když Ježíš byl v Betanii v domě Šimona malomocného, přistoupila k němu žena s alabastrovou 7 nádobkou drahocenné masti, a jak ležel u stolu, vylila mu ji na hlavu. Jakmile to uviděli učedníci, 8 rozmrzeli se a řekli si: „K čemu ta ztráta? Vždyť to 9 mohlo býti drahocenně prodáno a dáno chudým!“ Ježíš to 10 poznal a řekl jim: „Proč činíte nesnáze té ženě? Krásný 11 čin na mně vykonala. Vždyť chudé máte s sebou 12 vždycky, ale mne nemáte vždycky. Když vylila tuto mast 13 na mé tělo, učinila to k mému pohřbu. Vpravdě vám 14 pravím: Všude, kde bude toto evangelium kázáno v celém 15 světě, bude se mluvit na její památku i o tom, co 16 učinila.“

Potom se jeden z dvanácti, řečený Jidáš Iškariotský, odebral k velebnějším a otázal se jich: „Co 17 mi dáte, když vám jej vydám?**) Oni mu pak vyplatili 18 třicet stříbrných peněz. Od té chvíle hledal 19 vhodnou příležitost, aby jim jej vydal.

V první den nekvašených chleběů přistoupili 17 učedníci k Ježíšovi a otázali se ho: „Kde chceš, aby- 18 chom ti uchystali večeři s beránkem?“ Od 18 pověděl: „Jděte do města k tomu a tomu člověku a 19 řekněte mu, že Mistr praví: »Můj čas je blízko, u tebe 20 budu slaviti beránka se svými učedníky.«“ Učedníci uči- 21 nili, jak jim Ježíš nařídil, a uchystali beránka.

Večer se posadil za stůl se dvanácti učedníky. Když 20, 21

*) Velkonočního beránka.

**) zradím.

jedli, řekl: „Vpravdě vám pravím, že jeden z vás 22 mě zradí.“ Velmi se zarmoutili a počali mu říkati je- 23 den po druhém: „Jsem to snad já, Pane?“ Odpově- 24 děl: „Kdo omočil se mnou ruku v míse, zradí mě. Syn 25 člověka odchází, jak jest o něm psáno, ale běda tomu člo- 26 věku, skrze kterého je Syn člověka zrazován. Lépe by 27 bylo tomu člověku, kdyby se nebyl narodil.“ — Také 28 Jidáš, jenž jej zrazoval, řekl: „Jsem to snad já, rabbi?“ 29 Odpověděl mu: „Jak jsi pravil.“

26 Když byli u jídla, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlo- 27 mil, dal učedníkům a řekl: „Vezměte, jezte! To jest mé 28 tělo.“ Vzal kalich, poděkoval, dal jim a řekl: „Pijte 29 z něho všichni! Neboť to jest má krev smlouvy,*) vy- 30 lévaná za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že 31 ode dneška jistě nebudu pít z tohoto plodu révy až do 32 onoho dne, kdy jej budu pít s vámi nový v království 33 svého Otce.“

30, 31 Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na horu Oliv. Tu 32 jim dí Ježíš: „Vy všichni se ode mne odvrátíte**) této 33 noci; neboť je psáno: »Budou bítí pastýře, a rozprchnou 34 se ovce stáda.« Ale až budu vzkříšen, předejdu vás do 35 Galileje.“ Petr mu odpověděl: „Jestliže se všichni od 36 tebe odvrátí, já se nikdy neodvrátím.“ Ježíš mu řekl: 37 „Vpravdě ti pravím, že této noci, než kohout zakokrhá, 38 třikrát mě zapřeš.“ Petr odpoví: „I kdybych měl s te- 39 bou umřít, jistě tě nezapru.“ Tak řekli i všichni učed- 40 níci.

36 Potom Ježíš s nimi jde na pole řečené Getsemane 37 a řekne učedníkům: „Usedněte zde, až já odejdu tam- 38 to a pomodlím se.“ Vzal s sebou Petra a oba syny Zebe- 39 deovy a počal truchliti a cítiti bázeň. Tu jim řekl: „Má 40 duše je přesmutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se 41 mnou!“ Trochu pooděšel, padl na tvář a modlil se: „Můj 42 Otče, je-li možno, nechť mě mine tento kalich. Ale ne 43 jak já chci, nýbrž jak ty chceš!“ I jde za učedníky, na-

*) T. j. krev, kterou se potvrzuje smlouva.

**) Vlastně: pohoršíte.

lezne je spící a řekne Petrovi: „Tak jste nedovedli probdít se mnou ani hodinku? Bděte a modlete se, abyste 41
nevešli v pokušení; neboť duch je ochoten, ale tělo slabé.“ Zase po druhé odešel a pomodlil se: „Můj Otče, 42
nemůže-li mě tento kalich minouti, musím-li jej vypít, staň se tvá vůle!“ Zase šel a našel je spící, neboť se jim 43
zavíraly oči. I nechal je, zas odešel a pomodlil se po 14
třetí týmiž slovy. Potom přijde k učedníkům a řekne jim: 45
„Spěte tedy dál a odpočívejte! Hle, přiblížila se hodina: Syn člověka je vydáván do rukou hříšníkům. Vstaňte, 46
pojdme! Hle, můj zrádce je blízko!“

Když ještě mluvil, hle, J i d á š, jeden ze dvanácti, přišel 47
a s ním četný zástup s meči a s klacky, poslaný od velekněží a starších lidu. Zrádce jim dal znamení: „Koho 48
políbím, ten je to; zmocněte se ho!“ Hned přistoupil 49
k Ježíšovi a řekl: „Buď zdrav, rabbi!“ a políbil jej. Ježíš 50
mu řekl: „Příteli, učin to, k čemu jsi zde!“ I přistoupili, vztáhli na Ježíše ruce a zmocnili se ho.

Hle, jeden z družiny Ježíšovy se rozpráhl rukou, vy- 51
tasil svůj meč, sekl po veleknězovu služebníkovu a utal mu ucho. Tu mu Ježíš řekl: „Zastrč zase svůj meč na 52
místo! Neboť všichni, kteří se chápou meče, mečem zahynou. Či myslíš, že nemohu prositi svého Otce, aby mi 53
poslal hned více než dvanáct pluků andělů? Ale jak by 54
se pak splnila Písma, že se tak musí státi?“

V tu hodinu řekl Ježíš zástupům: „Jako na lupiče jste 55
vyšli s meči a s klacky, abyste mě zajali. Denně jsem sedal v chrámě a učil, ale nezmocnili jste se mne. Toto vše se 56
však stalo, aby se splnila písma prorocká.“ Tu jej všichni 56
učedníci opustili a utekli.

Ti pak, kteří se zmocnili Ježíše, odvedli jej k v e l e - 57
k n ě ž i K a i f á š o v i, kde se shromáždili zákoníci a starší. Petr šel za ním zdaleka až do dvora veleknězova, vešel 58
dovnitř a sedl si s biřící, aby uviděl konec.

Velekněží a celé synedrium hledali l ž i v é s v ě - 59
d e c t v í proti Ježíšovi, aby jej mohli usmrtiti. Ale ne- 60
nalezi, ačkoli předstupovalo mnoho lživých svědků. Na 61
konec předstoupili dva a řekli: „Tento člověk pravil: »Mohu zbořit Boží chrám a zbudovati jej ve třech dnech.«“ Velekněz povstal a řekl mu: „Nic neodpovídáš? 62

63 Co znamená to, co tito proti tobě svědčí?“ Ježíš však mlčel. Velekněz mu řekl: „Zapřisahám tě při živém 64
Bohu: řekni mi, zdali jsi K r i s t u s, S y n B o ž í!“ Ježíš odpovídá: „Jak jsi pravil! Ale pravím vám: Brzy uvidíte Syna člověka seděti po pravici Moci a přicházeti na 65
nebeských oblacích.“ Tu velekněz roztrhl svůj šat a řekl: „Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědků? Hle, nyní 66
jste slyšeli rouhání! Co myslíte?“ Odpověděli: „Propadl trestu smrti!“

67 Potom mu naplivali do tváře a zpoličkovali jej; ně- 68
kteří jej bili a říkali: „Prorokuj nám, Kriste! Uhodni, kdo tě to uhodil!“

69 P e t r šel venku na dvoře. Přistoupila k němu nějaká služka a řekla: „Ty jsi také byl s Galilejským Je- 70
žíšem!“ On však to zapřel přede všemi a řekl: „Nevím, 71
co tím míníš!“ Když vyšel do brány, uviděla jej jiná a řekla těm, kteří tam byli: „Tenhle byl s Ježíšem Na- 72
zaretským!“ Zase zapřel s přísahou: „Neznám toho člověka!“ Za chvíli přistoupili lidé, kteří tam stáli, a řekli Petrovi: „Opravdu jsi z nich i ty; vždyť i tvá řeč tě 74
prozrazuje!“ Tu se Petr počal zařikat a přísahati: „Ne- 75
znám toho člověka!“ Vtom zakokrhá kohout, a Petr si vzpomněl na Ježíšovo slovo: „Než kohout zakokrhá, 76
tříkrát mě zapřeš.“ I vyšel a hořce zaplakal.

27 Ráno se uradili všichni velekněží a starší lidu proti Je- 27
žíšovi, že jej usmrtí. Spoutali jej, odvedli a vydali v l a - 3
d a ř i P i l á t o v i. Jakmile Jidáš, jeho zrádce, uviděl, že byl odsouzen, litoval toho, vrátil třicet stříbrných vele- 4
kněžím a starším a řekl: „Dopustil jsem se hříchu, když jsem zradil nevinnou krev.“ Odpověděli mu: „Co je 5
nám do toho? Porad si s tím sám.“ I hodil stříbrné pen- 6
íze do chrámu a vzdálil se; pak odešel a oběsil se. Velekněží vzali peníze a řekli: „Není možno vložit je do 7
pokladnice, poněvadž je to mzda za krev.“ Uradili se, vzali peníze a koupili za ně pole hrnčírovo k pohrbávání 8
zinců. Proto se toto pole až podnes jmenuje K r v a v é 9
p o l e. Tu se splnilo slovo proroka Jeremiáše: »I vzali třicet stříbrných, cenu oceněného, kterého oceněním vy- 10
loučili ze synů izraelských, a dali je na pole hrnčírovo, jak mi Pán nařídil.«

Ježíš byl postaven před vladaře. V l a d a ř se ho zeptal: 11 „Jsi ty ž i d o v s k ý k r á l?“ Ježíš řekl: „J a k p r a v í š.“ 12 Na to však, co velekněží a starší proti němu žalovali, neodpověděl nic. Tu mu řekl Pilát: „Neslyšíš, co všechno 13 proti tobě svědčí?“ Ale on mu neodpověděl ani jediného 14 slova, až se vladař velmi divil.

O svátých bývalo zvykem, že vladař propouštěl zá- 15 stupu jednoho vězně, kterého chtěli. Tehdy měli význač- 16 ného vězně jménem B a r a b á š. Když se shromáždili, 17 řekl jim Pilát: „Koho chcete, abych vám propustil? B a r a b á š e či Ježíše, řečeného Kristus?“ Věděl totiž, že jej 18 vydali ze zástí.

Když seděl na soudné stoličce, poslala k němu jeho žena 19 a vzkázala: „Ty nic nedělej s oním spravedlivým člově- 20 kem! Neboť jsem pro něj dnes ve snu mnoho vytrpěla.“

Velekněží a starší však přemluvili zástupy, aby požá- 20 daly o Barabáše, ale Ježíše daly zahubiti. Vladař však 21 k nim pravil: „Kterého z těchto dvou chcete, abych vám propustil?“ Odpověděli: „Barabáše!“ Pilát se jich táže: 22 „Co tedy mám učiniti s Ježíšem, řečeným Kristus?“ Řeknou všichni: „Budiz ukřižován!“ Odpověděl: „Co zlého učinil?“ Oni však tím hlasitěji křičeli: „Budiz ukři- 23 žován!“

Když Pilát uviděl, že tím nic neprospeje, nýbrž že 24 bouře ještě roste, vzal vodu, umyl si ruce před zástupem a řekl: „Jsem nevinen touto krví. Poradte si s tím sami!“ Všechni lid odpověděl: „Jeho krev na nás a na naše 25 děti!“ Tu jim propustil Barabáše, ale Ježíše zbičoval 26 a vydal, aby byl ukřižován.

Potom vladařovi vojáci vzali Ježíše do pretoria*) 27 a shromáždili na něj celou četou. Svlékli jej a hodili na něj 28 rudý plášť, upletli věnec z trní, vložili mu jej na hlavu, 29 dali mu do pravé ruky třtinu, klekali před ním a vysmí- 30 valí se mu: „Buď zdráv, židovský králi!“ Poplivali jej, 30 vzali třtinu a bili jej po hlavě. Když se mu dost napo- 31 smívali, svlékli mu plášť, oblékli zase jeho šaty a odvedli jej, aby jej ukřižovali.

Když vycházeli, potkali člověka z Cyrény jménem Š i - 32

*) sídla vlády.

33 m o n a. Toho přinutili, aby mu nesl kříž. Když došli 34 na místo jmenované G o l g o t a, to jest tak zvané m í s t o 34 l e b k y, dali mu pítí víno smíšené se žlučič*). Jen okusil, 35 ale nechtěl pítí. Jakmile jej ukřižovali, rozdělili si losem 36,37 jeho šaty, usedli a hlídali jej tam. Nad hlavu mu připev- 38 nili n á p í s j e h o v í n y:

„T o t o j e s t J e ž í š, ž i d o v s k ý k r á l.“

38 Potom s ním byli ukřižováni d v a l u p i č i, jeden po 39 pravici a druhý po levici.

39 Přecházející lidé se mu rouhavě vysmívali, potřásali 40 hlavami a říkali: „Chtěl jsi zbořiti chrám a vystavěti jej 41 ve třech dnech. Zachraň se, jsi-li Syn Boží, a sestup 41 s kříže!“ Stejně velekněží se zákoníky a staršími posměš- 42 ně říkali: „Jině zachránil, sám sebe nemůže zachránit. Je 43 prý to izraelský král! Ať nyní sestoupí s kříže, a my v něj 44 uvěříme! Spoléhal na Boha, ať jej nyní vysvobodí, chce-li. 44 Vždyť řekl: »Jsem Syn Boží!« Rovněž i lupiči, kteří 45 byli spolu s ním ukřižováni, jej uráželi.

45 Od dvanácté hodiny nastala tma po celé zemi až do 46 třetí. Kolem tří hodin vykřikl Ježíš hlasitě: „E l i, E l i, 46 l e m a s a b a c h t h a n i?“ to jest „Můj Bože, můj Bože, 47 proč jsi mě opustil?“ Jakmile to uslyšeli někteří z těch, 48 kteří tam stáli, říkali: „Volá Eliáše!“ Hned jeden z nich 49 odběhl, vzal houbu, namočil ji do octového vína, nastrčil 49 ji na třtinu a chtěl mu dát pítí. Ostatní však řekli: 50 „Počkej, ať uvidíme, zdali Eliáš přijde jej zachránit!“**)

50,51 Ježíš zase hlasitě vykřikl a vypustil duši. Hle, chrámová 52 opona se roztrhla odshora až dolů na dvě, země se za- 53 trásla, skály se roztrhly, hroby se otevřely a mnoho 53 mrtvol zesnulých svatých bylo vzkříšeno; vyšli z hrobů, 54 po jeho vzkříšení vešli do svatého města a zjevili se 54 mnohým lidem. Když četař a jeho družina, jež hlídala 54 Ježíše, spatřili zemětřesení a všechno, co se dalo, velmi se 55 ulekli a říkali: „To byl opravdu Syn Boží!“

55 Bylo tam také mnoho žen a dívaly se zdaleka. To

*) Míni se hořký jed, omamující proti bolesti; nebylo to tedy úmyslné týrání, nýbrž naopak úleva v trápení.

**) Dodatek: Jiný vzal kopí a probodl mu bok; i vy- 56 šla voda a krev.

byly ty, které následovaly Ježíše z Galileje a posluhovaly mu. Mezi nimi byla Maria z Magdaly, Maria, matka Jakubova a Jozefova, a matka synů Zebedeových.

Večer přišel bohatý muž z Arimatie, jménem Josef, který se také stal Ježíšovým učedníkem. Ten šel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pilát poručil, aby mu bylo vydáno. Josef vzal tělo, zavinul je do čistého prostěradla, položil je do svého nového hrobu, jež si vytesal do skály, přivalil veliký kámen ke dveřím hrobu a odešel. Maria z Magdaly a druhá Maria seděly naproti hrobu.

Druhého dne (to jest den po přípravě) shromáždili se velekněží a farizeové u Piláta a řekli: „Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník za živa řekl: »Po třech dnech vstanu z mrtvých«. Poruč tedy, aby hrob byl zajištěn až do třetího dne, aby snad jeho učedníci nepřišli a neukradli ho a aby pak neřekli lidu: »Byl vzkříšen z mrtvých«, a poslední podvod by byl ještě horší než první.“ Pilát jim odpověděl: „Vezměte si stráž, jděte a zajistěte hrob, jak umíte.“ Oni odešli, zajistili hrob a kromě stráže ještě zapečetili kámen.

Na konec soboty, když již svítalo na první den tého dne, přišla Maria z Magdaly a ta druhá Maria podívat se na hrob. Hle, nastalo veliké zemětřesení; neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen a posadil se na něj. Jeho zjev byl jako blesk, jeho roucho bylo bílé jako sníh. Strachem z něho se hlídky zachvěly a padly jako mrtví, Anděl oslovil ženy: „Vy se nebojte! Vždyť vím, že hledáte ukřížovaného Ježíše. Zde není. Byl vzkříšen, jak řekl; pojdte, podívejte se na místo, kde ležel. A jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých, a hle, jde před vámi do Galileje, tam jej uvidíte. Hle, to jsem vám měl povědět.“

Odešly rychle od hrobu a se strachem i s velikou radostí běžely povědět to jeho učedníkům. A hle, Ježíš jim šel naproti a řekl jim: „Buďte zdrávy!“ Přistoupily k němu, chopily se jeho nohou a poklonily se mu. Tu jim

Ježíš řekl: „Nebojte se! Jděte povědět mým bratřím, aby odešli do Galileje; tam mě uvidí.“

Když odcházely, hle, někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. I shromáždili se se staršími, uradili se, vzali hodně peněz, dali je volákům a řekli: „Říkejte, že jeho učedníci v noci přišli, a zatím co jsme my spali, ukradli jej. Bude-li to vyšetřováno u vládaře, my jej uchlácholíme a přičiníme se, aby ste byli bez starosti.“

Oni vzali peníze a učinili, jak byli poučeni. Tato zpráva se roznesla mezi Židy až do dneška.

Jedenáct učedníků se odebralo do Galileje na horu, kam jim Ježíš rozkázal; uviděli jej a poklonili se mu; někteří však pochybovali. Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Byla mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získávejte všechny národy za učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám nařídil. Hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání tohoto věku.“

Začíná se evangelium Ježíše Krista*). 1
 Jak jest psáno v proroku Izaiášovi: 2
 »Hle, posílám svého posla před tvou tvář, 3
 který ti připraví cestu;
 hlas volajícího na poušti:
 „Připravte cestu Páně,
 vyrovnávejte mu stezky“«,
 objevil se Jan Křtitel na poušti a kázal křest po- 4
 kání na odpuštění hříchů. I vycházela k němu celá Jud- 5
 ská země a všichni Jeruzalémští a dávali se od něho křtítí
 v řece Jordánu, vyznávající své hříchy.
 Jan byl oblečen oděvem z velbloudí srsti, měl kožený 6
 pás kolem boků a jedl kobyly a polní med. Kázal: „Při- 7
 chází za mnou kdosi mocnější než já, jemuž nejsem ho-
 den skloně se rozvázatí řemínek u sandálů. Já jsem vás 8
 pokřtil vodou, ale on vás pokřtí svatým Duchem.“

V oněch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Ga- 9
 lilei a byl od Jana pokřtěn v Jordáně. Hned, jak vystu- 10
 poval z vody, uviděl roztržené nebe a Ducha jako holu-
 bici sestupujícího na něj. I ozval se hlas z nebe: „Ty 11
 jsi můj milovaný syn, tebe jsem si oblíbil.“

Hned pak jej Duch vypudil na poušť. Na poušti pobyl 12, 15
 čtyřicet dní a byl pokoušen od satana, byl mezi šelmami,
 a andělé mu sloužili.

Když pak Jan byl uvězněn, šel Ježíš do Ga- 14
 lileje, káže evangelium Boží: „Naplnil se čas a blízko 15
 jest království Boží. Čiňte pokání a věřte evangelium!“

Když se ubíral podle jezera Galilejského, spatřil Ši- 16
 mona a Ondřeje, Šimonova bratra, jak síti loví v je-
 zere, — byli totiž rybáři.

*) Syna Božího, dodatek z rukopisu sinaiského Alef.

17 I řekl jim Ježíš: „Pojďte za mnou, a učiním, aby se
 z vás stali rybáři lidí.“
 18 Oni hned zanechali síť a následovali ho.
 19 Pooděšel o něco dále a spatřil Jakuba, syna Zebe-
 deova, a jeho bratra Jana, jak na lodi opravují síť,
 20 a hned je zavolal. I zanechali svého otce Zebedea v lodi
 s pomocníky a odešli za ním.
 21 I vejdou do Kafarna a hned v sobotu vstoupil do
 22 synagogy a učil. I zaslí nad jeho učením; neboť je
 učil jako člověk zplnomocněný [Bohem], a ne jako zá-
 koníci.
 23 Byl pak v jejich synagoze muž posedlý neči-
 24 stým duchem, i vzkřikl: „Co je ti po nás, Ježíši Na-
 zaretský? Přišel jsi nás zhubit? Víme, kdo jsi! Jsi Svatý
 25 Boží.“ Ježíš mu pohrozil: „Umkni a vyjdi z něho!“
 26 I zatřásl jím nečistý duch, zvolal silným hlasem a vyšel
 z něho.
 27 Všichni uzasli a ptali se vespolek: „Co to je? Nové
 učení s mocí! I nečistým duchům přikazuje, a oni ho
 28 poslouchají!“ Pověst o něm se hned rozešla vsudy po
 celém galilejském okolí.
 29 Hned, jak vyšli ze synagogy, vstoupili s Jakubem a Ja-
 30 nem do domu Šimonova a Ondřejova. Šimonova
 31 tchyně ležela v horečce, a hned mu o ní pověděli.
 I přistoupil, chopil ji za ruku a pozvedl ji. I přestala jí
 horečka, a ona jim posluhovala.
 32 Když pak nastal večer a když zašlo slunce, přinášeli
 k němu všechny nemocné a posedlé zlými duchy
 33, 34 a celé město bylo shromážděno přede dveřmi. I uzdravil
 mnoho lidí nemocných rozmanitými chorobami a mnoho
 démonů vypudil; ale démonům nedovoloval mluvití,
 neboť ho znali.
 35 Časně ráno, ještě docela za tmy vstal, vyšel, odebral se
 36 na osamělé místo a tam se modlil. I sledoval jej Šimon
 37 a jeho druhové, našli jej a řekli mu: „Všichni tě hle-
 38 dají“. Ale on jim odpověděl: „Pojďme jinam, do sou-
 sedních městeček, abych i tam kázal; neboť na to jsem
 39 vyšel.“ I šel a kázal v jejich synagogách po celé Galilei
 a vypuzoval demony.
 40 Přejde k němu malomocný a prosí ho kleče: „Jen

kdybys chtěl, můžeš mě očistiti.“ I smiloval se nad ním, 41
vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď očištěn!“
Ihned zmizelo u něho malomocenství, a on byl očištěn. 42
I obořil se na něj, vyhnal jej a řekl mu: „Ať nikomu 43, 44
nic neříkáš! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj za své oči-
štění, co Mojžíš přikázal lidem na svědectví.“ On pak 45
vyšel a počal to horlivě rozhlášovati a tu věc rozšíro-
vati, takže už nemohl veřejně vstoupiti do města, ale zů-
stal venku na pustých místech. I chodili k němu lidé
odevšad.

Když se vrátil do K a f a r n a a po několika dnech, pro- 2
slechlo se, že je doma. I sešlo se mnoho lidí, takže nebylo 2
pro ně místa ani přede dveřmi, a on k nim mluvil.

I přicházejí, nesouce k němu člověka o c h r n u t é h o ; 3
čtyři ho nesli. Když pak ho pro zástup nemohli k němu 4
přinésti, odkryli střechu nad místem, kde byl, a otvorem
vpustili nosítka, na kterých ochrnutý ležel. Když Ježíš 5
uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Synu, tvé hříchy
jsou ti odpuštěny.“

Seděli tam někteří zákoníci a uvažovali v duchu: „Co 6, 7
to povídá tenhle člověk? Rouhá se! Kdo může odpou-
štěti hříchy kromě samého Boha?“ Ježíš hned svým du- 8
chem poznal, že tak u sebe uvažují, a řekne jim: „Co to
uvažujete v duchu? Co jest snadnější: říci ochrnutému: 9
»Tvé hříchy jsou ti odpuštěny«, či říci mu: »Vstaň,
vezmi svá nosítka a choď!«? Abyste však věděli, že Syn 10
člověka má moc odpouštěti hříchy na zemi . . .“, řekne
ochrnutému: „Pravím ti, vstaň, vezmi svá nosítka a ode- 11
jdi domů!“ I vstal, hned vzal nosítka a odešel přede 12
všemi, takže všichni žasli a velebili Boha říkajíce: „Ta-
kového něco jsme ještě nikdy neviděli!“

Potom šel zase k j e z e r u a celý zástup k němu při- 13
cházel a on je učil. Šel dál a spatřil L e v í h o, syna A l - 14
feova, sedícího v celnici a řekl mu: „Následuj mne!“ On
pak vstal a následoval ho.

I seděl u stolu doma a mnoho celníků a hříšníků po- 15
sadilo se za stůl s Ježíšem a s jeho učedníky — bylo jich
totiž mnoho mezi jeho následovníky. Když pak záko- 16
níci ze strany farizejské viděli, že jí s hříšníky a celníky,
řekli jeho učedníkům: „Co to, že jí s celníky a hříšníky?“

17 Jak to Ježíš uslyšel, řekl jim: „Nepotřebují silní lékaře,
ale nemocní. Nepřišel jsem povolát spravedlivé, ale hříš-
níky.“

18 Učedníci Janovi a farizejští se právě postili. I přijdou
a ptají se: „Proč se postí učedníci Janovi a učedníci fa-
19 rizeů, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpově-
děl: „Mohou se mládenci na svatbě postiti, dokud je že-
20 ních s nimi? Pokud mají ženicha s sebou, nemohou se
postiti. Přijdou však dny, kdy ženich bude od nich vzat,
a pak se budou postiti v onen den.“

21 „Nikdo nepříšívá záplatu z nevalchované látky na starý
šat; sic se ta nová výplň ze starého vytrhne a trhlina se
22 zhorší. A nikdo nenalévá mladého vína do starých mě-
chů, sic víno roztrhne měchy a přichází na zmar víno
i měchy“*).

23 Jednou v s o b o t u procházel obilním polem, a jeho
24 učedníci, jak šli, počali trhati klasy. I řekli mu farizeové:
25 „Hleď, co to dělají, co se v sobotu nesmí!“ Odpoví jim:
„Nikdy jste nečtli, co učinil David, když byl v tísní a měl
26 hlad on i jeho družina? Vstoupil do domu Božího za ve-
lekněze Abiataru a jedl předložené chleby, které nesmí
jísti nikdo kromě kněží, a dal i těm, kteří byli s ním.“
27 A řekl jim: „Sobota je pro člověka, a ne člověk pro so-
botu, takže Syn člověka je pánem i nad sobotou.“

3 Zase vstoupil do synagogy. Tam byl č l o v ě k s o d u -
2 m ř e l o u r u k o u. I číhali na něj, zdali jej uzdraví v so-
3 botu, aby jej obžalovali. I zavolá člověka s tou odumře-
4 lou rukou: „Vstaň, přistup před nás!“ a řekne jim: „Smí
se v sobotu učiniti něco dobrého či zlého, zachrániti
5 život či zabít?“ Ale oni mlčeli. Ohlédne se hněvivě
a se smutkem nad zatvrzelostí jejich srdce a řekne tomu
člověku: „Natáhni ruku!“ I natáhl ji, a jeho ruka byla
6 zase zdráva. Farizeové pak hned odešli a uradili se s He-
ródovci proti němu, jak by jej zahubili.

7 Ježíš se odebral se svými učedníky k j e z e r u, a šel za
8 ním četný zástup z Galileje, a také z Judeje a z Jeruzaléma
a z Idumeje a ze Zajordání a z okolí Tyru a Sidónu
k němu přišel četný zástup těch, kdo slyšeli, co všechno

*) Dodatek: ale nové víno do nových měchů.

činí. I poručil svým učedníkům, aby pro něj byla přichy- 9
stána loďka k vůli tomu zástupu, aby se naň netlačil;
neboť uzdravil mnoho lidí, takže všichni, kteří měli cho- 10
roby, na něj dotírali, aby se ho aspoň dotkli. Nečistí du- 11
chové, jakmile ho spatřili, vrhali se před ním na zem
a křičeli: „Ty jsi Syn Boží!“ I jim přísně nařídil, aby to 12
o něm nerozhlášovali.

Vstoupí na horu a zavolá k sobě, které chtěl, i šli 13
za ním; a ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním a aby 14, 15
je posílal kázat a mocí vypuzovat demony. Ustanovil 16
těchto dvanáct: Šimona, jemuž přidal jméno Petr, Ja- 17
kuba, syna Zebedeova, a Jana, bratra Jakubova, jimž
přidal jméno Boanerges, to jest „synové hromu“, Ondře- 18
je, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba, syna
Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananejského a Jidáše Iška- 19
riotského, který jej pak zradil.

Vejde do domu, a zase se shromáždí zástup, takže ne- 20
mohli ani chleba pojmouti. Když o tom uslyšeli jeho pří- 21
buzní, vyšli, aby se ho zmocnili, neboť říkali, že nemá
zdravý rozum. Zákoníci přišli z Jeruzaléma pak říkali, že 22
je posedlý Belzebulem a že vypuzuje demony z moci
vládce démonů.

I zavolal je a mluvil k nim v podobenstvích: 23
„Jak může satan vypuzovati satana? Je-li království 24
uvnitř rozdvojeno, takové království nemůže obstáti.
Bude-li domácnost uvnitř rozdvojena, taková do- 25
mácnost nemůže obstáti. Povstane-li satan sám proti 26
sobě a rozdvojí se, nemůže obstáti, ale je s ním konec.
Nikdo nemůže vniknouti do domu siláka, aby uloupil 27
jeho náradí, leč by napřed toho siláka svázal; pak může
vyloupiti jeho dům. Vpravdě vám pravím: Synům lid- 28
ským budou odpuštěny všechny hříchy, i rouhání, ať je
jich cokoli, ale kdo by se ro u h a l D u c h u s v a t é m u, 29
tomu se nedostane odpuštění na věky, ale bude vinen
věčným hříchem“ — to proto, že řekli: „Má nečistého 30
ducha.“

Přijde jeho matka a jeho bratří. Stáli venku, poslali 31
k němu a volali ho. Kolem něho seděl zástup. Řeknou 32
mu: „Hle, tvá matka a tvoji bratří a sestry jsou venku
a ptají se po tobě.“ On jim odpověděl: „Kdo je má mat- 33

34 ka a moji bratří?“ Rozhlédnuv se po těch, kteří seděli
35 kolem něho, řekne: „Hle, má matka a moji bratří! Kdo
činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra a matka.“

4 Zase začal učit u jezera. Shromáždí se k němu pře-
četný zástup, takže vstoupil na loď na jezeře a posadil
se. Celý zástup stál u jezera na břehu.

2 I učil je mnoho v podobenstvích a v svém učení
3, 4 jim řekl: „Slyšte! Hle, vyšel ro z s e v a č rozsévat. Když
rozséval, padla některá zrna podle cesty, i přišli ptáci a
5 snědli je. Jiná padla na skalnatou zemi, kde neměla mno-
ho prsti, rychle vzklíčila, protože neměla hluboké prsti;
6 ale když vyšlo slunce, byla spálena, a protože neměla ko-
7 řene, uschla. Jiná padla do trní; trní vyrostlo a udusilo
8 je, takže nevydala plodů. Jiná však padla do krásné ze-
mě a vydala plody, rostoucí a množící se, a urodila až
9 třicateronásobně a šedesateronásobně a stonásobně.“ A
dodal: „Kdo má uši, aby slyšel, poslouchej!“

10 Když se octl o samotě, ptali se ho jeho průvodcové se
11 dvanácti učedníky na ta podobenství. I řekl jim: „Vám
je dáno tajemství království Božího, ale těm, kteří jsou
mimo, všechno se děje v podobenstvích, aby

12 »hleděli a hleděli, ale neviděli,
a slyšeli a slyšeli, ale nerozuměli,
aby se neobrátili, a bylo jim odpuštěno.«“

13 I řekne jim: „Tomuto podobenství nerozumíte? Jak
14 pochopíte všechna jiná podobenství?“ Rozsevač rozsévá
15 slovo. „Podle cesty“, kde se seje slovo, jsou titi: jakmile
slyší, hned přichází satan a vybírá slovo vseté do nich.
16 Podobně „na skalnatá místa nasetí“ jsou ti, kteří slyší
17 slovo, hned s radostí je přijímají, ale nemají kořene v so-
bě, nýbrž jsou chvilkoví, a pak, když nastane útlisk nebo
18 pronásledování, hned se dají svěsti*). A jiní jsou „vseti
19 do trní“; to jsou ti, kteří uslyšeli slova, ale časné sta-
rosti a svod bohatství a touhy po jiných věcech vstupují
20 a dusí slovo, takže zůstává neplodné. „Do země krásné
zasetí“ jsou oni, kteří slyší slovo, přijímají je a vydávají
plod třicaterý a šedesaterý a sterý.“

21 Řekl jim také: „Což se přichází s l a m p o u, aby byla

*) pohoršují.

položena pod nádobu nebo pod postel? Ne, aby byla položena na svícen? — Nic není skrytého, leč aby bylo 22 zjeveno; nic tajného, leč aby vyšlo najevo. Má-li kdo 23 z uší, aby slyšel, poslouvej!“

Řekl jim dále: „Dávejte si pozor na to, co slyšíte! Ja- 24 kou měrou měříte, takovou vám bude měřeno, a bude vám přidáno, neboť kdo má, tomu bude dáno; kdo však 25 nemá, tomu bude vzato i to, co má.“

Dále řekl: „Království Boží jest tak, jako když člověk 26 vrhne si m ě na zemi; spí v noci a probouzí se ve dne, 27 a sítě pučí a roste, on ani neví jak; země samočinně vy- 28 dává plod, napřed stéblo, pak klas, pak je v klasu plná pšenice; a když plod dovolí, hned pošle srp, poněvadž 29 nastala žeň.“

Řekl také: „Jak máme přirovnati království Boží, nebo 30 jakým podobenstvím je vyložíme?— Jest jako z r n o h o ř- 31 č i č n ě, které, když se zaseje do země, je nejmenší ze všech pozemských semen; a když je zaseto, vzejde a 32 stává se největším ze všech zelin a nese veliké větve, takže ptáci v povětří mohou hnízdit i v jeho stínu.“

Mnohými takovými podobenstvími k nim mluvil své 33 slovo, pokud mohli slyšeti; bez podobenství k nim ne- 34 mluvil, ale soukromě svým učedníkům všecko vysvět- loval.

Když pak nastal večer onoho dne, dí jim: „Přepравme 35 se na druhou stranu.“ Zanechají zástup, vezmou jej, jak 36 byl na lodi, a jiné lodi byly s ním. Zvedne se silná větrná 37 bouře a vlny se valily do lodi, takže se již naplňovala. On však spal na podušce v zádi lodi. I vzbudí ho a řek- 38 nou mu: „Mistře, nezáleží ti na tom, že hyneme?“ Pro- 39 budil se, pohrozil větru a řekl moři: „Mlč a buď ticho!“ I utišil se vítr a nastal úplný klid. On pak jim řekl: „Co se tak bojíte? Což nemáte víry?“ Oni však byli velmi 40 přestrašeni a říkali mezi sebou: „Kdo je to, že ho po- slouchá i vítr a moře?“

Přepравili se na druhý břeh jezera do země G e r a - 5 z e n s k ě*). Hned, jak vystoupil z lodi, šel proti němu 2

*) Podle jiného textu „Gaderenské“ nebo „Gergezen- ské“.

3 z hrobů člověk nečistého ducha, jenž bydlil 4 v hrobech; ani řetězy ho již nikdo nemohl svázat, pro- tože jej často svázali pouty a řetězy, ale on se sebe strhal řetězy a pouta rozlámal — nikdo neměl síly zkrotiti ho; 5 pořád ve dne v noci v hrobech a na horách řval a tloukl 6 se kamením. Když zdaleka uviděl Ježíše, přiběhl a klekl 7 před ním volaje: „Co mi chceš, Ježíši, Synu Boha nej- 8 vyššího? Zapřisahám tě při Bohu, netrap mne!“ Řekl mu 9 totiž: „Duchu nečistý, vyjdi z toho člověka!“ I zeptal se ho: „Jak se jmenuješ?“ Odpověděl: „Mé jméno je „le- 10 gie“*), neboť je nás mnoho“, a velmi ho prosil, aby jich 11 neposílal pryč z té země. Tam na stráni se páslo veliké 12 stádo vepřů. I prosili ho duchové: „Pošli nás do těch 13 vepřů, abychom do nich vešli.“ I dovolil jim to, a ti ne- čistí duchové vyšli a vešli do vepřů, a jako — bylo jich 14 na dva tisíce — se hnalo po svahu do jezera a utopilo se 15 v jezeře. Pastýři utekli a vypravovali to v městě a po 16 vesnicích. I přišli se lidé podívat, co se stalo, přistoupili k Ježíšovi a viděli posedlého, jak sedí oblečen a rozum- 17 ný ten člověk, který měl v sobě „legii“, a báli se; ti pak, kteří to viděli, vykládali jim, jak se to stalo s tím posed- 18 lým a s těmi vepři; i počali ho prositi, aby odešel z těch 19 končin. Když pak vstupoval na loď, prosil ho ten bývalý 20 posedlý, aby směl jíti s ním. Ale on mu nedovolil, nýbrž řekl: „Jdi domů k své rodině a zvěstuj jim vše, co ti 21 Pán učinil a jak se nad tebou smiloval.“ I odešel a začal 22 rozhlašovati v Dekapoli, co všecko mu učinil Ježíš, a všichni se divili.

21 Když se pak Ježíš přeplavil v lodi zpět na druhý břeh, shromáždil se k němu četný zástup; i zůstal u jezera. 22 Přijde k němu představený synagogy, jménem J a i r u s, 23 a jak jej uvidí, padne mu k nohám a velmi ho prosí: „S mou dcerou je již konec; pojd' a vlož na ni ruce, aby 24 byla zachována při životě!“ I šel s ním, a četný zástup ho následoval a tlačili se na něj.

25 Nějaká žena, jež dvanáct let byla nemocna krvotokem, 26 mnoho vytrpěla od mnohých lékařů a všecko, co měla, utratila, ale již to nic neprosnělo, nýbrž bylo jí čím dál

*) zástup.

tím hůř, uslyšela o Ježíšovi, přišla v zástupu zezadu a 27
dotkla se jeho šatu. Myslíla si totiž: „Dotknu-li se jen 28
jeho šatu, budu zachráněna!“ A hned se jí zastavil krvo- 29
tok a ona v těle poznala, že je vyléčena ze svých muk.
Ježíš hned na sobě poznal, že z něho vyšla síla, obrátil 30
se k zástupu a zeptal se: „Kdo se to dotkl mého šatu?“
Učedníci mu odpověděli: „Vidíš přece zástup, jak se na 31
tebe tiskne, a ještě se ptáš: Kdo se mne to dotkl?“ On 32
se ohlížel, aby viděl, která to učinila. Žena pak se stra- 33
chem a chvěním, vědouc, co se s ní stalo, přišla, klekla
před ním a pověděla mu celou pravdu. Odpověděl jí: 34
„Dcero, tvá víra tě zachránila. Odejdi v pokoji a buď
zdráva od své choroby!“

Zatím co ještě mluvil, přijde někdo z domu předsta- 35
veného synagogy se zprávou: „Tvá dcera zemřela; proč
ještě obtěžuješ mistra?“ Ale Ježíš, jako by tu řeč pře- 36
slechl, řekne představenému synagogy: „Neboj se, jen
věř!“ Nedovolil pak nikomu, aby ho provázel, kromě 37
Petra, Jakuba a Jana, bratra Jakubova. Přijdou do domu 38
představeného synagogy, i vidí tam hluk lidí plačících
a velmi nařikajících; vejde a řekne jim: „Co hlučíte 39
a pláčete? Dítě nezemřelo, nýbrž spí.“ I vysmívali se mu. 40
On však všechny vyžene, vezme s sebou otce dítěte a mat-
ku a své společníky a jde tam, kde bylo dítě. Vezme dítě 41
za ruku a řekne mu: „Talitha kum,“ což přeloženo zna-
mená: „Děvče, pravím ti, vstaň!“ Děvče hned povstalo 42
a chodilo; bylo mu totiž dvanáct let. I užasli hned
velmi, ale on jim přísně přikázal, aby se toho nikdo nedo- 43
věděl, a řekl, aby jí dali jísti.

Odejde odtud a přijde do svého otcovského mě- 6
sta; učedníci ho provázeli. V sobotu počal učit v sy-
nagoze, a mnozí, kteří ho slyšeli, se divili: „Odkud to
má?“ a „Jaká je to moudrost, která mu byla dána? A ta-
kové mocné činy se dějí jeho rukama! Což to není ten 3
tesař, syn Mariin a bratr Jakubův a Josefův a Judův a
Šimonův? A nejsou jeho sestry zde mezi námi?“ A urá-
želi*) se nad ním. I řekl jim Ježíš: „Prorok není bez 4
úcty, jediné v svém městě a mezi svými příbuznými a

*) doslova: pohoršovali se.

5 v svém domě.“ A nemohl tam vykonati ani jednoho
mocného činu, jenom na několik málo nemocných lidí
6 vložil ruce a uzdravil je. Divil se jejich nevěře a obchá-
zel po okolních vesnicích a učil.

7 Zavolal si dvanáct učedníků a počal je posílati po
8 dvou, dával jim moc nad nečistými duchy a nařídil jim,
aby si nic nebrali na cestu kromě holí, ani chleba, ani
9 mošny, ani peněz do opasku, jen sandály na nohy, a do-
10 dal: „Neoblékejte si dvou košil.“ Řekl jim také: „Kde-
koli vejдете do domu, zůstaňte tam, dokud z toho místa
11 neodejdete. Které místo vás nepřijme a kde vás nebudou
poslouchati, až tamodtud půjdete, setřeste i ten prach
12 zpod nohou na svědectví proti nim.“ I vyšli a kázali po-
13 kání a vypuzovali mnoho zlých duchů, mazali olejem
mnoho nemocných a uzdravovali je.

14 Uslyšel o tom Heródes, neboť jméno Ježíšovo se
stalo známým; říkalo se: „Jan Křtítel vstal z mrtvých,
15 a proto v něm působí moci.“ Jiní říkali: „Je to Eliáš“,
a jiní: „Je to prorok jako jeden z dávných proroků“.
16 Když o tom uslyšel Heródes, řekl: „Jan, kterého jsem
sťal, vstal z mrtvých.“

17 Tento Heródes totiž poslal, dal zatknouti Jana
a spoutal jej v žaláři k vůli Herodiadě, manželce svého
18 bratra Filipa, protože se s ní oženil; neboť Jan říkal He-
rodovi: „Nesmíš míti za ženu manželku svého bratra!“
19 Herodias však naň útočila a chtěla jej zabít, ale ne-
20 mohla; neboť Heródes se Jana bál, poněvadž věděl, že
je to spravedlivý a svatý muž, a chránil ho; když ho
uslyšel, byl velmi na rozpacích, ale přece ho rád poslou-
chal.

21 Když pak nastal příhodný den, kdy Heródes o svých
narozeninách uspořádal hostinu svým hodnostářům, vy-
22 sokým důstojníkům a galilejským předákům, a dcera té
Herodiady vešla a tancila, zalíbila se Heródovi a jeho
hostům. Král řekl dívce: „Požádej, oč chceš, a já ti to
23 dám.“ A zapřisáhl se jí: „Požádej mne, oč chceš, a dám
24 ti to, byť to byla i polovice mého království.“ I vyšla
a zeptala se matky: „Oč mám požádati?“ Ona odpově-
25 děla: „O hlavu Jana Křtitele.“ I vešla hned spěšně ke
králi a žádala: „Chci, abys mi bez odkladu dal na míse

hlavu Jana Křtitele.“ Král se velmi zarmoutil, ale pro 26
přisahu a pro své hosty nechtěl ji odmítnouti. Hned po- 27
slal král dozorce a poručil přinést jeho hlavu. Ten ode-
šel a stal jej ve vězení, přinesl jeho hlavu na míse a dal 28
ji dívce a dívka ji dala své matce. Když to uslyšeli jeho 29
učedníci, přišli, vzali jeho mrtvé tělo a pochovali do
hrobu.

Apoštolé se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu vše, 30
co činili a učili. I řekl jim: „Pojďte sami zvláště na osa- 31
mělé místo a trochu si odpočíte.“ Pořád totiž přicházelo
a odcházel mnoho lidí, a neměli ani kdy pojistí.

Odjeli tedy na lodi na pusté místo do samoty. Mnozí 32, 33
je uviděli odjížděti, poznali je a pěšky se tam sběhli se
všech míst a předstihli je. Když Ježíš vystoupil a uviděl 34
četný zástup, bylo mu jich líto, poněvadž byli jako ovce
bez pastýře, a počal je mnohému učiti.

Když už se připozdilo, přistoupili k němu jeho učed- 35
níci a řekli: „Toto místo jest odlehlé a je už pozdě. Roz- 36
pust je, ať jdou do okolních statků a vesnic a koupí si
něco k jídlu.“ Odpověděl jim: „Dejte vy jim jísti!“ 37
I řeknou mu: „Máme jít nakoupit za dvě stě denárů*)
chleba a dáti jim jíst?“ Zeptá se jich: „Kolik bochníků 38
máte? Jděte se podívat!“ Vyzvěděli to a řekli: „Pět a dvě
ryby.“ I poručil jim, aby všichni zasedli na zeleném 39
trávníku skupina vedle skupiny. Rozložili se jako záhon 40
vedle záhonu po stu a po padesáti. I vzal těch pět boch- 41
níků a ty dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal, rozlámal
bochníky a dával učedníkům, aby jim je předkládali. Také 42
ty dvě ryby rozdělil všem. I jedli všichni a nasýtli se, a 43
sebrali drobtů i z ryb dvanáct košů plných. Těch, kteří 44
jedli chleby, bylo pět tisíc mužů.

Pak hned přiměl učedníky, aby nastoupili na loď a jeli 45
napřed na druhý břeh k B e t s a i d ě, než on rozpustí zástup.
Rozloučil se s nimi a odešel na horu pomodlit se. 46

Když nastal večer, byla loď u p r o s t ř e d j e z e r a 47
a on sám jediný na zemi. A když je viděl v plavbě zmí- 48
tané — neboť vítr vál proti nim —, o čtvrté noční hlídce
šel k nim, kráčeje po jezeře, a chtěl je minouti. Jakmile 49

*) Asi dvě stě korun.

jej uviděli kráčeti po jezeře, myslili, že je to strašidlo, 50
a vzkřikli, neboť všichni jej viděli a zděsili se. On však
ihned na ně promluvil: „Vzmužte se, já jsem to, nebojte 51
se!“ Vstoupil pak k nim do lodi, a vítr se utišil. I byli 52
nadmíru užaslí; neboť nechápali, co se stalo s bochníky,
ale jejich srdce bylo zatvrzelé.

Přeplavili se k zemi, přišli ke G e n e z a r e t u a při- 53
stali. Když vystoupili z lodi, hned jej lidé poznali, zběhali 54, 55
celou onu krajinu a počali za ním nositi na nosítkách
nemocné všude, kde slyšeli, že jest. Kamkoli přišel do 56
vesnic a do měst, kladli na tržiště churavé a prosili ho,
aby se směli aspoň dotknouti trásní jeho šatu; a všichni,
kteří se ho dotkli, byli zachráněni.

7 Shromáždí se k němu f a r i z e o v é a někteří ze záko-
2 níků přišli z Jeruzaléma. Uviděli některé z jeho učed-
níků, jak jedí »nečistýma« — to jest neumytýma — ruka-
3 ma (farizeové totiž a žádní Židé nejedí, dokud si dů-
4 kladně neumyjí ruce, zachovávajíc tradici předků, a z trhu
nic nejedí, dokud to neopláchnou, a jest ještě mnoho
jiných věcí, které převzali, aby je zachovávali: omývání 5
číši, džbánů a kotlů), a ptají se ho farizeové a zákoníci:
„Proč se tvoji učedníci nechovají podle tradice předků,
6 ale »nečistýma« rukama jedí chléb?“ Odpověděl jim:
„Pěkně prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jak je psá-
no:

»Tento lid mě ctí svými rty, ale jejich srdce jest ode-
mne velmi vzdáleno;

7 marně mě ctí, protože, co učí, jsou lidské příkazy.«
8 Zanedbali jste příkaz Boží a zachováváte tradici lid-
9 skou.“ A dodal: „Krásně zlehčujete příkaz Boží, abyste
10 zachovávali svou tradici. Mojžíš řekl: »Cti svého otce a
svou matku«, a »kdo zlořečí otci nebo matce, budiž tre-
11 stán smrtí«. Vy však říkáte: »Jestliže by někdo řekl otci
nebo matce: „Co jsem tobě povinen, jest korban, to jest
12 obětní dar“«, dovolujete, aby již nic nevykonal pro otce
13 nebo matku, a tím rušíte slovo Boží svou tradicí, kterou
dáváte dále. A podobných takových věcí činíte mnoho.“

14 Přivolał zase zástup a řekl jim: „Poslyšte mě všichni
15 a porozumějte: Nic, co zvenčí vchází do člověka, nemůže

ho znečistiti, ale to, co vychází z člověka, poskvvrňuje ho. — Kdo má uši, aby slyšel, poslouchej!“¹⁶
 „Když od zástupu vešel do domu, ptali se ho jeho učed-
 níci na to podobenství. I řekl jim: „Tak i vy jste nechá-
 paví? Nerozumíte, že nic, co zvenčí vchází do člověka,
 nemůže ho poskvvrnit, poněvadž mu to nevchází do srd-
 ce, nýbrž do břicha a vychází do stoky a tak vyčišťuje
 všechny pokrmy?“

Dodal pak: „To, co vychází z člověka, znečišťuje jej.
 Z nitra, ze srdce lidí vycházejí zlé myšlenky, necudnosti,
 krádeže, vraždy, cizoložstva, lakoty, zloby, lest, nestříd-
 most, závistivý pohled, rouhání, pýcha, lehkomyšlnost.
 Toto všecko zlo vychází z nitra a poskvvrňuje člověka.“²³

Odebral se odtud a odešel do končin Tyru*) a Sidó-
 nu, vešel do domu a nechtěl, aby to někdo věděl, ale
 nemohl se utajiti. Uslyšela o něm hned nějaká žena²⁵
 (její dcera měla nečistého ducha), i přišla, klekla k jeho
 nohám (ta žena byla Řekyně, rodem Syrofeničanka) a²⁶
 prosila ho, aby z její dcery vypudil démona. I řekl jí:²⁷
 „Nech, ať se napřed nasytí děti! Neboť není dobře vzíti
 chléb dětí a hoditi jej štěňatům.“ Ona odpověděla:²⁸
 „Ovšem, pane, ale i štěňata pod stolem jedí drobtý po
 dětech.“ I řekl jí: „Pro tuto řeč jdi; démon vyšel z tvé²⁹
 dcery.“ Ona odešla domů a nalezla dítě ležící v posteli,³⁰
 a démon již vyšel.

Zase vyšel z končin Tyru a šel Sidónem k jezeru Gali-
 lejskému přes končiny Dekapolské. I přivedou mu³²
 hluchého a koktavého a prosí ho, aby naň vložil
 ruku. I vzal jej stranou od zástupu, vložil mu prsty do³³
 uší, plivl, dotkl se jeho jazyka, vzhlédl k nebi, po-³⁴
 vzdechl a řekl mu: „Effatha“ (to znamená otevři se!).
 I otevřely se mu uši a hned se rozvázalo pouto jeho ja-³⁵
 zyka, i mluvil správně. Poručil jim pak, aby nikomu nic³⁶
 neříkali; čím více však jim zakazoval, tím horlivěji to
 rozhlašovali a nadmíru se divili: „Všecko krásně učinil,³⁷
 i hluchým vrací sluch a němým řeč!“

Za oněch dnů zase tam byl četný zástup a neměli s⁸
 co jísti; i zavolal své učedníky a řekl jim: „Je mi líto²

*) Slova „a Sidónu“ jsou asi přidána podle Mat.

toho zástupu, vždyť již tři dni setrvávají se mnou a ne-
 3 mají co jísti. A kdybych je rozpustil hladové domů, ze-
 4 mdlejí na cestě; někteří z nich jsou zdaleka.“ Učedníci
 mu odpověděli: „Odkud by je kdo mohl nasytiti chlebem
 5 zde na poušti?“ I zeptal se jich: „Kolik bochníků máte?“
 6 Odpověděli: „Sedm.“ Prikáže zástupu, aby se posadili na
 zemi; vzal těch sedm bochníků, požehnal, rozlomil a
 7 dával učedníkům, aby je předkládali; i předložili je zá-
 8 stu. Měli také několik rybiček. Požehnal je a řekl, aby
 9 ty předložili. I jedli a byli nasyceni a sebrali zbylých
 10 drobů sedm ošatek. Bylo jich na čtyři tisíce. I rozpu-
 11 stil je. Hned pak vstoupil na loď s učedníky a šel do kra-
 12 jin Dalmanutských.

Vyšli také farizeové a počali se s ním přiti, žáda-
 11 jíce od něho znamenání s nebe, aby jej zkoušeli.
 12 I vzdechl v duchu a řekl: „Jaké znamení žádá toto po-
 13 kolení? Vpravdě vám pravím, žádné znamení nebude
 dáno tomuto pokolení!“ Zanechal je a zas přešel na
 druhý břeh.

Zapomněli si vzíti chléb a kromě jednoho bochníku
 14 neměli s sebou v lodi nic. I varoval je: „Mějte se na po-
 15 zoru! Varujte se kvasu farizejského a kvasu he-
 16 ródovského.“ Uvažovali mezi sebou: „Vždyť nemáme
 17 chleba!“ Poznal to a řekl jim: „Co uvažujete? Že ne-
 18 máte chleba? Což ještě nechápete a nerozumíte? Máte
 19 zatvrzelé srdce. Oči máte, ale nevidíte, a uši máte, ale ne-
 20 slyšíte! Nepamatujete se, když jsem rozlámal těch pět
 bochníků pro pět tisíc lidí, kolik košů plných drobů jste
 21 sebrali?“ Odpověděli: „Dvanáct.“ „Když těch sedm pro
 22 čtyři tisíce, kolik ošatek plných drobů jste sebrali?“ Od-
 23 pověděli: „Sedm.“ I zeptal se: „Ještě nechápete?“

Přijdou do Betsaidy. I přinesou mu slepého
 23 a prosí ho, aby se ho dotkl. Vzal slepého za ruku a vy-
 vedl jej z vesnice, plivl mu do očí, vložil na něj ruce
 24 a zeptal se ho: „Vidíš něco?“ On vzhlédl a odpověděl:
 „Vidím lidi choditi, rozeznávám je jen jako stromy.“
 25 Pak zas mu vložil ruce na oči, i prohlédl a byl uzdraven
 26 a viděl všecko jasně. I poslal jej domů rka: „Do vesnice
 ani nechoď!“

27 Ježíš se svými učedníky vyšel do vesnic u Cezareje

Filipovy. Na cestě se svých učedníků ptal: „Za koho mě lidé pokládají?“ Odpověděli mu: „Za Jana Křtitele, 28 jiní za Eliáše, jiní, že jsi jeden z proroků.“ Ptal se jich: 29 „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Kristus.“ I pohrozil jim, aby nikomu o něm neřikali. 30

Počal je učiti, že Syn člověka musí mnohokrát 31 trpěti, býti potupen od starších, velekněží a zákoníků, zabit býti a po třech dnech zase vstáti, a mluvil o tom 32 docela zřejmě. Petr si jej vzal stranou a počal jej kárati. On však se obrátil, pohleděl na své učedníky a pokáral 33 Petra: „Jdi pryč, satane! Myslíš ne na věci Boží, nýbrž lidské.“

Zavolal si zástup se svými učedníky a řekl jim: „Chce- 34 li mne kdo následovati, zapři se, vezmi na sebe svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by si chtěl zachrániti život,* 35 ztratí jej; kdo by však ztratil svůj život pro mne a pro evangelium, zachrání jej. Co prospívá člověku získati celý 36 svět a zhubiti svou duši? Co dá člověk jako náhradu za 37 svou duši?

Kdo se stydí za mne a za má slova v tomto cizoložném 38 a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě svého Otce se svatými anděly.“ A do- 9 dal: „Vpravdě vám pravím, že jsou zde někteří z okolostojících, kteří neokusí smrti, dokud nespátrí království Boží přicházeti v moci.“

Po šesti dnech vezme Ježíš Petra, Jakuba a Jana, vy- 2 vede je na vysokou horu stranou samy a byl pro ně- 3 něn před nimi; jeho roucho se zaskvělo jasně bíle, jak 3 by je žádný bělič na zemi nedovedl vyběliti. Zjevili se jim 4 Eliáš s Mojžíšem a mluvili s Ježíšem. Petr oslovil 5 Ježíše: „Rabbi, dobře je nám tu; uděláme tři stany, tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden.“ Nevěděl totiž 6 co říci; tak byli ustrašeni. I zastínil je oblak a ozval se 7 hlas z oblaku: „Toto jest můj milovaný Syn; poslouchajte ho!“

Najednou se ohlédli, a již nikoho u sebe neviděli než 8 samotného Ježíše. Když sestupovali s hory, poručil jim, 9 aby nikomu nevypravovali, co viděli, leda až Syn člověka

*) Vlastně: duši.

10 vstane z mrtvých. I zachovali toto slovo a mezi sebou se ptali, co to jest vstáti z mrtvých.

11 Tázali se ho na to, že zákoníci říkají, že napřed má přijíti Eliáš. Odpověděl jim: „Až Eliáš přijde napřed, obnoví všecko; ale jak to, že je psáno o Synu člověka, že 13 má mnoho trpěti a býti zneuctěn? Ale pravím vám, že Eliáš přišel a učinili s ním, co chtěli, jak jest o něm na- psáno.“

14 Když přišli k učedníkům, uviděli četný zástup kolem 15 nich a zákoníky proucí se s nimi. Celý zástup pak, hned jakmile jej uviděl, se ulekl, i přiběhli a pozdravovali ho. 16 Zeptal se jich: „Oč se s nimi přete?“

17 Jeden ze zástupu mu odpověděl: „Mistře, přivedl jsem 18 k tobě svého syna, jenž má ducha němého. Když se ho duch zmocní, lomcuje jím, a vypouští pěnu a skřípe zuby; schne. Žádal jsem učedníky, aby jej vypudili, ale 19 nedovedli to.“ Ježíš odpověděl: „Ó nevěřící pokolení! Jak dlouho ještě musím s vámi býti? Jak dlouho ještě 20 s vámi musím míti trpělivost? Přines jej ke mně!“ I přinesli jej k němu, a když jej duch uviděl, hned jím zalom-

21 coval; i padl na zem a svíjel se s penou na ústech. I ze- ptal se Ježíš jeho otce: „Jak je tomu dávno, co se mu to 22 stalo?“ Odpověděl: „Od dětství; a často i do ohně jej uvrhl a do vody, aby jej zahubil. Ale zmůžeš-li něco, po- 23 moz nám; slituj se nad námi!“ Ježíš mu odpověděl:

„Zmůžeš-li něco? Všecko je možno tomu, kdo věří.“

24 Hned vzkřikl otec dítěte: „Věřím! Pomoz mé nevěře!“

25 Když Ježíš viděl, že se zástup sbíhá, pohrozil nečisté- mu duchu: „Duchu němý a hluchý, já ti prikazuji, vyjdi 26 z něho a nikdy už do něho nevházej!“ I vyšel s křikem a prudkým lomcováním, a hoch zůstal jako mrtvý, takže 27 mnozí mysliili, že zemřel. Ale Ježíš jej uchopil za ruku a zvedl jej; i vstal.

28 Když pak Ježíš vešel do domu, učedníci se ho stranou 29 tázali: „Proč jsme ho nemohli vypuditi my?“ Odpověděl jim: „Tento duch nemáže vyjiti ničím než modlitbou.“*)

30 Vyšli tamodtud a procházeli Galileou; i nechtěl,

*) Dodatek: a postem.

aby o tom kdo zvěděl; učil totiž své učedníky a říkal jim, 31 že Syn člověka bude vydán lidem do rukou, a zabijí jej, a že, až bude zabit, po třech dnech vstane. Ale oni ne- 32 rozuměli tomu slovu a báli se ho na to otázati.

Přišli do Kafarna, doma pak se jich zeptal: „O 33 čem jste hovořili na cestě?“ Oni mlčeli, neboť na cestě roz- 34 mlouvali vespolek, kdo z nich je největší. I posadil se, 35 zavolal si těch dvanáct a řekl jim: „Chce-li kdo býti prvním, nechť jest ze všech posledním a služebníkem všech.“

Vzal dítě, postavil je doprostřed mezi ně, objal je 36 a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí v mém 37 jménu, mne přijímá; a kdo přijímá mne, nepřijímá mne, ale toho, jenž mě poslal.“

Jan mu řekl: „Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém 38 jménu vypuzuje démony, ale s námi nechodí; i bránili jsme mu, protože s námi nechodí.“ Ježíš odpověděl: „Ne- 39 braňte mu; neboť nikdo není takový, aby konal mocný čin v mém jménu a mohl snadno o mně zle mluvit. Kdo 40 není proti nám, je pro nás.“

„Kdokoli vás napojí číší vody proto, že jste Kristovi, 41 vpravdě vám pravím, že nepřijde o svou odměnu.“

„Kdo by jednoho z těchto malých věřících svedl k hří- 42 chu*), lépe by mu bylo, kdyby mu byl položen kolem krku velký mlýnský kámen a on byl hozen do moře.

Svádí-li tě k hříchu ruka, usekni ji; je ti lépe, abys 43 zmrzačen vešel do života, než s oběma rukama odešel do pekla, do neuhasínajícího ohně**). Svádí-li tě k hříchu no- 45 ha, usekni ji; je ti lépe, abys vešel do života chromý, než s oběma nohama byl uvržen do pekla***). Svádí-li tě 47 k hříchu oko, vytrhni je; je ti lépe, abys vešel do království Božího jednooký, než abys s oběma očima byl

*) pohoršil.

***) 44 Dodatek: Kde jejich červ nemá konce a oheň neuhasíná.

****) 46 Dodatek: Kde jejich červ nemá konce a oheň neuhasíná (t. j. červ nepřestává hrýzti a oheň páli).

48 uvržen do pekla, kde jejich červ nemá konce a oheň ne-
uhasíná.“

49 „Každý bude solen ohněm.“

50 „Dobrá je sůl; jestliže však sůl pozbude solivosti, čím ji napravíte? Mějte sůl v sobě a žijte pokojně mezi sebou.“

10 Odtud se odebrá a odchází do končin Judských a do Zajordánie. Zase se k němu scházejí zástupy a on je zas učil, jak byl zvyklý.

2 Přistoupili farizeové a ptali se ho, smí-li se muž 3 rozvésti s manželkou. Tím jej zkoušeli. Odpo- 4 věděl jim: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Rekli: „Mojžíš 5 dovolil napsati rozlukový list a rozvésti se.“ Ježíš jim odpověděl: „Pro tvrdost vašeho srdce napsal vám toto 6 přikázání. Ale od počátku stvoření »jako muže a ženu je 7,8 stvořil; proto muž opustí svého otce i matku, a dva budou jedno tělo; takže již nejsou dva, nýbrž jedno 9 tělo.« Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“

10,11 Doma pak se ho zas učedníci na to ptali. I řekl jim: „Kdo by se rozvedl s manželkou a oženil s jinou, dopou- 12 ští se proti ní cizoložství; a kdyby ona se rozvedla se svým manželem a vdala za jiného, dopouští se cizolož-
ství.“

13 Přinášeli mu děti, aby se jich dotkl. Ale učedníci jim 14 hrozili. Když to Ježíš uviděl, rozmrzel se a řekl: „Nechte děti přicházeti ke mně, nebraňte jim; neboť takovým ná- 15 leží království Boží. Vpravdě vám pravím: Kdokoli nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde.“ 16 Bral je do náručí, vzkládal na ně ruce a žehnal jim.

17 Když vycházel na cestu, přiběhl kdosi, poklekl před ním a ptal se ho: „Dobrý mistře, co mám činiti, aby se mi dostalo podílu ve věčném životě?“

18 Ježíš mu odpověděl: „Proč mě nazýváš dobrým? Ni- 19 kdo není dobrý, leč jediný Bůh. Přikázání přece znáš: »Nezabíjej, necizolož, nekraď, nesvědči křivě, cti svého otce i matku.«“

20 On mu řekl: „Mistře, to všechno jsem zachovával od 21 svého mládí.“ Ježíš se na něj zahleděl a láskou dojat mu řekl: „Jedno ti schází: jdi, prodej vše, co máš, dej žebrá-

kům, a budeš mít poklad v nebi, a pak přijď, následuj mne!“*)

On se nad tím slovem zarazil a odešel zarmoucen, ne-22
bof měl mnoho majetku.

Ježíš se rozhlédl a řekl učedníkům: „Jak nesnadno 23
vejdou do království Božího ti, kteří mají peníze!“
Učedníci se podivili těm slovům. Ježíš jim zase řekl: 24
„Dítka, jak nesnadno jest vejti do království Božího!
Snadnější jest, aby velbloud prošel uchem je-25
hly, než aby bohatý vešel do království nebeského.“

Oni pak ještě více žasli a říkali mezi sebou: „A kdo 26
může býti spasen?“ Ježíš se na ně zahleděl a řekl: „U lidí 27
je to nemožno, ale ne u Boha. Neboť všechno je možno
u Boha.“

Petr začal: „Hle, my jsme opustili všechno a následovali 28
tebe.“ Ježíš odpověděl: „Vpravdě vám pravím: Není ni-29
koho, kdo zanechal dům, bratří nebo sestry, otce nebo
matku, děti nebo pole pro mne a pro evangelium, aby se 30
mu nedostalo stonásobně — nyní v tomto čase domů,
bratří i sester, matek a dětí i polí — ovšem s pronásledo-
váním — a v příštím věku věčného života. Mnozí první 31
budou posledními a poslední prvními.“

Byli na cestě do Jeruzaléma a Ježíš kráčel před 32
nimi. Byli zaraženi a ti, kteří je následovali, se báli. I vzal
si zase k sobě těch dvanáct a počal jim mluvit o tom, co
se mu má státi: „Hle, putujeme do Jeruzaléma a Syn 33
člověk a bude vydán velekněžím a zákoníkům, i od-
soudí jej na smrt a vydají pohanům, potupí ho, poplívají, 34
zbičují a zabijí ho, ale po třech dnech zase vstane.“

Přijdou k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, 35
a řeknou mu: „Mistře, přáli bychom si, abys nám učinil,
oč bychom tě poprosili.“ Odpověděl: „Co chcete, abych 36
vám učinil?“ Oni mu řekli: „Dej nám, abychom v tvé 37
slávě seděli jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“
Ježíš jim odpověděl: „Nevíte, oč žádáte. Můžete pít 38
kalich, který já piji, nebo býti pokřtěni křtem, kterým já
jsem křtěn?“ Odpověděli: „Můžeme.“ Ježíš však řekl: 39

*) Dodatek: a vezmi kříž.

„Kalich, který já piji, budete pít, a křtem, kterým já jsem
40 křtěn, budete pokřtěni, ale není mou věcí dáti vám seděti
po mé pravici a po mé levici; to náleží těm, kterým je to
připraveno.“

41 Jakmile to uslyšelo těch deset, rozmrzeli se na Jakuba a
42 na Jana. Ježíš si je zavolal k sobě a řekl jim: „Víte, že ti,
kteří se pokládají za vladaře nad národy, nad nimi panují
43 a velící mužové mezi nimi je znásilňují. U vás však tomu
44 tak není; nýbrž, kdo by se mezi vámi chtěl státi velkým,
buď vašim služebníkem, a kdo by se chtěl státi prvním
45 mezi vámi, buď otrokem všech, vždyť ani Syn člověka
nepřišel, aby si dal sloužiti, nýbrž aby sloužil a dal svāj
život jako výkupné za mnohé.“

46 Přijdou do Jericha. Když pak Ježíš a jeho učed-
níci s četným zástupem vycházeli z Jericha, syn Timeův
47 Bartimeus, slepý z ebrák, seděl u cesty. Jakmile
uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku: „Synu
48 Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí mu hro-
zili, aby mlčel, ale on tím více křičel: „Synu Davidův,
49 smiluj se nade mnou!“ Ježíš se zastavil a řekl: „Zavo-
lejte ho!“ Zavolali slepého a řekli mu: „Buď dobré
50 mysl, vstaň, volá tě.“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel
51 k Ježíšovi. Ježíš mu řekl: „Co chceš, abych ti učinil?“
52 Slepý odpověděl: „Rabboni*); abych nabyl zraku!“ Ježíš
mu řekl: „Odejdi, tvá víra tě zachránila.“ Hned nabyl
zraku a následoval ho cestou.

11 Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betanii
2 u hory Oliv, posílá dva ze svých učedníků a řekne jim:
„Jděte do vesnice naproti vám; hned jak do ní vstoupíte,
naleznete oslátko uvázané, na kterém ještě nikdo ne-
3 seděl; odvažte a přiveďte je. Kdyby se vás někdo zeptal:
»Co to děláte?«, odpovězte: »Pán ho potřebuje a hned
je sem zase pošle.«“

4 Odešli a nalezli oslátko uvázané u dveří zvenčí při
5 cestě a odvázali je. Někteří z těch, kteří tam stáli, se jich
6 ptali: „Co to děláte, že odvázujete to oslátko?“ Odpově-
7 děli jim, jak jim Ježíš řekl, i nechali je. Přivedou oslátko

*) Rabboni nebo Rabbuni jest stupňované Rabbi =
můj Pane.

k Ježíšovi, hodí na ně své pláště, a Ježíš se na ně posadil. Mnozí pak stlali své pláště na cestu, jiní listí, jež nasekali na polích*). Ti, kteří šli napřed, i ti, kteří následovali, volali:

„Hosanna!

Veleben budiž ten, jenž přichází ve jménu Páně, velebena budiž příští království našeho otce Davida! 10 Hosanna na výsostech!“

Vešel do Jeruzaléma, do svatyně. Rozhlédl se 11 po všem, a poněvadž již byla pozdní hodina, odešel se dvanácti do Betanie.

Když druhý den vyšli z Betanie, měl hlad. Z dálky uviděl fíkovník, který měl listí; přišel, zdali by na něm něco nalezl. Když k němu došel, nenalezl nic, než listí; nebyl totiž čas fíků. I řekl mu: „Ať z tebe již na věky 14 nikdo nejí ovoce!“ Učedníci to slyšeli.

Přijdou do Jeruzaléma. Vešel do svatyně a začal 15 vyháněti ty, kteří prodávali a kupovali v svatyni, zprávcel stoly směnárníků a stolice prodavačů holubic a ne- 16 dovolil, aby někdo nesl nádoby svatyní.

Učil je: „Což není psáno: »Můj dům bude nazýván do- 17 mem modlitby pro všechny národy?« Ale vy jste z něho učinili peleš lupičů!“

Uslyšeli to velekněží a zákoníci a hledali, jak by jej 18 zahubili, neboť se ho báli, poněvadž všechen lid žasl nad jeho učením.

Když nastal večer, odešel z města. 19

Ráno, když šli mimo, uviděli fíkovník uschlý až od 20 samých kořenů. Petr si vzpomněl a řekl: „Rabbi, hle, 21 fíkovník, který jsi prokrel, uschl.“ Ježíš jim odpověděl: 22 „Mějte víru v Boha! Vpravdě vám pravím: Kdo by řekl 23 této hoře »zvedni se a vrhni se do moře«, a nepochyboval by v svém srdci, nýbrž věřil, že se stane, co mluví, stane se mu to. Proto vám pravím: Všecko, zač se mo- 24 dlíte a prosíte, věřte, že jste to již dostali, a stane se vám to.

Kdykoli vstáváte k modlitbě, odpouštějte, máte-li co 25

*) Rukopis Alexandrijský a jiné mají: „se stromů“.

proti komu, aby i váš Otec v nebesích vám odpustil vaše 26 přestupky.“*)

27 Vrátil se do Jeruzaléma. Když se procházel svatyní, 28 přijdou k němu velekněží, zákoníci a starší a řekli mu: „Jakou mocí to činíš? Kdo ti dal tuto moc, abys to činil?“ 29 Ježíš jim odpověděl: „Zeptám se vás na něco; odpovzte 30 mi, a já vám povím, z jaké moci to činím. Byl křest Ja- 31 nův z nebe či z lidí? Odpovzte mi!“ Domlouvali se mezi sebou: „Řekneme-li »z nebe«, zeptá se: »Proč jste mu 32 neuvěřili?« Ale máme říci: »z lidí?« — báli se totiž 33 lidu, neboť všichni měli Jana opravdu za proroka. Odpov- 34 vědí tedy Ježíšovi: „Nevíme.“ Ježíš jim řekl: „Já vám také nepovím, jakou mocí to činím.“

12 A začal jim mluvit v podobě nauk: „Jeden 13 člověk vysázel v vinici, ohradil ji plotem, vykopal v ní 14 lis, vystavěl hlídkovou věž, pronal ji vinařům a odce- 15 stoval. I poslal v svůj čas k vinařům služebníka, aby při- 16 jal od vinařů něco z plodů vinice. I chytili jej, zbilí a po- 17 slali zpět s prázdnou. Zase k nim poslal jiného služebníka; 18 i toho zpoličkovali a potupili. Ještě poslal jiného; i toho 19 zabili, a mnoho jiných, jedny zbilí, jiné zabili. Měl ještě 20 jednoho, milovaného syna; toho k nim poslal naposled 21 mysle si: Zastydí se před mým synem. Ale oni vinaři si 22 pomyslili: Toto je dědic; pojďte, zabijme jej, a dědictví 23 bude naše. I chopili ho, zabili a vyhodili ven z vinice. — 24 Co učiní pán vinice? — Přijde, zahubí vinaře a vinici dá 25 jiným. — Což jste ani nečtli toto Písmo: »Kámen, kterým 26 stavitelé pohrdli, ten se stal kamenem úhelným. Od Pána 27 se jím stal, a v našich očích jest úžasem?« I usilovali se 28 ho zmocnit, ale lekli se lidu. Pochopili totiž, že to podo- 29 bnoství mluvil proti nim. Ale nechali ho a odešli. 30 Pošlou k němu některé z farizeů a z Heródoců, aby 31 jej chytili slovem. Ti přijdou a řeknou: „Mistře, víme, 32 že jsi pravdivý a že ti na nikom nezáleží; nečiníš rozdílu 33 mezi lidmi, nýbrž podle pravdy učíš cestě Boží. — Je 34 dovoleno dávat císaři daň čili nic? Máme ji dáti či 35 nemáme?“ — On však poznal jejich pokrytectví a řekl

*) 26 Dodatek: Jestliže však neodpouštíte, ani váš Otec v nebesích neodpustí vám vašich přestupků.

jim: „Co mě pokoušíte? Dejte mi denár, abych se podíval.“ — Přinesli mu jej, a on dí: „Či je to obraz a nápis?“ — Odpověděli: „Císařův.“ — Ježíš jim řekl: „Co je císařovo, odevzdejte císaři, a Bohu, co je Boží.“ I divili se mu velmi.

Přijdou k němu saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a ptali se ho: „Mistře! Mojžíš nám napsal: »Umře-li něčí bratr a zanechá manželku, ale nezůstává dítěte, ať si jeho bratr vezme tu manželku a zplodí bratrovi potomstvo.« Bylo sedm bratří. První se oženil, ale zemřel a nezanechal potomstva; oženil se s ní druhý, ale zemřel a nezanechal potomstva; třetí podobně, a nikdo ze sedmi nezanechal potomstva. Poslední ze všech zemřela i žena. Či z nich bude ta žena po vzkříšení, když vstanou? Vždyť všech sedm ji mělo za manželku!“

Ježíš jim odpověděl: „Zdaž proto nebloudíte, že neznáte Písem ani moci Boží? — Když lidé vstanou z mrtvých, nežení se, ani nevdávají, ale jsou jako andělé v nebesích. Co se pak týče mrtvých, že vstávají, což jste nečtli v knize Mojžíšově, u keře, jak mu Bůh řekl: »Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův? — Bůh není Bohem mrtvých, ale živých. Velmi se mýlíte.“

Přistoupil jeden z zákoníků, jenž slyšel jejich spor a věděl, že jim dobře odpověděl, a zeptal se ho: „Které přikázání je prvním ze všech?“ Ježíš mu odpovéděl, že první jest: „Slyš, Izraeli, náš Pán Bůh jest Pán jediný, a miluj svého Pána Boha z celého srdce, z celé duše, z celé mysli a z celé síly; druhé je toto: Miluj svého bližního jako sebe. Není jiného přikázání většího nad tato.“

Zákoník mu odpověděl: „Dobře, mistře, podle pravdy jsi řekl, že jest jediný Bůh a není jiného kromě něho, a milovati jej z celého srdce a z celého rozumu a z celé síly a milovati bližního jako sebe jest cennější než všechny zápalné dary a oběti.“ Ježíš vida, že rozumně odpovéděl, řekl mu: „Nejsi daleko od království Božího.“ Potom se ho již nikdo neodvážil zeptati.

Ježíš se pak ujal slova a učil ve svatyni: „Jak mohou zákoníci říkati, že Kristus je syn Davidův? Vždyť sám David v Duchu svatém řekl:

»Řekl Pán mému Pánu:

Posaď se po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele jako podnož tvých nohou.«

Sám David jej nazývá Pánem, jak tedy může býti jeho synem?“

Četný zástup rád ho poslouchal.

V svém učení řekl: „Varujte se zákoníků, kteří chtějí choditi v dlouhých rouchách a mají rádi pozdravy na tržištích, přední lavice v synagogách a přední místa na hostinách; vyjídají domy vdov a okázale se dlouho modlí; těm se dostane přísnějšího soudu.“

Posadil se naproti chrámové pokladnici a díval se, jak lid hází peníze do pokladnice. Mnozí boháči házeli mnoho. Přišla chudá vdova, vhodila dvě lepty*), což je quadrans. I zavolal své učedníky a řekl jim: „Vpravdě vám pravím, tato chudá vdova vhodila víc než všichni, kteří házeli do pokladnice; neboť všichni vhodili ze svých přebytků, ale ona ze svého nedostatku vhodila všecko, co měla, celou svou obživu.“

Když vycházel ze svatyně, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Mistře, hleď, jaké jsou to kameny a jaké stavby!“

Ježíš mu odpověděl: „Vidíš tyto veliké stavby? Nebude nechán kámen na kameni, aby nebyl zbořen.“

Když seděl na hoře Oliv naproti svatyni, zeptal se ho o samotě Petr, Jakub, Jan a Ondřej: „Pověz nám, kdy se to stane a jaké bude znamení, než se to všecko dokoná?“

Ježíš jim počal mluvit: „Mějte se na pozoru, aby vás někdo neoklamal! Přijdou mnozí v mém jménu a budou říkati: »Já jsem to!«, a oklamou mnohé. Až budete slyšati o válkách a válečných zprávách, nelekejte se! Musí to nastati, ale ještě nebude konec. Povstane národ proti národu a království proti království; budou na rozličných místech zemětřesení, bude hlad, — to je začátek strasti.“

„Samí se mějte na pozoru! Budou vás vydávati před synedria a v synagogách budete bičováni, stavěni před vladaře a krále pro mne jim na svědectví. Napřed musí

*) Asi haléře.

býti kázáno evangelium všem národům. Až vás budou 11
vodit, aby vás vydávali, nestarejte se, co budete mluvit,
ale, co vám bude dáno v té hodině, mluvíte; neboť ne-
mluvíte vy, nýbrž Duch svatý.“

„Bratr vydá bratra na smrt a otec syna, povstanou děti 12
proti rodičům a usmrtí je; budete nenáviděni ode všech 13
pro mé jméno, ale kdo vytrvá až do konce, bude zachrá-
něn.“

„Když uvidíte o h a v n o s t z p u s t o š e n í stojící, kde 14
státi nemá — čtenáři, chápejte! —, pak ať Judští prchnou
do hor; kdo je na střeše, nesestupuj ani nevházej, aby 15
si z domu něco vzal; kdo je na poli, nevracej se, aby si 16
vzal plášť. Běda ženám těhotným a kojícím v těch dnech! 17
Modlete se, aby to nenastalo v zimě. Ony dni budou tísní, 18, 19
jaké nebylo od počátku stvoření, které Bůh stvořil, až
podnes a jaké nebude. Kdyby Pán nezkrátil těch dnů, 20
ani jediný člověk by se nezachránil. Ale k vůli vyvoleným,
které vyvolil, zkrátil ty dny.“

„Řekne-li vám tehdy někdo: »Hle, zde jest Kristus«, 21
nebo: »Tam je«, nevěřte. Povstanou lživí K r i s t o v é 22
a lživí proroci a budou činiti znamení a divy, aby svá-
děli, možno-li, i vyvolené.“

„Ale vy se mějte na pozoru! Všecko vám říkám na- 23
před. Ale v oněch dnech, po oné tísní, z a t m í s e s l u n - 24
c e, měsíc nebude vydávati své záře, hvězdy budou pa- 25
dati z nebe a mocnosti na nebesích se zachvějí. Tehdy 26
spatří Syna člověka přicházejícího v oblacích s velkou
mocí a slávou. Tehdy vyše své anděly a shromáždí vy- 27
volené ze čtyř konců větrů od konce země až po konec
nebe.“

„Od f i k o v n í k u pak se naučte podobenství: Když 28
jeho větve šfavnatí a vyráží listy, poznáváte, že je blízko
léto. Tak i vy, až uřítíte, že se toto děje, poznejte, že je 29
blízko, přede dveřmi. Vpravdě vám pravím, že nepomine 30
toto pokolení, než se toto všecko stane. Nebe a země po- 31
minou, ale má slova jistě nepominou.“

„O onom dni pak aneb oné hodině neví nikdo, ani 32
anděl, ani Syn, jenom Otec. Mějte se na pozoru! Bďte, 33
neboť nevíte, kdy je ten čas.“

„Jako člověk, který odcestoval, zanechal svůj 34

dům, dal svým služebníkům moc, každému jeho práci, a
35 dveřníkovi nařídil, aby bděl. B d ě t e tedy, neboť nevíte,
kdy přijde pán domu, zdali večer, či o půlnoci, či za
36 kuropení, či ráno, aby vás, když přijde nenadále, nenalezl
37 spící. — Co pravím vám, pravím všechněm: Bďte!“

14 Bylo dva dni před svátkem Pascha*) a nekvašených
chlebů. Velební a zákoníci hledali, jak by jej lstí za-
2 jali a zabili; říkali totiž: „Ne o svátku, aby v lidu nena-
stala vzpoura!“

3 Když byl Ježíš v B e t a n i i v domě Šimona malomoc-
ného a seděl u stolu, přišla žena s a l a b a s t r o v o u
n á d o b k o u právě, drahocenné nardové masti, rozbila
4 nádobku a vylila mu mast na hlavu. Někteří se v duchu
5 mrzeli: „Nač ta ztráta masti? Vždyť ta mast mohla býti
6 chudým.“ A horšili se na ni. Ježíš však řekl: „Nechte ji!
7 Proč jí činite nesnáze? Vykonala na mně krásný čin.
8 Vždyť chudé máte s sebou vždycky a můžete jim pro-
kázati dobro, kdykoli chcete, mne však nemáte vždycky.
9 Učinila, co mohla; předem pomazala mé tělo k pohřbu.
10 Vpravdě vám pravím: Kdekoli bude kázáno evangelium
po celém světě, bude se mluvíti na její památku i o tom,
co učinila.“

10 Jidáš Iškariotský, jeden ze dvanácti, odešel
11 k velebným, aby jim ho vydal. Jak to uslyšeli, zarado-
vali se a slíbili, že mu dají peníze. I hledal, jak by jim jej
vhodně vydal.

12 V první den nekvašených chlebů, když zabíjeli b e -
r á n k a, zeptali se ho učedníci: „Kam ti máme jít uchý-
stat, abys pojedl beránka?“

13 I pošle dva ze svých učedníků a řekne jim: „Jděte do
14 města. Potká vás člověk nesoucí džbán vody; jděte za
ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: »Mistr vzkazuje:
Kde je má světnice, kde bych jedl beránka se svými učed-
15 níky?« On vám ukáže velkou místnost v poschodí již
prostřenou, uchystanou, Tam nám uchystejte.“

16 Učedníci odešli, vešli do města, našli vše, jak jim

*) Velikonočního beránka.

řekl, a uchystali beránka. Večer přijde Ježíš se svými 17 učedníky. Když seděli a jedli, řekl: „Vpravdě vám pravi- 18 vím, že jeden z vás, který se mnou jí, mě zradí.“ Začali 19 se rmoutiti a říkali mu jeden za druhým: „Přece snad ne já!“ Odpověděl jim: „Jeden ze dvanácti, který si 20 omáčí se mnou v míse. — Syn člověka sic odchází tak, 21 jak je o něm psáno, ale běda onomu člověku, skrze něhož je Syn člověka zrazován; lépe, kdyby se takový člověk ani nebyl narodil!“

Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil a dá- 22 val jim říka: „Vezměte! To jest mé tělo.“ Vzal kalich, 23 dobrořečil a dával jim; i pili z něho všichni. Řekl jim: 24 „To jest má krev smlouvy, vylévána za mnohé. Vpravdě 25 vám pravím, že již nikdy nebudu pít z plodu révy až do onoho dne, kdy jej budu pít nový v království Božím.“

Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na horu Oliv. 26 Ježíš jim dí: „Všichni se odvrátíte*), neboť je psáno: 27 »Budu bít pastýře, a ovce se rozprchnou«. Ale až budu 28 vzkříšen, předejdu vás do Galileje.“ Petr mu odpověděl: 29 „Kdyby se všichni odvrátili, já ne!“ Ježíš mu dí: „Vprav- 30 dě ti pravím, že ty dnes, tuto noc, než kohout zakokrhá, 31 třikrát mě zapřeš.“ Ale on naléhavěji mluvil: „Kdybych 32 měl s tebou umřítí, jistě tě nezapru!“ Tak mluvili všichni.

Přijdou na pole, které se jmenovalo Getsemane. 32 Řekne svým učedníkům: „Usedněte zde, než se pomod- 33 lím.“

Vezme s sebou Petra, Jakuba a Jana, roztesknil se, 33 pocítil bázeň a dí jim: „Má duše je přesmutná až k smrti. 34 Zůstaňte zde a bděte!“

Trochu poodešel, padl na zemi a modlil se, aby ho, 35 je-li možno, tato hodina minula, a řekl: „Abba, Otče; 36 tobě je všechno možno; přenes mimo mne tento kalich. Ale ne co já chci, nýbrž co ty chceš!“

Přijde a nalezne je spící; řekne Petrovi: „Šimone, ty 37 spíš? Nedovedl jsi ani hodinu probdít! Bděte a modlete 38 se, abyste neupadli do pokušení. Duch je sic ochoten, ale 39 tělo slabé.“ Odešel zas a pomodlil se týmiž slovy. Zase 40

*) Vlastně: pohoršíte.

se vrátil a nalezl je spící, neboť oči se jim těžce zavíraly, a nevěděli, co by mu řekli.

41 Po třetí přijde a řekne jim: „Spěte tedy dál a odpočívajte. To stačí! Přišla hodina, hle, Syn člověka je vydá- 42 ván do rukou hříšníkům. Vstaňte, pojdme. Hle, přiblížil se můj zrádce!“

43 Hned, co ještě mluvil, blížil se Jidáš, jeden ze dvanácti, a s ním zástup s meči a s klacky od velekněží, záko- 44 níků a starších. Zrádce jim dal smluvené znamení: „Koho políbím, ten je to. Zmocněte se ho a odvedte ho bezpečně!“

45 Když došel, hned přistoupil k němu, řekl: „Rabbi!“ 46 a políbil jej. Oni pak vztáhli naň ruce a zmocnili se ho. 47 Ale jeden z těch, kteří stáli okolo, vytasil meč, uhodil 48 veleknězova služebníka a uťal mu ucho. Ježíš se ujal slova a řekl jim: „Jako na lupiče jste na mne vyšli s meči 49 a s klacky, abyste mě zajali. Denně jsem učíval mezi vámi v svatyni, a nezmocnili jste se mne. Ale Písma se měla splnit.“

50, 51 Všichni pak jej opustili a utekli. Šel za ním jen nějaký jinoch oblečený prostěradlem přes nahé tělo; i toho se 52 chtěli zmocniti, on však jim nechal prostěradlo a utekl. 53 Ježíše odvedli k veleknězi, i shromáždí se všichni 54 velekněží a starší i zákoníci. Petr zdaleka šel za ním až dovnitř do dvora veleknězova, usedl si s biřící a ohříval se u ohně.

55 Velekněží a celé synedrium hledali svědectví proti 56 Ježíšovi, aby jej mohli usmrtiti, ale nenalezali. Mnozí sice svědčili proti němu lživě, ale svědectví nebyla shodná. 57, 58 Někteří povstali a svědčili proti němu lživě: „My jsme ho slyšeli; jak říkal: »Já zbořím tento chrám, vystavěný rukama, a po třech dnech zbuduji jiný, nevystavěný ru- 59 kama.« Ale ani takto nebylo jejich svědectví shodné.

60 I povstal velekněz doprostřed a otázal se Ježíše: „Nic neodpovídáš? Co znamená, co tito proti tobě svědčí?“ 61 On však mlčel a neodpověděl nic. Velekněz se ho ptal 62 znova: „Jsi ty Kristus, syn Boha Velebeného?“ Ježíš odpověděl: „Jsem, a uvidíte Syna člověka seděti po pra- 63 vici Moci a přicházeti s oblaky nebeskými.“ Velekněz roztrhl svá roucha a řekl: „Nač ještě potřebujeme svěd-

ků? Slyšeli jste rouhání! Co se vám zdá?“ Oni všichni 64 jej odsoudili, že propadá trestu smrti.

Někteří počali na něj plivati, zakrývali mu tvář, polič- 65 kovali jej a říkali mu: „Prorokuj!“, a bířící jej přijali ranami.

Petr byl dole na dvoře; i přijde jedna z veleknězo- 66 vých služek, a když vidí Petra ohřívajícího se, podívá 67 se na něj a řekne: „I ty jsi byl s tím Nazaretským Ježí- 68 šem!“ Ale on zapřel: „Nevím, ani nerozumím, co tím 68 míníš“, a odešel ven do předdvoří. A kohout zakokrhál.

Služka však, když jej uviděla, zase začala říkat těm, 69 kteří stáli okolo: „Tenhle je z nich.“ On zase zapíral. 70 Zakrátko zase ti, kteří stáli okolo, řekli Petrovi: „Opravdu, jsi z nich! Vždyť jsi Galilejský.“ On však se 71 začal zařikati a přísahati: „Neznám toho člověka, o němž mluvíte.“ A hned zakokrhál kohout po druhé, I vzpo- 72 mněl si Petr na slova, jak mu Ježíš řekl: „Než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ Vzpamatoval se*) a plakal.

Hned ráno připravili velekněží poradu se staršími a zá- 15 koníky a celé synedrium. Svázali Ježíše, odvedli jej a ode- vzdali Pilátovi.

Pilát se ho otázal: „Jsi ty židovský král?“ Odpověděl: 2 „Jak pravíš.“ Velekněží na něj prudce žalovali. Pilát se 3, 4 ho znova tázal: „Nic neodpovídáš? Hleď, co všechno na tebe žalují!“ Ale Ježíš již nic neodpověděl, až se Pilát 5 divil.

O svátcích jim propouštěl vězně, o kterého žádali. Byl 6, 7 uvězněn muž jménem Barabáš spolu s buřiči, kteří se při té vzpouře dopustili vraždy. Lid se přivalil nahoru 8 a počal žádati, aby učinil, jako jim činíval. Pilát jim od- 9 pověděl: „Chcete, abych vám propustil židovského krále?“ Poznal totiž, že jej velekněží vydali ze záští. 10 Velekněží však přemluvili zástup, aby jim raději propustil 11 Barabáše. Pilát se jich znova zeptal: „Co tedy mám učí- 12 niti s tím, kterému říkáte židovský král?“ Zase vzkřikli: 13 „Ukřižuj ho!“ Pilát jim odpověděl: „Co zlého učinil?“ 14 Oni však ještě hlasitěji vzkřikli: „Ukřižuj ho!“ Pilát 15

*) Épibalón — slovo neznámého významu.

chtěl vyhověti zástupu, propustil jim Barabáše, Ježíše 6 zbičoval a vydal, aby byl ukřižován.

16 Vojáci jej odvedli do dvora, to jest do pretoria*) a svo- 17 lali celou četou. Obléklí jej do šarlatu, upletli trnový 18 věnec, vložili mu jej na hlavu a počali jej pozdravovati: 19 „Buď zdrav, židovský králi!“ Bili jej po hlavě třtinou, 20 plili na něj, klekali a klaněli se mu. Když se mu dost na- 21 posmívali, svlékli mu purpur, obléklí jej do jeho šatů a vyvádějí jej, aby jej ukřižovali.

21 Přinutili nějakého Šimona z Cyrény, který přicházel s pole, otce Alexandrova a Rufova, aby mu nesl kříž. 22 Vedou jej na místo řečené Golgota, což přeloženo zna- 23 mená »místo lebky«. Dávali mu víno s myrhou, ale on ho 24 nepřijal. Ukřižují jej a rozdělí si jeho šaty, metajíce losy, co si kdo má vzíti.

25, 26 Když jej ukřižovali, bylo devět hodin ráno. Nápis jeho viny zněl: „Židovský král“.

27 S ním ukřižují dva lupiče, jednoho po pravici, druhého 29 po levici**). Lidé, kteří chodili mimo, potřásali hlavami a rouhali se mu: „Aj, chtěl jsi zbořiti chrám a ve třech 30, 31 dnech zase vystavěti. Sestup s kříže a zachraň se!“ Stejně i kněží vespolek se zákoníky posměšně říkali: „Jiné za- 32 chránil, sám sebe nemůže zachrániti. Ať Kristus, izra- 33 elský král, nyní sestoupí s kříže, abychom to viděli, a uvě- 34 říme.“ I ti, kteří byli spolu s ním ukřižováni, jej uráželi.

33 O dvanácti hodinách nastala tma po celé zemi až do 34 tří hodin. O třetí hodině vykřikl Ježíš hlasitě: „Elo i, 35 elo i, I a m a s a b a c h t h a n í“, což přeloženo zname- 35 ná: Můj Bože, můj Bože, proč jsi mě opustil? Některí z těch, kteří stáli blízko, když to slyšeli, říkali: „He, volá 36 Eliáše.“ Někdo odběhl, namočil houbu do octa, nastrčil na třtinu a chtěl jej napojiti řka: „Počkejte, uvidíme, zdali 37 ho Eliáš přijde sejmout.“ Ježíš však hlasitě vykřikl a vy- 38 dechl naposled. Opona chrámová se roztrhla na dvě od- 39 shora až dolů. Když četař, jenž stál při tom naproti němu.

*) Do sídla vlády.

**) 23 Dodatek: Naplnilo se Písmo, které praví: »Mezi bezbožníky byl počítán.«

uviděl, že tak naposled vydechl, řekl: „Opravdu, tento člověk byl Syn Boží.“

Zdaleka se dívaly ženy, mezi nimi Maria z Magdaly 40 a Maria, matka Jakuba malého a Jozeta, a Salome, které 41 s ním chodívaly a jemu sloužily, když byl v Galilei, a mnoho jiných, které s ním přišly do Jeruzaléma.

Již nastal večer. Poněvadž byla příprava, to jest před- 42 večer soboty, přišel J o z e f z A r i m a t i e, vážený radní, 43 který sám také očekával království Boží, a odvážil se předstoupiti před Piláta a vyžádal si Ježísovo tělo. Pilát 44 se podivil, že je již mrtev. Zavolal četaře a vyptal se ho, zdali již dávno zemřel. Když to od četaře zvěděl, daro- 45 val mrtvoļu Jozefovi. I koupil prostěradlo, sňal jej, obalil 46 tím prostěradlem a složil jej do h r o b u, který byl vytesán ve skále, a přivalil kámen ke dveřím hrobu. Maria 47 z Magdaly a Maria, matka Jozetova, se dívaly, kde byl položen.

Když uplynula sobota, Maria z Magdaly a Ma- 16 ria, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonných masť, aby přišly a pomazaly jej. Velmi časně první- 2 ho dne téhodne přicházely k hrobu, když slunce vyšlo. Mluvily vespolek: „Kdo nám odvalí kámen ode dveří 3 hrobu?“ (Byl totiž velmi veliký.) Vzhledly a viděly, že 4 kámen jest odvalen.

Vešly do hrobu, uviděly jinocha sedícího po pravé 5 straně, oblečeného do bílého roucha, a zděsily se. Řekl 6 jim: „Neděste se! Hledáte Ježíše Nazaretského, který byl ukřižován? Byl vzkříšen. Není ho zde. Hle, místo, kam jej položili. Ale jděte, povězte jeho učedníkům a Pe- 7 trovi: »Jde před vámi do Galileje. Tam jej uvidíte, jak vám řekl.«“

I vyšly a utekly od hrobu, neboť se jich zmocnilo roze- 8 chvění a úžas. Ale nikomu nic neřekly; neboť se bály.

Pozdější konec.

Když Ježíš vstal z mrtvých časně ráno prvního 9 dne téhodne, zjevil se nejprve Marii z Magdaly, z níž vypudil sedm zlých duchů. I odešla a oznámila to 10

11 těm, kteří s ním bývali, zarmouceným a plačícím. Ačkoliv uslyšeli, že žije a byl od ní spatřen, neuvěřili.

12 Potom byl zjeven v jiné podobě dvěma z nich, když 13 šli na pole, a oni šli a oznámili to ostatním, ale ani těm neuvěřili.

14 Potom byl zjeven samým jedenácti, sedícím u stolu, káral jejich nevěru a tvrdost srdce, že neuvěřili těm, 15 kteří jej spatřili vzkříšeného, a řekl jim: „Jděte do celého 16 světa a kažte evangelium veškerému tvorstvu. Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen; kdo neuvěří, bude odsou- 17 zen. Ty, kteří uvěří, budou provázeti tato znamení: mým jménem budou vypuzovati démony, budou mluvití nový- 18 mi jazyky, hady budou bráti do ruky, a vypijí-li něco smrtonosného, neuškodí jim to; na nemocné budou vkládati ruce, a bude jim dobře.“

19 Když Pán Ježíš k nim domluvil, byl v z a t v z h ů r u 20 do n e b e a posadil se na pravici Boží. Oni pak vyšli a všudy kázali, a Pán jim pomáhal a potvrzoval jejich slovo znameními, která je doprovázela.

Jiný pozdější konec.

Všecko však, co jim bylo oznámeno, krátce vyložily společníkům Petrovým. Potom i Ježíš sám skrze ně vyslal od východu až na západ svatou a nepomijitelnou zvěst o věčné spáse.

Již mnozí se pokusili sestavit vypravování o událostech mezi námi ověřených, jak nám je odevzdali ti, kteří od počátku byli očitými svědky a stali se služebníky toho slova; tu jsem se i já rozhodl, že všechno znova projdu a přesně a po pořádku napíši tobě, slovutný Teofile, aby ses mohl přesvědčit o správnosti zpráv, o kterých jsi byl poučen.

Ve dnech krále judského Heróda žil jeden k němu z jmenem Zachariáš, z denního oddílu Abiášova, a jeho žena z dcer Aronových, jménem Alžběta. Oba byli spravedliví před Bohem, žili bezúhonně podle všech příkazů a návodů Páně. Neměli dítěte, neboť Alžběta byla neplodná, a oba již byli pokročilého věku.

Jednou, když konal před Bohem kněžskou službu v pořádku svého oddílu, podle zvyku posvátné služby padl na něj los, aby s kadidlem vešel do chrámu Páně. V hodinu kadění se celé shromáždění lidu modlilo venku. Zjevilo se mu anděl Páně, stojící po pravé straně kadidelního oltáře. Jakmile jej Zachariáš uviděl, vzrušil se a padl na něj strach. Anděl však mu řekl: „Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena: tvá žena Alžběta ti porodí syna, a dáš mu jméno Jan. Budeš mít radost a veselí, a mnozí se zaradují z jeho narození. Bude veliký před Pánem, nebude pítí vina ani opojného nápoje, bude pln Ducha svatého hned od svého narození, obrátí srdce otců k synům, neposlušné k smýšlení spravedlivých, a aby přichystal Pánu lid připravený.“

Zachariáš andělovi řekl: „Podle čeho to poznám? Vždyť jsem už stařec a má žena je pokročilého věku.“ — Anděl mu odpověděl: „Já jsem Gabriel, který stojí před

Bohem; byl jsem poslán, abych ti pověděl tuto radostnou zprávu. Hle, musíš mlčeti, nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se to stane, za to, že jsi neuvěřil mým slovům; ale ona se splní svým časem.“

Lid čekal Zachariáše a divili se, že tak dlouho prodělává v chrámě. Když konečně vyšel a nemohl k nim promluvit, poznali, že spatřil v chrámě vidění. On jim jen dával znamení a zůstal němý. Jakmile se skončily dni jeho služby chrámové, odešel domů.

Po těchto dnech jeho žena Alžběta počala, ale skrývala se po pět měsíců; říkala si: „To mi Pán učinil za dnů, kdy se ke mně sklonil, aby mě zbavil posměchu mezi lidmi.“

V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města jmenovaného Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef, z rodiny davidovské; ta panna se jmenovala Maria. Anděl vešel a řekl jí: „Buď zdráva! Dostalo se ti milosti; Pán s tebou!“ Ona se velmi vzrušila tím slovem. Rozvažovala, jaký je to pozdrav. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria! Došla jsi milosti u Boha. Hle, počneš a porodíš syna; dej mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazýván Synem Nejvyššího; Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida, on bude kralovati nad rodem Jákobovým na věky a jeho králování nebude konce.“

Maria řekla andělovi: „Jak se to může státi? Vždyť nemám manžela!“ Anděl jí odpověděl: „Duch svatý přijde k tobě, moc Nejvyššího tě zastíní; proto také, co se zrodí, bude nazváno svatým, Synem Božím. Hle, také tvá příbuzná Alžběta v svém stáří počala syna, jest již v šestém měsíci, a tu nazývali neplodnou; Bohu není nic nemožného.“ Maria řekla: „Hle, jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova.“ Pak anděl od ní odešel.

V těch dnech se Maria vybrala a vydala na cestu do hor k městu Judovu; vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, poskocilo děťátko v jejím životě, Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: „Požehnaná jsi ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého. Čím jsem si zasloužila, aby ke mně přišla matka

mého Pána? Hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu ozval 44
v mých uších, poskočilo s plesem dítětko v mém životě.
Blažená, která uvěřila, že se dokoná, co jí bylo řečeno od 45
Pána!“

Maria promluvila:

„Velebí má duše Pána, 46

zaplesal můj duch v Bohu, mém spasiteli, 47

protože se sklonil k ponížení své služebnice. 48

Hle, od nynějška mě budou blaženou nazývatí všechna 49
pokolení,

že mi učinil Mocný veliké věci. 49

Svaté jest jeho jméno,

jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, 50
kteří se ho bojí.

Učinil mocný skutek svou paží, 51

rozptýlil ty, kteří jsou pyšní v smýšlení svého srdce,

svrhl mocnáře s trůnů a povýšil pokorné, 52

hladovějící nasýtil dobrými věcmi, 53

bohaté poslal pryč prázdné.

Ujal se svého služebníka Izraele, jsa pamětliv svého 54
slitování,

jako promluvil k našim otcům, Abrahamovi a jeho po- 55
tomstvu na věky.“

Marie zůstala u ní asi tři měsíce a pak se vrátila domů. 56

A l ž b ě t ě se přiblížila doba porodu, i n a r o d i l se jí 57
syn. Její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Bůh prokázal 58
velikou milost, a radovali se s ní. Osmého dne přišli s dě- 59
tátkem k o b ř í z c e a chtěli je pojmenovati po otci Za-
chariáš. Ale matka odpověděla: „Ne tak; bude se jme- 60
novati Jan.“ Namítali jí: „Vždyť ani jeden z tvého při- 61
buzenstva se tak nejmenuje.“ Kývali na otce, jak by mu 62
chtěl dát říkat. On požádal o tabulku a napsal: „Jan jest 63
jeho jméno.“ Všichni se tomu podivili. Najednou se mu 64
rozvázala ústa a jazyk, a on mluvil a chválil Boha. Na 65
všecky sousedy padl strach a po celém pohoří judském se
rozmlouvalo o všech těchto událostech; všichni, kteří to 66
uslyšeli, vzali si to k srdci a říkali: „Co bude z tohoto
dítěte? Vždyť ruka Páně byla s ním!“

67 Jeho otec Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a
prorokoval:

68 „Pochválen budiž Pán. Bůh izraelský.
protože se sklonil k svému lidu a způsobil mu vykou-
pení;

69 vyzdvihl nám roh spásy
v domě svého služebníka Davida,
70 jak slíbil ústy svých svatých proroků od pradávna
71 záchranu od našich nepřátel a od ruky všech, kteří nás
nenáviděli,

72 prokázati milosrdenství našim otcům,
vzpomenouti na svou svatou smlouvu,
73 přísahu, již se zapřisáhl našemu otci Abrahamovi,
74 dopřáti nám, abychom bez bázně, z rukou nepřátel
jsouce vysvobozeni,

75 jemu sloužili v svatosti a spravedlnosti před ním po
všecky své dni.

76 A ty, dítě, budeš nazýváno prorokem Nejvyššího;
neboť půjdeš před tváří Páně připravit mu cestu,
77 dát jeho lidu poznání spásy v odpuštění jejich hříchů
78 ze srdečného slitování našeho Boha,

s nímž se k nám sklonilo z výsosti
79 slunce vycházející, aby zazářilo těm, kdož sedí ve tmě
a v stínu smrti,
a zařídilo naše kroky na cestu pokoje.“

80 Dítě pak rostlo a sílilo na duchu a zůstalo na poušti
až do dne, kdy se objevilo před Izraelem.

2 V oněch dnech vyšel rozkaz od císaře Augusta,
2 aby byl sepsán všecken svět. (Tento soupis byl první
3 a stal se za vlády Quirinia v Syrii.) I šli všichni
dát se zapsati, každý do svého města.

4 Odebral se také J o z e f z Galileje, z města Nazareta,
do Judeje, do města Davidova, které se jmenuje
5 B e t l é m, protože byl z domu a z rodiny Davidovy, aby
se dal zapsati s M a r i í, svou snoubenkou. Byla těhotná.

6,7 Když tam byli, přiblížil se jí den porodu. I porodila
svého prvorozeného syna, zavinula jej do plének a položila
do jeslí, protože v útulku nebylo místa.

V té krajině byli pastýři, nocovali venku a hlídali s v noci své stádo. Přistoupil k nim a n d ě l Páně a ozářila o je sláva Páně; i ulekli se velice. Anděl jim řekl: „Nebojte lo se! Hle, zvěstuji vám velikou radost, jež bude pro vše- chen lid, protože se vám dnes narodil Spasitel, to jest 11 Kristus Pán, v městě Davidově. A toto vám bude zna- 12 mením: naleznete dětátko zavinité do plénky a ležící v jeslích.“ — Najednou se objevil s andělem zástup ne- 13 beského vojska, chválil Boha a řekl:

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi, 14 jež si Bůh oblibuje.“

Jakmile andělé od nich odešli do nebe, pastýři mezi se- 15 bou hovořili: „Pojďme do Betléma; podívejme se na tuto věc, kterou nám Pán oznámil.“ Pospíšili si a našli Marii 16 a Jozefa i dětátko ležící v jeslích. Jakmile je uviděli, ozna- 17мили tu věc, jež jim byla pověděna o tom dítěti. Všichni, 18 kdo to uslyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři řekli.

Maria uchovávala všechny tyto věci a v duši o nich pře- 19 mýšlela. — Pastýři se vrátili, oslavovali a chválili Boha 20 ze všeho, co uslyšeli a uviděli, jak jim bylo řečeno.

Když se dovršilo osm dní k jeho o b ř í z c e, bylo mu 21 dáno jméno Ježíš, jež bylo vysloveno andělem dřívě, než bylo dítě počato.

Když se dovršily dni k jejich očišťování podle 22 Mojžíšova zákona, přinesli jej do Jeruzaléma, aby jej „postavili před Pána“, jak je psáno v zákoně Páně, že 23 každý mužský plod, který otvírá mateřský život, má být nazýván posvěceným Pánu, a aby obětovali podle naří- 24 zení zákona Páně pár hrdlíček anebo dvě holoubata.

V Jeruzalémě byl muž jménem Symeon, a byl to 25 člověk spravedlivý a zbožný, který očekával potěšení izraelské, a byl na něm Duch Boží. Jemu se dostalo 26 předpovědi od Ducha svatého, že nespátí smrti, dokud neuvidí Krista Páně. Ten přišel z vnuknutí Ducha do 27 chrámu. Když rodiče uvedli hoča Ježíše, aby učinili na něm podle řádu zákona, i on jej vzal do náručí, velebil 28 Boha a řekl:

„Nyní propouštíš, Panovníče, svého služebníka podle 29 svého slova v pokoji, neboť mé oči uviděly tvé spasení,

31 jež jsi připravil před tváří všech národů, 32 světlo k zjevení pohanům a slávu svého izraelského lidu.“

33 Jeho otec a matka žasli nad tím, co o něm bylo říká- 34 no. Symeon jim požehnal a k jeho matce Marii řekl: „Hle, tento jest určen k pádu a k povstání mnohých 35 v Izraeli a na znamení, kterému bude odpiráno — tvou vlastní duši pronikne meč —, aby bylo zjeveno smýšlení mnohých srdcí.“

36 Byla tam také p r o r o k y n ě A n n a, dcera Fanuelova z kmene Aserova; byla velmi pokročilého věku, prožila 37 s mužem sedm let od panenství a nyní byla vdovou do čtyřiaosmdesáti let; ta nevycházela z chrámu, postem 38 a modlitbami ve dne v noci sloužila Bohu. V tu hodinu přistoupila, velebila Boha a mluvila o něm ke všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma.

39 Když skončili všecko podle zákona, vrátili se do Gali- leje, do svého města N a z a r e t a.

40 Dítě rostlo a sílilo, bylo plno moudrosti, a Boží mi- lost spočívala na něm.

41 Jeho rodiče chodívali každého roku do Jeruzaléma 42 o svátcích velkonočních. Když mu bylo d v a n á c t l e t 43 a když podle svátečního zvyku šli a ztrávili tam ty dny, při návratu zůstal hoch Ježíš v Jeruzalémě. Rodiče to ne- 44 dpozorovali. Myslili, že je ve skupině poutníků, a ušli den cesty; potom teprve ho hledali mezi příbuznými a 45 známými. Když ho nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma 46 hledat ho. Po třech dnech jej našli v chrámě; seděl 47 uprostřed učitelů, poslouchal je a tázal se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho od- 48 povědmi. Když jej uviděli, zarazili se a matka mu řekla: „Dítě, co jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec i já úzkostlivě 49 jsme tě hledali.“ Odpověděl jim: „Co to, že jste mne hledali? Což jste nevěděli, že já musím být v domě svého 50,51 Otce?“ Oni nerozuměli slovu, jež jim řekl. Potom se s nimi vrátil, šel do Nazareta a byl jim poddán. Jeho 52 matka chovala všecka ta slova v své mysli. Ježíš pak pro- spíval moudrosti, postavou i oblibou u Boha i u lidí.

V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, 3 kdy Pontský Pilát byl vladařem v Judei, Heródes tetrarchou*) v Galilei, jeho bratr Filip tetrarchou v Iturei a Trachonitidě a Lyzaniáš tetrachou v Abilene, za velebně Anáše a Kaifáše, přišlo slo-2 vo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I šel do celého okolí Jordánu a kázal křest pokání 3 na odpuštění hříchů, jak je psáno v knize řečí 4 proroka Izaiáše:

»Hlas volajícího na poušti:

Připravte cestu Páně,

vyrovnávejte mu stezky;

všecka údolí buďte vyplněna,

všecky kopce a pahorky buďte sníženy,

co je křivé, budiž narovnáno,

drsné cesty buďtež uhlazeny;

a každý tvor spatří spasení Boží.«

Zástupům, které k němu vycházely, aby se od něho 7 daly pokřtí, říkal: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, jak máte utéci nastávajícímu hněvu? Vydejte ovoce, které by 8 bylo hodno toho pokání; nezačněte si zas říkati: »My máme otce Abrahama!« neboť vám pravím, že Bůh může Abrahamovi vzbuditi děti z těchto kamenů. Již jest i se-9 kera přiložena ke kořeni stromů; každý strom, který nedává dobrého ovoce, bývá utínán a házen do ohně.“

Zástupy se ho ptaly: „Co tedy máme činiti?“ Odpoví- 10, 11 dal jim: „Kdo má dvě košile, rozděl se s tím, kdo nemá žádné. Kdo má pokrmy, čiň stejně!“

Přišli také celníci, aby se dali pokřtí, a ptali se: „Mi- 12 strě, co máme činiti?“ Odpovídal jim: „Nevymáhejte víc, 13 než je vám nařízeno.“ Ptali se ho vojáci: „A co máme 14 my činiti?“ Odpovídal jim: „Nikoho netýrejte, nikoho nevydírejte, a spokojte se svým žoldem.“

Lid něco čekal; všichni v mysli uvažovali o Janovi: 15 aby to tak byl Kristus! Jan všem odpověděl: „Já vás 16 křtím jen vodou; přichází však mocnější než já, jemuž nejsem hoden rozvázati řemen u sandálů; ten vás bude

*) Tetrarcha, název pro vladaře nad částí říše Heróda Velikého.

17 křtíti Duchem svatým a ohněm. V jeho ruce je lopata, aby vyčistil svůj mlat a shromáždil pšenici na svou sýpku, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“

18 Ještě mnohým jiným napomínáním hlásal lidu radost- 19 nou zvěst. Ale tetrarcha Heródes, kterého Jan káral pro Herodiádu, manželku jeho bratra Filipa, a pro vše- 20 cko, co zlého spáchal, ke všemu připojil ještě i to, že zavřel J a n a d o v ě z e n í.

21 Když se všechen lid dal pokřtí a také Ježíš byl 22 p o k ř t ě n a modlil se, otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil v tělesné podobě jako h o l u b i c e na něj, a ozval se hlas z nebe: „Ty jsi můj milovaný Syn, já jsem tě dnes zplodil!“*).

23 Když Ježíš sám začínal, bylo mu a s i t ř i c e t l e t. Byl pokládán za syna Jozefova; Jozef byl syn Heliův, Heli 24 syn Matatův, Matat Léviův, Lévi Melchiův, Melchi Janaiův, Janai Jozefův, Jozef Matatiášův, Matatiáš Amosův, 25 Amos Naumův, Naum Esliův, Esli Nagaiův, Nagai Ma- 27 hatův, Mahat Matatiášův, Matatiáš Semeinův, Semein Jozechův, Jozech Jodův, Joda Johananův, Johanan Resův, 28 Resa Zorobábelův, Zorobábel Salatielův, Salatiel Neriův, Neri Melchiův, Melchi Adiův, Adi Kozamův, Kozam El- 29 madamův, Elmadam Erův, Er Jozuův, Jozue Eliezerův, 30 Eliezer Jórimův, Jórim Matatův, Matat Léviův, Lévi Symeonův, Symeon Judův, Juda Jozefův, Jozef Jónamův, 31 Jónam Eliachimův, Eliachim Meleův, Melea Menův, 32 Mena Matatův, Matata Nátamův, Nátam Davidův, David 33 Jesův, Jese Jobédův, Jobéd Bózův, Bóz Salův, Sala Názo- 34 nův, Názon Aminadabův, Aminadab Adminův, Admin 34 Arniův, Arni Ezromův, Ezrom Fáresův, Fáres Judův, 35 Juda Jákobův, Jákob Izákův, Izák Abrahamův, Abraham 36 Tárův, Táre Náchorův, Náchor Seruchův, Seruch Ragaův, Raga Fálekův, Fálek Heberův, Heber Sálův, Sála Kaina-

*) Přeloženo podle cambridgeského rukopisu Bezova (D). V jiných rukopisech je podle Matouše 3, 17 upraveno: „V tobě jsem našel zalíbení“ nebo „Tebe jsem si oblíbil“.

mův, Kainam Arfaxadův, Arfaxad Semův, Sem Noemův, Noe Lámechův, Lámech Metuzalémův, Metuzalém Enochův, Enoch Járetův, Járet Malalehelův, Malalehel Kainamův, Kainam Enosův, Enos Setův, Set Adamův, Adam 33 Boží.

Ježíš, plný Ducha svatého, vrátil se od Jordánu a byl 4 Duchem voděn po poušti po čtyřicet dní a pokouš 2 šen od ďábla. V těch dnech nejedl nic, a když se skončily, pocítil hlad.

Ďábel mu řekl: „Jsi-li Syn Boží, poruč tomuto kamení, 3 ať se stane chlebem!“ Ježíš mu odpověděl: „Je psáno: 4 »Člověk nebude živ jenom chlebem.«“

Vyvedl ho nahoru a ukázal mu všechna království 5 světa v jediném okamžiku a řekl mu: „Dám ti veškeru 6 tuto moc a jejich slávu; neboť mně je svěřena a já ji mohu dát, komu chci; pokloníš-li se přede mnou, všechna 7 bude tvá.“ Ježíš mu odpověděl: „Je psáno: »Svému Pá- 8 nu Bohu se klaněj a jej jediného uctívej!«“

Zavedl jej do Jeruzaléma, postavil jej na štít chrámu 9 a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů; vždyť 10 je psáno: »Svým andělům dá o tobě rozkaz, aby tě chránili, a vyzdvihnou tě na rukou, abys nenarazil nohou na 11 kámen.«“ Ježíš mu odpověděl, že bylo řečeno: »Nepo- 12 koušej svého Pána Boha!«

Když ďábel vyčerpal veškeré pokušení, odstoupil od 13 něho až do vhodného času.

V moci Ducha vrátil se Ježíš do Galileje. Pověst 14 o něm se rozešla po celé okolní krajině. Učil v jejich sy- 15 nagogách a byl ode všech oslavován.

Přišel do Nazary, kde byl vychován, vešel podle 16 svého zvyku v den sobotní do synagogy a povstal, aby přečetl Písmo. Byla mu dána kniha proroka Izaiáše. 17

Otevřel knihu a našel místo, kde bylo psáno: 18
 »Duch Páně jest nade mnou,
 protože mě pomazáním posvětil,
 abych hlásal evangelium chudým,
 poslal mě kázat zajatým propuštění a slepým navrácení zraku,

propouštět raněné na svobodu,
 19 kázat vítaný rok Páně.«

20 Zavřel knihu, vrátil ji sluhovi a usedl. Všichni v synagoze naň upírali oči.

21 Počal k nim mluvit: „Dnes je toto Písmo splněno 22 před vašima ušima.“ Všichni o něm pochvalně mluvili, divili se líbezným slovům, která mu vycházela z úst, a říkali: „Není to syn Jozefův?“

23 Odpověděl jim: „Řeknete mi jistě toto přísloví: »Lé- 24 kaři, uzdrav sám sebe! Učňi i zde v svém rodném městě, 24 co jsme všechno slyšeli, že se dalo v Kafarnau.«“ A pokračoval: „Vpravdě vám pravím: Nikdo není vítaným pro- 25 rokem v svém rodném městě. Ale říkám vám podle pravdy: Bylo mnoho vdov v Izraeli za dnů proroka Eliáše, 26 když bylo nebe zavřeno po tři léta a šest měsíců, jak 26 nastal krutý hlad v celé zemi; ale k žádnému z nich nebyl Eliáš povolán než ke vdově do Sarepty v území Sidon- 27 ském. Bylo mnoho malomocných v Izraeli za doby pro- 27 roka Elizea, ale nikdo z nich nebyl očištěn než Námán Syrský.“

28 Jakmile to uslyšeli, všichni v synagoze byli naplněni 29 hněvem, zvedli se, vyhnali jej z města, vedli jej na sráz hory, na které jejich město bylo vystavěno, a chtěli jej 30 tam svrhnouti. Ale on prošel jejich středem a ubíral se pryč.

31 Potom sestoupil do galilejského města Kafarna a. 32 Učil je v sobotu. Žasli nad jeho učením, protože jeho slovo bylo mocné.

33 V synagoze byl nějaký člověk posedlý duchem nečis- 34 tého démona. Ten vykřikl silným hlasem: „Hej, co je ti po nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zhubit? 35 Víš, kdo jsi: Svatý Boží.“ Ježíš mu pohrozil: „Umlkni a vyjdi z něho.“ Démon jím smýkl mezi lidí a vyšel z ně- 36 ho, aniž mu ublížil. Na všechny padl úžas, mluvili o tom mezi sebou: „Jaké je to slovo, že silně a mocně rozka- 37 zuje nečistým duchům, a oni odcházejí?“ Zpráva o něm se rozcházela do všech okolních míst.

38 Odešel ze synagogy a vstoupil do domu Šimonova. Šim- 39 onova tchyně byla stížena silnou horečkou. I zá- 39 dali ho pro ni o pomoc. On se sklonil nad ní, pohrozil

horeče, a ta jí pominula, takže najednou vstala a poslouchala jim.

Když zapadalo slunce, všichni, kteří měli nemocné v-
likými neduhy, přiváděli je k němu, a on na každého vložil
ruku a uzdravil je. Z mnohých lidí také vycházeli démoni 41
a s křikem říkali: „Ty jsi Syn Boží.“ Hrozil jim a ne-
nechával je říkati, že vědí, že on je Kristus.

Jakmile nastal den, vyšel a odebral se na osamělé mí-
sto. Zástupy se po něm ptaly, přišly za ním a zdržovaly
ho, aby od nich neodcházel. On však jim řekl: „Musím 43
také ostatním městům přinésti radostnou zvěst o králov-
ství Božím; neboť k tomu jsem byl poslán.“ A kázal 44
v galilejských synagogách.

Když se na něj zástup tlačil a poslouchal slovo Boží, 5
jak stál u jezera Genezaretského, uviděl dvě lodi le-
žící u jezera. Rybáři z nich vystoupili a prali sítě. Vstou-
pil na jednu z těch lodí, která byla Šimonova, a požá-
dal ho, aby trochu odrazil od země. Posadil se a z lodí
učil zástupy.

Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Odráz na hlu-
binu a spustte své sítě k lovu.“ Šimon mu odpověděl: 5
„Pane, celou noc jsme pracovali a nic jsme nechytili;
ale na tvé slovo spustím síť!“ Učinili tak a zabrali veliké 6
množství ryb, až se jim síť trhaly. Kývli na společníky 7
v druhé lodi, aby jim přišli pomoci. I přišli a naplnili obě
lodi, až se potápěly. Jakmile to Šimon Petr uviděl, vrhl 8
se k nohám Ježíšovým a řekl: „Pane, odejdi ode mne,
neboť jsem hříšný člověk!“ Zmocnil se ho totiž strach 9
i všech jeho druhů nad tím lovem ryb, které zabrali,
stejně i Jakuba a Jana, synů Zebedeových, kteří byli 10
Šimonovými druhy. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se! Od
nynějška budeš lovit lidi.“ — Přirazili s loďmi k zemi, 11
nechali všeho a následovali ho.

Když byl v jednom z měst, hle, byl tu muž plný ma-
lomocenství. Jakmile uviděl Ježíše, padl na tvář a
prosil ho: „Pane, kdybys jen chtěl, můžeš mě očistiti.“
I vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď očistěn!“ 13
A malomocenství hned od něho odešlo. I přikázal mu, 14
aby nikomu nic neříkal, nýbrž: „Jdi, ukaž se knězi a

obětuj za své očistění, jak nařídil Mojžíš, lidem na svě-
15 dectví.“ Zpráva o něm se roznášela ještě více a četné zá-
stupy se shromažďovaly, aby ho slyšely, a byly uzdravo-
16 vány od svých nemocí. On sám však se uchyloval do osa-
mělých míst a modlil se tam.

17 Jednoho dne učil; seděli tam farizeové a učitelé
zákona, kteří přišli ze všech vesnic galilejských, judských
a z Jeruzaléma. Moc Páně byla s ním, aby mohl léčiti.
18 Hle, muži přinášeli na nosítkách člověka, jenž byl
ochrnutý, pokoušeli se vnésti jej a položit před něj.
19 Poněvadž pro zástupy nenalezli, kudy by jej vnesli, vy-
stoupili na střechu a spustili jej i s lůžkem otvorem v cih-
20 lách přímo před Ježíše. Když uviděl jejich víru, řekl: „Člo-
21 věče, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“ Zákoníci a farizeové
počali uvažovati: „Kdo je ten rouhač? Kdo může od-
22 pouštět hříchy kromě samého Boha?“ Ježíš uhořel jejich
23 úvahy a řekl jim: „Co uvažujete v svých myslích? — Co
je snadnější říci: »Tvé hříchy jsou ti odpuštěny«, či říci:
24 »Vstaň a chod«? Ale abyste věděli, že Syn člověka má
moc na zemi odpouštět hříchy...“, řekl ochrnutému:
25 „Pravím ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů!“ Ten
před nimi najednou vstal, vzal to, na čem ležel, a odešel
26 domů velebě Boha. Všech se zmocnil úžas a oni velebili
Boha, byli naplněni strachem a říkali: „Dnes jsme uvi-
děli neuvěřitelnou věc.“

27 Potom vyšel, spatřil celníka jménem Levi, sedícího
28 v celnici, a řekl mu: „Následuj mne!“ Nechal všeho,
29 vstal a následoval ho. V svém domě pak Lévi mu připra-
vil slavné uvítání, a byl tam četný zástup celníků a jiných,
30 kteří s nimi stolovali. Farizeové však a jejich zákoníci
reptali a řekli jeho učedníkům: „Proč jíte a pijete s cel-
31 níky a hříšníky?“ Ježíš jim odpověděl: „Nepotřebuji
32 zdraví lékaře, nýbrž nemocní. Nepřišel jsem povolát spr-
vedlivé, ale hříšníky k pokání.“

33 Oni mu řekli: „Učedníci Janovi se často postí a ko-
nají modlitby, stejně i učedníci farizejští; ale tvoji jedí
34 a pijí.“ Ježíš jim odpověděl: „Můžete přinutiti mládence
35 ovšem dni, kdy ženich od nich bude odňat; pak v těch
dnech se budou postiti.“

Pověděl jim také podobnoství: „Nikdo neutrhne záplatu z nového šatu a nezáplatuje jí starý šat, sic roztrhne nový, a k starému se nehodí záplata z nového.

A nikdo nedává mladé víno do starých měchů, sic nové víno roztrhne měchy, ono samo se vyleje a měchy přijdou nazmar. Ale nové víno třeba nalíti do nových měchů. Nikdo pak, kdo se napil starého vína, nechce nového, ale řekne: Staré je dobré.“

Jednou v sobotu*) se ubíral obilím; jeho učedníci trhali klas, mnuli je rukama a jedli. Někteří z farizeů řekli: „Proč děláte, co není dovoleno v sobotu?“ Ježíš jim odpověděl: „Což jste nikdy nečtli, co učinil David, když on sám a jeho družina měli hlad? Jak vstoupil do domu Božího, vzal předložené chleby, sám jedl a dal své družině, ač to není dovoleno jísti nikomu kromě kněží?“ A pokračoval: „Syn člověka je pánem i nad sobotou.“

Jinou sobotu vešel do synagogy a učil. Byl tam člověk, jehož pravá ruka byla odumřelá. Zákoníci a farizeové na něj číhali, zdali uzdravuje také v sobotu, aby proti němu shledali nějaký důvod k žalobě. On však poznal jejich úvahy a řekl muži s odumřelou rukou: „Vstaň a postav se doprostřed!“ I postavil se a čekal.

Ježíš jim řekl: „Ptám se vás, zdali je dovoleno v sobotu učiniti něco dobrého či zlého, zachrániti život či zahubiti.“ Podíval se po všech kolem a řekl: „Natáhní mi ruku!“ On to učinil, a jeho ruka byla zase zdravá. Oni však byli naplněni nerozumem a umlouvali se, co by měli s Ježíšem udělati.

V těch dnech vyšel Ježíš na horu, aby se pomodlil. Celou noc ztrávil na modlitbě k Bohu. Když nastal den, zvolal své učedníky, vybral z nich dvanact, které pojmenoval a poslal je: Šimona, kterého pojmenoval Petr, 14 jeho bratra Ondřeje, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova a Šimona nazývaného Zelótes, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, 16 který se stal zrádcem, — sestoupil s nimi a stanul na rovině místě, a četný zástup jeho učedníků a velké

*) Rukopis alexandrijský (A), Efraimův (C), Bezův (D) a j. dodávají: „druhou od začátku“.

množství lidu z celé Judeje, z Jeruzaléma, od pobřeží Tyrů a Sidónu, kteří přišli, aby ho uslyšeli a aby byli vyléčeni ze svých nemocí; také byli uzdravováni ti, kteří byli trápeni od nečistých duchů. Celý zástup se ho pokoušel dotknouti, poněvadž z něho vycházela moc a léčila všechny.

20 Zvedl oči na své učedníky a mluvil:

„Blažení jste vy, chudí, neboť vaše je království Boží.

21 Blažení, kdož nyní lačníte, neboť budete nasyceni.

Blažení, kdo nyní pláčete, neboť se budete smáti.

22 Blažení jste, když vás budou lidé nenáviděti, když vás budou vylučovati, tupiti a vyvrhovati vaše jméno jako špatné kvůli Synu člověka. Zaradujte se v ten den a poskočte; hle, hojná je vaše odplata v nebi; neboť zcela totéž činili jejich předkové prorokům.

24 Naproti tomu: Běda vám bohatým, neboť vy již máte dostatečné potěšení.

25 Běda vám, kdož jste nyní nasyceni, neboť budete mít hlad.

Běda vám, kdo se nyní smějete, neboť budete naříkati a plakati.

26 Běda, když o vás budou všichni lidé krásně mluvíti, neboť zcela totéž činili jejich předkové lživým prorokům.

27 Ale vám, kteří posloucháte, pravím: Milujte své nepřátele, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, zehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vás hanobí.

29 Tomu, kdo tě bije na tvář, nastav i druhou; tomu, kdo ti bere plášť, neodpírej ani košili.

30 Dávej každému, kdo tě prosí; nežádej ničeho zpět od toho, kdo ti bere tvé věci.

31 Jak chcete, aby vám lidé činili, stejně činíte jim.

32 Milujete-li jen ty, kdo milují vás, jaká je to laskavost?

33 Vždyť i hříšníci milují ty, kteří milují je. Činíte-li dobře jen těm, kteří dobře činí vám, jaká je to laskavost? Vždyť

34 totéž činí i hříšníci. Půjčujete-li jen těm, od kterých to doufáte dostat zpět, jaká je to laskavost? I hříšníci hříšníkům půjčují, aby dostali zpět stejnou věc.

Naproti tomu: milujte své nepřátele, činite dobře a³⁵ půjčujete, i když nic neočekáváte; tak obdržíte hojnou odplatu: budete syny Nejvyššího, neboť on jest laskavý i k nevděčným a zlým.

Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.³⁶

Nesuďte, a nebudete souzeni; neodsuzujte, a jistě³⁷ nebudete odsouzeni. Promíjete, a bude vám promíjeno. Dávejte, a bude vám dáno; dobrou míru natla-³⁸ čenou, natřesenou a přetékající vám dají do klína; neboť kterou měrou měříte, tou bude vám vzájemně odměřováno.“

Pověděl jim také podobenství: „Může sle-³⁹ pec voditi slepce? Nespadnou oba do jámy?

Učedník není víc než učitel; každý je zcela vycvi-⁴⁰ čen, bude-li jako jeho učitel.

Jak to, že vidíš mrvu v oku svého bratra, ale⁴¹ kládu ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říkati své-⁴² mu bratrovi: »Bratře, dovol, abych ti vyňal mrvu, kterou máš v oku!« a sám nevidíš kládu v svém oku? Pokrytče, vyjmi napřed kládu ze svého oka, a tehdy prohlédneš, abys mohl vyjmouti mrvu, kterou má v oku tvůj bratr.

Není krásného stromu, který by dával chatrné ovo-⁴³ ce, a zase není chatrného stromu, aby dával krásné ovoce. Každý strom se totiž poznává po vlastním ovoci,⁴⁴ neboť s trní nesbírají fíky, ani nesklízejí s hloží hrozny.

Dobry člověk vynáší z dobré pokladnice své ho-⁴⁵ srdce dobré, ale zlý ze zlé pokladnice vynáší zlé, neboť z přebytku srdce mluví jeho ústa.

Proč mě oslovujete: »Pane, Pane«, ale nečiníte, co ří-⁴⁶ kám?

Každý, kdo ke mně přichází a slyší mé řeči a činí je⁴⁷ — ukáži vám, komu je podoben: podoben je člověku sta-⁴⁸ vějícímu dům, jenž kopal do hloubky a položil základ na skálu. Když pak nastala povodeň, přivalila se řeka na ten dům, ale nemohla jím otrástiti, poněvadž byl dobře vystavěn. — Kdo však uslyšel, ale neučinil, je podoben⁴⁹ člověku, jenž vystavěl dům na zemi bez základu; na ten se přivalila řeka, a hned padl, a nastalo hrozné zhroucení toho domu.“

7 Když skončil všechny tyto své výroky před posloucha-
jícím lidem, vešel do Kafarna a.

2 Služebník jednoho četaře byl nemocen a sko-
3 ro skonával. Velmi si ho cenil; když uslyšel o Ježíšovi,
4 poslal k němu židovské starší a žádal ho, aby přišel a slu-
žebníka mu zachránil. Oni přišli k Ježíšovi a horlivě se
5 přimlouvali: „Je toho hoden, abys mu v tom vyhověl,
6 neboť miluje náš národ a vystavěl nám synagogu.“ Ježíš
6 se ubíral s nimi. Když byl ještě daleko od toho domu,
7 poslal četař přátele a vzkazoval mu: „Pane, neobtěžuj
8 se! Neboť nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu;
9 proto jsem si také netroufal sám k tobě přijíti. Ale řekni
10 jen slovo, a můj sluha bude vyléčen. Vždyť i já jsem člo-
11 věk podřízený vrchnosti a sám zase mám pod sebou vojá-
12 ky; řeknu-li jednomu: »Jdi!«, jde, a druhému: »Přijď!«,
13 přijde, a svému služebníkov: »Učiň toto!«, učiní.“ —

9 Jakmile to Ježíš uslyšel, podivil se mu; obrátil se k zá-
10 stupu, jenž ho následoval, a řekl: „Pravím vám, ani
11 v Izraeli jsem nenalezl takovou víru!“ — Když se po-
12 slově navrátili do domu, našli služebníka zdravého.

11 Druhého dne se odebral do města řečeného Naim,
12 a spolu s ním se ubírali jeho učedníci a četný zástup.
13 Když se přiblížil k městské bráně, hle, vynášen byl
14 mrtvý, jediný syn své matky, a ta byla k tomu ještě
15 vdova; s ní šel hojný zástup z města; když ji Pán uviděl,
16 bylo mu jí líto a řekl jí: „Neplač!“ Přistoupil a dotkl
17 se mář; nosiči se zastavili, a on řekl: „Jinochu, pravím
18 ti, vstaň!“ I posadil se mrtvý a počal mluvíti. Ježíš jej
19 vrátil matce. Všech se zmocnil strach, velebili Boha a ří-
20 kali: „Veliký prorok povstal mezi námi, a Bůh se sklonil
21 k svému lidu.“ Tato zpráva o něm se rozešla do veškeré
22 Judeje a do celého okolí.

18 Zvěst o všem tom přinesli učedníci Janovi. I zavolal si
19 Jan dva ze svých učedníků a poslal je k Pánu se vzká-
20 zem: „Jsi ty ten, který má přijíti? Či máme čekatí jiné-
21 ho?“ Ti muži k němu přišli a řekli: „Jan Křtitel nás po-
22 slal k tobě a ptá se: »Jsi ty ten, který má přijíti čí máme
23 čekatí jiného?«“

21 Zrovna v tu hodinu uzdravil mnoho lidí od nemocí,
trápení a od zlých duchů a mnohým slepčům vrátil zrak.

Odpověděl jim: „Jděte a povězte Janovi, co jste uviděli 22 a uslyšeli: slepí nabývají zraku, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hlouši slyší, mrtví vstávají, chudým se káže evangelium. Blažen, kdo se nade mnou neuráží.“*) 23

Když Janovi poslové odešli, začal mluvit k zástupům 24 o Janovi: „Co jste vyšli na poušť spatřit? Třtinu zmlatanou větrem? Co tedy jste vyšli uvidět? Člověka oděného měkkým rouchem? Hle, lidé ve skvělém rouchu a přepychu jsou v královských palácích. Ale co jste vyšli 26 uvidět? Proroka? Ano, pravím vám, ba víc než proroka! To jest ten, o němž je psáno: »Hle, posílám svého posla 27 před tebou; ten ti připraví cestu.«

Pravím vám: Nikdo z těch, kdož jsou narozeni z ženy, 28 není větší než Jan. A přece nejmenší v království Božím je větší než on.“ Všechn lid, který to slyšel, a celníci 29 uznali Boha za spravedlivého, poněvadž byli pokřtěni křtem Janovým.

Farizeové a znalci zákona však zmařili úmysl, jež Bůh 30 s nimi měl, poněvadž se nedali od něho pokřtiti.

„K čemu tedy přirovnám lidi tohoto pokolení? A čemu 31 jsou podobni? Jsou podobni dětem, které sedí na náměstí 32 a volají na sebe takto: »Hráli jsme vám, ale netancovali jste; nařikali jsme, ale neplakali jste«. Přišel totiž Jan 33 Křtitel a nejedl chléb a nepil víno, a říkáte: »Má démona«. Přišel Syn člověka, jedl a pil, a říkáte: »Hle, jedlík 34 a pijan vína, přítel celníků a hříšníků«. Ale Moudrost 35 byla uznána za spravedlivou ode všech svých dětí.“

Kdosi z farizeů jej pozval, aby s ním pojedl. I vešel do 36 domu toho farizea a usedl ke stolu. A hle, jedna žena 37 hříšná byla v městě; když se dověděla, že sedí u stolu v domě toho farizea, vzala alabastrovou nádobku 38 vonné masti, postavila se za něj u jeho nohou, plakala, počala mu slzami smáčeti nohy a vytírati je vlasy své hlavy, líbala mu nohy a mazala vonnou mastí. Jak 39 mile to uviděl farizeus, který jej pozval, pomyslil si: „Kdyby to byl prorok, byl by poznal, kdo a jakého druhu je žena, která se ho dotýká, že je to hříšnice.“ Ježíš mu 40

*) nepohoršuje.

odpověděl: „Šimone, mám ti co říci.“ On dí: „Mistře, řekni.“

41 „Dva dlužníci měl jeden věřitel; jeden mu byl dlužen 42 pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím zaplatit, odpustil oběma. Kdo z nich ho tedy bude víc milovati?“

43 Šimon odpověděl: „Mám za to, že ten, komu víc odpustil.“ On řekl: „Správně jsi usoudil.“

44 Obrátil se k ženě a děl Šimonovi: „Vidíš tuto ženu? 45 Vešel jsem do tvého domu; tys mi nedal vody na nohy, ale ona mi je slzami z kropila a svými vlasy vytřela. Nedal 46 jsi mi políbení, ona však od té chvíle, co vešla, nepřestala mi líbat nohy. Nepomazal jsi mi olejem hlavu, 47 ona však mi pomazala nohy vonnou mastí. Proto, pravím ti, jsou jí odpuštěny mnohé její hříchy, protože projevila 48 velkou lásku; komu se odpouští málo, málo miluje.“ Jí 49 pak řekl: „Jsou ti odpuštěny hříchy.“ Hosté počali u sebe 50 říkati: „Kdo je to, že i hříchy odpouští?“ Ale on pravil k ženě: „Tvá víra tě zachránila; odejdi v pokoji!“

8 Později také procházel města i vesnice, kázal a zvěstoval evangelium o království Božím. Bylo s ním dvanáct učedníků a několik žen, jež uzdravil od zlých duchů a nemocí, totiž Maria nazývaná Magdalská, z níž vyšlo sedm 3 démonů, Johana, žena Heródova správce Chuzy, Zuzana a mnoho jiných, které jim přisluhovaly ze svého majetku.

4 Když se scházel četný zástup a z mnohých měst se lidé k němu ubírali, promluvil v podobenství:

5 „Vyšel rož sevač rozsévat sítě. Když rozséval, některá semena padla podle cesty, i byla rozšlapána a ne- 6 beští ptáci je snědli. Jiná padla na skálu, a jakmile vzešla, 7 uschla, poněvadž neměla vláhy. Jiná padla mezi trní, a trní spoluzvešle je udusilo. Jiná padla do dobré země, i vzešla a vydala plod stonásobný.“ To mluvě, pravil hlasitěji: „Kdo má uši, aby slyšel, poslouchej!“

9 Učedníci se ho ptali, co znamená toto podobenství. 10 Odpověděl jim: „Vám je dáno poznati tajemství království Božího, ale ostatním jen v podobenství, aby, ačkoli vidí, neviděli, a ač slyší, nechápali.

11, 12 Toto podobenství znamená: Símě je slovo Boží. »Podle cesty« jsou ti, kteří uslyšeli; potom přichází ďábel a vy-

bírá slovo z jejich srdcí, takže neuvěří a nejsou spaseni. »Na skále« jsou ti, kteří, když slyší, s radostí přijímají 13 slovo, ale nemají kořene; na chvílku věří, ale ve chvíli pokušení odpadají. »Do trní padlék« jsou ti, kteří slyšeli, 14 ale od starostí a bohatství a rozkoší života na cestě bývají dušeni a nedonosí úrody. »V krásné zemi« pak jsou 15 ti, kteří uslyšeli slovo, zachovávají je v krásném a dobrém srdci a vydávají ovoce vytrvale.

Nikdo, když zapálí lampu, nepřikrývá ji nádobou ani 16 ji nestaví pod postel, ale staví ji na svícen, aby ti, kdož vcházejí, viděli světlo.

Nic není tak skrytého, aby se to nestalo zjevným, a nic 17 tak tajného, aby se to nepoznalo a nevyšlo najevo.

Dejte si tedy pozor, jak posloucháte! Neboť kdo má, 18 tomu bude dáno, a kdo nemá, tomu bude vzato i to, co si myslí, že má.“

Chtěla k němu přijít jeho matka a bratři, ale ne- 19 mohli se s ním setkat pro zástup. Bylo mu oznámeno: 20 „Tvá matka a bratři stojí venku, chtějí tě vidět.“ On však 21 jim odpověděl: „Má matka a bratři jsou tito, kteří slyší slovo Boží a činí je.“

Jednoho dne vstoupil na loď se svými učedníky a 22 řekl jim: „Přepравme se na druhý břeh jezera.“ I odrazili, a když se plavili, usnul. I snesla se větrná bouře na je- 23 zero, takže se loď naplňovala a oni byli v nebezpečství. Přistoupili k němu a budili jej slovy: „Pane, pane, hyne- 24 me!“ Probudil se, pohrozil větru a příboji vody; i utišily se a nastal klid. Řekl jim: „Kde je vaše víra?“ Oni se 25 přestrasili a podivili a říkali mezi sebou: „Kdo je to, že poroučí i větru a vodě, a poslouchají ho?“

Doplavili se do krajiny Gerazenské*), která je 26 naproti Galilei. Jakmile vystoupil na zemi, šel proti němu 27 nějaký muž z města, posedlý démony; po dlouhou dobu se neoblékal, nebydlil v domě, nýbrž v hrobech. Jak 28 uviděl Ježíše, vykřikl, vrhl se před ním na zem a silným hlasem volal: „Co je ti po mně, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Prosím tě, netrap mne!“ On totiž nařizoval 29 nečistému duchu, aby z toho člověka vyšel; častokrát jej

*) Jinde: Gergezenské nebo Gadarenské.

duch zchvacoval, a proto byl svázán řetězy a pouty a hlí-
dán, ale zpretrhal úvazky a býval hnán démonem na
30 poušť. Ježíš se ho zeptal: „Jak se jmenuješ?“ Odpově-
děl: „Legie“*), protože vešlo do něho mnoho demonů.
31 I prosil ho, aby jim nerozkazoval odejít do propasti**).
32 Bylo tam stádo čertných vepřů, které se páso na hoře;
i prosil ho démoni, aby jim dovolil vejít do nich, a on
33 jim to dovolil. Démoni vyšli z člověka, vešli do vepřů,
a celé stádo se hnalo po svahu do jezera a utopilo se.

34 Jakmile pastýři uviděli, co se stalo, utekli a oznámili to
35 v městě a po venkově. Lidé se vyšli podívat, co se stalo,
přišli k Ježíšovi, našli člověka, z něhož démoni vyšli, jak
sedí oblečený a rozumný u nohou Ježíšových, a ulekli se.
36 Ti, kteří viděli, jak ten posedlý byl zachráněn, jim to vy-
37 pravovali. Celý zástup z okolní krajiny Gerazenské žádal
Ježíše, aby od nich odešel, neboť byli zachvázeni velkou
hrůzou. Ježíš vstoupil na loď a vrátil se.

38 Muž, z něhož vyšli démoni, ho prosil, aby směl zůstat
39 u něho, ale on jej propustil se slovy: „Vrať se domů a
vypravuj, co všechno ti učinil Bůh.“ I odešel a po celém
městě rozhlašoval, co všechno pro něj Ježíš učinil.

40 Když se Ježíš vracel, přivítal jej zástup, neboť všichni
na něj čekali.

41 Hle, přišel muž jménem J a i r u s — byl to představený
synagogy —, padl Ježíšovi k nohám a prosil ho, aby šel do
42 jeho domu, protože měl jedinou dceru, asi dvanáctiletou,
a ta mu umírala. Cestou se na něj tlačily zástupy.

43 Jedna žena, jež byla nemocna k r v o t o k e m dvanáct
let***) a od nikoho nemohla být uzdravena, přistoupila
44 ze zadu, dotkla se třásní jeho šatu, a najednou se jí krvotok
45 zastavil. Ježíš se otázal: „Kdo se mne to dotkl?“ Všichni
žapírali a Petr†) řekl: „Pane, zástupy tě obklopují a na
46 tebe se tisknou.“ Ale Ježíš řekl: „Někdo se mne dotkl. Já
47 jsem pocítil, že ze mne vyšla moc.“ Jakmile uviděla žena,
že se to neutajilo, s třesením přistoupila, padla před

*) četa, zástup; římská legie, pluk.

**) pekelné.

***) Dodatek: a vynaložila celé jmění lékařům.

†) Dodatek: a ti, kteří byli s ním.

něj a přede vším lidem vypravovala, pro kterou příčinu se ho dotkla a jak byla najednou vyléčena. Řekl jí: „Dce- ro, tvá víra tě zachránila. Odejdí v pokoji!“

Když ještě mluvil, přišel kdosi od představeného syna- gogy a řekl mu: „Tvá dcera zemřela; neobtěžuj již mi- stra.“ Jakmile to Ježíš uslyšel, řekl mu: „Neboj se, jen 50 věř, a bude zachráněna.“

Když přišel do domu, nedovolil, aby tam s ním někdo 51 vešel kromě Petra, Jana a Jakuba spolu s otcem a mat- kou dítěte. Všichni plakali a nařikali nad ní, on však řekl: 52 „Neplačte! Neumřela, ale spí!“ I vysmívali se mu, poně- 53 vadž věděli, že zemřela. On však ji uchopil za ruku a za- 54 volal: „Dítě, vstaň!“ I vrátil se její duch, a ona najednou 55 vstala; poručil, aby jí dali jísti. Její rodiče užasli, on však 56 jim nařídil, aby nikomu neřikali, co se stalo.

Svolal si dvanáct učedníků, dal jim sílu a moc 9 nadě všemi démony a nemocmi, poslal je kázati 2 království Boží a léčit a řekl jim: „Nic si neberte na ce- 3 stu, ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani peníze, ani dvě ko- 4 šile. Do kterého domu vejdete, tam zůstaňte a tamodtud 4 vycházejte. Kteří vás nepřijmou, až budete z onoho města 5 odcházeti, setřeste prach s nohou na svědectví proti nim.“ — Vydali se tedy na cestu a procházeli vesnice, kázali 6 evangelium a všude uzdravovali.

Tetrarcha Heródes uslyšel o všem, co se děje, a ne- 7 věděl, co si má mysliti, poněvadž někteří říkali, že Jan 8 byl vzkříšen z mrtvých, druzí, že se zjevil Eliáš, jiní, že 8 vstal některý z dávných proroků. Heródes však řekl: 9 „Jana jsem já stal. Kdo je to, o kterém slyším takové 9 věci?“, a snažil se uviděti jej.

Když se apoštolové vrátili, vypravovali mu, co všechno 10 vykonali. I vzal je s sebou a odebral se stranou do města 11 řečeného Betsaida. Ale všechny zástupy, jak se o tom 11 dověděly, ho následovaly. On je přivítal, mluvil k nim 10 o království Božím a léčil ty, kdož potřebovali uzdravení.

Den se počal nachylovati. Dvanáct učedníků přistou- 12 pilo a řeklo mu: „Rozpusť zástup, ať jdou do okolních 12 vesnic a statků, uchýlí se tam na noc a najdou si potravu, 12 protože zde isme na pustém místě.“ Odpověděl jim: 13

„Dejte vy jim jísti!“ Řekli: „Nemáme víc než pět 13 chlebů a dvě ryby, leda bychom my šli a nakoupili 13 pokrmů pro všecken tento lid.“ Bylo jich totiž asi pět 14 tisíc mužů. Řekl svým učedníkům: „Usadte je v skupi- 14 nách asi po padesáti.“ I učinili tak a usadili všechny. On 15, 16 pak vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhlédl k nebi, 15, 16 požehnal je, nalámal a dával učedníkům, aby předkládali 17 zástupu. I jedli a byli nasyceni všichni, a ještě sebrali 17 toho, co jim zbylo, dvanáct košů drobtů.

18 Když se modlil v soukromí, byli s ním učedníci a on 18 se jich otázal: „Za koho mě zástupy pokládají?“ Jedni 19 odpověděli: „Za Jana Křtitele“, druzí: „Za Eliáše“, jiní: 19 „Že vstal některý z dávných proroků.“

20 Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr 21 odpověděl: „Za Krista Božího.“ Pohrozil jim a roz- 22 kázal, aby to nikomu neřikali, a dodal, že Syn člověka 22 musí mnoho trpěti, býti potupen od starších, velekněží 22 a zákoníků, býti zabít a třetího dne vzkříšen.

23 Všem pak řekl: „Chcě-li kdo jíti za mnou, zapří se, 23 vezmi na sebe každý den svůj kříž a následuj mne.

24 Neboť kdo by si chtěl zachrániti život*), ztratí jej, kdo 24 by ztratil svůj život pro mne, ten jej zachráni.

25 Co prospěje člověku, kdyby sice získal celý svět, ale 25 sebe ztratil nebo zhubil?

26 Kdo se stydí za mne a za má slova, za toho se také 26 Syn člověka bude stydět, až přijde v slávě své a Otcově 26 a svatých andělů.

27 Pravím vám pravdivě: Jsou někteří z těch, kdož tu 27 stojí, kteří jistě neokusí smrti, dokud nespátří království 27 Boží.“

28 Asi za osm dní po těchto řečech vzal Ježíš s sebou Pe- 28 tra, Jana a Jakuba a vystoupil na horu pomodlit se. 28 Když se modlil, vzhled jeho tváře se proměnil a jeho 29 oděv zářivě zbělel. Hle, mluvili s ním dva muži; byli to 29 Mojžiš a Eliáš, ti se zjevíli v záři a mluvili o jeho konci, 30 ježž měl dovršiti v Jeruzalémě.

32 Petr a jeho druhové byli přemoženi spánkem. Když se 32 probudili, uviděli jeho slávu a ty dva muže stojící s ním.

*) duši.

Když se od něho ubírali pryč, řekl Petr Ježíšovi: „Pane, 33
dobře je nám tu; uděláme tři stany, tobě jeden, Mojži-
šovi jeden a Eliášovi jeden.“ Nevěděl, co mluví. Když 34
tak mluvil, udělal se oblak a zastínil je. Ulekli se, když
se octli v oblaku. I ozval se hlas z oblaku: „To je můj 35
vyvolený Syn, poslouchajte ho!“ Když hlas zazněl, shle- 36
dali, že Ježíš je sám. Oni umlkli a nikomu v oněch dnech
nepověděli nic z toho, co viděli.

Když následujícího dne sestupovali s hory, přišel mu 37
naproti četný zástup. Hle, muž ze zástupu vykřikl: „Mi- 33
stře, prosím tě, pohleď na mého syna, je můj jediný, a 39
hle, duch se ho zmocňuje, najednou křičí a lomcuje jím,
až vypouští pěnu, stěží od něho odstupuje a umoruje ho.
Poprosil jsem tvé učedníky, aby jej vypudili, ale oni to 40
nedovedli.“

Ježíš odpověděl: „Ó pokolení nevěřící a zvrácené! Jak 41
dlouho ještě musím býti s vámi a míti s vámi trpěli-
vost? Přiveď mi sem svého syna!“

Zrovna když přicházel, zalomcoval jím démon. Ježíš 42
pohrozil tomu nečistému duchu, vyléčil dítě a odevzdal
je otci. Všichni užasli nad velikostí Boží. 43

Když se všichni divili všemu, co činil, řekl svým učed- 44
níkům: „Vpusťte si tato slova do uší: Syn člověka
má býti vydán do rukou lidí.“ Ale oni tomu 45
výroku nerozuměli, byl před nimi zahalen, aby ho nevní-
mali; ale báli se ho zeptati na ten výrok.

Vznikl mezi nimi s p o r o t o, kdo z nich je v ě t š í. Je- 46, 47
žíš poznal, oč se v duši prou, vzal d í t ě, postavil je vedle
sebe a řekl jim: „Kdo přijme toto dítě v mém jménu, 48
přijímá mne; kdo přijímá mne, přijímá toho, jenž mě pos-
lal. Neboť kdo je nejmenší mezi všemi vámi, ten je ve-
líký.“

Jan odpověděl: „Pane, viděli jsme člověka, jenž tvým 49
jménem vypuzoval demony, a bránili jsme mu, protože
s námi nechodí.“ Ježíš mu řekl: „Nebraňte mu! Neboť 50
kdo není proti vám, je s vámi.“

Když se dovršovaly dni, kdy měl býti vzat vzhůru, roz- 51
hodl se, že se vydá n a c e s t u d o J e r u z a l é m a, a po- 52

slal před sebou posly. Cestou vešli do s a m a ř s k é o s a -
53 dy, aby pro něj vykonali přípravy, ale tam ho nepřijali,
54 protože se ubíral směrem do Jeruzaléma. Jakmile to uvi-
děli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom
55 řekli, aby oheň sestoupil s nebe a zhubil je?“ Obrátil se
56 a pohrozil jim.*) I odebrali se do jiné osady.

57 Když se ubírali cestou, kdosi mu řekl: „Budu tě násle-
58 dovati, kamkoli půjdeš.“ Ježíš mu odpověděl: „Lišky mají
doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá kam
položiti hlavu.“

59 Jinému řekl: „Následuj mne!“ On však odpověděl:
60 „Dovol mi napřed odejíti a pochovati mého otce.“ Řekl
mu: „Nech, ať mrtví pochovají své mrtvé. Ale ty jdi
a zvěstuj království Boží.“

61 Ještě jiný mu řekl: „Budu tě následovati, pane, jen mi
62 napřed dovol, abych se rozloučil doma s rodinou.“ Ježíš
mu odpověděl: „Nikdo, kdo vloží ruku na pluh a ohlíží
se zpět, není způsobilý pro království Boží.“

10 Potom určil Pán ještě jiných s e d m d e s á t, poslal je
po dvou před sebou do všech měst a míst, kam měl sám
2 jíti, a řekl jim: „Žeň je bohatá, ale dělníků málo. Proste
3 tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Jděte!
4 Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky. Neberte si
měsíc, ani mošnu, ani sandály. Cestou se nezdržujte po-
5 zdravý. Když vejdete někam do domu, řekněte napřed:
6 »Pokoj tomuto domu!« Bydlí-li tam syn pokoje, spočine
7 na něm váš pokoj, jinak se vrátí k vám. V tom domě
zůstaňte, jezte a pijte, co vám dají; neboť dělník jest ho-
8 den své mzdy, nepřeházejte z domu do domu. Když
přijdete do některého města a přijmou vás tam, jezte, co
9 vám předkládají, uzdravujte nemocné v něm a říkejte
10 jim: »Království Boží je vám blízko«. Když vejdete do
11 města a nepřijmou vás tam, vyjděte na jeho ulice a řek-
něte: »I ten prach, který se z města uchytil na našich no-
hou, strásáme proti vám. Ale jen to vězte, že království

*) Dodatek: A řekl: Nevíte, jakého ducha jste; Syn
člověka nepřišel zahubiti lidské duše, nýbrž zachrániti.

Boží je blízko«. Pravím vám, že Sodomě bude v onen den 12 snesitelněji než takovému městu.

Běda tobě Korozaim, běda tobě, Betsaido! Kdyby se 13 v Tyru a v Sidónu byly udály mocné činy, které se dály ve vás, dávno by byly usedly v pytlovině a v popelu a kály se. Však Tyru a Sidónu bude snesitelněji na soudu 14 než vám.

Ty pak, Kafarnaum, nebylo jsi povýšeno až k nebi? — 15 Až do pekla budeš srazeno!

Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, kdo pohrdá vámi, 16 pohrdá mnou.“

Těch sedm desát se vrátilo s radostí. Říkali: 17 „Pane, i démoni jsou nám podřízeni v tvém jménu.“ Od- 18 pověděl jim: „Patřil jsem na satana padajícího jako blesk z nebe. Hle, dal jsem vám sílu šlapati na hady a štíry 19 a na veškerou moc nepřítelovu; naprosto nic vám neubliží. Leč z toho se neradujte, že jsou vám podřízeni du- 20 chové, radujte se však, že vaše jména jsou vepsána v nebi.“

V té hodině zaplesal v Duchu svatém a řekl: „Velebím 21 tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi ukryl tyto věci před mudrci a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. Ano, Otče, velebím tě z toho, že jsi se tak u sebe rozhodl.

Všecko mi bylo svěřeno od mého Otce; nikdo nezná, 22 kdo je to Syn, kromě Otce, a kdo je to Otec, kromě Syna a kromě toho, komu by to Syn chtěl zjevití.“

Obrátil se k učedníkům a stranou jim řekl: „Blažené 23 oči, které vidí, co vy vidíte. Neboť vám pravím: Mnozí 24 proroci a králové si přáli spatřiti, co vy vidíte, ale nespátřili, a uslyšeti, co vy slyšíte, ale neuslyšeli.“

Hle, jeden z nálece z á k o n a povstal, aby jej vyzkou- 25 šel, a řekl: „Mistře, co mám činit, aby se mi dostalo údělem věčného života?“ Otázal se ho: „Co je psáno 26 v zákoně? Jak tam čteš?“ Odpověděl: „Miluj svého Pána 27 Boha z celého srdce, celou duší, celou silou i celou myslí a svého bližního jako sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi 28 odpověděl! To čin, a budeš živ.“

On však se chtěl ospravedlniti a řekl Ježíšovi: „A kdo 29 je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a odvětil:

„Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha 30

a upadl mezi lupiče; ti jej svlékli, nadto ho zbili, nechali 31 napolo mrtvého a odešli. Náhodou sestupoval onou ce- 32 stou nějaký kněz, a ač jej uviděl, šel mimo dál. Stejně i levita přišel k tomu místu, a ač jej uviděl, šel mimo 33 dál. Jeden Samaritán však na své cestě přišel k němu, 34 a jakmile jej uviděl, slitoval se, přistoupil, obvázal mu rány, nalil oleje a vína, vyzvihl jej na své zvíře, zavedl 35 do hostince a pečoval o něj. Druhého dne pak vyňal dva denáry, dal je hostinskému a řekl: »Pečuj o něj, a co vy- 36 naložíš víc, já ti doplatím, až se budu vracet!«. — Který z těchto tři zdá se ti, že byl bližním tomu, jenž upadl 37 mezi lupiče?“ On odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš dodal: „Jdi i ty a čin stejně!“

Když byli na cestě, vešel Ježíš do jedné osady. Nějaká 38 žena, jménem Marta, jej přijala do domu. Měla sestru jménem Marii. Ta se usadila k nohám Páně a poslouchala jeho řeč. Marta běhala sem tam samou úslužností. Konečně přistoupila a řekla: „Pane, je ti to jedno, že má sestra mne nechala samotnou sloužiti? Řekni jí přec, 41 aby mi pomohla!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto! 42 Staráš se a znepokojuješ o mnoho věcí; jest potřebí jen málo, jen jednoho; Marie si totiž vybrala dobrý díl, jenž jí nebude odňat.“

11 Jednou se modlil na nějakém místě, a když ustal, řekl mu kterýsi z učedníků: „Pane, nauč nás modliti se, 2 jako i Jan naučil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte:

»O t ě,
s vat é bu di ž T v é j m é n o,
p ř i j ě d T v é k r á l o v s t v í;

3 n á š d e n n í c h l é b d á v e j n á m d e n n ě
4 a o d p u s t ň n á m n a š e h ř í c h y, v ž d y ť i m y o d -
p o u š t í m e k a ž d ě m u, k d o s e p r o v í ň u j e p r o t i
n á m;

a n e u v o d ň á s v p o k u š e n í.«

5 Řekl jim dále: „Kdo z vás bude mítí přítele, a půjde k němu o půlnoci a řekl by mu: »Příteli, půjč mi tři 6 bochníky chleba; neboť přišel ke mně přítel z cesty, a já 7 nemám, co bych mu předložil!; onen však by mu z vnitř-

ku odpověděl: »Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a mé děti se mnou jsou v posteli; nemohu vstát a dát ti«. Pravím vám: I když nevstane a nedá mu proto, 8 že jest jeho přítelem, přece pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu, čeho potřebuje.

A já vám pravím: Prostě, a bude vám dáno; hle- 9 dejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno; neboť 10 každý, kdo prosí, dostává, kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tlucte, bude otevřeno.

Když některého otce z vás poprosí syn o rybu, zdali 11 mu místo ryby podá hada? Nebo také, požádá-li o vejce, 12 podá mu štíra? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým 13 dětem dávat dobrá dary, oč spíš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kteří ho prosí!«

Vypuzoval démona, jenž byl němý. Jakmile ten 14 mon vyšel, němý promluvil. Zástupy se podivily. Ale ně- 15 kteří z nich řekli: „Mocí Belzebula, vládce démonů, vypuzuje demony.“

Jiní pak jej chtěli zkoušeti a žádali od něho z n a m e n í 16 z n e b e. On poznal jejich myšlenky a řekl jim: „Každé 17 království rozdělené proti sobě zpustne a dům proti domu padá. Kdyby i satan byl rozdělen sám proti sobě, jak 18 obstojí jeho království? — to že říkáte, že já vyháním demony mocí Belzebulovou. Vyháním-li já demony 19 mocí Belzebulovou, čím mocí je vyhánění vaši synové? Proto oni budou vašimi soudci. Vyháním-li však 20 demony prstem Božím, tedy přikvapilo na vás království Boží.

Hlídá-li silák ozbrojen svůj dvůr, jest jeho majetek 21 v pokoji. Přijde-li větší silák a přemůže ho, vezme mu 22 zbroj, na niž spoléhal, a rozdá jeho kořist.

Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje 23 se mnou, rozptyluje.

Když nečistý duch vyjde z člověka, prochází místa bez 24 vody a hledá odpočinek; poněvadž ho nenajde, řekne si: »Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.« Přijde, 25 nalezne jej vydrhnutý a vyzdobený, tu jde a přibere si 26 sedm jiných duchů horších, než je sám; ti vejdou a usídlí se tam, takže jsou poslední věci toho člověka horší než první.«

27 Když toto mluvil, nějaká žena ze zástupu vykřikla na něj hlasitě: „Blažený život, jenž tě nosil, a prsa, z nichž 28 jsi ssál!“ On však odpověděl: „Spíše blažení ti, kdož slyší slovo Boží a zachovávají je!“

29 Když se k němu shromažďovaly zástupy, počal mlu- viti: „Toto pokolení je zlé pokolení! Touží po znamení, ale nebude mu dáno z n a m e n í jiné než J o n á š o v o. 30 Jako totiž Jonáš byl znamením pro Ninivské, tak bude 31 i Syn člověka pro toto pokolení. Královna jihu vstane na soudu vedle mužů tohoto pokolení a odsoudí je; neboť 32 přišla až od konce země, aby poslechla moudrost Šalo- mounovu; a hle, zde je něco víc než Šalomoun. Ninivští se zvednou na soudu vedle tohoto pokolení a odsoudí je; neboť se káli po kázání Jonášově; a hle, zde je něco víc než Jonáš.

33 Nikdo, rozsvítí-li l a m p u, nepostaví ji do sklepa nebo pod nádobu, ale na svícen, aby ti, kdo vcházejí, vi- děli zář.

34 Lampou těla je t v é o k o. Je-li tvé oko prosté, i celé tvé 35 tělo je světlé; pakli je špatné, i tvé tělo je temné. Hleď 36 tedy, ať světlo v tobě není tmou. Je-li celé tvé tělo světlé a nemá ani částky temné bude celé světlé, jako by tě osvitila lampa jasem.“

37 Jakmile domluvil, požádal ho jeden f a r i z e u s, aby 38 u něho posnídal. I vešel a usedl ke stolu. Farizeus s po- 39 divem viděl, že se před jídlem napřed n e u m y l. Pán mu řekl: „Nu, vy farizeové, očistujete zevnějšek číše a mýsy, 40 ale váš vnitřek je samý lup a zlo. Nerozumní! Což ten, 41 kdo učinil zevnějšek, neučinil také vnitřek? Raději čistě- 42 te*), co jest uvnitř, a hle, pak je vám všecko čisté. — Ale b ě d a v á m, f a r i z e o v é, že dáváte d e s á t e k z máty, z routy a ze všeliké zeleniny, ale nedbáte spravedlnosti a lásky Boží. Toto je nutno činiti, ale onoho nezanedbá- vati.

*) Doslovný překlad podle běžného textu: raději dejte, co jest uvnitř, jako almužnu. — Nový překlad se zakládá na konjektuře aramejského slovesa „dakkī“ (čistiti) místo „zakki“ (dávati).

Běda vám, farizeové, že máte rádi přední místa v synagách a pozdravy na náměstích. Běda vám, že jste jako neznatelné hroby, a lidé, když jdou přes ně, nic nevědí.“

Jeden znalec zákona mu odpověděl: „Mistře, když takto mluvíš, urážíš i nás!“ On mu řekl: „I vám, znalci zákona, běda! Protože nakládáte lidem břemena těžko snesitelná, ale sami se těch břemen ani jedním prstem nedotknete.“

Běda vám, že budete náhroby prorokům, ale vaši předkové je zabíjeli. Vždyť tím sami jste svědky pro skutky svých předků a schvalujete je; neboť oni je zabíjeli, a vy budete. Proto také pravila Boží Moudrost: »Pošlu k nim proroky a apoštoly, z nich některé zabijí a budou pronásledovati«, takže vina za prolití krve všech proroků od stvoření světa bude přičtena tomuto pokolení, od krve Abelovy až po krev Zachariáše, zahubeného mezi obětním oltářem a budovou chrámovou. Ano, pravím vám, bude přičtena tomuto pokolení.

Běda vám, znalci zákona, že jste si vzali klíč poznání; sami jste nevešli, a těm, kteří vcházejí, jste zabránili.“

Když tamodtud vyšel, počali zákoníci a farizeové hrozit na něj dotíratí a zaplétati jej do řečí o mnohých věcech; číhali, aby něco ulovili z jeho úst.

Zatím se shromáždil zástup desetitisíců, takže na sebe šlapali; tu počal mluvit nejprve k svým učedníkům: „Mějte se na pozoru před kváskem farizeů, to jest pokrytectvím. Nic není zahaleno tak, aby nebylo odhaleno, a nic tak tajno, aby nebylo poznáno. Proto všechno, co jste řekli ve tmě, bude slyšeno ve světle, a co jste promluvíli do ucha v komorách, bude hlásáno se střeš.“

Pravím vám, přátelé, neboť jste se těch, kteří zabíjejí tělo a nadto již nemají nic, co by učinili. Ukáží vám, koho se báti: bojte se toho, kdo, když zabije, má moc uvrhnouti do pekla. Ano, pravím vám, toho se bojte.

Což nebývá pět vrabců prodáváno za dva asy? A přec ani na jednoho z nich Bůh nezapomíná. I všechny vlasy na vaší hlavě jsou spočítány. Nebojte se! Máte větší cenu než mnoho vrabců.

8 Pravím vám: Ke každému, kdo se ke mně přizná před lidmi, k tomu se přizná i Syn člověka před anděly Božími; kdo však mě zapře před lidmi, bude zapřen před anděly Božími.

10 Každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno, ale tomu, kdo se rouhá proti Duchu svatému, nebude odpuštěno.

11 Až vás budou předváděti do synagog a k vrchnostem a mocnostem, nestarejte se, jak byste se hájili nebo co byste řekli; neboť Duch svatý vás naučí v té hodině, co je nutno říci.“

13 Někdo ze zástupu mu řekl: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se se mnou rozdělil o dědictví!“ Odpověděl mu: „Člověče, kdo mě ustanovil za soudce nebo děliče nad vámi?“

15 Řekl jim dále: „Mějte se na pozor a strážte se každého lakačství, neboť život člověka nezáleží v tom, že má něčeho v svém majetku nadbytek.“

16 Vypravoval jim pak podobnoství: „Jednomu bohatému muži pole dobře urodilo. I uvažoval sám u sebe: »Co mám dělat? Vždyť nemám, kam bych shromáždil své plodiny! I pomyslnil si: »Toto učiním: strhnu své stodoly, vystavím větší a tam shromáždím všechno své obilí a své statky, a řeknu své duši: Duše, máš mnoho statků uložených na mnoho let. Odpočivej, jez, pij, buď veselá!« Ale Bůh mu řekl: »Pošetilče, této noci požádají od tebe zpět tvou duši, a čím bude to, co jsi připravil?« Tak je s tím, kdo sobě ukládá poklady, a není bohat pro Boha.“

22 Svým učedníkům dodal: „Proto vám pravím: nestarejte se o život*, co budete jísti, ani o tělo, co budete oblékati. Vždyť život je víc než pokrm a tělo víc než oděv. Všimněte si havranů, že nesejí ani nežnou, nemají komor ani stodol, a Bůh je živí. Oč větší cenu máte vy než ptáci! Kdo z vás může svou starostlivostí přidati k svému věku jedinou píď? Jestliže tedy nedokážete ani nejmenší věci, co se staráte o ostatní? Všimněte si lilí: nepředou, ani netkají, ale pravím vám: Ani Šalomoun

*) Vlastně: o duši.

v celé své nádheře nebyl oděn jako jedna z nich. Jestliže 28
Bůh tak obléká trávu na poli, jež dnes tu je a zítra bývá
hozena do peci, oč spíše vás! Jak málo víry máte!

Neusilujte o to, co budete jísti a pítí, a neznepokojujte 29
se; o vše to usilují světští pohané; vždyť váš Otec ví, že 30
toho potřebujete. Jen usilujte o jeho království, a toto 31
vám bude přidáno.

Neboj se, malé stádečko! Bůh rozhodl dáti vám krá- 32
lovství.

Prodejte svůj majetek a rozdejte jej v almužnách; 33
udělejte si měšce, které nevetšeji, získejte si poklad, který
se nevyčerpá, v nebi, kam se zloděj nepřiblíží a kde mol
nekazí. Neboť, kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. 34

Mějte bedra přepásána a lampy hořící a buďte podob- 35,36
ni lidem, kteří o čekatí svého pána, kdy se vrátí
ze svatby, aby mu otevřeli, až přijde a zatluče. Blažení 37
služebníci, které pán při příchodu nalezne bdící. Vpravdě
vám pravím: Přepásá se, posadí je ke stolu, pak přistoupí
a bude je obsluhovati. A kdyby přišel o druhé noční 38
hlídce*) neb o třetí**) a nalezl je tak, blažení jsou.

To přec chápete: kdyby hospodář věděl, v kterou ho- 39
dinu přijde zloděj***), nedopustil by si prokopati dům. I vy 40
buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu,
v kterou se toho nenadějete.“

Petr se ho otázel: „Pane, říkáš toto podobenství 41
pro nás či také pro všecky?“ Pán mu odpověděl: „Kdo 42
je věrný a rozumný správce, ježž pán ustanoví
nad svým služebnictvem, aby jim v pravý čas dával přiděl
pokrmu? Blažený služebník, ježž pán při svém příchodu 43
nalezne, že tak činí. Vpravdě vám pravím, že jej ustanoví 44
nad celým svým majetkem. Jestliže by si však onen slu- 45
žebník u sebe řekl: »Můj pán dlouho nejde«, a začal by
biti čeledíny a děvečky, jísti, pítí a opíjeti se, přijde pán 46
onoho služebníka v den, v který nečeká, a v hodinu,
o které neví, a rozsekne ho a určí mu stejný úděl jako ne-
věrným. Služebník, který zná vůli svého pána a přece nic 47
nepřipraví a neučiní podle jeho vůle, dostane mnoho ran;

*) mezi 12. a 3. hodinou. **) mezi 3. a 6. hodinou.

***)) Podle Mat. 24, 43 doplněno: bděl by a

který však nezná a činí to, co zasluhuje ran, dostane jich
méně.

48 Od každého, komu bylo mnoho dáno, bude mnoho vy-
hledáváno, a komu mnoho svěřili, od toho mnoho požá-
dají.

49 Přišel jsem vrhnout o h e ň na zemi, a jak bych si přál,
50 aby již vzplanul! Mám podstoupiti křest, a jak jsem stís-
něn, než se dokoná!

51 Myslíte, že jsem tu proto, abych dal na zemi p o k o j? Ne,
52 pravím vám, ale r o z d ě l e n í; neboť od nynějška bude
v domě pět lidí, všichni rozdělení: tři proti dvěma a dva
53 proti třem, otec proti synovi a syn proti otci, matka proti
dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaše a snacha
proti tchyni.“

54 Zástupům pak řekl: „Kdykoliv uvidíte mrak vystupu-
jící na západě, hned říkáte, že přijde dešť, a bývá tak;
55,56 jakmile vane jižní vítr, říkáte, že bude vedro, a bývá. Po-
krytci! Tvárnost země a nebes dovedete posuzovati; jak
57 to, že nedovedete posouditi tuto dobu? Proč i sami od
sebe nerozsuzujete, co je správné?

58 Když jdeš se svým protivníkem k vladařovi, na
cestě se vynasnaž s ním vyrovnati, aby tě nevěkl k soud-
covi, a soudce by tě vydal vykonavatelí, a vykonavatel
59 by tě uvrhl do žaláře. Pravím ti, nevyjdeš tamodtud, do-
kud nezaplatíš poslední halěr.“

13 V té době přišli mu někteří lidé vypravovat o G a l i -
l e j s k ý c h, ježž krev Pilát smísl s jejich oběťmi.
2 Odpověděl jim: „Myslíte, že ti Galilejští byli větší hříš-
3 níci než všichni ostatní Galilejští, když tolik vytrpěli? Ne,
pravím vám, ale, nebudete-li se káti, všichni stejně zahy-
4 nete. Neb oněch osmnáct, na něž padla věž v Siloe
a jež zabíla, myslíte, že byli větší vinníci než všichni
5 ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, pravím vám, ale,
nebudete-li se káti, všichni rovněž zahynete.“

6 Vypravoval toto podobenství: „Kdosi měl fík
vsazený na své vinici a přišel hledat na něm ovoce, ale
7 nenalezl. I řekl vinařovi: »Hle, již tři léta uplynula od té
doby, co přicházím hledat ovoce na tomto fíku, ale ne-
8 nalézám. Vysekni jej! Proč i tu zemi moří?« On však
mu odpověděl: »Pane, nech jej ještě tofť rok, až jej

okopám a pohnojím, ponese-li snad ovoce přistě; pakli 9
ne, vysekneš jej.“

Jednou v s o b o t u učil v synagoze. Hle, nějaká ž e n a 10, 11
tam měla d u c h a n e m o c i již osmnáct let, byla zkřivená a nemohla se vůbec vzpřímí. Jakmile ji Ježíš uvi- 12
děl, zavolal ji a řekl jí: „Ženo, jsi zproštěna své nemo-
ci,“ a položil na ni ruce; ona se najednou narovнала 13
a velebila Boha.

Představeného synagogy mrzelo, že Ježíš provedl uzdra- 14
vení v sobotu, ujal se slova a řekl zástupu: „Je šest dní,
kdy se má pracovat; v těch tedy přicházejte a dávejte
se uzdravovat, ale ne v den sobotní.“ Pán mu odpověděl: 15
„Vy pokrytci! Neodvazuje každý z vás svého vola neb
osla od žlabu v sobotu a nevodí ho napojit? Ale tato že- 16
na, jež je dcerou Abrahamovou a kterou satan poutal, hle,
již osmnáct let, neničela být osvobozena od toho pouta
v den sobotní?“

Když takto mluvil, všichni jeho odpůrcové se zastyděli, 17
a celý zástup se radoval ze všech slavných činů, které
konal.

Řekl: „Čemu je podobno království Boží a k čemu je 18
připodobním? — Je podobno z r n u h o ř č i č n ě m u, 19
které člověk vzal a vrhl do své zahrady; i vyrostlo a stalo
se stromem, a nebeští ptáci se uhníždili v jeho větvích.“

Dále řekl: „K čemu připodobním království Boží? 20
Je podobno k v a s u, jež žena vzala a zadělala do tří 21
měric mouky, až všechno bylo prokvašeno.“

Potom procházel městy a vesnicemi, učil a ubíral se 22
d o J e r u z a l ě m a. Kdosi mu řekl: „Pane, jest jen málo 23
lidí, kteří mají býti spaseni?“

Odpověděl mu: „Usilujte vejíti t ě s n ý m i d v ě ř m i, 24
neboť mnozí, pravím vám, budou hledati, aby vešli, ale
nedovedou. Jakmile se hospodář zdvihne a zavře dveře 25
a vy budete státi venku a začnete tlouci na dveře a ří-
kati: »Pane, otevři nám!«, odpoví vám: »Neznám vás,
odkud jste«. Tu vy začnete říkati: »Vždyť jsme s tebou 26
jedli a pili a učil jsi na našich ulicích!« Ale on vám od-
poví: »Nevím, odkud jste; odstupte ode mne všichni
pachatelé křivdy!« Tam bude pláč a skřípání zubů, až 28
uvidíte Abrahama, Izáka, Jáкова a všechny proroky

29 v království Božím, sebe však vyvržené ven. Přijdou lidé
od východu a od západu, od severu a od jihu a budou ho-
30 dovati v království Božím. Hle, někteří poslední budou
prvními a někteří první posledními.“

31 V té hodině přistoupili někteří farizeové a řekli mu:
„Rychle odtud odejdi, protože Heródes tě chce zabít.“
32 Odpověděl jim: „Jděte a řekněte té lišce: »Hle, já vypu-
zuji demony a léčím ještě dnes a zítra, a třetího dne
33 končím. Leč musím dnes, zítra a následujícího dne jíti
dál, protože není možno, aby prorok zahynul jinde než
v Jeruzalémě.“

34 „Jeruzaléme, Jeruzaléme! Ty vraždíš proroky a kame-
nuješ ty, kdo k tobě jsou posíláni. Kolikrát jsem si přál
shromážditi tvé děti jako kvočna svá kuřátka pod křídla,
35 ale vy jste nechtěli. Hle, váš dům je zanechán vám*).
Pravím vám, již mne nevidíte, dokud nenastane den, kdy
řeknete:

»Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!«“

14 Když vstoupil v s o b o t u do domu jednoho z farizej-
ských předních mužů, aby pojedl chleba, číhali na něj.
2, 3 Hle, před ním byl nějaký člověk v o d n a t e l n ý. Ježíš
se ujal slova a řekl znalcům zákona a farizeům: „Jest
dovoleno uzdravit někoho v sobotu čili nic?“ Ale oni
4, 5 mlčeli. I ujal se ho, vyléčil a propustil jej. Jim pak řekl:
„Kdo z vás, kdyby váš syn anebo vůl spadl do studny,
6 by ho hned nevytáhl třeba v den sobotní?“ Na to mu
nedovedli odpověděti.

7 Pozvaným pověděl p o d o b e n s t v í, když pozoroval,
8 jak si vybírali přední místa: „Budeš-li od někoho p o-
z v á n n a s v a t b u, nesedej si na p ř e d n í m í s t o, aby
9 snad nebyl od něho pozván někdo vzácnější, a aby ten,
který pozval tebe i jej, nepřišel a neřekl ti: »Postup své
místo tomuto!« Tu bys s potupou začal mít poslední
10 místo. Ale když budeš pozván, jdi a sedni si na poslední
místo, aby, přijde-li ten, který tě pozval, ti řekl: »Příteli,
poposedni výše!« Tu ti vzejde čest přede všemi hosty.
11 Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se
ponižuje, bude povýšen.“

*) Dodatek podle Matouše: pustý.

Promluvil také k tomu, který jej pozval: „Pořádáš-li 12 oběd nebo večeri, nezvi jen svých přátel ani svých bratří, ani svých příbuzných, ani bohatých sousedů, aby tě i oni vzájemně zvali a abys měl odměnu. Ale, strojíš-li pohoště- 13 ní, pozvi žebračky a mrzáky, chromé, slepé, a budeš blažen, poněvadž nemají čím ti odplatit, neboť bude ti odpla- 14 ceno při vzkříšení spravedlivých.“

Když to uslyšel jeden z hostů, řekl mu: „Blažený, kdo 15 jí chléb v království Božím!“

Odpověděl mu: „Jeden člověk pořádal velikou ve- 16 čeři a pozval mnoho hostů. V hodinu večere poslal 17 svého služebníka, aby vyřídil pozvaným: »Pojďte, již je připraveno«. I počali se hned všichni vymlouvat. První 18 mu odpověděl: »Koupil jsem pole a musím se jít na ně podívat. Prosím tě, omluv mě«. Druhý řekl: »Koupil 19 jsem pět spřežení volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, omluv mě«. A jiný řekl: »Oženil jsem se, a proto nemo- 20 hu přijít«. Když se služebník vrátil, oznámil to pánovi. 21 I rozhněval se pán domu a řekl služebníkovi: »Vyjdi rychle na náměstí a na ulice města a přiveď sem žebračky a mrzáky, chromé a slepé. I oznámil služebník: »Pane, 22 stalo se, co jsi přikázal, a ještě je místo«. A pán řekl slu- 23 žebníkovi: »Vyjdi na cesty a za hradby a přinut vejít, aby můj dům byl plný. Neboť prohlašuji vám: Nikdo 24 z oněch pozvaných neokusí mé večere.“

Ubiraly se s ním četné zástupy; i obrátil se k nim 25 a řekl: „Přichází-li někdo ke mně a nemá v n e n á v i s t i 26 svého otce, svou matku, ženu, děti, bratří a sestry, ano i svůj vlastní život, nemůže být mým učedníkem.“

„Kdo chce jít za mnou a nenes e sv ů j k ř í ž, nemůže 27 být mým učedníkem.“

„Neboť kdo z vás, maje úmysl s t a v ě t i v ě ž, nesedne 28 si napřed a nespočítá náklad, má-li na dokončení? — aby 29 snad, položil-li by základ a nemohl to dodělati, všichni, kteří to vidí, se mu nepočali smáti: »Tenhle člověk začal 30 stavět, ale nemohl to dodělati!« Nebo který kr á l, vy- 31 pravující se d o v á l k y, aby se srazil s druhým králem, se napřed neposadí a neporadí, zdali je s to, aby se se svými desíti tisíci střetl s druhým, který proti němu táhne s dvaceti tisíci? Není-li však s to, tedy, dokud je ještě 32

33 daleko, pošle poselství a zeptá se na podmínky míru. Tak tedy žádný z vás, kdo se nerozžehná se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“

34 „Dobrá je zajisté s ů l; jestliže však s ů l pozbude chuti, 35 čím jí bude dodáno kořenivé chuti? Ani do země ani do hnojště není vhodná; vyhazují ji ven. — Kdo má uši, aby slyšel, poslouchej!“

15 Blížili se k němu samí c e l n í c i a h ř í š n í c i, aby ho 2 poslouchali. Farizeové však a zákoníci reptali: „Tento člověk přijímá hříšníky a jí s nimi.“

3, 4 I pověděl jim toto p o d o b e n s t v í: „Kdo z vás, když má s t o o v e c a jednu z nich ztratí, nezanechá těch devětaadvadesát na poušti a nepůjde za ztracenou, až ji 5 nalezne? A když ji nalezne, vloží si ji na ramena s ra- 6 dostí, a přijde domů, svolá přátele a sousedy a řekne jim: »Radujte se se mnou, neboť jsem nalezl svou ztra- 7 cenou ovci«. Pravím vám, že tak bude radost v nebi z jednoho hříšníka kajícího větší než z devětaadvadesáti 8 spravedlivých, kteří nepotřebují pokání.

8 Která žena mající d e s e t d r a c h e m, když by ztratila jednu drachmu, nezapálí lampu, nevymete dům a ne- 9 hledá bedlivě, až ji nalezne? A když ji nalezne, svolá přítelkyně a sousedky a řekne: »Radujte se se mnou, neboť 10 jsem nalezla drachmu, kterou jsem ztratila«. Tak, pravím vám, bývá radost u andělů Božích z jediného kajícího hříšníka.“

11, 12 Dále řekl: „Nějaký č l o v ě k m ě l d v a s y n y. Mladší z nich řekl otci: »Otče, dej mi díl statku, který na mne 13 připadá«. On pak jim rozdělil statek. — Po nemnohých dnech sebral mladší syn všechno, odstěhoval se do vzdá- 14 lené krajiny a tam rozplýtvál svůj majetek rozmářilým životem. Když pak všechno utratil, nastal veliký hlad po 15 oné krajině, a on počal mít nouzi. I šel a chytil se jednoho občana oné krajiny, a ten jej poslal na své pole 16 pást vepře. I dychtil naplnit si žaludek plody, které jedli 17 vepři, ale nikdo mu jich nedával. Vzpamatoval se a řekl: »Kolik nádeníků mého otce má nadbytek chleba, já však 18 zde hynu hladem! Vydám se na cestu k svému otci a řeknu mu: »Otče, zhrěšil jsem proti nebi i před tebou; 19 nejsem již hoden nazývat se tvým synem; učíš mě jed-

ním ze svých nádeníků». I vydal se na cestu a šel k své-
 20 mu otci. Když byl ještě daleko, spatřil jej otec, slitoval
 se nad ním, přiběhl, vrhl se mu kolem krku a líbal jej.
 Syn mu řekl: »Otče, zhřešil jsem proti nebi i před tebou, 21
 nejsem už hoden nazývat se tvým synem«. Otec však 22
 rozkázal svým služebníkům: »Rychle přineste nejlepší
 roucho a oblecte jej, dejte mu na ruku prsten a sandály
 na nohy; přiveďte vykrmené tele, zabijte je, a budeme 23
 jísti a radovati se, že tento můj syn byl mrtev a ožil, 24
 ztratil se a byl nalezen«. I počali se radovati. — Jeho 25
 starší syn byl na poli. Když se vracel a přiblížil k domu,
 uslyšel hudbu a tanec. Zavolał si jednoho ze služebníků 26
 a ptal se ho, co to je. On mu odpověděl: »Tvůj bratr 27
 přišel, i dal zabít tvůj otec vykrmené tele, že jej zase
 dostal zdravého«. — I rozhněval se a nechtěl vejíti. Jeho 28
 otec však vyšel a domlouval mu. Ale on odpověděl otci: 29
 »Hle, tolik let ti sloužím, nikdy jsem nepřestoupil tvého
 rozkazu, ale mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se po-
 radoval se svými přáteli. Když se však vrátil tenhle tvůj 30
 syn, který projedl tvůj majetek s nevěstkami, dal jsi mu
 zabít vykrmené tele«. On mu odpověděl: »Dítě, ty jsi 31
 stále se mnou a všechno, co je mé, je tvé. Ale veselí se 32
 a radovati se bylo nutno, poněvadž tento tvůj bratr byl
 mrtev a ožil, ztratil se a byl nalezen.«

Řekl také svým učedníkům: »Byl jeden bohatý člověk, 16
 který měl správce, a ten byl u něho udán, jako by roz-
 hazoval jeho majetek. I zavolał ho a řekl mu: »Co to 2
 slyším o tobě? Slož účty ze svého správcovství! Neboť
 již nemůžeš býti správcem«. Správce si pomyslll: »Co 3
 budu dělat, když mi můj pán odnímá správcovství? Ko-
 pati nedovedu, žebrati se stydím. Vím, co udělám, aby 4
 mě, až budu svržen se správcovství, přijali do svých do-
 mů«. I zavolał si dlužníky svého pána, každého zvlášť, 5
 a řekl prvnému: »Kolik jsi dlužen mému pánovi?« Ten
 mu odpověděl: »Sto věder oleje«. On mu řekl: »Vezmi 6
 své zápisy, sedni rychle a napiš padesát«. Pak řekl druhé-
 7 mu: »Kolik jsi ty dlužen?« Odpověděl: »Sto měric žita«.
 Řekl mu: »Vezmi své zápisy a napiš osmdesát«. — I po- 8
 chvátil pán nepoctivého správce, že učinil rozumně.
 Vždyť děti tohoto věku jsou rozumnější, než děti světa

9 vzhledem k svému pokolení. A já vám pravím: Získávejte
 si přátele z nepoctivého mamonu, aby vás, až pomine,
 přijali do věčných přibytků.«

10 „Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké,
 a kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý také ve
 11 velké. Jestliže jste tedy nebyli věrní v nepoctivém mamó-
 12 nu, kdo vám svěří pravé bohatství? Jestliže jste nebyli
 věrní v cizím, kdo vám dá vaše vlastní!“

13 „Žádný čeledín nemůže sloužiti dvěma pány;
 buď totiž jednoho bude nenáviděti a druhého milovati,
 nebo jednomu dá přednost a druhým pohrdne. Nemůžete
 sloužiti Bohu a mamonu.“

14 To všechno slyšeli farizeové, kteří měli rádi peníze, a vy-
 15 šklebovali se mu. I řekl jim: „Vy se děláte spravedlivými
 před lidmi, ale Bůh zná vaše srdce, protože, co je před
 lidmi vysoké, je před Bohem ohavností.“

16 „Zákon a proroci trvali až do Jana. Od té doby se
 17 zvěstuje království Boží, a každý se do něho dere. Ale je
 snadnější, aby pominulo nebe a země, než aby padl jediný
 háček ze zákona.“

18 „Každý, kdo se rozvádí se svou ženou a ožení
 se jinou, dopouští se cizoložství, a kdo sežení s rozvede-
 nou od muže, dopouští se cizoložství.“

19 „Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do šarlatu
 20 a kmentu a denně skvěle hodoval. Jeden žebrák pak, jmé-
 21 nem Lazar, léhal u jeho vrat plný vředů a toužil se
 nasytiti z toho, co padalo s boháčova stolu. Ale i psi při-
 22 cházeli a lízali mu vředy. — Žebrák umřel a byl odnesen
 23 od andělů do náručí Abrahamova. Umřel pak i boháč
 a byl pohřben; když zdvihl v pekle v trápení oči, viděl
 24 zdáli Abrahama a Lazara v jeho náruči. I zvolal: »Otče
 Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať vnoří
 konec svého prstu do vody a svlaží mi jazyk, neboť se
 25 mučím v tomto plameni«. Abraham odpověděl: »Dítě,
 vzpomeň si, že jsi dostal své dobré již v životě, a Lazar
 26 stejně zlé. Nyní pak on se raduje, a ty se mučíš. A při
 tom všem: mezi námi a vámi jest pevně položena veliká
 propast, aby ti, kteří chtějí odtud přejít k vám, nemohli,
 27 ani aby tamodtud nepřekročili k nám.« — I řekl boháč:
 »Prosím tě tedy, otče, abys jej poslal do domu mého

otce; mám totiž pět bratrů, ať jim vydá svědectví, aby 28 i oni nepřišli do tohoto místa trápení«. Abraham mu od- 29 pověděl: »Mají Mojžíše a proroky. Nechť jich poslouchají.« On řekl: »Ne, otče Abrahame! Ale kdyby k nim 30 přišel někdo z mrtvých, budou činit pokání«. Odpověděl 31 mu: »Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, nedají se pře- 32 svědčítí, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.«

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jest nemožno, aby ne- 17 přišly s vody ke zlému*), ale běda člověku, skrze 18 kterého přicházejí. Lépe by mu bylo, aby mu byl vložen 2 mlýnský kámen na krk a aby byl vržen do moře, než aby 3 způsobil pohoršení jednomu z těchto malých. Mějte se 4 na pozor!“

„Zhřeší-li tvůj bratr, pokárej ho, a kaje-li se, odpusť 3 mu. I když by sedmkrát za den zhřešil a sedmkrát se 4 k tobě obrátil říka: »Kaji se«, odpustíš mu.“

Apoštolové řekli Pánu: „Dej nám více víry!“ Pán od- 5, 6 pověděl: „Kdybyste měli víru jako zrno hořčičné, mohli 7 byste říci této moruši: »Vykořeň se a přesaď se do moře«, 8 a poslechla by vás.“

„Kdo z vás, který má otroka orajícího nebo pasoucího, 7 řekne mu, když se vrátí s pole: »Hned pojď a sedni si ke 8 stolu!«? Neřekne mu spíše: »Přichystej mi něco k ve- 9 čerí, opásej se a posluhuj mi, až se najím a napiji; a po- 10 tom budeš jíst a pít ty«? Zdali děkuje otrokovi, že učinil, 9 co mu bylo nařízeno? — Tak i vy, učiníte-li všecko, co 10 vám bylo nařízeno, říkejte: »Jste již nepotřební služeb- 11 níci. Učinili jsme jen, co jsme byli povinni učiniti.«“

Když se ubíral do Jeruzaléma a procházel mezi Sama- 11 rii a Galileou, vcházel do nějaké osady, a tu se s ním 12 setkala deset malomocných; stáli opodál a vzkřik- 13 li: „Ježíši, Pane, smiluj se nad námi!“ Jakmile je uviděl, 14 řekl jim: „Jděte a ukažte se kněžím.“ Když odcházeli, byli 15 očištěni. Jeden z nich, jakmile uviděl, že je vyléčen, vrátil 16 se, mocným hlasem velebil Boha, padl na tvář k jeho 18 nohám a děkoval mu. Byl to Samaritán. I řekl Ježíš: 17 „Nebylo očištěno všech deset? Kde je těch devět? Žádný 18 se nenašel, aby se vrátil a vzdal čest Bohu, kromě tohoto

*) pohoršení.

19 cizince?“ A dodal k němu: „Vstaň a odejdi. Tvá víra tě 20 zachránila.“

Když se ho farizeové otázali, kdy že přijde království 21 Boží, odpověděl jim: „Království Boží nepřichází tak, 22 abyste to pozorovali; nikdo neřekne: »Hle, zde jest«, 23 nebo: »Tam!« Hle, vždyť království Boží je již mezi 24 vámi!“

Učedníkům pak řekl: „Přijdou dni, kdy budete toužiti, 23 abyste spatřili jeden z dnů Syna člověka, ale 24 nespátříte. Řeknou vám: »Hle, tam! Hle, zde!« Ale ne- 25 odcházejte a neběhejte za ním. Neboť jako blesk blýska 26 jící se září z jedné končiny pod nebem do jiné končiny 27 pod nebem, tak bude Syn člověka v svůj den. Ale napřed 28 musí mnoho vytrpěti a potupen býti od tohoto po- 29 velení. Jako se stalo za dnů Noemových, tak bude také 30 v dnech Syna člověka: jedli, pili, ženili a vdávali se, až 31 do toho dne, kdy Noe vešel do korábu, a přišla potopa 32 a zničila všechny. Stejně, jako se stalo za dnů Lotových: 33 jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli, stavěli; v den pak, 34 kdy Lot vyšel ze Sodomy, pršel oheň a síra s nebe a zni- 35 čila všechny. Zrovna tak bude v den, kdy se zjeví Syn 36 člověka. V onen den, kdo bude na střeše a má své nádobí 37 v domě, ať nesestupuje, aby si je vzal, a stejně, kdo bude 38 na poli, ať se nevrací k tomu, co je za ním. Vzpomeňte 39 si na Lotovu ženu!“

Kdo by si usiloval zabezpečiti život*), ztratí jej, a kdo 40 by jej ztratil, udrží jej na živu. Pravím vám: Oné noci 41 budou dva muži na jednom loži, jeden bude přijat a dru- 42 hý ponechán. Dvě ženy budou společně mlítí, jedna bude 43 přijata, druhá ponechána**).“ Zeptali se ho: „Kde, pane?“ 44 Odpověděl jim: „Kde je mrtvola, tam se k tomu shro- 45 mádí i supi.“

Vypravoval jim také podobenství o tom, že je 46 nutno stále se modliti bez omrzení: „Byl soudce v jed- 47 nom městě, který se Boha nebál ani lidí nestyděl. Byla 48 pak v onom městě vdova, která k němu chodila a ří- 49 kala: »Zjednej mi spravedlnost proti mému odpůrci.«

*) duši.

***) Dodatek 36: Dva na poli, jeden bude přijat, a druhý 50 ponechán.

Ale on po dlouhý čas nechtěl. Potom však si řekl: 4
 »I když se Boha nebojím, ani lidí nestydím, přece, poně- 5
 vadž mě tato vdova obtěžuje, zjednám jí spravedlnost, 6
 aby na konec nepřišla a nezpoličkovala mne.« Pán pak 6
 dodal: „Slyšte, co praví nespravedlivý soudce! A Bůh 7
 by nezjednal spravedlnosti svým vyvoleným, kteří ve dne 8
 v noci k němu volají? A je váhavý při nich? Pravím 8
 vám, že jim zjedná spravedlnost rychle. Leč, až přijde 9
 Syn člověka, zdali nalezne víru na zemi?“

Rekl také k některým lidem, kteří na sebe spoléhali, že 9
 jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, toto p o d o b e n - 10
 ství: „Dva lidé vstoupili do svatyně, aby se pomodlili, 10
 jeden byl farizeus a druhý celník. Farizeus se po- 11
 stavil a takto se u sebe modlil: »Bože, děkuji ti, že ne- 12
 jsem jako ostatní lidé, lupiči, nepoctivci, cizoložníci, neb- 13
 i jako tento celník. Postím se dvakrát za týden, dávám 12
 desátky ze všeho, co vydělávám.« Celník však stál opodál 13
 a nechtěl ani pozdvihnouti očí k nebi, ale bil se v prsa 14
 řka: »Bože, smiluj se nade mnou hříšným!« Pravím 14
 vám: Tento odešel domů ospravedlněn spíše než onen; 15
 neboť každý, kdo se povyšuje, bývá ponížen, kdo se však 16
 poníží, bývá povýšen.“

Prinášeli mu děti, aby se jich dotýkal. Jakmile to 15
 uviděli učedníci, hrozili jim. Ježíš však je zavolal k sobě 16
 a řekl: „Nechte děti přicházeti ke mně a nebraňte jim, 17
 neboť takovým náleží království Boží. Vpravdě vám pra- 17
 vím: Kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do 18
 něho nevejde.“

Otázal se ho jeden přední muž: „Dobrý mistře, co 18
 mám činiti, aby se mi dostalo podílu ve věčném životě?“ 19
 Ježíš mu řekl: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není 19
 dobrý leč jediný Bůh. Příkázání přece znáš? Necizolož, 20
 nezabíjej, nekraď, nesvědčí krivě, cti svého otce a matku.“ 21,22
 Odpověděl: „To všechno jsem zachovával od mládí.“ Když 21,22
 to Ježíš uslyšel, řekl mu: „Jen jedno ti ještě schází: 23
 prodej všechno, co máš, rozdej chudým, a budeš mítí po- 23
 klad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ Jakmile to usly- 23
 šel, velmi se zarmoutil, poněvadž byl velice bohatý. — 24
 Ježíš se na něj zahleděl a řekl: „Jak nesnadno vcházejí 24
 do království Božího lidé, kteří mají peníze! Vždyť je 25

snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč 26
 vešel do království Božího.“ — Posluchači se otázali: 27
 „A kdo může býti spasen?“ Odpověděl: „Co je nemožno 28
 u lidí, je možno u Boha.“

28 Petr řekl: „Hle, my jsme opustili všechno své a násle- 29
 dovali jsme tebe.“ Odpověděl jim: „Vpravdě vám pra- 30
 vím, že není nikoho, kdo opustil dům nebo ženu nebo 30
 bratří nebo rodiče nebo děti pro království Boží, aby 31
 nedostal za to mnohonásobně v tomto čase, a v příštím 32
 věku věčný život.“

31 Potom si vzal dvanáct učedníků k sobě a řekl jim: 32
 „Hle, ubíráme se do Jeruzaléma, a splní se všechno, co 33
 bylo napsáno od proroků o Synu člověka: vydají jej 33
 totiž pohanům, bude potupen, znásilněn a poplíván, zbi- 34
 34 čují a zabijí jej, ale třetího dne zase vstane.“ Oni však 35
 nechápali nic z toho; tato věc jim zůstala zahalena, ne- 36
 porozuměli tomu, co bylo řečeno.

35 Když se blížil k Jerichu, seděl u cesty nějaký sle- 36
 pec a žebrał. Když slyšel, že se tudy ubírá zástup, ptal 37
 se, co se děje. Pověděli mu, že tu prochází Ježíš Nazo- 38
 rejský*). I vykřikl: „Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade 39
 mnou!“ Ti, kteří šli napřed, mu hrozili, aby byl zticha.

On však tím více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade 40
 mnou!“ Ježíš se zastavil a poručil, aby jej k němu při- 41
 vedli. Když se přiblížil, otázal se ho: „Co chceš, abych ti 42
 učinil?“ Odpověděl: „Pane, ať nabudu zraku!“ Ježíš mu 43
 řekl: „Nabud' zraku! Tvá víra tě zachránila.“ I nabyl na- 44
 jednou zraku a následoval ho velebě Boha. Jakmile to 45
 uviděl všecken lid, vzdávali Bohu chválu.

19 2 Potom vešel do Jericha a procházel jím. Hle, muž 3
 jménem Zachaeus, vrchní celník, boháč, toužil uviděti 4
 Ježíše, který je to, ale nemohl pro zástup, protože byl 4
 malé postavy. I předběhl kupředu a vylezl na moruš, aby 5
 jej uviděl, poněvadž tudy měl procházeti. Když Ježíš 6
 přišel k tomu místu, vzhlédl a řekl mu: „Zachee, sestup 6
 6 spěšně, neboť dnes musím zůstatí v tvém domě.“ I po-

*) Jiné čtení: Nazarenský.

spíšil si, sestoupil a s radostí jej přijal. Všichni, jakmile 7 to uviděli, reptali a říkali: „Vešel k hříšníkovi jako jeho host.“ Zacheus přistoupil a řekl Pánu: „Hle, polovici 8 svého jmění, pane, dávám chudým; ošidil-li jsem koho o něco, vracím mu to čtyřnásobně.“ Ježíš mu odpověděl: 9 „Dnes se dostalo spásy tomuto domu, vždyť je to také syn Abrahamův; neboť Syn člověka přišel vyhledat a za- 10 chránit, co je ztraceno.“

Když všichni poslouchali, připojil podobnoství, 11 protože byl blízko Jeruzaléma a oni mysleli, že se království Boží musí zjevití najednou. Řekl tedy: „Jakýsi 12 t u r o z e n ý č l o v ě k odcházel do daleké krajiny, aby převzal království a pak se vrátil. Zavolał si deset služeb- 13 níků, dal jim deset min*) a řekl jim: »Hleďte jimi těžiti, než se vrátím!« Jeho spoluobčané ho nenáviděli a vy- 14 pravili za ním poselstvo řkouce: »Nechceme, aby se tenhle stal nad námi králem.« Když převzal království 15 a vrátil se, poručil zavolati tyto služebníky, jimž dal peníze, aby zvěděl, co který vydělal. Přistoupil první a řekl: 16 »Pane, tvá mina vyzískala deset min k tomu.« I řekl mu: 17 »Nu dobře, dobrý služebník; poněvadž jsi byl věrný v mále, měj moc nad desíti městy.« Přišel druhý a řekl: 18 »Tvá mina, pane, vyzískala pět min.« Odpověděl tomuto: 19 »I ty buď vládcem nad pěti městy!« Třetí přišel a řekl: 20 »Pane, hle, tvá mina; měl jsem ji uloženu v šátku, neboť 21 jsem se tě bál, poněvadž jsi přísný člověk, bereš, kde jsi nepoložil, a žneš, kde jsi nerozsíval.« I řekne mu: »Podle 22 tvých slov tě budu souditi, špatný služebník! Věděl jsi, že jsem člověk přísný, beru, kde jsem nepoložil, a žnu, kde jsem nerozsíval. Proč jsi nedal mých peněz do ban- 23 ky? A já bych si je po příchodu byl vybral s úrokem!« — Těm pak, kteří stáli okolo, řekl: »Vezměte mu tu minu 24 a dejte ji tomu, který má deset min!« Odpověděli mu: 25, 26 »Pane, vždyť má již deset min!« Pravím vám: Každému, kdo má, bude dáno, tomu však, kdo nemá, bude vzato i to, co má. — Mimo to tyto mé nepřátele, kteří 27 nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem a pobijte je přede mnou!«

*) Mina, řecky mná — peníz.

23 Když to dopověděl, ubíral se kupředu cestou do Jeruzaléma.

29 Když se přiblížil k Betfage a k Betanii u hory jmenované hora Oliv, poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: 30 „Jděte do vesnice před námi; jak do ní budete vcházeți, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě žádný 31 člověk nikdy neseděl; odvažte je a přiveďte. Kdyby se vás někdo zeptal: »Proč je odvažujete?«, odpovíte mu takto: 32 »Pán ho potřebuje.«“ Ti, kdo byli vysláni, odešli a našli, 33 jak jim řekl. Když odvažovali oslátko, řekli jim jeho 34 páni: „Proč odvažujete to oslátko?“ Odpověděli: „Pán 35 ho potřebuje.“ Přivedli je k Ježíšovi, prostřeli své pláště 36 na to oslátko a vysadili Ježíše na ně. Když se ubíral dál, 37 podstýlali mu na cestu své pláště. Když se již blížil ke svahu hory Oliv, počala celá skupina učedníků radostně chváliti Boha silným hlasem za všechny mocné činy, 38 které viděli, a volali: „Veleben budiž ten, jenž přichází jako král ve jménu Páně!

Na nebi pokoj
a sláva na výstotech!“

39 Někteří farizeové ze zástupu mu řekli: „Mistře, zakaz 40 to svým učedníkům!“ Odpověděl: „Pravím vám: Budou-li oni mlčeti, bude křičeti kamení.“

41 Když se přiblížil a spatřil město, zaplakal nad ním 42 a řekl: „Kéž bys poznalo aspoň v tento den i ty, co je ti ku pokoji! Ale i nyní je to skryto před tvýma očima. 43 Přijdou na tebe dni, kdy tě nepřátelé obklopí naspem, 44 obklíčí tě a sevrou odevšad, srovnají se zemí tebe i tvé děti v tobě, nenechají v tobě kámen na kameni za to, že jsi nepoznalo dobu, kdy tě Bůh přišel shlédnouti.“

45 Potom vešel do svatyně a počal vyháněti pro da- 46 va če řka jim: „Je psáno: »Můj dům má býti domem modlitby,« ale vy jste z něho učinili peleš lupičů.“

47 Denně učival ve svatyni. Veleknězi a zákoníci usi- 48 vali zahubiti jej, i předáci lidu, ale nenalezali, co by měli udělati, neboť veškeren lid ho poslouchal a visel na něm.

20 Když jednoho dne učil lid ve svatyni a zvěštoval evan- 2 gelium, přistoupili veleknězi a zákoníci se staršími a řekli mu: „Pověz nám, jakou mocí to činíš? Nebo kdo ti dal 3 tuto moc?“ Odpověděl jim: „Zeptám se i já vás na něco

Povězte mi: Byl Janův křest z nebe či z lidí? Oni to 4,5 společně rozvážili a myslili si: „Kdybychom řekli: »Z nebe«, odpoví nám: »Proč jste mu tedy neuvěřili?«; kdy- 6 bychom však řekli: »Z lidí«, všechen lid nás ukamenuje, neboť je přesvědčen, že Jan byl prorok.“ Proto odpo- 7 věděli, že nevědí, odkud byl. Ježíš pak jim řekl: „Ani já s vám nepovím, jakou mocí to činím.“

Počal pak vypravovati lidu toto podobenství: 9 „Jeden člověk vysázal v i n i c i, pronajal ji vinařům a odcestoval na dlouhou dobu. V náležitý čas poslal k vina- 10 řům služebníka, aby mu dali něco z plodů vinice. Ale vinaři jej zbili a poslali s prázdnou. I neustal, ale poslal 11 jiného služebníka. Oni však i toho zbili, potupili a poslali zpět s prázdnou. I rozhodl se poslati třetího. Oni 12 však i toho zranili a vyhodili. Pomyslel si pak pán vinice: 13 »Co mám dělat? Pošlu svého milovaného syna; snad se před ním zastydí.« Když však jej vinaři spatřili, uvažo- 14 vali a řekli si vespolek: »Toto je dědic. Zabijeme jej, aby se dědictví stalo našim.« I vyhodili jej ven z vinice a za- 15 bili. — Co jim tedy učiní pán vinice? — Přijde a zahubí 16 tyto vinaře a vinici dá jiným.“ — Když to uslyšeli, řekli: „To není možné!“ Ježíš však se po nich po díval a řekl: 17 „Co tedy znamená toto proroctví napsané: »Kámen, kterým pohrdli stavitelé, ten se stal kamenem úhelným«? Každý, kdo upadne na ten kámen, roztrhne se; a na koho 18 by spadl, rozdrtní jej.“

V tu hodinu se ho zákoníci a velekněží usilovali zmoc- 19 niti, jenže se lekli lidu; pochopili totiž, že toto podobenství mluvil na ně. I cíhali na něj a poslali zvědy, aby 20 se stavěli jako poctivci a aby jej přistihli v řeči, takže by jej pak mohli vydati vrchnosti a do moci vladařovy. Ti 21 se ho otázali: „Mistře, my víme, že správně mluvíš a učíš a na nikoho se neohlížíš, nýbrž podle pravdy učíš cestě Boží. Je dovoleno dávat i císaři daň čili nic?“ Ježíš 22, 23 zpozoroval jejich lest a řekl jim: „Ukažte mi denár. Či 24 obraz a nápis je na něm?“ Odpověděli mu: „Císařův!“ Řekl jim: „Odevzdejte tedy císařovi, co je císařovo, 25 a Bohu, co je Boží!“ A nedovedli ho chytiti v řeči před 26 lidem. Podivili se jeho odpovědi a umkli.

Potom k němu přistoupili někteří z s a d u c e ů, kteří 27

28 tvrdí, že není v z k ř í š e n í, a tázali se ho: „Mistře, Moj- 29 žíš nám napsal, když zemře něčí bratr ženatý, ale bezdětný, aby si bratr vzal jeho manželku a zplodil svému 29 bratrovi potomstvo. Tu bylo sedm bratrů. První se ože- 30, 31 nil a zemřel bezdětný; vzal si ji druhý a třetí a tak 32 i všech sedm, nezanechalo dětí a zemřelo. Poslední ze- 33 mřela i žena. Nuže, při vzkříšení či z nich bude ta žena? Vždyť ji mělo za manželku všech sedm!“

34 Ježíš odpověděl: „Lidé tohoto věku se žení a vdávají, 35 ale ti, kteří budou uznáni za hodny, aby dosáhli onoho věku a vzkříšení z mrtvých, se nežení ani nev dávají; 36 vždyť nemohou ani zemřít, neboť jsou rovni andělům, poněvadž jsou synové vzkříšení, jsou syny Božími.

37 Že pak m r t v í v s t á v a j í, naznačil i Mojžíš u kře, jak nazývá Pána Bohem Abrahamovým, Bohem Izáko- 38 v ý m, Bohem J á k o b o v ý m. Vždyť Bůh není Bohem mrtvých, ale živých, neboť jím všichni žijí.“

39 Někteří ze zákoníků se ujali slova a řekli: „Mistře, 40 dobře jsi odpověděl!“ — Neboť si již netroufali na nic se ho tázati.

41 On však jim řekl: „Jak mohou lidé říkati, že Kristus 42 je syn D a v i d ů v? Vždyť sám David v knize žalmů praví: »Řekl Pán mému Pánu:

Posaď se po mé pravici,

43 dokud nepoložím tvé nepřátele jako podnož tvých nohou.«

44 David jej nazývá Pánem, jak tedy může býti jeho synem?“

45 Všechnen lid poslouchal, a Ježíš řekl svým učedníkům: 46 „Mějte se na pozor u před z á k o n í k y. Oni rádi chodí v dlouhých rouchách, milují pozdravy na námě- 47 stích, přední lavice v synagogách a přední místa na ho- 47 stinách, vyjidají domy vdov a okazale se dlouho modlí; ti propadnou přísnějšímu soudu.“

21 Rozhlédl se a spatřil boháče, jak házejí své dary do 2 pokladnice. Spatřil také jednu nuznou vdovu, jak 3 tam vhodila dvě lepta*), a řekl: „Vpravdě vám pravím, 4 že tato chudá vdova vhodila víc než všichni; neboť tito

*) Lepton, řecká drobná mince, jako halér.

všichni dávali na dary jen ze svého přebytku, ale ona dala ze svého nedostatku veškerou svou obživu.“

Když někteří mluvili o s v a t y n i, že je ozdobena krásnými kameny a věnováními, řekl: „Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nebude nechán kámen na kameni, aby nebyl zbořen.“ Otázali se ho: „Mistře, kdy tedy se to stane? A co je z n a m e n í m, než se to bude mít dítí?“ Odpověděl: „Mějte se na pozoru, abyste nebyli oklamáni! Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkati: »Já to jsem« a »Čas se přiblížil«. Nechodte za nimi! Až pak uslyšíte o válkách a zmatcích, neděste se! Neboť to se musí státi napřed, ale konec nenastane hned.“

Dále k nim mluvil: „Povstane národ proti národu 10 a království proti království, budou velká zemětřesení, 11 na rozličných místech bude hlad a mor, hrůzy a velká znamení s nebe.“

Přede vším tím však lidé na vás vztáhnou ruce, budou 12 vás pronásledovati, vydávají do synagog a do vězení; budete předváděni před krále a vládaře pro mé jméno. Ale to vám dá příležitost k svědectví. Uložte si tedy 13, 14 v duši, že si nemusíte předem promýšleti svou obranu. Vždyť já vám dám slova a moudrost, které nebudou 15 moci odolati ani odmlouvatí žádní vaši odpůrci.

Budete zrazováni také od vlastních rodičů, bratří, pří- 16 buzných a přátel; některé z vás usmrtí, budete u všech 17 v nenávisti pro mé jméno. Ale ani vlas s vaší hlavy ne- zahyne. Svou vytrvalostí získáte své životy*). 19

Až uvidíte Jeruzalém obklíčený táborem, tu poznáte, že 20 se přiblížilo jeho zpuštění. Tehdy ať obyvatelé Judeje 21 prchnou do hor; kteří budou v něm, nechť vyjdou, kteří budou po venkově, ať nevcházejí do něho, poněvadž to 22 jsou dny pomsty, aby se splnilo všecko, co bylo napsáno.

Běda těhotným a kojícím v těch dnech. Neboť nastane 23 velká pohroma na zemi a hněv proti tomuto lidu, budou 24 padat pod ostrým mečem, budou jako zajatci voděni mezi všechny národy; Jeruzalém bude šlapán od pohanů, až do té doby, kdy se dovrší lhůty určené pro pohany.

*) duše.

25 Ukáží se z n a m e n í n a s l u n c i, na měsíci a na hvěz-
26 zdách, na zemi nastane úzkost národů v bezradnosti nad
27 řevem moře a příbojem; lidé budou omdlívatí strachem
a očekáváním toho, co přijde na svět. Neboť mocností
28 nebeské se zachvějí. Tehdy pak spatří S y n a č l o v ě k a
29 p ř i c h á z e t i v o b l a k u s v e l k o u m o c í a s l á v o u. Až se
to všecko počne dítí, vzpřimte se a zdvihněte hlavy, pro-
tože se blíží vaše vykoupení.“

29 Pověděl jim také p o d o b e n s t v í: „Vizte fíkovník
30 a všechny stromy: Když už vypučí, hledíce na to, sami
31 od sebe poznáváte, že léto již je blízko. Tak i vy, když
32 uvidíte, že se toto děje, poznejte, že blízko je království
33 Boží. Vpravdě vám pravím, že nepomine toto pokolení,
než se toto všecko stane. Nebe a země pomine, ale má
34 slova nepominou.

34 Ale mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena
nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobyčí, a aby onen
35 den vás nepřekvapil náhle jako past; neboť přijde na
36 všechny, kteří přebývají na povrchu celé země. Bďte
v každé době a modlete se, abyste byli schopni uniknouti
tomu všemu, co má přijíti, a obstátí před Synem člo-
věka.“

37 Ve dne vždy učil v svatyni, v noci pak odcházel na
38 horu jmenovanou hora Oliv a nocoval tam. Časně ráno
pak všechen lid chodil za ním, aby ho poslouchal ve sva-
tyni.

22 Blížil se s v á t e k n e k v a š e n ý c h c h l e b ů, řeče-
2 n ý Pascha*). Velekněží a zákoníci hledali, jak by jej
zahubili; báli se totiž lidu.

3 Satan vstoupil do J i d á š e j m e n o v a n é h o I š k a r i o t s k ý, 4
4 jenž byl z počtu dvanácti. Ten šel a smluvil se s vele-
5 kněžími a s veliteli chrámu o tom, jak by jim ho zradil.
6 Oni se zaradovali a shodli, že mu dají peníze. On souhla-
sil a hledal vhodnou příležitost, aby jim jej vydal stranou
od zástupu.

7 Nastal pak den nekvašených chlebů, kdy musil být
8 zabit v e l k o n o č n í b e r á n e k. I poslal Ježíš Petra

*) Velikonoční beránek.

a Jana a řekl jim: „Jděte a uchystejte nám beránka, abychom jej mohli jísti.“ Odpověděli mu: „Kde chceš, abychom ti jej připravili?“ Řekl jim: „Hle, jakmile vejdete do města, potká vás člověk nesoucí džbán vody; jděte za ním do domu, do kterého vstoupí, a řekněte páni noví domu: »Mistr ti vzkazuje: Kde je komnata, kde bych pojedl beránka s učedníky?« A on vám ukáže velkou místnost v poschodí již prostřenou; tam vše uchystejte.“ Oni odešli a našli všecko, jak jim řekl, a uchystali beránka.

Když nastala hodina, usedl ke stolu a apoštolé s ním. I řekl jim: „Pln touhy jsem toužil jísti s vámi tohoto beránka, než podstoupím utrpení. Neboť pravím vám, že ho již nebudu jísti, dokud se nesplní všecko v království Božím.“

Pak přijal kalich, vzdal díky Bohu a řekl: „Vezměte jej a rozdělte mezi sebe; neboť pravím vám, že od nyníška nebudu pít z plodu révy až do té doby, kdy přijde království Boží.“

Pak vzal chléb, vzdal díky Bohu, rozlomil a dal jim říka: „Toto jest mé tělo, dávané za vás. To čiňte na mou památku.“

Rovněž kalich dal po večeři a řekl: „Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, vylévanou za vás. — Avšak hle! Ruka toho, který mě zrazuje, jest se mnou na stole. Syn člověka sice se ubírá podle Božího určení, ale přece běda člověku, od kterého je zrazován.“ Oni se počali jeden druhého ptáti, který z nich že tedy je ten, kdo to má učiniti.

Vznikl spor mezi nimi, kdo z nich asi je největší. Ježíš jim řekl: „Králové pohanů panují nad nimi, a jejich vrchnosti si dávají říkati »Dobrodinče«. Ale vy ne tak! Nýbrž největší mezi vámi ať je jako nejmladší, a kdo je vedoucí, budiž jako sloužící. Neboť kdo je větší: ten, kdo sedí u stolu, či ten, který posluhuje? Není jím ten, kdo sedí? Já však jsem uprostřed vás jako sloužící. Vy jste se mnou až do nyníška vytrvali v mých zkouškách, a já vám odkazuji, jako mně odkázal můj Otec království, abyste jedli a pili u mého stolu v mém království, 30 seděli na trůnech a soudili dvanáct kmenů izraelských.“

31 „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl 32 tříbiti jako pšenici; ale já jsem se za tebe přimluvil, aby tvá víra nezklamala, a ty potom, až se obrátíš, utvrzuj 33 své bratří.“ Petr řekl: „Pane, s tebou jsem hotov jíti do 34 vězení i na smrt!“ Odpověděl mu: „Pravím ti, Petře: Než zakokrhá dnes kohout, třikrát zapřeš, že mne neznáš.“

35 Dále jim řekl: „Když jsem vás posílal bez měšce, bez mošny a bez sandálů, měli jste v něčem nedostatek?“ 36 Odpověděli: „V ničem!“ Pokračoval: „Ale nyní, kdo má měšec, vezmi jej, stejně mošnu; a kdo jich nemá, prodej 37 šaty a kup si meč. Neboť pravím vám, že se na mně musí splniti, jak je psáno: »Byl počítán mezi zločince«. Všecko, co se vztahuje na mne, se končí.“ Řekli: „Pane, hle, 38 zde jsou dva meče.“ A on odpověděl: „To stačí.“

39 Potom vyšel a odebral se podle zvyku na horu Oli v, 40 a učedníci ho následovali. Když došel na místo, řekl jim: 41 „Modlete se, abyste neupadli v pokušení.“ Sám se od 42 nich vzdálil, asi co by kamenem dohodil, klekl a modlil 43 se: „Otče, chceš-li, přenes tento kalich mimo mne, ale staň se ne má vůle, nýbrž tvá.“ Zjevil se mu anděl 44 s nebe a posíloval jej. On zápasil a modlil se ještě úsilněji; 45 pot mu kanul na zem jako kapky krve. Potom vstal od modlitby, šel k učedníkům a našel je, jak usnuli zá- 46 rmutkem; i řekl jim: „Proč spíte? Vstaňte, modlete se, abyste neupadli do pokušení.“

47 Když ještě mluvil, hle, zástup a jeden ze dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi a přiblížil se k Ježíšovi, aby jej 48 políbil, ale Ježíš mu řekl: „Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“

49 Když jeho přátelé uviděli, co se stane, ptali se: „Pane, 50 máme bítí mečem?“ A jeden z nich sekl po služebníkovi 51 veleknězovu a uřadil mu pravé ucho. Ježíš odpověděl: „Nechte toho!“ dotkl se ucha a uzdravil jej.

52 Potom řekl Ježíš k velekněžím, velitelům chrámu a starším, kteří se k němu přiblížili: „Jako na lupiče jste 53 vyšli s meči a s klacky! Denně jsem býval s vámi ve svatyni, a nevztáhli jste proti mně rukou. Ale toto je vaše hodina a moc temnosti.“

54 Potom se ho zmocnili a odvedli jej. Zavedli jej do do-

mu veleknězova. Petr šel zdaleka za nimi, a když za- 55
pálili oheň uprostřed dvora a usedli pohromadě, posadil
se mezi ně i Petr. Uviděla jej nějaká služka, jak seděl 56
proti světlu, podívala se na něj pozorně a řekla: „I tento
člověk byl s ním.“ On však zapřel: „Neznám ho, ženo.“ 57
Po krátké chvíli jej uviděl jiný a řekl: „Ty jsi také 58
z nich.“ Ale Petr řekl: „Člověče, nejsem!“ Uplynula asi 59
hodina, a někdo jiný tvrdil: „Dopravdy i tento člověk
byl s ním, vždyť je Galilejský.“ Ale Petr odpověděl: „Člo- 60
věče, nevím, co to povídáš.“ Najednou, když ještě mluvil,
zakokrhal kohout. Pán se obrátil a pohleděl na Petra, 61
i vzpomněl si Petr na slovo Páně, jak mu řekl: „Ještě
dnes, než zakokrhá kohout, třikrát mě zapřeš.“ I vyšel 62
ven a rozplakal se hořce.

Muži, kteří jej hlídali, posmívali se mu, bili jej, zakryli 63, 64
mu oči a tázali se: „Proroku! Uhodni, kdo tě uhodil.“

A mnoho jiných rouhavých řečí mluvili proti němu. 65
Jakmile nastal den, shromáždilo se staršovstvo lidu, 66
velekněží a zákoníci a odvedli jej do svého synedria.
Říkali mu: „Jsi-li Kristus, pověz nám to!“ Odpověděl 67
jim: „I kdybych vám to řekl, jistě neuvěříte. Kdybych 68
se vás na něco zeptal, jistě mi neodpovíte. Od nynějška 69
bude Syn člověka sedět po pravici Moci Boží.“ Všichni 70
řikali: „Ty jsi tedy Syn Boží?“ Odpověděl jim: „Vy
sami říkáte, že jím jsem.“ Řekli: „Nač ještě potřebujeme 71
svědectví? Vždyť jsme to sami slyšeli z jeho úst.“

Celé jejich shromáždění povstalo; vedli jej k Pilát- 23
t o v i a počali na něj žalovati: „Tohoto člověka jsme při- 2
stihli, jak mate náš národ, brání dávati daně císaři a říká,
že je Kristem králem.“ Pilát se ho otázal: „Jsi židovským 3
králem?“ Odpověděl mu: „Ty sám to pravíš!“ Pilát pak 4
řekl velekněžím a zástupům: „Neshledávám na tomto
člověku nic trestného.“ Ale oni naléhali a říkali, že bouří 5
lid svým učením po celé Judei, počínajíc Galileou až sem.
Jakmile to Pilát uslyšel, otázal se, zdali ten člověk je 6
Galilejský, a když vyšetřil, že je podroben pravomoci He- 7
ródově, poslal jej k Heródovi, který právě v těch dnech
osobně byl v Jeruzalémě.

Jakmile H e r ó d e s uviděl Ježíše, zaradoval se, neboť 8
již drahý čas si přál uvidětí jej, protože o něm slyšal

9 a doufal, že uvidí, jak dělá nějaké znamení. Vypτάval se
ho velmi obšírně, ale on mu vůbec neodpovídal.

10 Velekněží a zákoníci byli přítomni a prudce na něj
11 žalovali. Heródes a jeho vojenský průvod s ním zacházel
pohrdlivě, vysmíval se mu, dal mu přehoditi světlé rou-
12 cho a poslal jej zpět k Pilátovi. V ten den se sprátelili
Heródes a Pilát vespolek; předtím totiž byli spolu v ne-
přátelství.

13 Pilát svolal velekněží a přední muže i lid a promluvil
14 k nim: „Přivedli jste mi tohoto člověka, jako by naváděl
lid k odpadnutí, a hle, já jsem jej před vámi vyslechl, ale
neshledal jsem na tomto člověku nic trestného v tom, co
15 proti němu žalujete. Dokonce ani Heródes ne, vždyť jej
poslal zpět k nám. Hle, v jeho činech není nic, co by
16 zasluhovalo smrti. Proto jej tělesně ztrestám a pak pro-
18 pustím (*). — Ale oni hromadně vykřikli: „Zabij ho a pro-
19 pusť nám B a r a b á š e!“ — Ten totiž byl pro nějakou
vzpoutru, vzniklou v městě, a pro vraždu uvržen do vě-
zení.

20 Tu k nim Pilát znova promluvil, poněvadž si přál pro-
21 pustiti Ježíše. Ale oni odpověděli křikem: „Ukřižuj ho,
22 ukřižuj ho!“ Řekl jim po třetí: „Co zlého spáchal? Ne-
shledal jsem na něm nic, co by zasluhovalo smrti. Proto
23 jej ztrestám a pak propustím.“ Oni však naléhali hlasi-
tým křikem a žádali, aby byl ukřižován, a jejich křik se
stále stupňoval.

24, 25 Tu Pilát usoudil, aby se jim stalo po vůli. Propustil
tedy člověka, který byl uvržen do vězení pro vzpouru
a vraždu, kterého si žádali, a Ježíše vydal, aby s ním uči-
nili, co chtějí.

26 Když jej vyvešeli, chytili nějakého Š i m o n a z Cyrény,
který přicházel z pole, a vložili na něj kříž, aby jej nesl
za Ježíšem.

27 Následoval ho četný zástup lidu a žen, které nařikaly
28 a lkaly nad ním. Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Dcery
jeruzalémské, neplačte nade mnou! Spíše nad sebou
29 plačte a nad svými dětmi; neboť hle, nastávají dny, kdy
budou říkati: »Blažené jsou neplodné ženy, životy, které

*) (17 Byl nucen propouštětí jim někoho o svátcích.)

nerodily, prsy, které nekojily!» Tehdy začnou lidé říkati 30
horám: »Padněte na nás!« a kopcům: »Přikryjte nás!«,
neboť, činí-li toto lidé, dokud jsou stromy zelené, co se 31
bude dítí, až budou suché?«

Spolu s ním byli vedeni také dva zločinci, aby byli 32
současně ukřižováni.

Když došli na místo jmenované *Lebka*, tam ukřižo- 33
vali jej i ty zločince, jednoho po pravé, druhého po levé
straně. Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co 34
činí.“

Když si chtěli rozdělit mezi sebe jeho šaty, metali losy.
Lid stál a díval se. Přední muži lidu se mu vyšklebovali: 35
„Jiné zachránil, ať zachráni sám sebe, je-li Kristus, Boží
vyvolený!“ Posmívali se mu i vojáci; když přistupovali 36
a podávali mu ocet, říkali: „Jsi-li židovský král, zachraň 37
se!“

Nad ním byl nápis*): Toto je židovský král! 38

Také jeden z pověšených zločinců se mu rouhal: „Což 39
nejší Kristus? Zachraň sebe i nás!“ Druhý však mu vy-
týkal: „A ty se nebojíš Boha? Vždyť máš stejný trest!
A my trpíme spravedlivě, neboť dostáváme jen, čeho si 41
zasluhujeme za své činy, kdežto on neučinil nic zvrá-
ceného.“ A dodal: „Ježíši, vzpomeň si na mne, až přijdeš 42
do svého království.“ Odpověděl mu: „Vpravdě ti pra-
vím: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Bylo již asi dvanáct hodin, tu nastala tma na celé zemi 44
až do tří hodin, poněvadž se zatmělo slunce. Chrámová 45
opona se vprostředku roztrhla. Ježíš vykřikl hlasitě: 46
„Otče, do tvých rukou skládám svého ducha.“ Jakmile
to dořekl, vydechl naposled.

Když četař uviděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: 47
„Skutečně, tento člověk byl spravedlivý!“ Všechen zá- 48
stup shromážděný k této podívané uviděl, co se stalo, bil
se v prsa a odvrátil se. Všichni jeho známí pak stáli 49
opodál, i ženy, které ho následovaly z Galileje, a viděli to.

Hle, muž jménem *Jozef*, člen rady, dobrý a sprave- 50
dlivý člověk — on nesouhlasil s jejich plánem a činem — 51

*) Dodatek: písmeny řeckými, římskými a hebrejskými.

z judského města Arimatie, který také očekával králov-
ství Boží, přišel k Pilátovi, vyžádal si Ježíšovo tělo, sňal 52, 53
je, zavinul do prostěradla a položil je do vytesaného
54 hrobu, kde ještě nikdo nebyl pochován. Bylo to v den
přípravy, zrovna již svítalo na sobotu.

55 Ženy, které s ním přišly z Galileje, doprovázely Jozefa,
56 popatřily na hrob a jak jeho tělo bylo pochováno, pak
se vrátily a připravily si koření a masti.

24 V sobotu odpočívaly podle přikázání. První den
těho dne však za prvního úsvitu přišly k hrobu a nesly
2 koření, které si připravily. Nalezly kámen odvalený od
3, 4 hrobu, a když vešly, nenalezly tělo Pána Ježíše. Nevě-
děly, co si o tom myslit. A hle, dva muži v zářivém šatu
5 stáli u nich. Lekly se a sklonily hlavy k zemi. Muži je
6 oslovili: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není ho
zde, ale byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám ještě v Ga-
7 lilei řekl, že Syn člověka musí býti vydán v ruce hříšných
8 lidí, být ukřižován, a třetího dne vstáti.“ Vzpomněly si
9 na ta slova, vrátily se od hrobu a vypravovaly to vše je-
10 denácti učedníkům a všem ostatním. Byla to Magdalská
Maria, Johana a Maria Jakubova; a ostatní, které byly
11 s nimi, povídaly to apoštolům. Tato slova připadala učed-
níkům jako pohádka; nevěřili jim.*)

13 Téhož dne ubírali se dva z nich do osady vzdálené še-
desát stadií**) od Jeruzaléma, která měla jméno
14 *Emmaus*. Hovořili mezi sebou o všem tom, co se
15 zběho. Když tak hovořili a uvažovali, sám Ježíš se
16 k nim přiblížil a šel s nimi. Ale, jako by jim někdo byl
17 držel oči, nepoznali ho. I řekl jim: „Jaké jsou to řeči,
které cestou vespolek rozmlouváte?“ I zastavili se zko-
18 rmoucení. Jeden z nich, jménem *Kleofáš*, odpověděl: „Ty
jsi snad jediný z hostů v Jeruzalémě, jenž neví, co se
19 v něm v těchto dnech stalo!“ Zeptal se: „A co to jest?“
Odpověděli mu: „Co se stalo s Ježíšem Nazarenským,
jenž byl prorok mocný v činu i v slovu před Bohem a přede

*) (12 Petr povstal, běžel k hrobu, naklonil se, uviděl
jen rubáš a odešel domů udiven nad tím, co se stalo.)

**) t. j. asi jedenáct kilometrů.

vším lidem, jak jej velekněží a naši přední muži vydali 20 na trest smrti a ukřižovali. My jsme doufali, že on je ten, 21 který má vykoupiti Izraele. Ale se vším tím už je 22 tomu dnes třetí den, co se to stalo. K tomu pak ně- 22 které z našich žen nás polekaly; byly prý časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a říkaly, že měly 23 zjevení andělů, kteří říkali, že žije. Někteří z naší společ- 24 nosti odešli k hrobu a shledali vše tak, jak říkaly ženy; ale jeho neviděli.“ On jim řekl: „Vy nerozumíte! Jak 25 je vaše mysl váhavá uvěřiti všemu, co mluvili proroci! Což nemusil Kristus podstoupiti toto utrpení a vejíti 26 v svou slávu?“ Potom počal od Mojžíše a ode všech pro- 27 roků a vykládal jim ve všech Písmech, co se ho týkalo. Když se přiblížili k osadě, do které se ubírali, stavěl se, 28 jako by chtěl jíti dále. Ale oni na něj naléhali: „Zůstaň 29 s námi, vždyť už je k večeru a den se nachýlil.“ I vešel, aby s nimi zůstal.

Když se s nimi posadil ke stolu, vzal chléb, požehnal, 30 rozlomil a podával jim. Tu se jim otevřely oči a oni jej 31 poznali. Ale on se jim stal neviditelným. I řekli mezi 32 sebou: „Zdali v nás srdce nehořelo, jak k nám na cestě mluvil, jak nám otvíral Písma!“

V téže chvíli vstali, vrátili se do Jeruzaléma, nalezli 33 shromážděno jedenáct učedníků a jejich přátele, a ti ří- 34 kali, že Pán opravdu byl vzkříšen a zjevil se Šimonovi. Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě 35 a jak jej poznali při lámání chleba.

Když to vypravovali, on sám stál uprostřed nich*). 36 Zděsili se a ve strachu myslili, že vidí ducha. Ale on jim 37,38 řekl: „Proč jste zmateni a proč vám vstupují na mysl pochybnosti? Hleďte na mé ruce a nohy! Vždyť jsem 39 já sám! Dotkněte se mne a přesvědčte se; duch přece nemá masa a kostí, jak vidíte, že já mám**). Když ještě 41 nevěřili pro samou radost a žasli, řekl jim: „Máte tu nějaký pokrm?“ Podali mu kousek pečené ryby***); 42 i vzal si a před nimi pojedl. 43

*) Dodatek: a řekl jim: „Pokoj vám!“

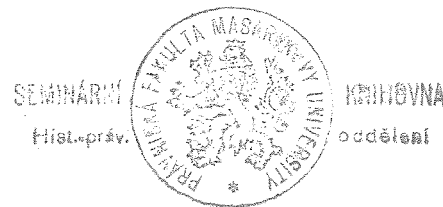
***) (40 Když to řekl, ukázal jim ruce a nohy.)

****) Dodatek: a plást medu.

44 Potom k nim promluvil: „Když jsem ještě býval s vá-
mi, mluvil jsem k vám tato slova, že se musí splnit
všecko, co je psáno v zákoně Mojžíšově, v prorocích
i v žalmech o mně.“

45,46 Pak jim otevřel rozum, aby chápali Písma, a řekl jim:
„Tak je psáno, že Kristus musí trpěti a vstáti z mrtvých
47 třetího dne a že je nutno kázati v jeho jménu pokání na
odpuštění hříchů mezi všemi národy, počínajíc Jeruzalé-
48,49 mem. Vy jste svědky těch věcí. Hle, sesílám na vás, co
můj Otec slíbil; čekejte v městě, dokud nebudete při-
oděni mocí z výsosti.“

50 Pak je vyvedl až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim.
51,52 Vtom, co jim žehnal, vzdálil se od nich*). Oni pak**)
53 vrátili se do Jeruzaléma s velikou radostí a stále ve sva-
tyni velebili Boha.

*) (a byl uesen do nebe).

***) (se před ním sklonili a).

Na počátku bylo Slovo, 1
 Slovo bylo u Boha,
 Bůh bylo to Slovo.
 Bylo od samého počátku u Boha. 2
 Všecko povstalo skrze ně, 3
 bez něho nepovstalo nic, co povstalo. 4
 V něm byl život, a život byl světlo lidí.
 To světlo svítí v temnosti, ale temnost ho nepojala. 5
 Objevil se člověk poslaný od Boha, jeho jméno bylo 6
 Jan. Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom světle, 7
 tak aby všichni skrze něj uvěřili. On nebyl tím světlem, 8
 ale objevil se, aby svědčil o tom světle. Právě světlo, 9
 které osvěcuje každého člověka, byl ten, který přicházel
 na svět.
 Byl na světě, 10
 svět povstal skrze něho,
 ale svět ho nepoznal.
 Přišel do svého vlastnictví, 11
 ale jeho vlastní ho nepřijali.

Ale všem těm, kteří ho přijali, dal moc státi se dítkami 12
 Božími, těm, kteří věří v jeho jméno, kteří byli zplozeni 13
 ne z krve ani z vůle tělesnosti ani z vůle mužovy, nýbrž
 z Boha.

Slovo se stalo tělem a ubytovalo se mezi námi; 14
 patřili jsme na jeho slávu, slávu, jakou má jenom je-
 diný Syn od Otce, plný milosti a pravdy.

Jan o něm svědčí a volá: „To je ten, o kterém 15
 jsem řekl, že ten, který přichází za mnou, jest přede
 mnou, poněvadž byl dříve než já.

Z jeho plnosti jsme my všichni přijali, a to milost za 16
 milostí. Neboť zákon byl dán skrze Mojžíše, milost 17
 a pravda nastala skrze Ježíše Krista. Boha nikdo 18
 nikdy neviděl, jediný Syn, jenž jest v náručí Otcově, ten
 o něm vypověděl.

19 Toto jest svědectví Janovo: Když k němu Židé
 z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho zeptali,
 20 kdo jest, učinil vyznání a nezapřel. Vyznal: „Já nejsem
 21 Kristus.“ Zeptali se ho: „Co jsi tedy? Jsi Eliáš?“ Řekl:
 22 „Nejsem.“ „Jsi ten prorok?“ Odpověděl: „Ne.“ Otázali
 se ho: „Kdo jsi? Ať můžeme dáti odpověď těm, kteří nás
 23 poslali. Co říkáš sám o sobě?“ Děj: „Já jsem
 Hlas volajícího na poušti:
 »Vyrovnajte cestu Páně«,
 jak řekl prorok Izaiáš.“

24, 25 Vyslání byli z farizeů. I otázali se ho: „Proč tedy
 26 křtíš, když nejsi Kristus ani Eliáš ani prorok?“ Jan jim
 odpověděl: „Já křtím vodou, ale mezi vámi stojí kdosi,
 27 jehož nepoznáváte; přichází po mně muž, kterému ne-
 jsem hoden rozvázati řemínek u sandálů.“
 28 To se stalo v Betanii v Zajordánii, kde Jan křtil.

29 Druhého dne vidí Ježíše, jak k němu přichází, a řekne:
 30 „Hle, beránek Boží, jenž snímá hřích světa. To je
 ten, o kterém jsem řekl: »Za mnou přichází muž, jenž mě
 31 předešel, poněvadž byl dříve než já.« Ani já jsem ho ne-
 znal, ale aby byl zjeven Izraelovi, k tomu jsem přišel
 křtít vodou.“

32 Jan vydal svědectví: „Spatřil jsem Ducha sestupovati
 33 jako houbici z nebe, a spočinul na něm. Já jsem ho
 také neznal, ale ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl:
 »Ten, na kterého uvidíš sestupovati a na kterém uvidíš
 34 spočinouti Ducha, to je ten, jenž křtí Duchem svá-
 tím.« Já pak jsem viděl a dosvědčil, že to je Syn Boží.“

35 Druhého dne zase stál Jan a dva z jeho učední-
 36 ků. Pohleděl na Ježíše, jak jde mimo, a řekl: „Hle, be-
 37 ránek Boží.“ Uslyšeli jeho slovo ti dva učedníci a náse-
 38 dovali Ježíše. Ježíš se obrátil, popatřil na ně, jak ho ná-
 39 sledují, a zeptal se: „Co hledáte?“ Odpověděli mu: „Rab-
 bi (což přeloženo znamená Mistře), kde bydlíš?“ Řekl
 jim: „Pojďte, a uvidíte!“ Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zů-
 stali u něho ten den — bylo kolem čtvrté hodiny odpo-
 ledne.

40 Jedním z těch dvou učedníků, kteří slyšeli, co Jan
 řekl, a následovali ho, byl Ondřej, bratr Šimona

Petra. Ten ráno*) nalezne svého bratra Šimona a řekne mu: „Nalezli jsme Mesiáše“ (což přeloženo znamená »Kristus — Pomazaný«). Zavedl jej k Ježíšovi. 42 Ježíš naň pohleděl a řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův. Budeš se jmenovati K e f a s“ (což se překládá »Petr — Skála«).

Druhého dne se Ježíš rozhodl odejít do Galileje. 43 Nalezne Filipa a řekne mu: „Následuj mne!“ Filip 44 byl z Betsaidy, z města Ondřejova a Petrova. Filip nalezne Natanaele a řekne mu: „Nalezli jsme toho, o kterém psal Mojžíš v zákoně a proroci, — Ježíše, syna Jozefova z Nazareta.“ Natanael mu namítl: „Z Nazareta 46 může pojit něco dobrého?“ Filip odpoví: „Pojď a podívej se!“

Uviděl Ježíš Natanaele, jak k němu přichází, a řekl 47 o něm: „Hle, pravý Izraelita, v kterém není lsti.“ Natanael mu odpověděl: „Odkud mě znáš?“ Ježíš mu řekl: 48 „Dříve než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem.“ Natanael zvolal: „Rabbi, ty jsi Syn Boží, ty jsi král izraelský!“ Ježíš odpověděl: „Proto věříš, že jsem ti řekl: 50 »Viděl jsem tě pod fíkem«? Uvidíš větší věci!“ A dodal: 51 „Vpravdě, vpravdě vám pravím, uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupující a sestupující na Syna člověka.“

Třetího dne slavili svatbu v Káni galilejské. 2 Byla tam matka Ježíšova, a byl také pozván Ježíš a jeho 2 učedníci na tu svatbu. Nedostávalo se vína, a tu Ježíšova 3 matka mu řekne: „Nemají vína!“ Ježíš jí odpoví: „Ženo, 4 co mi chceš? Má hodina ještě nepřišla.“ Matka řekne 5 služebníkům: „Udělejte, co vám řekne.“ Stálo tam šest 6 kamenných sudů, určených k očišťování předepsanému pro Židy, každý na dvě až tři míry**). Ježíš jim řekne: 7 „Naplňte sudy vodou!“ I naplnili je až po kraj. Ježíš 7,8 jim rozkáže: „Teď naberte a zanešte správci hostiny.“ Zanesli, a jakmile správce hostiny okusil vody, promě- 9 néné ve víno — nevěděl, odkud jest, ale služebníci, kteří nabrali vody, to věděli —, zavolá ženicha a řekne mu: 10

*) Konjektura prói »ráno« místo próton »prvně«.

***) Metrétés, attická míra, asi 35 litrů.

„Každý člověk napřed předkládá dobré víno, a když se hosté opijí, víno špatnější, ale ty jsi zachoval dobré víno až na tuto chvíli.“

11 Takto učinil Ježíš začátek znamení v Káni galilejské, zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili.

12 Potom se odebral do Kafarna a on i jeho matka a jeho bratři a učedníci a zůstali tam nemnoho dní*).

32 Potom odešel Ježíš se svými učedníky do země Jud- 23 ské, pobýval tam s nimi a křtil. Jan také křtil v Ainon u blízko Salimu, poněvadž tam bylo hojnost vody, a lidé 24 přicházeli a dávali se křtíti. Jan totiž ještě nebyl uvržen do vězení.

25 Tu vznikl spor mezi Janovými učedníky a nějakým 26 Židem o očišťování. I přišli k Janovi a řekli mu: „Mistr,

27 který byl s tebou za Jordánem a kterému jsi vydal svě- 27 dectví, hle, on sám křtí a všichni jdou k němu.“ Jan od-

28 pověděl: „Člověk si nemůže nic vzít, leč co by mu bylo, 28 dáno z nebe. Vy sami mi dosvědčíte, že jsem řekl: »Já

29 nejsem Kristus, ale jsem vyslán před ním.« Kdo má ne- 29 věstu, je ženichem; přítel ženichův, který je s ním a slyší

30 ho, srdečně se raduje z ženichova hlasu. Tato má radost 30 je tedy dovršena. On musí růsti, já však menšiti se.“

213 Přiblížily se židovské velkonoce a Ježíš se odebral 14 do Jeruzaléma. Ve svatyni nalezl sedící prodava-

15 vače volů, ovec a holubů a směnárny. I udělal si důtky 15 z pravozí a všechny vyhnal ze svatyně, i ovce a voly, roz-

16 sypal mince bankérům, zpřevracel jim stoly, prodavačům 16 holubů pak řekl: „Odneste to! Nedělejte z domu

17 mého Otce tržnici!“ Jeho učedníci si vzpomněli, že jest 17 psáno: „Horlivost pro tvůj dům mě ztravuje.“

18 Židé se na něj obrátili s otázkou: „Jaké znamení nám 18 ukážeš na důkaz, že máš právo to činiti?“ Ježíš jim od-

19 pověděl: „Zbořte tento chrám, a já jej zbuduji ve třech 19 dnech.“ Židé mu namítli: „Šestačtyřicet let byl tento

20 chrám stavěn, a ty jej zbuduješ ve třech dnech?“ (On 20 však mluvil o chrámu svého těla. Teprve když byl vzkří-

*) Mezi 12. a 13. verš 2. kap. se spíše hodí odstavec 3, 22—30.

šen z mrtvých, vzpomněli si učedníci, že to řekl, a uvěřili Písmu a slovu Ježíšovu, které pronesl.)

Když byl v Jeruzalémě o svátcích Pascha*), mnozí 23 uvěřili v jeho jméno, když viděli znamení, která činil. Sám 24 Ježíš však se jim nesvěřoval; znal všecky a nepotřeboval, 25 aby mu kdo vydával svědectví o lidské povaze; sám poznával, co je v člověku.

Byl jeden farizeus jménem Nikodém, přední muž 3 mezi Židy**). Ten k němu přišel v noci a oslovil jej: 2 „Mistře, víme, že jsi přišel jako učitel od Boha; neboť nikdo nedovede činiti taková znamení, jako ty činíš, kdyby Bůh s ním nebyl.“ Ježíš odpověděl: „Vpravdě, vpravdě 3 ti pravím: Nikdo nemůže viděti království Boží, leč by se narodil shůry.***) Nikodem se zeptá: „Jak se může člověk naroditi, když je starý? Přece nemůže po druhé vstoupiti do mateřského lůna a naroditi se!“ Ježíš odpo- 5 věděl: Vpravdě, vpravdě ti pravím: Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejíti do království Božího. Co 6 se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: »Musíte se naroditi shůry.«***) 7 Duch, kam chce, duje;†) jeho hlas slyšíš, ale nevíš, 8 odkud přichází a kam odchází. Tak je s každým, kdo je zrozen z Ducha.“

Nikodém se zeptal: „Jak se to může státi?“ Ježíš od- 9 pověděl: „Ty jsi učitel Izraele, a tomu nerozumíš? Vpravdě, vpravdě ti pravím: Mluvíme o tom, co zná- 11 me, svědčíme o tom, co jsme viděli, ale vy nepřijímáte našeho svědectví. Nevěříte-li, když jsem vám mluvil o vě- 12 cech pozemských, jak uvěříte, až vám budu mluvit o nebeských? Žádný nevystoupil do nebe kromě toho, který 13 sestoupil z nebe, totiž Syn člověka. Jako Mojžíš vyvýšil 14 hada na poušti, tak musí býti vyvýšen Syn člověka, aby 15 každý, kdo v něho věří, měl věčný život.

Neboť tak miloval Bůh svět, že svého jediného Syna 16 dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil 17

*) velkonočních. **) Člen synedria.

***) nebo „znovu“.

†) Vítr, kam chce, vane.

18 svět, nýbrž aby svět byl spasen skrze něj. Kdo v něj věří, není souzen; kdo nevěří, již jest souzen, poněvadž ne- 19 uvěřil ve jméno jediného Syna Božího. Soud pak je v tom: Světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více 20 tmu než světlo, neboť jejich skutky byly zlé. Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nepřichází 21 k světlu, aby jeho skutky nebyly prozkoumány. Kdo však jedná pravdivě, přichází k světlu, aby se jeho skutky objevily jako vykonané v Bohu*).

31 Kdo přichází shůry, jest nade všecky. Kdo přichází ze země, náleží k zemi a mluví o zemských věcech. Kdo 32 jest z nebe,**) svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale ni- 33 kdo nepřijímá jeho svědectví. Kdo však je přijal, zpeče- 34 til, že Bůh jest pravdivý. Neboť ten, kterého Bůh poslal, mluví Boží slova, vždyť mu Bůh dává Ducha bez omezení. 35, 36 Otec miluje Syna a všecko mu dal do ruky. Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však neposlouchá Syna, nespátří života, ale Boží hněv spočívá na něm.“

4 Když se Pán dověděl, že farizeové uslyšeli, jak Ježíš 2 získává víc učedníků a křtí víc než Jan — ač Ježíš sám 3 nekřtil, nýbrž jeho učedníci —, odešel z Judeje a v r á t i l 4 s e d o G a l i l e j e. Musil procházeti S a m a r i i. 5 Přejde tedy k samarskému městu řečenému Sy- 6 c h a r, blízko pole, které Jákob dal svému synu Jozefovi. 6 Tam byl pramen Jákobův. Ježíš, unavený cestou, se posadil jen tak k prameni. Bylo kolem poledne. 7 Přejde žena samarská nabrat vody. Ježíš jí řekne: 8 „Dej mi napítí.“ Jeho učedníci totiž odešli do města na- 9 koupit pokrmů. Žena samarská mu řekne: „Jak ty, ač jsi Žid, žádáš o napítí mne, Samaritánku?“ Židé totiž se 10 nestýkají se Samaritány. Ježíš jí odpověděl: „Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo tě žádá: »Dej mi napítí, 11 ty bys prosila jeho, a on by tobě dal živou vodu.“ Řekne mu: „Pane, vždyť ani nemáš vědra, a studně je hluboká.

*) Odstavec 3, 22—30 byl umístěn mezi 12. a 13. v. kap. 2. Zakončením rozmluvy s Nikodémem jsou verše 31—36 z kap. 3.

** Dodatek (opakováný z v. 31.): jest nade všecky.

Odkud máš tu živou vodu? Přece nejsi víc než náš pra-
otec Jákob, který nám tuto studni dal a sám z ní pil i je-
ho synové i jeho stáda!“

Ježíš jí odpověděl: „Kdo pije z této vody, každý bude
zase žízniti. Kdo by se však napil z vody, kterou mu dám
já, nebude žízniti na věky, ale voda, kterou mu dám, se
v něm promění v pramen vody tryskající k životu věčné-
mu.“ Žena mu řekne: „Pane, dej mi této vody, abych ne-
žíznila a nemusila sem chodit nabírat.“ Řekne jí: „Jdi,
zavolej svého muže a přijď sem.“ Žena odpověděla: „Ne-
mám muže.“ Ježíš řekne: „Dobře jsi odpověděla: »Ne-
mám muže«. Měla jsi pět mužů, a ten, kterého máš nyní,
není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.“

Žena mu řekne: „Pane, vidím, že jsi prorok. Naši
předkové uctívali Boha na této hoře. Vy říkáte, že
v Jeruzalémě je místo, kde se má uctívat.“ Ježíš jí odpoví:
„Věř mi, ženo, blíží se hodina, kdy ani na této hoře ani
v Jeruzalémě nebudete uctívat Otce. Vy uctíváte něco, co
neznáte, my uctíváme to, co známe, poněvadž spása je ze
Židů. Ale blíží se hodina, ano již je tu, kdy opravdoví
ctitelé Boží budou uctívat Otce v duchu a v pravdě.
Vždyť Otec hledá takové své ctitele. Bůh je duch, a kteří
jej uctívají, musí jej uctívat v duchu a v pravdě.“

Žena mu řekne: „Vím, že přijde Mesiáš (to znamená
Kristus-Pomazaný). Až přijde, vyloží nám všecko.“ Ježíš
jí odpoví: „Já jsem to, já, jenž s tebou mluvím.“

Vtom přišli učedníci a divili se, že mluví se ženou. Ale
nikdo neřekl: „Nač se ptáš?“ nebo: „Co s ní mluvíš?“

Žena tam tedy nechala svůj džbán, odešla do města
a řekla lidem: „Pojďte se podívat na člověka, který mi
řekl všecko, co jsem učinila. Snad je to Kristus?“ Vyšli
z města a přišli k němu.

Zatím ho učedníci prosili: „Mistře, najez se!“ On jim
odpověděl: „Já mám pokrm, kterého vy neznáte.“ Učed-
níci se mezi sebou ptali: „Snad mu někdo nepřinesl
jídlo?“ Ježíš jim řekl: „Můj pokrm je, abych činil vůli
toho, který mě poslal, a abych dokonil jeho dílo. Což ne-
říkáte, že ještě čtyři měsíce, a nastane žeň? Hle, pravím

vám, zdvihněte oči a pohleďte na pole: běhají se ke žni.
Již dostává žnec svou mzdu a sklízí obilí k věčnému ži-
votu, aby se rozsevač i žnec spolu radovali. V tom je prav-
divé přísloví: »Jeden rozsvívá, jiný sklízí«. Já jsem vás
poslal sklízet, o čem jste nepracovali. Jiní pracovali, a
vám se dostalo účasti v zisku z jejich práce.“

Mnoho Samaritánů z onoho města v něho uvěřilo pro
řeč té ženy, která svědčila: „Všecko mi řekl, co jsem
učinila.“ Když tedy k němu Samaritáni přišli, prosili ho,
aby u nich zůstal. I zůstal tam dva dny, a ještě více jich
uvěřilo pro jeho řeč. Ženě pak říkali: „Věříme již nejen
pro tvou řeč; neboť sami jsme slyšeli a víme, že toto je
Spasitel světa.“

Po těch dvou dnech tamodtud odešel do Galileje.
Sám Ježíš totiž osvědčil, že prorok v své vlasti nemá
váznosti. Když tedy přišel do Galileje, přijali jej Gali-
lejšti, kteří viděli všecko, co učinil v Jeruzalémě o svát-
cích, neboť i oni tam šli na svátky.

Přišel tedy zase do Ká n y galilejské, kde učinil z vo-
dy víno. Byl tam nějaký královský úředník, jehož
syn byl nemocen v Kafarnaou. Když uslyšel, že
Ježíš přichází z Judeje do Galileje, šel k němu a prosil
ho, aby zašel a uzdravil mu syna, neboť již skoro umíral.
Ježíš mu řekl: „Kdybyste neviděli znamení a divů,
nikdy byste neuvěřili.“ Královský úředník mu odpověděl:
„Pane, přijď, než mé dítě zemře!“ Ježíš mu řekl: „Jdi,
tvůj syn je živ.“ Ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš
řekl, a šel.

Když ještě byl na cestě, vyšli mu naproti služebníci a
řekli: „Tvůj syn je živ.“ Vyptal se jich na hodinu, kdy
se mu začalo dařit lépe. Odpověděli mu: „Včera o jedné
hodině odpoledne mu pominula horečka.“ I poznal otec,
že to je zrovna hodina, kdy mu Ježíš řekl: „Tvůj syn
je živ.“ Uvěřil on sám i celý jeho dům.

To bylo druhé znamení, které Ježíš učinil zas, když se
vrátil z Judeje do Galileje.

Potom byly židovské svátky, a Ježíš se odebral
do Jeruzaléma. V Jeruzalémě jest u ovčí brány ryb-

ník řečený hebrejsky Bethzatha*), s pěti podobnými. V nich léhávalo množství nemocných, slepých, a chromých, lidí s odumřelými údý**).

Byl tam jeden člověk, jenž byl již osmatřicetiletý nemocen. Toho Ježíš uviděl ležeti, poznal, že mu to již dlouho trvá, a řekl mu: „Chceš býti zdravý?“ Ne-7 mocný mu odpověděl: „Pane, nemám nikoho, kdo by mě zanesl do rybníka, když se voda zvíří. Když jdu sám, jiný sestoupí přede mnou.“ Ježíš mu řekl: „Vstaň, zvedni svá 8 nosítka a choď!“ Ihned se ten člověk uzdravil. Vzal no-9 sítko a chodil.

Ten den byla sobota. Řekli tedy Židé uzdravenému: 10 „Je sobota! Nesmíš nositi nosítka.“ Odpověděl jim: 11 „Ten, který mě uzdravil, mi řekl: »Zvedni svá nosítka a choď!« Zeptali se ho: „Kdo je ten člověk, který ti 12 řekl: »Zvedni a choď!«?“ Vyléčený nevěděl, kdo to je. 13 Ježíš se totiž uchýlil stranou, poněvadž na místě byl veliký zástup.

Potom jej Ježíš nalezl v svatyni a řekl mu: „Hle, jsi 14 zdrav! Nehřeš více, aby se ti nestalo něco horšího.“ Ten 15 člověk odešel a pověděl Židům, že Ježíš je ten, který jej uzdravil. Proto Židé pronásledovali Ježíše, že to učinil 16 v sobotu. On jim odpověděl: „Můj Otec pracuje stále 17 až posavad, tak i já pracuji.“

Proto ještě víc usilovali Židé zabítí jej, že nejen rušil 18 sobotu, ale i Boha nazýval svým Otcem a stavěl se Bohu na roveň. Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám 19 pravím: Syn nemůže sám ze sebe činiti nic, leč co vidí činiti Otce; co onen činí, to činí i Syn stejně. Neboť 20 Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí, a ukáže mu ještě nad to větší skutky, až se podíváte. Jako 21 Otec křísí a obživuje mrtvé, tak i Syn obživuje, koho chce. Otec sám nesoudí nikoho, ale všechen soud dal Sy- 22

*) V jiných textech (B) „Bethsaida“, „Bethesda“ nebo (D) „Belzetha“.

**) Vložka: 4 Čekali na pohyb vody. Občas totiž sestupoval anděl Páně do rybníka a zvířil vodu; kdo pak první po zvíření vody vstoupil, uzdravil se, ať trpěl jakoukoli nemocí.

23 novi, aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí 24 Syna, nectí ani Otce, který jej poslal. Vpravdě, vpravdě vám pravím, kdo slyší mé slovo a věří tomu, kdo mě poslal, má věčný život; před soud nepřijde, ale přešel ze 25 smrti do života. Vpravdě, vpravdě vám pravím: Blíží se hodina, ano již je tu, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, 26 a kteří uslyší, budou živi. Neboť jako Otec má život 27 v sobě, tak i Synovi dal, aby měl život v sobě, a dal mu 28 moc býti soudcem, poněvadž je Syn člověka. Nedivte se tomu; blíží se zajisté hodina, kdy všichni v hrobech 29 uslyší jeho hlas, i vyjdou ti, kteří činili dobře, na vzkříšení k životu, ti však, kteří činili zle, na vzkříšení k soudu.“

30 „Já nemohu sám ze sebe činiti nic. Jak slyším, tak soudím, a můj soud je spravedlivý, poněvadž hledám ne svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal.“

31 „Svědčím-li já sám o sobě, mé svědectví není pravdivé. 32 Jiný svědčí o mně, a já vím, že pravdivé jest svědectví, 33 které o mně svědčí. Vy jste vyslali poselství k Janovi, a 34 on vydal svědectví pravdě. Já však nepřijímám svědectví 35 od člověka, ale toto mluvím, abyste byli spaseni. Jan byl hořící a svítící lampa, vy pak jste se chtěli na chvíli po- 36 radovati v jeho světle. Já však mám svědectví větší než Janovo; neboť skutky, které mi Otec dal, abych je konal, již ty skutky, které činím, svědčí o mně, že mě Otec poslal. A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví.

Vy jste nikdy neslyšeli jeho hlasu ani jste neviděli jeho 38 vzhledu, nemáte jeho slova v sobě trvale, poněvadž ne- 39 věříte tomu, kterého on poslal. Vy prozkoumáváte Písma, poněvadž myslíte, že v nich máte věčný život — a ona 40 svědčí o mně —, ale nechcete přijíti ke mně, abyste měli 41, 42 život. Oslavu od lidí nepřijímám, ale poznal jsem vás, že 43 v sobě nemáte lásky Boží. Já jsem přišel ve jménu svého Otce, ale nepřijímáte mne. Přijde-li jiný ve vlastním jménu, toho přijmete. Jak vy můžete uvěřiti, když přijímáte 44 oslavu jeden od druhého, ale nehledáte oslavy od jediného 45 Boha? Nemyslete si, že já na vás budu žalovati u Otce; 46 vašim žalobcem je Mojžíš, na kterého spoléháte. Kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal

o mně. Nevěříte-li tomu, co napsal, jak byste mohli uvěřití mým slovům?(*))

„Mé učení není ze mne, ale z toho, který mě poslal. 16 7
Bude-li kdo chtít činit jeho vůli, rozezná to učení, je-li 17
z Boha, či mluvím-li sám ze sebe. Kdo mluví sám ze sebe, 18
hledá vlastní oslavu; kdo však hledá oslavu toho, který
jej poslal, ten je pravdivý a není v něm nepoctivosti.“

„Nedal vám Mojžíš zákon? Ale nikdo z vás zákon ne- 19
plní! Proč mě usilujete zabít?“

Zástup odpověděl: „Jsi posedlý démonem! Kdopak tě 20
usiluje zabít?“ Ježíš jim namítl: „Jediný skutek jsem 21
učinil, a všichni se divíte. Proto vám Mojžíš dal obřízku 22
— ne že by byla od Mojžíše, ale od praotců —, a vy ob-
řezáváte v sobotu. Přijímá-li člověk obřízku v sobotu 23
a zákon Mojžíšův při tom není rušen, proč se na mne
zlobíte, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu? Ne- 24
suďte podle zdání, ale suďte spravedlivým soudem.“

Potom odešel Ježíš za galilejské jezero Tiberiáské. Šel 2 6
za ním četný zástup, poněvadž viděli znamení, která činil
na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil 3
se svými učedníky.

Bylo krátce před židovskými svátky Pascha. Ježíš se 4,5
rozhlédl, a když viděl, jak k němu přichází četný zástup,
řekne Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se na-
jedli?“ To řekl, aby jej zkoušel. Vždyť sám dobře věděl, 6
co chce činiti. Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denárů 7
chleba jim nestačí, aby každý dostal malý kousek.“

Jeden z učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra, mu 8
řekne: „Je tu hoch, který má pět ječných chlebů a dvě 9
rybičky. Ale co je to pro tolik lidí?“ Ježíš nařídil: „Řek- 10
něte lidem, ať se posadí.“ Na tom místě bylo mnoho
trávy. I posadili se muži, v počtu asi pěti tisíc.

Ježíš vzal chleby, požehnal a rozdával sedícím. Stejně 11
s rybičkami, co kdo chtěl. Když byli nasyceni, řekne 12
Ježíš učedníkům: „Seberte zbývající drobtý, aby nic ne-
přišlo nazmar.“ Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů 13
drobtý z těch pěti chlebů, které zbyly, když se najedli.

*) Sem se jako pokračování hodí odstavec 7, 16—24.

14 Když lidé viděli, jaké znamení učinil, říkali: „To je
15 opravdu prorok, který má přijíti na svět!“ Ježíš poznal,
že chtějí přijíti a zmocnit se ho, aby jej prohlásili za
krále. I vrátil se do soukromí na horu sám.

16 Když nastal večer, sestoupili jeho učedníci k jezeru,
17 vstoupili na loď a převáželi se na druhý břeh jezera do
Kafarna. Již nastávala tma, a Ježíš k nim ještě nepři-
18, 19 cházal; jezero pak se zmítalo silným vanutím větru. Když
ujeli pětadvacet nebo třicet stadií*), vidí Ježíše, jak jde
20 po moři a blíží se k loď; i ulekli se. On jim řekne:
21 „To jsem já; nebojte se!“ Chtěli jej tedy vzít na loď,
a hned doplula loď k zemi, kam jeli.

22 Druhého dne zástup, který stál na protějším břehu je-
zera, zvěděl, že tam nebylo jiné lodičky kromě jedné a že
Ježíš společně se svými učedníky nevstoupil na loď,
23 nýbrž že jeho učedníci odjeli sami. Přijely jiné lodičky
z Tiberiady blízko k místu, kde jedli chléb, kterému Pán
požehnal.

24 Když tedy zástup uviděl, že tam není ani Ježíš ani jeho
učedníci, i oni vstoupili na lodičky, přeplavili se do Ka-
25 farna a hledali Ježíše. Když jej našli na druhém břehu
26 jezera, řekli mu: „Mistře, jak jsi se sem dostal?“ Ježíš
jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám pravím, hledáte
mne ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste jedli chle-
27 by a byli nasyceni. Pracujte ne o pokrm pomijitelný, ale
o pokrm, který trvá do života věčného, jež vám Syn člo-
věka dá; neboť toho Otec Bůh potvrdil svou pečeti.“
28 Zeptali se ho: „Co máme činiti, abychom konali skutky
29 Boží?“ Ježíš jim odpověděl: „Toto jest skutek Boží:
věřiti v toho, koho on poslal.“

30 Ptali se: „Jaké tedy činíš znamení, abychom je uviděli
31 a uvěřili ti? Co konáš? — Naši předkové jedli manu na
32 poušti, jak je psáno: »Chléb z nebe jim dal jísti.«“ Ježíš
jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám pravím: Ne Moj-
žíš dal vám chléb z nebe, ale můj Otec vám dává p r a v ý
33 c h l é b z n e b e. Boží chléb sestupuje z nebe a dává ži-
vot světu.“

*) Pět nebo šest km; stadium se rovná asi 190 m.

Prosili ho: „Pane, dávej nám tento chléb pořád.“ Ježíš 34, 35 jim odpověděl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, jistě nebude lačněti, a kdo ve mne věří, jistě nebude žízniti nikdy. Ale řekl jsem vám, že, ač jste mě 35 viděli, nevěříte. Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke 37 mně, a nikoho, kdo ke mně přichází, jistě neodmítnu, ne- 38 boť jsem sestoupil s nebe, ne abych činil svou vůli, nýbrž vůli toho, který mě poslal. Vůle pak toho, který 39 mě poslal, jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, nýbrž vzkřísil všechny v poslední den. Vůle mého 40 Otce jest, aby každý, kdo zří Syna a věří v něj, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“

Židé si septali o něm, že řekl: „Já jsem chléb sestupu- 41 jící z nebe“, a říkali: „Což to není Ježíš, syn Jozefův? 42 Známe jeho otce i matku! Jak tedy může říkati: »Sestoupil jsem z nebe«?

Ježíš jim odpověděl: „Nešeptejte mezi sebou! Nikdo 43, 44 nemůže přijíti ke mně, leč když jej přitáhne Otec, který mě poslal, já pak jej vzkřísím v poslední den. V pro- 45 rocích je napsáno: »Všichni budou vyučeni od Boha«. Každý, kdo od Otce uslyšel a se naučil, přichází ke mně. Ne že by kdo Otce byl viděl, kromě toho, kdo je od Otce, 46 — ten viděl Otce. Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo 47 věří, má život věčný. Já jsem chléb života. Vaši praotco- 48, 49 vé jedli na poušti manu, ale zemřeli. Chléb z nebe se- 50 stupující jest takový, že kdo z něho jí, nezemře. Já jsem 51 živý chléb sestoupilý z nebe; kdo by jedl z tohoto chleba, bude živ na věky; a chléb, který já dám, je maso z mého 52 těla dávaného za život světa.“

Židé se mezi sebou přeli: „Jak nám tento člověk může 52 dáti jíst maso ze svého těla?“

Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám pravím, 53 nebudete-li jísti maso z těla Syna člověka a pítí jeho krev, nemáte života v sobě. Kdo jí maso z mého těla 54 a pije mou krev, má život věčný, a já jej vzkřísím v poslední den. Neboť maso z mého těla je pravý pokrm 55 a má krev je pravý nápoj. Kdo jí maso z mého těla a pije 56 mou krev, ve mně zůstává a já v něm. Jako mne poslal 57 živý Otec a já jsem živ skrz Otce, i ten, kdo jí mne, bude živ skrze mne. To je chléb, který sestoupil z nebe, 58

ne jak jedli vaši praotcové a zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude živ na věky.“

59, 60 To promluvil, když učil v synagoze v Kafarnau. Jakmile to uslyšeli mnozí z jeho učedníků, řekli: „To je tvrdé slovo! Kdopak je může poslouchat?“

61 Ježíš věděl v duchu, že si o něm jeho učedníci šeptají, 62 i řekl jim: „To vás uráží?*) Což když uzříte Syna člověka, jak vystupuje tam, kde byl dříve? To, co obživuje, je duch; maso z těla neprospívá nic. Řeči, které jsem já 64 vám mluvil, jsou duch a život. Ale jsou mezi vámi někteří, kdo nevěří.“ Ježíš totiž od počátku věděl, kteří mezi 65 nimi jsou nevěřící a kdo je ten, který jej zradí. I řekl: „Proto jsem vám říkal, že nikdo nemůže ke mně přijíti, leč by mu to bylo dáno od Otce.“

66 Od té doby mnoho z jeho učedníků odešlo zpět a již 67 s ním nechodili. Řekl tedy Ježíš těm dvanácti: „Zdali 68 i vy chcete odejít?“ Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, 69 ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Svatý Boží.“

70 Ježíš jim řekl: „Nevyvolil jsem si vás těch dvanáct? 71 A přece jeden z vás je ďábel.“ Mluvil o Jidášovi, synu Šimona Iškariotského; ten jej totiž měl zraditi, ač byl jedním ze dvanácti.

7 Potom chodil Ježíš po Galilei. Nechtěl totiž choditi po Judei, poněvadž Židé usilovali jej zabítí.

2,3 Blížily se židovské svátky stánků. Jeho bratří mu 4 řekli: „Odejdi odtud a jdi do Judeje, aby přece tvoji 4 učedníci viděli činy, které konáš. Vždyť, kdo se chce státí veřejně známým, nic nečiní v skrytosti. Když do- 5 vedeš takové věci, zjev se světu.“ Ani jeho bratří totiž v něj nevěřili.

6 Ježíš jim odpoví: „Můj čas ještě nenastal, ale váš 7 čas je pořád uchystán. Vás svět nemůže nenávidět, mne však nenávidí, protože já o něm svědčím, že jeho skutky 8 jsou špatné. Odeberte se vy k svátkům; já se na tyto svátky ještě nebudu ubíratí, poněvadž můj čas ještě není naplněn.“

*) Doslova: pohoršuje.

To jim řekl a zůstal v Galilei.

Ale když se jeho bratří odebrali na svátky, odebral se 10 i on, ne sice veřejně, ale jakoby tajně. O svátcích ho 11 Židé hledali a ptali se: „Kde pak je ten muž?“ a bylo 12 o něm v zástupech mnoho šeptání, jedni říkali: „Je to dobrý člověk!“ a druzí: „To ne, ale svádí zástup!“ Ale 13 nikdo o něm nemluvil veřejně, protože se báli Židů.

Když už uplynulo polovic svátků, vstoupil Ježíš do 14 svatyně a učil. Židé se divili: „Jak tento člověk zná Pís- 15 ma, když se neučil?*)“

I ptali se někteří Jeruzalémští: „Není tohle ten, kterého 25 usilují zabít? A hle, mluví veřejně, a nic mu neřeknou. 26 Snad se opravdu přesvědčili přední muži, že je to Kri- 27 stus? Ale o tomhle víme, odkud jest. Když Kristus přijde, 27 nikdo nebude vědět, odkud jest.“

I zvolal Ježíš hlasitě, když učil ve svatyni: „Znáte mě? 28 A víte, odkud jsem? A přece jsem nepřišel sám od sebe, 29 ale ten, který mě poslal, je pravdivý, a toho vy neznáte. 29 Já jej znám, poněvadž jsem od něho a on mě poslal.“

Usilovali tedy zmocnit se ho, ale nikdo na něj ne- 30 vzáhl ruku, poněvadž ještě nepřišla jeho hodina. Ano, 31 ze zástupu mnozí v něj uvěřili a říkali: „Až Kristus 32 přijde, zdali bude činit více znamení, než učinil tento?“

Farizeové zaslechli, že zástup si o něm šeptá takové 33 věci; i poslali velekněží a farizeové biřice, aby se ho 34 zmocnili.

Ježíš řekl: „Ještě na krátký čas budu mezi vámi a pak 35 odejdu k tomu, který mě poslal. Budete mne hledati, ale 36 nenaleznete, a kde já jsem, tam vy nemůžete přijíti.“

Židé se mezi sebou ptali: „Kampak chce tento člověk 35 jíti, že my ho nenajdeme? Snad nehodlá jíti do řecké 36 diaspory a učit tam Řeky? — Copak znamenají slova, 36 která řekl: »Budete mne hledati, ale nenaleznete, a kde 37 já jsem, tam vy nemůžete přijíti?«“

V poslední, nejslavnější den svátků stál Ježíš a hlasitě 37 mluvil: „Jestliže kdo žizní, přijď ke mně a pij. Kdo věří 38 ve mne — jak praví Písmo —, z jeho útroby poplynou 39 řeky živé vody.“ To řekl o Duchu, jehož se mělo 39

*) Odstavec 7, 16—24 vložen za 5, 47.

dostati těm, kdo v něj uvěřili. Dosud totiž nebylo Du- 1 ch a, poněvadž Ježíš nebyl ještě oslaven.

40 Když toto slovo uslyšeli někteří ze zástupu, říkali: „To 41 je opravdu prorok!“ Jiní říkali: „To je Kristus.“ Jiní 42 odírali: „Ale, což přijde Kristus z Galileje? Nepraví 43 Písmo, že Kristus přijde z potomstva Davidova a z ves- 44 nice Betléma, kde byl David?“ Tak nastala v zástupu 45 rozrůzka pro něho. Někteří z nich se ho chtěli zmocnit, 46 ale nikdo naň nevztáhl ruku.

45 Biřici se vrátili k velekněžím a k farizeům, a ti se jich 46 ptali: „Proč jste ho nepřivedli?“ Biřicové odpověděli: 47 „Nikdy žádný člověk nemluvil, jako mluví tento člověk.“ 48 Farizeové jim řekli: „Snad jste se i vy dali svěsti! Uv- 49 řil v něj některý z předních mužů nebo z farizeů? Leda 50 tenhle zástup, který nerozumí zákonu — kletba na něj!“ 51 Nikodém, jeden z nich, ten, který dříve k němu přišel, 52 namítá: „Smí podle našeho zákona býti odsouzen člověk, 52 dokud se nevyslechne a nejjistí se, co dělá?“ Odpověděli 53 mu: „Nejsi ty také z Galileje? Pátrej a přesvědč se, že 54 z Galileje nepovstávají proroci!“*)

*) Pozdější vložka z Hebrejského evangelia: 7, 53 až 54, 8, 11.

53 Všichni odešli jednotlivě domů.

8 Ježíš šel na horu Oliv.

2 Časně ráno se zas objevil ve svatyni; všechen lid se 3 shromáždil kolem něho, on se posadil a učil. Zákonici 4 a farizeové přivádějí ženu p ř i s t i ž e n o u p ř i c i z o - 4 l o ŷ t v í, postaví ji doprostřed a řeknou mu: „Mistře, 5 tato žena byla přistížena při činu v cizoložství. V zákoně 6 (nám) Mojžíš přikázal takové kamenovati. Co říkáš ty?“ 6 Tím jej chtěli pokoušeti, aby měli proč jej obžalo- 7 vati. Ježíš však se sehnul a prstem psal na zemi. Když 8 se ho nepřestávali ptáti, vzpřimil se a řekl (jim): „Kdo 8 z vás jest bez hříchu, hoď na ni první kamenem.“ Sehnul 9 se zas a psal na zemi. Když to uslyšeli, pojednou se vy- 10 tráceli, počínajíc staršími, až zůstal sám a žena před ním. 10 Ježíš se vzpřimil a řekl jí: „Ženo, kam se poděli? Nikdo 11 tě neodsoudil?“ Odpověděla: „Nikdo, pane.“ Ježíš řekl: 12 „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a od nynějška již nehřeš!“

Zase k nim Ježíš promluvil: „Já jsem světlo světa. 12 Kdo mne následuje, nebude chodit v temnosti, ale bude mít světlo života.“

Farizeové mu namítali: „Ty svědčíš sám o sobě. Tvé 13 svědectví není pravdivé.“

Ježíš jim odpověděl: „I když svědčím sám o sobě, mé 14 svědectví je pravdivé; neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy však nevíte, odkud přicházím nebo kam 15 jdu. Vy soudíte podle tělesné přirozenosti; já nesoudím nikoho. A soudím-li já, můj soud je pravdivý, protože 16 nejsem sám, ale jsem já a ten, který mě poslal. Ve vašem 17 zákoně přece je psáno, že svědectví dvou lidí je pravdivé. Já svědčím sám o sobě, a svědčí o mně Otec, který mě 18 poslal.“

Řekli mu: „Kde je tvůj otec?“ Ježíš odpověděl: „Ne- 19 znáte ani mne, ani mého Otce. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce.“

Tato slova mluvil u pokladny, když učil ve svatyni, 20 a nikdo se ho nezmocnil, poněvadž jeho hodina ještě nepřišla.

Ježíš k nim zase promluvil: „Já odcházím; budete 21 mne hledat, ale zemřete v mém hříchu. Kam já odcházím, tam vy nemůžete přijít.“

Židé říkali: „Snad se nechce sám zabít, že praví: 22 »Kam já odcházím, tam vy nemůžete přijít?“

I řekl jim: „Vy jste zdola, já jsem shora. Vy jste z to- 23 hoto světa, já nejsem z tohoto světa. Proto jsem vám 24 řekl, že zemřete v svých hříších. Neboť jestliže neuvěříte, kdo já jsem, zemřete v svých hříších.“

Ptali se ho: „Kdo jsi?“ Ježíš jim odpověděl: „Proč 25 s vámi vůbec mluvím? Mám mnoho, co bych o vás řekl 26 a soudil. Ale ten, který mě poslal, je pravdivý, a já mluvím světu to, co jsem od něho slyšel.“ Ale oni nepoznali, 27 že k nim mluví o Otci.

Ježíš pokračoval: „Až vyvýšíte Syna člověka, pak po- 28 znáte, kdo já jsem; sám ze sebe nečiním nic a mluvím, jak mě naučil Otec. Ten, který mě poslal, je se mnou. Ne- 29 nechal mne samotného, poněvadž já stále činím, co se líbí jemu.“

Když tak mluvil, mnoho jich uvěřilo v něho. Těm Ži- 30, 31

dům, kteří mu věřili, řekl Ježíš: „Setrváte-li v mém 32 slově, budete mými skutečnými učedníky; poznáte pravdu, a pravda vás učiní svobodnými.“

33 Namítli mu: „My jsme potomci Abrahamovi; nikdy jsme nebyli ničimi otroky. Jak můžeš říci: »Stanete se svobodnými?“

34 Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám pravím: 35 Kdokolí hřeší, je otrokem hříchu*). Otrok nezůstává 36 navždy v domě. Syn zůstává navždy. Jestliže vás tedy 37 Syn osvobodí, budete opravdu svobodnými. Víím, že jste potomci Abrahamovi. Ale usilujete mě zabít, poněvadž 38 mé slovo nenalézá u vás vstupu. Mluvíím, co jsem viděl u Otce. I vy tedy činíte, co jste slyšeli od svého otce.“

39 Odpověděli mu: „Náš otec je A b r a h a m.“ Ježíš jim řekl: „Jste-li děti Abrahamovy, činite, co činil Abraham; 40 ale vy usilujete zabít mne, člověka, který vám mluvil pravdu, jak ji slyšel od Boha. To Abraham nedělal. Vy činíte skutky svého otce.“

41 Odpověděli mu: „Nenarodili jsme se ze smilstva; má- 42 me jen jednoho Otce, Boha.“ Ježíš jim řekl: „Kdyby Bůh byl vašim otcem, milovali byste mne. Vždyť já jsem vyšel a pocházím od Boha. Nepřišel jsem sám od sebe, 43 ale on mě poslal. Proč nechápete mou řeč? Proto, že ne- 44 můžete slyšeti mé slovo. Vaším otcem je ďábel, a vy chcete činit, co váš otec žádá. On byl vrahem lidí od počátku, neobstál v pravdě, poněvadž v něm není pravdy. Kdokolí mluví lež, mluví z toho, co je mu vlastní, poně- 45 vadž je lhář a otec lži. Protože já mluvím pravdu, nevě- 46 říte mi. Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? Mluvíím-li prav- 47 du, proč vy mi nevěříte? Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Proto vy neslyšíte, že nejste z Boha.“

48 Židé mu odpověděli: „Což nemáme pravdu, že jsi Sa- 49 maritán a posedlý démonem?“ Ježíš řekl: „Nejsem posedlý démonem, ale ctím svého Otce, a vy mě zneuctíváte. Já se nestarám o vlastní oslavu. Jest kdosi, kdo se 50 o ni stará a soudí. Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo zachovává mé slovo, neužije smrti na věky.“

52 Židé mu namítli: „Teď jsme jisti, že jsi posedlý demo-

*) 34 „hříchu“ chybí v rukopisu D.

nem. Abraham zemřel i proroci, a ty pravíš: Kdo zachovává mou řeč, neokusí smrti na věky! Což jsi ty víc než 53 náš praotec Abraham, který přece zemřel? I proroci zemřeli. Co ze sebe děláš?"

Ježíš odpověděl: „Kdybych sám sebe oslavoval, má sláva 54 va by nebyla ničím. Můj Otec mě oslavuje, o kterém vy říkáte, že je vašim Bohem. Vy ho nechápete, ale já ho 55 znám. Kdybych řekl, že ho neznám, byl bych lhářem stejně jako vy. Ale znám jej a zachovávám jeho slovo. Váš praotec Abraham zaplesal, že uvidí můj den, i viděl 56 jej a zaradoval se.“

Židé mu řekli: „Padesát let ti ještě není, a Abraham tě 57 viděl?*" Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě, vpravdě vám 58 pravím: Dříve než se Abraham narodil, já jsem.“ 59 I zdvihli kameny, aby je po něm hodili. Ale Ježíš se skryl a odešel ze svatyně.

Cestou uviděl člověka slepého od narození. 9

Učedníci se ho zeptali: „Rabbi, kdo zhřešil: on sám 2 či jeho rodiče, že se narodil slepý?“ Ježíš odpověděl: 3 „Ani on nezhrěšil, ani jeho rodiče, ale na něm se mají zjevit skutky Boží. My musíme konati skutky toho, který 4 mě poslal, dokud je den; blíží se noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlem 5 světa.“

Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny kaši, přiložil mu tu kaši na oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníku Siloe“, což se překládá „Poslaný“. I šel, umyl se a vrátil se vidoucí.

Sousedé a ti, kdo jej dříve vídali, jak žebra, řekli: „Není 8 to ten, který sedával a žebрал?“ Jedni tvrdili, že je to on, 9 druhí říkali: „Není, ale je mu podobný!“ On řekl: „Jsem to já!“ Ptali se ho: „Jak to, že se ti otevřely oči?“ Odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal kaši, pomazal mi 10 oči a řekl mi: »Jdi k Siloe a umyj se!« Šel jsem tedy, umyl jsem se a prohlédl.“ Ptali se ho: „Kdo je ten člověk?“ Odpoví: „Nevím.“

Přivedou jej k farizeům, toho bývalého slepce. Byla 13, 14

*) „Abraham tě viděl?“ přeloženo podle rukopisu Alef – čtení lepší než běžné: „Abrahama jsi viděl?“

zrovna toho dne s o b o t a, kdy Ježíš udělal kaši a otevřel 15 mu oči. Také farizeové se ho znovu ptali, jak nabyl zraku, a on odpověděl: „Přiložil mi na oči kaši, umyl 16 jsem se a vidím.“ Někteří z farizeů tedy říkali: „Tento člověk není od Boha, poněvadž nezachovává sobotu.“ Jiní říkali: „Jak by mohl hříšný člověk činiti taková znamení?“ Neshodli se. Znova se tedy ptají slepce: „Co ty 17 o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to 18 prorok.“ Židé tedy o něm nechtěli věřit, že byl slepý a nabyl zraku, až zavolali rodiče toho člověka, který 19 nabyl zraku, a zeptali se jich: „Je to váš syn, o kterém říkáte, že se narodil slepý? Jak to tedy, že nyní vidí?“ 20 Jeho rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se 21 slepý narodil. Ale jak to, že nyní vidí, nevíme, ani nevíme, kdo mu otevřel oči. Zeptejte se jeho; je dospělý, ať mluví 22 sám za sebe.“ To řekli jeho rodiče, protože se báli Židů; neboť Židé se již usnesli, aby každý, kdo by o něm vyznal, že je Kristus, byl vyloučen ze synagogy. Proto jeho 23 rodiče řekli: Je dospělý, zeptejte se jeho!

24 Zavolali tedy po druhého toho bývalého slepce a řekli mu: „Vzdej Bohu čest! My víme, že ten člověk je hříšný.“ Odpověděl: „Je-li hříšný, nevím, ale jedno vím: že 25 jsem byl slepý a nyní vidím.“ Zeptali se ho tedy: „Co 26 s tebou učinil? Jak ti otevřel oči?“ Odpověděl jim: „Již jsem vám to řekl, ale vy jste nechtěli slyšet. Proč to chcete slyšet ještě jednou? Snad se chcete i vy státi jeho učedníky?“

28 Obořili se na něj: „Ty jsi jeho učedník! My jsme 29 učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, 30 ale o tomhle nevíme, odkud je.“ Ten člověk jim odpověděl: „To je právě divné, že vy nevíte, odkud je, ale otevřel mi oči; víme přece, že Bůh hříšníkům neslyší, ale slyší 31 toho, kdo je pobožný a činí jeho vůli. Od věčnosti nebylo 32 slycháno, aby někdo otevřel oči rozenému slepci. Kdyby 34 nebyl od Boha, nic by nemohl učiniti.“ Řekli mu: „Ty ses celý v hříších narodil a chceš nás poučovat?“ A vyhnali ho.

35 Ježíš uslyšel, že jej vyhnali; nalezl jej a řekl mu: 36 „Věříš ty v Syna člověka?“ On odpověděl: „A kdo je to, 37 abych v něj věřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděl jsi jej, mluví

s sebou; to je on.“ On děl: „Věřim, Pane,“ a padl před 38
ním na kolena.

Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu, aby ti, 39
kteří nevidí, viděli, a kteří vidí, oslepli.“ Farizeové, kteří 40
byli u něho, to uslyšeli a řekli mu: „Snad nejsme i my
slepí?“ Ježíš odpověděl: „Kdybyste byli slepi, neměli
byste viny. Vy však říkáte: »Vidíme«, a proto vaše vina 41
trvá.“

Pro tyto řeči se Židé zase neshodli. Mnozí z nich ří- 10
kali: „Je posedlý démonem a blázní. Proč ho poslouchá- 19,20
tete?“ Jiní říkali: „To nejsou slova posedlého. Což 21
může démon otevřít oči slepých?“ —*)

„Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo do ohrady ovcí 10
nevchází dveřmi, nýbrž přelézá jinudy, to je zloděj
a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je p a s t ý ř ovcí. Tomu 2, 3
dveřník otvírá; ovce slyší jeho hlas, on volá své ovce
jménem a vyvádí je. Když všechny své ovce vypustí, jde 4
před nimi, a ovce ho následují, protože znají jeho hlas.
Cizího však nenásledují, nýbrž utekou od něho, poněvadž 5
neznají hlas cizích.“

Toto přirovnání jim Ježíš řekl, ale oni nechápali, co jim 6
to praví.

Ježíš pokračoval: „Vpravdě, vpravdě vám pravím: Já 7
jsem p a s t ý ř**) ovcí. Všichni, kteří přišli přede mnou, 8
byli zloději a lupiči, ale ovce jich neposlouchaly.“

„Já jsem dveře. Kdo vchází mnou, bude spasen; 9
bude bezpečně vcházeti a vycházeti a najde pastvu. Zlo- 10
děj přichází jenom krást, zabíjet a hubit; já jsem přišel,
aby měly život a aby měly hojnost.“

„Já jsem dobrý p a s t ý ř. Dobrý pastýř nasazuje 11
život za ovce. Námezdný, který není pastýřem, jemuž 12
ovce nenáleží, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce
a prchá, vlk pak je rve a rozhání; vždyť je to námezdný 13
člověk, kterému na ovcích nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; 14
znám své ovce, a mé ovce znají mne, zrovna tak, jako 15

*) Odstavec 10, 19—21 se lépe hodí hned za 9, 41.

**) Dohad: na toto místo se lépe hodí „pastýř“; „dve-
ře“ teprve v. 9.

mne zná Otec a já znám Otce, a život*) dávám za ovce.
16 Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty mu-
sím přivést; uslyší můj hlas, a bude jedno stádo, jeden pa-
17 týř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život*), abych
18 jej zase přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám
od sebe. Mám moc dát jej, a mám moc zase jej vzít;
takový příkaz jsem dostal od Otce.“**)

22 Tehdy nastaly s v á t k y p o s v ě c e n í c h r á m u v J e-
23 r u z a l é m ě. Byla zima. Ježíš chodil v svatyni ve slou-
poví Salomounově.

24 Obklopili jej Židé a řekli mu: „Jak dlouho nás chceš
držeti v nejistotě? Jsi-li Kristus, řekni nám to zřetelně.“

25 Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte.
Skutky, které činím ve jménu svého Otce, svědčí o mně.

26 Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. Mé ovce
27, 28 slyší můj hlas, já je znám, ony mne následují, a já jim
dávám věčný život. Nezahynou na věky, nikdo mi jich
29 nevyrvé z ruky. Co mi dal můj Otec, je větší nade vše-
30 cko***) a nikdo nedovede nic vyrvat z Otcovy ruky. Já
a Otec jsme jedno.“

31 Tu si Židé zase přinesli kameny, aby jej kamenovali.

32 Ježíš pokračoval: „Ukázal jsem vám mnoho dobrých
skutků od Otce. Pro který skutek mě chcete kamenova-
vat?“

33 Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek tě nechceme ka-
menovat, ale pro rouhání, že se ty, pouhý člověk, činíš
Bohem.“

34 Ježíš pokračoval: „Což není psáno ve vašem zákoně:

35 »Řekl jsem: jste bohové? Jestliže ty, na které se obra-
cela Boží řeč, nazývá bohy — a Písmo nemůže býti zru-
36 šeno —, smíte vy tomu, koho Otec posvětil a poslal na
svět, říci: »Ty se rouháš«, protože jsem řekl: »Jsem Syn
37, 38 Boží?« Nečiním-li skutků svého Otce, nevěřte mi; pakli

*) svou duši.

**) Odstavec 10, 19—21 byl umístěn za 9, 41.

***) Jiné čtení: můj Otec, který mi je dal, je větší nade
všecko.

činím, i kdybyste mně nevěřili, věřte skutkům, abyste poznali a poznávali, že ve mně Otec a já v Otci.“

Zas usilovali zmocniti se ho, ale on unikl jejich rukám 39 a znovu odešel z a J o r d á n na místo, kde dříve Jan 40 křtíval, a zůstal tam. Mnozí k němu přišli a řekli: „Jan 41 sice neučinil žádného znamení, ale všechno, co Jan řekl o tomto muži, bylo pravdivé.“ A mnozí tam v něj uvěřili. 42

Byl nemocen jeden muž, jménem L a z a r z B e t a - 11 nie, vesnice Marie a její sestry Marty. To byla ta 2 Maria, která Pána pomazala mastí a vytřela mu nohy svými vlasy, a její bratr byl nemocen.

Sestry k němu poslaly se vzkazem: „Pane, hle, ten, 3 kterého miluješ, je nemocen.“ Když to Ježíš uslyšel, od- 4 pověděl: „To není nemoc k smrti, ale pro Boží oslavu, aby skrze ni Syn Boží byl oslaven.“

Ježíš miloval Martu a její sestru i Lazara. Když tedy 5, 6 uslyšel, že je nemocen, zůstal ještě dva dni v místě, kde byl. Potom teprve řekl svým učedníkům: „Vraťme se do 7 Judeje!“ Učedníci mu odpověděli: „Rabbi, zrovna teď 8 tě chtěli Židé ukamenovati, a zas tam jdeš?“ Ježíš řekl: 9 „Nemá den dvanáct hodin? Kdo ve dne chodí, neklopýtne, poněvadž vidí světlo tohoto světa. Chodí-li však 10 v noci, klopýtne, poněvadž v něm není světla.“

To řekl a potom dodal: „Náš přítel Lazar usnul. Ale 11 jdu, abych jej probudil.“ Učedníci mu odpověděli: „Pane, 12 usnul-li, bude zachráněn.“ Ježíš mluvil o jeho smrti, ale 13 oni si mysleli, že mluví o usnutí spánkem. Tu jim Ježíš 14 řekl zřetelně: „Lazar zemřel; jsem rád, že jsem tam ne- 15 byl, k vůli vám, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu!“

Tomáš řečený Didymus-Dvojče řekl svým spolu- 16 učedníkům: „Pojďme i my, abychom s ním podstoupili smrt.“

Když Ježíš přišel, shledal, že je již čtyři dni v hrobě. 17 Betania byla blízko Jeruzaléma, asi na patnáct stadií*). 18 Mnoho Židů přišlo k Martě a k Marii, aby ji potěšili nad 19 bratrem.

Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, šla mu naproti. 20

*) Tři kilometry.

21 Maria seděla v domě. Marta oslovila Ježíše: „Pane, kdy- 22 bys tu byl býval ty, nebyl by můj bratr zemřel. Ale i teď 23 — vím, že, cokoli bys žádal od Boha, Bůh ti dá.“ Ježíš 24 jí řekl: „Vstane tvůj bratr.“ Marta mu odpověděla: „Vím, 25 že vstane při vzkříšení v poslední den.“ Ježíš jí řekl: „Já 26 jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, 27 bude živ; a každý, kdo je živ a věří ve mne, nezemře na 28 věky. Věříš tomu?“ Odpověděla: „Ano, Pane; uvěřila 29 jsem, že ty jsi Kristus, Syn Boží, který má přijíti na 30 svět.“

28 Když to řekla, odešla, zavolala tajně svou sestru Marii 29 a oznámila jí: „Mistr je tu a volá tě.“ Jak to Marie usly- 30 šela, rychle vstala a šla k němu. Ježíš ještě nedošel do vesnice, nýbrž byl teprve na místě, kam mu Marta přišla naproti.

31 Když Židé, kteří s ní byli v domě a těšili ji, uviděli, že 32 Marie rychle vstala a vyšla, šli za ní; mysleli si, že jde k hrobu, aby se tam vynakala. Když tedy Marie došla, kde byl Ježíš, a uviděla jej, klesla mu k nohám a řekla: „Pane, kdybys tu byl býval, nebyl by můj bratr zemřel.“ 33 Když Ježíš viděl, jak pláče a jak Židé s ní přišli pláčící, rozhorlil se v duchu, vzrušil se a zeptal se: „Kam jste 34 jej položili?“ Odpověděli mu: „Pane, pojď se podívat!“ 35, 36 Ježíš zaslzel, takže Židé říkali: „Hle, jak jej miloval!“ 37 Někteří z nich řekli: „Což nemohl tento muž, který otevřel oči slepému, dokázati, aby nezemřel?“

38 Ježíš se znova rozhorlil v nitru a přichází k hrobu. Byla 39 to jeskyně, a na ní ležel kámen. Ježíš rozkáže: „Zdvih- 40 něte kámen!“ Sestra zemřelého, Marta, jej varuje: „Pane, 41 již zapáchá, vždyť jsou tomu čtyři dni!“ Ježíš jí odpo- 42 věděl: „Neřekl jsem ti, že budeš-li věřiti, uvidíš slávu Boží?“ Zvedli tedy kámen.

41 Ježíš obrátil oči vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, že jsi 42 mě uslyšel. Věděl jsem ovšem, že mě vždycky slyšíš, ale jde mi o zástup, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“

43 Po tom slově silným hlasem zavolal: „Lazare, pojď 44 ven!“ Mrtvý vyšel, svázan na rukou i na nohou prostěradly a s tváří zahalenou šátkem. Ježíš jim rozkázal: „Rozvažte jej a nechte jej odejti.“

Tu mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a uviděli, co učil, uvěřili v něho. Ale někteří z nich odešli k farizeům a pověděli jim, co Ježíš učinil.

Velekněží a farizeové svolali synedrium a radili se: „Co 47 máme dělati? Vždyť ten člověk činí mnoho znamení? Ne- 48 cháme-li jej tak, všichni v něho uvěří, a pak přijdou Ří- mané a vezmou nám svaté místo i lid.“

Jeden pak z nich, Kaifáš, jenž byl onoho roku vele- 49 knězem, jim řekl: „Vy pranicemu nerozumíte, ani nemy- 50 slíte na to, že je ve vás prospěch, aby jeden člověk ze- mřel za lid, a ne, aby zahynul všechen národ.“ To neřekl 51 ze sebe, ale, že byl veleknězem onoho roku, prorokoval, že Ježíš musí zemřít za národ, a nejen za národ, nýbrž také 52 proto, aby dítky Boží rozptýlené shromáždil v jednotu. Od onoho dne tedy se uradili, že jej zabijí. 53

Proto Ježíš nechodil již veřejně mezi Židy, nýbrž ode- 54 šel tamodtud do krajiny blízko pouště do města řeče- ného Efraim, a tam pobýval s učedníky.

Bylo krátce před židovským svátkem Pa- 55 scha, a mnozí z té krajiny se ubírali do Jeruzaléma před těmi svátky Pascha, aby se očistili. I hledali Ježíše, 56 stávali pohromadě ve svatyni a říkali: „Co myslíte? Jistě že přijde na svátky?“

Velekněží pak a farizeové vydali příkazy, aby, kdo zví, 57 kde je, to oznámil, aby se ho mohli zmocniti.

Šest dní před svátky Pascha přišel Ježíš do 12 Betanie, kde bydlil Lazar, kterého Ježíš vzkřísil z mrtvých. Připravili mu tam večeri, a Marta poslu- 2 hovala. Lazar byl jeden z těch, kdo s ním seděli u stolu. Marie vzala libru pravé vzácné nardové masti, pomazala 3 Ježíšovi nohy a třela mu je svými vlasy. Celý dům se naplnil vůní masti. Jidáš Iskariotský, jeden ze dvanácti, 4 ten, který jej měl zraditi, řekl: „Proč nebyla tato mast 5 prodána za tři sta denárů*) a peníze dány chudým?“ To 6 řekl, ne že by se staral o chudé, ale že byl zloděj a že, ježto měl měšec, ukrádal, co do něho bylo vkládáno. 7 Ježíš odpověděl: „Nech ji, ať to uchová ke dni mého

*) asi tři sta korun.

8 pohřbu. Vždyť chudé máte vždycky s sebou, ale mne ne- máte vždycky.“

9 Četný zástup Židů se dověděl, že je tam; i přišli nejen k vůli Ježíšovi, ale aby uviděli Lazara, kterého vzkřísil z mrtvých.

10, 11 Velekněží pak se uradili, že zabijí také Lazara, protože mnoho Židů k vůli němu odcházelo a začínalo věřit v Je- žíše.

12 Druhého dne četný zástup, který přišel na svátky, když 13 uslyšel, že Ježíš jde do Jeruzaléma, vzal palmové větve, vyšel mu naproti a křičel:

„Hosanna,
požehnán buď ten, který přichází ve jménu Páně,
izraelský král!“

14 Ježíš nalezl oslátka a posadil se na ně, jak je psáno:

15 »Neboj se, dcero sionská!
Hle, tvůj král přichází,
sedě na oslátku.«

16 Jeho učedníci to s počátku nechápali, ale když byl Je- žíš oslaven, tu si vzpomněli, že to bylo o něm psáno a že mu to proto tak učinili.

17 Zástup, který s ním byl, když Lazara zavolal z hrobu 18 a vzkřísil z mrtvých, vydával o něm svědectví. Proto mu také zástup vyšel naproti, neboť uslyšeli, že on učinil 19 toto znamení. Farizeové si řekli: „Vidíte, že nic nepoří- díte! Hle, svět se dal za ním!“

20 Mezi těmi, kteří se ubírali, aby o svátcích vykonali 21 bohoslužbu, byli někteří Řekové. Ti přišli k Filí- povi z galilejské Betsaidy a prosili ho: „Pane, chceme 22 viděti Ježíše.“ Filip jde a řekne to Ondřejovi; Ondřej a Filip jdou a povědí to Ježíšovi.

23 Ježíš jim odpoví: „Přišla hodina, aby byl oslaven Syn 24 člověka. Vpravdě, vpravdě vám pravím, nepadne-li pše- ničné zrno do země a neodumře, zůstane samo. Odumře- li však, vydá mnoho plodů.“

25 „Kdo miluje svůj život*, ztratí jej; kdo nenávidí svůj život na tomto světě, zachová jej pro věčný život.“

26 „Jestliže mi kdo slouží, ať mne následuje; kde jsem

*) svou duši.

já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec jej poctí.“

„Nyní je má duše rozechvěna. Co mám říci? Otče, zachraň mě od této hodiny? Ne, vždyť jsem právě proto přišel k této hodině. Otče, oslav své jméno!“²⁸

Ozval se hlas z nebe: „Oslavil jsem je a ještě oslavím.“

Zástup, který tam stál a to uslyšel, říkal, že zahřmělo; ²⁹ jiní říkali: „Anděl k němu promluvil.“

Ježíš odpověděl: „Tento hlas se ozval ne k vůli mně, ³⁰ ale k vůli vám. Nyní nastává soud tohoto světa. Nyní ³¹ bude vládce tohoto světa vypuzen. Já pak, až budu vy- ³² výšen ze země, všechny lidi potáhnu k sobě.“ To řekl, ³³ aby naznačil, jakou smrtí měl umřítí.

Zástup mu odpověděl: „My jsme slyšeli ze zákona, že ³⁴ Kristus zůstává na věky; jak můžeš ty říkati, že Syn člověka musí být vyvýšen? — Kdo je ten Syn člověka?“ Ježíš jim řekl: „Ještě na krátký čas je mezi vámi světlo. ³⁵ Chodte, dokud máte světlo, aby vás nezachvátila tma; kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Pokud máte světlo, věřte ³⁶ v světlo, abyste byli syny světla*.“

Toto pověděl Ježíš, pak odešel a skryl se před nimi.

Ježíš hlasitě zvolal: „Kdo věří ve mne, ne ve mne ⁴⁴ věří, nýbrž v toho, který mě poslal; a kdo mne zří, ⁴⁵ zří toho, který mě poslal. Já jsem přišel na svět jako ⁴⁶ světlo, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. Slyší-li kdo mé řeči, ale nezachovává jich, nesoudím ho ⁴⁷ já; neboť jsem nepřišel, abych soudil svět, ale abych spasil svět. Kdo mne zavrhuje a nepřijímá mých řečí, ⁴⁸ má svého soudce: slovo, které jsem promluvil, jej bude souditi v poslední den, poněvadž já jsem nemluvil sám ⁴⁹ ze sebe, ale sám Otec, který mě poslal, mi dal, co mám říkati a co mám mluvit. Já pak vím, že jeho příkaz ⁵⁰ je věčný život. Co tedy mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec.“

Ačkoliv tolik velikých znamení učinil před nimi, nevě- ³⁷ řili v něho, aby se splnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: ³⁸

»Pane, kdo uvěřil našemu kázání?
a komu se zjevilo ráme Páně?«

*) Sem se hodí jako pokračování 12, 44—50.

³⁹ Proto nemohli věřiti, že Izaiáš dále pravil:

⁴⁰ »Oslepil jim oči a zatvrdil jim srdce, aby neviděli, ač mají oči, aby nechápali, ač mají rozum, neobrátili se a já jich neuzdravil.«

⁴¹ To řekl Izaiáš, poněvadž viděl jeho slávu a mluvil ⁴² o něm. Přece však i z předních mužů mnoho jich uvěřilo v něho, ale pro farizeje se k tomu nepřiznali, aby nebyli ⁴³ vyloučeni ze synagogy; neboť milovali slávu lidskou víc, než slávu Boží.*)

¹³ Před svátky Pascha Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby přešel z tohoto světa k Otci, když prokázal lásku k svým, kteří byli na světě, a miloval je až do konce.

² Při večeři, když ďábel již byl vnukl do srdce Jidášovi, ³ synu Šimona, Iškariotskému, aby jej zradil — poněvadž Ježíš věděl, že mu Otec všechno dal do rukou, a že vyšel od ⁴ Boha, a odchází k Bohu —, vstane od večere, svlékne šat, ⁵ vezme zástěru a přepásá se jí. Potom nalije vody do umyvadla a začne umývati učedníkům nohy a vytíráti zástěrou, kterou byl přepásán. Přejde tedy k Šimonovi Petrovi. ⁶ Ten mu řekne: „Pane, ty mi myješ nohy?“ Ježíš mu odpovéděl: „Ty nyní nechápeš, co já činím, ale potom tomu ⁸ porozumíš.“ Petr řekne: „Nikdy, až na věky, mi nebudeš mýti nohy!“ Ježíš odpověděl: „Neumyji-li tě, nebudeš ⁹ mítí podílu se mnou.“ Šimon Petr řekne: „Pane, pak nejen mé nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu odpoví: „Kdo je vykoupan, nepotřebuje, aby se ještě umyl**), nýbrž je ¹¹ celý čistý. I vy jste čisti, ale ne všichni.“ Znal totiž zrádce proto řekl: „Ne všichni jste čisti.“

¹² Když jim tedy umyl nohy, zase si oblékl šat, usedl a ¹³ řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil? Vy mě nazýváte ¹⁴ mistrem a Pánem, a dobře říkáte; jsem jím. Jestliže tedy já, váš Pán a mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte je- ¹⁵ den druhému mýti nohy. Dal jsem vám totiž příklad, aby-

*) Co následuje v pořadu obvyklého textu 12, 44—50, bylo umístěno dříve za 36. veršem 12. kapitoly.

***) Dodatek: kromě nohou.

ste i vy činili, jak jsem já učinil vám. Vpravdě, vpravdě 16
vám pravím: Služebník není víc než jeho pán, posel*)
není víc než ten, kdo jej poslal. Chápete-li to, blažení jste, 17
činíte-li tak.“

„Nemluví ovšem o vás o všech; vím, které jsem si 18
vyvolil. Ale aby se naplnilo Písmo: »Ten, který se mnou
jí chléb, zvedl proti mně patu«. Pravím vám to nyní, dří- 19
ve než se to stane, abyste věřili, až se to stane, že já to
jsem.“

„Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo přijímá toho, 20
koho já posílám, přijímá mne; kdo pak přijímá mne, při-
jímá toho, kdo mě poslal.“

Když to Ježíš řekl, rozechvěl se v duchu a vydal svě- 21
dectví: „Vpravdě, vpravdě vám pravím, že jeden z vás
mě zradí.“ Učedníci hleděli jeden na druhého, byli na 22
rozpacích, o kom mluví. Jeden z jeho učedníků seděl sklo- 23
něn na prsa Ježíšova, ten, kterého Ježíš miloval. Šimon 24
Petr na něj kývne a řekne mu: „Zeptej se, kdo je ten,
o němž mluví.“ On se tedy nachýlí Ježíšovi na ňadra 25
a zeptá se: „Pane, kdo to je?“ Ježíš odpoví: „Ten je to, 26
kterému omočím a podám sousto.“ Omoči tedy sousto,
vezme a dá Jidášovi, synu Šimona Iškariotského. Po tom 27
souste vstoupil do něho satan. Ježíš mu řekne: „Co chceš
učiníti, učíš rychle!“ Ze stolovníků nikdo nerozuměl, 28
nač mu to řekl. Někteří myslii — poněvadž Jidáš měl 29
měsíc —, že mu Ježíš nařizuje: „Nakup, čeho potřebujeme
na svátky,“ neb aby něco dal chudým. On tedy vzal sou- 30
sto a hned odešel. Byla noc.

Když odešel, Ježíš mluví: 31

„Nyní byl oslaven Syn člověka, a Bůh byl oslaven 32
v něm. Byl-li Bůh v něm oslaven, i jeho Bůh oslaví v so-
bě, a oslaví jej hned.“

„Dítky, budu s vámi již jen krátký čas; budete mě hle- 33
dati, a jako jsem řekl Židům: »Kam já odcházím, vy ne-
můžete přijíti«, tak nyní pravím i vám.“

„Dávám vám nový příkaz, abyste se milovali vespolek; 34
jako jsem já vás miloval, abyste se i vy milovali vespolek.

*) V originálu „apoštol“, což znamená „posel“.

35 Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li
míti lásku vespolek.“

36 Šimon Petr se ho zeptá: „Pane, kam jdeš?“ Ježíš od-
pověděl: „Kam já jdu, tam mne nyní nemůžete následo-
37 vati; později však mne budeš moci následovati.“ Petr se
zeptá: „Pane, proč tě nemohu následovati nyní? Svůj
38 život*) za tebe položím!“ Ježíš odpoví: „Svůj život za
mne položíš? Vpravdě, vpravdě ti pravím: Než kohout za-
kokrhá, třikrát mě zapřeš.“

14 „Vaše srdce ať se nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve
2 mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků.
Kdyby tomu tak nebylo, což bych vám byl řekl, že vám
3 jdu připravit místo? Jdu-li vám připravit místo, vrátím
4 se a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde já jsem. Ce-
stu, kam jdu, znáte.“

5 Tomáš řekne: „Pane, nevíme, kam jdeš; jak můžeme
6 znáti cestu?“ Ježíš mu odpoví: „Já jsem cesta,
7 pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze
8 mne. Kdybyste mne znali, znali byste i mého Otce. Od
nynějška již ho znáte a vidíte.“

8 Filip řekne: „Pane, ukaž nám Otce, a to nám
9 stačí.“ Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi,
10 a neznáš mne, Filipe? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak
11 tedy můžeš říci: »Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem
v Otci a Otec je ve mně?“

„Řeči, které vám mluvím, neříkám sám od sebe. Otec,
11 který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já
12 jsem v Otci a Otec je ve mně; věřte aspoň pro ty skut-
13 ky. Vpravdě, vpravdě vám pravím: Kdo věří ve mne, i on
14 sám bude činiti skutky, které já činím, ano ještě větší
15 bude činiti. Neboť já jdu k Otci a učiním, začkoli byste
16 prosili v mém jménu, aby Otec byl oslaven v Synovi. Bu-
17 dete-li oč prositi v mém jménu, učiním to.“

15, 16 »Milujete-li mě, zachovávejte mé příkazy. Já budu pro-
siti Otce, a on vám dá jiného Přímluvce**), aby s vá-
17 mi byl na věky, Duch a pravdy. Svět ho nemůže po-

*) svou duši.

**) „Parakletos“ — přímluvce, těšitel.

stihnouti, poněvadž ho nezří a nepoznává. Vy jej znáte, poněvadž přebývá s vámi a bude ve vás. Neopustím vás jako sirotky. Přijdu k vám. Za krátkou chvíli svět mne již neužří, ale vy mě uzříte, poněvadž já jsem živ a vy také budete živi. V onen den poznáte, že já jsem v svém Otci a vy ve mně jako já ve vás. Kdo má mé příkazy a zachovává je, ten mě miluje; kdo pak mě miluje, bude milován od mého Otce, a já jej budu milovati a zjevím se mu.“

Otáže se ho Judas ne Iškariotský: „Pane, pro kterou příčinu se chceš zjeviti nám, ale světu ne?“ Ježíš mu odpovéděl: „Miluje-li mě kdo, bude zachovávatí mé slovo, a Otec jej bude milovati, a k němu přijdeme a učiníme si u něho příbytek. Kdo mne nemiluje, nezachovává svých slov. Slovo pak, jež slyšíte, není mé, nýbrž slovo Otce, který mě poslal.“

„To jsem vám mluvil, dokud jsem byl s vámi. Přímly u v c e pak, D u c h s v a t ý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“

„Zanechávám vám pokoj, svůj pokoj vám dávám; nedávám vám pokoj, jako dává svět. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. Slyšeli jste, že jsem vám řekl: »Jdu« a »přijdu k vám.« Milujete-li mě, zaradovali byste se, že odcházím k Otci, poněvadž Otec je víc než já. Nyní pak jsem vám to pověděl, dříve než se to stane, abyste věřili, až se to stane. Již s vámi nebudu mnoho mluvit; neboť 30 přichází vládce světa. Na mne ovšem nemá práva, ale svět má poznati, že miluji Otce a činím, jak mi přikázal Otec.

Vstaňte, pojďme odtud!“

„Já jsem pravý vinný kmen, a můj Otec jest vinař. Odřezává každý výhonek na mně, který nenese ovoce, a čistí každý, který nese ovoce, aby nesl ještě víc ovoce. — Vy jste již čisti pro slovo, které jsem vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás; jako výhonek nemůže nésti ovoce sám od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste vý-

honky. Kdo zůstává ve mně — a já v něm —, jenom ten nese mnoho ovoce, poněvadž beze mne nemůžete činiti nic. Kdyby někdo nezůstal ve mně, bude vyvržen ven jako výhonek a uschne; sbírají je pak, házejí do ohně, a hoří. Zůstanete-li ve mně a mé řeči zůstanou ve vás, poproste, oč chcete, a dostane se vám toho. V tom byl oslaven můj Otec, že nesete mnoho ovoce a stanete se mámi učedníky.“

„Jako mne miloval Otec, tak jsem i já miloval vás. Zůstanete v mé lásce. Budete-li zachovávatí mé příkazy, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával příkazy svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“

„To jsem vám mluvil, aby radost, která jest ve mně, byla i ve vás a aby se vaše radost dovršila. To je můj příkaz, a byste milovali jeden druhého, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásky, než je ta, aby někdo položil svůj život*) za své přátele. Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji. Již vás nenazývám služebníky, poněvadž služebník neví, co jeho pán činí; vás jsem nazval přáteli, poněvadž jsem vám uvedl ve známost všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, nýbrž já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a aby vaše ovoce bylo trvalé, a Otec vám dá, začkolí byste ho prosili v mém jménu. To vám prikazuji, abyste se milovali vespolek.“

„Nenávidí-li vás svět, považte, že mne měl v nenávisti dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co jest jeho. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: »Služebník není víc než jeho pán.« Když pronásledovali mne, i vás budou pronásledovatí. Když zachovali mé slovo, budou zachovávatí také vaše. Ale to všechno vám učiní pro mé jméno, poněvadž neznají toho, který mě poslal. Kdybych nebyl přišel a nepromluvil k nim, neměli by viny. Nyní však nemají výmluvy pro svou vinu. Kdo nenávidí mne, také mého Otce nenávidí. Kdybych nebyl mezi nimi vykonal skutky, jaké nevykonal nikdo jiný, neměli by viny. Ale takto viděli, a

*) svou duši.

přece nenáviděli jak mne, tak mého Otce. To proto, aby 25 se naplnilo slovo napsané v jejich zákoně: »Pojali mě v nenávisť pro nic.«

„Až přijde P ř í m l u v c e, kterého vám pošlu od Otce, 26 Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten bude svědčiti o mně. I vy budete svědčiti, poněvadž jste se mnou od 27 začátku.“

„To jsem vám mluvil, abyste se nedali svěsti k odpad- 16 nutí*). Budou vás vylučovati ze synagog; ano blíží se 2 hodina, že, kdo vás zabije, bude si mysliti, že tím prokazuje službu Bohu. To vám budou činit, poněvadž nepo- 3 znali Otce ani mne. Ale to jsem vám mluvil, abyste si, 4 až se přiblíží hodina toho, vzpomněli na to, že jsem vám to řekl. Od začátku jsem vám to neříkal, poněvadž jsem byl s vámi. Nyní však jdu k tomu, který mě poslal, 5 a nikdo z vás se mne neptá: »Kam jdeš?« Ale že jsem 6 vám to mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Ale mluvím 7 vám pravdu: jest vám prospěšno, abych odešel. Kdybych neodešel, Přímluvce by k vám jistě nepřišel. Jestliže však 8 půjdu, pošlu jej k vám. Až přijde, usvědčí svět z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu; z hříchu, poněvadž ve mne 9 nevěří; ze spravedlnosti, poněvadž odcházím k Otci a vy 10 mne již neuzříte; ze soudu, poněvadž vládce tohoto 11 světa**) jest již souzen.“

„Mám vám ještě mnoho co říci, ale vy byste to nyní 12 nesnesli. Až však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do 13 celé pravdy; neboť nebude mluvit sám ze sebe, nýbrž bude mluvit, co slyší, a oznámí vám, co má přijíti. On 14 mne oslaví, poněvadž vezme z mého a oznámí vám to. Všecko, co má Otec, jest mé; proto jsem řekl, že vezme 15 z mého a vám to oznámí.“

„Již jen krátký čas, a neuzříte mne, a zase za krátký 16 čas mě spatříte.“ Někteří z učedníků se mezi sebou tá- 17 zali: „Co nám to mluví: »Za krátký čas mne neuzříte, a zase za krátký čas mě spatříte?« a »Odcházím k Otci?« Říkali: „Co to praví »za krátký čas?« Nevíme, co mluví.“ 18 Ježíš poznal, že se ho chtějí tázati, a řekl jim: „Na to 19

*) abyste se nepohoršili.

**) t. j. ďábel.

se mezi sebou ptáte, že jsem řekl: »Za krátký čas mne 20 neuzříte a zase za krátký čas mě spatříte?« Vpravdě, vpravdě vám pravím, budete plakati a naříkati, ale svět se bude radovati; budete zarmoučeni, ale váš zármutek 21 se promění v radost. Žena, když rodí, má zármutek, poněvadž nastala její chvíle; když se však narodí dítě, již nevzpomíná na úzkost, pro radost, že se na svět na- 22 rodil člověk. I vy tedy nyní máte zármutek. Uvidím vás však zas, a vaše srdce se bude radovati, a vaší radosti 23 vám nikdo nevezme. Toho dne se mne již nebudete na nic tázati.“

„Vpravdě, vpravdě vám pravím: Budete-li Otce o něco 24 prositi, dá vám to v mém jménu. Dosud jste za nic neprosili v mém jménu; prostě, a dostane se vám, aby byla 25 vaše radost dovršena.“ — „Toto jsem vám mluvil v obrazech. Blíží se hodina, kdy vám již nebudu mluvit v obrazech, nýbrž zřetelně vám budu dávatí zvěst o Otci. 26 V onen den budete prositi v mém jménu; neříkám vám, 27 že já budu žádati Otce za vás; vždyť sám Otec vás mluje, poněvadž jste vy mne měli v lásce a věřili jste, že 28 jsem vyšel od Otce. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otci.“

29 Učedníci mu řekli: „Hle, nyní mluvíš zřetelně, neříkáš žádného obrazu. Nyní víme, že víš všechno a nepotřebuješ, 30 aby se tebe někdo tázal. Podle toho věříme, že jsi od Boha vyšel.“

31, 32 Ježíš jim odpověděl: „Teď věříte? Hle, blíží se hodina, ano, již přišla, kdy se rozprchnete každý do svého domu a mne zanecháte samotného. Ale nejsem samotný, poně- 33 vadž Otec je se mnou. To jsem vám mluvil, abyste ve mně měli pokoj. Ve světě budete mítí soužení. Ale buďte zmužili. Já jsem zvítězil nad světem.“

17 To promluvil Ježíš, obrátil oči k nebi a řekl: „Otče, přišla hodina. Oslav svého Syna, aby Syn 2 oslavil tebe, jako jsi mu dal moc nade všemi lidmi, aby 3 jím dal vše, co jsi dal jemu, totiž život věčný. Život 4 věčný pak jest, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“

5 „Já jsem tebe oslavil na zemi, když jsem dovršil dílo,

které jsi mi dal, abych činil. Nyní oslav ty mne, Otče, 5 u sebe slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než svět povstal.“

„Zjevným jsem učinil tvé jméno lidem, které jsi mi dal 6 ze světa (byli tvoji, a mně jsi je dal, a zachovali tvé slovo). Nyní poznali, že všecko, co jsi mi dal, je od tebe, 7 neboť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim a oni je přijali, poznali, že jsem opravdu od tebe vyšel, a uvěřili, že jsi mě poslal.“

„Prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které 9 jsi mi dal, neboť jsou tvoji; všecko mě je i tvé a všecko 10 tvé je i mé, a došel jsem v nich slávy. Již nejsem ve 11 světě, ale oni jsou ve světě; já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je v mém jménu, jež jsi mi dal, aby byli jedno jako my. Dokud jsem byl s nimi, já jsem je zachovával 12 v tvém jménu, jež jsi mi dal; chránil jsem je, nikdo z nich nezahynul, kromě syna zatracení, — aby se naplnilo Písmo. Nyní jdu k tobě a toto mluvím ve světě, aby měli 13 mou radost dovršenu v sobě. Já jsem jim dal tvé slovo. 14 Svět jich nenáviděl, poněvadž nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa. Nežádám, abys je vzal ze světa, ale abys 15 je uchoval zlého. Ze světa nejsou, jako já nejsem ze světa. 16 Posvěť je pravdou; tvé slovo je pravda. Jako jsi mne 17, 18 poslal do světa, i já jsem poslal je do světa. Pro ně se 19 posvěcují, aby také oni byli posvěceni pravdou.“

„Prosím nejen za tyto, nýbrž i za ty, kteří pro jejich 20 slovo věří ve mne: ať všichni jsou jedno; jako 21 ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak ať také oni jsou v nás, aby svět věřil, že jsi ty mě poslal. Slávu, kterou jsi dal 22 mně, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno — já v nich a ty ve mně —, ať jsou dokonale uvedeni v jed- 23 notu, aby svět poznal, že jsi ty mě poslal a žeš je miloval, jako jsi miloval mne. Otče, chci, abys to, co jsi dal 24 mně, dal i jim, aby, kde jsem já, i oni byli se mnou a patřili na mou slávu, kterou jsi mi dal, poněvadž jsi mě miloval před založením světa. Spravedlivý Otče, svět tě ne- 25 poznal, ale já jsem tě poznal, a tito poznali, že ty jsi mě poslal. Uvedl jsem jim v známost tvé jméno a ještě uve- 26 du, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich, a abych byl já v nich.“

18 Po těch slovech vyšel Ježíš se svými učedníky za by- s t ř i n u C e d r ů, kde byla z a h r a d a; vešel do ní s učedníky.

2 Znal pak J i d á š, který jej zrazoval, to místo, neboť 3 Ježíš se tam často shromažďoval s učedníky. Jidáš si tedy přibral vojenskou četou a od veleknězi a farizeů bířice a šel tam s pochodněmi, s lampami a se zbraněmi.

4 Ježíš věděl všecko, co na něj má přijíti; i vystoupil 5 a otázal se jich: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Je- ž í š e Nazorejského!“ Řekl jim: „To jsem já.“ Jidáš, kte- 6 rý jej zrazoval, stál s nimi. Jak jim Ježíš řekl: „To jsem 7 já,“ ustoupili a padli na zem. Zeptal se jich po druhém: 8 „Koho hledáte?“ Oni řekli: „Ježíše Nazorejského!“ Ježíš 9 odpověděl: „Řekl jsem vám přece, že jsem to já. Hledá- te-li mne, nechte tyto odejít“, to aby se naplnilo slovo, jež měl na mysli: »Z těch, které jsi mi dal, jsem neztratil ani jednoho.«

10 Šimon Petr, který měl meč, vytasil jej, sekl po vele- knězově služebníkovu a uťal mu pravé ucho; služebník se 11 jmenoval Malchus. Ježíš rozkázal Petrovi: „Zastrč meč do pochvy! Což nemám pítí číši, kterou mi dal Otec?“ 12 Četa s důstojníkem a židovští bířici zatkli a svázali 13 Ježíše a vedli jej napřed k A n n á š o v i. Annáš totiž 14 byl tchán Kaifáše, který byl veleknězem toho roku; Kai- fáš pak byl ten, který poradil Židům, že je prospěšnější, aby jeden člověk zemřel za lid.*)

19 Velekněz vyslyšel Ježíše o jeho učednicích a o jeho 20 učení. Ježíš mu odpověděl: „Mluvil jsem veřejně světu. Vždycky jsem učival v synagoze a ve svatyni, kde se scházejí všichni Židé, a nic jsem nemluvil v tajnosti. 21 Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem 22 jim mluvil. Hle, ti vědí, co jsem řekl.“ Když to řekl, jeden z bířiců, jenž při tom stál, dal Ježíšovi políček a řekl: 23 „Tak odpovídáš veleknězovi?“ Ježíš mu odpověděl: „Řekl-li jsem něco špatného, vydej svědectví, že je to špatné. Pakli jsem mluvil dobře, proč mě biješ?“

24 Annáš tedy jej poslal svázaného k veleknězi K a i f á š o v i.

*) Odstavec 18, 19—24 se lépe hodí mezi v. 14. a 15.

Ježíše následoval Šimon Petr a ještě jeden učedník. 15 Tento učedník byl znám veleknězi i vešel s Ježíšem do dvora veleknězova, Petr pak stál u dveří venku. Ten dru- 16 hý učedník, známý veleknězův, vyšel, promluvil s vrátnou a zavedl Petra dovnitř. I zeptala se služka vrátná Petra: 17 „Nejsi ty také z učedníků tohoto člověka?“ Odpověděl: „Nejsem.“ Stáli tam služebníci a biřicové, kteří si udělali 18 oheň, protože bylo zima, a ohřívali se. I Petr stál s nimi a ohříval se.

I řekli mu: „Nejsi ty také z jeho učedníků?“ On zapřel 25 a odpověděl: „Nejsem.“ Jeden z veleknězových služeb- 26 níků, příbuzný toho, kterému Petr utal ucho, řekl: „Což- pak jsem tě neviděl v zahradě s ním?“ Petr zase zapřel, 27 a právě kohout zakokrhál.

Vedli tedy Ježíše od Kaifáše do pretoria*). (Bylo 28 časně ráno.) Sami nevešli do pretoria, aby se neposkv- nili, nýbrž aby mohli jisti beránka.

Vyšel tedy Pilát k nim a řekl: „Jakou žalobu máte 29 proti tomuto člověku?“ Odpověděli mu: „Kdyby to ne- 30 byl zločinec, nevydali bychom ti ho.“ Pilát jim řekl: „Vez- 31 měte si jej sami a suďte ho podle svého zákona.“ Židé mu odpověděli: „My nemáme práva nikoho popraviti“, to 32 aby se naplnilo Ježíšovo slovo, kterým naznačoval, jakou smrti měl umřít. Pilát se vrátil do pretoria, zavola- 33 Ježíše a řekl mu: „Jsi židovským králem?“ Ježíš odpověděl: 34 „Říkáš to sám ze sebe, či ti to řekli jiní o mně?“ Pilát 35 odvětil: „Což jsem já Žid? Tvůj národ a veleknězi mi tě vydali. Co jsi spáchal?“ Ježíš odpověděl: „Mé království 36 není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by zápasili, abych nebyl vydán Ži- 37 dům. Ne, mé království není odtud.“ Pilát se ho tedy 38 zeptal: „Přece jsi tedy králem?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem králem. Já jsem se k tomu narodil a k tomu jsem přišel na svět, abych vydal svědectví prav- 39 dě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu 40 řekl: „Co je pravda?“

Po těch slovech Pilát znova vyšel k Židům a mluvil 39 k nim: „Já na tom člověku neshledávám žádné viny. Jest však vaším zvykem o svátcích Pascha, abych vám pro- pustil jednoho vězně; chcete-li tedy, propustím vám toho 40 židovského krále.“ I vzkřikli zas: „Tohohle ne, nýbrž Barabáše.“ Ten Barabáš byl lupič.

19 2 Tu Pilát vzal Ježíše a dal jej zbičovati. Vojáci upletli věnec z trní, položili mu jej na hlavu, hodili na něj šar- 3 latové roucho, přistupovali k němu, říkali: „Sláva tobě, 4 židovský králi!“ a bili jej. Pilát znova vyšel a řekl Ži- 5 dům: „Hle, vyvedu vám jej, abyste uznali, že na něm neshledávám prázdné viny.“

5 I vyšel Ježíš s trnovým věncem na hlavě a v šarlato- 6 vém rouchu. Pilát řekl: „Hle, ten člověk!“ Když jej uvi- 7 děl veleknězi a biřici, křičeli: „Ukřižovat, ukřižovat!“ Pilát jim odpověděl: „Vezměte si ho vy a ukřižujte sa- 8 mi! Neboť já na něm neshledávám žádné viny.“ Židé na- 9 mitli: „My máme zákon, a podle toho zákona musí ze- 10 mřít, poněvadž se vydával za Syna Božího.“

8, 9 Jakmile Pilát uslyšel tuto řeč, ulekl se ještě víc; vešel zas do pretoria a zeptal se Ježíše: „Odkud jsi?“ Ale 10 Ježíš mu nedal odpovědi. Pilát mu řekl: „Nechceš se mnou mluvit? Nevíš, že je v mé moci propustiti tě neb 11 ukřižovati?“ Ježíš odpověděl: „Neměl bys nade mnou prázdné moci, kdyby ti nebyla dána šůry. Proto větší 12 vinu má ten, kdo ti mě vydal.“

12 Od té chvíle usiloval Pilát propustiti jej. Ale Židé křičeli: „Propustíš-li ho, nejsi přítel císařův. Každý, kdo se 13 vydává za krále, protiví se císaři!“ Jak Pilát uslyšel tato slova, vyvedl Ježíše, posadil se na trůn na místě řeče- 14 ním „kamenná dlažba*“), po hebrejsku Gabbatha; byl přípravný den před svátky Pascha, kolem poledne, a 15 řekl Židům: „Hle, to je váš král!“ Oni vzkřikli: „Pryč s ním, pryč s ním! Ukřižovat ho!“ Pilát se zeptal: „Va- 16 šeho krále mám ukřižovat?“ Veleknězi odpověděli: „Ne- máme krále kromě císaře!“ Tu jim jej tedy vydal, aby 17 byl ukřižován.

17 Vzali tedy Ježíše; on si sám nesl svůj kříž a šel na

*) do sídla vlády.

*) mosaika.

místo řečené „místo lebky“, po hebrejsku Golgota. Tam jej ukřižovali a s ním dva jiné, každého po 18 jedné straně, a uprostřed Ježíše.

Pilát dal napsati nápis a přibíl jej na kříž. Bylo napsáno: Ježíš Nazarejský král. Tento nápis čtlo mnoho Židů — neboť místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města —; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. I řekli Pilátovi židovští velekněží: „Nepiš: »Židovský král«, nýbrž že říká: »Já jsem židovským králem.« Ale Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, to jsem napsal.“

Když ukřižovali Ježíše, vzali vojáci jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovi jeden, a spodní šat. Ten spodní šat byl nesešíváný, odshora v celku tkaný. Řekli si: „Netrhme ho, ale losujme o něj, či bude — to aby se naplnilo Písmo: »Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metalí los«. Vojáci tedy tak učinili.

Stály pak u Ježíšova kříže jeho matka a sestra jeho matky, Maria Kleofášova a Maria z Magdaly. Když Ježíš uviděl svou matku a s ní stojícího učedníka, jehož miloval, řekl matce: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Potom řekl učedníkovi: „Hle, tvá matka!“ Od té hodiny vzal si ji ten učedník k sobě.

Potom když Ježíš věděl že již je všecko dokonáno, aby se naplnilo Písmo, řekl: „Žízním.“ Stála tam nádobka plná octa. Vložili tedy houbu naplněnou octem na hyzopovou tyč a podali mu ji k ústům. Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest!“ sklonil hlavu a vydechl ducha.

Poněvadž byl den přípravy, tedy Židé, aby těla nezůstala na kříži přes sobotu, neboť onen sobotní den byl velký den, požádal Piláta, aby jim byly zpřeráženy kosti v nohách a aby byli snáti. Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému spoluukřižovanému. Když přišli k Ježíšovi a uviděli, že je již mrtev, nezpřeráželi mu kosti, ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok, a hned vyšla krev a voda.

Ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé, on ví, že mluví pravdu, abyste i vy

36 věřili. To se stalo, aby bylo naplněno Písmo: »Ani kost 37 mu nebude zlomena«. Jiné Písmo pak zase praví: »Pohlédí na toho, kterého probodlí.«

38 Potom požádal Piláta Jozef z Arimatie, jenž byl učedníkem Ježíšovým, ale tajným, protože se bál Židů, aby směl sejmuti Ježíšovo tělo, a Pilát mu to dovolil. Přišel tedy a snal jeho tělo.

39 Přišel pak také Nikodém, ten, který k němu dříve přišel v noci, a měl s sebou směs myrhy a aloe, asi sto 40 liber. Vzali tedy Ježíšovo tělo a zavinuli je s tím vonným kořením do prostěradla, jak Židé měli zvyk pohřbívat.

41 Na místě, kde byl ukřižován, byla zahrada, a v té zahradě nový hrob, kde ještě nikdo nebyl pochován. Tam 42 tedy, poněvadž ten hrob byl blízko, položili Ježíše, neboť byl den židovských příprav.

20 První den v témdni přichází Maria z Magdaly časně ráno ještě za tmy k hrobu a vidí kámen zdvžený 2 s hrobu. Běží tedy a přijde k Šimonovi Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš měl rád, a řekne jim: „Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kam ho položili.“

3 Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a brali se k hrobu. 4 Oba běželi spolu, ale ten druhý učedník běžel napřed 5 rychleji než Petr a došel k hrobu první; nahne se a vidí 6 ležící prostěradlo, ale nevešel dovnitř. Pak za ním přichází i Petr, vejde do hrobu a vidí ležící prostěradla, ale 7 šátek, který byl na Ježíšově hlavě, neležel u prostěradel, nýbrž zvlášť svinutý na jiném místě.

8 Tu vešel i ten druhý učedník, který přišel první k hrobu, viděl a uvěřil. Necháпали totiž ještě Písmo, že musí 10 vstáti z mrtvých. Pak se ti učedníci vrátili domů.

11 Ale Maria stála venku před hrobem a plakala. Když 12 tak plakala, nahnula se do hrobu a vidí tam seděti dva anděly v bílém rouše, kde leželo Ježíšovo tělo, jednoho 13 u hlavy a druhého u nohou. I řeknou jí: „Ženo, proč pláčeš?“ Odpoví jim: „Vzali mého Pána, a nevím, kam 14 jej položili.“

14 Když to řekla, obrátila se a vidí státi Ježíše, ale nevěděla, že je to Ježíš. Ježíš jí řekne: „Ženo, proč pláčeš? 15 Koho hledáš?“ Ona si myslila, že je to zahradník, a řek-

ne mu: „Pane, jestliže tys jej odnesl, pověz mi, kam jsi jej položil, a já si jej vezmu.“ Ježíš jí řekne: „Maria!“ 16 Obrátí se a zvolá hebrejsky: „Rabbuni!“*) — to znamená „Mistře“. Ježíš jí řekne: „Nedotýkej se mne, neboť jsem 17 ještě nevystoupil k Otcí. Ale jdi k mým bratrům a řekni jim: »Vystupují k Otcí svému a k Otcí vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu.«“

Maria z Magdaly jde a zvěstuje učedníkům: „Viděla 18 jsem Pána,“ a vypravovala, co jí řekl.

Večer onoho prvního dne v tém dni měli učedníci tam, 19 kde byli, zavřené dveře, protože se báli Židů; Ježíš vešel, postavil se mezi ně a řekl jim: „Pokoj vám!“ Když to 20 řekl, ukázal jim ruce a bok. I zaradovali se učedníci, když uviděli Pána. Ježíš opakoval: „Pokoj vám! Jako Otec 21 poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně 22 dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu byste 23 odpustili hříchy, těm jsou odpuštěny. Komu je zadržíte, jsou zadrženy.“

Tomáš, jeden ze dvanácti, řečený Didymus-Dvoj- 24 če, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu 25 vypravovali: „Viděli jsme Pána!“ On však odpověděl: „Neuvidím-li na jeho rukou známku po hřebecích a ne- 26 vložím-li svůj prst na místo hřebů a nevložit-li svou ruku do jeho boku, vůbec neuvěřím.“

Po osmi dnech zas byli jeho učedníci uvnitř, a Tomáš 26 s nimi. Při zavřených dveřích přijde Ježíš, postaví se mezi ně a řekne: „Pokoj vám!“ Potom řekne Tomášovi: 27 „Vztáhni sem svůj prst, viz mé ruce, vztáhni svou ruku a vlož ji do mého boku; prestaň nevěřit, ale věř!“ Tomáš 28 odpoví: „Můj Pán a můj Bůh!“ Ježíš mu řekne: „Po- 29 něvadž jsi mě viděl, uvěřil jsi. Blaženi jsou, kteří uvěřili, ač neviděli!“

Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před učed- 30 níky, která nejsou zapsána v této knize. Tato však jsou 31 zapsána, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží a abyste vírou měli život v jeho jménu.

*) Viz pozn. k Mar. 10, 52.

21 Potom se Ježíš zjevil znova svým učedníkům u je- 2 zera Tiberiadského. Zjevil se takto: Byli pohromadě Šimon Petr, Tomáš řečený Didymus-Dvojče, Natanael z Kány galilejské, synové Ze- 3 bedeo a jiní dva z jeho učedníků. Šimon Petr jim řekne: „Půjdu lovit.“ Odpověděli mu: „My také půjdeme s tebou.“ Vyšli a vstoupili na loď, ale té noci nechytili nic.

4 Když již nastávalo ráno, stál Ježíš na břehu, ale učed- 5 níci nepoznali, že je to Ježíš. Ježíš jim řekne: „Dítky, 6 nemáte něco k jídlu?“ Odpověděli mu: „Ne!“ On jim řekl: „Hodte síť na pravou stranu lodi, a najdete něco.“ Hodili tedy a nemohli jí ani utáhnouti pro množství ryb.

7 Učedník, kterého Ježíš miloval, praví Petrovi: „To je 8 Pán!“ Šimon Petr tedy, když uslyšel, že je to Pán, přehodil si plášť — byl totiž nahý — a vrhl se do moře. 8 Ostatní učedníci přirazili s lodičkou — byli totiž nedaleko 9 země, jen asi dvě stě loket — a vlekli síť s rybami. Když 10 vystoupili na zem, vidí na břehu oheň a na něm leží ryba a chléb. Ježíš jim praví: „Přineste nějakou z těch ryb, 11 které jste právě chytili.“

12 Šimon Petr vystoupil a táhl na zem síť plnou velikých 13 ryb, bylo jich stotřiapadesát. Ačkoliv jich bylo tolik, síť se neprotřhla. Ježíš jim praví: „Pojďte posnít!“ Nikdo z učedníků si netroufal zeptati se ho: „Kdo jsi?“ Věděli, že je to Pán.

13,14 Ježíš přijde, bere chléb, dává jim a stejně i rybu. — To se již po třetí zjevil Ježíš učedníkům po vzkříšení z mrtvých.

15 Když posnídali, praví Ježíš Šimonovi Petrovi: „Šimone, 16 synu Janův, miluješ mě víc než ostatní?“ Odpoví mu: „Ano, Pane; ty víš, že tě mám rád.“ Řekne mu: 17 „Pas mé beránky!“ Zeptá se ho po druhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mě?“ Odpoví mu: „Ano, Pane, ty víš, že 18 tě mám rád.“ Řekne mu: „Buď pastýřem mých ovec!“ Řekne mu po třetí: „Šimone, synu Janův, máš mě rád?“ Petr se zarmoutil, že se ho po třetí ptal: „Máš mě rád?“

*) Kap. 21. je patrně pozdější dodatek; 20, 31 je vhodný závěr.

I řekl mu: „Pane, ty víš všechno; je ti známo, že tě mám rád.“ Ježíš mu odpoví: „Pas mé ovečky. Vpravdě, vprav-
dě ti pravím: Dokud jsi byl mladší, opásával ses sám a chodil, kam jsi chtěl. Až však zestárneš, vztáhneš ruce, a jiný tě opásá a povede tě, kam nechceš.“ To řekl, aby 19
naznačil, jakou smrtí měl oslaviti Boha. Po těch slovech mu praví: „Následuj mne!“

Petr se obrátí a vidí, jak za ním jde učedník, kterého 20
Ježíš miloval, který také u večere spočíval na jeho prsou a zeptal se: »Pane, kdo tě zrazuje?«; jak jej Petr uvidí, 21
otáže se Ježíše: „Pane, co bude s tímto?“ Ježíš mu od- 22
poví: „Chci-li, aby tento zůstal, až přijdu, co tobě na tom záleží? Ty mne následuj!“

Toto slovo se rozšířilo mezi bratřími, že onen učedník 23
nezemře. Ale Ježíš mu neřekl, že nezemře, nýbrž: »Chci-li, aby zůstal, až přijdu, co tobě na tom záleží?«

To jest ten učedník, který o tom vydává svědectví 24
a který toto napsal; a my víme, že jeho svědectví je pravdivé.

Jest ještě i mnoho jiného, co Ježíš učinil; kdyby to 25
bylo napsáno jednotlivě, myslím, že by svět nemohl obsáhnouti knih o tom napsaných.

SKUTKY APOŠTOLŮ

- 1 První vypravování jsem ti, Teofile, napsal o všem, co
- 2 Ježíš od počátku činil a učil až do dne, kdy apoštolům,
- 3 které si vyvolil, dal rozkazy skrze Ducha svatého a byl
vzat do nebe. Jim se také po svém utrpení mnohými dů-
kazy osobně projevils jako živý, když se jim po čtyřicet
dní dával viděti a mluvil s nimi o království Božím.
- 4 Když s nimi byl, nařídil jim, aby neodcházeli z Jeru-
zaléma, nýbrž aby očekávali, až se splní slib Otcův —
- 5 „vždyť jste o něm ode mne slyšeli: Jan křtil vodou, ale
vy budete pokřtěni Duchem svatým za málo dnů potom.“
- 6 Oni se tedy sešli a ptali se ho: „Pane, zdali chceš
7 v tento čas nově zřizovati Izraelovi království?“ Odpo-
věděl jim: „Není vaše věc znáti časy nebo doby, které
- 8 Otec určil v své vlastní síle, ale vy přijmete moc, až
Duch svatý na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruza-
lémě a v celé Judei i Samarii a až na konec země.“
- 9 Když domluvil, byl v z d v i ž e n, zatím co se oni na
10 to dívali, a oblak jej vzal vzhůru jim s očí. Když upřeně
hleděli do nebe, jak odcházel, hle, dva muži v bílých
11 rouchách stáli u nich a řekli: „Galilejští, proč stojíte
a hledíte do nebe? Tento Ježíš, vzatý od vás do nebe,
přijde týmž způsobem, jak jste jej spatřili odcházeti do
nebe.“
- 12 Pak se vrátili do Jeruzaléma od hory jmenované „Oli-
vový sad“, která je blízko Jeruzaléma, vzdálena jenom
- 13 na sobotní den cesty*). Když tam přišli, vystoupili do
místnosti na domě, kde bydlili, Petr, Jan, Jakub,
Ondřej, Filip, Tomáš, Bartoloměj, Matouš,
Jakub, syn Alfeův, Šimon Horlivec a Judas, syn
14 Jakubův. Ti všichni se vytrvale oddávali pohromadě mod-

*) „Sobotní den cesty“ podle rabínského výpočtu 6 sta-
dii = asi 1 km.

litbám spolu s Marií, Ježíšovou matkou, a s jeho bratřími.

V oněch dnech vystoupil mezi bratřími Petr (byl tam 15 zástup lidí, dohromady asi stovacet) a řekl: „Bratří, musí se naplniti, co v Písmě Duch svatý předpověděl ústy Davidovými o Jidášovi, který byl vůdcem tým, kdo zatýkali Ježíše; počítal se k nám a dostalo se mu 17 podílu v této naší službě. Z platu za svůj nespravedlivý 18 čin si koupil pole, padl střemhlav a pukl, až se mu střeva vyvalila. To se stalo známým všem obyvatelům jeruzalémským, takže ono pole bylo nazváno v jejich řeči „Akel damach«, to znamená »Krvavé pole«. Jest totiž psáno 20 v knize Žalmů:

»Ať jeho příbytek zpustne,
a nikdo ať v něm nebydlí«, a

»Jeho úřad ať převezme jiný.«

21

Je tedy nutno, aby z mužů, kteří s námi chodili po celý 22 čas, kdy Pán Ježíš s námi pobýval, počínajíc křtem Janovým až do dne, kdy byl od nás vyzdvižen, jeden se stal spolu s námi svědkem jeho vzkříšení.

Postavili tedy dva: Jozefa jmenovaného Barsabáš, 23 jenž měl příjmení Justus, a Matyáše, a modlili se: „Ty 24 Pane, znateli všech srdcí, ukaž nám, kterého z těchto dvou sis vyvolil, aby zaujal místo této apoštolské služby, 25 z níž Jidáš vypadl, aby odešel na své místo.“ Dali jim losy, 26 a los padl na Matyáše; ten pak byl přidělen ke dvanácti apoštolům.

Když se dovršoval den letnic, byli všichni pohro- 2 madě. Najednou se ozval z nebe zvuk, jako když se žene 2 prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli; objevily se 3 jim jazyky, jež se dělily jako plameny, na každém z nich se usadil jeden, a všichni byli na plnění Duchem 4 svatým; i počali mluvit jinými jazyky, jak Duch jim dával vyjadřovati se.

V Jeruzalémě zrovna pobývali zbožní Židé ze všech 5 národů pod nebem. Když se ozval ten hlas, sběhl se zá- 6 stup a byli překvapeni, poněvadž každý je slyšel mluvit svou vlastní řečí. Zaslí a divili se: „Což nejsou Galilejští 7

8 všichni tito, kteří mluví? Jak to, že každý z nás slyší svou 9 vlastní řeč, v níž jsme se zrodili? Partové, Médové, Elamští, obyvatelé Mezopotamie, Judeje, Kapadocie, Pontu, 10 Azie, Frygie, Pamfylie, Egypta, krajiny Libycké od Cyré- 11 ny, a usídlení Římané, Židé i přistoupilí, Kréfané a Arabové — slyšíme je mluvit našimi jazyky o slavných vě- 12 cech Božích.“ — Všichni zaslí a byli na rozpacích; jeden 13 říkal druhému: „Co to znamená?“ Jiní vtipkovali: „Opili se mladým vínem!“

14 Petr s jedenácti povstal a oslovil je: „Židé a všichni obyvatelé Jeruzaléma! Vysvětlím vám to, vnímejte po- 15 zorně mou řeč! Tito lidé jistě nejsou opili, jak se domní- 16 váte. Vždyť je teprve devět hodin ráno. Ale stalo se, co bylo řečeno prorokem Joelem:

17 »V posledních dnech, praví Bůh, vylejí část svého Du- cha na všechny lidi; prorokovati budou vaši synové a vaše dcery;

vaši jinoši budou mít vidění,
vaši starci budou snít sny;

18 i na své otroky a otrokyně v oněch dnech vylejí svého Ducha,

a budou prorokovati.

19 Dám divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi, krev, oheň a dým kouře.

20 Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, než přijde veliký a slavný den Páně;

21 každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude zachráněn.«

22 Izraelští, slyšte tato slova! Ježíše Nazorejského, muže osvědčeného před vámi od Boha mocnými činy, divy a znameními, jež skrze něj Bůh činil mezi vámi, jak sami 23 víte, — toho, vydaného podle určené rady a předvedení Božího, jste rukou bezbožníků dali přibítí na kříž a za- 24 hubili, ale Bůh jej vzkřísil, zrušil bolesti smrti, poněvadž 25 nebylo možno, aby si ho udržela. Vždyť David o něm praví:

»Viděl jsem před sebou Pána stále,
neboť je mi po pravici, abych nebyl zvuklán.

26 Proto se zaradovalo mé srdce a zaplesal můj jazyk, i mé tělo přebývatí bude v naději,

27 poněvadž nenecháš mou duši v podsvětí,

nedopustíš, aby tvůj svatý zakusil zetlení; uvedl jsi mi ve známost cesty k životu, nasytíš mě radostí před svou tváří.»

Bratří, smím k vám upřímně promluvit o patriarchovi Davidovi? Ten skončil a byl pohřben, a jeho hrob je mezi námi až po tyto dni. Byl to prorok a věděl, že se mu Bůh slavnostně přísahou zavázal, že z jeho potomstva usadí jednoho na svůj trůn; proto viděl dopředu a promluvil o vzkříšení Kristově, že nebyl zanechán v podsvětí ani jeho tělo nezakusilo zetlení. Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil; my všichni jsme toho svědky. Když byl tedy vyvýšen na pravici Boží a přijal slíbeného Ducha svatého od Otce, vylil na nás to, co vy vidíte a slyšíte. Neboť David nevstoupil do nebe, ale pravil:

»Rekl Pán mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím tvých nepřátel pod nohy.«

Nechť tedy s jistotou pozná celý izraelský národ, že ho Bůh učinil Pánem a Kristem — tohoto Ježíše, kterého jste vy ukřižovali.«

Když to uslyšeli, pocítili bodnutí v srdci a řekli Petrovi a ostatním apoštolům: „Co máme činit, bratří?“

Petr jim odpověděl: „Čiňte pokání, dej se každý pokřtiti na jméno Ježíše Krista, a přijmete dar Ducha svatého. Vám zajisté byl dán tento slib a vašim dětem a všem, kteří jsou vzdáleni, všem, které by povolal náš Pán Bůh.“

Ještě mnohými jinými slovy jim vydával svědectví a napomínal je: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení.“

Někteří tedy přijali jeho slovo, dali se pokřtiti, a v onen den se k nim přidalo na tři tisíce duší. Ti setrvali v apoštolském učení a v společenství, v lámání chleba a na modlitbách. Všech duší se zmocnil strach. Apoštolé činili mnoho divů a znamení*).

Všichni, kteří uvěřili, udržovali jednotu, měli vše společné, prodávali majetky a statky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval. Denně pak setrvali pohro-

*) Dodatek 44: v Jeruzalémě, a všech se zmocnil veliký strach.

madě v chrámě, lámal chléb po domech, účastnili se jídla s plesem a s upřímností srdce, chválili Boha a těšili se oblibě u všeho lidu. Pán pak k jejich jednotě přidával denně lidi, kteří se chtěli dát zachrániti.

3 Petra Jan vstupovali do svatyně o třetí hodině odpoledne, o hodině modlitby. Jeden muž, chromý od narození, byl tam nesen, kterého denně kladli ke dveřím chrámovým, řečeným „krásné dveře“, aby prosil o almužnu ty, kdož chodili do svatyně. Jak viděl, že Petr a Jan chtějí vejíti do svatyně, prosil o almužnu. Petr s Janem se na něj upřeně zadíval a řekl: „Pohleď na nás!“ On se na ně zahleděl a očekával, že od nich něco dostane. Petr však řekl: „Stříbra ani zlata nemám; ale co mám, to ti dám; ve jméno Ježíše Krista Nazorejského: choď!“ Chopil jej za pravou ruku a zdvíhal jej. Hned se mu zpevnily nohy a klouby, i vyskočil, postavil se a chodil; vešel pak s nimi do svatyně, chodil sem tam, skákal a chválil Boha. Všechn lid jej viděl, jak chodí a chválí Boha. Poznali ho, že je to ten, který sedal jako almužník u „krásných dveří“ svatyně, a byli plni leknutí a úžasu z toho, co se s ním stalo. Poněvadž se držel Petra a Jana, sběhl se k nim uleknut všechen lid do sloupoví jmenovaného „Sloupoví Šalomounovo“.

12 Když to Petr spatřil, oslovil lid: „Izraelští, co se tomu dívíte, nebo co na nás tak upřeně hledíte, jako bychom my vlastní mocí nebo zbožností byli způsobili, že on chodí? Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bůh našich praotců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy vydali a jehož jste se před Pilátem odřekli, ač on usoudil, že jej propustiti; ale vy jste se odřekli muže svatého a spravedlivého a vyprosili jste si milost pro lupiče; vůdce k životu jste dali zabít, ale Bůh jej vzkřísil z mrtvých, čehož my jsme svědky. Skrze víru v jeho jméno tohoto člověka, kterého vidíte a znáte, učinilo silným jeho jméno, a víra, kterou on dává, mu vrátila toto plné zdraví před tváří všech vás. Já ovšem vím, bratří, že jste to udělali z nevědomosti, jako vaši přední mužové; Bůh však takto splnil, co předpověděl ústy všech proroků, že totiž jeho 19 Kristus musí trpěti. Čiňte tedy pokání a obraťte se, aby

vaše hříchy byly smazány, aby vám nastaly doby oddechu 20
před tváří Páně, a aby Bůh poslal dávno pro vás urč-
ného Krista Ježíše, ježž musí nebe podržeti až do časů 21
obnovy všech věcí, jak o tom od věků mluvil Bůh ústy
svých svatých proroků. Mojžíš řekl: 22

»Proroka vám vzbudí Pán Bůh z vašich bratří, jako
mne;

poslouchejte ho ve všem, co by vám řekl.

Každá duše, která by neposlouchala onoho proroka, 23
bude vyhubena z lidu.«

A všichni proroci, co jich mluvilo od Samuele a jeho 24
nástupců, zvěštovali tyto dny. Vy jste synové proroků 25
a synové smlouvy, kterou Bůh smluvil s vašimi praotci,
když řekl Abrahamovi: »V tvém potomstvu budou že-
hnaný všechny rodiny země.« Pro vás především vzkřísil 26
Bůh svého služebníka a poslal jej, aby vám žehnal tím,
že se každý z vás odvrátí od svých špatností.“

Když ještě mluvili k lidu, přikvapili na ně kněží, vo- 4
jenský představený chrámu a saduceové, které mrzelo, že 2
učili lid a zvěštovali vzkříšení z mrtvých v Ježíšovi;
vrhli se na ně a u věz n il i je do druhého dne (byl to- 3
tíž už večer). Mnozí z těch, kteří tu řeč uslyšeli, uvěřili, 4
a počet vzrostl asi na pět tisíc.

Druhého dne se shromáždili jejich přední mužové, 5
starší a zákoníci v Jeruzalémě, s nimi velekněz Anáš, 6
Kaifáš, Jan, Alexander a všichni, kteří byli z velekněž-
ského rodu, předvolali je před sebe a vyslyšeli: „Jakou 7
mocí a jakým jménem jste to učinili?“

Tu Petr, naplněn Duchem svatým, jim odpověděl: „Vy 8
přední mužové lidu a starší! Jsme-li dnes před soudem 9
vyslyšání pro dobrý čin na nemocném člověku, kým byl
uzdraven, budíž vám všem a veškerému izraelskému lidu 10
známo, že ve jménu Ježíše Krista Nazorejského, kterého
jste vy ukřižovali, kterého však Bůh vzkřísil z mrtvých,
tento člověk stojí před vámi zdravý. To je ten »kámen, 11
kterým jste vy stavitelé pohrdli, a který se stal kamenem
úhelným«. V nikom jiném není spásy. Není jiného jména 12
pod nebem daného lidem, v kterém bychom měli býti spa-
seni.“

13 Když viděli Petrovu a Janovu smělost a dověděli se, že
jsou to lidé neučení a nevzdělání, divili se; poznávali je,
14 že bývali s Ježíšem, viděli toho uzdraveného člověka, jak
15 stojí s nimi, a neměli, co by na to rekli. Poručili jim, aby
16 vyšli ze synedria, a radili se mezi sebou: „Co máme udě-
lati s těmi lidmi? Vždyť je všem obyvatelům Jeruzaléma
známo, že se skrze ně stalo patrné znamení, a my to
17 nemůžeme popřít. Ale aby se to ještě více nerozšířilo
mezi lid, pohrozme jim, ať již k nikomu nemluví v tom
jménu.“

18 Zavolali je a nařídili jim, aby se vůbec nezmiňovali
19 o jménu Ježíšově ani v něm neučili. Ale Petr a Jan jim
odpověděli: „Samí rozsudte, zdali je spravedlivé před
20 Bohem, abychom vás poslouchali více než Boha; vždyť
my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli.“
21 Oni jim pohrozili a propustili je, poněvadž neshledali,
22 proč by je mohli potrestati, k vůli lidu, protože všichni
velebili Boha pro to, co se stalo; neboť člověku, na němž
se toto znamení uzdravení stalo, bylo více než čtyřicet
let.

23 Když byli propuštěni, přišli k svým přátelům a zvěsto-
24 vali jim, co všecko jim rekli velekněží a starší. Jak to
uslyšeli, společně zvolali k Bohu: „Panovníče, ty jsi stvo-
25 řil nebe i zemi, moře a všecko, co je v nich; ty jsi ústy
svého služebníka Davida, našeho Otce, Duchem svatým
řekl:

»Proč se rozzuřili pohané a národy obmyslely marné
plány?

26 Králové země se dostavili a vládcové se srotili proti
Pánu a proti jeho Kristu.«

27 Opravdu se srotili v tomto městě proti tvému svatému
služebníku Ježíšovi, ježž jsi pomazáním posvětil, Heródes
28 a Pontský Pilát s pohany a s izraelským lidem, aby pro-
29 vedli, co tvá ruka a vůle předem určila. Pohleď tedy, Pa-
ne, na jejich hrozby a dej svým služebníkům, aby směle
30 mluvili tvé slovo; vztahuj ruku, aby se dála uzdravování,
znamení a divy jménem tvého svatého služebníka Je-
žíše.“

31 Když se pomodlili, zatřáslo se místo, kde byli shromáždě-

děni, a všichni byli naplněni Duchem svatým a mluvili slovo Boží směle*). Apoštolé pak velkou mocí dávali 33 svědectví o vzkříšení Pána Ježíše, a na všech na nich byla veliká milost.

Množství těch, kdož uvěřili, bylo jednoho srdce a jedné 32 duše; nikdo nepokládal nic ze svého majetku za vlastní, nýbrž měli v š e e c k o s p o l e č n é. Nebylo mezi nimi nuz- 34 ných. Všichni totiž, kteří byli majiteli pozemků nebo domů, vzdávali se jich, přinášeli ceny toho, co prodávali, kladli je apoštolům k nohám, a bylo rozdáváno každému, 35 jak kdo potřeboval.

Tak J o z e f (přezvaný od apoštolů Barnabáš, což pře- 36 loženo znamená „syn potěšení“), levita rodem z Cypru, měl pole, prodal je, přinesl peníze a položil je apoštolům 37 k nohám.

Ale nějaký A n a n i á š se svou manželkou S a f i r o u 5 prodal statek a ubral s vědomím své manželky z ceny, ně- 2 jakou částku přinesl a položil apoštolům k nohám. Petr 3 mu řekl: „Ananiáši, proč naplnil satan tvé srdce, abys obelhal Ducha svatého a ubral něco z ceny za pole? Což 4 nezůstávalo stále tvým, a když bylo prodáno, zdaž nebylo v tvé moci? Cože sis usmyslil v duši tento čin? Neselhal jsi lidem, nýbrž Bohu.“

Když Ananiáš slyšel tato slova, padl a zemřel. Na vše- 5 cky, kteří to slyšeli, padl veliký strach. Mladí muži vstali, 6 zahalili jej, vynesli a pochovali.

Zatím uplynuly asi tři hodiny, i vešla jeho žena, nevě- 7 douc, co se stalo. Petr ji oslovil: „Pověz mi, dali jste to 8 pole za tolik a tolik?“ Odpověděla: „Ano, za tolik.“ Petr 9 jí řekl: „Proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Ducha Páně? Hle, kroky těch, kteří tvého muže pochovali, je slyšeti za dveřmi. Vynesou i tebe.“ I padla mu náhle 10 k nohám a zemřela. Když mladí muži vešli, našli ji mrtvou, i vynesli a pochovali ji k jejímu muži. Celé cír- 11 kve a všech, kteří to slyšeli, se zmocnil veliký strach.

Všichni bývali pohromadě v Sloupoví Šalamounově**). 12b Z ostatních pak nikdo se neodvážil k nim přidružit, ač- 13

*) Přemísťuji verše 33 a 32.

**) Přemísťuji první polovici v. 12 za v. 14.

14 koli je lid chválil. Ale přece přibývalo věřících v Pána, množství mužů i žen.

12a Apoštolové konali mnoho znamení a divů v lidu, tak- 15 že vynášeli na ulice nemocné a kladli je na ložích a no- sítkách, aby, když Petr přicházel, aspoň jeho stín na ně- 16 kterého z nich padl. I z měst okolo Jeruzaléma se sbí- haly zástupy a přinášely nemocné a nečistými duchy za- tížené; a ti byli všichni uzdravováni.

17 Velekněz Ananiáš*) a všichni jeho přátelé, totiž sekta 18 saducejská, byli naplněni závistí i vztáhli ruce na apo- 19 štoly a uvrhli je do obecné vazby. Ale anděl Páně v noci 20 otevřel dveře vězení, vyvedl je a řekl jim: „Jděte, postav- te se v svatyni a mluďte lidu všechna slova tohoto života.“ 21 Když to uslyšeli, vešli na úsvitě do svatyně a učili.

Zatím se dostavil velekněz a jeho přátelé, svolali syne- 22 drium a celé staršovstvo synů izraelských a poslali pro 22 ně do žaláře, aby je přivedli. Když tam služebníci přišli, 23 nenalezli jich ve vězení. I vrátili se a oznámili: „Žalář jsme našli zavřený velmi pečlivě a hlídky stojící u dve- ří, ale když jsme otevřeli, uvnitř jsme nenalezli nikoho.“

24 Když tato slova uslyšel velitel svatyně a veleknězi, byli 25 na rozpacích, co se to asi stalo. I přišel kdosi a oznámil jim: „Hle, ti muži, které jste uvrhli do vazby, stojí ve 26 svatyni a učí lid.“ Tu odešel velitel s birčí a přivedl je, ale ne násilně, neboť se báli lidu, že by byli kamenováni. 27 Přivedli je tedy a postavili před synedrium. Velekněz se 28 jich otázel: „Přísně jsme vám přikázali, abyste neučili v tomto jménu, a hle, vy jste celý Jeruzalém naplnili svým učením a chcete na nás uvalit krev toho člově- ka**).“

29 Petr a apoštolé odpověděli: „Více sluší poslouchati 30 Boha než lidí. Bůh našich praotců vzkřísil Ježíše, jehož 31 jste vy pověsili na kříž a popravili. Toho Bůh povýšil na svou pravici jako vůdce a spasitele, aby dal Izraelovi po- 32 kání a odpustění hříchů. My pak jsme svědky těchto činů

*) Volím čtení: „Ananias“ místo „anastas“ = povstav.

**) t. j. chcete nás učiniti odpovědnými za smrt toho člověka.

a Duch svatý, jež Bůh dal těm, kteří ho poslouchají“.

Když to uslyšeli, rozzuřili se tak, že je chtěli zahubiti. 33
Ale jeden farizeus, jménem Gamaliel, učitel zákona, 34
vážený u všeho lidu, povstal v radě, poručil, aby ty lidi
na chvíli vyvedli, a řekl: „Izraelští, rozmyslete si, co máte 35
učiniti s těmito lidmi. Před nedávnem povstal Teudas 36
a říkal, že jest něco velkého; přidalo se k němu asi čtyři
sta mužů, ale byl zabit, a všichni, kdož se ho přidrželi,
byli rozptýleni a zničeni. Potom povstal Judas Galilejský 37
v době soupisu a strhl za sebou lid; ale i on zahynul,
a všichni, kdož se ho přidrželi, byli rozprášeni. Pro tento- 38
krát vám pravím: Nechte tyto lidi a pusťte je; je-li tento
úmysl anebo tento čin jen z lidí, bude zmařen; je-li 39
však z Boha, nebudete ho moci zmařiti — aby nebylo
o vás shledáno, že chcete bojovati proti Bohu!“

I poslechli ho, povolali apoštoly, zmrskali je, poručili 40
jim, aby nemluvili v Ježíšově jménu, a propustili je. Oni 41
tedy odcházeli ze synedria a radovali se, že byli uznáni
za hodné, aby byli potupeni pro to jméno. Nepřestávali 42
pak každý den ve svatyni a po domech učit a kázat evan-
gelium Krista Ježíše.

V těch dnech, když se učedníci množili, povstal repot 6
Hellenistů*) proti Židům, že jejich vdovy jsou zanedbá-
vány při denní stravovací službě. Svolalo tedy dvanáct 2
apoštolů veškeré množství učedníků a řekli: „Není žá-
doucí, abychom my zanechali Božího slova a sloužili 3
stolech. Vyhleďte, bratří, ze sebe sedm mužů 3
osvědčených, kteří jsou plni Ducha a moudrosti,
a ustanovíme je k této potřebě; my pak se dále věnuje- 4
me cele modlitbě a službě slova.“ Tato řeč se zalíbila 5
veškerému množství, i vyvolili Štěpána, muže plného
víry a Ducha svatého, Filipa, Prochora, Nikánora,
Timóna, Parménu a Mikuláše, antiochijského
proselytu, postavili je před apoštoly, pomodlili se a 6
složili na ně ruce.

Boží slovo se šířilo, počet učedníků v Jeruzalémě se 7

*) Hellenistai je název pro Řeky z pozdní doby a pak
i pro Židy zrozené a vychované v oblasti řecké kultury.

značně množil, i hojný zástup kněží se stal poslušným
víry.

8 Štěpán, pln milosti a moci, dělal veliké divy a
9 znamení mezi lidem. Povstali někteří ze synagogy ře-
čené „synagoga propuštěnců*)“, Cyrénských a Ale-
xandrijských a obyvatel z Cilicie a Malé Azie, a přeli se
10 se Štěpánem, ale nemohli odolati moudrosti a Duchu,
v němž mluvil.

11 Tu navedli muže, aby říkali: „Slyšeli jsme jej mluvit
12 rouhavě řeči proti Mojžíšovi a proti Bohu.“ Tak pobou-
řili lid a starší i zákoníky, přikvapili naň, zmocnili se ho
13 a vedli jej do synedria. Postavili lživé svědky, a ti říkali:
„Tento člověk nepřestává mluvit řeči proti svatému mí-
14 stu a proti zákonu. Neboť jsme ho slyšeli říkati, že ten-
hle Ježíš Nazorejský zruší toto místo a přemění řády, jež
nám dal Mojžíš.“

15 Všichni, kteří seděli v synedriu, na něj hleděli a viděli,
že jeho tvář je jako tvář anděla.

7 Velekněz se zeptal: „Je tomu tak?“ On odpověděl:
2 „Bratří a otcové, poslyšte! Bůh slávy se zjevil našemu
praotci Abrahamovi, dokud byl v Mezopotamii, dříve než
3 se usadil v Cháranu, a řekl mu: »Vyjdi ze své země a ze
4 svého přibuzenstva a jdi do země, kterou ti ukáži.« I vy-
šel ze země Chaldejské a usadil se v Cháranu. Odtud pak
po smrti jeho otce jej přestěhoval do této země, v níž
5 vy nyní bydlíte; nedal mu v ní v dědictví ani stopy země,
jen mu slíbil, že mu ji dá v majetek i jeho potomstvu po
6 něm, ač neměl dítěte. Bůh řekl takto: »Jeho potomstvo
bude přechodně pobývat v cizí zemi, tam je zotročí
7 a budou mu ubližovati čtyři sta let; ale národ, jemuž bu-
dou otročiti, já odsoudím — pravil Bůh —, a potom vy-
8 jdou a budou mi sloužiti na tomto místě.« I dal mu
smlouvu obřízky. Tak měl syna Izáka a obřezal jej
osmého dne, Izák měl syna Jákoba a Jákob dvanáct pa-
triarchů.“

9 „Patriarchové žárlili na Jozefa a prodali jej do Egypta.

*) „Libertinů“, ale snad se má čísti „Libystinůn“ —
„Libyjských“, což by se lépe hodilo k následujícím jmé-
nům zemí.

Ale Bůh byl s ním, vysvobodil jej ze všech jeho tísní, dal mu přízeň a moudrost před Faraonem, králem egyptským, který jej ustanovil vládcem nad Egyptem a nad celým svým domem. Přišel pak na Egypt i Kanaan hlad a veliká tíseň, takže naši praotcové nenacházeli potravu. Když Jákob uslyšel, že v Egyptě je obilí, poslal tam naše praotce po prvé; při druhé cestě se dal Jozef poznati svým bratřím, takže se Farao dověděl o Jozefově rodu. Jozef pak poslal pro Jákoba, našeho praotce, a povolal jej s celým příbuzenstvem v počtu pětasedmdesáti duší. Jákob přešel do Egypta; když zemřel on i naši praotcové, byli přeneseni do Sychemu a položeni do hrobu, jež Abraham koupil za cenu stříbra od synů Emmorových v Sychemu.

„Když se pak přiblížila doba, kdy se měl splniti slib Boží daný s přísahou Abrahamovi, rozmnožil se lid a rozšířil v Egyptě, až nastoupil jiný král v Egyptě, který zefa neznal. Ten přelstil náš rod a ubližoval našim praotcům; nutil je odkládati děti, aby nezůstaly na živu.“

„V té době se narodil Mojžíš, a Bůh si jej oblíbil. Tři měsíce byl chován v domě otcovském. Když pak byl do ložen, odnesla jej Faraonova dcera a vychovala si jej za syna. Mojžíš byl vyučen ve veškeré moudrosti Egyptanů a byl mocný v slovech i v činech. Když se mu dovršil čtyřicátý rok, vstoupilo mu na mysl, podívati se na své bratří, syny izraelské. Uviděl, jak se komusi děje křivda, i postavil se na odpor — zabil Egyptana a tak pomstil utiskovaného. Domníval se, že jeho bratří pochopí, že jim Bůh skrze něho dává vysvobození, ale oni nechápali. Druhého dne se mezi nimi objevil, když se přeli, a chtěl je pohnouti k míru; řekl jim: »Mužové, jste bratří! Proč si vespolek křivdíte?« Ale ten, jenž křivdil svému bližnímu, jej odmítl: »Kdo tě ustanovil vládcem a rozhodčím nad námi? Snad mě nechceš zabít, jako jsi zabil včera toho Egyptana?« Po té řeči Mojžíš utekl a usadil se přechodně v zemi Madiánské, kde měl dva syny.“

„Po čtyřicíti letech se mu zjevil na poušti hory Sinai anděl v plameni hořícího keře. Když to Mojžíš spatřil, divil se tomu vidění. Přibližoval se, aby se podíval; i ozval se hlas Páně: »Já jsem Bůh tvých předků, Bůh Abrahama-

mův, Izákův a Jákobův.« Mojžíš se ulekl a neodvážil se podívati. Pán mu řekl: »Zuj obuv s nohou! Neboť místo, na němž stojíš, je svaté. Dobře jsem viděl křivdu svého lidu v Egyptě, slyšel jsem jeho vzdechy, i sestoupil jsem, abych je vysvobodil. Pojd' tedy, pošlu tě do Egypta.« Tohoto Mojžíše, jehož se odřekli rkouce: »Kdo tě ustanovil vládcem a rozhodčím?«, toho poslal Bůh jako vládce a vysvoboditele rukou anděla, jenž se mu zjevil ve kři. Ten je vyvedl a konal divy a znamení v Egyptské zemi. v Rudém moři a na poušti po čtyřicet let. To je ten Mojžíš, který synům izraelským řekl: »Proroka vám vzbudí Bůh z vašich bratří jako mne.« To je ten, který se stýkal v shromáždění na poušti s andělem, jenž k němu mluvil na hoře Sinai, a s našimi praotci; který přijal živé výrocky, aby vám je dal; ale naši praotcové ho nechtěli poslouchati, nýbrž odmítli ho, obrátili se srdcem k Egyptu a řekli Aronovi: »Udělej nám bohy, kteří by nám šli v čele. Neboť tento Mojžíš, který nás vyvedl z Egypta, — nevíme, co se s ním stalo.« I udělali si v oněch dnech tele, obětovali modle a pořádali slavnosti výtvoru vlastních rukou. Bůh se odvrátil a vydal je v službu nebeskému vojsku, jak je psáno v knize proroků:

»Což jste mně přinášeli žertvy a oběti za těch čtyřicet let na poušti, dome izraelský?

Nenosili jste spíše stánek Molocha a hvězdu boha Romfy,

obrazy, jež jste si udělali, abyste se jim klaněli?

Přestěhuji vás proto až za Babylon.«

Naši praotcové na poušti měli stánek svědectví, jak přikázal ten, který mluvil k Mojžíšovi, aby jej udělal podle vzoru, jež viděl. Ten také přejali naši praotcové a vnesli s Jozuou do území pohanů, jež Bůh vypudil před našimi praotci, a měli jej až do doby Davidovy.

David došel milosti před Bohem a prosil, aby směl vyhledati místo pro stan domu Jákobova. Šalomoun pak mu vystavěl dům. Ale Svrchovaný nebydlí v přibytých udělaných rukama, jak praví prorok:

»Nebe jest mi trůnem,

země podnoží mých nohou.

Jaký dům mi vystavíte? praví Pán;

Které jest místo mého spočinutí?

Což neudělala má ruka všecko to?« 50

Vy tvrdošíjní, neobřezaní v srdcích a v sluchu, vy stále 51
vzdorujete Duchu svatému, — jak vaši praotcové, tak
i vy. Kterého z proroků nepronásledovali vaši praotcové? 52
Pobili ty, kteří předem zvěštovali příchod Spravedlivého.
Jeho zrádci a vrahy jste se nyní stali vy, — vy, kteří 53
jste zákon z rozkazu andělů přijali, ale nezachovali.“

Když to slyšeli, zuřili v svých srdcích a skřípali na něj 54
zuby. On, pln Ducha svatého, pohleděl do nebe a uviděl 55
slávu Boží a Ježíše stojícího po pravici Boží. „Hle, — 56
pravil — „vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího
po pravici Boží.“ Vzkřikli hlasitě a zacpali si uši. 57
Vrhli se hromadně na něj, vyhnali jej z města a kameno- 58
vali jej. Svědkové složili své pláště k nohám mladého
muže jménem Sa u l. Kamenovali Štěpána, který volal 59
o pomoc: „Pane Ježíši, přijmi mého ducha!“ Pak poklekl 60
a vzkřikl hlasitě: „Pane, nepočítej jim tento hřích!“ Po
tom slově zesnul. Saul docela schvaloval jeho vraždu.*) 8
Štěpána pochovali zbožní muži a velmi nad ním lkali. 2

V ten den vzniklo velké pronásledování proti církvi 1
v Jeruzalémě. Všichni, kromě apoštolů, se rozprchlí po
zemí Judské a Samarské. Sa u l pak hubil církev, vnikal 3
do domů, odvlékal muže i ženy a vydával je do vězení.

Ti, kdož se rozprchlí, prošli zemí a zvěštovali slovo 4
evangelia. F i l i p sestoupil do hlavního mě s t a s a m a r - 5
s k é h o a kázal jim Krista. Zástupy hromadně věnovaly 6
pozornost tomu, co Filip mluvil, když slyšely a viděly
znamení, která činil. Neboť z mnohých, kteří byli po- 7
sedlí, vycházeli nečistí duchové s hlasitým křikem; mno-
zí ranění mrtvicí a chromí byli uzdraveni. V celém tom 8
městě nastala veliká radost.

Nějaký muž jménem Š i m o n v tom městě dříve pro- 9
váděl kouzla a uváděl v úžas samarský lid; říkal o sobě,
že jest něco velikého. Všichni od nejmenšího do největ- 10
šího mu věnovali pozornost a říkali: „Tento muž jest
Boží moc nazývaná Velikou mocí.“ Věnovali mu po- 11

*) Sem přemísťuji verš 2.

zornost, protože je dlouhý čas uváděl v úžas svými 12
kouzly. Když však uvěřili Filipovi, který kázal evangeli-
um království Božího a jméno Ježíše Krista, dávali se
13 křtíti muži i ženy. I sám Šimon uvěřil, dal se pokřtíti
a držel se Filipa, a poněvadž viděl znamení a velké
mocné činy, které se dály, zasl.

14 Když apoštolé v Jeruzalémě uslyšeli, že Sa m a r i a
15 přijala slovo Boží, poslali k nim P e t r a a J a n a; ti tam
přišli a modlili se za ně, aby se jim dostalo Ducha sva-
16 tého. Do té doby totiž na nikoho z nich Duch nepadl,
jen byli pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.

17 Tu na ně složili ruce, a oni přijali Ducha svatého.

18 Když Šimon viděl, že vkládáním rukou apoštolů se
19 dává Duch, přinesl jim peníze a řekl: „Dejte i mně tuto
moc, aby ten, na koho složím ruce, přijal Ducha sva-
20 tého.“ Ale Petr mu odpověděl: „Ať zhyne tvé stříbro
i s tebou, poněvadž ses domníval, že si můžeš Boží dar
21 koupiti za peníze! Nedostane se ti podílu ani účasti
v tomto slově, neboť tvé srdce není upřímné před Bohem.
22 Kaj se tedy z této své špatnosti a pros Pána, zda by ti
23 nemohl býti odpuštěn úmysl tvého srdce. Vidím totiž, že
24 jsi propadl hořké žluči a poutu nepravosti.“ Šimon od-
pověděl: „Proste za mne Pána, aby mne nestihlo to, co
25 jste řekli.“ Oni tedy, když vydali svědectví a domluvili
slovo Páně, vrátili se do Jeruzaléma a kázali evangelium
v mnohých osadách samarských.

26 Anděl Páně promluvil k Filipovi: „Vstaň a jdi
k jihu na cestu, jež vede z Jeruzaléma do Gazy a je
27 pustá.“ I vstal a šel. A hle, jakýsi E t h i o p, mocný dvo-
řan*) ethiopské královny Kandaky**), který byl správcem
celého jejího pokladu, byl přišel, aby vykonal bohosluž-
28 bu v Jeruzalémě, a nyní se vracel. Seděl na svém voze
29 a četl proroka Izaiáše. Duch řekl Filipovi: „Přistup a
30 piidruž se k tomu vozu.“ Filip přiběhl a uslyšel, jak čte
proroka Izaiáše, a řekl: „Zdali pak rozumíš tomu, co
31 čteš?“ On odpověděl: „Jak bych mohl, nebude-li mi ně-

*) vlastně: kleštěnec.

**) Kandake není vlastní jméno, nýbrž vladařský titul
jako Farao.

kdo vůdcem?“ a pozval Filipa, aby vstoupil a usedl s ním. Odstavec Písma, jež četl, byl tento: 32

»Jako ovce na porážku byl veden
a jako beránek před tím, jenž jej stříhal,
bez hlesu, tak neotvíral svých úst.
Ponížením byl soud nad ním zrušen; 33
kdo vypoví jeho rod?
Jeho život jest vzat od země.«

Dvořan se otázal Filipa: „Prosím tě, o kom to mluví 34
prorok? Sám o sobě či o někom jiném?“ Filip otevřel 35
rty, začal od tohoto Písma a vypravoval mu zvěst o Je-
žíšovi.

Jak jeli cestou dál, přišli k jakési vodě; i řekl dvořan: 36
„Hle, voda! Co brání, abych nebyl pokřtěn?“ I poručil, 38
aby se vůz zastavil, oba sestoupili do vody, Filip i dvořan,
a pokřtil jej. Když pak vystoupili z vody, Duch Páně 39
uchopil Filipa**). Dvořan ho již neviděl. Jel tedy svou
cestou a radoval se. Filip pak se octl v Azotu. Procházel 40
všemi městy a kázal evangelium, až přišel do Cezareje.

S a u l ještě soptil hrozbami a proléváním krve proti 9
učedníkům Páně. Šel k veleknězovi a vyžádal si od něho 2
dopisy k synagogám v D a m a š k u, aby, najde-li tam
nějaké přívržence toho náboženství***), muže i ženy, pře-
vedl je spoutané do Jeruzaléma.

Když se cestou blížil k Damašku, najednou jej ozářilo 3
světlo z nebe. I padl na zem a uslyšel hlas, který k němu 4
mluvil: „Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?“ Odpo- 5
věděl: „Kdo jsi, Pane?“ On řekl: „Já jsem Ježíš, kterého
ty pronásleduješ. Ale vstaň, jdi do města, a bude ti 6
řečeno, co máš činiti.“

Muži, kteří s ním cestovali, stáli oněměli; slyšeli sice 7
hlas, ale nikoho neviděli. Saul povstal se země, ale ačkoli 8

*) Dodatek 37: Filip mu řekl: „Věříš-li z celého srdce
svého?“ On odpověděl: „Věřím, že Ježíš jest Syn Boží.“

***) Jiné znění: Duch svatý padl na dvořana, anděl
Páně pak uchopil Filipa.

***) Vlastně: „té cesty“; „cesta“ ve Skut. ap. často zna-
mená náboženství.

jeho oči byly otevřeny, neviděl nic. Vzali jej tedy za ru- 9
ku a zavedli do Damašku. Tři dni neviděl, nejedl ani
nepil.

10 V Damašku byl jeden učedník, jménem A n a n i á š.
11 Tomu řekl Pán ve vidění: „Ananiáši!“ On odpověděl:
„Zde jsem, Pane!“ Pán mu řekl: „Vstaň a jdi do ulice,
které se říká Rovná, a vyhledej v domě Judově Saula,
12 jménem Tarského. Zrovna se modlí, a uvidíš muže, jmé-
nem Ananiáše, jak k němu vchází a skládá na něj ruce,
13 aby zase nabyl zraku.“ Ananiáš odpověděl: „Ale Pane,
slyšel jsem od mnohých o tomto muži, co zlého učinil
14 svatým v Jeruzalémě. I zde má od velekněží plnou moc
15 spoutati všecky, kdož vzývají tvé jméno.“ Ale Pán mu
řekl: „Jen jdi! neboť on mi je vyvoleným nástrojem, aby
16 vnesl mé jméno před pohany, krále i syny izraelské. Já
mu ukáži, co všechno musí trpěti pro mé jméno.“

17 Ananiáš tedy odešel, vešel do toho domu, vložil naň
ruce a řekl: „Bratře Saule, Pán mě poslal, Ježíš, jenž se
ti zjevil na cestě, po které jsi kráčel, abys zase nabyl
18 zraku a byl naplněn Duchem svatým.“ Hned jako by mu
19 šupiny spadly s očí, nabyl zraku, povstal, byl pokřtěn,
přijal pokrm a posilnil se.

20 Po několik dní zůstal s učedníky v Damašku a hned
21 po synagogách kázal o Ježíšovi, že je Syn Boží. Všichni,
kteří jej slyšeli, zaslí a říkali: „Což to není ten, jenž
v Jeruzalémě rádil mezi vyznavači toho jména? I sem pře-
ce přišel jen proto, aby je poutal a odváděl k velekně-
22 žím!“ Ale Saul si počínal tím mocněji a uváděl do úzkých
Židy, kteří bydlili v Damašku, svými důkazy, že Ježíš je
Kristus.

23, 24 Po delší době se Židé uradili, že ho zahubí. Ale jejich
úklad byl Saulovi prozrazen. Hlíдали sice brány ve dne
25 v noci, aby jej zahubili, ale jeho učedníci jej v noci vzali,
vysadili otvorem ve zdi a spustili v koši.

26 S a u l p ř i b y l d o J e r u z a l é m a a pokoušel se při-
družiti k učedníkům. Ale všichni se ho báli, poněvadž ne-
27 věřili, že je učedníkem. B a r n a b á š však se ho ujal,
přivedl jej k apoštolům a vypravoval jim, jak na cestě
uviděl Pána a ten k němu promluvil, a jak v Damašku

směle mluvil v Ježíšově jménu. I byl s nimi, chodil všude 28
volně v Jeruzalémě a mluvil směle ve jménu Páně; roz- 29
mlouval také a přel se s Hellenisty, takže se pokoušeli
jej zahubiti. Když se toho bratří dověděli, odvedli jej do 30
Cezareje a vypravili do Tarsu.

Církev po celé Judei, Galilei a Samarii měla pokoj, bu- 31
dovala se, kráčela v bázni Páně a množila se potěchou
Ducha svatého.

Petr procházel vsudy a přišel také k svatým*), kteří 32
bydlili v Lyddě. Tam našel nějakého člověka jménem 33
Eneáše, který osm let proležel na loži, poněvadž byl
ochrnutý. Petr mu řekl: „Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdra- 34
vuje! Vstaň a ustel si!“ Hned vstal. Viděli jej všichni 35
obyvatelé Lyddy a Saronu a obrátili se k Pánu.

V Joppě byla učednice jménem Tabita, což přelo- 36
ženo do řečtiny zní Dorkas**). Ta byla bohatá dobrými
skutky a almužnami, které dávala. Právě v těch dnech 37
se rozstonala a umřela, i umyli ji a položili do horní
komnaty. Poněvadž Lydda byla blízko Joppy, učedníci 38
uslyšeli, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže
s prosbou: „Nemeškej přijítí sem k nám!“ Petr vstal 39
a šel s nimi.

Když tam došel, zavedli jej do horní komnaty, i při-
stoupily k němu všechny vdovy s pláčem a ukazovaly
košile a pláště, které jim dělala Dorkas, dokud byla s ni-
mi. Petr všechny poslal ven, klekl a modlil se, obrátil se 40
k mrtvole a řekl: „Tabito, povstaň!“ Ona otevřela oči,
a když uviděla Petra, posadila se. Podal jí ruku a posta-
vil ji. Pak zavolal svaté a vdovy a postavil ji před ně 41
živou. To se rozhlásilo po celé Joppě, a mnozí uvěřili 42
v Pána. Petr pak zůstal nějaký čas v Joppě u koželuha 43
Šimona.

Nějaký muž v Cezareji, jménem Kornelius, četař 10
praporu***), řečeného italský, člověk zbožný a bohaboj- 2

*) Svatý, znamená věřícího vyznavače.

***) Česky: „Srna“.

***) Viz pozn. k Mat. 8, 5.

ný*) s celým svým domem, štědrý v almužnách lidu
3 a vytrvalý na modlitbách k Bohu, spatřil kolem třetí ho-
diny odpoledne ve vidění zřetelně anděla Božího, jak
4 k němu vchází a volá na něj: „Kornelie!“ Zahleděl se
na něj se strachem a řekl: „Co jest, Pane?“ Anděl odpo-
věděl: „Tvé prosby a tvé almužny vstoupily před Boha,
5 aby se na ně rozpomněl. Pošli nyní někoho do Joppy
6 a pozvi jakéhosi Šimona, řečeného Petr; je hostem ja-
kéhosi koželuha Šimona, který má dům u moře.“

7 Když odešel anděl, který k němu mluvil, zavolal dva
z čeledi a zbožného vojáka, kteří se s ním stále stýkali,
8 vypravoval jim všecko a poslal je do Joppy.

9 Když druhého dne ještě byli na cestě a blížili se k mě-
stu, vystoupil Petr na plochou střechu, aby se pomodlil
10 kolem poledne. Zlačněl a chtěl něco snísti. Zatím co mu
11 chystali jídlo, upadl do vytržení: viděl otevřené nebe a
jakousi nádobu sestupující jako veliké prostěradlo za
12 čtyři rohy spouštěné na zemi. V ní byli čtvernožci všech
13 druhů, plazi zemští a ptáci nebeští. Ozval se hlas k ně-
14 mu: „Vstaň, Petře, zabij a pojez!“ Petr odpověděl: „Ni-
kterak, Pane! Nikdy jsem nejedl nic poskvrněného a ne-
15 čistého!“ Hlas se k němu ozval ještě po druhé: „Co Bůh
16 očistil, nepokládej ty za nečisté!“ To se stalo třikrát,
a pak najednou byla nádoba vyzdvižena do nebe.

17 Zatím co Petr byl na rozpacích, co asi znamená vi-
dění, které spatřil, hle, muži poslaní od Kornelia se vy-
18 ptali na Šimonův dům, stáli u vrat, zavolali a tázali se,
je-li tu hostem Šimon, nazývaný Petr.

19 Když Petr přemýšlel o tom vidění, řekl mu Duch:
20 „Hle, tři muži tě hledají. Vstaň, sestup a bez jakýchkoli
rozpaků jdi s nimi; neboť já jsem je poslal.“

21 Petr tedy sestoupil k těm mužům a řekl: „Hle, já jsem
ten, kterého hledáte. Jaká jest příčina, pro kterou jste
22 zde?“ Oni odpověděli: „Četař Kornelius, muž spravedlivý
a bohabojný, který se těší výborné pověsti u veškerého
židovského lidu, dostal pokyn od svatého anděla, aby tě

*) „Bohabojný“ je ve Skut. ap. název pohanů obrá-
cených k židovskému náboženství.

pozval do svého domu a poslechl, co mu máš říci.“ Za- 23
volal je dovnitř a pohostil je.

Druhého dne vstal a vyšel s nimi, a někteří bratři 24
z Joppy šli s ním. Příštího dne vešel do Cezareje.

Kornelius je čekal, svolal své příbuzné a nejbližší přá- 25
tele. Když Petr vstoupil, šel mu Kornelius vstříc, padl 26
mu k nohám a poklonil se. Petr jej zvedl a řekl: „Vstaň! 26
Vždyť i já jsem jen člověk!“ Za hovoru s ním vešel, na- 27
lezl četné shromáždění a řekl jim: „Víte, jak nezákonné 28
jest pro Žida přidružovati se k cizinci nebo navštěvovati
jej. Ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nepo-
kládal za poskvrněného nebo nečistého. Proto jsem také 29
bez odmluvy přišel, když jsem byl pozván. Nyní se ptám,
z jakého důvodu jste mě pozvali.“

Kornelius odpověděl: „Před čtyřmi dny právě v tuto 30
hodinu, třetí odpoledne, jsem se modlil v svém domě,
a hle, postavil se přede mne muž v zářivém šatě a řekl:
»Kornelie, tvá modlitba byla vyslyšena a tvých almužen 31
bylo vzpomenu to před Bohem. Pošli tedy do Joppy a po- 32
volej si Šimona, který slove Petr; je hostem v domě ko-
želuha Šimona u moře.« Hned jsem tedy pro tebe poslal, 33
a ty jsi laskavě přišel. Nyní pak my všichni jsme tu před
Bohem, abychom uslyšeli, co ti bylo nařízeno od Pána.“

Petr otevřel rty a řekl: „Opravdu chápu, že Bůh ne- 34
činí rozdílu v lidech, nýbrž každý, kdo se ho bojí a koná 35
spravedlnost, je mu v každém národě vítán. Slovo, jež 36
poslal synům izraelským, aby hlásal evangelium pokoje
skrze Ježíše Krista, to jest Pán všeho. Vy víte, jak se 37
zpráva o té události rozšířila po celé Judei, počínajíc Ga-
lileou, po křtu, jež kázal Jan, jak Bůh pomazal Duchem
svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jenž procházel všude, 38
konal dobro a léčil všechny lidi opanované ďablem, poně-
vadž Bůh byl s ním. My jsme svědky všeho, co učinil 39
v krajině Judské a v Jeruzalémě. Toho zahubili přibitím
na kříž. Ale Bůh jej vzkřísil třetího dne a dal mu, aby se 40
zjevil, ovšem ne všemu lidu, ale svědkům, kteří k tomu 41
byli od Boha předem zvoleni, nám, kteří jsme s ním jedli
a pili po jeho zmrtvýchvstání. Nám pak nařídil, abychom 42
kázali lidu a svědčili, že on je ten, jenž byl určen od
Boha za soudce živých i mrtvých. Pro něj svědčí všichni 43

proroci, že každý, kdo v něj věří, dostane odpuštění hří-
chů pro jeho jméno.“

44 Ještě když Petr tato slova promlouval, padl Duch svatý
45 na všechny, kteří slyšeli tuto řeč. Věřící ze Židovstva,
kteří přišli s Petrem, uzasli, že dar Ducha svatého jest
46 vylit i na pohany, neboť je slyšeli mluvit jazyky a ve-
47 biti Boha. Petr se otázal: „Může někdo zabránit, aby
nebyli vodou pokřtěni ti, kdož přijali Ducha svatého jako
48 my?“ Rozkázal pak jménem Ježíše Krista, aby byli po-
křtěni. Pak ho poprosili, aby s nimi zůstal několik dní.

11 Apoštolé a bratři v Judei uslyšeli, že i pohané přijali
2 slovo Boží. Když pak Petr přišel do Jeruzalé-
3 ma, přeli se s ním věřící z obřezaných: „Vešel jsi k lidem
neobřezaným a jedl jsi s nimi.“

4,5 Petr jim začal vykládati po pořádku: „Byl jsem v mě-
stě Joppě a při modlitbě jsem u vytržení spatřil vidění:
jakási nádoba sestupovala jako veliké prostěradlo, za čtyři
6 rohy spouštěné s nebe, a přišla až ke mně. Když jsem se
do ní pozorně zahleděl, uviděl jsem zemské čtyrnožce,
7 šelmy a plazy a nebeské ptáky. Uslyšel jsem pak hlas,
8 který mi řekl: »Vstaň, Petře, zabij a jez!« Odpověděl
jsem: »Nikterak, Pane, neboť nikdy nevešlo do mých
9 úst nic poskvrněného nebo nečistého.« Hlas z nebe mi
řekl po druhé: »Co Bůh očistil, ty nepokládej za poskvr-
10 něné.« To se stalo do třetice, a pak bylo všecko zase vta-
11 ženo do nebe. A hle, právě se zastavili tři muži u domu,
12 v kterém jsme byli, posláni ke mně z Cezareje. Duch pak
mi řekl, abych s nimi bez jakýchkoli rozpaků šel. Šlo se
mnou také těchto šest bratří a vešli jsme do domu toho
13 muže. On nám vypravoval, jak uviděl v svém domě sto-
jícího anděla, který řekl: »Pošli do Joppy a pozvi si Ši-
14 mona řečeného Petř; ten ti poví slova, jimiž budeš spa-
15 sen ty i celý tvůj dům.« Když jsem pak počal mluvit,
16 padl Duch svatý na ně jako na nás na počátku. Vzpomněl
jsem si na výrok Páně, jak řekl: »Jan křtil vodou, vy
17 však budete pokřtěni Duchem svatým.« Jestliže tedy Bůh
dal stejný dar jim jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše
Krista, kdo jsem já, abych směl překážeti Bohu?“ —

Když to uslyšeli, umkli a velebili Boha: „Tak tedy i po-
hanům dal Bůh pokání k životu!“

Ti, kdož se po útisku způsobeném pro Štěpána roz-
prchli, rozešli se až do Fenicie, Cypru a Antio-
chie, ale nikomu nemluvili slovo Boží než jen Židům.

Někteří z nich však byli z Cypru a z Cyrény; ti šli
do Antiochie a mluvili i k Řekům a zvěstovali jim
evangelium Pána Ježíše. Pomoc Boží pak byla s nimi,
a velký počet uvěřil a obrátil se k Pánu.

Zpráva o tom se donesla k sluchu církve v Jeruzalémě,
i poslali Barnabáše do Antiochie. Ten přišel, uvi-
děl milost Boží, zaradoval se a povzbuzoval všechny, aby
setrvali v úmyslu svého srdce k Pánu; neboť to byl muž
dobrý a plný Ducha svatého a víry. Četný zástup se při-
dal k Pánu.

Pak šel do Tarsu vyhledat Saula, a když ho našel,
přivedl jej do Antiochie. Potom tam společně po-
byli celý rok v církvi a vyučili velký zástup.

V Antiochii byli učedníci prvně nazváni „Kristovci“
křesťany.

V těch dnech přišli do Antiochie z Jeruzaléma proroci.
Jeden z nich, jménem Agabus, povstal a naznačoval
mocí Ducha, že nastane velký hlad po celé zemi; ten
vznikl za Klaudia. — Proto se rozhodli, že každý z učed-
níků podle toho, jak kdo mohl, pošle pomoc brat-
řím, kteří bydlili v Judei. Tak i učinili a poslali star-
ším po Barnabášovi a Saulovi.

V tom čase král Heródes*) vztáhl ruce, aby ublížil
některým z církve. Zahubil mečem Jakuba, bratra
Janova. Když viděl, že se to líbí Židům, pokračoval a
zatkl také Petra. Bylo to o svátcích nekvašených chle-
bů. Zmocnil se ho, dal jej do vězení a svěřil čtyřem
čtveřicím vojáků, aby jej hlídali; po velkonočních jej chtěl
předvésti lidu. Petr byl strážěn ve vězení. Církve se zaň
stále modlila k Bohu.

Když pak jej hodlal Heródes předvésti, té noci Petr
spal mezi dvěma vojáky, svázan dvěma řetězy, a stráž-

*) Heródes I. Agripa.

7 cové přede dveřmi hlídali vězení. A hle, objevil se anděl
Páně a světlo ozářilo komoru; uhodil Petra do boku, pro-
budil jej a řekl: „Rychle vstaň!“ Řetězy mu spadly s ru-
8 kou. Anděl mu řekl: „Opásej se a obuj si sandály!“
Učinil tak. I řekl mu: „Oblec si plášť a pojď za mnou!“
9 Vyšel a šel za ním, ale nevěděl, zdali to, co se stalo skrze
10 anděla, je skutečnost; myslil si, že má vidění. Prošli první
hlídkou i druhou, přišli k železné bráně, která vedla do
města, ta se jim sama od sebe otevřela; i vyšli, prošli
jednou ulicí, a najednou anděl od něho zmizel.

11 Petr se vzpamatoval a řekl: „Nyní vím opravdu, že
Pán poslal svého anděla a vysvobodil mě z ruky Heró-
12 dovy a ze všeho, co židovský lid čecal.“ Když si to uvě-
domil, šel k domu Marie, matky Jana, nazývaného
taky Marek, kde se sešlo mnoho lidí k modli-
13 tbě. Když zatloukl na dvířka u brány, vyšla služka, jmé-
14 nem Rodé, poslechnout; poznala Petrův hlas a v radosti
neotevřela bránu, nýbrž vběhla oznámit, že Petr stojí před
15 branou. Ale oni jí řekli: „Blázníš!“ Ona však tvrdila, že
16 je tomu tak. Odpověděli: „Jest to jeho anděl.“ Když Petr
17 neustával tlouci, otevřeli, uviděli jej a užasli. Pokynul jim
rukou, aby ztichli, vypravoval jim, jak jej Pán vyvedl z vě-
zení, a pak řekl: „Oznamte to Jakubovi a bratřím.“ Potom
odešel a odebral se na jiné místo.

18 Když nastal den, vznikl nemalý poplach mezi vojáky,
19 co se asi stalo s Petrem. Heródes ho dal hledati, ale ne-
našel ho. Vyslechl tedy hlídky a dal je odvésti, potom
20 odešel z Judeje do Cezareje a pobýval tam. Byl rozně-
ván na Tyřany a Sidóněny. I přišli k němu hromadně,
naklonili si Blasta, který byl královským komořím, a pro-
sili o mír, poněvadž jejich země potravou závisela na
21 královském území. V ustanovený den se Heródes, oděn
královským rouchem, posadil na trůn a měl k nim pro-
22, 23 slov. Lid volal: „To je hlas Boží, ne lidský!“ Najednou
však jej ranil anděl Páně za to, že nevzdal čest Bohu:
byl rozežrán červy a zemřel.

24 Slovo Páně se šířilo a množilo.

25 Barnabáš a Saul vykonali svou službu a vrátili
se z Jeruzaléma. Vzali s sebou Jana nazývaného
Marek.

V Antiochii byli v tamější církvi proroci a učitelé, 13 Barnabáš, Šimon jmenovaný Niger-Černý, Lucius z Cyrény, Manahen, který byl kojen společně s tetrarchou Heródem, a Saul. Když konali bohoslužbu Pánu a postili za se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, ke kterému jsem je povolal.“ Tu vykonali půst a s modlitbou, vložili na ně ruce a vyslali je.

Oni pak, vysláni Duchem svatým, odešli do Seleucie a odtud se odplavili na Cyprus; když se dopravili do Salamin, zvěstovali slovo Boží v židovských synagogách. Za pomocníka měli Jana.

Když prošli celý ostrov až do Páfu, našli jednoho kouzelníka, živého proroka, Žida, který se jmenoval Barjesus a byl v průvodu místodržitele Sergia Pavla, muže rozumného. Ten si povolal Barnabáše a Saula a žádal slyšeti slovo Boží. Proti nim se postavil Elymas kouzelník — tak se totiž překládá jeho jméno — a snažil se odvrátiti místodržitele od víry. Ale Saul — který se jmenoval také Pavel — naplněn Duchem svatým, se na něj zahleděl a řekl: „Člověče plný klamu a všeliké zločinnosti, synu ďáblův, nepříteli každé spravedlnosti, což nepřestaneš podvracetí přímé cesty Páně? Hle, nyní jest ruka Páně proti tobě, oslepneš a neuvídiš nějaký čas slunce.“ Najednou na něj padla mlha a tma, takže obcházel a tápal, aby ho někdo vzal za ruku. Když místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil, užaslý nad učením Páně.

Od Páfu odplavila se družina Pavlova do Pergy v Pamfylii. Ale Jan se od nich oddělil a vrátil se do Jeruzaléma. Oni pak postupovali od Pergy, přišli do Antiochie v Pizidii, vešli do synagogy v sobotu a posadili se.

Po přečtení zákona a proroků poslali k nim představení synagogy a řekli: „Bratří, máte-li nějaké slovo povzbuzení k lidu, mluvte!“ Povstal Pavel, pokynul rukou a promluvil: „Izraelští a lidé bohabojní*, slyšte! Bůh tohoto izraelského lidu vyvolil naše praotce, zvelebil tento lid, když pobýval v Egyptě, vyvedl jej z něho

*) Viz pozn. k 10, 3.

18 vztaženým ramenem, asi po čtyřicet let pečoval o jejich obživu na poušti, vyhubil sedm kmenů v zemi Kanaan a dal jim jejich zemi v dědictví asi na čtyřistapadesát let. 20 21 Potom jim dal soudce až po proroka Samuele. Když si pak žádali krále, dal jim Bůh Saula, syna Kisova, muže 22 z kmene Benjaminova, na čtyřicet let. Pak jej sesadil a povzněl jim za krále Davida, o němž vydal svědectví: 23 »Nalezl jsem Davida, syna Jesse, muže podle svého srdce, který splní všecku mou vůli.« Z jeho potomstva 24 podle svého slibu Bůh přivedl Izraelovi Ježíše jako Spasitele, před jehož vstupem Jan předem kázal křest pokání všemu izraelskému lidu. Když pak Jan končil svůj 25 běh, řekl: »Za koho mě pokládáte? Já jim nejsem, ale hle, za mnou přichází někdo, jemuž nejsem hoden rozvázati sandály na nohou.«

26 Bratří, synové z rodu Abrahamova, a vy zde, kteří se 27 bojíte Boha, nám bylo posláno slovo té spásy. Obyvatelé Jeruzaléma a jejich přední muži ho arci nepoznali a splnili na soudu hlasy prorocké čtené každou sobotu, a ačkoli nenalezli důvodu k smrti, požádali Piláta, aby jej 28 zahubil. Když pak dokonali všecko, co o něm bylo psáno, snáli jej s kříže a položili do hrobu. Bůh však jej 29 vzkřísil. Když pak dokonali všecko, co o něm bylo psáno, snáli jej s kříže a položili do hrobu. Bůh však jej 30 vzkřísil, a on byl viděn po několik dní těmi, kdož s ním přišli z Galileje do Jeruzaléma, a ti jsou nyní 31 jeho svědky před lidem. My pak i vám hlásáme evangelium, že Bůh nám dětem splnil slib daný praotcům a vzkřísil Ježíše, jak je také psáno v druhém Žalmu: »Ty 32 jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.« Že jej pak vzkřísil z mrtvých, aby se již nenavrátil do zániku, to vyslovil 33 takto: »Dám vám posvátné záruky Davidovy.« Proto praví na jiném místě: »Nedopustíš, aby tvůj zbožný zá- 34 žil zánik.« David totiž, když svému pokolení posloužil vůli Boží, zesnul, byl položen vedle svých předků a zažil 35 zánik. Ten však, jež Bůh vzkřísil, zániku nezažil. 36 Budiz vám tedy, bratří, známo, že se vám zvěstuje odpuštění hříchů skrze něj a že i ode všeho, od čeho jste 37 zákonem Mojžíšovým nemohli býti ospravedlněni, jim 38 bude ospravedlněn každý věřící. Varujte se tedy, aby na vás nepřišlo, co bylo řečeno v prorocích: 39 40 41 »Hleďte, pohrdači, divte se a zhyňte;

neboť vykonám skutek za vašich dnů, skutek, jemuž jistě neuvěříte, kdyby vám jej někdo vypravoval.«⁴²

Když Pavel a Barnabáš vycházeli, prosili je, aby k nim také příští sobotu promluvili o těchto věcech. Když byla rozpuštěna synagoga, šlo mnoho Židů a bohabojných obrácených*) za Pavlem a Barnabášem, a ti k nim mluvili a přemlouvali je, aby setrvali v Boží milosti.

Příští soboty se shromáždilo skoro celé město, aby slyšeli slovo Boží. Když Židé viděli zástupy, byli naplněni závisť a odmouvali rouhavě řečem Pavlovým. Ale Pavel a Barnabáš směle mluvili: „Vám musilo býti napřed mluveno slovo Boží; ale poněvadž je odmítáte a nepokládáte se za hodné věčného života, hle, obracíme se k pohanům. Neboť tak nám nařídil Pán:“⁴⁷

»Ustanovil jsem tě za světlo pohanů, aby ses stal spásou až na konec země.«⁴⁸

Když to slyšeli pohané, radovali se, velebili slovo Pána a uvěřili všichni, kteří byli určení k věčnému životu. Slovo Páně pak se roznášelo po celé krajině.⁴⁹

Židé však poštváli zbožné vznešené ženy a přední muže z města, nastrojili pronásledování proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhnali je ze svých končin. Oni proti nim setřásli prach s nohou a šli do Ikonie. Učedníci pak byli naplněni radostí a Duchem svatým.⁵²

V I k o n i u vešli rovněž do židovské synagogy a promluvili tak, že uvěřil četný zástup jak ze Židů, tak i z Řeků. Ale Židé, kteří neuvěřili, pobouřili a rozezlili mysl pohanů proti bratřím.¹⁴

Pobyli tam dosti dlouhý čas a mluvili směle o Pánu, jenž ověřoval slovo své milosti a dával jim možnost, že se dála znamení a divy jejich rukama. Obyvatelstvo v městě se rozdvojilo: jedni byli na straně Židů, druzí na straně apoštolů. Když pak pohané i Židé se svými předními muži učinili pokus potupiti a kamenovati je, zpozorovali to a unikli do měst lykaonských, Lystry a Derby a do okolí. Tam stále kázali evangelium.⁷

*) „Proselyta“, doslova „přišlý“, je jiný řecký název pro pohany obrácené k židovství.

8 V Lystrě byl nějaký muž chorý na nohy, chromý od narození, který jen sedal a nikdy nechodil. Ten slyšel mluvití Pavla. Pavel se na něj zahleděl, a když viděl, že má dost víry, aby byl zachráněn, zvolal velikým hlasem: „Povstaň přímo na nohy!“ I vyskočil a chodil.

11 Když zástupy uviděly, co Pavel učinil, vzkríkly hlasitě lykaonsky: „Bohové se připodobnili lidem a sestoupili k nám.“ Barnabáše nazývali Diem a Pavla Hermem, poněvadž on byl hlavním mluvčím. Kněz chrámu Diova, který stál před městem, přivedl býky, přinesl věnce k branám a chtěl se zástupy obětovati. Když to uslyšeli apoštolové Barnabáš a Pavel, roztrhli svá roucha, vskočili do zástupu a volali: „Lidé, co to děláte? Vždyť i my jsme lidé, stejně jako vy utrpením podrobení; kážeme vám evangelium, abyste se odvrátili od těchto marností k živému Bohu, který učinil nebe i zemi, moře a všecko, co je v nich, který v minulých pokoleních dovolil národům choditi po jejich cestách, ač se nenechal bez osvědčení, neboť činil dobro, dával vám s nebe deště a úrodné časy, sťil vás pokrmem a srdce vaše radostí.“ Takovými řečmi stěží se jim podařilo upokojiti zástupy, aby jim neobětovaly.

19 Přišli pak Židé z Antiochie a z Ikonie. Přemluvili zástupy, zkamenovali Pavla, a když myslili, že je mrtev, vyvlekli jej za město. Ale učedníci jej obstoupili, a on vstal a vešel do města.

21 Druhého dne odešel s Barnabášem do Derby. Když onomu městu kázali evangelium a získali mnoho lidí za učedníky, vrátili se do Lystry, Ikonie a Antiochie, utvrzovali duše učedníků, povzbuzovali je, aby setrvali ve víře, říkali, že musíme mnohým utrpením přijíti do království Božího. Zvolili jim po církvích presbytery a modlitbami a posty je poručili Pánu, v kterého uvěřili.

24 Prošli Pizidií a přišli do Pamfylie, promluvili slovo Páně v Perze, sestoupili do Atalie a odtud odpluli do Antiochie, odkud byli poručeni do milosti Boží k dílu, které dokonali. Když tam přibyli, shromáždili církev a vypravovali, co všecko s nimi Bůh učinil, a že otevřel pohanům dveře víry. Pobyli s učedníky nemalý čas.

Ale z Judeje přišli někteří lidé a učili bratři: „Nedáte-li 15 se obřezati podle způsobu Mojžíšova, nemůžete být spaseni.“ Když pak nastal nemalý rozkol a spor mezi Pavlem a Barnabášem a mezi nimi, rozhodli, aby Pavel, Barnabáš a několik jiných z nich šli k apoštolům a presbyterům do Jeruzaléma pro tuto spornou věc. Oni tedy, 3 doprovodu cirkví, procházeli Fenícií a Samárií, vypravovali o obrácení pohanů a působili tím bratřím velikou radost.

Když došli do Jeruzaléma, byli přijati cirkví, apoštoly a presbytery a vypravovali, co všecko s nimi Bůh učinil.

Někteří ze sekty farizejské, kteří se stali věřícími, povstali a prohlásili: „Pohané se musí obřezávat a musí se jim nařizovati, aby zachovávali zákon Mojžíšův.“ Sešli se apoštolé a presbyteri, aby zkoumali tuto věc.

Po mnohých sporech povstal Petr a řekl jim: „Bratři, 7 vy víte, že si odedávna Bůh mezi vámi mě vyvolil, aby mými ústy pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili. Bůh, 8 znatel srdcí, jim vydal svědectví tím, že jim dal Ducha svatého jako nám a nečinil žádného rozdílu mezi námi 9 a mezi nimi, nýbrž vírou očistil jejich srdce. Proč tedy 10 nyní pokoušíte Boha a vkládáte na šíji učedníků jeho, které ani naši praotcové ani my jsme nedovedli snést? Ale z milosti Pána Ježíše věříme, že jsme spaseni stejným způsobem jako oni.“

Celý zástup umlkl a poslouchal, jak Barnabáš a Pavel 12 vypravovali, jak veliká znamení a divy Bůh skrze ně učinil mezi pohany.

Když domluvili, Jakub odpověděl: „Bratři, poslyšte mě! 13 Šimon vypravoval, jak Bůh předem učinil opatření, aby 14 z pohanů získal lid, který by nesl jeho jméno. S tím se 15 srovnávají řeči prorocké, jak je psáno:

»Potom se vrátím, vystavím Davidův stan, jenž spadl, 16 jeho trosky znovu vystavím a vztyčím jej, aby ostatní lidé vyhledávali Pána 17

a všechny národy, jež budou volány mým jménem — praví Pán, jenž to činí známým od věků.« Proto já 18, 19 soudím, abychom nekladli překážky těm, kteří se z pohanů obracejí k Bohu, nýbrž abychom jim písemně nařídili 20

zdržovati se všeho, co je poskvrněno modlami, necudností, masa zvířat udušených a požívání krve. Neboť 21 Mojžíš má ode dávných věků v každém městě své kazatele v synagogách, kde bývá čten každou sobotu.“

22 Tu se rozhodli apoštolové a presbyteri s celou cirkví, ze sebe vyvoliti některé muže a poslati je do Antiochie s Pavlem a Barnabášem, totiž Judu, jmenovaného Barsabáš, a Sílu, kteří byli vůdci mezi bratřimi, a poslali po nich tento list:

„Apoštolé a presbyteri jako bratři posílají bratřím 24 z pohanů v Antiochii, v Syrii a v Cilicii pozdrav. Poněvadž jsme se doslechli, že vás někteří z nás zmátlí řečmi 25 a rozrušili vaše mysl, ač jsme jim to nenařídili, sešli jsme se společně a rozhodli vybrati a k vám poslati některé muže s našimi milými Barnabášem a Pavlem, lidmi, kteří nasadili své životy pro jméno našeho Pána Ježíše Krista. Vysíláme tedy Judu a Sílu, aby vám to ještě 28 sami výslovně potvrdili. Jest rozhodnutí Ducha svatého a naše, aby vám nebylo ukládáno žádné další břímě kromě těchto nezbytných příkazů: zdržovati se masa ze zvířat obětovaných modlám, požívání krve a masa zvířat udušených a necudnosti. Toho se strážte, a dobře se vám povede. Buďte zdraví!“

30 Tak byli propuštěni a odešli do Antiochie. Tam svolali zástup a odevzdali jim list. Když jej přečetli, zaradovali 32 se z toho povzbuzení. Judas pak a Sílas, kteří sami byli také proroky, povzbudili a utvrdili bratři. Ztrávili tam nějaký čas a byli od bratří v pokoji propuštěni zpět k těm, kteří je poslali*).

35 Pavel a Barnabáš zůstali v Antiochii, učili a kázali slovo evangelia Páně s mnohými jinými.

36 Po nějakém čase řekl Pavel Barnabášovi: „Vraťme se a podívejme se na bratři ve všech městech, ve kterých 37 jsme kázali slovo evangelia Páně, jak se mají.“ Barnabáš 38 chtěl přibrati s sebou také Jana, nazývaného Marek. Ale Pavel měl za to, aby si ho s sebou nebrali, poněvadž se 39 od nich odloučil v Pamfylii a nešel s nimi do díla. Roz-

*) Dodatek 34: Sílas však se rozhodl, že tam zůstane.

horlili se tak, že se spolu rozešli; Barnabáš přibral Marka a plavil se na Cypr, Pavel pak si zvolil Sílu a odešel, 40 poručil byv od bratří do milosti Páně; procházel pak 41 Syrií a Cilicií a utvrzoval církev.

Odebral se také do Derby a do Lystry. Tam byl 16 jakýsi učedník jménem Timoteus, syn věřící židovské ženy a otce Řeka. Tomu vydávali dobré osvědčení bratří 2 v Lystře a v Ikoniu. Pavel chtěl, aby s ním šel na cesty; 3 vzal jej a obřezal k vůli Židům, kteří bydlili v oněch krajích, neboť všichni věděli, že jeho otec byl Řek.

Když procházeli městy, odevzdávali jim ustanovení 4 usnesená od apoštolů a presbyterů v Jeruzalémě, aby je zachovávali, a církev se utvrzovaly ve víře a denně se 5 množily počtem.

Prošli Frygií a krajinou Galatskou, poněvadž 6 jim Duch svatý bránil mluvit slovo Páně v Azii*).

Když došli k Myziii, pokoušeli se cestovati do Bitynie, ale Duch Ježíšův jim to nedovolil. Proto se vy- 8 hnuli Myziii a sestoupili do Troady.

V noci spatřil Pavel vidění: nějaký macedonský muž 9 stál a prosil ho: „Přejdi do Macedonie a pomoz nám.“ Když spatřil to vidění, hned jsme se snažili**) vydati na 10 cestu do Macedonie, poněvadž jsme byli přesvědčeni, že nás Bůh volá, abychom jim zvěstovali evangelium.

Vypluli jsme z Troady a přímo jsme se brali na Sa- 11 motraku, druhého dne do Neapole***), odtud do 12 Filip, což jest přední město té krajiny Macedonské a kolonie. V tomto městě jsme pobývali několik dní. V sobotní den jsme vyšli za bránu k řece, kde jsme myslili, že je modlitebna, usedli jsme a hovořili s ženami, jež se sešly. Poslouchala nás jedna žena jménem Lydia, pro- 14 davačka purpuru z města Tyatiry, žena bohabojná; té

*) T. j. v západní části Malé Azie.

**) Zde najednou přechází vypravování do 1. osoby množného čísla; tento odstavec je patrně převzat z prameny pocházejícího od očitého svědka.

***) Neapolis v Macedonii.

Pán otevřel srdce, aby věnovala pozornost tomu, co Pa- 15 vel mluvil. Když byla pokřtěna s celým svým domem, prosila: „Uznáváte-li mě za věrnou Pánu, vejděte do mého domu a zůstaňte tam,“ a přinutila nás.

16 Když jsme jednou šli do modlitebny, potkala nás otrokyně, jež měla ducha věštby a poskytovala svým pánům 17 velký zisk svým věštěním. Šla za Pavlem a za námi a volala: „Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího a zvě- 18 stují vám cestu spásy.“ To činila po mnoho dní. Pavla to omrzelo, i obrátil se a řekl tomu duchu: „Přikazuji ti jménem Ježíše Krista, abys z ní vyšel.“ I vyšel z ní v tu 19 chvíli. Když její páni uviděli, že jim ušla naděje na zisk, chytili Pavla a Sílu a vlekli je na tržiště k vlád- 20 cům, předvedli je před úřady*) a řekli: „Tito lidé zne- 21 pokojují naše město; jsou to Židé a hlásají zvyky, které 22 my, jako Římané, nesmíme přijímat ani činiti.“ Zástup také proti nim povstal, a úředníci jim dali strhati šaty 23 a zmrskati je; když pak jim vysázeli mnoho ran, uvrhli je 24 do vězení a poručili strážci, aby je bedlivě hlídali. Ten- 25 když dostal takový rozkaz, uvrhl je do vnitřního věze- ní a pro jistotu jim zapjal nohy do klády.

26 Asi o půlnoci se Pavel a Sílas modlili a zpívali chva- 27 lozpěvy Bohu, a ostatní vězňové je poslouchali. Najednou nastalo veliké zemětřesení, takže se zachvěly základy 28 žaláře. Rázem se otevřely všechny dveře a všem se uvol- 29 nila pouta. Strážce žaláře se probudil, a když viděl ote- 30 věřené dveře vězení, chytil meč a chtěl se zabít, poněvadž 31 myslel, že mu vězňové utekli. Ale Pavel vykřikl velkým 32 hlasem: „Nečiň si nic zlého! My jsme tu všichni.“ I po- 33 žádal o světla, vskočil dovnitř a s třesením padl před Pavlem a Sílou, vyvedl je a řekl: „Páni**), co mám činiti, 34 abych byl spasen?“ Odpověděli: „Uvěř v Pána Ježíše, 35 a budeš spasen ty i tvůj dům.“ A mluvili slovo Boží k ně- 36 mu i ke všem, kdož byli v jeho domě. V té noční hodině 37 je vzal k sobě, vymyl jim rány a hned se dal pokřtiti sám

*) Míni se římsí „praetorové“, soudcové.

**) „Páni“ není pouhé zdvořilé oslovení, nýbrž titul božstev.

i všichni jeho domácí, zavedl je do domu, prostřel stůl 34
a rozradoval se s celým domem, že uvěřil Bohu.

Když nastal den, poslali úředníci biřice*) se vzka- 35
zem: „Propusť ty lidi!“ Strážce žaláře oznámil tento 36
vzkaz Pavlovi: „Úředníci vzkázali, abyste byli propuště-
ni. Proto vyjděte a jděte v pokoji!“ Ale Pavel jim řekl: 37
„Zbičovali nás veřejně a bez soudu, nás, římské občany,
vsadili nás do žaláře, a nyní nás chtějí tajně vykázati?
To ne, ale ať sami přijdou a vyvedou nás!“ Biřicové 38
oznámili tato slova úředníkům. Ti se ulekli, když uslyšeli,
že jsou římsští občané, přišli a uchlácholili je, vyvedli je 39
a prosili, aby odešli z města. Vyšli tedy z vězení a šli 40
k Lydii, uviděli bratří, povzbudili je a odešli.

Procestovali A m f i p o l i a A p o l l o n i a a přišli do 17
T e s a l o n i k y,**) kde Židé měli synagogu. Podle svého z
zvyku vstoupil Pavel k nim a po tři soboty s nimi ho-
vořil z Písem, otvíral jim je a dokládal, že Kristus musil 3
trpěti a vstáti z mrtvých a že „tento Ježíš, kterého já
vám zvěstuji, jest Kristus.« Někteří z nich uvěřili a při- 4
družili se k Pavlovi a Sílovi, a četný zástup bohabojných
Řeků i nemálo předních žen.

Židé však pocítili závist, přibráli si několik ničemných 5
mužů z trziště, způsobili shluk a bouřili město, vrhli se
na dům Jazonův a snažili se je předvésti před soud lidu.
Když jich nenalezli, vlekli Jazona a několik bratří před 6
městské úřady a křičeli: „Tito lidé, kteří zpřevraceli celý
svět, přišli také sem, a Jason je hostí. Oni všichni jed- 7
nají proti nařízením císařovým, protože jiného prohlašují
za krále, totiž Ježíše.“ Zástupy i městské úřady, když to s
slyšely, se pobouřily, ale vzaly od Jazona a od ostatních 9
záruku a propustily je.

Tu bratří hned v noci vypravili Pavla a Sílu do B e -
r e j e, a oni se hned po příchodu odebrali do židovské
synagogy; zde byli lidé ušlechtilejší než v Tesalonice, 11
přijali slovo s veškerou ochotou a denně zkoumali Písma,
zdali se věci tak mají. Mnozí pak z nich uvěřili, i z řec- 12
kých žen vznešených, i mužů nemálo.

*) Liktory.

***) Soluň.

13 Jakmile však tesaloničtí Židé zvěděli, že Pavel i v Be-
rei káže slovo Boží, přišli i tam a podněcovali a bouřili
14 zástupy. Proto bratří hned vypravili Pavla, aby odešel
15 až k moři, Sílas však a Timoteus tam zůstali. Průvod-
cové dovedli Pavla až do Athén a vrátili se se vzkazem
Sílovi a Timoteovi, aby k němu co nejdříve přišli.

16 Zatím, co Pavel na ně čekal v A t h é n á c h, rozhor-
loval se v něm duch, když pozoroval, že je to město sa-
17 má modla. Proto rozmloval se Židy a bohabojnými
muži v synagoze a na náměstí denně s lidmi, kteří byli
18 právě přítomni. Také někteří z epikurejských a stoických
filosofů se s ním utkávali a někteří říkali: „Co asi chce
tento mluvka říci?“ A jiní: „Zdá se, že je to hlasatel
cizích božstev“ — to proto, že hlásal Ježíše a vzkříšení.
19 Chopili se ho, vedli jej na Areopag a ptali se: „Smíme
20 zvědět, jaké je to tvé nové učení, o němž mluvíš? Vždyť
nám vnášíš do sluchu jakési překvapující věci. Chceme
21 tedy zvědět, co to má být.“ Všichni Athéňané totiž
a cizinci, kteří tam pobývají, nebyli k ničemu jinému
tak pohodoví, jako vyprávěti a slyšeti poslední novinky.

22 Pavel se tedy postavil doprostřed A r e o p a g u a mlu-
vil: „Athéňané, pozoruji, že jste v každé příčině velcí
23 ctitelé božstev. Když jsem totiž obcházel a prohlížel va-
še svatyně, nalezl jsem i oltář, na kterém je nápis: »N e -
z n á m é m u b o h u.« Co vy ctíte, ač to neznáte, to já
24 vám zvěstuji. Bůh, jenž učinil vesmír a všechno, co je
v něm, protože jest pánem nebe i země, nebydlí v chrá-
25 mech udělaných rukama, ani si nedává sloužití lidský-
ma rukama, jako by něčeho potřeboval; vždyť on sám
26 dává všem život, dech i všechno. On učinil z jednoho
všechn lidský rod, aby bydlil na celém povrchu zem-
ském; určil nařízená období a hranice jejich přebývání,
27 aby hledali Boha, zdali by ho snad tápáním vytyšili a
28 nalezli, vždyť on není daleko od žádného z nás. Neboť
v něm žijeme, hýbeme se a jsme, jak i někteří z vašich
29 vlastních básníků pověděli: »Í my jsme jeho rod.« Jsme-li
tedy rodem Božím, nesmíme se domnívati, že by bož-
stvo bylo podobno zlatu nebo stříbru nebo kamenu, vý-
30 razu lidského umění a výmyslu. Ty doby nevědomosti
Bůh přehlédl, ale pro přítomnost dává zvěstovati lidem,

aby se všichni všude káli, poněvadž ustanovil den, kdy si hodlá spravedlivě souditi celou zemi mužem, jež k tomu určil, když byl všem poskytl možnost víry tím, že jej vzkřísil z mrtvých.“

Jakmile uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, jedni se po-³² šklebovali a druzí řekli: „Poslechneme si tě o tom jin-
dy.“ Tak od nich Pavel odešel. Ale někteří muži se k ně-^{33, 34} mu přidružili a uvěřili, mezi nimi byl Dionyzius Areopagita*), žena jménem Damaris a s nimi jiní.

Potom se odstěhoval z Athén a šel do Korintu.¹⁸ Tam nalezl jakéhosi Žida jménem Akvilu, rozeného v Pontu, který se svou ženou Priscillou nedávno přišel z Itálie, poněvadž Klaudius nařídil, aby se všichni Židé vystěhovali z Říma. Navštívil je, a poněvadž měl stejné řemeslo, zůstal u nich a pracovali společně; byli totiž řemeslem hotovitelé stanů. Každé soboty rozmlouval v synagoze a snažil se přesvědčovat Židy i Řeky.

Když pak došli z Macedonie Silas a Timoteus, byl Pavel plně zabrán kázáním slova a dosvědčoval Židům, že Ježíš jest Kristus. Když mu odpírali a rouhavě mluvili, vytrásl své roucho a řekl jim: „Vaše krev na vaši hlavu!**). Já jsem čist a od nynějška půjdu k pohánům.“

Vzdálil se odtud a šel do domu nějakého bohobojného muže jménem Titus Justus, jehož dům sousedil se synagogou. Ale představený synagogy Krispus s celým svým domem uvěřil Pánu, i mnozí Korintané, kteří jej slyšeli, uvěřili a dali se pokřtiti.

V noci řekl Pán ve vidění Pavlovi: „Neboj se! Mluv a nemlč, protože já jsem s tebou a nikdo na tebe nebude útočit, aby ti ublížil; mám v tomto městě mnoho lidu.“ Usadil se tam tedy na rok a šest měsíců a učil mezi nimi slovu Božím.¹¹

Když byl Gallio místodržitelem v Achaï***), povstali Židé hromadně proti Pavlovi, přivedli jej před¹²

*) Člen soudního dvora, Areopagu.

***) T. j.: Sami jste odpovědní za svou záhubu.

***) Achaia — Řecko jako římská provincie.

13 soudnou stolicí a žalovali: „Tento člověk přemlouvá lidi, aby ctili Boha proti zákonu.“

14 Když Pavel hodlal otevřítí ústa, řekl Gallio k Židům: „Kdyby šlo o nějakou křivdu nebo zločin, věnoval bych vám, Židé, pozornost, jak se patří; ale poněvadž jde o spory o pouhé řeči, o jména a o váš vlastní zákon, vy-
15 řiďte si to sami; já v tom nechci býti soudcem.“ A ode-
16 hnal je od soudné stolice.

17 Ale oni všichni se chopili představeného synagogy Sostena a bili jej před soudnou stolicí. Gallio si toho pranic nevšiml.

18 Pavel tam pobyl ještě mnoho dní, pak se rozloučil s bratřími a vyplul do Syrie a s ním Priscilla a Akvila, který si dal v Kenchreách ostříhati hlavu, protože učinil takový slib.

19 Dopluli však do Efezu, a tam je Pavel zanechal,
20 sám pak šel do synagogy a rozmlouval se Židy. Žádali
21 ho sice, aby tam zůstal delší čas, ale on nesvolil, nýbrž rozloučil se, řekl:*) „Vrátím se k vám, bude-li Bůh chtít“ a odplul z Efezu.

22 Když dojel do Cezareje, vystoupil, pozdravil církev a cestoval do Antiochie; tam ztrávil nějaký čas, pak odešel, prošel postupně krajinou Galatskou a Frygií a utvrzoval všechny učedníky.

24 Do Efezu přišel jakýsi Žid jménem Apollon, ro-
25 dem z Alexandrie, vzdělaný muž, silný v Písmech. Prošel vyučováním v cestě Páně, mluvil s vroucím duchem
26 a učil přesně o Ježíšovi, ale znal jenom křest Janův. Začal směle mluvit v synagoze. Když jej slyšeli Priscilla a Akvila, vzali jej k sobě a ještě přesněji mu vyložili cestu Boží.**)

27 Když chtěl jíti do Achaie, povzbudili jej bratři a na-
28 psali učedníkům, aby jej přijali. Jakmile tam přišel, vel-
mi mnoho přispěl těm, kteří z milosti uvěřili, neboť

*) Dodatek: „Musím nastávající svátky každým způsobem ztráviti v Jeruzalémě.“

***) Viz pozn. ke Skut. 9, 2.

vhodně usvědčoval Židy veřejně svými důkazy z Písem, že Ježíš jest Kristus.

Když byl Apollos v Korintě, Pavel prošel vnitrozemskými kraji, přišel do Efezu, našel tam některé učedníky a otázal se jich: „Zdalipak jste přijali Ducha svatého, když jste uvěřili?“ Oni mu odpověděli: „Ne, ani jsme neslyšeli, že by byl Duch svatý.“ Řekl: „Nač jste tedy byli pokřtěni?“ Odpověděli: „Na křest Janův.“ Pavel řekl: „Jan křtil křtem pokání a říkal lidu, aby uvěřili v toho, jenž měl přijíti po něm, totiž v Ježíše.“ Když to uslyšeli, dali se pokřtiti ve jméno Pána Ježíše. Jakmile na ně Pavel vložil ruce, přišel na ně Duch svatý, takže mluvili jazyky a prorokovali. Bylo jich celkem 7 asi dvanáct.

Pavel vstoupil do synagogy a po tři měsíce smělě rozmlouval a snažil se lidi přesvědčiti o království Božím. Některí se zatvrzovali a neposlušali, tupili tu cestu Páně před zástupem; proto se od nich odloučil, oddělil učedníky a denně rozmlouval ve škole Tyrannově. To trvalo dvě léta, takže všichni obyvatelé Malé Azie, Židé i Řekové, uslyšeli slovo Páně.

Bůh také činil neobyčejné mocné činy rukama Pavlovy; lidé si dokonce odnášeli ručníky a zástěry přímo z jeho těla k nemocným, a nemoci se od nich vzdalovaly a zlí duchové vycházeli.

Některí z potulných židovských zaklínačů se pokoušeli vyslovovati nad lidmi, kteří byli posedlí zlými duchy, jméno Pána Ježíše a říkali: „Zaklínám tě Ježíšem, kterého Pavel káže.“ To činivalo sedm synů jakéhosi židovského velekněze Skevy. Ale zlý duch jim odpověděl: „Ježíše znám a o Pavlovi vím; ale kdo jste vy?“ A člověk, v kterém byl ten zlý duch, na ně skočil, zvládl oba a tak je zmožil, že nazí a zranění utekli z toho domu. To se rozhlásilo mezi všemi Židy i Řeky, kteří bydlili v Efezu, na všechny padl strach a jméno Pána Ježíše bylo zvelebováno. Mnozí z těch, kteří uvěřili, přišli, dosvědčovali a vypravovali jejich činy. Nejedni z těch, 19

*) Viz pozn. ke Skut. ap. 9, 2.

**) Škola nějakého pohanského filosofa.

kterí tropili takové kouzelné kousky, snesli své knihy a spálili je před očima všech. Když spočítali jejich cenu, shledali, že stály padesát tisíc stříbrných*). Tak rostlo a sílilo slovo podle moci Páně.

Po těchto událostech rozhodl se Pavel v duchu, projíti Macedonii a Achaii a bráti se do Jeruzaléma, a řekl: „Až tam pobudu, musím uviděti také Řím.“ Poslal dva ze svých pomocníků do Macedonie, totiž Timotea a Erasta, a sám ještě nějaký čas zůstal v Malé Azii.

V té době nastal nemalý zmatek pro tu „cestu“). Jeden muž, jménem Demetrius, zlatník, vyráběl ze stříbra podoby chrámu Artemidina a poskytoval umělcům hojný výdělek. Svolal je i dělníky, kteří se tím zaměstnávali, a řekl: „Mužové, víte, že z této práce máme svůj blahobyt; nyní vidíte a slyšíte, že nejen v Efezu, nýbrž skoro po celé Malé Azii tenhle Pavel přemluvil a odvrátil četný zástup; říká, že bohové udělaní rukama nejsou bohové. Nemen tento náš obor je ohrožen, že padne v pohrdání, nýbrž i chrám veliké bohyně Artemidy se pokládá za nic a dokonce ona sama má býti stržena se své velikosti, kterou uctívá celá Malá Azie a celý svět.“

Jakmile to uslyšeli, naplnili se zlostí a křičeli: „Veliká je efezská Artemis.“ Celé město se naplnilo zmatkem; hnali se hromadně do divadla a vlekli s sebou Mace-donce Gaia a Aristarcha, společníky Pavlových cest. Pavel chtěl vejíti do shromáždění lidu, ale učedníci mu nedovolili. Dokonce i někteří z aziarchů), kteří mu přáli, k němu poslali a prosili ho, aby se nevydával do divadla. Každý křičel něco jiného. Shromáždění bylo zmatené, většina nevěděla, proč se sešli.

Ze zástupu se chopili jakéhosi Alexandra, poněvadž jej Židé strčili dopředu. Alexander tedy pokynul rukou a chtěl se před lidem hájiti. Jakmile poznali, že je to Žid, všichni jako jedním hlasem křičeli skoro celé dvě ho-

*) Drachem; drachma = asi 1 kor. ve zlatě.

**) Viz pozn. ke Skut. 9, 2.

***) římských správců nad Malou Azii.

diny: „Veliká je efezská Artemis!“ Městský tajemník 35 uklidnil lid: „Efezané, kdopak by nevěděl, že město Efez je strážcem chrámu veliké Artemidy a jejího obra- zu spadlého s nebe? O tom není sporu. Proto se musíte 36 uklidniti a nečiniti nic ukvapeného. Předvedli jste tyto 37 muže, ale oni nejsou ani svatokrádci, ani rouhači proti naší bohyni. Mají-li Demetrius a jeho druhové umělci 38 nějakou žalobu proti někomu, přece zasedají soudní dvory a jsou tu místodržitelé; ať si to vyřídí vzájemnou 39 žalobou. Máte-li nějaký další požadavek, rozřeši se to 39 v zákonném shromáždění. Vždyť jsme v nebezpečství, 40 že budeme obviněni ze vzpoury pro dnešní události; není k ní příčiny, a my bychom se nemohli ospravedlniti z tohoto sročení.“ S těmito slovy rozpustil shromáždění.

Když se hluk utišil, Pavel si povolal učedníky, povzbu- 20 dil je, rozloučil se s nimi a odešel na cestu do M a c e d o n i e.

Když prošel ty končiny a povzbudil je mnohou řečí, 2 šel do H e l l a d y *). Tam pobyl tři měsíce. Poněvadž 3 Židé proti němu smluvili úklad, když hodlal odjetí do Syrie, rozhodl se, že se vrátí do M a c e d o n i e.

Doprovázel jej Sopater, syn Pyrrhův z Bereje, z Tesa- 4 lonických pak Aristarchus a Sekundus, dále Gaius z Der- by, Timoteus a Aziaté**) Tychikus a Trofimus. Ti šli 5 napřed a čekali na nás v Troadě.

My pak jsme vypluli z Filip po svátcích nekvašených 6 chlebě a dorazili jsme za pět dní k nim do T r o a d y, kde jsme pobyli sedm dní.

Prvního dne v témdni jsme se sešli k lámání chleba, 7 a Pavel k nim hovořil. Druhého dne chtěl odcestovati, 8 a proto prodloužil řeč až do půlnoci. V horní místnosti, 8 kde jsme byli shromážděni, byly četné lampy. Někjaký 9 mladý muž, jménem E u t y c h u s, seděl v okně; když Pavel dlouho mluvil, byl zmáhán hlubokým spánkem a spánkem přemožen spadl z třetího poschodí. Sebrali jej mrtvého. Pavel sešel dolů, položil se naň, objal jej a 10 řekl: „Nelekejte se; je v něm ještě duše.“ Přivedli pak 12

*) Řecka.

**) lidé z Malé Azie.

11 hoch a živého a byli nemálo povzbuzeni. Pak vystoupil nahoru, rozlámal chléb a pojedl, ještě dlouho s nimi 12 hovořil až do svítání a pak odešel.

13 My jsme šli napřed k lodi a odpulili do A s s u; tam jsme měli Pavla příbrati, neboť tak nařídil; sám hodlal 14 jíti pěšky. Když se s námi setkal v Assu, příbrali jsme 15 jej a dopluli do M i t y l e n y. Odtud jsme vypluli dru- hého dne a dorazili proti C h i u, třetího dne jsme se 16 přepravili k S a m u a následujícího dne jsme*) přistali 16 u M i l é t u. Pavel se totiž rozhodl minouti Efez, aby nemusil mařiti čas v Malé Azii, neboť spěchal, aby, by- lo-li by mu možno, přibyl na den letnic do Jeruzaléma.

17 Z Milétu poslal do Efezu a povolal si presbytery cír- 18 kve k sobě. Když k němu přišli, řekl jim: „Vy víte, jak jsem od prvního dne, kdy jsem vstoupil do Malé Azie, 19 žil s vámi po celý čas, slouže Pánu s veškerou pokorou, se slzami a zkouškami, jež mě potkávaly pro židovské 20 úklady; kterak jsem nic z toho, co prospívalo, nezameš- kal, abych vám nevypravoval a vás neučil veřejně i sou- 21 kromě, zapřisahal jsem Židy i Řeky, aby se obrátili po- 22 káním k Bohu a uvěřili v našeho Pána Ježíše. Nyní tedy, hle, ubírám se do Jeruzaléma poután duchem**); nevím, 23 co se mi tam stane, leda že mě Duch svatý v každém 24 městě ujišťuje, že mne čekají pouta a strasti. Ale život má pro mne jen tu cenu, abych dokončil svůj běh a službu, již jsem přijal od Pána Ježíše, abych vydával 25 svědectví o evangeliu Boží milosti. Hle, já nyní vím, že již nespátříte mou tvář vy všichni, mezi kterými jsem pro- 26 cházel a kázal království. Proto se vás dnes dovolávám, 27 že jsem čist od krve všech lidí***), neboť jsem nic neza- 28 meškal, abych vám nezvěstoval celou vůli Boží. Buďte bedliví na sebe a na celé stáde, v němž vás Duch svatý ustanovil za dozorce†), abyste pásli církev našeho Pá- 29 na††), kterou si získal vlastní krví. Já vím, že po mém

*) zastavili se u Trogylia a

**) T. j. z vnitřní nutnosti.

***) nejsem odpověden za záhubu žádného člověka.

†) biskupy.

††) Některé texty: církev Boží.

odchodu přijdou na vás násilní vlci a neušetří stádece, ano i z vás samých povstanou muži s převratnými řečmi, aby za sebou strhli učedníky. Proto buďte bdělí, pamatujte, že jsem každého z vás po tři léta dnem i nocí nepřestal se slzami napomínati. Nyní vás poroučím Pánu a slovu jeho milosti; on vás může vybudovati a dáti vám dědický podíl mezi všemi posvěcenými. Po ničím stříbře, zlatě ani šatu jsem nezatoužil. Vy sami víte, že tyto mé ruce posloužily všem mým potřebám i mým druhům. Vůbec jsem vám ukázal, že se tak musíme prací ujímati slabých a pamatovati na slova Pána Ježíše, poněvadž on řekl: »Blaženější jest dávatí než bráti.«

Po těch slovech klekl a s nimi se všemi se pomodlil. Všichni se dali do usedavého pláče, objímali Pavla a líbali jej; nejvíc lkali nad tím slovem, které řekl, že již nikdy nespátí jeho tvář. Pak jej vyprovodili k lodi.

Když jsme se od nich odtrhli a vypluli, přímým během jsme dorazili k ostrovu Kóou, druhého dne k Rhodu a odtud do Patary. Tam jsme našli loď určenou do Fenicie, vstoupili jsme na ni a odpluli. Přiblížili jsme se na dohled k Cypru, nechali jsme jej nalevo, pluli do Syrie a přistáli v Tyru, neboť tam měla loď vykládati zboží. Vyhledali jsme učedníky a zůstali tam sedm dní. Ti radili Pavlovi skrze Ducha, aby nevstupoval do Jeruzaléma. Když však nám uplynul náš čas, vyšli jsme na další cestu; všichni nás vyprovázeli i s ženami a dětmi až za město, klekli na břehu, pomodlili se, rozloučili jsme se vespolek a vstoupili na loď; oni se vrátili domů.

My jsme dokončili zbytek plavby od Tyru a dorazili do Ptolemaidy; tam jsme pozdravili bratří a zůstali s nimi jeden den.

Druhého dne jsme vyrazili, dojeli do Cezareje, tam vešli do domu evangelisty Filipa; byl to jeden ze sedmi*) a měl čtyři svobodné dcery, jež měly prorocký dar; a zůstali jsme u něho.

Když jsme tam pobýli několik dní, přišel z Judeje nějaký prorok jménem Agabus, přistoupil k nám, vzal Pavlův pás, svázal si nohy a ruce a řekl: „Toto praví

*) T. j. diakonů, viz Skut. 6, 5.

Duch svatý: »Muže, kterému tento pás náleží, takto sváží v Jeruzalémě Židé a vydají v ruce pohanům.« Jakmile jsme to uslyšeli, prosili jsme my i místní lidé Pavla, aby nechodil do Jeruzaléma. Tu Pavel odpověděl: „Co to děláte? Proč pláčete a rmoutíte mi srdce? Já jsem hotov nejen dáti se svázati, ale i zemřítí v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše.“ Poněvadž se nedal přemluvití, my jsme umkli; jen jsme řekli: „Staň se vůle Páně!“

Po těchto dnech jsme se přichystali a brali se do Jeruzaléma. Šli s námi také někteří z cezarejských učedníků a vedli nás k jakémusi Mazonovi z Cypru, dávnému učedníkovi, u kterého jsme měli býti hosty.

Když jsme dorazili do Jeruzaléma, přivítali nás bratří radostně. Druhého dne šel Pavel s námi k Jakobovi, kde se sešli všichni presbyteři. Pozdravil je a vypravoval všecko dopodrobna, co Bůh vykonal mezi pohanů skrze jeho službu. Když to uslyšeli, velebili Boha a jemu řekli: „Vidíš, bratře, kolik desetitisíců je mezi Židy těch, kdož uvěřili, a všichni jsou horliví milovníci zákona. O tobě měli zprávu, že všechny Židy v pohanstvu učíš odpadlictví od Mojžíše; říkáš prý, aby nedávali obřezávatí děti a neřídili se dávnými mravy. Co tedy děláš?*) Jistě uslyší, že jsi tu. Učiň tedy, co ti řekneme.“ Máme tu čtyři muže, ti na sebe vzali slib. Ty vezmi s sebou, dej se s nimi očistiti, zaplať za ně, aby si mohli dát ostříhati hlavu — tak všichni poznají, že na zprávách, které o tobě slyšeli, nic není, nýbrž že i sám se chováš jako muž dbalý zákona. Co se pak týče pohanů, kteří se stali věřícími, rozhodli jsme a vzkázali, aby se varovali masa ze zvířat obětovaných modlám, požívání krve, masa zadušených zvířat a necudnosti.“

Následujícího dne Pavel vzal s sebou ty muže, dal se s nimi očistiti a vešel do svatyně, aby oznámil, kdy se doversí dny očistění, totiž doba, kdy za každého z nich bude přinesena oběť.

Když již skoro uplynulo těch sedm dní, spatřili ho maloazijští Židé ve svatyni, vzbouřili všechny zástup,

*) Dodatek: Musí se shromáždit zástup.

vztáhli na něj ruce a křičeli: „Izraelští, pomozte! Tohle 28 je ten člověk, jenž všechny všudy učí proti lidu, proti zákonu a tomuto místu; a teď si ještě přivedl do svatyně Reky a poskvřnil toto místo!“ — Viděli totiž před 29 tím efezského Trofima s ním v městě a myslili, že jej Pavel přivedl do svatyně. Celé město se pohnulo, na-30 stal sběh lidu, uchopili Pavla a vlekli jej ven ze svatyně; dveře byly pak hned zavřeny.

Již jej chtěli zabít, vtom došla zpráva k veliteli pra-31 poru*), že se celý Jeruzalém bouří. Bez odkladu vzal 32 vojáky a sběhl k nim. Jak spatřili velitele a vojáky, přestali Pavla bít. Velitel se přiblížil, uchopil ho, 33 poručil, aby byl svázán dvěma řetězy, a vyšetřoval, kdo je a co udělal. V zástupu každý křičel něco jiného. Když 34 nemohl pro hluk zvěděti nic jistého, poručil jej zavést do kasáren. Když se octl na schodech, došlo k tomu, že 35 jej vojáci nesli pro nával zástupu. Neboť množství lidu 36 ho následovalo a křičelo: „Odklid ho!“

Když měl býti zaveden do kasáren, řekl Pavel velite-37 lovi: „Směl bych ti něco říci?“ Odpověděl: „Ty umíš řecky? Ty tedy nejsi ten Egyptan, jenž před krátkou 38 dobou pobouřil a na poušť vyvedl čtyři tisíce sikariů?**)“ Pavel řekl: „Já jsem Žid, z Tarsu, občan ne bezvýznam-39 ného města v Cilicii. Prosím tě, dovol mi promluvit k lidu.“ Když mu to dovolil, postavil se Pavel na schody, 40 pokynul rukou lidu, a když nastalo úplné ticho, promluvil jazykem hebrejským:

„Bratři a otcové, slyšte nyní mou obranu před vámi.“ 22 — Jakmile uslyšeli, že k nim mluví hebrejsky, tím ochot-2 něji zachovávali ticho. — Pokračoval: „Já jsem Žid, na-3 rozený v Tarsu v Cilicii, ale vychovaný v tomto městě, vyučený u nohou Gamalielových přesně podle otcovského zákona, a byl jsem horlivým ctitelům Božím, jako

*) římskému „tribunovi kohorty“.

**) Sikarios = „dýkař“ — tak římská strana nazývala židovské bojovníky, kteří usilovali o osvobození národa; je to skupina politických povstalců; mnozí z nich se arci stávali skutečnými lupiči — léstai, lotři, jako byli ti dva ukřižováni s Ježíšem.

4 jste dnes vy všichni. Pronásledoval jsem toto nábožen-
ství*) na smrt, poutal jsem a do vězení vydával muže
5 i ženy, jak mi dosvědčí sám velekněz a veškeré presby-
terstvo; vždyť jsem si od nich vzal listy k bratrům do
6 Damašku a šel jsem tam, abych i tamodtud svázané při-
vedl do Jeruzaléma k potrestání. Když jsem se cestou
7 blížil k Damašku, najednou kolem poledne zazářilo svět-
8 lo z nebe kolem mne, já jsem padl na zem a uslyšel hlas,
9 jenž mi pravil: »Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?«
10 Odpověděl jsem: »Kdo jsi, Pane?« Řekl mi: »Já jsem
11 Ježíš Nazorejský, kterého ty pronásleduješ.« Moji prů-
12 vodcové spatřili sice světlo, ale neslyšeli hlas, jenž ke mně
13 mluvil. Odpověděl jsem: »Co mám činiti, Pane?« Pán
14 mi řekl: »Vstaň, jdi do Damašku, a tam ti bude pově-
15 děno o všem, co je ti nařízeno učiniti.« Poněvadž jsem
16 pozbyl zraku od záře toho světla, vešel jsem do Damaš-
17 ku, veden za ruku od těch, kteří byli se mnou. Jakýsi
18 Ananiáš, muž zbožný podle zákona, doporučený ode
19 všech tam bydlících Židů, přišel a postavil se ke mně a
20 řekl mi: »Bratře Saule, nabuď zraku!« A já jsem v tom
21 okamžiku nabyl zraku a uviděl jej. Řekl mi: »Bůh na-
22 šich praotců tě předem určil, abys poznal jeho vůli,
23 spatřil Spravedlivého a uslyšel z jeho úst hlas, poněvadž
24 mu máš býti přede všemi lidmi svědkem toho, co jsi vi-
25 děl a uslyšel. Proč nyní váháš? Vstaň, dej se pokřtiti,
26 obmyj své hříchy a zvývej jeho jméno.« — Když jsem
27 se vrátil do Jeruzaléma a modlil se v svatyni, upadl jsem
28 do vytržení a uviděl Ježíše, jak ke mně mluví: »Pospěš,
29 rychle odejdi z Jeruzaléma, poněvadž tu nepřijmou tvé-
30 ho svědectví o mně.« Odpověděl jsem: »Pane, oni vědí,
31 že jsem věznil ty, kteří v tebe uvěřili, a bil je v synago-
32 gách. A když byla prolévána krev tvého svědka Štěpá-
33 na, i já jsem při tom stál, schvaloval jsem to a hlídal
34 pláště těch, kteří jej zabíjeli.« Řekl mi: »Jdi, neboť já
35 tě pošlu daleko k pohanům.«

22 Až po toto slovo ho poslouchali, ale tu hlasitě vzkřik-
li: „Pryč se země s takovým člověkem! Neměl ani být
živ!“

*) Doslova: tuto cestu.

Když hřmotili, rvali si pláště a házeli prach do vzduchu, velitel poručil, aby byl zaveden do kasáren, a nařídil vyslýchati jej pod důtkami, aby vyšetřil, pro kterou příčinu na něj tak křičeli.

Když jej natáhli na řemeny, řekl Pavel četaři, jenž stál u toho: „Což smíte bičovatí římského občana, a ještě k tomu bez soudu?“

Jakmile to četař uslyšel, přistoupil k velitelovi a hlásil mu to: „Co to hodláš činiti? Ten člověk je římský občan!“ Přistoupil velitel a řekl: „Pověz mi, jsi ty římský občan?“ Odpověděl: „Ano.“ Velitel řekl: „Já jsem si koupil toto občanství za velký kapitál.“ Pavel odpověděl: „Já jsem se v něm již narodil.“ Tu hned od něho odstoupili ti, kteří jej hodlali vyslýchati, a velitel se lekl, když zvěděl, že je římským občanem, a on jej dal svázati.

Druhého dne chtěl zvěděti spolehlivě, z čeho jest od Židů obžalován, proto jej dal rozvázati, poručil, aby se shromáždili velekněží a celé synedrium, a dal tam Pavla přivésti a postaviti před ně.

Pavel se upřeně zahleděl na synedrium a promluvil: „Bratří, já jsem žil s naprosto dobrým svědomím Bohu až do dneška.“ — Vtom velekněz Ananiáš poručil těm, kteří stáli u něho, aby jej udeřili přes ústa. Pavel mu řekl: „Tebe udeří Bůh, ty obilena stěno! Ty tu sedíš, abys mě soudil podle zákona, a proti zákonu mě poroučíš udeřiti?“ — Ti, kdož u toho stáli, zvolali: „Jak se opovažuješ hanobiti Božího velekněze?“ Pavel odpověděl: „Nevěděl jsem, bratří, že je to velekněz. Vždyť jest psáno: Vládcе svého lidu nebude tupiti.“

Poněvadž Pavel věděl, že jedna část synedria je saducejská a druhá část farizejská, zvolal v synedriu: „Bratří, já jsem farizeus a syn farizeův. Jsem pohnán před soud pro naději ve vzkříšení.“ Po těchto slovech nastal spor mezi farizeji a saduceji, a zástup se rozdvojil. Saduceové totiž tvrdí, že není vzkříšení ani aneělů ani ducha, kdežto farizeové to obojí vyznávají. Rozpoutal se veliký křik; někteří zákoníci ze strany farizejské povstali, dali se do hádky a volali: „Neshledáváme na tom člověku nic zlého. Co když k němu mluvil duch anebo aneěl?“

10 Poněvadž se rozpoutal prudký spor, velitel se obával, aby Pavla nerozšáпали, proto poručil, aby přišlo vojsko, vyrvalo jim ho a zavedlo do kasáren.

11 V noci potom přistoupil k němu Pán a řekl mu: „Bud statečný! Jako jsi o mně svědčil v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě.“

12 Jakmile nastal den, srotili se Židé a zavázali se pod klatbou, že nevezmou do úst pokrmu ani nápoje, dokud 13 Pavla nezabijí. Těch, kteří složili takovou společnou přísahu, bylo přes čtyřicet. Ti předstoupili před velekněze a presbytery a řekli: „Zavázali jsme se pod slavnostní klatbou, že nic nepožijeme, dokud Pavla nezabijeme. 15 Proto vy a celé synedrium ohlaste veliteli, že jeho věc chcete podrobněji vyšetřiti, ať vám jej předvede. A my jsme připraveni zabiti jej, než se přiblíží.“

16 O tom spiknutí uslyšel syn Pavlovy sestry, šel do kasáren a oznámil to Pavlovi. Pavel si zavolal jednoho z četařů a požádal ho: „Zaveď tohoto mladého muže k velitelovi; má mu co oznámiti.“ Ten jej tedy vzal, zavedl k veliteli a řekl: „Vězeň Pavel si mě zavolal a požádal, abych k tobě přivedl tohoto mladého muže, že prý ti má co říci.“ Velitel jej vzal za ruku, odvedl jej do soukromí a vypytaval se: „Co mi máš oznámiti?“ Odpověděl: „Židé se smluvili poprositi tě, abys zítra předvedl Pavla před synedrium, jako bys hodlal přísneji vyšetřovati, co s ním je. Ale, nedej nic na ně! Cíhají na něho víc než čtyřicet mužů, kteří se pod klatbou zavázali, že nepožijí pokrmu ani nápoje, dokud ho nezabijí; a nyní 22 jsou připraveni, jen čekají na slib od tebe.“ Velitel propustil mladého muže a přikázal mu: „Nikomu nepovídej, že jsi mi to prozradil!“

23 Zavolal si dva z četařů a řekl jim: „Připravte dvě stě vojáků, o deváté hodině večer půjdou do Cezareje; k tomu sedmdesát jezdců a dvě stě kopiniků; také přistrojte koně, aby vsadili Pavla do sedla a bezpečně ho dopravili k místodržiteli Felixovi.“

25, 26 Napsal také list tohoto znění: „Klaudius Lysias slo- 27 vutnému místodržiteli Felixovi vzkazuje pozdrav. Tohoto muže zatkl Židě a chystali se ho zabiti, ale já jsem přišel s vojskem a vytrhl jim ho, když jsem se dověděl,

že jest římský občan. Chtěl jsem vyšetřiti, z čeho jej ob-
28 viňují, a předvedl jsem ho do jejich synedria. Shledal 29
jsem, že jej obviňují z nějakých sporů o jejich zákon,
ale nebylo proti němu obvinění, pro které by zasluhoval
smrti nebo vězení. Když mi bylo prozrazeno, že se tomu 30
muži strojí úklady, spěchám poslati jej k tobě a žalobce
jsem odkázal, aby svou při proti němu vedli před te-
bou*).

Vojáci podle rozkazu vzali Pavla a zavedli jej ještě 31
v noci do Antipatridy. Druhého dne jej přenechali 32
jezdcům, aby s ním jeli, a sami se vrátili do kasáren.
Jezdci dorazili do C e z a r e j e, dodali místodržiteli list 33
a odevzdali mu i Pavla. Přecetl si jej, vyptal se, z které 34
provincie je, a když vyšetřil, že je z Cilicie, řekl: „Vy- 35
slechnu tě, až dojdou také tvoji žalobcové,“ a poručil,
aby jej hlídali v Heródově pretoriu.

Po pěti dnech se dostavil velekněz A n a n i á š 24
s několika presbytery a s právníkem, jakýmsi Tertullem,
a učinili místodržiteli udání proti Pavlovi. Předvolali 2
Pavla a Tertullus začal svou obžalovací řeč: „Slovutný
Felixi, požíváme plného míru tvou zásluhou, a tvou pro-
zíravostí se dostává tomuto národu pokroku; to vždy 3
a všude uznáváme s veškerou vděčností. Abych tě však 4
zbytečně neunavoval, prosím, abys nás s obvyklou svou
vládností krátce vyslechl. Shledali jsme, že tento muž je 5
jako mor a že jítří neklid mezi všemi Židy v celém světě
a je náčelníkem nazorejské sekty. Pokusil se dokonce 6
znesvětit svatyni. Zmocnili jsme se ho**), a můžeš jej 8
sám vyšetřiti a rozsouditi všechno, co my na něj žaluje-
me.“ Židé se k tomu připojili a tvrdili, že je tomu tak. 9

Pavel, když mu místodržitel pokynul, aby mluvil, od- 10
pověděl: „Poněvadž vím, že jsi od mnohých let soudcem
tohoto národa, hájím se s klídnou myslí; můžeš se pře- 11
svědčiti, že neuplynulo víc než dvanáct dní od té doby,

*) Rkp. Alef dodává: Buď zdráv!

**) Dodatek 7: a chtěli jsme jej souditi podle našeho
zákona. Ale velitel Lysias přišel, velkým násilím jej vy-
trhl z našich rukou, odvedl a poručil, aby se jeho žalob-
cové dostavili k tobě.

12 co jsem přišel do Jeruzaléma sloužit Bohu. Nepřistihli
mne ani v svatyni, že bych byl s někým rozmlouval nebo
13 podněcoval zástup, ani v synagogách, ani v městě, a ne-
14 mohou ti dokázati nic z toho, co nyní na mne žalují. Při-
znávám ti ovšem, že sloužím Bohu svých otců podle
toho náboženství*), které nazývají sektářstvím. Věřím
15 všemu, co je psáno podle zákona a u proroků. Skládám
naději v Bohu, kterou také oni chovají, že nastane vzkří-
16 šení spravedlivých i nespravedlivých. O to se také sám
snážím, abych si zachoval vždycky svědomí neporušené
17 před Bohem i před lidmi. Po mnohých letech jsem se
vrátil, abych odevzdal almužny pro svůj národ a vykonal
18 oběti; při tom mě našli, jak jsem se očišťoval ve sva-
19 tyni, ne se zástupem anebo s hlukem, ale to způsobili ně-
20 kteří maloazijští Židé; ti by tu měli býti přítomni před
tebou a žalovati, mají-li něco proti mně. Anebo ať tito zde
sami řeknou, jakou vinu na mně shledali, když jsem stál
21 před synedriem; jen snad pro ten jeden výkřik, který
jsem zvolal, když jsem stál mezi nimi: »Pro vzkříšení
z mrtvých jsem před vámi nyní souzen.«

22 Ačkoli byl Felix dosti dobře zpraven o tom nábožen-
ství**), odkázal je na pozdější dobu; řekl: „Až sem přijde
23 velitel Lysias, vyšetřím vaši věc“, a nařídil četařovi, aby
Pavla ponechal ve vězení, ale aby byl shovívavý a nikomu
z jeho přátel nebránil sloužiti mu.

24 Po několika dnech přišel Felix se svou ženou D r u-
z i l o u, která byla Židovka, obeslal si Pavla a poslechl
si ho o víře v Krista Ježíše.

25 Když Pavel hovořil o spravedlnosti, zdržlivosti a
o nastávajícím soudu, zalekl se Felix a řekl: „Pro ny-
nejšek můžeš jíti. Jakmile budu míti volno, zavolám si
26 tě.“ Při tom zároveň doufal, že mu Pavel dá úplatek. Proto
také si pro něj častěji posílal a hovořival s ním.

27 Ale dvě léta uplynula, a Felix byl vystřídán nástupcem
P o r c i e m F e s t e m. Poněvadž si chtěl Židy zavázati
k vděčnosti, ponechal Felix Pavla ve vězení.

*) Doslova: podle té cesty.

**) Doslova: o té cestě.

Když se Festus ujal správy provincie, za tři dni se 25 odebral z Cezareje do Jeruzaléma. Velekněží a přední ze 2 Židů učinili proti Pavlovi udání, naléhali na místodržitele a vyprošovali si jako zvláštní milost, aby jej oblesal do 3 Jeruzaléma. Při tom činili úklady, že jej cestou zabijí. Festus odpověděl, že Pavel je ve vězení v Cezarei, že on 4 sám se tam odebere co nejdříve, a dodal: „Ať vaši mocní 5 lidé jdou se mnou a žalují na něj, je-li na tom muži něco zvráceného.“

Pobyl mezi nimi jen asi osm nebo deset dní, vrátil se 6 do Cezareje, hned druhého dne se posadil na soudnou stolicí a poručil, aby Pavel byl předveden.

Jakmile se dostavil, obstoupili jej Židé přišli z Jeruza- 7 léma a pronášeli mnoho těžkých obvinění, která nedo- vedli dokázati. Pavel se hájil: „Neprovinil jsem se ani 8 proti židovskému zákonu, ani proti svatyni, ani proti císaři.“

Festus si chtěl Židy zavázati k vděčnosti, proto od- 9 pověděl Pavlovi: „Chceš se odebrati do Jeruzaléma a tam o tom býti ode mne souzen?“ Pavel řekl: „Stojím před 10 soudnou stolicí císařovou; tady musím býti souzen. Židům jsem nijak neublížil, jak i ty sám velmi dobře víš. Jsem-li vinen a dopustil-li jsem se něčeho, zač zasluhuji 11 smrti, neprosím se o život. Neení-li však ničím všechno, co tito na mne žalují, nikdo mě jim nesmí vydati. Odvolávám se k císaři.“ Tu Festus promluvil s radou a odpo- 12 věděl: „Odvolal ses k císaři, k císaři půjdeš!“

Po několika dnech zavítali král Agrippa*) a 13 Bernike do Cezareje pozdravit Festa. Když tam po- 14 byli několik dnů, Festus předložil králi případ Pavlův: „Byl mi tu zanechán od Felixe jeden vězeň, proti kterému 15 mi, když jsem byl v Jeruzalémě, židovští velekněží a presbyteri učinili udání a žádali, abych jej odsoudil. Ale 16 já jsem jim odpověděl, že není římským zvykem vydati žádného člověka dříve, než by obžalovaný byl postaven 17 tváří v tvář žalobcům a měl možnost hájiti se proti obvi- nění. Šli se mnou sem, a bez odkladu hned druhého dne 17 jsem se posadil na soudnou stolicí a rozkázal přivésti

*) Král Heródes Julius Agrippa II.

18 toho muže; ale když jeho žalobcové povstali, nemohli proti němu vznésti žádného obvinění ze zlého činu, jak 19 jsem čekal; jen nějaké sporné otázky o té své pověře měli proti němu a o nějakém zemřelém Ježíšovi, o němž 20 Pavel tvrdil, že žije. Byl jsem na rozpacích, jak postu- povati s vyšetřením těchto věcí, a ptal jsem se ho, chtěl-li by jíti do Jeruzaléma a tam se dát souditi v tomto sporu. 21 Ale Pavel se odvolal, aby jeho věc byla ponechána k rozhodnutí Veličenstva; proto jsem rozkázal, aby byl chován, až jej budu moci poslati k císaři.“

22 Agrippa řekl Festovi: „Sám bych si chtěl toho člověka poslechnouti.“ „Uslyšíš jej — odpověděl mu — zítra.“

23 Druhého dne tedy přišel Agrippa a Bernike s velikou okázalostí a vešli do soudní síně s veliteli a s vynikajícími muži z města. Na rozkaz Festův byl přiveden Pavel.

24 I řekl Festus: „Králi Agrippa a všichni vy s námi zde přítomní muži, vidíte tohoto člověka, k vůli němuž na mne naléhal všechen židovský lid jak v Jeruzalémě, tak 25 i zde, a křičeli, že nesmí zůstatí na živu. Ale já jsem nic nevyšetřil, co by byl spáchal hodného smrti; proto když se sám odvolal k Veličenstvu, rozhodl jsem se poslati jej 26 tam. Věru nevím, co bych o něm napsal svému pánovi určitého. Proto jsem jej předvedl před vás, a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych výslechem zjistil, co mám 27 napsati. Zdá se mi totiž proti rozumu poslati vězně a ne- naznačiti výtky, z nichž byl obviněn.“

26 Agrippa oslovil Pavla: „Dovoluje se ti, abys mluvil v svůj prospěch!“

2 Tu Pavel vztáhl ruku a obhajoval se: „Králi Agrippa, pokládám se za šťastného, že se smím dnes před tebou 3 hájiti ze všeho, z čeho mě Židé obviňují, poněvadž ty jsi nejlepší znalec všech zvyků a sporných otázek mezi Židy. 4 Proto prosím, abys mě trpělivě vyslechl. — Všichni Židé znají můj život od mládí, jaký byl od počátku v mém 5 národě a v Jeruzalémě, poněvadž o mně od dřívějška vědí — jen kdyby chtěli svědčiti —, že jsem žil podle 6 nejpresnější sekty našeho náboženství, totiž jako fari- zeus. A nyní stojím před soudem proto, že chovám 7 naději v sliby dané Bohem našim praotcům, naději, k je- jímuž uskutečnění dvanáctero našich kmenů doufá do-

spěti vytrvalou službou Bohu dnem i nocí. Ano, králi, pro tuto naději jsem obžalován od Židů.*) Já jsem pokládal za svou povinnost podniknouti všechno možné proti jménu Ježíše Nazorejského a učinil jsem to v Jeruzalémě: 10 vyzýdal jsem si plnou moc od velekněží, zavřel jsem mnoho svatých do vězení, a když měli býti popraveni, hlasoval jsem pro to; po všech synagogách často jsem je tresty nutil, aby se rouhali, v nesmírné zřivosti proti nim jsem je pronásledoval až i ve vzdálených městech. Když jsem mezi jiným šel také do Damašku s plnou mocí a se schválením velekněží, v poledne na cestě, králi, jsem spatřil světlo s nebe, které nad jas sluneční ozářilo mne i ty, kdož se mnou cestovali. Všichni jsme padli na zem, 14 a já jsem slyšel hlas, který ke mně mluvil hebrejsky: »Saul, Saul, proč mě pronásleduješ? Zle se ti vyplatí, vyhazovati proti bodcům!«**) Zeptal jsem se: »Kdo jsi, Pane?« Pán odpověděl: »Jsem Ježíš, jehož pronásleduješ. Ale vstaň, postav se na nohy; zjevil jsem se ti proto, 16 abych tě předem připravil za služebníka a za svědka toho, co jsi na mně viděl a proč se ti ještě dám spatřiti; vytrhávám tě z lidu i z pohanů, k nimž tě posílám otvírat jim oči, aby se obrátili ode tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, aby se jim dostalo odpuštění hříchů a dědičného podílu mezi těmi, kteří jsou posvěceni vírou ve mne.« Od té chvíle, králi Agrippa, jsem nebyl neposloušen nebeského vidění, ale všem, napřed v Damašku, potom v Jeruzalémě a v celé zemi Judské i pohanům jsem hlásal, aby se káli, obraceli k Bohu a konali důstojné skutky pokání. Proto mě Židé zajali ve svatyni a usilovali mě zavraždit. Dostalo se mi Boží pomoci až po tento den, takže tu stojím a vydávám svědectví malému i velikému, a neříkám nic mimo to, co i proroci mluvili o budoucích věcech, i Mojžíš.**) Proč se vám zdá nehodným víry, že Bůh křísí mrtvé? Že Kristus jest podoben utrpení? Že měl první vstáti z mrtvých a zvěstovati světlo národu židovskému i pohanům?«

*) Verš 8 se lépe hodí za v. 22.

**) Jako tažné zvíře kope proti bodci poháněče.

***) Verš 8 se lépe hodí sem.

- 24 Když Pavel takto promluvil svou obhajovací řeč, zvolal Festus hlasitě: „Blázníš, Pavle! Tvá veliká učenost tě dohání k bláznovství!“
- 25 Pavel odpověděl: „Neblázním, nejslovutnější Feste, ale 26 mluvím slova pravdivá a rozumná. Král tomu velmi dobře rozumí, proto se také k němu obracím docela směle. Jsem přesvědčen, že jemu z toho nic není tajného, 27 neboť se to nezběhlo někde v koutku. Králi Agrippa, věříš prorokům? — Vím, že věříš.“ —
- 28 Agrippa odpověděl Pavlovi: „Zkrátka si troufáš, 29 udělati ze mne křesťana“. Pavel na to: „Přál bych si od Boha, abyste se — ať zkrátka či zadlouho — nejen ty, ale i všichni, kteří mě dnes slyší, stali tím, čím jsem já — kromě těchto pout!“ —
- 30 Král povstal a s ním místodržitel i Bernike a ostatní 31 přísedící; odešli a hovořili mezi sebou: „Tento člověk se 32 nedopouští ničeho, co by zasluhovalo smrti.“ Agrippa pak řekl Festovi: „Ten člověk mohl býti propuštěn, kdyby se nebyl odvolal k císaři.“
- 27 Jakmile bylo rozhodnuto, že vyplujeme do Itálie, odezdávali Pavla a některé jiné vězně četařovi jménem Julius od praporu Jeho Veličenstva.
- 2 Vstoupili jsme na loď adramytskou, jež měla plouti k maloazijskému pobřeží, a vypluli jsme. Byl s námi Macedonec z Tesaloniky, Aristarchus.
- 3 Druhého dne jsme zakotvili v Sidónu, a Julius, který s Pavlem zacházel velmi lidsky, mu dovolil, aby si 4 šel k přátelům a od těch aby se mu dostalo péče. Odtud jsme vyrazili a podpluli Cypř, poněvadž jsme měli protivný vítr; propluli jsme moře cilické a pamfylské a dorazili jsme do Myrry v Lycii. Tam nalezl četař alexandrijskou loď určenou do Itálie a naložil nás na ni.
- 7 Po mnoho dní jsme měli zdlouhavou plavbu a stěží jsme se dostali ke Knidu, a poněvadž nám vítr nebyl 8 příznivý, podpluli jsme Kretu podle Salmóny, stěží jsme ji minuli a přišli na místo jmenované Krásné přístavy, blízko kterého bylo město Lasaia. Po značném čase, když se již plavba stávala nejistou — poněvadž

již minul Postní den —, Pavel je varoval: „Muži, vidím, 10 že plavba bude svízelná a s velkým nebezpečenstvím nejen pro náklad a pro loď, ale i pro naše životy.“ Ale 11 četař důvěřoval víc kormidelníkovi a kapitánovi než tomu, co říkal Pavel. Poněvadž pak přístav byl nepříz- 12 nivě položen pro přezimování, většina se uradila, že odtud odplují, zdali by se jim podařilo dorazit do Fenika a tam přezimovati. Fenix je krétský přístav, obrácený k jihozápadu a severozápadu. Poněvadž zavál jižní vítr, 13 mysli, že jsou svým plánem jisti; zvedli tedy kotvu a pluli blízko podél Kréty. Ale zakrátko se přes ni přihnal 14 vírný víchr, kterému se říká eurakylon.*) Loď byla 15 stržena do víru a nemohla čeliti větru, poddali jsme se tedy větru a byli jsme jím unášeni. Podběhli jsme ostrů- 16 vek jmenovaný Klauđa, a stěží se nám podařilo zmocnit se ochranného člunu; zvedli jej, používali lan**) 17 a podpásávali loď. Poněvadž se obávali, aby nebyli vrženi na mělčinu, stáhli plachty a tak se nechali unášeti. Byli 18 jsme prudec zmitáni bouří, proto druhého dne vyhazovali část nákladu a třetího dne vlastníma rukama vyvrhli 19 loďní nářadí.

Po mnoho dní se neobjevovalo slunce ani hvězdy, do- 20 rážela nemalá bouře, na konec mizela každá naděje, že budeme zachráněni, zvláště když nastávalo i veliké hlado- 21 dovění. Tu se Pavel postavil mezi ně a řekl: „Muži, měli jste mne poslechnouti a neodplouvat od Kréty, a mohli 22 jste se uvarovati této svízele a ztráty. Ale i nyní vás napomínám, abyste byli dobré mysli, neboť nenastane ztráta 23 života nikomu z vás, kromě lodi. Zjevil se mi totiž dnes 24 v noci anděl Boha, jemuž náležím a sloužím, a řekl mi: »Neboj se, Pavle! Musíš se postaviti před císaře, a hle, 25 Bůh ti dává darem všechny, kdo s tebou plují.« Proto 26 buďte dobré mysli, mužové! Neboť důvěřuji Bohu, že se stane tak, jak mi bylo řečeno. Ale musíme narazit na 27 nějaký ostrov.“

*) Severovýchodní. Jiné texty mají Euroklydon — jihovýchodní.

**) Konjektura: „boëiais“ (lan) místo „boëtheiais“ (pomoci).

27 Když nastala čtrnáctá noc, a my jsme byli unášeni po Adrii, kolem půlnoci se loďníci domnívali, že se blíží 28 k nějaké zemi. Spustili olovnici a shledali hloubku dvacetí sáhů, a když ji o něco dále spustili zas, shledali pat- 29 náct sáhů. Poněvadž se obávali, abychom někde nenarazili na ostrá skaliska, vyhodili ze zádi čtyři kotvy a 30 přáli si, aby nastal den. Když se loďníci pokoušeli utéci z lodí a spustili člun na moře pod záminkou, že hodlají 31 roztáhnouti kotvy s přídi, řekl Pavel četařovi a vojákům: 32 „Nezůstanou-li na lodi, nemůžete býti zachráněni.“ Tu vojáci přesekli provazy u člunu a nechali jej vypadnouti. 33 Když již měl nastati den, povzbuzoval Pavel všechny, aby něco pojedli, a řekl jim: „Dnes již čtrnáctý den če- 34 káte, zůstáváte hladoví a nic nejíte. Proto vás vyzývám, abyste se najedli. Je to pro vaši záchranu. Nikomu z vás 35 ani vlas na hlavě nebude zmařen.“ Po těchto slovech vzal chléb, poděkoval Bohu přede všemi, rozlomil a dal 36 se do jídla. Všichni nabýli dobré mysli a také pojedli. 37 (Bylo nás na lodi všech dohromady dvě stě šestasedm- 38 desát duší.*) Když se nasýtili, ulehčili lodi tím, že vyházeli obilí do moře.

39 Když nastal den, nemohli rozeznati, jaká je to země, jen pozorovali nějaký záliv s plochým břehem; tam se 40 chtěli pokusiti, zdali by mohli přistati s lodí. Odřízli kotvy, nechali je v moři, zároveň uvolnili řemeny, jimiž 41 byla přivázána kormidla, vytáhli přídové plachty proti větru a směřovali k pobřeží. Najeli na vyčnívající ostroh a narazili s lodí; před se opra a zůstávala nehnuta přibojem, ale záď se bořila nárazem.

42 Vojáci měli úmysl pobíti vězně, aby některý neuplavala 43 a neutekl, ale četař, jenž chtěl zachrániti Pavla, překazil jim jejich úmysl a nařídil, aby ti, kteří umějí plavati, 44 napřed se vrhli do vody a vyšli na zem, a ostatní pak buď na prknech nebo na troskách lodi. Tak se podařilo, že se všichni zachránili na zemi.

28 Když jsme se zachránili, dověděli jsme se, že se ten 2 ostrov jmenuje Melita.***) Domorodci nám prokazovali

*) Některé texty mají „asi“ místo „dvě stě“.

**) Malta.

neobyčejnou laskavost. Rozdělalí oheň a pozvalí nás všechny k němu, ježto nastal dešť a bylo chladno. Pavel sebral hromadu klestí a přikládal je na oheň; vtom vylezla teplem zmije a zavěsila se mu na ruku. Jakmile dorodci zpozorovali, že mu zvíře visí na ruce, říkali mezi sebou: „Tento člověk jest jistě vrah, poněvadž, ačkoli byl zachráněn z moře, spravedlnost ho nenechá žít.“ Ale on setřásl zvíře do ohně a nic zlého se mu nestalo. Oni čekali, že oteče a najednou upadne mrtev. Když však dlouhou čekali a viděli, že se s ním neděje nic zlého, změnili své mínění a říkali, že je to bůh.

V okolí toho místa měl náčelník toho ostrova, jménem Publius, statek; ten nás přijal a po tři dni velmi laskavě hostil. Otec tohoto Publia zrovna ležel s horečkou a úplavicí; Pavel k němu vešel, pomodlil se, vložil na něj ruce a uzdravil jej. Když se to stalo, přicházeli také ostatní nemocní z ostrova a byli uzdravováni. Ti nás pak poctili mnohými dary, a když jsme odjížděli, uštědřili nám, čeho jsme potřebovali.

Po třech měsících jsme odpluli na alexandrijské lodi, která měla znak Blíženců a přezimovala u ostrova. Přistáli jsme v Syrakuzách a zůstali tam tři dni, odtud jsme oklikou dorazili do Rhegia. Když den potom zavál jižní vítr, druhého dne jsme dojeli do Путеол; tam jsme našli bratří a byli jsme od nich pozváni, abychom u nich zůstali sedm dní. Tak jsme dorazili do Říma. Odtamtud, když bratří o nás uslyšeli, přišli nám naproti až k Appiovu fóru a k Třem krčmám.*) Jakmile je Pavel uviděl, poděkoval Bohu a nabyl dobré mysli.

Když jsme vešli do Říma,**) dostalo se Pavlovi dovolení, aby bydlil sám s vojákem, jenž jej hlídal.

Po třech dnech si svolal tamější židovské přední muže. Když se sešli, promluvil k nim: „Bratří, já jsem se ne-

*) Tres tabernae.

** [četař odevzdal vězně veliteli tábora a]

dopustil ničeho proti našemu lidu ani proti otcovským zvykům, a přece jsem byl z Jeruzaléma vydán jako vězeň do rukou Římanům; ti mě vyslechli a chtěli mě propustiti, poněvadž na mně není žádné viny, která by zasluhovala smrti. Protože však Židé tomu odporovali, byl jsem nucen odvolati se k císaři, ale ne že bych měl nějakou žalobu proti svému národu. Pro tuto příčinu jsem vás pozval, abych vás uviděl a s vámi promluvil. Pro naději lidu izraelského nosím tento řetěz.“

Oni mu odpověděli: „My jsme ani psaní o tobě nedostali z Judeje, ani nepřišel nikdo z bratří, aby nám o tobě oznámil nebo vypravoval něco zlého. Žádáme, abychom od tebe samého slyšeli, jaké je tvé přesvědčení. Neboť co se týče této sekty, je nám známo, že je proti ní vsudy odpor.“

Uřčili mu tedy den a sešlo se jich k němu do jeho bytu mnoho, on pak jim od rána až do večera vykládal svědectví o království Božím a pokoušel se je přesvědčovati o Ježíšovi ze zákona Mojžíšova a z proroků. Jedni se dali přesvědčiti jeho slovy, druzí však nevěřili. Když se vespolek neshodli a odcházeli, dodal Pavel ještě jedno slovo: „Krásně promluvil Duch svatý skrze proroka Izaiáše k našim praotcům:

»Jdi k tomuto lidu a řekni mu:
Budete slychat a slychat, ale nic nepochopíte,
budete vidat a vidat, ale nic neuvidíte.
Neboť srdce tohoto lidu zhrublo,
stali se nedoslýchavými,
zavřeli své oči,
aby neviděli očima a neslyšeli ušima
a nechápali srdcem a neobrátili se — a já bych je uzdravil.«

Budiž vám tedy známo, že tato spása Boží byla poslána k pohanům — ti jí budou poslouchati.“**)

Celá dvě léta zůstal Pavel ve vlastním najatém bytě, vítal všechny, kteří k němu přicházeli, kázal jim království Boží a učil o Ježíši Kristu docela směle a bez překážek.

*) 29 Po těchto jeho slovech odešli Židé a měli mezi sebou velký spor.

Pavel,

1

služebník Krista Ježíše, povoláný apoštol, určený pro Boží evangelium, jež Bůh předem slíbil skrze své pro-2 roky ve svatém Písmě, o jeho Synu, jenž se zrodil podle 3 těla z potomstva Davidova a byl ustanoven za Syna 4 Božího v moci podle Ducha svatosti od vzkříšení z mrtvých, o Ježíši Kristu, našem Pánu, skrze kterého 5 jsme přijali milost a apoštolské poslání k poslušnosti víry mezi všemi národy pro jeho jméno, mezi nimiž jste 6 i vy, povolání Ježíše Krista,

všem milovaným Božím, povoláným svatým v Ř í m ě 7

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista.

Především děkuji svému Bohu skrze Ježíše Krista za 8 vás za všechny, že se vaše víra rozhláší po celém světě. Bůh, jemuž sloužím svým duchem v evangeliu jeho Syna, 9 je mi svědkem, že vás stále vzpomínám a vždycky 10 v svých modlitbách prosím, zdali by se mi již jednou uvolnila cesta a já po vůli Boží přišel k vám. Neboť 11 toužím vás uvidět, abych vám mohl dát něco z duchovního daru k vaší posile, to jest potěšiti se mezi vámi 12 vzájemnou vírou vaší i svou.

Přál bych si, bratří, abyste věděli, že jsem si často 13 umínil přijít k vám, ale dosud mi to bylo překaženo, abych i mezi vámi sklídl nějaký úspěch jako mezi ostatními národy. Jsem dlužníkem Řeků i barbarů, moudrých 14 i nerozumných.

Proto jsem, co na mně jest, dychtiv také vám v Římě 15 kázat evangelium. Neboť se nestydím za evangelium; 16 vždyť jest to Boží moc k spáse každému věřícímu, předně Židovi, ale také Řekovi.

Projevuje se v něm totiž Boží spravedlnost plynoucí 17 z víry a vedoucí k víře, jak jest psáno: »Spravedlivý

18 z víry bude živ.« Neboť Boží hněv s nebe se zřejmě pro-
jevuje proti každé bezbožnosti i nespravedlnosti lidí,
19 kteří nespravedlností překážejí pravdě, protože, co lze
poznati o Bohu, jest jim zjevno, Bůh sám jim to zjevil.
20 Neviditelná podstata Boží se od stvoření světa myšlením
spatřuje na tom, co učinil, totiž jeho věčná moc i bož-
21 skost, aby byli bez výmluvy, protože Boha sice poznali,
ale nevelebili ho jako Boha ani mu neprojevili vděčnosti,
nýbrž zpláněli v marných myšlenkách, a jejich nechá-
22 pavý rozum byl zatemněn. Domnívali se, že jsou mudrci,
23 ale stali se blázny a zaměnili slávu nesmrtelného Boha
za zpodobení obrazu smrtelného člověka, ptáků, čtver-
nožců a plazů.

24 Proto je Bůh tužbami jejich srdcí vydal v nečistotu,
25 aby sami zneuctivali svá vlastní těla, protože zaměnili
božskou pravdu za lež, zbožnili a uctivali stvoření místo
26 Stvořitele. On jest veleben na věky, Amen! Proto je
Bůh vydal v bezectné vášně: jejich ženy zaměnily přiro-
27 zený styk za protipřirozený, podobně i muži zanechali
přirozeného styku s ženami, rozpálili se svým chtíčem
jeden k druhému, a muž s mužem páchali nestydatostí;
dostali sami na sobě nutnou odplatu za své poblouzení.
28 A poněvadž neuznávali za hodno poznati Boha, vydal je
Bůh v nehodné smýšlení, takže činili věci nenáležitě,
29 byli plni všeliké nespravedlností, zloby, lakoty, špatnosti,
30 samá závist, vražda, svár, lest, podvod, našeptavači, pom-
lůvači, nenávisťníci Boha, pyšní, zpupní, chlubní, vyna-
31 lezači zla, neposlušní rodičů, nerozumní, nespolehliví,
32 necitelní, nemilosrdní. Poznali sice Boží právo, že ti, kteří
činí takové věci, jsou hodni smrti, ale nejen sami to dě-
lají, nýbrž i schvalují, když to činí jiní.

2 Proto nemáš výmluvy, jestliže soudíš, ať jsi kdokoli.
Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe, neboť sou-
2 díš, ale děláš totéž. Víme, že Boží soud postihuje právem
3 ty, kdo takové věci konají. Myslíš, člověče, který soudíš
ty, kdož takové věci konají, ale sám činíš totéž, že ty
4 unikneš Božimu soudu? Či pohrdáš bohatstvím jeho dobro-
ty, trpělivosti a shovívavosti? Nevíš, že Boží laska-
5 vost tě pudí k pokání? Ale ty ve své zatvrzelosti a s ne-
kajícím srdcem si hromadíš hněv ke dni hněvu, kdy se

zjeví spravedlivý soud Boha, jenž odplatí každému podle jeho skutků: těm, kdož s vytrvalostí v dobrém skutku vyhledávají slávu, čest a nesmrtelnost, odplatí věčným životem; na lidi osobivé však a na ty, kteří neposlouchají pravdy, nýbrž nepravosti, padne hněv a prudkost, úzkost a tíseň na každou duši člověka páchajícího zlo, především Žida, ale i Řeka; ale sláva, čest a pokoj případně každému, kdo koná dobro, předně Židovi, ale také Řekovi.

Bůh nehledí na to, čím kdo jest. Všichni, kdo hřešili bez zákona, bez zákona také zahynou, a všichni, kdož hřešili se zákonem, budou souzeni zákonem. U Boha totiž nejsou spravedliví ti, kdo jen poslouchají zákon, nýbrž ti, kdo jej plní, budou uznáni za spravedlivé.

Když totiž pohané, kteří nemají zákona, přirozeně čílní příkazy zákona, ti, ač nemají zákona, jsou sami sobě zákonem, poněvadž ukazují, že je dílo zákona vepsáno do jejich srdcí; jejich svědomí jim k tomu bude vydávat svědectví a myšlenky budou se mezi sebou obviňovat nebo také obhajovat v ten den, kdy Bůh bude soudit, co je skryto v lidech, podle mého evangelia, skrze Krista Ježíše.

Ty se nazýváš Židem, spoléháš na zákon, chlubíš se Bohem, poznáváš jeho vůli, dovedeš, jsa vyučován ze zákona, posoudit, co je prospěšné, domýšlíš se, že jsi vůdcem slepých, světlem těch, kdo jsou ve tmě, vychovatelem nerozumných, učitelem nedospělých, když máš poznání a pravdu vtělené v zákoně, a ty tedy jiného sic učíš, ale sám sebe neučíš, kážeš, aby se nekradlo, ale kradeš? Zakazuješ cizoložit, ale cizoložíš? Ošklivíš si modly, ale statky chrámové si osvojuješ? Chlubíš se zákonem, ale přestupkem zákona zneuctíváš Boha? — Vždyť, jak jest psáno, »jméno Boží jest pro vás rouhání mezi pohany«.

Obřízka je zajisté užitečná věc, plníš-li zákon; jsi-li však přestupovatel zákona, tvá obřízka se zvrhne v neobřezanost. Jestliže neobřezaný člověk zachovává zákonná práva, zdali mu jeho neobřezanost nebude počítána za obřízku? Ano člověk od přirozenosti neobřezaný, plní-li zákon, bude soudit tebe, jenž s veškerou svou literou a

28 obřízkou přestupuješ zákon. Pravým Židem není, kdo 29 jest jím jen zevně; obřízkou není obřízka zevní, tělesná; ale Židem je ten, kdo jest jím uvnitř, a obřezaným jest člověk čistý srdcem, v duchu, nikoli podle písmene — takovému se dostává pochvaly ne od lidí, ale od Boha.

3 Má tedy Žid nějakou přednost a obřízka nějakou vý- 2 hodu? Ovšem, a to velikou všemi způsoby. Především 3 tu, že došly ověření Boží výroky. Neboť co konečně znamená, jestliže se někteří ukázali nevěrnými? Což je 4 jich nevěra zmaří Boží věrnost? Naprosto ne! Nýbrž »Bůh budí pravdivý, ale každý člověk lhář«, jak je psáno:

»abys byl, Bože, uznán za spravedlivého v svých slovech

a abys zvítězil, když bys byl souzen«.

5 Ale způsobí-li naše nespravedlnost Boží spravedlnost, co řekneme? Není Bůh nespravedlivý, když stihá svým 6 hněvem? (Mluvím po lidském způsobu.) Naprosto ne! 7 Sic, jak bude Bůh soudit svět? Řekneš však: Jestliže se Boží pravda mou lží rozmohla k jeho slávě, proč mám 8 já býti také ještě souzen jako hříšník? A zdali neplatí, jak nás někteří pomlouvají a tvrdí, že říkáme: »Čiňme zlo, aby z toho pošlo dobro«? Takoví jsou právem od- souzeni.

9 Co tedy? Máme nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme již dříve obvinili Židy i Řeky, že všichni jsou pod 10 hříchem, jak je psáno:

»Není ani jednoho spravedlivého,

11 není rozumného, není člověka, který by hledal Boha,

12 všichni se uchýlili, stejně se stali nepotřebnými;

není člověka, který by činil dobře, není ani jediného.

13 Otevřeným hrobem jest jejich hrdlo, svými jazyky klamou, haďí jed jest pod jejich rty;

14 jejich ústa jsou plna kletby a hořkosti,

15 jejich nohy jsou bystré ke krveprolití,

16 zhouba a pohroma jest na jejich cestách,

nepoznali cesty pokoje, 17
 není bázně Boží před jejich očima. 18
 Víme, že cokoliv zákon říká, mluví těm, kteří jsou 19
 v zákoně, aby byla zavřena každá ústa a aby se celý svět
 stal vinným Bohu, protože ze skutků zákona nebude 20
 před ním ospravedlněn žádný člověk, neboť ze zákona
 pochází jenom poznání hříchu. Nyní však jest najevě 21
 Boží spravedlnost mimo zákon a přec dosvědčovaná
 »zákonem a proroky«, ale je to spravedlnost Boží skrze 22
 víru v Ježíše Krista pro všecky věřící. Rozdílu není. 23
 Všichni zhřešili a nedostává se jim Boží slávy, ale bý- 24
 vají ospravedlnění zdarma jeho milostí vykoupením,
 jež nastalo v Kristu Ježíši. Jej Bůh předem určil za 25
 smírcí prostředek v jeho krvi skrze víru, aby ukázal svou
 spravedlnost, a to proto, že hříchy předtím spáchané
 prominul v své Božské shovívavosti, aby projevil svou 26
 spravedlnost v přítomném času, aby on byl spravedlivý
 a ospravedlňoval člověka, který je z víry v Ježíše.

Kde je tedy chloubka? Byla vyloučena. Jakým záko- 27
 nem? Snad zákonem o skutcích? Ne, ale zákonem víry.
 Usuzujeme tedy, že člověk bývá ospravedlněn 28
 vírou bez skutků zákona.

Což je Bůh jen Bohem Židů? Není také Bohem po- 29
 hanů? Ovšem že i Bohem pohanů, je-li vůbec jediný 30
 Bůh, který ospravedlní obřezané z víry a neobřezané
 skrze víru. Rušíme tedy zákon skrze víru? Naprosto ne, 31
 ale ustalujeme zákon.

Ale čeho řekneme, že došel Abraham, náš tělesný pra- 4
 otec? — Byl-li Abraham ospravedlněn ze svých skutků, 2
 má se čím chlubit, ale ne před Bohem! Co totiž praví 3
 Písmo? »Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno
 za spravedlnost.« Tomu, kdo koná dílo, se mzda nepočí- 4
 tá z milosti, nýbrž z povinnosti. Tomu však, kdo nekoná 5
 dílo, ale věří v toho, který ospravedlňuje bezbožného,
 se počítá jeho víra za spravedlnost. Vždyť tak i David 6
 blahoslaví člověka, jemuž Bůh přičítá spravedlnost bez
 skutků:

»Blaženi jsou ti, jimž byly odpuštěny nezákonosti a 7
 jimž byly přikryty hříchy;
 blažen člověk, jemuž Pán nepřičítá jeho hřích!« 8

9 Vztahuje se toto blahoslavenství na obřezané či také
 na neobřezané? Pravíme totiž: »Abrahamovi byla jeho
 víra přičtena za spravedlnost.« Jak mu tedy byla při-
 čtena? Když byl již obřezán či dokud byl ještě neobře-
 zán? Ne když byl již obřezán, nýbrž dokud byl neobře-
 zán. Znamení obřízky přijal jen jako pečeť spravedlno-
 sti pro víru, kterou měl jako neobřezaný, aby byl otcem
 všech, kteří jako neobřezaní věří a kterým se proto při-
 čítá spravedlnost, a aby byl také otcem obřezaných,
 ovšem těch, kteří nejen mají obřízku, ale i kráčeji ve
 stopách víry, jakou měl náš praotec Abraham, již dokud
 byl neobřezaný.

13 Slibu, že bude dědicem světa, se nedostalo Abraha-
 movi a jeho potomstvu zákonem, nýbrž spravedlností
 14 z víry. Jsou-li totiž dědici jen přivrženci zákona, je víra
 15 prázdna a slib zrušen. Zákon totiž způsobuje hněv;
 16 kde není zákona, není ani přestupku. Proto říkáme:
 »Z víry«, aby se vše dalo podle milosti, tak aby slib byl
 pevný pro všecko potomstvo, nejenom pro ty, kteří jsou
 přivrženci zákona, ale i pro ty, kteří jsou z Abrahamo-
 17 vy víry — Abraham jest nás všech otec, jak jest psáno:
 »Ustanovil jsem tě za otce mnohých národů« — před Bo-
 hem, kterému uvěřil a který oživuje mrtvé a volá i to,
 18 co nebylo, aby bylo. — Abraham, když již všechna na-
 děje pomínula, přece v naději uvěřil, že se stane otcem
 mnohých národů podle slova: »Tak četné bude tvé po-
 19 tomstvo«. Neochabl ve víře, ač pozoroval, že jest již tě-
 lesně umrtven — bylo mu skoro sto let — a že luno Sáři-
 20 no jest umrtveno. O slibu Božím nezapochyboval v ne-
 21 věře, nýbrž byl zmocněn vírou, oslavil Boha a nabyl
 pevného přesvědčení, že Bůh jest mocen i učiniti, co
 22 slíbil. Proto mu ta víra byla přičtena za spravedlnost.
 23 Ale nejen pro něho bylo napsáno, že mu víra byla
 24 přičtena za spravedlnost, nýbrž i pro nás, kterým má býti
 přičtena, když věříme v toho, jenž vzkřísil Ježíše, našeho
 25 Pána, z mrtvých, Ježíše, který byl vydán pro naše po-
 klesky a vzkřísen pro naše ospravedlnění.

5 Když jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme po-
 2 koj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze
 něho se nám dostalo i přístupu k této milosti, v níž sto-

jíme, a chlubíme se nadějí v Božskou slávu. A nejen to, a ale chlubíme se i trápením, vždyť víme, že trápení působí trpělivost, trpělivost působí osvědčenost, osvědčenost nadějí; naděje pak neklame, poněvadž Boží láska jest rozlita v našich srdcích skrze Ducha svatého, jenž nám byl dán. Vždyť Kristus, ještě v čas, když jsme my byli slabi, zemřel za hříšné. Sotva přece kdo podstoupí smrt za spravedlivého — ač by se snad za dobrou věc někdo odhodlal zemřít. Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšníci. Oč spíše budeme nyní, když jsme byli ospravedlněni jeho krví, jím zachráněni od hněvu! Vždyť jestliže 10 jsme ještě jako nepřátelé byli smířeni s Bohem smrtí jeho Syna, mnohem spíše nyní, když jsme byli smířeni, budeme zachráněni jeho životem; a nejen to, nýbrž 11 i chlubiti se smíme Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, skrze něhož se nám dostalo smíření.

Proto skrze jednoho člověka hřích vstoupil do světa, 12 a skrze hřích vstoupila smrt, a tak na všechny lidi se rozšířila smrt, poněvadž všichni zhřešili. Hřích byl na světě již před zákonem. Hřích se sice nepočítá, dokud není zákona. Ale přece smrt kralovala od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kteří nezhřešili tímž způsobem, jako Adam přestoupil příkaz; Adam byl obrazem toho, co mělo přijíti. Ale není tomu s darem milosti tak, jako 15 s poklesem: poklesem jednoho zemřeli mnozí; mnohem více se Boží milost a dar milosti jednoho člověka, Ježíše Krista, rozhojnila na mnohé. A není tomu s darem tak, jako s účinkem hřichu jednoho člověka: zde se soud nad jedním hřichem stal odsouzením, tam se přes mnohé poklesky dar milosti stal ospravedlňujícím 17 činem. Poklesem jednoho člověka zavládla smrt skrze toho jednoho; mnohem více ti, kteří dostávají hojnost milosti a dar spravedlnosti, budou v životě kralovati skrze jednoho, totiž Ježíše Krista.

Z toho plyne: jako skrze poklesek jednoho člověka 18 došli odsouzení všichni lidé, tak se i ospravedlňujícím činem jednoho dostalo všem lidem ospravedlnění a života. Jako skrze neposlušnost jednoho člověka mnozí 19 byli učiněni hříšníky, tak i skrze poslušnost jednoho

20 mnozí budou učiněni spravedlivými. Zákon dodatečně přistoupil k tomu, aby se poklesek rozmnožil. Ale kde se 21 rozmnožil hřích, tam se nad to rozhojnila milost, aby tak, jako se ujal království hřích smrtí, i milost se ujala království skrze spravedlnost k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

6 Co tedy řekneme? Máme setrvávati v hřichu, aby se 2 rozmnožila milost? Naprosto ne! Jak budeme ještě žiti 3 v hřichu, když jsme mu odumřeli? Což nevíte, že my všichni, kteří jsme byli pokřtěni v Krista Ježíše, byli 4 jsme křtem uvedeni do jeho smrti? Byli jsme spolu s ním pohřbeni křtem ve smrt, abychom, jako byl Kristus 5 vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my žili novým životem; neboť, jestliže jsme srostli s obrazem jeho smrti, srosteme též s jeho zmrtvýchvstáním. 6 Vždyť víme, že náš starý člověk byl spolu s ním ukřižován, aby tělo hřichu bylo zničeno a my už neotročili: 7, 8 hřichu. Kdo totiž umřel, je zproštěn hřichu. Jestliže jsme s Kristem odumřeli, věříme, že budeme také s ním 9 žiti. Víme přece, že Kristus z mrtvých vstalý již neumírá, 10 smrt nad ním již nepanuje. Co zemřelo, hřichu zemřelo 11 jednou provždy; co však žije, žije Bohu. Tak i vy se pokládejte za mrtvé hřichu, ale za živící Bohu v Kristu Ježíši.

12 Ať tedy nekraluje hřích ve vašem smrtelném těle, 13 abyste poslouchali jeho chtíčů, a nepropůjčujete své údy hřichu za nástroje nepravosti, ale propůjčte sebe Bohu jako lidé, kteří ze smrti dospěli k životu, a své údy 14 půjčujte Bohu za nástroje spravedlnosti. Hřích nad vámi již nebude moci panovati, neboť nejste pod zákonem, nýbrž pod milostí.

15 Co tedy dále? Oddáme se hřichu, poněvadž »nejsme 16 pod zákonem, nýbrž pod milostí«? Naprosto ne! Což nevíte, že propůjčujete-li se za služebníky*) k poslušnosti, jste služebníky toho, koho posloucháte, ať je to hřích — pak je z toho smrt —, či ať je to poslušnost k spravedlnosti? Ale díky Bohu, že jste sice byli otroky hřichu,

*) „Služebník“ je vlastně otrok, služba je otroctví; křesťan je svobodný, a přec otrok.

oddali jste se však ze srdce v poslušnost tomu způsobu učení, kterému jste byli naučeni. Byli jste osvobozeni od hříchu, přešli jste v „otroctví spravedlnosti“; tento lidský výraz uvádím pro slabost vašeho těla.*). Jako jste dříve propůjčovali své údy k otroctví neřesti a nepravosti pro nepravost, tak nyní propůjčte své údy za »otroky spravedlnosti« pro posvěcení. Dokud jste totiž byli otroky hříchu, byli jste »svobodni« od spravedlnosti. Jaký jste tehdy měli z toho užitek? Takové věci, že se za ně nyní stydíte, neboť jejich konec je smrt. Nyní však, kdy jste osvobozeni od hříchu a poddáni v »otroctví« Boha, máte svůj užitek pro posvěcení, na konec pak život věčný. Mzdou za hřích je smrt, darem Boží milosti je věčný život v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Přece dobře víte, bratří, vždyť mluvím k lidem, kteří znají zákon, že zákon panuje nad člověkem, jen pokud žije. Vdaná žena je zákonem vázána jen k živému muži; jakmile muž zemře, je zproštěna mužova zákona. Proto, oddá-li se za života svého muže jinému muži, bude prohlášena za cizoložnici; jakmile však muž zemře, je svobodna od jeho zákona, takže již není cizoložnicí, oddá-li se jinému muži. Tak, moji bratří, i vy jste byli umrtveni zákonu skrze umrtvené Kristovo tělo, abyste se dostali jinému, který byl vzkříšen z mrtvých, abychom přinášeli ovoce Bohu. Dokud jsme totiž byli tělesní, hříšné vášně probuzené zákonem působily v našich údech, takže jsme přinášeli ovoce jen pro smrt. Nyní však jsme zproštěni od zákona, poněvadž jsme odumřeli tomu, čím jsme byli vázáni, a můžeme »sloužiti« novým způsobem, v duchu, a ne starým, podle písmene.

Co tedy řekneme? Je zákon totožný s hříchem? Na- prosto ne! Ale, kdyby nebylo zákona, nebyl bych poznal, co je hřích; ani bych nebyl věděl, co je hříšná žádostivost, kdyby zákon nebyl říkal: »Nepožádáš«! Ale hřích použil příkazu jako podnětu a vzbudil ve mně všechny druhy žádostivosti. Kde není zákon, tam je hřích mrtev.

*) T. j. pro vaši přirozenou nechápanost.

9 Kdysi jsem žil mimo zákon. Jakmile ke mně přistoupil příkaz, hřích ožil, já však jsem umřel. I ukázalo se, že příkaz daný k životu je mi k smrti. Hřích užil příkazu jako podnětu, oklamal mě jím a zabil. Tak zákon je svatý, i příkaz je svatý, správný a dobrý.

13 Stalo se mi tedy dobro smrti? Naprosto ne! Ale hřích to učinil, aby se projevil jako hřích. Hřích mi dobrým zákonem způsobil smrt, aby se hřích příkazem stal nad míru hříšným*). Přece víme, že zákon je duchovní, já však jsem člověk tělesný, zaprodaný hříchu. Co konám, nechápu. Vždyť co chci, to nedělám, ale činím to, co nenávídím. Činím-li to, co nechci, tedy přiznávám, že zákon je dobrý. Ale pak již nekonám já sám, nýbrž hřích sídlí ve mně. Jsem si totiž vědom, že ve mně, to jest v mém těle, nesídlí dobro. Vůle je ve mně pohotová, ale konati dobré — to ne! Neboť nečiním dobro, které chci, nýbrž dělám zlo, které nechci. Jestliže tedy činím to, co nechci, nekonám to já, nýbrž hřích, který ve mně sídlí. Shledávám tedy ten zákon, že, ač chci činiti dobro, jest mi pohotově zlo. S radostí souhlasím se zákonem Božím, pokud jde o vnitřního člověka ve mně**), ale spatřuji v svých údech jiný zákon, jenž bojuje proti zákonu mého rozumu a činí mě zajatcem zákona hříchu, jenž jest v mých údech***). Tak tedy sám o sobě rozumem sice sloužím zákonu Božímu, ale tělem sloužím zákonu hříchu. Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla propadlého smrti? Díky Bohu! Stalo se to skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

8 Proto tedy nyní není odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši. Duchovní zákon života z Krista Ježíše způsobil ti osvobození od zákona hříchu a smrti. Neboť, co bylo nemožné zákonu, protože byl bezmocný pro tělesnost, naplnilo se: Bůh poslal vlastního Syna v podobě hříšného těla a pro hřích a odsoudil hřích v těle, aby v nás bylo dovršeno právo zákona, pokud nežijeme tě-

*) T. j. aby se hřích ukázal v své pravé absolutní podstatě.

**) T. j. o mou vnitřní podstatu.

***) Přemisťuji verše 24 a 25.

lesně, nýbrž duchovně. Lidé oddaní tělesnosti mají na 5
mysli věci tělesné, lidé oddaní duchu mají na mysli věci
duchovní. Smýšlení tělesné směřuje k smrti, smýšlení 6
duchovní k životu a k pokoji. Tělesné smýšlení je ne-7
přítelem Božím, neboť není podřízeno Bohu, ba ani ne-
může být. Ti, kteří jsou oddáni tělesnosti, nemohou se 8
zalíbiti Bohu. Vy však nejste podrobeni tělesnosti, nýbrž 9
duchu, ovšem jen, jestliže Duch Boží ve vás sídlí. Jest-
liže však kdo nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Ale 10
je-li Kristus ve vás, tělesnost je mrtva skrze hřích, duch
však je životem skrze spravedlnost. Sídlí-li ve vás Duch 11
toho, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, ten, který vzkřísil
z mrtvých Krista Ježíše, učiní živými i vaše smrtelná
těla svým Duchem, který ve vás sídlí.

Nuže tedy, bratři, my jsme dlužníky, ale ne dlužníky 12
tělesnosti, abychom žili podle tělesnosti. Žijete-li podle 13
tělesnosti, je vám souzeno umírat. Jestliže však du-
chem umrtvujete činnost tělesnosti, budete živi. Neboť 14
všichni, kteří jsou puzeni Duchem Božím, ti jsou syno-
vé Boží. Nepřijali jste zajisté ducha otroctví, abyste se 15
zase báli, nýbrž přijali jste ducha synovství, jehož mocí
voláme: »Abba, Otče!« Tento Duch sám spolu s naším 16
duchem svědčí, že jsme dítky Boží. Jsme-li dítky, jsme 17
také dědici, dědici Boží, spoludědici Kristovi, jen trpí-
me-li spolu s ním, abychom byli oslaveni spolu s ním.

Mám totiž za to, že utrpení přítomného času nejsou 18
ničím proti budoucí slávě, jež se má zjevit na nás. Ne-19
boť vyčkávání tvorstva vyhlíží po tom, aby synové Boží
byli zjeveni. Tvorstvo totiž bylo podrobeno marnosti 20
ne z vlastní vůle, ale vinou toho, který je tak podrobil,
ovšem v naději, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno 21
z otroctví zániku a nabude svobody v slávě dítek Bo-
žích. Vždyť víme, že veškeré tvorstvo spolu s námi vzdy- 22
chá a spolu bolestně zápasí až posavad. A nejen to, ale 23
i my sami, kdož máme Ducha jako začátek budoucích
věcí, i my sami v sobě vzdycháme, vyhlížejíce po sy-
novství Božím, po vykoupení svého těla. Naději jsme 24
byli spaseni. Naděje však, jejíž předmět je viděti, není
již nadějí. Vždyť, co někdo vidí, proč by k tomu upínal

25 svou nadějí? Ale doufáme-li v to, co nevidíme, vyhlížíme
trpělivě.

26 Právě tak i Duch se ujímá naší slabosti. Vždyť my
nevíme, zač se máme modlit, jak náleží, ale sám Duch
27 se nás zastává vzdechy, které se vymykají slovům. Ten
pak, který zpytuje srdce, ví, co Duch má na mysli, po-
něvadž se podle vůle Boží přimlouvá za svaté.

28 Víme, že těm, kteří Boha milují, všechno napomáhá
k dobrému, těm, kteří jsou podle jeho plánu povoláni.
29 Neboť ty, které předzvěděl, také předurčil, aby se jim
dostalo podoby stejné s obrazem jeho Syna, aby on byl
30 prvorozený mezi mnohými bratřími; ty, které předur-
čil, také povolal, a které povolal, ty také ospravedlnil;
které ospravedlnil, ty také oslavil.

31 Co z toho ještě plyne? Je-li Bůh pro nás, kdo proti
32 nám? Ten, který neušetřil vlastního Syna, ale vydal jej
za nás za všechny, jak by nám s ním milostivě nedal vše-
33 cko? Kdo bude žalovati na Boží vyvolené? Bůh ospra-
34 vedlnuje. Kdo bude odsuzovati? Kristus Ježíš? Kristus,
jenž umřel, nadto z mrtvých vstal a jest na pravici Bo-
35 ží, jenž se nás ujímá? Kdo nás odloučí od lásky Kri-
stovy? Tíseň neb úzkost nebo pronásledování nebo hlad
36 nebo nahota nebo nebezpečnost nebo meč? Jako je
psáno:

»Pro tebe jsme na smrt vydáváni denně,
jsme pokládáni za ovce určené na porážku.«

37 Ne! Ale v tom ve všem zcela vítězíme skrze toho, jenž
38 si nás zamiloval. Jsem zajisté přesvědčen, že ani smrt
ani život, andělé ani moci, přítomnost ani budoucnost,
39 ani mocnosti, výšiny ani hlubiny, ani žádný jiný tvor
nebude nás mocí odloučiti od Boží lásky, jež jest v Kri-
stu Ježíši, našem Pánu.

9 Mluvím pravdu v Kristu, nelžu, mé svědomí mi to
2 dosvědčuje v Duchu svatém, že nosis v srdci veliký
3 zármutek a neustálou bolest. Přál bych si sám býti pro-
kletím vzdálen od Krista místo svých bratří, svých po-
4 krevních příbuzných. Vždyť jsou to Izraelští, jim náleží
synovství, sláva, smlouvy, dar zákona, bohoslužba, sli-

by, jim náležejí praotcové, a z nich je po stránce tě-
lesné i Kristus — Bůh, který jest nade všecko, budiž
veleben na věky, amen! Ale ne snad že by slovo Boží
bylo zklamalo. Nejsou Izraelští všichni, kdož pocházejí
z Izraele; proto, že jsou potomci Abrahamovi, nejsou
všichni dětmi, nýbrž jen »ti, kteří jsou z Izáka, budou
nazváni potomstvem«. To znamená: ne všechny tělesné
děti jsou dětmi Božími, nýbrž jen děti zrozené podle
slibu Božího budou pokládány za potomstvo. Slibem za-
jisté bylo toto slovo: »V tomto času přijdu a Sára bude
míti syna«. A nejen to; také když Rebeka otěhotněla
z jednoho muže, našeho praotce Izáka, dříve ještě než
se jí synové narodili nebo něco at dobrého, at zlého
učinili, jen aby v platnosti zůstal plán Božího výběru
nezávislý na skutcích, ale z moci toho, který povolává,
bylo jí řečeno: »Starší bude sloužiti mladšímu«, jako je
psáno: »Jákoba jsem si zamiloval, ale k Ezauovi jsem
pojal nenávisť«.

Budeme z toho tedy usuzovati, že jest u Boha ne-
spravedlnost? Naprosto ne! Bůh pravil Mojžíšovi:

»Smiluji se, nad kým se chci smilovati,
a slituji se, nad kým se chci slitovati«.

Nezáleží tedy na něčí vůli nebo na něčem běhu o zá-
vod, nýbrž na Božím smilování. Vždyť Písmo praví fa-
raonovi:

»Proto jsem tě povznesl, abych na tobě ukázal svou
moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi«. Tak,
nad kým chce, slituje se, a koho chce, zatvrzuje.

Ale ty mi namítneš: »Proč se tedy Bůh ještě horší?
Vždyť kdo se může postaviti jeho vůli?« — Človče,
kdepak tedy ty jsi, že si troufáš volati Boha k odpo-
vědnosti? Což řekne výrobek: »Proč jsi mě
udělal takhle?« Což nemá hrnčír moci nad hlinou, aby
z téže kaše udělal jednu nádobu k čestnému účelu a
druhou k nečestnému? Což chce-li Bůh ukázati svůj
hněv a uvésti v známost svou moc, a proto s velikou
shovívavostí snášel nádoby hněvu určené k záhubě? A
také proto, aby v známost uvedl bohatství své slávy na
nádobách milosrdenství, které připravil k slávě, totiž

na nás, které povolal nejen z Židů, nýbrž i z pohanů?
— jak praví u Ozeáše:

»Nazvu svým národem toho, kdo nebyl mým ná-
rodem,

a nemilovanou nazvu milovanou,
a zrovna na místě, kde jim bylo řečeno: »Nejste mým
lidem«,

tam budou nazváni syny Boha živého.«

A Izaiáš volá nad Izraelem:

»I kdyby bylo synů izraelských jako písku mořského,
jen zbytek bude zachráněn,
neboť Pán dokonale a rychle provede své slovo na
zemi.«

Již i před tím řekl Izaiáš:

»Kdyby Pán Sabaot nám nebyl zanechal nějakého po-
tomstva,

bylo by se nám vedlo jako Sodomě a byli bychom po-
dobni Gomorě.«

Co z toho plyne? Že se pohanům, ač neusilovali
o spravedlnost, dostalo spravedlnosti, spravedlnosti z ví-
ry, Izrael však, ač usiloval o zákon spravedlnosti, nedo-
spěl k cíli zákona. Proč? Poněvadž vycházel ne z víry,
nýbrž ze skutků. Narazili na kámen úrazu, jak je psáno:
»Hle, kladu na Sionu kámen úrazu a skálu pohoršení;
ale kdo v něj věří, nebude zahanben.«

Bratří, jejich spása je touhou mého srdce a mou pros-
bou k Bohu za ně. Osvědčuji jim, že mají horlivost
o Boha, ale ne podle pravého poznání. Neznajíce totiž
Boží spravedlnosti a usilující o to, aby postavili svou
vlastní, nepodřídili se spravedlnosti Boží. Neboť Kri-
stus jest cílem a koncem zákona, aby přivedl k spravedl-
nosti každého, kdo věří. Vždyť Mojžíš píše o spravedl-
nosti ze zákona: »Každý člověk, který ji činí, bude
skrze ni živ.« Ale spravedlnost z víry praví: „Neříkej
sám u sebe: »Kdo vystoupí do nebe?« — totiž aby strhl
Krista dolů — nebo: »Kdo sestoupí do podsvětí?« —
totiž aby Krista vyvedl z mrtvých.“ Ale co praví dále?
„Blízké tebe je slovo, v tvých ústech a v tvém srdci“,
totiž slovo víry, které kážeme, to jest: »Vyznáš-li svými
ústami, že Ježíš jest Pánem, a uvěříš-li v svém srdci, že

ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.« Neboť srdcem 10
člověk v něj věří k spravedlnosti, ústy pak jej vyznává
k spáse. Vždyť Písmo praví: „Žádný, kdo věří v něho, 11
nebude zahanben.“ Žádný, neboť není rozdílu mezi 12
Židem a Rekem; všichni mají téhož Pána, jenž jest
bohatý ke všem, kdo jej vzývají. »Každý, kdo by vzýval 13
jméno Páně, bude spasen.« Ale: jak mohou vzývati toho, 14
v koho neuvěřili? Jak pak uvěří v toho, o kom nesly-
šeli? Jak mohou slyšeti bez kazatele? Jak mohou kázatí, 15
nebudou-li vysláni? Jak jest psáno:

»Jak je vítán příchod těch, kteří radostně zvěstují dob-
ré věci!«

Ale ne všichni uposlechli radostné zvěsti*). Izaiáš 16
praví: »Pane, kdo uvěřil našemu kázání?«

Víra je tedy z kázání, kázání pak skrze slovo Kristo- 17
vo. Ale, ptám se, což neslyšeli kázání? Ovšem že sly- 18
šeli!

»Po veškeré zemi se rozešel jejich hlas
a až na konec světa jejich slova.«

Ptám se zas: Což Izrael nepochopil? Především: 19
Mojžíš praví:

»Vzbudím ve vás žárlivost k národu, který není ná-
rodem,

a odpor k národu nechápavému.« Potom také Izaiáš 20
se osměluje říci:

»Dal jsem se naléztí těm, kteří mne nehledali,
zjevným jsem se učinil těm, kteří se po mně neptali.«

O Izraelovi pak praví: 21

»Po celý den jsem vztahoval ruce k národu neposluš-
nému a odmlouvajícimu.«

Ptám se tedy: Zavrhl Bůh svůj lid? Naprosto ne! 11
Vždyť i já jsem Izraelský z potomstva Abrahamova, 2
z kmene Benjaminova. Nezavrhl Bůh svého národa, jež
předurčil. Což nevíte, co praví Písmo ve zprávě o Eliášovi,
jak se obrací na Boha proti Izraelovi?

»Pane, tvé proroky zabili, tvé oltáře rozkopali; 3
zůstal jsem sám jediný, a také o můj život ukládají.«

Ale co mu praví výrok Boží? 4

*) evangelia.

»Ponechal jsem si sedm tisíc mužů,
kteří nesklonili kolena před Bálem.«

5 Tak i v přítomném čase zůstal nějaký z bytek podle
6 výběru Boží milosti. Když z milosti, již ne ze skutků,
7 sic by milost již nebyla milostí. Co z toho? Oč Izrael
usiluje, toho nedosáhl; ale vyvolení toho dosáhli;
8 ostatní byli zatvrzení, jak je psáno:

»Dal jim Bůh ducha omámení,
oči, aby neviděli, uši, aby neslyšeli, až podnes.«

9 A David praví:

»Jejich prostřený stůl se jim staniž léčkou a pastí,
svodem a trestem pro ně.

10 Jejich oči buďte zatemněny, aby neviděly,
a jejich šíje buďte navždy skloněny.«

11 Nyní se ptám: Neklopýtli snad proto, aby padli? Na-
prosto ne! Ale jejich pokleskem spása přešla k poha-
12 nům, aby v nich byla vzbuzena žárlivost. Jestliže jejich
poklesek obohatil svět a jejich úbytek obohatil pohany,
čím víc jejich plnost!

13 Ale vám, pohanům, pravím: Právě proto, že jsem apo-
štolem pohanů, tím slavněji vykonávám svou službu,
14 zdali bych nějak mohl vzbuditi žárlivost svého pokre-
15 venstva a zachrániti aspoň některé z nich. Neboť bylo-li
jejich zavržení smířením světa, čím bude jejich přijetí?
16 Jistě životem po zmrtvýchvstání. Je-li svatý první kus*)
těsta, bude svatě veškeré těsto. Je-li svatý kořen, tedy
17 také větve. Byly-li některé větve vylomeny, ty pak, ač jsi
byl planou olivou, jsi byl naroubován a stal ses účastným
18 tučnosti olivového kořene, nebuď domýšlivý proti vět-
vám. Jsi-li domýšlivý, pamatuj, že neneseš ty kořen,
nýbrž kořen nese tebe.

19 Namítneš snad: »Větve byly přece vylámány, abych
20 já byl naroubován.« Dobře! Byly vylámány pro nevěru,
21 ale ty stojíš, kde jsi, vírou. Nevynášeš se, ale boj se!
Vždyť neušetřil-li Bůh přirozených větví, neušetří ani
22 tebe. Hleď na Boží dobrotu i příkrost; příkrost k těm,
kteří klesli, k tobě však Boží dobrotu, ovšem jen, se-
23 trváš-li v dobrotě; jinak i ty budeš vyfat, a oni, nezů-

*) prvotina.

stanou-li v nevěře, budou znova vroubováni. Vždyť Bůh 24
jest mocen i je znova vroubovatí. Tys byl vyfat z olivy
od přírody plané a proti přírodě vroubován do ušlech-
tilé; tím spíše mohou býti na vlastní olivu znova na-
roubovány přirozené větve.

Přál bych si, abyste, bratří, pochopili toto tajemství 25
a nespolehali na vlastní myšlenky. Jen částečné zatvr-
zení Izraelovo nastalo po tu dobu, než veškeré pohan-
stvo vejde; pak bude zachráněn celý Izrael, jak je 26
psáno:

»Přijde ze Siona vykupitel,
odvrátí bezbožnost od Jákoba;
to bude má smlouva s nimi, 27
až odejmu jejich hříchy.«

Co se týče evangelia, jsou Židé nepřáteli k vůli vám; 28
ale co se týče výběru, zůstávají milovanými Božími
k vůli svým předkům. Boží milostivé dary a jeho povo- 29
láni jsou neodvolatelné. Vy jste kdysi byli neposlušni 30
Boha, nyní však se vám dostalo milosrdenství pro jejich
nevěru; tak i oni nyní propadli neposlušnosti pro milo- 31
srdenství, které se stalo vám, aby se ho dostalo i jim.
Bůh totiž všechny uzavřel pod nevěru, aby se nade všemi 32
smiloval. Ó hlubokosti Božího bohatství, moudrosti a 33
poznání! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a jak
nevystopovatelné jeho cesty!

»Kdo poznal smýšlení Páně? Kdo se stal jeho porad- 34
cem?»

Kdo mu dal něco předem, aby mu to musilo být od- 35
placeno?»

Neboť z něho, skrze něho a pro něho jest všecko. 36
Jemu buď sláva na věky! Amen.

Napominám vás, bratří, při Božím milosrdenství, aby- 12
ste přinášeli svá těla v živou, svatou, Bohu milou obět;
to je vaše rozumná bohoslužba. Nepřizpůsobte 2
bujete se tomuto světu, ale proměňujte se obnovou své
mysli, abyste se přesvědčili, co je vůle Boží, co je dobro,
slušnost a dokonalost.

Skrze milost, která jest mi dána, říkám každému z vás: 3

Nebuďte domýšliví nad to, jak se sluší smýšletí, nýbrž
smýšlejte tak, abyste byli rozmyslní, jak Bůh každému
4 udělil míru víry. Jako máme v jednom těle mnoho údů
5 a všechny tyto údů nemají stejného úkonu, tak i my, ač
je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu a jednotlivě
6 jsme údů jeden druhého. Naše dary jsou rozmanité
podle milosti, která nám je dána; jeden má proroctví,
7 — ať ho tedy užívá ve shodě s vírou; jiný má dar
služby, — ať se věnuje službě; jiný jest učitelem, — ať
8 se věnuje učitelství; kdo má dar napominání, ať se vě-
nuje napominání; kdo dává, ať dává upřímně; kdo stojí
9 v čele, ať je horlivý; kdo prokazuje milosrdenství, ať to
10 činí radostně. Láska bez pokrytectví! Mějte v ošklivosti
11 zlo, lněte k dobrému; milujte se vespolek srdečně bratr-
12 skou láskou, předstihujte se vzájemně v uctivosti, v hor-
13 livosti nebuďte váhaví, v duchu buďte vroucí, služte
14 Pánu; radujte se z naděje, v utrpení buďte trpěliví, na
15 modlitbě vytrvalí, sdílejte se o potřeby se svatými, usi-
16 luje o pohostinnost. Žehnejte pronasledovatelům, že-
17 hnejte, neproklínejte; radujte se s těmi, kteří se radují,
18 plačte s těmi, kteří pláčí; jeden s druhým smýšlejte
19 upřímně; nesmýšlejte vysoké věci, ale věnujte se skrom-
20 ným. Nepokládejte jen sami sebe za moudré. Nikomu
21 neoplácejte zlym za zlé, pomýšlejte na ušlechtilé věci
22 přede všemi lidmi. Je-li možno, pokud na vás záleží,
23 žijte v pokoji se všemi lidmi, nemstěte se sami, milo-
vaní, ale ponechte průchod Božímu hněvu, neboť je
psáno: „Mně náleží pomsta, já odplatím“, praví Pán.
24 Ale když tvůj nepřítel má hlad, nasyť jej; žízni-li, napoj
25 jej; učiníš-li to, nahrneš mu žhavé uhlí na hlavu.*) Ne-
dávej se přemáhati zlem, ale přemáhej zlo d. rem.

13 Každý člověk nechť se podřizuje vrchnostenské moci.
Neboť není vrchnosti, která by nebyla od Boha. Ty,
2 které jsou, jsou nařízeny od Boha. Kdo se tedy protiví
vrchnosti, staví se proti Božímu řádu; ti, kteří se sta-
3 vějí proti němu, sami na sebe přivádějí soud. Vládcové

*) Způsobíš, že se palčivě zastydíš.

totiž nejsou postrachem dobrému jednání, nýbrž zlému. Chceš se nebáti vrchnosti? Čiň dobře, a dostane se ti od ní chvály. Vždyť je to Boží služebník k dobrému pro 4 tebe. Ovšem dopouštíš-li se zlého, musíš se báti, neboť ne nadarmo vládne mečem. Je Božím služebníkem, vykonavatelem jeho hněvu na tom, kdo páchá zlo. Proto 5 je nutno podřizovati se, nejen pro Boží hněv, ale pro svědomí. Proto také platíte daně, vždyť jsou to Boží úředníci, právě o Boží dílo vytrvale usilující. Dávete 7 každému, čím jste povinni, komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu čest, tomu čest. Nebuďte nikomu nic dlužni, kromě toho, že 8 máte jeden druhého milovati. Neboť kdo miluje druhého, naplnil zákon. Vždyť příkazy „nesmilni, nezabíjej, 9 nekrad, nežádej“, a je-li ještě nějaký příkaz, všechny se shrnují v jeden: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Láska pak neubližuje bližnímu, jest tedy láska naplní 10 zákona.

To proto, že znáte lhůtu, že vám již nastala hodina 11 probuditi se ze spánku. Vždyť spása je nám nyní blíže, než když jsme se stali věřícími. Noc pokročila, přiblížil se den. Odložme tedy skutky, které se rády skrývají 12 ve tmě, oblecme se ve zbroj světla. Žijme jako ve dne, 13 slušně, ne v hostinách a pitkách, ne v chlipnosti a prostopášnosti, ne v hněvu a hádce, ale oblecte se v Pána 14 Ježíše Krista a neoddávejte se tělesným sklonům, abyste hověli chťícům.

Člověka slabého ve víře přijímejte, ovšem ne proto, 14 abyste rozsuzovali jeho myšlenky. Jeden má takovou 2 víru, že smí jísti všechno, jiný je slabý a jí jen zeleninu. Ten, kdo si troufá jísti všechno, nepohrdej tím, který 3 nejí; kdo nejí, neodsuzuj toho, který jí. Bůh jej přijal, a 4 kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? On stojí nebo padá jen v očích svého pána. Však on obstojí, vždyť Pán jest mocen postaviti jej pevně. — Některý člověk soudí, že 5 je rozdíl mezi dny, jiný soudí, že je den jako den. Každý měj odvalu vlastního přesvědčení. Kdo cení některý 6 den výše, cení jej pro Pána; kdo jí, Pánu jí, neboť děkuje Bohu; kdo nejí, Pánu nejí a děkuje Bohu. Žádný 7

8 z nás nežije sám sobě a žádný neumírá sám sobě. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme či umíráme, náležíme Pánu. Na to zajisté Kristus umřel a ožil, aby se stal pánem mrtvých i živých. Proč- 9 pak ty odsuzuješ svého bratra? Proč pohrdáš svým bratrem? Všichni se postavíme před soudnou stolicí 10 Boží. Vždyť je psáno:

»Jako že jsem živ, praví Pán,
každé koleno se skloní přede mnou a každý jazyk vy-
zná Boha.«

12 Tak každý z nás bude za sebe odpověden Bohu.
13 Neodsuzujme tedy jeden druhého, ale to raději roz-
suzujte, abychom nekladli bratru do cesty úraz nebo
14 svod. Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic sa-
mo v sobě není nečisté; jen když někdo pokládá něco
15 za nečisté, stává se to jemu nečistým. Působíš-li svému
bratru zármutek pro pokrm, již nežiješ podle lásky. Nes-
míš svým pokrmem hubiti toho, za koho Kristus
16 umřel. To, co je vám dobré, nesmí býti vydáno potupě.
17 Království Boží nezáleží v pokrmu a nápoji, nýbrž ve
18 spravedlnosti, pokoji a radosti v Duchu svatém. Kdo
19 tak slouží Kristu, je milý Bohu a uznávaný od lidí. Nu-
že tedy usilujme o to, co slouží pokoji a vzájemnému
20 budování*). Nenič pro pokrm Božího díla. Všecko je
čisté, ale běda člověku, který jí tak, aby se tím někdo
21 urážel. Je dobře nejísti masa a nepítí vína a vůbec nic,
nad čím se tvůj bratr uráží**). Víru, kterou máš, měj
22 pro sebe před Bohem. Blažený ten, kdo nesoudí sám sebe
23 v tom, o čem je přesvědčen. Kdo pochybuje, a přece jí,
jest odsouzen, poněvadž nejedná z víry, a všechno, co
není z víry, je hřích.

15 Povinni jsme my silní snášeti slabosti lidí mdlých, ne
2 jednatí k vlastní libosti. Každý z nás usiluj líbiti se blíž-
3 nímu k dobrému cíli, k budování. Vždyť ani Kristus ne-
jednal podle vlastní libosti, nýbrž jak je psáno: »Potupy
těch, kteří tebe tupili, padly na mne.«

*) Místo kralického slova „vzdělání“, jež má dnes do-
cela jiný význam, užívám výrazu „budování“, „stavba“.

***) Dodatek: nebo pohoršuje nebo zeslabuje.

Všecko, co bylo kdysi napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom zůstali trpěliví, povzbuzovali se z Písem a odtud měli naději. Bůh, dárce trpělivosti a povzbuzení, dej vám takový soulad ve smyslu Krista Ježíše, abyste shodně jedním hlasem velebili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista.

Proto přijímejte jeden druhého, jako i Kristus nás přijal k Boží slávě. Neboť tvrdím, že Kristus se stal služebníkem obřezaných na důkaz Boží pravdivosti, aby stvrdil sliby dané praotcům, a také aby pohané velebili Boha pro jeho milosrdenství, jak je psáno:

»Proto vzdám tobě chválu mezi pohaný a budu zpívat žalmy tvému jménu.«

Dále pak se praví: »Radujte se, pohané, s jeho lidem«; a dále:

»Chvalte, všichni pohané, Pána, a chvalte jej všichni národové.«

Dále praví Izaiáš:

»Bude kořen z Jese,

a to ten, který povstane, aby vládl nad pohaný; v něm budou pohané skládati naději«.

Bůh naděje naplní vás veškerou radostí a pokojem ve vaší víře, abyste se rozhojnili v moci Ducha svatého.

Sám jsem o vás, moji bratří, přesvědčen, že i vy jste plní dobroty, naplnění poznáním všeho druhu, způsobili také jeden druhého varovati. Psal jsem vám zčásti trochu směleji, jako připomínku pro vás, pro milost, jež mi byla dána od Boha, abych byl vykonavatelem božské služby Krista Ježíše pro pohaný, a konám svatou službu při evangeliu Božím, aby se pohané stali libou obětí, posvěcenou Duchem svatým. Mám se tedy čím v Kristu Ježíši chlubit v tom, co se týká Boha. Neodvážím se mluvit o ničem, leč o tom, co Kristus vykonával skrze mne proto, aby se pohané stali poslušnými, slovem i činem, mocí znamení a divů, mocí Ducha svatého; tak jsem od Jeruzaléma a dokola až po Ilyrii dovršil kázání evangelia v Kristu. Hledám čest v tom, abych kázal evangelium, ne kde jméno Kristovo bylo již rozhlášeno, abych nestavěl na cizím základě, nýbrž jak je psáno:

»Uvidí ti, kterým nebylo o něm zvěstováno, a pochopí ti, kteří neslyšeli.«

- 22 Proto také jsem byl často zdržen v příchodu k vám.
 23 Nyní však již není pro mne místa v těchto končinách; toužím od mnoha let přijíti k vám, až bych šel do Španělska. Doufám, že vás na cestě tam uvidím a že mě od vás tam vyprovodíte, až vás napřed trochu užiji. Nyní však cestuji do Jeruzaléma ve službě pro svaté. Mace donie a Řecko totiž se rozhodly dát nějakou pomoc chudým mezi svatými v Jeruzalémě. Rozhodly se a jsou jim tím povinny, vždyť pohané se stali účastnými jejich duchovních darů, proto jsou povinni jim sloužiti ve věcech hmotných. Jakmile to vykonám a pod pečeti jim odevzdám tento výtěžek, odeberu se přes vás do Španělska. Jsem pak přesvědčen, že až k vám půjdu, přijdu v plnosti Kristova požehnání.
 30 Prosím vás, bratří, pro našeho Pána Ježíše Krista a pro lásku Ducha, abyste spolu se mnou zápasili v modlitbách o mne před Bohem, abych byl zproštěn od nepovinných v Judsku a aby má služba svatým v Jeruzalémě byla laskavě přijata. Pak k vám přijdu radostně a po vůli Boží si mezi vámi odpočinu.
 33 Bůh, dárce pokoje, budiž se všemi vámi! Amen.

- 16 Doporučím vám naši sestru Fébu, diakonku církve v Kenchreích, abyste ji přijali v Pánu, jak je slušno mezi svatými, a abyste jí poskytli pomoci ve všem, v čem by vás potřebovala. Vždyť i ona byla ochránkyní mnohých, i mne samého.
 3 Pozdravte Prisku a Akvilu, mé spolupracovníky v Kristu Ježíši, kteří pro můj život nastavili vlastní hrdla; jim jsem vděčen, a nejen já, nýbrž i všechny církve z po-
 5 hanstva. Pozdravte také církve, jež se shromažďuje v jejich domě. Pozdravujte mého milovaného Epéneta, jenž byl první z Azie získán pro Krista. Pozdravujte Marii, jež se pro vás mnoho nalopotila. Pozdravujte Andronika a Junia, mé soukmenovce a spoluvězně, kteří jsou vynikající mezi apoštoly a dokonce přede mnou se stali křesťany. Pozdravujte Ampliata, mého milovaného
 9 v Pánu. Pozdravujte Urbana, našeho spolupracovníka

v Kristu, a mého milovaného Stachya. Pozdravujte 10 Apela, osvědčeného křesťana. Pozdravujte členy rodiny Aristobulovy. Pozdravujte mého soukmenovce Herodi- 11 ona. Pozdravujte členy rodiny Narcisovy, kteří jsou křesťany. Pozdravujte Tryfénu a Tryfózu, jež se mno- 12 ho pro Pána nalopotily. Pozdravujte milovanou Persidu, která měla mnoho práce pro Pána. Pozdravujte Rufa, 13 vyvoleného v Pánu, a jeho matku, jež i mně byla matkou. Pozdravujte Asynkrita, Flegonta, Herma, Patrobu, 14 Hermeu a bratří, kteří jsou s nimi. Pozdravujte Filo- 15 loga a Julia, Nerea a jeho sestru, Olympa a všechny svaté, kteří jsou s nimi. Pozdravujte se vespolek svatým 16 polibkem. Pozdravují vás všechny Kristovy církve.

Napomínám vás, bratří, abyste si dávali pozor na ty, 17 kteří působí různice a svody proti učení, kterému jste se naučili; odvráťte se od nich! Neboť takoví neslouží 18 našemu Pánu Kristu, nýbrž vlastnímu břichu, a svými lahodnými a pobožnými řečmi svádějí srdce prostých lidí.

Vaše poslušnost vešla ve známost všem. Proto z vás 19 mám radost, přejí si však, abyste byli moudří v dobrém a nedotčení ve zlém. Bůh, dárce pokoje, zdrtí satana 20 vám pod nohy co nejdříve.

Milost našeho Pána Ježíše buď s vámi!

Pozdravuje vás můj spolupracovník Timoteus a moji 21 soukmenovci Lucius, Jázon a Sozipater. Pozdravují 22 vás v Pánu já Tercius, jenž píše tento list. Pozdra- 23 vuje vás Gaius, hostitel můj a celé církve. Pozdra- 24 vuje vás Erastus, městský hospodář, a bratr Kvartus*).

Tomu, jenž jest mocen utvrditi vás podle mého evan- 25 gelia a kázání Ježíše Krista zjevením tajemství, které bylo od věčných časů zamlčeno, ale nyní odhaleno pro- 26 rockými spisy a po příkazu věčného Boha všem pohanům uvedeno ve známost, aby se v poslušnosti oddali víře, — jedinému moudrému Bohu pro Ježíše Krista 27 budíž sláva na věky věků! Amen.

*) Dodatek: 24 Milost našeho Pána Ježíše Krista se všemi vámi, amen.

PRVNÍ EPIŠTOLA KORINTSKÝM

- 1 Pavel,
povolaný za apoštola Krista Ježíše vůlí Boží, a bratr
Sostenes
- 2 církvi Boží, jež jest v Korintě, posvěceným v Kristu
Ježíši, povolaným svatým, se všemi, kteří na kterém-
koli místě vyzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista,
Pána jejich i našeho.
- 3 Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána
Ježíše Krista.
- 4 Stále děkuji Bohu za vás pro Boží milost, jež vám
5 byla dána v Kristu Ježíši, že jste v něm byli obohaceni
6 vším, každým slovem i veškerým poznáním, jak mezi
7 vámi bylo utvrzeno svědectví o Kristu, takže ne-
máte nedostatku v žádném daru milosti a očekáváte zje-
8 vení našeho Pána Ježíše Krista. On vás utvrdí až do
konce, abyste byli prosti žaloby v den našeho Pána Je-
9 žíše Krista. Věrný je Bůh, kterým jste byli povoláni
k účastenství jeho Syna, Ježíše Krista, našeho Pána.
- 10 Bratří, napomínám vás jménem našeho Pána Ježíše
Krista, abyste všichni mluvili stejně. Ať mezi vámi není
roztržek! Buďte utvrzeni v témž smýšlení a v témž ná-
11 zoru. Přátelé Chloini mi totiž o vás, moji bratří, ozná-
12 mili, že jsou u vás spory. Miním toto: Každý z vás
říká, jeden: já jsem Pavlův, druhý: já jsem Apolův,
13 třetí: já jsem Kefův,**) jiný: já jsem Kristův. Což je Kri-
stus rozdělen? Byl snad Pavel za vás ukřižován nebo
14 byli jste pokřtěni ve jméno Pavlovo? — Děkuji Bohu,
že jsem z vás nikoho nepokřtil kromě Krispa a Gaia,
15 aby někdo nemohl říci, že jste byli pokřtěni v moje
16 jméno. Pokřtil jsem ovšem také rodinu Štěpánovu; ji-
nak se nepamatují, že bych byl někoho jiného pokřtil.
17 Vždyť mě Kristus neposlal křtít, nýbrž kázat evange-
lium, a to ne nějakou slovní moudrostí, aby kříž Kri-
stův nebyl zbaven svého obsahu*).

*) Doslova: učiněn prázdným. **) = Petrův.

Slovo o kříži pokládají totiž lidé, kteří jsou od-18 souzeni k záhubě, za pošetilost, ale nám, kteří jsme určeni k spáse, jest mocí Boží; neboť je psáno: 19

»Zničím moudrost moudrých
a zmařím rozum rozumných.«

Kam se poděli mudrci? Kam znalci zákona? Kam 20 myslitelé tohoto věku? Neproměnil Bůh světské mudrcství v pošetilost? Vždyť, protože svět v B o Ź í m o u-21 drosti nepoznal Boha pro svou moudrost, rozhodl se Bůh, že spasí věřící pošetilým kázáním. Židé žádají znamení; Řekové hledají moudrost, ale 22 my kážeme Krista ukřižovaného — pro Židy je 23 to urážka*), pro pohany pošetilost, ale pro ty, kteří 24 jsou povoláni, ať Židé, ať Řekové, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť, co je u Boha po-25 šetilé, je moudřejší než lidé, a co je u Boha slabé, je silnější než lidé.

Podívejte se, bratří, na ty, kteří jsou u vás povoláni: 26 není tu mnoho moudrých v lidských očích, ne mnoho mocných, ne mnoho urozených; ale Bůh vyvolil to, co 27 je u světa „pošetilé“, aby zahanbil „moudré“, a co jest u světa „slabé“, vyvolil Bůh, aby zahanbil, co je „silné“, a co jest u světa „neurozené“, pohrdané, vyvolil Bůh, 28 ať to, čeho není, aby zmařil, co jest, tak aby se nikdo 29 nemohl chlubit před Bohem. Z něho vy máte své bytí 30 v Kristu Ježíši, který nám byl od Boha učiněn moudrostí, totiž spravedlností, posvěcením a vykoupením, takže se splnilo, jak je psáno: »Kdo se chce chlubit, 31 chlub se v Pánu!«

Také já, když jsem k vám, bratří, přišel, nepřišel jsem 2 zvěstovat vám svědectví**) o Bohu s vynikající řečí nebo m o u d r o s t í; usoudil jsem nevědět u vás o ničem, leč 2 o Ježíši Kristu, a to Kristu ukřižovaném. Vystupoval 3 jsem u vás v slabosti, ve strachu a v mnohém chvění; má řeč a mé kázání se dalo ne v libivých slovech mou-4 drosti, nýbrž v důkazu Ducha a moci, aby vaše víra 5

*) Doslova: pohoršení.

**) Jiné čtení: tajemství.

nebyla založena na lidské moudrosti, nýbrž na Boží moci.

6 Také ovšem mluvíme o moudrosti, ale jen mezi lidmi nejvyspělejšími; není to však moudrost tohoto věku, ani moudrost vládců tohoto věku, propadajících 7 zániku, nýbrž mluvíme o tajemné a skryté moudrosti 8 Boží, kterou Bůh před věky určil k naší slávě; této moudrosti nepoznal žádný z vládců tohoto věku, neboť, kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. 9 To jest, o čem je psáno:

»Co oko nevidalo, ani ucho neslychalo,«

»co nevstoupilo do lidské mysli,«

»co vše připravil Bůh těm, kteří ho milují.«

10 Nám to Bůh zjevil svým Duchem, neboť Duch pro-11 zkoumává všechno, i hlubiny Boha. Vždyť u lidí kdo zná nitro lidské, ne-li duch lidský, který je v člověku? Tak 12 ani nitro Boží nezná nikdo, kromě Ducha Božího. My pak jsme přijali ducha ne světa, ale Ducha Božího, aby-13 chom chápali, co nám Bůh z milosti udělil. O tom také mluvíme, ale ne slovy, kterým učí lidská moudrost, nýbrž slovy, kterým učí Duch; duchovní věci vykládá-14 me duchovní řečí. Člověk jako přírodní bytost*) neuznává věci Ducha Božího, — to je mu pošetilostí, ne-15 může toho poznati, poněvadž to se musí rozsuzovati du-16 chovně. Ale duchovní člověk chápe všechno, sám však nemůže býti chápán nikým; neboť »kdo poznal myšlenky Páně tak, aby ho v nich mohl utvrzovati?« Naše 17 myšlenky však jsou myšlenky Kristovy.

3 K vám, bratří, jsem nemohl promluvit jako k lidem, kteří jsou plni Ducha, nýbrž jako k lidem t ě l e s n ý m, 2 ano jako k pouhým nemluvnatům v Kristu. Nakrmil 3 jsem vás mlékem, ne pevným pokrmem. Nebyli byste ho snesli, ba ani nyní dosud nemůžete: vždyť jste pořád ještě tělesní. Neboť když je ve vás řevnivost a s p o r, 4 rekněte sami, zdali nejste tělesní a nežijete až příliš lid-5 sky? Říká-li jeden „já jsem Pavlův“, druhý „já jsem 5 Apolův“, není to až příliš lidské? — Co je Apolos? Co

*) „psychický“, t. j. jen živočišný, bez Ducha Božího.

je Pavel? — Jsou jen pomocníci, skrze něž jste dospěli k víře, a to každý, jen pokud mu to Pán udělil. Já jsem zasadil, Apolos zalil, ale Bůh dal vzrůst; tak ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, není nic, ale Bůh, který dává vzrůst. Kdo sází a kdo zalévá, jsou si rovni, každému pak se dostane zvláštní mzdy podle zvláštní vykonané práce. Vždyť jsme Boží spolupracovníci, vy jste Boží pole, Boží stavba*). Podle míry Boží milosti, jaká mi byla propůjčena, já jsem jako moudrý stavitel položil základ, jiný na něm staví; každý ať si dá pozor, jak staví. Nikdo sice nemůže položit základ jiný, než ten, který jest položen, to jest Ježíš Kristus, ale, staví-li kdo na něm zlato, stříbro, drahé kameny, dříví, seno, slámu, dílo každého se stane zřejmým, ukáže se jeho soudný den, neboť tento den se zjevuje v ohni, a oheň přezkoumá dílo každého člověka, jaké je. Přetrvává-li něčí dílo, které vystavěl, dostane se mu mzdy; bude-li něčí dílo spáleno, utrpí škodu; sám pak sice může být zachráněn, ale jen tak, jako ohněm.

Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí Boží chrám, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý, a to jste vy.

Ať nikdo sebe neklame! Myslí-li kdo mezi vámi o sobě, že je »moudrý« v tomto věku, musí se stát »pošetilcem«, aby se stal moudrým, neboť moudrost tohoto světa je před Bohem pošetilost. Vždyť je psáno: »Chytá moudré do léčky jejich vlastního chytráctví«, a dále: 20 »Pán zná myšlenky moudrých, že jsou plané«.

Ať se tedy nikdo nechlubí lidmi. Všecko je vaše: Pavel, Apolos, Kefas, svět, život, smrt, přítomnost i budoucnost — všecko je vaše, vy jste Kristovi a Kristus 23 je Boží.

Proto ať nás každý pokládá za Kristovy služebníky a správce Božích tajemství. Tu se ovšem od správců požaduje jediné, aby každý byl shledán věrným. Mně je maličkostí, abyste mě vy nebo nějaký lidský soud soudili. Já se ani sám nesoudím. Sám si arci nejsem ničeho vědom, ale proto ovšem se nepo-

*) Viz pozn. k Řim. 14, 19.

kládám za spravedlivého; ten, kdo mě posuzuje, jest Pán. Proto nic nesudte předčasně, než přijde Pán; ten také objasní i skrytá tajemství dosud temná a zjeví plány lidského nitra. Tehdy se každému dostane pochvaly od Boha.

6 Toto vše jsem obrátil na sebe a na Apola k vůli vám, bratří, abyste se na nás naučili, co znamená »ne nad to, co je psáno«, a aby nikdo nebyl pyšný na jednoho [vůdce] proti druhému. Vždyť kdo tě činí význačným? Máš vůbec něco, co by nebylo přijatým darem? A když jsi jej přijal, proč se chlubiš, jako bys jej nebyl přijal? 8 Máte již, co srdce ráčí; již jste získali bohatství, bez nás jste vešli v království! Kéž byste opravdu byli vešli v království, abychom i my spolu s vámi kralovali! Neboť já myslím, že Bůh nás apoštoly postavil až na konec, jako určené na smrt, až jsme se stali podívanou 10 světu, andělům i lidem. My jsme »pošetilí pro Krista«, ale vy »rozumní v Kristu«; my jsme »slabí«, ale vy 11 »silní«; vy jste »slavní«, my »zneuctění«. Až po tuto chvíli máme hlad a žízeň, chodíme skoro nazí, dostáváme rány, nemáme stálého pobytu, lopotíme se prací vlastních rukou; když nás urážejí, žehnáme, když nás 13 pronásledují, trpíme, když pomlouvají, potěšujeme; zacházejí s námi jako se smetím světa, jsme povrhelem pro všecky až po tuto chvíli.

14 Nepiši vám to, abych vás zahanboval, nýbrž jenom 15 vás kárám jako milované děti; neboť, kdybyste měli deset tisíc vychovatelů v křesťanství*), otců mnoho nemáte. Vždyť já jsem se stal vašim otcem v Kristu Ježíši 16 skrze evangelium. Proto vás vybízím: napodobte mne! 17 K těm, kteří cílí posílám Timotea, jenž je mým milovaným a věrným synem v Pánu; on vám připomene cesty, po kterých kráčím v křesťanství**), jak učím všude v každé církvi.

18 Někteří u vás zpyšněli, protože k vám nepřicházím; 19 ale já k vám brzy přijdu, bude-li to vůle Páně, a přesvědčím se, ne jaké řeči vedou ti nadutí, ale jakou moc pro-

*) Doslova: v Kristu.

**) Doslova: v Kristu.

jevují. Neboť království Boží nezáleží v řeči, ale v moci. 20 Co chcete? Mám k vám přijít s holí či s láskou a s dů-21 chem mírnosti?

Proslýchá se vůbec, že je mezi vámi n e m r a v n o s t, 5 a k tomu i taková, jaká se nevyskytuje ani mezi pohany, totiž že kdosi má ženu svého otce. A vy jste ještě 2 nadutí, místo abyste raději truchleli, aby člověk, jenž spáchal takový čin, byl vyvržen z vaší společnosti. Já 3 sám, tělesně sice vzdálený, ale duchem přítomný, jsem již, jako bych byl přítomen, vydal rozsudek nad člověkem, který se dopustil takového skutku, ve jménu Pána 4 Ježíše, abyste se shromáždili vy a já v duchu s vámi s mocí našeho Pána Ježíše a vydali takového člověka sa-5 tanu k tělesné záhubě, aby jeho duch mohl býti zachráněn v soudný den Páně. Vaše chlouba není dobrá. Což 6 nevíte, že kousek kvasu nakvašuje celé těsto? Vycistíte 7 starý kvas, abyste byli novým těstem; jste přece bez starého kvasu, vždyť Kristus byl obětován jako náš velkonoční beránek. Slavme tedy svátky ne se starým kvasem, 8 kvasem špatnosti a zloby, nýbrž s nekvašeným chlebem čistoty a pravdy.

V svém listu jsem vám napsal, abyste se nesměšovali 9 s lidmi necudnými; tím nemyslím obecně necudné lidi 10 tohoto světa nebo hrabivé a loupeživé nebo modláře, protože tu byste musili odejít ze světa; ale nyní vám 11 píši, abyste se vystříhali styku s tak zvaným bratrem, který je necudný nebo hrabivý, modlář aneb utrač aneb opilec a lupič — s takovým ani nejíďte! Souditi lidi 12 stojící mimo — co je mi do toho? Vy musíte souditi lidi, kteří jsou uvnitř [v církvi]. Lidi stojící mimo bude souditi Bůh. Vyvrzte zlého ze sebe!

Má-li kdo nějaký spor s druhým, opovází se dovo-6 lávati soudu u hříšných [pohanů] místo u svatých? Což 2 nevíte, že svatí budou souditi svět? Je-li soud nad světem ve vašich rukou, nejste hodni souditi maličkosti? Nevíte, že budeme souditi anděly? — natož drobné spo-3 ry všedního života. Máte-li spory o věci všedního života, 4 ustanovujete za rozhodčí lidi, kteří nemají významu v církvi? To pravím k vašemu zahanbení. Což není 5 mezi vámi ani jednoho moudrého muže, který by mohl

6 býti rozhodčím soudcem ve sporu mezi bratřími? Musí se bratr s bratrem vůbec soudit, a ještě k tomu před ne-7 věřícími? Vždyť je pro vás již vůbec újmou, že máte soudní spory mezi sebou. Proč raději netrpíte křivdu? 8 Proč si raději nenecháte ublížiti? Ale místo toho vy 9 sami křivdíte a ubližujete, a ještě k tomu bratřím. Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít dědičného údělu v království Božím? Neklamte se! Lidé necudní, mod-10 láři, cizoložníci, změkčilí, pederasté, zloději, lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít údělu v království 11 Božím. Takoví jste někteří bývali. Ale omyli jste se, byli jste posvěceni, ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a v Duchu našeho Boha.

12 Řeknete: »Všecko je mi dovoleno«, — ano ale ne všecko prospívá. Všecko je mi dovoleno, — ale 13 já se nedám ničím ovládati. — »Pokrmý náležejí břichu a břicho pokrmům«, — ano, ale Bůh učiní konec jemu i jim. — Tělo nenáleží necudnosti, nýbrž Pánu, a Pán 14 tělu. Bůh pak, který vzkřísil Pána, vzkřísí i nás svou 15 mocí. Což nevíte, že jsou vaše těla údy Kristovými? Smím tedy vzít údy Kristovy a učiniti je údy nevěstiči-16 nými? Nikdy! Či nevíte, že kdo přilne k nevěstce, stává se jedním tělem s ní? Vždyť jest řečeno: »Ti dva se 17 stanou jedním tělem«. Kdo však přilne k Pánu, jest 18 jedním Duchem s ním. Vystříhejte se necudnosti! Všechny jiné hříchy, kterých se člověk dopouští, jsou mimo tělo; člověk necudný však hřeší proti vlastnímu 19 tělu. Což nevíte, že vaše tělo je chrámem Du-cha s v a t ě h o ve vás, kterého máte od Boha? Nejste 20 svým vlastnictvím, byli jste drazé vykoupeni; zvelebujte tedy Boha svým tělem*).

7 O tom pak, co jste mi psali: je výborná věc, aby se 2 muž n e d o t ý k a l ž e n y. Ale aby se zabránilo necudnosti, ať má každý muž vlastní ženu a každá žena ať má 3 vlastního muže. Muž ať dává ženě, čím jest jí manžel-4 sky povinen, a stejně žena mužovi. Žena nevládne vlastním tělem [bezvýhradně], nýbrž její muž; stejně ani

*) Dodatek: a svým duchem, což obojí náleží Bohu.

muž nevládne vlastním tělem [bezvýhradně], nýbrž jeho žena. Neodpírejte se jeden druhému, leda po vzájemné 5 dohodě na čas, na příklad abyste se nerušeně mohli oddat modlitbě, a potom se zase sjednoťte, aby vás satan nepokoušel vaší nezdrželivostí. — To říkám jako radu, 6 ne jako příkaz. Chtěl bych ovšem, aby všichni lidé byli 7 jako já, ale každý člověk má od Boha zvláštní dar, jeden tak, jiný jinak.

Mužům než ženatým a vdovám pravím: Dobře jest 8 jim, zůstanou-li tak, jako já; nemají-li však síly k zdrželivosti, ať se ožení a vdají, neboť lépe jest oženiti a vdát se, než šířati se vášni.

Ženatým a vdaným nařizuji — vlastně ne já, nýbrž 10 Pán —: Žena ať se nerozvádí od muže — rozvede-li se, 11 nechť zůstane nevdána neb ať se smíří s mužem — a muž ať se nerozlučuje od ženy.

Ostatním pak pravím já, ne Pán: Má-li některý muž 12 ženu nevěřící, a ona svoluje žiti s ním společně, ať ji nezapuzuje; a má-li některá žena muže nevěřícího, a on 13 svoluje žiti s ní společně, ať muže nezapuzuje. Neboť 14 nevěřící muž je posvěcen v osobě své ženy a nevěřící žena je posvěcena v osobě bratrově, sic jinak by vaše děti byly nečisté, kdežto přece jsou svaté. Chce-li se 15 nevěřící strana rozvésti, ať se rozvede, vždyť v takových případech bratr nebo sestra nejsou otroky. Bůh vás 16 povolal k miru. Jak můžeš věděti, ženo, zdali nezachrániš svého muže? Nebo jak můžeš věděti, muži, zdali nezachrániš ženu?

Jenom ať každý žije v údělu, jež mu Pán přidělil, 17 každý, jak koho Bůh povolal. Tak nařizuji ve všech církvích. Byl někdo povolán v době, kdy byl obřezaný? 18 Ať nezakrývá stopy toho! Byl někdo povolán jako neobřezaný? Ať se nedává obřezávat! Obřízka není nic, 19 a neobřezanost není nic, ale zachovávání příkazů Božích.

Každý ať zůstane v tom stavu, v kterém byl 20 povolán. Byl jsi otrokem, když jsi byl povolán? Nic 21 si z toho nedělej, ale i když se můžeš státi svobodným, zůstaň raději tak; vždyť otrok povoláný v Pánu je pro- 22 puštěncem Páně; stejně svobodný povoláný je otrokem

23 Kristovým. Byli jste draze vykoupeni, nestávejte se 24 otroky lidí! Bratří, každý ať zůstává u Boha v tom stavu, v kterém byl povolán.

25 Co se týče panen, o tom nemám příkazu Páně, ale dávám radu jako někdo, komu se dostalo od Pána milosrdenství, že zasluhuje důvěry. Mé mínění tedy je toto: 26 V nastávající tísni je to dobré; je dobře, aby člověk 27 zůstal tak, jak jest. Jsi připoután k ženě? Neusiluj o rozlučení. Jsi rozlučen od ženy? Neusiluj o ženu.

28 Ovšem, oženís-li se, nehřešís, a vdá-li se panna, nehřeší, ale arci takoví budou míti zevnější tíseň, a já bych vás 29 toho rád uchránil. Ale to vám pravím, bratří: Lhůta je krátká; proto nezbyvá, než aby ti, kteří mají ženy, žili, 30 jako by jich neměli, ti, kteří pláčí, jako by neplakali, kteří se radují, jako by se neradovali, kteří kupují, jako 31 by nelpěli na svém majetku, kteří používají světa, jako 32 by nepoužívali; neboť tvar tohoto světa pomíjí. Tu bych si přál, abyste byli bez starostí. Člověk neženatý se stará 33 o věci Páně, jak by se zalíbil Pánu; člověk ženatý se stará o věci tohoto světa, jak by se líbil ženě, a tak je 34 v rozporu. Žena, která již nemá muže, nebo panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duchu; žena provdaná se stará o věci tohoto světa, jak by se 35 zalíbila mužovi. — To pravím k vašemu prospěchu, ne abych na vás uvrhl nějakou smyčku, nýbrž abych vás vedl k tomu, co je slušné, a k nerušené oddanosti Pánu. 36 Jestliže však někdo myslí, že se nechová čestně k své nevěstě*), když ji nechá stárnouti, a musí-li to býti, ať 37 učiní, co si přeje; nehřeší; ať se vezmou. Ale kdo se v své duši pevně ustálil, kdo bez nucení má v moci svou vůli a rozhodl se v své duši, že nechá svou nevěstu 38 pannou, učiní dobře. Tak dobře činí i ten, kdo se ožení se svou nevěstou, ale ovšem ten, kdo se nežení, učiní lépe.

39 Žena je připoutána k svému muži na dobu, pokud její muž žije; umře-li muž, má svobodu vdát se, za koho

*) Vlastně: panně; obyčejně se při výkladu myslí na otce svobodné dcery; soudím, že je správnější vztahovati tuto radu na ženicha a nevěstu.

chce, ale jen v Pánu.*) Ale bude šťastnější, zůstane-li 40
tak, aspoň podle mého mínění, a já myslím, že také mám
Ducha Božího.

Co se týče masa obětovaného modlám, 8
víme, že »všichni máme pravé poznání«. »Poznání«
činí domýšlivým, ale láska buduje. Myslí-li si kdo, že 2
dospěl jistěho stupně poznání, ještě nic nezná tak, jak
je nutno znáti. Ale jestliže kdo miluje Boha, ten jest 3.
od něho »poznán«.

Co se tedy týče jedení masa ze zvířat obětovaných mod- 4
lám, víme, že na světě modla není nic a že není Boha,
kromě jednoho. Snad jsou tak zvaní »bohové« na nebi 5
nebo na zemi, jako že jsou mnozí »bohové« a mnozí
»páni«, ale pro nás jest jen jediný Bůh, Otec, z něhož 6
všecko pochází, pro něž i my jsme, a jediný Pán Ježíš
Kristus, jímž všecko povstalo, i my skrze něho. Ale 7
tohoto »poznání« nemají všichni. Někteří jsou dosud
zvyklí modle a jedí maso z obětí jako skutečně oběto-
vané modlám, a jejich svědomí, protože jest ještě
slabé, je tím poskvříváno. Jídlo nás ovšem nepřivede 8
k Bohu. Nejíme-li, nic neztrácíme, a jíme-li, nic ne-
získáme. Mějte se na pozoru, aby se vaše volnost ne- 9
stala kamenem úrazu slabým. Když by totiž někdo viděl 10
tebe, člověka, který »má poznání«, že sedíš u stolu v po-
hanském chrámě, zdali tím nebude jeho svědomí, po-
něvadž je slabý, »vybudováno« tak, aby jedl maso
z obětí? Vždyť se tím tvým »poznáním« uvádí v záhubu 11
slabý člověk, bratr, pro kterého Kristus umřel! Tak hře- 12
šíte proti bratřím, poraňujete jejich slabé svědomí a tím
hřešíte proti Kristu. Proto, je-li jídlo svodem**) pro 13
mého bratra, na věky nebudu jísti masa, abych nesháděl
svého bratra.

Nejsem já svobodný? Nejsem apoštol? Neviděl jsem 9
Ježíše, našeho Pána? Nejste vy mým dílem v Pánu?
Nejsem-li pro jiné apoštolem, pro vás jím jistě jsem; 2
vždyť vy jste pečeti mého apoštolství v Pánu.

*) T. j. za křesťana.

**) pohoršením.

3,4 Mou obranou proti těm, kteří mě soudí, je toto: což
5 nemám práva na jídlo a pití?*) Nemám práva
voditi s sebou křesťanskou sestru jako ženu, jako ostatní
6 apoštolé a bratří Páně, i Kefas? Jen já a Barnabáš
7 nemáme práva nepracovati pro obživu? Kdopak kdy je
žoldněrem na vlastní náklad? Kdo pak sází vinici a nejí
z jejich plodů? Nebo kdo pase stádo, ale nejí mléka
8 od stáda? Říkám to jen jako »lidské důvody«? Což to
9 nepraví i zákon? Vždyť v Mojžíšově zákoně je psáno:
»Volovi, když mlátí, nezavážeš úst.« Stará se tu Bůh
10 jen o voly? Či mluví vesměs pro nás? Pro nás zajisté
je psáno, že oráč má orati v naději a mlatec mlátiti v na-
11 ději, že v tom bude míti podíl. — Když jsme my vám
rozsévali duchovní pokrm, je tu něco zvláštního, když
12 my sklízíme váš pokrm tělesný? Jsou-li jiní účastní to-
hoto práva na vás, proč ne my tím více? Ale my jsme
tohoto práva nepoužili, nýbrž snášíme vše možné, jen
abychom nekladli nějakou překážku v cestu Kristovu
13 evangeliu. — Nevíte, že ti, kteří pracují ve svatyni, mají
ze svatyně své jídlo, a ti, kteří obsluhují oltář, dostá-
14 vají svůj díl od oltáře? Tak i Pán nařídil, aby ti, kdo
zvěstují evangelium, měli svou obživu z evan-
15 gelia. Ale já jsem nepoužil žádného z těchto práv a
toto nepíši, aby se mi tak stalo; raději bych zemřel, než
16 aby mě kdo směl zbaviti této mé chlouby. Že hlásám
evangelium, to není mou chloubou; to na mně leží jako
17 nutnost, a běda mi, nebudu-li hlásati evangelium. Odmě-
ny se mi dostává, činím-li to dobrovolně; jestliže ne-
dobrovolně, je to prostě »správa statku«, která je mi
18 svěřena. Co je tedy mou odměnou? To, že mohu
při svém hlásání nabízet i evangelium z a d a r m o, abych
nevyužil svého práva při evangeliu.

19 Jsem »svobodný« ode všech, ale učinil jsem se
20 »otrokem všech«, abych získal co nejvíce lidí. Židům
jsem se stal Židem, abych získal Židy; lidem, kteří jsou
»pod zákonem«, jako bych byl pod zákonem, ačkoli sám
nejsem pod zákonem, abych získal ty, kteří jsou pod

*) Na útraty církvi.

zákonem; těm, kteří jsou »mimo zákon«, jako bych byl 21 mimo zákon, ačkoliv nejsem mimo zákon Boží, nýbrž přímo v zákoně Kristově, abych získal lidi stojící mimo zákon; pro »slabé« jsem se stal slabým, abych získal 22 slabé; v šem jsem se stal vším, abych zachránil některé buď jak buď. Všecko pak činím pro evangelium, 23 abych v něm měl podíl.

Což nevíte, že běžci na závodě všichni sice běží, 24 ale jen jeden obdrží cenu? Běžte tak, abyste ji obdrželi. Každý, kdo chce býti zápasníkem, je ve všem zdržlivý; 25 ti to činí, aby dostali pomíjející věnec, my však, abychom dostali nepomíjející. Já tedy běžím ne jen tak neurčitě, 26 zasazují rány v zápase, ne jako bych bil do vzduchu, ale týrám své tělo a zotročuji je, aby se nestalo, že bych 27 snad jiným kázal, ale sám byl zavržen.

Rád bych vám, bratří, připomenul, že naši praotcové 10 všichni sice byli pod oblakem, všichni prošli mořem, všichni oblakem a mořem přijali křest ve jméno Mojžíšovo, všichni jedli týž duchovní pokrm a všichni pili 3, 4 týž duchovní nápoj, pili totiž z duchovní skály, která je provázela, a ta skála byl Kristus, ale přece většina jich 5 nedošla oblíbenosti u Boha; vždyť byli potřezeni na poušti. Tyto věci se staly jako výstražný příklad pro nás, aby 6 chom nebyli žádostivi zlého, jako oni byli žádostivi. Také 7 nebuďte modláři, jako někteří z nich, jako je psáno: »Lid se usadil, aby jedl a pil, a povstali, aby dováděli.« 8 Nebuďte necudní, jako byli někteří z nich, a za to 9 jich padlo za jediný den třiatřicet tisíc; také nepokoušejme Pána, jako jej pokoušeli někteří z nich a za to 10 byli zahubeni hady. A nereptejte, jako reptali někteří 10 z nich a za to byli zahubeni andělem zhouby. To vše 11 se jim přihodilo jako výstražný příklad a bylo zapsáno jako poučení pro nás, na které připadl konec věků.

Proto, kdo si myslí, že stojí, hleď, ať nepadne! Poku- 12, 13 šení, které vás zachvátilo, jest jen lidské. Bůh je věrný, on vás nenechá pokoušeti nad vaši možnost, ale s pokoušením dá i východisko, abyste je mohli snést.

Proto, moji milovaní, utíkejte od modlářství. Mlu- 14, 15 vím k vám jako k rozumným lidem; vy sami posuďte,

16 co pravím. Kalich žehnáni, který žehnáme,*) není to účastenství krve Kristovy? Chléb, který lámeme, není to 17 účastenství těla Kristova? Poněvadž jest jeden chléb, všichni, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo; všichni totiž 18 máme podíl v jednom chlebě. Hledte na Izraele po tělesné 19 né stránce: nejsou ti, kteří jedí oběti, účastníky oltáře? Co tím chci říci? Že oběť modle něco jest? Nebo že 20 modla něco jest? Ne, ale to chci říci, že, co obětují, démonům obětují, a ne Bohu. Nechci však, abyste se stali 21 účastníky démonů. Nemůžete pít kalich Páně a kalich démonů; nemůžete mít podíl v stole Páně a v stole démonů. 22 Což chceme vzbuditi žárlivost Páně? Jsme silnější než on? 23 »Všecko je dovoleno«, — ano, ale ne všecko prospívá; »všecko je dovoleno«, — ano, ale ne všecko přispívá k bu- 24 dování. Nikdo nemá usilovati jen o to, co jemu služí, 25 nýbrž o to, co služí druhému. Jezte všecko, co se prodává v masném krámě, a na nic se nevyptávejte pro 26, 27 svědomí. »Země a veškerá její náplň náleží Pánu.« Když vás někdo z nevěřících pozve a vy tam chcete jít, jezte 28 všecko, co vám předloží, a nic se nevyptávejte pro svědomí. Když vám ovšem někdo řekne: „To je obětní 29 maso“, nejezte, k vůli tomu, který vás varoval a pro svědomí — svědomí toho druhého myslím, ne vaše 30 vlastní. Neboť proč má býti souzena má svoboda od cizího svědomí? Mohu-li já něco požívatí s díkem [Bohu], 31 nač jsem tupen pro to, zač vzdávám díky?

31 Proto, ať jíte či pijete, ať cokoli činíte, všecko číňte 32 k slávě Boží. Nebuďte kamenem urážky ani Židům, ani 33 Řekům, ani církvi Boží, jak i já se snažím všem se líbiti ve všem, nehledám toho, co mně prospívá, nýbrž mno- 11 hým, aby byli spaseni. Napodobte mne jako já Krista. 2 Chválím vás, že na mne stále pamatujete a udržujete 3 tradice, jak jsem vám je odevzdal. Rád bych, abyste si byli vědomi, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou 4 ženy muž, hlavou Kristovou Bůh. Když se muž modlí nebo prorokuje s pokrytou hlavou, zneuctívá 5 svou hlavu. Když se žena modlí nebo prorokuje s nezahalenou hlavou, zneuctívá svou hlavu. Je to

*) Při večeři Páně.

jedno a totéž, jako by se oholila.*) Když se žena nechce 6
zahalovati, ať se již hned ostříhá; je-li však pro ženu
potupno stříhati se nebo holiť, ať se zahaluje. Muž si 7
nemusí zahalovati hlavu, poněvadž muž je obraz a sláva
Boží, žena však je sláva mužova; neboť muž nepochází 8
z ženy, nýbrž žena z muže, vždyť nebyl muž stvořen pro
ženu, ale žena pro muže. Proto žena musí na hlavě 10
míti znak mužovy moci vzhledem na anděly. Ovšem 11
v Pánu není ani žena bez muže, ani muž bez ženy, vždyť, 12
jako pochází žena z muže, tak i muž skrze ženu, a všechno
vespolek je z Boha. Posuďte sami: je slušné, aby se 13
žena modlila k Bohu nezahalena? Neučí vás sama při- 14
roda, že dlouhé vlasy jsou pro muže potupou, kdežto pro 15
ženu jsou dlouhé vlasy cti? Dlouhé vlasy jsou jí dány
místo závoje. — Arci, chce-li se někdo přiti, my tako- 16
vého zvyku nemáme, ani jiné církve Boží.

Když již o takových věcech mluvím: nemohu vás 17
chváliti, že, když se shromažďujete, je to spíš ke škodě
než ku prospěchu. Především slyším, že, když se v církvi 18
shromažďujete, jsou mezi vámi roztržky, a částečně
tomu věřím. Musí mezi vámi býti sekty, aby se obje- 19
vilo, kdo jsou mezi vámi „osvědčení“. Když se tedy 20
tak shromažďujete, to není jísti večeri Páně;
neboť každý napřed při jídle sní vlastní večeri, jeden má 21
hlad, druhý se opije. Což nemáte domů k jídlu a pití? 22
Či chcete pohrdati církvi Boží a zahanbovati ty, kteří
nic nemají? Co vám mám říci? Mám vás pochválit?
V tomto vás nechválím. Co jsem od Pána přijal, to jsem 23
vám i odevzdal, že Pán Ježíš v noci, kdy byl zrazen, vzal
chléb, poděkoval, rozlomil a řekl: »Toto je mé tělo, 24
tělo za vás [dávané]. To čiňte na mou památku.« Stejně 25
i kalich po večeri vzal a řekl: »Tento kalich je nová
smlouva v mé krvi; to čiňte, kdykoli budete pít, na
mou památku«. Kdykoli budete jísti tento chléb a píti 26
tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud nepřijde. Kdo 27
by jedl chléb nebo pil kalich Páně nehodně, proviní se
proti tělu a krvi Páně. Ať se každý člověk zkoumá, a 28
tak ať jí chléb a pije z kalicha; neboť, kdo jí a pije, ale 29

*) Jako nevěstky.

30 nemá správného soudu o těle, pije a jí si odsouzení.
Proto jest mezi vámi mnoho nemocných, churavých, a
31 mnozí zesnuli. Kdybychom se sami správně posuzovali,
32 nebyli bychom souzeni. Božím soudem jsme vychová-
33 váni, abychom nebyli odsouzeni spolu se světem. Proto,
moji bratří, když se scházíte k jídlu, čekejte jedni na
34 druhé. Má-li kdo hlad, najez se doma, abyste se neshro-
mažďovali k odsouzení. — Ostatní věci zařídím, až
přijdu.

- 12 O duchovních darech nechci, abyste, bratří,
byli v nevědomosti.
2 Víte, že dokud jste byli pohany, byli jste odváděni
3 k němým modlám, jak jste byli vedeni pudem. Proto
vám prohlašuji: Nikdo, kdo mluví v Duchu Božím, ne-
řekne: „Ježíš buď proklet“, a nikdo nemůže říci: „Ježíš
je Pánem“, leč v Duchu svatém.
4 Jsou rozdíly v darech milosti, ale Duch
5,6 je týž; jsou rozdíly v službách, ale Pán je týž; jsou
rozdíly v působení, ale Bůh, který tak všechno ve všech
7 působí, je týž. Každému je dán projev Ducha k obec-
8 němu užítku; jednomu je Duchem dáno slovo moudro-
9 sti, druhému slovo poznání podle téhož Ducha, jinému
10 víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v jednom
11 Duchu, jinému působení mocných činů, jinému prorocství,
jinému rozlišování duchů, jinému rozmanité druhy „ja-
12 zyků“, jinému tlumočení „jazyků“. V tom ve všem pů-
sobí jeden a týž Duch a přiděluje každému zvlášť, jak
chce.
13 Jako tělo jest jedno a má mnoho údů,
všecky údy těla pak jsou jedním tělem, ač je jich mnoho,
14 tak je i s Kristem: vždyť my všichni jsme byli jed-
ním Duchem pokřtěni v jedno tělo, Židé i Ře-
kové, otroci i svobodní, a všichni jsme byli napojeni
15 jedním Duchem. Tělo také není jen jeden úd, nýbrž
16 mnohý. Kdyby noha řekla: „Poněvadž nejsem ruka, ne-
náležím k tělu“, proto ještě není mimo tělo. Kdyby ucho
17 řeklo: „Poněvadž nejsem oko, nenáležím k tělu“, proto
ještě není mimo tělo. Kdyby celé tělo bylo oko, kde by
byl sluch? Kdyby celé bylo sluch, kde by byl čich?

Takto však Bůh ustanovil údy a každému z nich jeho místo v těle, jak chtěl. Kdyby všechno bylo jen jeden úd, kam by se podělo tělo? Takto však je sice mnoho údů, ale jedno tělo. Nemůže oko říci ruce: „Já tě nepotřebuji“, nebo zase hlava nohám: „Já vás nepotřebuji“. Ale mnohem spíše jsou nutné ty údy, které se zdají slabšími, a zrovna ty, které se nám zdají méně čestnými v těle, odíváme větší ctí a »neslušným« částem našeho těla se dostává tím slušnějšího odění, kdežto naše »slušné« údy toho nepotřebují. Bůh sestrojil tělo tak, že údům odstrčeným dal hojnější vážnost, aby nebylo roztržky v těle, nýbrž aby se údy stejně staraly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí spolu všechny údy. Je-li jeden úd oslavován, radují se spolu všechny údy. Vy jste tedy tělem Kristovým a každý v sobě jeho údem. Bůh ustanovil v církvi jedny především za apoštoly, za druhé za proroky, za třetí za učitele; potom jsou mocné činy, potom schopnosti uzdravovati, pomocné služby, správy, rozličné druhy „jazyků“. Jsou snad všichni apoštoly? Jsou všichni proroky? Jsou všichni učitelé? Jsou všichni činiteli mocí? Mají všichni schopnost uzdravovati? Mluví všichni „jazyky“? Umějí všichni tlumočiti? — Usilujte o dary stále vyšší! A ještě mnohem vzácnější cestu vám ukazuji.

Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásky, jsem jako řinčící kov a hřmotící zvon.

Kdybych měl dar prorockví a věděl všechno tajemství a všechno poznání a měl všechnu víru, takže bych hory přenášel, ale neměl lásky, nejsem nic.

Kdybych rozdal všechno své jmění a vydal své tělo, abych byl upálen, ale neměl lásky, nic mi to neprospívá.

Láska je shovívavá, láska je dobrotivá, není závistivá, láska se nehonosí, nenadává, nechová se neslušně, hledá svého prospěchu, nerozčiluje se, nepočítá zlo, raduje se z krivdy, ale má radost z pravdy. Všecko snáší, všemu věří, ve všechno doufá, všechno trpí. Láska nikdy nepadá.

„Prorockví“ pominou, „jazyky“ přestanou, „známost“ pomine; neboť poznáváme jen částečně, prorokujeme

jen částečně, ale když přijde dokonalost, pomine vše, co je částečné.

Dokud jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem dětský stupeň. Dosud totiž vidíme jen zrcadlem v záhadách, potom však uvidíme tvářív v tvář. Dosud poznávám jen částečně, potom však poznám zcela, jak sám budu poznán.

Tak trvá víra, naděje, láska, tato trojice, největší však z nich je láska. Usilujte o lásku, z duchovních darů pak nejvíc se snažte, abyste dovedli prorokovat;*) neboť ten, kdo mluví „jazykem“, nemluví k lidem, ale k Bohu; nikdo mu nerozumí, on duchem mluví o tajemstvích. Naproti tomu, kdo prorokuje, mluví k lidem slova budování, povzbuzení, potěchy. Kdo mluví „jazykem“, buduje sám sebe; kdo prorokuje, buduje církev. Přál bych vám, abyste všichni uměli mluvit „jazyky“, ale mnohem víc, abyste prorokovali. Kdo prorokuje, je víc, než kdo mluví „jazyky“, leda by to takový sám dovedl také tlumočiti, aby církev byla budována. Kdybych na příklad přišel k vám, bratří, a mluvil „jazyky“, co bych vám byl platen, kdybych pro vás neměl také slova zjevení, poznání, prorockví neb učení? Je to jako s neživými nástroji: kdyby pískala nebo lyra vydávala zvuk, ale nečinila rozdíl v tónech, jak by se mohlo poznati, co se píská nebo hraje? Kdyby polnice vydávala neurčitý zvuk, kdo se bude chystati k válce? Tak je i s vámi: kdybyste „jazykem“ nemluvíli řeči srozumitelnou, jak se pozná, co se mluví? Budete mluvíti do vzduchu. Tolik je věru ve světě druhů zvuků, a žádný není bez významu. Nebudu-li znáti smysl zvuku, budu tomu, kdo jím mluví, cizincem, a ten druhý mluvící zase mně cizincem. Tak je i s vámi: poněvadž usilujete o to, abyste měli „dary ducha“, usilujte o to, abyste vynikali tím, co slouží k budování církve. Proto ten, kdo umí mluvit „jazykem“, ať se modlí, tak aby dovedl také tlumočiti. Neboť modlím-li se po způsobu řeči „jazykem“,

*) „Prorokovati“ není jen předpovídati budoucnost, nýbrž především kázati z vůle Boží a v Boží jméno.

modlí se sice můj duch, ale můj rozum zůstává neplodný. Co z toho plyne? Budu se modlití ‚duchem‘, budu se však modlití také rozumem; budu zpívatí ‚duchem‘, budu však zpívatí také rozumem. Jinak, kdybys jen ‚duchem‘ velebil Boha, jak by k tvému diku mohl říci ‚Amen‘ někdo, zaujímající místo člověka prostého?*) Vždyť neví, co povidáš. Ty sice krásně děkuješ, ale druhý se tím nebuduje. Děkuji Bohu, že víc než vy všichni dovedu mluvití ‚jazyky‘, ale v církvi chci raději promluvití jen pět slov svým rozumem, abych i ostatní poučil, než deset tisíc slov ‚jazykem‘.

Bratří, nebuďte dětmi v myšlení, ale ve zlém buďte dětmi; v myšlení buďte vyspělí. V zákoně je psáno: »Cizím jazyky a rty cizozemců budu mluvití k tomuto lidu, ale ani tak mne nevyslechnou«, praví Pán. Jazyky jsou tedy znamením ne pro věřící, nýbrž pro nevěřící; proctví však je ne pro nevěřící, nýbrž pro věřící. Sejde-li se tedy celá církev a všichni budou mluvití ‚jazyky‘, a vejdou tam také lidé prostí**) nebo nevěřící, neřeknou, že blázníte? Budou-li však všichni prorokovatí, a vejde-li tam někdo nevěřící nebo prostý, bude ode všech přesvědčován, ode všech zkoumán, projeví se tajnosti jeho srdce, a tak padne na tvář, bude se klanětí Bohu a prohlásí: Opravdu, Bůh jest mezi vámi!

Co tedy činiti, bratří? Kdykoli se shromáždíte, každý něco má: má žal, má učení, má zjevení, má ‚jazyk‘, má výklad. Všecko ať směřuje k budování. Mluví-li se ‚jazykem‘, ať mluví asi dva nebo nejvýš tři, a to za sebou, a jeden ať tlumočí. Kdyby nebylo tlumočnicka, ať mlčí v církvi a mluví sám s sebou a s Bohem. Proroci ať také mluví jenom dva nebo tři, ostatní ať zkoumají. Dostane-li se jinému, který tam sedí, zjevení, ať první mlčí. Vždyť můžete jeden po druhém všichni prorokovatí, aby se všichni poučili a všichni byli povzbuzeni. Duchové proroků se podřizují prorokům. Bůh není Bohem zmatku, nýbrž Bohem míru***). — My-

*) nezaskvěného.

**) nezaskvěení.

***) Verše 34—35 se lépe hodí za verš 40, ke kterému se pojí verš 36.

slí-li si kdo, že je prorok neb obdařen ‚duchem‘, ať uzná, že, co vám píší, je příkaz Páně. Kdo toho nedbá, na toho se také nebude dbáti. Proto, moji bratří, usilujte o to, abyste dovedli prorokovatí; mluvení „jazyky“ ovšem nebraňte, ale jen ať se všechno děje slušně a podle řádu. — Či myslíte, že slovo Boží vyšlo od vás a že se ho dostalo jen vám? — Jako v každé církvi svatých, ať i ve vašich církvích ženy mlčí; nedovoluje se jim mluvití, ale ať jsou podřizeny, jak i zákon praví. Chtějí-li se o něčem poučiti, ať se zeptají doma svých mužů. Jest hanba pro ženu mluvití v církvi.

15 Připomínám, bratří, evangelium, jež jsem vám hlásal, jež jste i přijali, v němž také trváte, skrze něž docházíte spásy, pamatujete-li se ještě, jakým slovem jsem vám je zvěstoval, ač neuvěřili jste čirou náhodou.
3 Odevzdal jsem vám totiž na předním místě, co jsem sám přijal: že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písma, že byl pohřben a že byl vzkříšen třetího dne podle Písma, že se zjevil Kefovi, potom dvanácti; pak se zjevil více než pěti stům bratřím najednou, z nichž větší na dosud žije, někteří zesnuli. Pak se zjevil Jakobovi, potom všem apoštolům a naposledy ze všech jakoby nedonošenému dítěti mezi apoštoly zjevil se i mně. Vždyť já jsem poslední z apoštolů, ani nejsem hoden nazývatí se apoštolem, protože jsem pronásledoval církev Boží.
10 Jen Boží milostí jsem, co jsem, a jeho milost ke mně nebyla nadarmo, ale nalopotil jsem se víc než oni všichni, ovšem ne já sám, nýbrž Boží milost se mnou. Ale ať tedy já, či ať oni, — tak kážeme a tak jste uvěřili.
12 Káže-li se, že Kristus vstal z mrtvých, jak mohou někteří mezi vámi říkatí, že není vzkříšení mrtvých? Není-li vzkříšení z mrtvých, ani Kristus nebyl vzkříšen; nebyl-li Kristus vzkříšen, prázdne je naše kázání, prázdna je i vaše víra. Pak tu stojíme jako lživí svědkové o Bohu, protože jsme vydali svědectví proti Bohu, že vzkřísil Krista, kdežto ho nevzkřísil, nevstávají-li tedy mrtví vůbec. Nevstávají-li mrtví, nevstal z mrtvých ani Kristus; nevstal-li pak Kristus, je vaše víra marná, vy jste ještě v svých hříších, a pak jsou ztraceni i ti, kteří

zesnuli v Kristu. Nemáme-li v Kristu nic leč pouhou 19
naději v něho v tomto životě, jsme nejnešťastnější ze
všech lidí.

Ale Kristus vstal z mrtvých, jako první ze zesnulých. 20
Neboť, poněvadž smrt přišla skrze člověka, přišlo skrze 21
člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž v Adamovi 22
všichni umírají, tak i v Kristu všichni budou oživeni.
Každý ovšem v svém pořádku: první je Kristus, potom 23
ti, kteří jsou Kristovi, při jeho příchodu; pak nastane 24
konec, když odevzdá království Bohu a Otcí, když zma-
ří každou vládu, každou sílu a moc. Neboť on musí být 25
králem, dokud nepokorí všechny nepřátele pod své nohy.
Jako poslední nepřítel bude zmařena smrt. Neboť 26
»všecko podřídil pod jeho nohy«. Když se praví, že 27
»všecko« je podřízeno, je samozřejmě, že všecko kro-
mě toho, kdo mu všecko podřídil. Když pak mu bude 28
všecko podřízeno, tehdy i sám Syn se podřídí tomu, kdo
mu všecko podřídil, aby Bůh byl všecko ve všem.

Jinak co budou činiti ti, kteří se dávají křtiti za 29
mrtvé? Nevstávají-li mrtví vůbec, proč se za ně křtí?
A my také proč se vydáváme v nebezpečení každé 30
hodiny? Není dne, abych neumíral*), jako že se vámi, 31
bratří, chlubím, v Kristu Ježíši, našem Pánu. Jestliže 32
jsem v Efezu tělesně zápasil se šelmami, co z toho
mám? Nevstávají-li mrtví, »jezme a pijme, vždyť zítra
zemřeme«. Nedejte se klamat! »Špatná společnost kazí 33
dobrý mrav«. Vystřízlivějte, jak se sluší, a nehřešte; ne- 34
boť k vaší hanbě to pravím — někteří jsou v naprosté
nevědomosti o Bohu.

Ale někdo řekne: Jak vstávají mrtví? V ja- 35
kém těle přicházejí? — Nerozumný človče! Co roz- 36
séváš, to neoživne, neodumře-li. Co rozséváš, to není 37
tělo**), které má vzniknouti, nýbrž holé zrno, na pří-
klad pšeničné nebo nějaké jiné. Ale Bůh mu dává tělo, 38
jak sám chce, a to každému semeni dává zvláštní tělo.
Není každé tělo stejné tělo, nýbrž jiné je tělo lidské, 39
jiné tělo zvířecí, jiné tělo ptačí, jiné rybí. Jsou nebeská 40
těla a jsou zemská těla, ale jiná je zář***) nebeských a

*) T. j. nehleděl smrti do očí.

) tvar, způsob bytí. *) Zář, také = sláva.

41 jiná zemských těl. Jiná je zář slunce, a jiná zář měsíce,
42 jiná zář hvězd; hvězda se liší od hvězdy září. Tak jest
43 i vzkříšení mrtvých. Co se rozsévá, je pomíjející, co
vstane, je nepomíjející; co se rozsévá, je potupné, co
44 vstane, je slavné; co se rozsévá, je slabé, co vstává, je
mocné; co se rozsévá, je tělo jen ,duševní*), co vstá-
vá, je tělo ,duchovní**). Jako je tělo ,duševní', tak
45 je i ,duchovní'. Tak jest i psáno: »První člověk, Adam,
se stal živou živočišnou duší«; poslední Adam bude
46 oživujícím duchem. Není ovšem napřed duchovnost,
nýbrž pouhá živočišná ,duševnost', a potom teprve du-
47 chovnost. První člověk byl ze země zemsky hmotný, a
48 druhý člověk bude z nebe. Jaký je zemsky hmotný, ta-
koví jsou i zemsky hmotní; a jaký je nebeský, takoví
49 budou i nebeští; jako jsme nesli na sobě obraz zemsky
hmotného, poneseme také obraz nebeského.

50 To vám pravím, bratří, že tělo a krev nemůže ob-
držeti království Božího v dědičný úděl, ani pomíjejc-
nost neobdrží nepomíjitelnosti.

51 Hle, pravím vám tajemství: všichni nezesneme, ale
52 všichni budeme proměněni, rázem, v okamžiku, na po-
slední znamení polnice. Zazní polnice, a mrtví budou
vzkříšeni jako nepomíjející, my pak budeme proměněni.
53 Neboť toto pomíjející tělo musí být oděno v nepomíje-
54 jčnost, toto smrtelné oděno v nesmrtelnost. Až toto po-
míjející tělo bude oděno nepomíjejcností a toto smrtel-
né oděno nesmrtelností, tehdy se splní slovo napsané:
55 »Smrt je pohlčena ve vítězství. Smrti, kde je tvé ví-
56 tězství? Smrti***), kde je tvůj osten?« Ostnem smrti je
57 hřích; mocí hříchu je zákon. Díky Bohu, který nám
dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!

58 A tak, moji milovaní bratří, staňte se pevnými, ne-
pohnutelnými, rozhojňujte se stále v Božím díle v tom
vědomí, že v Pánu vaše práce není marná.

*) ,psychické', t. j. jen živočišné, přírodní, pozemské.

**) ,duchovní', ,pneumatické', t. j. obdařené, oživené
Božím Duchem, nebeské.

***) Některé rukopisy mají na tomto místě ,Hádés' —
peklo.

Co se týče sbírky pro svatě, činite i vy tak, jak 16 jsem nařídil církvím v Galacii. Prvního dne v témdni 2 každý z vás ať dá stranou a uloží, co je mu možno, aby se sbírky nedály teprve, až bych k vám přišel. Až budu 3 u vás, pošlu ty, které k tomu schválíte, s dopisy, aby váš dar lásky zanesli do Jeruzaléma. Bude-li žádoucí, 4 abych šel i já, půjdou se mnou.

Přijdu k vám, až projdu Macedonii. Macedonii totiž 5 chci jen projít, ale u vás snad pobudu, nebo i přeži- 6 muji, abyste vy mě vypravili, kam bych hodlal jít. Ne- 7 chci vás tentokrát uvidět jenom mimochodem, doufám, že u vás zůstanu nějaký čas, dovolí-li mi to Pán. V Efezu 8 zůstanu do letnic, neboť tu mám otevřeny veliké dveře 9 k činnosti, ovšem také mnoho odpůrců.

Až přijde Timoteus, hleďte, ať je mezi vámi bez báz- 10 ně, neboť koná dílo Páně jako já. Ať jim tedy nikdo 11 nepohrdá. Vypravte jej pak v pokoji, aby šel ke mně, neboť ho očekávám i s bratřími.

Co se týče bratra Apola, mnoho jsem na něj naléhal, 12 aby k vám šel s bratřími. Ale on nyní naprosto nechťel 13 jít, přijde však, až bude mít volno.

Bděte, buďte stálí ve víře, buďte mužní a silní! 13

Všecko ať se u vás děje v lásce! 14

Napomínám vás, bratří: znáte rodinu Štěpánovu, že 15 je to náš první zisk v Řecku a že se oddal v službu svatým — ať se tedy i vy podřizujete takovým a každému, 16 kdo se účastní práce a lopotí. Mám radost z příchodu 17 Štěpánova, Fortunátova a Achaikova, protože oni mi nahradili váš nedostatek. Uklidnili ducha mého i vaše- 18 ho. Uznávejte tedy takové lidi.

Pozdravují vás církve azijské. Pozdravuje vás v Pá- 19 nu mnohokrát Akvilas a Priska s církví, která je v jejich domě. Všichni bratří vás pozdravují. Pozdravte se 20 vespolek svatým polibkem.

Pozdrav mou vlastní, Pavlovou rukou: „Nemiluje-li 21 kdo Pána, budiž proklet. — Maranatha!*) Milost Pána Ježíše budiž s vámi! Má láska je s vámi se všemi v Kristu Ježíši.“

*) Aramejsky = „Přijď, Pane!“

DRUHÁ EPIŠTOLA KORINTSKÝM

- 1 Pavel,
z vůle Boží apoštol Krista Ježíše, a bratr Timoteus
církví Boží, jež jest v Korintě, spolu se všemi svatými,
kteří jsou v celém Řecku.
- 2 Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána
Ježíše Krista!
- 3 Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista,
4 Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy, který nás těší
v naší veškeré tísní, abychom my také mohli těšiti ty,
kteří se octli v rozmanité tísní, útěchou, kterou jsme
5 sami byli potěšeni od Boha. Neboť jak hojně jest utrpení
Kristovo na nás přicházející, tak hojná jest naše útěcha
6 skrze Krista. Jsme-li v tísní, děje se to pro vaši útěchu
a spásu; dostává-li se nám útěchy, děje se to pro vaši
7 útěchu v trpělivosti, která jest působivá ve snášení týchž
utrpení, jež i my trpíme. Máme o vás pevnou naději,
poněvadž víme, že, jako jste účastni utrpení, tak jste
8 účastni také útěchy.
- 9 Nechceme, abyste zůstali bez zpráv o tísní, jež nám
nastala v Azii; dolehla na nás nadmíru těžce nad naši
10 sílu, takže jsme docela zoufali i nad životem. Ale sami
v sobě jsme měli rozsudek smrti, to proto, abychom ne-
11 spoléhali na sebe, ale na Boha, jenž křísí mrtvé. On nás
zachránil z nebezpečství tak smrtelného a ještě zachránil.
12 V něj doufáme, že nás i dále bude zachraňovati.
- 13 Vy pak nám při tom pomáhejte přímluvnou modlitbou,
aby za dar milosti, kterého se nám dostává, od mnohých
lidí mnohým způsobem byly pro nás vzdávány díky.
- 14 Naší chloubou je svědectví našeho svědomí, že jsme
v svatosti a čistotě Boží, ne v tělesné moudrosti, nýbrž
15 v milosti Boží žili ve světě a zvláště nad jiné vzhledem
k vám. Co vám píšeme, není nic jiného, než co čtete
a čemu rozumíte; doufám pak, že tomu dokonale po-
16 rozumíte, jak jste nám již zčásti porozuměli, totiž že

jste vaší chloubou — jako vy zase naší — v den našeho Pána Ježíše.

V této důvěře jsem dříve pojal úmysl přijíti k vám, abyste měli dvojí radost; přes vás jsem pak chtěl přijíti do Macedonie, z Macedonie zase přijíti k vám a od vás se dáti doprovoditi do Judeje. Byla snad v tomto mém úmyslu nějaká kolísavost? Chystám snad své úmysly lidským způsobem, takže by u mne »ano, ano« znamenalo zároveň »ne, ne«? Bůh je svědek, že mé slovo k vám neznamená »ano i ne«. Vždyť Syn Boží Ježíš Kristus, který námi byl u vás kázán, mnou, Silvánem a Timoteem, nebyl »ano i ne«, nýbrž v něm znělo jen »ano«; neboť ke všem zaslíbením Božím, kolik jich jest, zní v něm »ano«. Proto i skrze něho zní naše »amen« k slávě Bohu skrze nás. Bůh sám nás utvrzuje spolu s vámi v Krista a posvětil nás svým pomazáním, opatřil nás svou pečeti a dal do našich srdcí závdavek Ducha.

Dovolávám se Božího svědectví na svou duši, že jen ze šetrnosti k vám jsem ještě nepřišel do Korinta. Ne že bychom chtěli panovati nad vaší vírou, ale pracujeme s vámi k vaší radosti; vždyť vy stojíte pevně vírou.

Rozhodl jsem se však, že k vám nepříjdu zase k zármutku. Vždyť, jestliže já vás zarmucuji, kdo mně způsobí radost, ne-li ten, komu působím zármutek? Proto jsem právě toto vyřídil písemně, abych, až přijdu, nezažil zármutek od těch, z kterých bych měl mítí radost; vždyť přece smím býti přesvědčen o vás o všech, že má radost je radostí vás všech. Psal jsem vám zajisté z veliké tísně a sklíčenosti srdce a s mnohými slzami, ne abyste měli zármutek, ale abyste poznali mou lásku, kterou k vám chovám ve zvláštní míře. Byl-li však kdo příčinou zármutku, nezarmoutil tak mne, jako spíše všechny vás, nebo — abych nepřitěžoval — aspoň část. Toto pokárání od většiny, kterého se mu dostalo, stačí; proto nyní místo toho byste mu měli raději odpustiti a povzbuditi jej, aby snad přílišným zármutkem nebyl takový člověk dohnán k zoufalství. Proto vás napomínám, abyste k němu uplatnili lásku. Proto jsem vám totiž také psal, abych se zkouškou přesvědčil, jste-li ve všem poslušni. Komu vy odpustíte, tomu odpouštím i já. A 10

cokoli jsem já odpustil, odpustil-li jsem co, učinil jsem pro vás před tváří Kristovou, abychom nebyli přelstěni satanem, — vždyť dobře známe jeho úmysly!

Když jsem přišel do Troady zvěstovat evangelium Kristovo, ačkoli se mi otevřela velká příležitost*) v Pánu, můj duch nenabyl klidu, protože jsem tam nenalezl svého bratra Tita, ale rozloučil jsem se s nimi a odešel do Macedonie. Bohu však budiž dík, jenž nám všude dává triumfovati v Kristu a na každém místě zjevnou činí skrze nás vůni svého poslání. Jsme Kristovou drahou mastí pro Boha, jak mezi těmi, kteří docházejí spásy, tak i mezi těmi, kteří propadají zahynutí; jedněm vůni smrtonosnou, jež působí smrt, druhým vůni životodárnou, jež působí život. Kdo na to stačí? Vždyť my nejsme jako mnozí, kteří falšují slovo Boží, nýbrž činíme to v čistotě, ano jako z Boha a před Bohem mluvíme v Kristu.

Což začínáme zase »sami sebe doporučovati«? Snad nepotřebujeme, jako někteří, doporučovacích listů k vám aneb od vás? Naším listem jste vy, napsaným na našich srdcích, známým a čteným ode všech lidí; vždyť na vás je patrné, že jste listem Kristovým, k němuž bylo použito mé služby, vepsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, a to ne na kamenných deskách, nýbrž na deskách lidských srdcí.

Takovou máme důvěru v Boha skrze Krista. Ne že bychom sami stačili vymysleti něco jako ze sebe, ale naše dostatečnost je z Boha; on nás učinil také dostatečnými jako služebníky nové smlouvy, smlouvy ne litery, ale ducha. Neboť litera zabíjí, ale duch oživuje. Zaskvěla-li se tak slavně služba smrti vrytá literami do kamene, že lidé izraelští nedovedli pohleděti na Mojžíšovu tvář pro pomíjející svit jeho obličeje, jak by nebyla mnohem více slavná služba ducha? Byla-li slavná služba prostředkující odsudek, mnohem více bude oplývati slávou služba prostředkující spravedlnost. Vždyť co jest oslaveno v této příčině, není oslaveno před ne-

*Doslova: dveře.

smírnou slávou. Je-li slavné to, co pomíjí, mnohem 11
slavnější to, co trvá.

Poněvadž tedy máme takovou naději, používáme vel- 12
ké otevřenosti, a ne jako Mojžíš, jenž si kladl na tvář 13
závoj, aby izraelští lidé nemohli hleděti na konec pomí-
jející záře. Však jejich mysl byla zatvrzena; neboť až 14, 15
do dneška zůstává týž závoj, kdy bývá čten starý zá-
kon, a není odhalován, poněvadž pomíjí jen v Kristu.
Ale dodnes, kdykoli se čte Mojžíš, leží na jejich srdci 16
závoj. Když však nastane obrat k Pánu, závoj bývá od-
ňat. Pán je Duch; kde je Duch Páně, je svoboda. My 17, 18
všichni však zrcadlíme na své odhalené tváři slávu Pá-
ně a býváme proměňováni v touž podobu, jakou má
on, od slávy v slávu, jako od Pána-Ducha.

Proto, máme-li tuto povinnost služby, podle milosr- 4
denství, kterého se nám dostalo, neztrácíme mysl, nýbrž 2
zřikáme se tajností, za které se lidé stydí, nepočínáme
si »chytrácky«, neprovozujeme lsti s Božím slovem, ale
zřetelně mluvíme pravdu a tak se doporučujeme každé- 3
mu lidskému svědomí před Bohem. I naše evangelium 3
je sice zahalené, ale jen pro ty je zahaleno, kteří pro-
padají záhubě; v těch Bůh tohoto světa oslepil mysl 4
nevěrců, aby do ní nezazářilo osvětlení evangelia v slávě
Krista, jenž jest obraz Boží. Neboť nekážeme sebe, ale 5
Krista Ježíše, jakožto Pána; sami jsme jen vaši slu-
žebníci pro Krista. Neboť Bůh, který řekl: »Ze tmy za- 6
září světlo,« zazářil v našich srdcích, aby osvětil lidi po-
znáním Boží slávy na tváři Kristově.

Tento poklad máme ovšem jenom v hliněných nádo- 7
bách, aby bylo patrné, že nesmírná moc je původu Bo-
žího a ne z nás. Všim jsme tísněni, ale ne vhněni do 8
úzkých; nevíme si rady, ale nejsme bezradní; jsme pro- 9
následování, ale nebýváme opuštěni; jsme sráženi, ale
ne ničení; vždycky nosíme s sebou na svém těle pečeť 10
smrti Ježíšovy, aby i život Ježíšův byl patrný na našem
těle. Stále býváme za živa vydáváni na smrt pro Ježíše, 11
aby i život Ježíšův byl patrný na našem smrtelném těle.
Tak v nás sice je činná smrt, ale ve vás život. Ale po- 12, 13
něvadž máme téhož ducha viry, jak je psáno: »Uvě-
řil jsem, proto jsem promluvil«, věříme i my, a proto

14 mluvíme, neboť jsme jisti, že ten, který vzkřísil Pána
15 Ježíše, vzkřísí s Ježíšem i nás a postaví s vámi. Vždyť
všecko se děje pro vás, aby se milost rozhojnila a tím
rozmnožila vděčnost stále většího počtu lidí k slávě Bo-
16 ží. Proto nikdy neztrácíme mysl, ale, i když se náš ze-
vnější člověk ztravuje, ten vnitřní se obnovuje den ze
17 dne. Vždyť nynější mírné břímě tísně získává nám nař
18 každou míru závažnou tíhu slávy pro věky, poněvadž
my nehledíme na věci viditelné, ale neviditelné; vždyť
viditelné věci jsou dočasné, neviditelné však jsou věč-
né.

5 Víme přec, že, až bude náš pozemský stanový dům
stržen, máme domov od Boha, dům ne zhotovený ru-
2 kama, ale věčný v nebesích. Při tom arci vzdycháme,
toužíce po tom, abychom byli k tomu ještě přioděni
3 svým příbytkem z nebe, jen nebudeme-li shledáni na-
4 hými, i když se jím odějeme. Právě proto, že jsme v tom
stanu, vzdycháme jako pod těžkým břemenem, ne proto,
že toužíme býti svlečení, ale že toužíme, abychom byli
ještě k tomu přioděni, tak aby smrtelná schránka byla
5 pohlcena životem. Ten, kdo nás k tomu zpracoval, je
Bůh, jenž nám dal Ducha jako záruku.

6 Proto tedy jsme vždycky plni důvěry a víme, že, do-
kud jsme přítomni v domově svého těla, jsme nepřítom-
7 ni v domově u Pána; vždyť žijeme vírou, ne tím, co vi-
8 díme; máme důvěru a volíme raději opustiti domov tě-
9 lesný a odebrati se do domova u Pána. Proto se také
horlivě přičiňujeme, abychom se jemu líbili, ať zůstá-
10 váme v domově, ať se z domova ubíráme. Neboť my
všichni se musíme objeviti před soudnou stolicí Kri-
stovou, aby každý sklídl odplatu za to, co činil v těle,
k čemu pracoval, ať to bylo dobré či špatné.

11 Poněvadž tedy známe bázeň před Pánem, snažíme se
»získávati lidi«; před Bohem je všecko o nás patrné, a
12 doufám, že je to patrné také vašemu svědomí. Nechce-
me se vám zase »doporučovati«, ale chceme vám dáti
příležitost pochlubiti se námi, abyste měli nějaký dů-
vod proti lidem, kteří se chlubí na oko, ale neznajícím
13 se chlubit v srdci. Byli-li jsme »bez smyslu«, to pro
14 Boha. Jednáme-li »rozumně«, to pro vás. Nás totiž drží

láska Kristova; jsme přesvědčeni, že jeden umřel za všechny, proto všichni zemřeli; a za všechny umřel proto, 15 aby ti, kteří jsou živi, nebyli živi již sami sobě, ale tomu, jenž za ně zemřel a z mrtvých vstal.

A tak my od nynějška neznáme nikoho po stránce 16 tělesné; kdysi jsme znali také Krista po stránce tělesné, ale nyní již ho tak neznáme. Kdo je v Kristu, je no- 17 vé stvoření. Všecko staré pominulo, hle, stalo se novým. Všecko pak pochází z Boha, jenž nás s sebou smířil 18 skrze Krista a nám svěřil službu, zvěstovati to smíření; neboť Bůh to byl, jenž Kristem smiřoval svět s sebou 19 a nepočítal lidem jejich přestupky a v nás vložil slovo o smíření.

Jsmo tedy posly pro Krista, jako by vás Bůh skrze 20 nás napomínal; pro Krista prosíme: smiřte se s Bo- 21 hem. Toho, který nepoznal hříchu, za nás učinil hří- 22 chem, abychom se my stali Boží spravedlností v něm.

Jako Boží spolupracovníci napomínáme vás: neberte 6 milosti Boží na prázdno! Vždyť praví: 2

»V čas vítaný jsem tě vyslyšel,

v den spásy přispěl jsem ti na pomoc.«

Hle, nyní je čas svrchovaně vítaný, hle, nyní jsou dny 23 spásy. Nikomu neklademe do cesty žádné překážky, 24 aby naše služba neupadla v podezření. Ve všem se pro- 25 kazujeme jako Boží služebníci, v mnohé trpělivosti, 26 v tísních, v nouzích, v úzkostech, v ranách, v žalářích, 27 ve zmatcích, v námáhách, v bezesnosti, v postech, s či- 28 stotou, s poznáním, se shovívavostí, s dobrotou, s Du- 29 chem svatým, s nepokrytečkou láskou, se slovem prav- 30 dy, s mocí Boží, se zbraní spravedlnosti na útok a na 31 obranu*), se slávou i s potupou, s pomluvou i s pochvalou, 32 jako »svůdcové«, ale přece pravdiví, jako »neznámí«, a 9 přec uznávaní, jako umírající, a přece — hle — živi, ja- 10 ko trestaní, a přece nepopravení, jako zarmoucení, a pře- 11 ce vždycky se radující, jako chudí, a přece mnohé obo- 12 hacující, jako nic nemající, a přece mající vše zabráno.

Všecko jsme vám, Korintští, otevřeně pověděli**), 11

*) Doslova: napravo i nalevo.

**) Doslova: otevřeli jsme vám svá ústa.

12 »naše srdce je široké«; nejste v nás stínění, ale jste 13 stínění v svém nitru. Odplatte stejné stejným — mlu- 14 vím k vám jako k dětem —: ukažte i vy širokost.

14 Nezaprahejte se do cizího jha s nevěří, vždyť co má 15 společného spravedlnost a nepravost? Jaký může být 16 styk mezi světlem a tmou? Jaký souzvuk mezi Kristem 17 a Belialém? Jaké dělení mezi věřícím a nevěrcem? Ja- 18 ká shoda mezi chrámem Božím a modlami? My přece 19 jsme chrám Boha živého, jako řekl Bůh:

»Budu v nich přebývat i mezi nimi se pohybovat, 20 budu jejich Bohem a oni budou mým lidem. Proto vy- 21 jděte z jejich společnosti a oddělte se — praví Pán —, 22 nečistých věcí se nedotýkejte, a já vás přijmu, budu 23 vám otcem, a vy mi budete syny a dcerami,« praví Pán 24 vševládný.

7 Poněvadž tedy máme tyto sliby, milování, očistme se 25 od každé poskrvny tělesné i duchovní, provádějme až do 26 konce své posvěcení v bázni Boží.

2 Pojměte nás do sebe. Nikomu jsme neublížili, nikoho 3 nezahubili, nikoho neosídili. Toto nepravím, abych vás 4 odsoudil. Vždyť jsem již dříve řekl, že jste v našem 5 srdci až do společné smrti i na společný život. Mám 6 k vám úplnou důvěru, velmi se vámi chlubím, jsem pln 7 potěšení, oplývám radostí přes veškerou naši tíseň.

8 Vždyť, když jsme přišli do Macedonie, nedostalo se 9 nám žádné tělesné úlevy, ale ve všem jsme měli tíseň: 10 zevně boje, vnitřně strachy. Ale Bůh, který těší poní- 11 žené, potěšil i nás příchodem Titovým; a nejen přicho- 12 dem, nýbrž i potěšením, kterým jste vy jej potěšili; ne- 13 boť nám mohl vypravovati o vaší touze po nás, o vaší 14 starosti, o vašem horlivém zájmu o mne, takže to zvy- 15 šilo mou radost. Jestliže jsem vás v svém listě i zar- 16 moutil, nelituji toho, třeba jsem toho litoval, neboť 17 vidím, že onen list vás, byť i jen na chvíli, zarmoutil — 18 nyní se raduji, ne proto, že jste byli zarmoucení, ale že 19 jste byli zarmoucení ku pokání. Byli jste zarmoucení 20 ve smyslu Božím, a proto jste od nás v ničem neutr- 21 pěli škody. Zármutek ve smyslu Božím působí zajisté 22 pokání k spáse, a toho není třeba litovati; zármutek ve 23 smyslu světa ovšem působí smrt. Hle, jakou ve vás 24

tento zármutek ve smyslu Božím způsobil rozhodnost, ano, jakou obranu, jaké rozhořčení, jakou bázeň, jakou touhu, jakou horlivost, jaké potrestání. Veskrze jste se prokázali v té věci nevinými. Když jsem vám psal, ¹² nepsal jsem k vůli tomu, který se dopustil křivdy, ani k vůli tomu, komu bylo ukřivděno, ale proto, aby se u vás projevila vaše rozhodnost pro nás před Bohem. Z toho máme potěšení.

Nad osobní potěšení ještě více jsme se zaradovali z radosti Titovy, protože jeho duch ze všeho u vás došel klidu; jestliže jsem se před ním vámi nějak pochlubil, nebyl jsem zahanben, ale jako všechno, co jsem vám řekl, bylo pravdivé, tak i mé pochlučení vámi před Titem se osvědčilo pravdivým. Jeho srdce je vám ještě ¹⁵ víc nakloněno, když si vzpomíná, jak jste všichni byli poslušni a jak jste jej přijali s bázní a strachem. Mám ¹⁶ radost, že na vás ve všem mohu spoléhati.

Rád bych vám, bratří, uvedl ve známost milost Boží, ⁸ které se dostalo církvím v Macedonii: v mnohých tisíc-² nívých zkouškách zakusili hojnost radosti, a jejich hluboká chudoba se rozhojnila v bohatství štědrosti. Vydávám jim svědectví, že dali podle možnosti, ³ ano nad možnost z vlastního podnětu a naléhavě ⁴ nás prosili o tuto milost a účast v pomoci svatým, víc než jsme se nadáli, ano dali sami sebe napřed Pánu ⁵ a pak z vůle Boží i nám. Proto jsme vybídli Tita, aby, ⁶ jako dříve začal, tak i dokonal u vás přípravy k témuž činu milosti. Nuže, jako se hojně osvědčujete ve ⁷ všem, ve víře, v slovu, v poznání, ve vši rozhodnosti a v lásce k nám, osvědčte se také v tomto činu milosti.

Nepravím to ve smyslu rozkazu, ale chtěl bych roz-³ hodností jiných zkusiti, zda také vaše láska je upřímná. Vždyť znáte milost našeho Pána Ježíše Krista, že, ⁹ ač byl bohatý, pro vás se stal chudým, abyste vy zbohatli jeho chudobou. Dávám vám v tom jen svou ra-¹⁰ du, to jest vám prospěšno. Když jste nejen činem, ale i vůlí již předem začali od loňska, nyní dokončete skutkem; jako jste měli ochotu chtít, tak i dokončete podle toho, ¹¹ co máte. Neboť, kde jest ochota, je vítána podle míry ¹² toho, co kdo má; více se nežádá. Nejde o to, aby se ¹³

jiným ulehčilo, a vy abyste měli tíseň; ale má nastati ¹⁴ vyrovnání: v čem vy nyní máte nadbytek, to má pomoci jejich nedostatku, aby zase také jejich nadbytek pomohl ¹⁵ vašemu nedostatku; tak nastane vyrovnání, jak je psáno: »Kdo měl mnoho, tomu nepřebývalo, a kdo měl ¹⁶ málo, neměl nedostatku.«

¹⁶ Díky Bohu, který dává do srdce Titova stejný roz-¹⁷ hodný zájem o vás. Přijal totiž mé vybídnutí, ano stal se ještě rozhodnějším a z vlastního podnětu odešel ¹⁸ k vám. Spolu s ním jsme poslali bratra, který je ve všech ¹⁹ církvích proslaven svou prací pro evangelium; ale nejen to: byl od církví zvolen a doprovází nás při tomto činu milosti, které sloužíme, k slávě samého Pána a ²⁰ podle našeho přání; máme se totiž na pozoru, aby nás nikdo neměl v podezření při tomto hojném daru, kte-²¹ rým přisluhujeme. Myslíme totiž předem na to, aby všechno bylo krásné nejen před Pánem, ale i před lidmi. — ²² Spolu s nimi jsme poslali také našeho bratra, o kterém jsme se již často a ve mnohém přesvědčili, že má roz-²³ hodný zájem, a nyní ještě mnohem rozhodněji, poně- vadž k vám má naprostou důvěru. Co se týče Tita, je to můj společník a spolupracovník o vás; co se týče ²⁴ našich bratří, jsou to poslové církví, sláva Kristova. Dejte jim tedy důkaz své lásky a našeho chlubení vámi přede všemi církvemi.

⁹ O této službě lásky, kterou konáme pro svaté, je zbytečno vám psáti více; vždyť znám vaši ochotu a chlubím se vámi před Macedonskými, že Řecko jest již od loňska ² připraveno. Vaše horlivost povzbudila většinu jich k zá-³ vodu. Přes to posílám bratří, aby naše chlubení vámi ne-⁴ bylo prázdným slovem v tomto případě. Řekl jsem, že jste připraveni; až se mnou přijdou Macedonští, ať vás nenaleznou nepřipraveny; musili bychom se styděti my, ⁵ a tím více vy, za tu věc. Pokládali jsme tedy za nutné, vybídnouti bratří, aby k vám šli napřed a předem připravili váš slíbený požehnaný čin, aby byl pohotově právě ⁶ jako požehnaný čin a nejevil se jako lakomost. Mním toto: Kdo rozsévá skoupě, skoupě bude i sklízeti, kdo však rozsévá požehnaně, požehnaně bude také sklízeti. ⁷ Každý ať dá, jak si umínil v srdci, ne s lítostí nebo z d-

nucení. Vždyť Bůh miluje toho, kdo dává radostně. Bůh 8
pak je mocen rozhojnití všecku milost na vás, abyste ve
všem vždycky měli veškerý dostatek, ano nadbytek, ke
každému dobrému skutku, jak psáno: »Rozsypal, dal 9
nuzným; jeho spravedlnost*) trvá na věky.« Ten, který 10
poskytuje sémě rozsevačovi a chléb k jídlu, poskytne a
rozmnoží i vám osení a dá vzrůst plodům vaší spravedli-
nosti; budete obohaceni ve všem, abyste mohli upřímně 11
dávat i tak mým prostřednictvím působiti u lidí vděč-
nost k Bohu. Vždyť poskytnutí této služby nejen dopl-
ňuje nedostatky svatých, ale rozhojňuje se mnohými díky 12
Bohu. Osvědčením v této pomocné službě přispíváte 13
k oslavě Boha za to, že jste se opravdu podřídili evan-
geliu Kristovu, jež vyznáváte, a že se upřímně sdílíte
s nimi a se všemi; modlí se za vás a touží po vás pro 14
nesmírnou milost Boží, která je na vás patrná. Díky 15
Bohu za jeho nevýslovný dar!

Já, Pavel, osobně vás napomínám pro mírnost a las- 10
kavost Kristovu; jsem sice ‚tváří v tvář pokorný‘ u vás,
ale ‚když jsem vzdálen, bývám k vám smělý‘. Ale prosím 2
vás, abych, až přijdu, nemusil býti ‚smělý‘ v té jistotě,
jíž se, myslím, mohu odvážiti na některé, kteří myslí, že
žijeme ‚tělesně‘. Ano, žijeme v těle, ale vedeme boj ni- 3
koli tělesně; zbraně našeho boje nejsou zbraně tělesné, 4
ale božsky mocné bořiti pevnosti; boříme rozumové
úvahy, každou povýšenost, která se zdvíhá proti poznání 5
Boha, všechny myšlenky činíme zajatci, aby se daly v po-
slušnost Kristu; jsme připraveni stihnouti trestem kaž- 6
dou neposlušnost, jakmile se vaše poslušnost stane plnou.

Hledíte na to, co je před očima zjevné. Někdo je pře- 7
svědčen, že je »Kristův«; ať si jen znova uváží, že jako
on, tak i my jsme Kristovi. I kdybych se snad sebe víc 8
‚chlubil‘ svou plnou mocí, kterou Pán dal k vašemu vy-
budování, a ne k zbožení, nebudu zahanben, aby se ne- 9
zdálo, jako bych vás chtěl svými listy strašit. Beztoho 10
řikají: „Jeho listy jsou tvrdé a přísné, ale když je osobně
přítomen, je slaboch a jeho řeč neznamená nic.“ Takový 11
člověk ať uváží, že, jací jsme v slovu skrze listy, když

*) Myslí se dobročinnost, též ve v. 10.

jsme nepřítomni, takoví budeme také v činu, až budeme
12 přítomni. Neodvažujeme se totiž počítati nebo přirovnati
se k lidem, kteří sami sebe doporučují; vždyť oni se ne-
rozumně měří sami sebou a přirovnávají se sami k sobě.
13 Ale my se nechlubíme do nesmírna, nýbrž jen podle mě-
řítka přidělu, které nám vyměřil Bůh, totiž přijíti až
14 i k vám. Neroztahujeme se, jako bychom k vám nebyli
směli přijíti; vždyť jsme i k vám přišli první s evan-
15 geliem Kristovým; nechlubíme se do nesmírna na poli
cizí práce, ale máme naději, že vzrůstem vaší víry mezi
vámi se rozšíříme podle svého přidělu v rozsahu ještě
16 větším a budeme moci kázat evangelium v krajinách
vzdálenějších, a nemůžeme se chlubití tím, co jest již
17 hotovo na cizím přidělu. »Kdo se chlubí, ať se chlubí
18 v Pánu«. Vždyť ne ten, kdo sám sebe doporučuje, jest
osvědčený muž, nýbrž ten, koho doporučuje Pán.

11 Prál bych si, abyste snesli trochu mé ‚nerozumnosti‘.
2 Jen mě snásejte! Vždyť na vás žárlím, ale má žárlivost
je žárlivost Boží; připravil jsem si vás, abych vás jako
3 čistou pannu zasnoubil jedinému muži, Kristu; bojím se
však, aby se vaše myšlenky nezkazily a neuchýlily od
upřímné náklonnosti ke Kristu, jako had oklamal Evu
4 svou chytrostí. Přijde-li kdo a káže jiného Krista, než
jsme my kázali, nebo přijímáte-li jiného ducha, než jste
dříve přijali, nebo jiné evangelium, než jste dostali, to
5 krásně snášíte. Já myslím, že nestojím v ničem za těmi
6 ‚veleapoštoly‘. Jsem sice ‚prostý v řeči‘, ale ne v po-
znání, vždyť jsme se vám vůbec ve všem dovedli učiniti
srozumitelnými.

7 Snad jsem chybil, když jsem se pokořil, abyste vy byli
povýšeni, že jsem vám zvěstoval evangelium Boží za-
8 darmo. Jiné církve jsem olupoval, bral jsem od nich plat,
9 abych vám mohl sloužiti; i když jsem byl u vás a měl
nedostatek, nikomu jsem nepřipadl na obtíž; neboť, čeho
se mi nedostávalo, doplnili bratří přišlí z Macedonie.
Vůbec jsem se chránil a budu se chránit býti vám břeme-
10 nem. Jako že je ve mně pravda Kristova, tato má chloub-
11 ba nebude umlčena v koncích řeckých. Proč? Že vás
12 snad nemiluju? Bůh ví! Ale co činím, budu činiti dál,

abych odklidil podnět těm, kdo chtějí míti podnět, aby se shledalo, že to, čím se chlubí, konají stejně jako my. To jsou lživí apoštolé, lstiví pracovníci, přestrojující se 13 za apoštoly Kristovy. A není divu. Vždyť se i sám satan 14 přestrojuje za anděla světla. Není tedy nic zvláštního, 15 když se i jeho pomocníci přestrojují za pomocníky spravedlnosti. Ale jejich konec bude takový jako jejich skutky.

Opakují: ať mne nikdo nepokládá za ‚nerozumného‘; 16 jestliže ano, přijměte mě i jako ‚nerozumného‘, abych se i já mohl trochu pochlubiti. Co říkám, neříkám ve 17 smyslu Páně, ale právě jako ‚z nerozumnosti‘ v tomto předpokladu chloubu. Když se mnozí chlubí tělesným 18 způsobem, pochlubím se také. Vždyť vy v své ‚rozum- 19 nosti‘ ochotně snášíte ‚nerozumné‘. Snášíte, když vás 20 někdo zotročuje, vyjídá, obírá, povyšuje se, do tváře vás bije. K své hanbě pravím: v tom jako bychom my 21 opravdu byli ‚slabí‘. Ale v tom, v čem si někdo troutá — mluvím ovšem v své ‚nerozumnosti‘ —, já si také mohu 22 troutati. Jsou oni Hebreové? Já také! Izraelští? Já také! 23 Jsou potomci Abrahamovi? Já také! Jsou služebníci 24 Kristovi? — mluvím v přímém »bláznovství«: — Já jsem víc, já se svou hojnější námahou, s hojnějším vězením, s nescetnými ranami, s častým nebezpečným smrti. Od 24 Židů jsem dostal pětkrát po čtyřiceti ranách bez jedné, 25 třikrát jsem byl bit holí, jednou kamenován, třikrát jsem se ztroskotal, den a noc jsem se zmítal na mořských 26 hlubinách, často na cestách, v nebezpečnostech na řekách, v nebezpečnostech od lupičů, v nebezpečnostech od vlastního národa, v nebezpečnostech od pohanů, v ne- 27 bezpečnostech v městě, v nebezpečnostech na poušti, v nebezpečnostech na moři, v nebezpečnostech mezi lživými bratřími, v námaze a trudu, často beze spánku, 27 v hladu a žízni, často v postu, v zimě a nahotě; kromě 28 zevnějších věcí ještě mé denní naléhavé povinnosti, starost o všechny církve. Kdo kde cítí slabost, abych ji ne- 29 cítil také já? Kde je kdo vydán svodu, aby mne to nepálilo? Když už je nutno chlubit se, budu se chlubit 30 svou ‚slabostí‘. Bůh a Otec Pána Ježíše — velebený na 31

32 věky! — ví, že nežu. V Damašku místodržitel*) krále Arey hlídal město Damašek, aby se mne zmocnil, ale byl jsem spuštěn otvorem ve zdi v koši a unikl jsem jeho rukám.

12 Když už musí býti ‚chlouba‘ — ač to není k ničemu 2 —, tedy přistoupím k viděním a zjevením Páně. Znáám člověka v Kristu, který před čtrnácti lety — nevím, zdali se to událo v těle či mimo tělo, Bůh ví — byl uchvácen 3 až do třetího nebe. Víím, že tento člověk — stalo-li se 4 to v těle či bez těla, nevím, Bůh ví — byl uchvácen do ráje a vyslechl nevyslovitelná slova, jež člověk nesmí 5 pronésti. Tímto člověkem se budu chlubit, sebou však 6 se chlubit nebudu, leda svými slabostmi. Kdybych se chtěl pochlubiti, nebudu ‚nerozumný‘, neboť bych mluvil pravdu; uskovňuji se však, aby si někdo nemyslíl o mně, že ze sebe dělám víc, než co je na mně vidět a 7 ode mne slyšet. Mých zjevení je nesmírně mnoho; ale, abych se nepovyšoval, byl mi dán do těla osten, anděl 8 satanův, aby mě bil do tváře, a tak abych se nepovyšoval. Za to jsem třikrát prosil Pána, aby ode mne od- 9 stoupil, ale on mi řekl: »Má milost ti stačí; neboť moc se stává dokonalou v slabosti«.

Velmi rád se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, 10 aby mě zastínila moc Kristova. Proto radostně přijímám slabosti, násilnosti, nouzi, pronásledování, úzkosti, — vše pro Krista; neboť, když jsem ‚sláb‘, zrovna tehdy jsem ‚silný‘.

11 Tak jsem se stal ‚nerozumným‘. Vy jste mě k tomu přinutili. Já bych totiž zaslouhoval, abych od vás dostal doporučení. Vždyť já nejsem v ničem pozadu za těmi 12 ‚veleapoštoly‘, i když jsem ‚nic‘. Znamení apoštola byla u vás vykonána všechna se všelikou trpělivostí skrze zna- 13 mení, divy a mocné činy. V čem jste tedy byli zkráceni v prospěch jiných církví? Leda tím, že jsem já sám vám nepřipadl na obtíž. Odpuště mi tuto křivdu! 14 Hle, teď již po třetí jsem připraven přijíti k vám. A zas vám nebudu na obtíž. Neboť chci ne vaše peníze, nýbrž vás. Vždyť není slušno, aby děti rodičům skládaly po-

*) ethnarch.

klady, nýbrž rodiče dětem. Já pak s největší ochotou 15 vynaložím, co mám, ano sám sebe zcela vynaložím pro vaše duše. Když vás tak nadmíru miluji, mám za to sklízeti méně lásky? Ale budíž! Já jsem vás nezatížil. 16 Ale tak tedy jsem byl ‚chytrák‘ a ‚chytíl jsem si vás lstí‘? Snad jsem vás vykořistil někým z těch, které jsem 17 k vám poslal? Vybídl jsem Tita a spolu s ním poslal 18 ještě jednoho bratra. Vykořistil vás Titus? Nepočínali jsme si ve stejném duchu? Nešli jsme v týchž stopách?

Dávno si asi myslíte, že se vám ‚omlouváme‘. Před 19 Bohem v Kristu mluvíme, a to všechno, milování, pro vaše vybudování. Bojím se totiž, abych vás snad, až přijdu, 20 neshledal takovými, jakými vás nechci míti, a abyste vy mne neshledali, jakým mne nechcete míti: aby se neukázala řevnivost, žárlivost, hněvy, osobní zaujatost, sváry, pomluvy, našeptávání, nafukování, zmatky. Bojím 21 se, aby mne, až přijdu, můj Bůh zase ve vás nepokořil a abych nemusil naříkati nad mnohými, kteří dříve zhřešili a nekáli se ze své nečistoty, necudnosti a nezřízenosti, kterých se dopustili.

Jdu k vám tentokráte po třetí. »Každá věc se rozhodne 13 výrokem dvou nebo tří svědků«. Řekl jsem dříve a říkám 2 zase (totiž, když jsem u vás byl po druhé a když nyní jsem nepřítomen) předem těm, kteří před tím zhřešili, a všem ostatním, že, až přijdu zas, nikoho neušetřím. Vždyť tou- 3 žíte míti osvědčení, že ve mně mluví Kristus; a Kristus k vám není slabý, nýbrž mocný ve vás. Byl sic ukřižován 4 v slabosti, ale živ jest z moci Boží. Tak i my sice v něm jsme ‚slabí‘, ale budeme s ním živi z moci Boží nad vámi. Zkoumejte sami sebe, zdali jste ve víře, osvěd- 5 čujte se sami. Což nerozeznáváte sami na sobě, že Ježíš Kristus je ve vás? — leda že jste se snad neosvědčili. Doufám však, že poznáte, že my neosvědčení nejsme. 6 Modlíme se k Bohu, abyste se nedopustili ničeho zlého, 7 ne abychom se my jevíli osvědčenými, ale abyste vy konalí dobro, i když bychom se ukázali neosvědčenými. Vždyť nic nedokážeme proti pravdě, nýbrž jen pro 8 pravdu. Máme radost z toho, když my jsme ‚slabí‘, jen 9 když vy jste ‚mocní‘. Za to se i modlíme, za vaše zdo-

10 konání. Proto píši toto, nepřítomen, abych, až budu přítomen, nemusil s vámi jednati příkře podle plné moci, kterou mi Pán dal k budování, a ne k boření. 11 Na konec, bratří, mějte se dobře, zdokonalujte se, přijímejte napomenutí, buďte stejného smýšlení, zachovávejte pokoj, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. 12 Pozdravte se vespolek svatým polibkem. Pozdravují vás všichni svatí. 13 Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a účast Ducha svatého se všemi vámi!

Pavel,
apoštol ustanovený ne od lidí ani skrze člověka, nýbrž
skrze Ježíše Krista a Boha Otce, jenž jej vzkřísil z
mrtvých, a všichni bratři se mnou
církvím v Galacii.

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Je-
žíše Krista, který se vydal za naše hříchy, aby nás vy-
svobodil z tohoto přítomného zlého světa podle vůle na-
šeho Boha a Otce, — jemu buď sláva na věky věků! Amen.

Divím se, že se od toho, jenž vás povolal v milosti
Kristově, tak rychle uchylujete k »jinému evangeliumu«.
Není ovšem »jiného evangelia«, jen někteří lidé vás ma-
tou a chtějí převrátiti evangelium Kristovo. Ale i kdy-
bychom my sami neb anděl z nebe hlásal evangelium
odchylné od toho, jež jsme vám hlásali, proklet buď!
Řekl jsem dříve a ještě jednou opakuji: Hlásá-li vám
kdo evangelium odchylné od toho, jež jste přijali, pro-
klet buď!

Snažím se teď získati lidi? Či Boha? Či usiluji líbiti
se lidem? Věru, kdybych se ještě chtěl líbiti lidem, nebyl
bych Kristovým služebníkem. Prohlašuji vám, bratři: 11
Evangelium, které jsem vám hlásal, není lidská věc; já 12
jsem ho nepřijal ani se mu nenaučil od člověka, ale
skrze zjevení Ježíše Krista.

Vždyť jste slyšeli o mém někdejší chování v Židov-
stvu, jak jsem nadmíru pronásledoval církev Boží a pu-
stošil ji; jak jsem předstihoval v židovství mnohé 14
vrstevníky svého rodu, jsa mnohem víc než oni horlíte-
lem pro otcovské tradice. Ale Bohu, jenž mě určil již 15
před narozením a povolal svou milostí, se zlíbilo zjeviti 16
ve mně svého Syna, abych evangelium o něm hlásal mezi
pohany. Tu jsem se neobrátil hned na žádného člověka,
ani jsem nešel do Jeruzaléma k těm, kteří byli apoštoly 17

přede mnou, ale odešel jsem do Arabie a pak se vrátil
18 do Damašku. Teprve po třech letech jsem se odebral do
Jeruzaléma seznámit se s Kefou,*) ale pobyl jsem u něho
19 jen čtrnáct dní. Jiného z apoštolů jsem ani neviděl,
20 kromě Jakuba, bratra Páně. Co vám tu píši, hle, před
21 tváří Boží prohlašuji, že nelžu. Potom jsem šel do kon-
22 čin Syrských a Cilických. Křesťanským církvím v Judei
23 jsem byl osobně neznám. Jen o mně slýchaly: „Náš býva-
lý pronásledovatel nyní sám káže evangelium víry, kterou
2 24 kdysi pustošil“, a velebili ze mne Boha. Potom po
čtrnácti letech jsem se zas odebral do Jeruzaléma s Bar-
2 nabášem a vzal jsem s sebou Tita. Odebral jsem se tam
podle zjevení. Předložil jsem jim evangelium, jež káží
mezi pohany, zvláště těm, kteří byli uznáváni, abych snad
3 nekonal nebo nebyl konal běh**) na vrázno. Ale ani
Titus, můj průvodce, ač byl Řek, nebyl přinucen, aby
4 se dal obřezati. Větřeli se tam sice lzívi bratři a vloudili
se, aby číhali na naši svobodu, kterou máme v Kristu
5 Ježíši, a chtěli nás zotročiti. Ale těm jsem ani na oka-
mžik neustoupil a nepoddal jsem se jim, aby vám zůstala
6 nezkráceně pravda evangelia. Co se tak týče těch, kdo
jsou za něco uznáváni — mně nezáleží na tom, čím kdysi
7 byli; Bůh nečiní rozdíl v lidech —, mně ti, kdo jsou za
něco uznáváni, nic dalšího neuložili; naopak, když uvi-
děl, že je mi svěřeno evangelium pro neobřezané jako
8 Petrovi pro obřezané; neboť ten, který Petrovi dal sílu
k apoštolství mezi obřezanými, dal sílu i mně pro po-
9 hany, a když poznali milost, která mi byla dána, Jakub,
Kefas a Jan, kteří byli uznávanými »sloupy« [církvě],
podali mně i Barnabášovi pravici na důkaz společenství:
10 my k pohanům, oni k obřezaným. Jen jsme měli »pa-
matovati na chudé«. A zrovna to jsem já činil velmi
horlivě.

11 Když však Kefas přišel do Antiochie, postavil jsem
12 se proti němu osobně; neboť si zasloužil výtky. Než
totiž přišli někteří od Jakuba, jidal pohromadě s poha-

*) = s Petrem. **) „Konati běh“ = běžeti o závod,
usilovati, úsilně pracovati.

ny.*) Jakmile však přišli, vzdaloval a odlučoval se, poněvadž se bál strany obřezaných. Spolu s ním upadli do 18 pokrytectví také ostatní Židé, dokonce i Barnabáš byl stržen jejich pokrytectvím. Ale když jsem uviděl, že ne- 14 jdou pravou cestou podle pravdy evangelia, řekl jsem Kefovi přede všemi: „Žiješ-li ty, ač jsi Žid, pohansky, a ne židovsky, jak můžeš nutiti pohany, aby zachovávali 12 židovské zvyky?“ My můžeme býti Židé rodem, a ne 15 „hříšníci z pohanů“. Ale poněvadž jsme věděli, že člo- 16 věk nebývá ospravedlněn ze skutků zákona, není-li ospra- 17 vedlněn z víry v Ježíše Krista, i my jsme uvěřili v Krista Ježíše, abychom byli ospravedlněni z víry v Krista, a ne 18 ze skutků zákona, vždyť ze skutků zákona nebude ospra- 19 vedlněn žádný člověk. Ovšem shledá se, že i my, ač usi- 20 lujeme býti ospravedlněni v Kristu, také jsme »hříšníci«; ale stává se tím Kristus služebným nástrojem hříchu? 21 Naprosto ne! Ano, chci-li znova stavěti, co jsem dříve 22 zbořil, sám se činím přestupníkem. Vždyť jsem zákonem 23 umřel zákonu, abych žil Bohu. S Kristem jsem byl ukři- 24 žován. Co žije, nejsem již já, ale Kristus žije ve mně. Pokud nyní žiji v tělesnosti, je to život ve víře v Syna Božího, jenž ke mně pojal lásku a vydal sám sebe za mne. Neodmítám milost Boží, neboť kdyby se spra- 25 vedlností nabývalo ze zákona, umřel tedy Kristus nadarmo.

Vy pošetili Galatští! Kdo vás obloudil? Vždyť vám byl 3 Kristus jakožto ukřižovaný dříve zrovna nakreslen před očima! Jen to bych chtěl od vás zvědět: dostalo se vám 2 Ducha ze skutků zákona, či ze zvěsti o víře? Jak můžete 3 býti tak pošetili? Začali jste Duchem, nyní končíte tělem. Tak veliké věci jste zažili, a všechno nadarmo? Ač za- 4 žili-li jste to v skutku nadarmo! Nuže tedy: Bůh, jenž 5 vás opatřuje Duchem a dělá mezi vámi mocné činy, působí to ze skutků zákona či z víry ve zvěst? Je to tak 6 jako s Abrahamem: »Abraham uvěřil Bohu a bylo mu to 7 počítáno za spravedlnost«.

Vidíte tedy: »lidé víry« — to jsou praví synové Abra- 8 hamovi. Písmo, které předvíдалo, že Bůh z víry ospra-

*) s křesťany z pohanstva.

vední pohany, předem vyhlásilo Abrahamovi evange- 9 lium ve slovech: »Žehnány budou všechny národy v tobě.« 10 Tak lidé víry jsou žehnáni s věřícím Abrahamem. Na- 11 opak všichni, kdo spoléhají na skutky zákona, jsou pod 12 klatbou, neboť je psáno: »Proklet jest každý, kdo netrvá 13 v něm, co je psáno v knize zákona, aby to konal.« Že 14 pak ze zákona nikdo nebývá ospravedlněn od Boha, jest 15 patrné; neboť »spravedlivý z víry bude živ«. Zákon však 16 se nezakládá na víře, nýbrž tu platí: »Ten, kdo tyto věci 17 koná, bude živ skrze ně«. Kristus nás vykoupil z kletby 18 zákona tím, že se za nás sám podrobil kletbě, poněvadž 19 jest psáno: »Proklet jest každý, kdo visí na dřevě,*) 20 aby se Abrahamovo požehnání v Ježíši Kristu rozšířilo 21 i na pohany, aby se nám skrze víru dostalo zaslíbeného 22 Ducha.

23 Bratří, použijte příkladu z lidského života: Když něčí 24 závěť nabude právní platnosti, nikdo ji nemůže zru- 25 šiti ani přičiniti jaký dodatek. Sliby byly dány Abra- 26 hamovi a jeho „potomkovi“. Nepraví se „potomstvu“, 27 jako o mnohých, ale jako o jednom: „a tvému potom- 28 kovi“, a to je Kristus. Chci tedy říci: zákon, který přišel 29 teprve po čtyřech stech a třiceti letech, neruší smlouvu,**) 30 které Bůh dal právní platnost, vždyť tím by byl zma- 31 řen slib. Zakládá-li se totiž dědický nárok na zákoně, 32 nezakládal by se již na slibu; ale Abrahamovi jej Bůh 33 milostivě dal právě slibem.

34 Co tedy se zákonem? Ten byl uveden v činnost do- 35 datečně k vůli přestupkům, než přijde »potomek«, na kte- 36 rého se vztahoval slib; zákon byl nařizen skrze anděly 37 jen jedna strana, Bůh však přece jest jen jeden. Jest 38 tedy zákon proti slibům Božím? Naprosto ne! Ano, 39 kdyby byl býval dán zákon, který by dovedl dáti život, 40 byla by ovšem opravdu spravedlnost ze zákona; ale 41 Písmo uzavřelo všechny pod hřích, aby slib z víry v Je- 42 žíše Krista byl splněn těm, kdo věří.

43 Než přišla víra, byli jsme zákonem střeženi, uzavírání 44 až do víry, jež měla teprve býti zjevena. Tak se nám

*) na kříži, šibenici. **) smlouva = závěť.

zákon stal vychovatelem pro Krista, abychom byli ospravedlněni z víry. Když však přišla víra, již nejsme pod 25 vychovatelem. Neboť všichni jste syny Božími skrze víru 26 v Krista Ježíše, všichni z vás totiž, kteří byli pokřtěni 27 v Krista, oblékli na sebe Krista. Již není Žid ani Řek, 28 není otrok ani svobodný, není muž ani žena; všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li pak Kristovi, tedy jste »po- 29 tomstvo Abrahamovo«, dědicové podle slibu.

Můj výklad je tento: Pokud je dědic zletilý, nelíší 4 se v ničem od služebníka, ačkoliv jest pánem všeho; je 2 podřízen poručníkům a správčům až do doby určené otcem. Tak bylo i s námi: dokud jsme byli nezletilí, byli 3 jsme podrobeni v službu žvlům světa;*) když však na- 4 stalo naplnění času, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod zákonem, aby vykoupil lidi, kteří 5 byli pod zákonem, aby se nám dostalo synovství. Pro- 6 tože jste synové, poslal Bůh Ducha svého Syna do vašich srdcí, a ten volá: „Abba, Otče!“ Tak již nejsi 7 služebníkem,**) nýbrž synem. A jsi-li synem, jsi také 7 dědicem, a to skrze Boha.

Tedy, dokud jste neznali Boha, sloužili jste bohům, 8 kteří svou podstatou bohy nebyli. Nyní však jste po- 9 znali Boha — nebo spíše byli jste poznáni od Boha; jak se můžete zas obracet k chabým a chudým žvlům a chcete se jim zase znova vydati v službu? Zachovááte 10 dni a měsíce, doby a roky! Mám obavu, že jsem se pro 11 vás lopotil nadarmo.

Staňte se tím, čím jsem já, jako jsem se já kdysi stal 12 tím, čím jste byli vy, — bratří, prosím vás o to. Nic jste 13 mi neublížili. Vždyť sami nejlépe víte, že jsem se sám 13 stal po prvé hlasatelem evangelia pro svou tělesnou ne- 14 moc, a vy jste mnou nepohrdli pro můj tělesný stav, ač 14 byl pro vás pokušením, a neodvrátili jste se ode mne 14 s ošklivostí***), ale přijali jste mě jako anděla Božího, jako samého Krista Ježíše. Kde je dnes tehdejší vaše 15

*) Miní se přírodní síly, slunce, měsíc, jež určovaly židovskou bohoslužbu.

**) otrokem.

***) Doslova: neodpívlí jste přede mnou.

blahoslavenství? Vydávám vám svědectví, že byste byli 16 vlastní oči vyloupili a mně je dali, kdyby to bylo možno. 17 Stal jsem se snad od té doby vašim nepřitelem proto, že 17 vám mluvím pravdu? Ti lidé se stavějí, jako by horlivě 18 usilovali o vaše dobro, ale nejednají dobře; chtějí vás 18 odloučiti, abyste se stali jejich horlivými přívrženci. Je 18 dobré, usiluje-li někdo horlivě o člověka, ovšem v dob- 19 rém a vždycky, nejen na tu chvíli, dokud jsem u vás. 19 Moje děti, které já vždy znova s bolestí rodím, až by 20 Kristus ve vás nabyt podoby, chtěl bych nyní býti u vás 20 a změnití svůj hlas, neboť si nevím s vámi rady. 21 Povězte mi, vy chcete býti »pod zákonem«. Což ne- 22 slyšíte, co zákon praví? Jest psáno: »Abraham měl dva 23 syny, jednoho z otrokyně, druhého ze svobodné.« Ale 23 syn z otrokyně se narodil tělesným způsobem, syn ze 24 svobodné se narodil podle slibu. To je miněno alego- 24 goricky.*) Ty dvě ženy jsou totiž dvě smlouvy, jedna 25 s hory Sinai, jež rodí syny k otroctví, to je Agar. Agar 25 je hora Sinai v Arabii. To se hodí na nynější Jeruza- 26 lém, neboť ten i se svými dětmi je v otroctví. Ale horní 27 Jeruzalém je svobodný, a to je naše matka, neboť stojí 27 psáno:

»Raduj se, neplodná a nerodící, vykřikni a zajásej, která nepracuješ k porodu, neboť žena opuštěná má více dětí než ta, která má muže.«

28,29 Vy, bratří, jste dětmi slibu jako Izák. Ale, jako kdysi 29 syn narozený tělesným způsobem pronásledoval syna na- 30 rozeného způsobem duchovním, tak se děje i nyní. Ale 30 co praví Písmo? »Vyžeň otrokyni i jejího syna; neboť 30 syn otrokyně nebude dědicem se synem svobodné.« 31 Proto, bratří, nejsme dětmi otrokyně, nýbrž dětmi svo- 31 bodné. 5 To je ta svoboda, již nás Kristus osvobodil. Vyrvejte 5 tedy a neberte na sebe znova jho otroctví. 2 Hle, já, Pavel, vám pravím: Budete-li se obřezávati. 3 Kristus vám nic neprospěje. Znova to osvědčuji každé-

*) To má hlubší, duchovní, přenesený smysl.

mu člověku, který se dává obřezati, že je tím zavázán plnit celý zákon. Vy, kteří se chcete ospravedlňovati ze 4 zákona, pro vás je konec s Kristem, vypadli jste z milosti. Neboť my v Duchu z víry očekáváme spravedl- 5 nost, které se nadějeme. V Kristu Ježíši neplatí obřízka 6 ani neobřezanost, ale víra účinkující láskou. Běželi jste 7 krásně. Kdo vám zabránil poslouchati pravdy? Takové 8, 9 přemlouvání jistě nepochází od toho, který vás povolal. Stačí málo kvasu, a celé těsto se nakvasí. 10

Já k vám mám důvěru v Pánu, že se nijak nezměníte v svém smýšlení. Ale ten, kdo vás mate, neujde svému 11 trestu, ať je to kdokoli. Hlásám-li však já, bratří, stále ještě obřízku, proč jsem ještě pronásledován? Vždyť by tak byl konec s urážkou,*) která má důvod v kříži. Ať se 12 ti, kteří vás zneklidňují, sami odříznou!

Vy jste byli, bratří, povoláni k svobodě. Jen si nečiňte 13 ze svobody záminku tělesnosti, ale láskou služte jeden druhému. Neboť celý zákon jest naplněn v jedné větě: 14 „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Ale jestliže se 15 vespolek kousáte a požíváte, dejte pozor, ať se vespolek nezničíte.

Mám na mysli toto: jednejte duchovně, a nepropad- 16 nete chtíči tělesnosti. Tělesnost totiž obrací svůj chtíč 17 proti Duchu a Duch proti tělesnosti, neboť to jsou přímé protivy. Ne abyste činili, co byste chtěli. Jste-li puzeni 18 Duchem, nejste pod zákonem. Skutky tělesnosti jsou 19 patrné: je to necudnost, nečistota, smyslnost, modlosluž- 20 ba, čáry, nepřátelství, spory, žárlivost, hněvy, osobní za- ujatosti, roztržky, sektářství, závisti, opilství, nestrýdmost 21 a podobné; a to vám předpovídám, jak jsem vám již i předpověděl: lidé, kteří takové věci činí, nebudou mít 22 údělu v království Božím. Ale ovocem Ducha jest láska, 22 radost, pokoj, shovívavost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost, zdrželivost. Proti takovým vlastnostem není zá- 23, 24 kona. Ti, kdož jsou v Kristu Ježíši, ukřížovali svou těles- nost s vášněmi a chtíči.

Žijeme-li Duchem, jednejme také duchovně. Nebudme 25, 26 žádostivi prázdné cti, nedrážděme se vespolek, nezávid-

*) Doslova: s pohoršením které.

6 me si vespolek. Bratří, byť i byl někdy člověk zaskočen nějakým přestupkem, vy, kteří máte Ducha, napravujte takového v duchu mírnosti; jen se každý měj na pozor, 2 abys neupadl do pokušení i ty. Noste těžkosti jeden dru- 3 hého, a tak plňte zákon Kristův. Myslí-li si někdo, že 4 jest něco, a není ničím, klame sám sebe. Každý zkoumej svůj vlastní čin, a pak bude mít chloubu jen pro sebe, 5 a ne vzhledem k druhému. Neboť každý ponese své vlastní břímě.

6 Komu se dostává vyučování v slovu, ať se s tím, který 7 vyučuje, sdílí o všechny své statky. Neoddávejte se klamu — Bohu se nelze vysmívati —: co člověk rozsívá, to bude 8 sklízeti; kdo rozsívá pro svou vlastní tělesnost, z těles- nosti sklídí zánik; kdo však seje pro Ducha, z Ducha 9 sklídí věčný život. Ať nikdy neochabneme v činění dobra, 10 neboť, nepolevíme-li, budeme v svůj čas sklízeti. Proto tedy, dokud jest náš čas, dělejme dobro všem, a nejvíce členům rodiny věřících.

11 Podívejte se, jak velikými písmeny vám píší vlastní rukou.

12 Všichni ti, kdo chtějí před vámi vypadati krásně po stránce tělesné, vás nutí, abyste se dávali obřezávati, jen 13 proto, aby nebyli pronásledováni pro Kristův kříž. Vždyť ani sami ti obřezávaní nezachovávají zákon, ale na vás 14 chtějí, abyste se obřezávali, aby se vámi mohli chlubití po stránce tělesné. Mně však naprosto nejde o to, abych se mohl chlubití, — leda křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž pro mne byl ukřížován svět a já světu. 15 Neboť ani obřízka nic není, ani neobřezanost, ale nové 16 stvoření. Na všechny pak, kteří budou živi podle tohoto pravidla, přijdiž pokoj a smilování, i na Božího Izraele. 17 Ostatně ať mi nikdo nepůsobí dalších nesnází, vždyť já nosím na svém těle znaky Ježíšova vlastnictví.)*

18 Milost našeho Pána Ježíše Krista budiž s vaším du- chem, bratří! Amen.

*) „Stigmata“, stopy muk pro Krista na těle Pavlovy jsou jakoby vpálené znaky, kterými pán označoval otroky za své vlastnictví.

Pavel,

z vůle Boží apoštol Krista Ježíše, svatým*) a věrným
v Kristu Ježíši. 1

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána 2
Ježíše Krista!

Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, 3
který nám v Kristu požel nám veškerým duchovním po-
žehláním v nebeských darech. Vyvolil si nás v něm před 4
založením světa, abychom byli svatí a neposkvrnění před
ním; v lásce nás předem určil k tomu, abychom se mu 5
v Ježíši Kristu stali syny, podle rozhodnutí vůle k chvále 6
slávy jeho milosti, kterou nás obdařil v svém milo-
vaném Synu, v němž máme vykoupení skrze jeho krev, 7
odpuštění svých poklesků, podle bohatství své milosti; 8
hojným darem veškeré moudrosti a rozumnosti nám učil 9
nám známým tajemství své vůle podle svého rozhodnutí,
jež v sobě předem učinil, aby uspořádal naplnění času 10
a shrnul všechno v Kristu, všechno na nebi i na zemi.
V Kristu jsme se také stali dědici, jak nám bylo předem 11
určeno podle úmyslu toho, jenž všechno působí podle rady
své vůle, abychom přispívali k chvále jeho slávy, když 12
jsme napřed složili svou naději v Kristu. I vy jste usly- 13
šeli slova pravdy, evangelium o své spáse, stali jste se
věřícími a v něm jste byli zapečetěni Duchem svatým,
dávno slíbeným, jenž jest závdavek našeho dědictví k vy- 14
koupení toho, čeho si dobyl, k chvále jeho slávy.

Proto i já, když jsem uslyšel o víře v Pána Ježíše 15
Krista, kterou máte, a o lásce, kterou prokazujete všem
svatým, nepřestávám děkovat za vás a zmiňovat se o vás 16
v svých modlitbách. Kéž vám Bůh našeho Pána Ježíše 17
Krista, Otec slávy, dá ducha moudrosti a ducha zjevení
poznáním jeho samého; kéž osvítlí oči vašeho srdce, 18
abyste věděli, k jaké naději vás povolává, jaké bohatství

19 svého slavného dědictví dává svým svatým, jakou ne-
smírnou velikost své moci projevuje na nás, věříme-li
20 podle působivosti jeho vlády a síly, kterou působil v Kri-
stu, když jej vzkřísil z mrtvých a posadil po své pra-
21 vici na nebi vysoko nade všechny [andělské] vlády a
vrchnosti, mocnosti a panství a nad každé jméno, které
jest jmenováno nejenom v tomto věku, ale i v bu-
22 doucím; a všechno mu podřídil pod nohy, jej pak dal
23 nade všechno za hlavu církvi, jež jest jeho tělo, jako ná-
24 ťplň od toho, jenž si všechno všim naplňuje. Vy jste byli
2 mrtví pro své přestupky a hříchy, v nichž jste kdysi trá-
vili svůj život podle eona*) tohoto světa, řídicí se vlád-
cem vzdušných mocností, duchem, jenž jest nyní činný
3 v neposlušných synech; mezi nimi jsme kdysi i my
všichni žili v svých tělesných chťčích, vykonávali jsme
vůli své tělesnosti a svých myšlenek a byli jsme od přiro-
zenosti předměty Božího hněvu jako všichni ostatní.
4 Ale Bůh, bohatý v svém slitování, pro svou mnohou lás-
5 ku, kterou si nás zamiloval, ač jsme byli mrtví pro
přestupky, i nás oživil spolu s Kristem — jste spaseni
6 milostí — a spolu nás vzkřísil a spolu s ním posadil do
7 oblasti nebeské v Kristu Ježíši, aby ukázal v budoucích
věcích nesmírné bohatství své milosti v dobrotě pro-
8 jevované vám v Kristu Ježíši. Neboť milostí jste spa-
9 seni skrze víru; a to ne ze sebe, jest to Boží dar; ne ze
10 skutků, aby se nikdo nechlubil. Jsme zajisté jeho dílo,
poněvadž jsme byli stvořeni v Kristu Ježíši k dobrým
skutkům, jež Bůh předem připravil, abychom v nich
žili.

11 Proto pamatujte, že jste kdysi byli pohany v tělesno-
sti, byli jste nazýváni »neobřezanými« od těch, kteří se
nazývali »obřízkou«, provedenou na těle lidským a ruka-
12 ma; pamatujte, že jste v oné době byli bez Krista, od-
loučení od společnosti izraelské a neúčastní úmluv za-
slíbených, neměli jste naděje a byli jste bez Boha ve
13 světě. Nyní však v Kristu Ježíši vy, kteří jste kdysi byli
14 vzdáleni, stali jste se blízkými Kristovou krví. Neboť
on je naším pokojem, on nás oboje**) sjednotil, zrušil

*) Dodatek v některých rukopisech: v Efezu.

*) eon — nadlidská bytost. **) Židy i pohany.

zed, která byla přehradou; zničil v svém těle příčinu nepřátelství, která záležela v zákoně příkazů s nařízením, aby z obou stran v sobě stvořil jednoho nového člověka a tak způsobil pokoj, a aby oboje smířil s Bohem v jedno tělo skrze kříž, když v sobě zabil příčinu nepřátelství. Přišel a zvěstoval pokoj vám, kteří jste byli daleko, a pokoj těm, kteří byli blízko, neboť skrze něho se dostalo přístupu k Otci nám obojím v jednom Duchu. Proto již nejste cizinci a přistěhovalci, nýbrž jste spoluobčané svatých a členové Boží domácnosti, jste vybudováni na základě apoštolů a proroků; při čemž jest Kristus Ježíš úhelným kamenem; v něm je celá budova dohromady spojena a roste ve svatý chrám v Pánu; v něj i vy jste spolu vbudováni, abyste byli Božím přibytkem v Duchu. Z tohoto důvodu já Pavel, vězeň Kristův za vás pohany — vždyť jste snad slyšeli, že mi Bůh dal správu své milosti pro vás, jak mi zjevením bylo známým učiněno tajemství —, napsal jsem vám o tom již dříve krátce, abyste si to přečetli a pochopili, že já rozumím tajemství Kristovu, které nebylo známým učiněno synům lidským v jiných pokoleních tak, jako nyní bylo Duchem zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům, totiž že pohané jsou spoludědici, jedním tělem a spolupodílníky slibu v Kristu Ježíši skrze evangelium, jehož jsem já se stal vykonavatelem podle daru Boží milosti, která mi byla dána podle působivosti jeho moci. Ač jsem méně než nejnepatrnější ze všech svatých, byla mi dána tato milost, zvěstovati pohanům evangelium o nevystižitelném bohatství Kristově a přinést jim světlo o tom, jaká je nová správa tajemství skrytého od věků v Bohu, který stvořil všechno, aby nyní byla andělským vládám a vrchnostem na nebesích skrze církve zjevnou učiněna přerozmanitá moudrost Boží podle odvěkého stanovení, které skutkem učinil v Kristu Ježíši, našem Pánu. V něm máme odvalu a přístup k Bohu vírou v něho. Proto vás žádám, abyste neochabovali v mých souzeních, jež za vás trpím; vždyť to je vaše sláva.

Z toho důvodu klekám na kolena před Otcem, od něhož všechny rodiny v nebi a na zemi mají svá jména, aby 16

vám podle bohatství své slávy svým Duchem dal mocnou posilu pro vnitřního člověka; ať Kristus vírou přebývá ve vašich srdcích, abyste byli v lásce zakořeni a založeni a abyste byli zmocněni pochopiti se všemi svatými, co je to »šíře i délka, výše i hloubka«, a poznali lásku Kristovu, převyšující všechno poznání, a ať jste naplněni až k veškeré plnosti Boha. Tomu pak, který může učiniti nade všechno víc, než zač mi prosíme a co chápeme, podle moci, která ve vás působí, — jemu buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení všech věků! Amen.

4 Napominám vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste žili způsobem hodným toho povolání, kterým jste byli povoláni, s veškerou pokorou a mírností, se shovívavostí, abyste jeden k druhému byli snášliví v lásce, horliví zachovávati jednotu Ducha ve svazku pokojů. Jest jedno tělo, jeden Duch, jak jste také byli povoláni v jedné nádeěji svého povolání; jeden Pán, jedna víra, jeden křest; jeden Bůh a Otec všech, jenž je nade vším, proniká vším a jest ve všem. Každému z nás pak byla dána milost podle měřítka Kristova daru. Proto se praví:

»Vystoupil na výsost,
ukořistil kořist,
dal lidem dary.«

9 Co znamená »vystoupil« jiného, než že i »sestoupil« do nižších oblastí země? Kdo »sestoupil«, jest týž, kdo i »vystoupil« nade všechna nebesa, aby naplnil vesmír. On také dal jedněm, aby byli apoštoly, jiným, aby byli proroky, jiným, aby byli evangelisty, jiným, aby byli pastýři a učitelé, aby tak svatí byli potvrzení k dílu služby, k vybudování Kristova těla až do té doby, kdy se všichni setkáme v jednotě víry a poznání Syna Božího, v dokonalé mužnosti, v míře vzrůstu Kristovy plnosti, abychom nezůstali lidmi nedospělými, kteří bývají strhováni a zmítáni každým větrem učení v lidské chytrosti, v obratnosti k úkladům bludů, ale byli pravdiví v lásce a rostli cele v něj, který jest hlava, to jest Kristus, z něhož celé tělo, dohromady spojované a slučované každým pomocným kloubem, podle činnosti každému

údu náležitou měrou přidělené působí, aby tělo rostlo a samo se budovalo v lásce.

Ríkám tedy a dovolávám se svědectví Páně, abyste již 17 nežili, jako žijí pohané; jejich myšlení jest prázdné, jsou zatemněni v rozumu, odcizeni od Božího života 18 nevědomostí, která je v nich pro zatvrzelost jejich srdcí; oni se totiž otupěle oddali nezřízenosti, aby se do- 19 pouštěli všeliké nečistoty nestřídmě. Ale vy jste nepři- 20 jali takového učení o Kristu; vždyť jste o něm slyšeli 21 a v něm jste byli vyučeni, jak jest v Ježíšovi pravda; odložte starou osobnost lidskou, podle níž jste dříve byli 22 živi — vždyť ta se hubí v klamavých chťících —, obno- 23 vujte se v duchu svého myšlení a oblecte novou osob- 24 nost, stvořenou podle vzoru Božího v spravedlnosti a v svatosti pravdy. Odložte lež, mluďte pravdu každý se 25 svým bližním, vždyť jsme vespolek údy. Hněváte-li se, 26 nehřešte; slunce ať nikdy nezapadá nad vašim hněvem; neposkytujte místa ďáblu. Zloděj ať již nekradě, ale ra- 27, 28 dějí ať pracuje a vydělává si statek vlastněma rukama, aby se mohl sdílet s nuzným. Ať z vašich úst nevychází 29 žádné ošklivé slovo, ale jen dobré k potřebnému budo- 30 vání, aby posluchačům způsobilo milost. Nezarmucujte 30 svatého Ducha Božího, jímž jste byli zapečetěni ke dni vykoupení. Vzdálena vás budiž všeliká hořkost, vášni- 31 vost, hněv, křik a urážka spolu se vši zlobou. Buďte 32 k sobě laskaví, nežní, odpouštějte si, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. Napodobujte Boha jako jeho milova- 33 né děti a žijte v lásce, jako i Kristus si vás zamiloval a 2 vydal sebe za vás jako dar a zápalnou oběť Bohu v při- 34 jemnou vůni.

Ať mezi vámi není ani zmínky o žádné pohlavní nezří- 3 zenosti a nečistotě nebo o lakomství — jak se sluší na svaté — ani o hanebnosti pošetilých řečí nebo vtipů, 4 to je nenáležité. Místo toho raději slova díků. Neboť 5 toho si buďte vědomi, že žádný necudný nebo nečistý nebo lakomec — to jest modlár — nemá podílu v krá- 6 lovství Kristově a Božím. Nedejte se od nikoho klamati 6 prázdnými řečmi. Pro takové řeči přichází Boží hněv 7 na neposlušné syny. Proto se vystříhejte podílu v nich. Vždyť jste kdysi bývali temnotou, ale nyní jste světlem 8

9 Pánu; žijte jako děti světla, neboť ovoce světla zá- 10 leží ve všeliké dobrotě, v spravedlnosti a v pravdě; 11 zkoumejte, co se líbí Pánu, neúčastněte se neplodných 12 skutků tmy, ale raději je kárejte, neboť člověk se oprav- 13 du stydí i jen mluvití o tom, co ti lidé činí tajně. Ale 14 to všechno bývá světlem kárano a najevo vynášeno, ne- 15 boť všechno, co jest najevo, jest světlem; proto se praví:
»Probuď se, spáči,
vstaň z mrtvých,
a zastkvi se ti Kristus!«

15 Dbejte tedy přesně na to, jak žijete, ne jako nemoudří, 16 nýbrž jako moudří. Využívejte času, neboť tyto dny jsou 17 zlé. Proto nebuďte nerozumní, nýbrž chápejte, co je 18 vůle Páně. Neopíjejte se vínem — v tom je nezřízenost —, 19 ale buďte plni Ducha, a mluďte mezi sebou v žal- 20 mech a v hymnách a v písních duchovních, zpívejte a 21 hrejte Pánu svým srdcem, stále děkujte za všechno ve 22 jménu našeho Pána Ježíše Krista Bohu a Otci.

23 Podřízujte se jeden druhému v bázni Kristově. Ženy 24 svým mužům jako Pánu, poněvadž muž je hlavou ženy, 25 jako Kristus hlavou církve, sám Spasitel »těla«. Jako 26 je církev podřízena Kristu, tak i ženy mužům ve všem. 27 — Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval 28 církev a vydal se za ni, aby ji posvětil tím, že ji očistil vod- 29 ní lázni v slovu, aby církev sám sobě postavil slavnou, 30 bez poskvrny, vrásky a čehokoli takového, ale aby byla 31 svatá a bezúhonná. Tak jsou muži povinni milovati své 32 ženy jako vlastní těla; kdo miluje svou ženu, miluje 33 sám sebe. Vždyť nikdo nikdy nemá v nenávisti své tě- 34 lo, ale živí je a chová — tak i Kristus církev, protože 35 jsme údy jeho »těla«. Proto člověk opustí otce i matku 36 a přilne k své ženě, a stanou se ti dva jedním tělem 37 Toto tajemství je veliké, — vztahují je na Krista a na 38 církev. Ale i vy do jednoho každý miluj svou ženu jako 39 sám sebe, žena pak boj se svého muže.

6 Děti, poslouchajte svých rodičů v Pánu, neboť je to 2 spravedlivé. »Cti svého otce a matku« — to je první při- 3 kázání se slibem: »aby se ti dobře vedlo a abys bý- 4 dlouho živ na zemi«. Otcové, nedrážděte svých dětí k hně- 5 vu, ale vychovávejte je v kázni a v napomínání Páně, —

Služebníci, poslouchajte svých tělesných pánů s bázní 5
a strachem v upřímnosti srdce jako Krista, ne službou 6
na oko jako ti, kteří se chtějí zalíbiti lidem, ale jako
služebníci Kristovi plňte vůli Boží z celé duše, ochotně 7
služte jako Pánu, a ne lidem, a vězte, že každý, ať slu-
žebník, ať svobodný, vykoná-li něco dobrého, sklídí za
to odplatu od Pána. — Páni, jednejte s nimi také tak, 9
zanechtejте výhrůžek, vězte, že jejich i váš Pán je v ne-
besích, a u něho není stranictví.

Na konec: Posilujte se v Pánu a v síle jeho mohut- 10
nosti. Oblecte brnění Boží, abyste se mohli postavit úkla- 11
dům ďáblovým, neboť váš zápas není zápas s krví a 12
s tělem, nýbrž s démonskými vládami a vrchnostmi,
s vládci světa nynější temnosti, s duchovými silami zla
v oblasti nebeské. Proto vezměte na sebe brnění Boží, 13
abyste mohli odolati v den zlý, všechno překonati a ob-
státi. Stůjte tedy opásání na svých bocích pravdou, odě- 14
ni v pancíř spravedlnosti, obuti na nohách v pohotovost 15
k evangeliu pokoje, nade vše zvedněte štít víry, jímž by- 16
ste mohli uhasiti všechny ohnivé střely toho zlého; vez- 17
měte také přílbu spásy a meč Ducha, to jest slovo Bo-
ží; všemi modlitbami a prosbami se modlete každého 18
času v Duchu, k tomu bděte velmi vytrvale a prostě za
všecky svaté, i za mne, aby mi bylo dáno otevřítí ústa, 19
mluviti směle a uváděti ve známost tajemství evangelia,
jehož zvěstovatelem jsem v poutech, abych v tom mohl 20
směle si počínati, jak je mou povinností mluviti.

Abyste pak věděli i vy, jak se mám a co dělám, vše- 21
cko vám oznámí Tychikus, milovaný bratr a věrný po-
mocník v Pánu, jež k vám proto posílám, abyste se do- 22
věděli, jak se nám daří, a aby potěšil vaše srdce.

Pokoj bratřím a láska s vírou od Boha Otce a Pána 23
Ježíše Krista. Milost se všemi, kteří nesmrtnou láskou 24
milují našeho Pána Ježíše Krista.

EPIŠTOLA FILIPSKÝM

- 1 Pavel a Timoteus,
služebníci Krista Ježíše,
všem svatým v Kristu Ježíši ve Filipech spolu s bis-
kupy a s diakony.
- 2 Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána
Ježíše Krista!
- 3 Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás a
4 vždycky se v každé své modlitbě za všechny vás s radostí
5 modlím pro vaše účastenství v evangeliu od prvního
6 dne až podnes. Jsem také přesvědčen, že ten, který ve
7 vás začal dobré dilo, dokoná je až ke dni Krista Ježíše.
8 Vždyť je spravedlivě, abych takto o všech vás smýšlel,
poněvadž vás mám v srdci jak v poutech, tak i při své
9 obraně a při utvrzování evangelia, vás všechny, jako své
10 spoluúčastníky v milosti. Neboť Bůh je můj svědek,
11 jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše. A za
12 to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhoj-
13 ňovala v důkladnějším poznání a ve všem citění; to vás
14 uzpůsobí, abyste se mohli přesvědčiti o tom, na čem
15 záleží, a byli čistí a bezúhonní ke dni Kristovu, na-
16 plnění ovocem spravedlnosti, jež Kristus dává k slávě a
17 chvále Boží.
- 18 Rád bych vám oznámil, bratří, že můj osud spíše při-
19 spěl k pokroku evangelia; v celém pretoriu a všem
20 ostatním se stalo známým, že jsem spoután pro Krista,
21 a většina bratří v Pánu se mými pouty stala sebedo-
22 mější a odvážnější mluviti bez bázně slovo Boží.
- 23 Někteří sice káží Krista ze závisti a z řevnivosti, jiní
24 však z dobré vůle; jedni z lásky, poněvadž vědí, že jsem
25 tu postaven k obraně evangelia, ti druzí hlásají Krista
26 z osobní zaujatosti, ne z čistých pohnutek; mají úmysl
27 způsobiti mi v mých poutech ještě větší nesnáze. Ale
28 co na tom? Jen když je hlásán Kristus, ať s tajným
úmyslem, ať upřímně. Z toho mám radost. A budu mít

radost dál. Vždyť vím, že se mi to obrátí k záchraně 19
 vašimi modlitbami a za pomoci Ducha Ježíše Krista;
 očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, nýbrž 20
 že i nyní jako vždycky Kristus bude v naprosté otevře-
 nosti zveleben mou osobou, ať mým životem, ať mou
 smrtí. Vždyť pro mne život je Kristus a smrt zisk. Když 21, 22
 život tělesný, to znamená pro mne plodné dílo — a tu
 nevím, co si mám vybrati. Jsem na rozpacích mezi obo- 23
 jím: mám touhu složit stan a býti s Kristem, to je tuze
 daleko lepší; zůstatí v těle však je nutnější pro vás. O tom 24, 25
 jsem přesvědčen, a proto vím, že zůstanu, a dlouho zů-
 stanu s vámi se všemi k vašemu pokroku a k vaší ra-
 dosti z víry; tím se rozhojní v Kristu Ježíši vaše chlou- 26
 ba ze mne, až se k vám zase vrátím.

Jen se chovejte tak, aby to bylo hodno evangelia Kri- 27
 stova, abych, ať přijdu a uvidím vás, či ať jsem nepří-
 tomen, slyšel o vás, jak pevně stojíte v jednom duchu,
 jako jedna duše společně zápasíte o víru v evangelium.
 Nikdy se v ničem nedávejte zastrašiti nepřáteli; to bude 28
 pro ně důkazem, že jsou odsouzeni k záhubě a vy urče-
 ní k spáse, a to samým Bohem; vždyť se vám dostalo 29
 té milosti pro Krista: nejen v něj věřiti, ale i pro něj
 trpěti, — to je pro vás též zápas, jaký jste při mně vi- 30
 děl i a o jakém nyní při mně slyšíte.

Je-li v Kristu možno nějaké napomenutí, nějaká do- 2
 mluva lásky, nějaká účast v Duchu, nějaký cit a milo-
 srdenství, dovršte mou radost tím, že budete jednotní 2
 ve smýšlení, že budete míti touž lásku, budete jako jed-
 na duše, budete stejně smýšleti, nic neučíníte z osobní 3
 zaujatosti nebo z ješitnosti, ale v pokoře budete jiné
 pokládati za znamenitější než sebe samy. Nehleďte jen 4
 každý na vlastní zájem, ale každý také na zájem dru-
 hých. Mějte v sobě stejné smýšlení, jako měl Kristus 5
 Ježíš: ačkoli měl Božskou podobu, nepokládal rovnost 6
 s Bohem za žádoucí kořist, nýbrž zřekl se Božské po- 7
 doby*), přijal podobu služebníka, narodil se v podob-
 nosti s lidmi, zjevem se ukázal jako člověk, ponížil se, 8
 stal se poslušným až po smrt, ano, až po smrt na kříži.

*) Doslova: vyprázdnil se.

9 Proto jej také Bůh povýšil, udělil mu jméno nad každé
 10 jiné jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklánělo
 každé koleno bytostí nebeských, pozemských i podzem-
 11 ních, a aby každý jazyk vyznával, že Ježíš Kristus je
 Pánem, k slávě Boha Otce.

12 Proto, moji milovaní, jako jste vždycky poslechli, ne-
 jen když jsem přítomen, nýbrž mnohem více nyní, když
 jsem nepřítomen, pracujte o své spáse s bázní a stra-
 13 chem. Vždyť Bůh sám působí ve vás i vůli i čin pro
 dobré rozhodnutí.

14, 15 Všecko číňte bez reptání a bez pochyb, abyste byli
 bez úhony a upřímní, Boží děti bez vady uprostřed po-
 kolení zkriveného a zmateného, v němž záříte jako
 16 hvězdy ve světě; držte se pevně slova života, abych se
 vámi mohl pochlubití v den Kristův, že jsem neběžel
 17 na prázdno ani na prázdno nelopotil. I kdybych měl pro-
 lítí svou krev jako úlitbu při oběti, kterou jako svatou
 službu své víry přinášíte Bohu, raduji se, raduji se s vá-
 18 mi se všemi, a vy také stejně se radujte sami a radujte
 se se mnou.

19 Doufám v Pánu Ježíši Kristu, že k vám brzy budu
 20 moci poslati Timotea, abych se i já potěšil, až se dovím,
 co je s vámi. Nikoho jiného nemám, kdo by tak stejně
 smýšlel a komu by tak záleželo na tom, co je s vámi.
 21 Vždyť všichni myslí jenom na vlastní zájmy, ne na zá-
 jem Krista Ježíše. Jeho osvědčenou věrnost však znáte;
 jako syn s otcem dal se se mnou v službu evangelia.
 23 Toho tedy doufám poslati, jakmile jen uvidím, co bude
 24 se mnou. Spoléhám na Pána, že i sám budu moci brzy
 25 přijíti. Pokládám za nutné poslati k vám Epafrodita, své-
 26 apoštola a obstaravatele mých potřeb. Toužil po vás po
 všech a byl znepokojen, že jste se doslechli, že je nemo-
 27 cen. Onemocněl opravdu smrtelně. Ale Bůh se nad ním
 slitoval, a nejenom nad ním, nýbrž i nade mnou, abych
 28 neměl zármutek na zármutek. Tím spěšněji ho tedy po-
 sílám, abyste ho zas uviděli a měli radost, a já abych se
 29 trochu zbavil zármutku. Přijměte jej tedy v Pánu
 s veškerou radostí — a vůbec mějte v úctě takové lidi —,
 30 poněvadž on se v svém díle pro Krista přiblížil až

k smrti a dal svůj život v sázku, aby doplnil, co chybělo ve vaší službě pro mne.

Ostatně, bratří, radujte se v Pánu! Psátí vám stále 3 tytéž věci mi není obtížno, a pro vás je to jistější.

Varujte se těch psů, varujte se zlých pracovníků, va- 2 kteří duchem sloužíme Bohu a chlubíme se Kristem Ježíšem; nespolehněme na tělo, ačkoliv i já bych mohl 4 spolehnouti na tělo. Myslí-li si někdo jiný, že může spolehnouti na tělo, já tím víc: byl jsem obřezán osmého dne 5 po narození, jsem z národa izraelského, z kmene Benjaminova, Žid a syn židovských rodičů, co se zákona 6 týče farizeus, co se horlivosti týče pronasledovatel církve, co se týče spravedlnosti, jež záleží v plnění zákona, 7 abstojujím bez výtky. Ale všechno, co jsem dříve pokládal za zisk, naučil jsem se pokládati pro Krista za ztrátu, 8 ano opravdu ještě i dnes pokládám všechno za ztrátu, když to srovnávám s nesmírným pokladem poznání Krista Ježíše, svého Pána; pro něho jsem se všeho 9 zřekl a pokládám to za bezcenný brak, abych získal Krista a abych byl znova nalezen v něm; vždyť nemám vlastní 9 spravedlnosti ze zákona, ale mám spravedlnost skrze víru v Krista, spravedlnost z Boha založenou na víře; 10 chci poznati jeho a moc jeho vzkříšení a účast v jeho utrpení; beru na sebe podobu jeho smrti, jen abych 11 mohl dospěti ke vzkříšení z mrtvých. Ne že bych to již 12 byl uchvátil nebo že bych již byl dokonalý, ale spěchám za ním, abych to plně uchvátil, poněvadž jsem již sám 13 byl uchvácen od Krista Ježíše. Bratří, já si nemyslím, že bych to již byl plně uchvátil; ale o jedno mi jde: 14 na to, co je za mnou, zapominám, a k tomu, co je přede mnou, se upínám, spěchám k cíli, k ceně, jež záleží 15 v Božím povolání shůry v Kristu Ježíši. Tak tedy smýšlejte všichni, kteří jsme dokonalí. Smýšlíte-li v něčem 16 jinak, i to vám Bůh zjeví v pravém světle. Jen tolik: jak daleko jsme již postoupili, v tom směru kráčet! 17

Bratří, staňte se spolu se mnou napodobiteli Krista.

*) T. j. lidí, kteří kladou důraz na obřezku a tím působí roztržku v církvi.

Všimněte si lidí, kteří takto žijí, jako máte v nás vzor. 18 Vždyť mnozí — často jsem vás na ně upozorňoval a nyní zas upozorňuji s pláčem — žijí jako nepřátelé Kristova 19 kříže. Jejich konec je záhuba, jejich bohem je břicho, jejich sláva je v hanebnostech, jejich smýšlení je přizem- 20 ní. My své pravé občanství máme v nebi, odkud také 21 očekáváme Spasitele, Pána Ježíše Krista, který přetvoří tělo našeho ponížení, aby nabylo stejné podoby, jakou má jeho oslavené tělo, poněvadž má působivost, která jej činí mocným všechno si podříditi.

4 Nuže, bratří moji milovaní a vytoužení, kteří jste mou radostí a mým věncem, tak stůjte pevně v Pánu, milovaní.

2 Napominám Euodiu a napominám Syntychu, aby byly 3 jednomyslné v Pánu. Tebe pak, vzácný Synzygu*), prosím, ujmi se jich, vždyť ony pomáhaly v zápase o evangelium mně a Klementovi a ostatním mým spolupracovníkům, jejichž jména jsou v knize života.

4,5 Radujte se**) stále v Pánu, opakují, radujte se! Ať jest všem lidem známa vaše povolnost. Pán je blízko.

6 O nic nemějte starosti, ale ve všem oznamujte Bohu 7 svá přání modlitbou a prosbou s díky. Tak pokoj Boží, který převyšuje všechno myšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

8 Na konec, bratří, uvažujte o všem, co je pravdivé, co 9 čestné, co spravedlivé, co čisté, co milé, co slyne dobrou pověstí, o všem, co se jmenuje ctnost anebo zásluha. Konejte to, čemu jste se naučili, co jste převzali 10 ode mne, co jste uslyšeli a uviděli u mne. Pak Bůh pokoj 11 bude s vámi.

10 Potěšil jsem se v Pánu velice, že jste zase dali 11 kvěsti svému zájmu o mne. Víím, že jste zájem o mne měli, ale chyběla příležitost. Nestýská si snad na nedostatek, vždyť jsem se naučil býti spokojen s tím, co 12 mám. Umím žítí skromně, umím také míti hojnost.

*) „Synzygos“ může také býti jméno ne vlastní, nýbrž obecné, znamenající spolupracovníka, přítele.

**) Také může znamenati „buďte zdraví“, jak se píše na konci listu.

Jsem zasvěcen všěm do všeho: býti syt i hladověti, míti nadbytek i nedostatek — všecko dovedu v tom, který 13 mě zmocňuje. Ale krásně jste jednali, že jste mi proje- 14 vili účast v mé tísní. Vždyť vy, Filipští, víte, že na po- 15 částku práce pro evangelium, když jsem odešel z Mace- donie, žádná církev, kromě vás jediných, neměla se mnou společenství v účtu o příjmech a vydáních. I když 16 jsem byl v Tesalonice, víc než jednou jste mi poslali, čeho jsem potřeboval. Já ovšem netoužím po darech, 17 ale toužím po ovoci, jež se hromadí na váš účet. Mám 18 dostatek všeho a ještě mi přebývá. Jsem plně opatřen, když jsem od Epafrodita dostal vaši zásilku; je mi to vzácnou vůní, vítanou obětí, která je milá Bohu. Můj 19 Bůh uspokojí všecku vaši potřebu podle svého bohat- ství v slávě Krista Ježíše. Našemu Bohu a Otci sláva 20 na věky věků! Amen!

Pozdravte každého svatého v Kristu Ježíši. Pozdra- 21 vují vás bratří, kteří jsou se mnou. Pozdravují vás 22 všichni svatí, jmenovitě z císařova domu.

Milost Pána Ježíše Krista s vaším duchem. 26

EPIŠTOLA KOLOSSKÝM

- 1 P a v e l,
z vůle Boží apoštol Krista Ježíše,
a bratr T i m o t e u s
svatým v Kolosách a věřícím bratřím v Kristu.
- 2 Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce!
3 Děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista, stá-
4 le za vás, kdykoli se modlíme. Uslyšeli jsme o vaší víře
5 v Krista Ježíše a o lásce, kterou máte ke všem svatým
6 pro naději, která jest pro vás připravena v nebi. O té
7 jste slyšeli již dříve v slovu pravdy, v evangeliu, jež
8 k vám přišlo, a stejně jako na celém světě přináší ovoce
9 a roste, tak i ve vás, od toho dne, kdy jste uslyšeli o mi-
10 losti Boží v pravdě a poznali ji. Byli jste o tom poučeni
11 od našeho milovaného spoluslužebníka Epafry, který
12 jest věrný pomocník Kristův pro vás; on nám také vy-
13 pravoval o vaší duchovní lásce. Proto i my od toho dne,
14 kdy jsme o tom uslyšeli, nepřestáváme se za vás mo-
15 dliti a žádati, abyste byli naplněni poznáním jeho vůle
16 ve veškeré moudrosti a v duchovním pochopení a do-
17 vedli žiti, jak je důstojno Pána k jeho úplné libosti. Nes-
18 te ovoce v každém dobrém činu a rostte v poznání
19 Boha. Buďte zmocňováni veškerou mocí podle síly jeho
20 slávy k veškeré trpělivosti a radostné vytrvalosti. Dě-
21 kujte Otci, který vás učinil způsobilými k účasti v údě-
22 lu svatých ve světle, vysvobodil nás z moci tmy a pře-
23 nesl do království Syna své lásky. V něm máme vy-
24 koupení, odpuštění hříchů. On jest obraz neviditelného
25 Boha, zrozený jako první ze všeho tvorstva, neboť v něm
26 bylo stvořeno veškerenstvo v nebi i na zemi, všecko vi-
ditelné i neviditelné, ať jsou to andělské trůny či pan-
stva, vlády a vrchnosti. Veškerenstvo bylo stvořeno
skrze něj a pro něho. On jest přede vším. V něm má
veškerenstvo své bytí. On je hlavou těla, církve. On je

počátek, první zrozený z mrtvých, aby ve všem měl první místo, neboť v něm se rozhodla veškerá Božská 19 plnost usídliti a skrze něho smířiti veškerenstvo s sebou 20 — vždyť způsobil pokoj krví prolitou na kříži —, skrze něho bytosti ať pozemské ať nebeské. I vás, kteří jste 21 kdysi byli odcizeni a zneprátení v svém myšlení svými zlými činy, nyní smířil smrtí v svém hmotném těle, 22 aby vás učinil svatými, neposkvrněnými a nezávadnými před sebou, ač vytrváte-li vírou na pevných základech 23 a nedáte-li se strhnouti od naděje v evangelium, jež jste uslyšeli a jež bylo kázáno všemu tvorstvu pod nebem, a jehož jsem se já Pavel stal služebníkem.

Nyní trpím pro vás, ale raduji se z toho. Chtěl bych 24 na svém těle doplniti, čeho se ještě nedostává v souženích Kristových pro jeho tělo, totiž církve. Jejím služebníkem jsem se stal podle Božského plánu, jehož provedení mezi vámi mi bylo svěřeno, abych vám plně zjevil 25 slovo Boží, tajemství předtím skryté od věků a po 26 kolení, — ale nyní bylo zjevným učiněno jeho svatým. Jím Bůh chtěl ve známost uvésti slavné bohatství to 27 hoto tajemství mezi pohany. Toto tajemství jest Kristus ve vás, naděje na slávu. Toho my zvěstujeme, na 28 pomínajíce každého člověka a učíce každého člověka v plné moudrosti, abychom každého člověka učinili dokonalým 29 v Kristu. O to se zasazují v zápasu podle jeho působivosti, která ve mně mocně působí.

Chci, abyste věděli, jak těžce zápasím o vás a o Lao-2 dicejské, ano i o všechny, kteří ani nikdy neviděli mou tělesnou tvář. Kéž se potěší jejich srdce! Kéž se utvrdí 2 ve společné lásce! Kéž se jim dostane plného bohatství, které záleží v jistotě přesvědčení a plyne z pochopení, k vystižení tajemství Božího, totiž Krista, v němž jsou 3 obsaženy všechny tajemné poklady moudrosti a poznání!

To pravím proto, aby vás nikdo neobluzoval chytrými 4 mi vývody. Neboť, ačkoli jsem tělesně nepřítomen, v duchu jsem s vámi a s radostí vidím váš řád a pevnost vaší víry v Krista.

Poněvadž jste tedy od nás přijali Krista Ježíše za Pána, 6

7 žijte v něm; buďte zakořeněni a vybudováni na něm, utvrzení ve víře, jak jste byli vyučeni, a vzdávejte Bohu 8 hojně díky.

8 Varujte se, aby vás nikdo za sebou nestrhoval filosofii, která jest jen prázdným klamem podle lidských tradic, podle živlů světa, a ne podle Krista.

9 Jenom v něm přebývá celá plnost božskosti tělesně. 10 V něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou všech andělských vlád a vrchností. V něm jste byli obřezáni, 11 ovšem ne obřízkou, jaká se provádí rukama, nýbrž obřízkou Kristovou, jež záleží ve svlečení hmotného 12 těla; to nastalo, když jste křtem byli spolu s Kristem pohřbeni a tím i vzkříšeni z mrtvých skrze víru v působnost Boha, jež jej vzkřísil z mrtvých. I vás, když 13 jste byli mrtvi v přestupcích a když vaše tělo bylo neobřezáno, spolu s ním ožil, odpustil vám všechny přestupky, vymazal dlužní úpis proti nám svědčící ustanoveními zákona a dal jej pryč tím, že jej přibíl na kříž; 14 on odzbrojil vlády a vrchností, vydal je veřejnému posměchu a křížem triumfoval nad nimi.

16 Ať vás tedy nikdo nevolá na soud k vůli pokrmům, nápojům neb účasti při svátcích a novoluní nebo sobotách. 17 To vše jest jen stín věcí budoucích. Kristus jest tělo*). 18 Necht' vás nikdo nepřipravuje o cenu, maje zálibu v »pokořování sebe« a v uctívání andělů. Aťsi se honou viděními; je to jen prázdná domýšlivost na smyslovou stránku myslí, místo co by se držel Hlavy, z níž celé tělo svými klouby a svazy jest řízeno a drženo pohromadě a tak roste Božským vzrůstem.

20 Jestliže jste s Kristem odumřeli živlům světa, proč se necháte vázati ustanoveními, jako byste ještě pořád žili 21 ve světě? Příkazy: »Nedotýkej se, toho ani neochutnej, 22 na to nesahej!« — to všechno vede jen k záhubě, opotřebuje se. Nejsou to než lidská nařízení a učení. Dává si to jméno moudrosti, ale není to než libovolné pobožňstkářství, »pokořování sebe« a týrání těla, ale nemá to vůbec ceny a není to než ukájení tělesnosti.

*) Tělo, jež ten stín vrhá, tedy skutečnost naproti pouhému stínu.

Byli-li jste tedy spolu s Kristem vzkříšeni, usilujte 3 o to, co je shůry, kde jest usazen Kristus po pravici Boží. Myslete na to, co je shůry, ne na to, co je na ze- 2 mi. Vždyť jste zemřeli; váš život je skryt s Kristem 3 v Bohu. Až se zjeví Kristus, náš život, i vy s ním se 4 zjevíte v slávě. Umrtvěte tedy ty údy, které jsou na 5 zemi: necudnost, nečistota, vášně, zlý chtíč, lakotu, která je modloslužbou; pro tyto neřesti přichází Boží hněv. 6 Těm jste se kdysi i vy oddávali, když jste v tom žili. Ale 7,8 nyní odložte i vy to všecko: hněv, vášnivost, zlobu, urážky, pomluvy ze svých úst. Nelžete si vespolek, 9 svlečte starou podstatu člověka s jeho počináním a oblec- 10 te novou podstatu člověka, který se obnovuje k poznání podle obrazu toho, jenž jej stvořil. V něm již není 11 rozdíl mezi Řekem a Židem, obřezaným a neobřezaným, barbarem, Skytou, otrokem, svobodným, nýbrž všecko a ve všem jest jen Kristus.

Oblect se tedy, jakožto svatí a milovaní Boží vyvo- 12 lení, v milosrdenství srdce, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost; snažte se jeden druhého, odpouštějte si, má- 13 te-li proti komu nějakou výtku. Jako Pán odpustil vám, tak činite i vy! K tomu ke všemu pak jen lásku, jež je 14 pojátkem dokonalosti. Pokoj Kristův ať jest rozhodčím 15 ve vašich srdcích; vždyť k němu jste byli povoláni jako údy jednoho těla. A buďte vděční. Slovo Kristovo 16 ať ve vás sídlí s veškerým bohatstvím moudrosti; počuňte se a varujte se vespolek; zpívejte žalmy, hymny a písně duchovní s vděčností v svých srdcích k Bohu. Všecko, co činite slovem anebo skutkem, všecko činite 17 ve jménu Pána Ježíše a děkujte Bohu Otci skrze něho.

Vy ž e n y, buďte podřízeny svým mužům; to je vaše 18 povinnost v Pánu.

Vy m u ž i, milujte své ženy a nebuďte k nim příkří. 19

Vy d ě t i, poslouchajte svých rodičů ve všem; neboť 20 to je důležité v Pánu.

Vy o t c o v é, nedrážděte svých dětí, aby nemalo- 21 myslněly.

Vy s l u ž e b n í c i, poslouchajte ve všem svých po- 22 zemských pánů; neslužte jen na oko jako ti, kteří hle-

dají lidské přízně, ale v upřímnosti srdce z bázně před 23 Pánem. Všecko, co činite, konejte z celé duše, jako Pá- 24 nu, a ne lidem; vězte, že od Pána dostanete odplatu, 25 jež záleží v jeho dědictví. Pánu Kristu služte! Kdo se dopouští krivdy, sklídí to, čím se provinil; není stranictví.

4 Vy p á n i, zacházejte se služebníky spravedlivě a jako s rovnými; vždyť víte, že i vy máte Pána v nebi.

2 Buďte vytrvalí v modlitbě; bděte při ní s děkováním; 3 modlete se zároveň i za nás, aby nám Bůh dal příležitost k slovu, takže bychom mohli mluvit o tajemství Kri- 4 stovu — pro ně jsem i spoután —, abych je mohl zjev- 5 ným učiniti, jak je mou povinností mluvit. Moudrost ať řídí vaše chování k těm, kteří jsou mimo nás. Vy- 6 užijte svého času. Každé vaše slovo ať je vždycky milé, ale okořeněné solí; naučte se, jak máte každému odpovídati.

7 Jak se mi vede, všecko vám poví milovaný bratr Ty- 8 chikus, věrný pomocník a spoluslužebník v Pánu. Posílám ho k vám právě proto, abyste se doveděli. 9 jak se nám daří, a aby potěšil vaše srdce, spolu s věrným a milovaným bratrem Onezimem, jenž jest od vás. Ti vám povědí o všem, co se zde děje.

10 Pozdravuje vás Aristarchus, můj spoluvězeň, a Marek, bratranec Barnabášův, o němž jste ode mne dostali 11 rozkazy; až k vám přijde, přijměte jej; také Jezus řečec- 12 ný Justus. Ti jsou z obřezaných a jsou jediní spolupra- 13 covníci pro království Boží a stali se mi potěchou. Pozdravuje vás Epafras, jenž jest od vás; je to služebník Krista Ježíše, jenž vždycky o vás zápasí v modlitbách, abyste stáli jako dokonalí a přesvědčení, ať je vůle Boží 13 jakákoli. Vydávám mu svědectví, že si dává velkou práci 14 pro vás a pro bratří v Laodicii a Hierapoli. — Pozdra- 15 vuje vás milovaný lékař Lukáš a Démas. Pozdravte bratří v Laodicii a Nymfu i církev v jejím domě.

16 Až u vás bude přečten tento list, zařídte, aby byl přečten také v církvi laodicejské a abyste si přečetli také 17 i vy zase list laodicejský. A řekněte Archipovi: „Dbej o službu, kterou jsi přijal v Pánu, ať ji plníš!“

18 Toto je pozdrav psaný mou vlastní, Pavlovou rukou. Pamatujte na má pouta! Milost s vámi!

Pavel, Silvánus a Timoteus 1
církvi tesalonické*) v Bohu Otci a Pánu Ježíši Kri-
stu.

Milost vám a pokoj!

Děkujeme Bohu stále za vás za všechny; činíme o vás 2
zmínku v svých modlitbách ustavičně, vzpomínáme na 3
vaše dílo víry, na vaši námahu lásky a trpělivost na-
děje v našeho Pána Ježíše Krista před naším Bohem a
Otcem. Známe vaše vyvolení, bratří Bohem milovani; 4
vždyť jsme vám kázali evangelium nejen slovem, ale 5
i v moci a v Duchu svatém a v plné přesvědčivosti. Vy
sami víte, jací jsme byli mezi vámi k vůli vám. A vy 6
jste se stali napodobiteli našimi a napodobiteli Pána;
přijali jste slovo přes mnohou tíseň s radostí z Ducha
svatého, takže jste se stali vzorem všem věřícím v Ma- 7
cedonii a v Řecku. Neboť od vás se slovo Páně roze- 8
zvučelo nejen po Macedonii a Řecku, ale pověst o vaši
víře v Boha se rozešla na všech místech, takže není po- 9
třebí, abychom my o tom něco říkali. Lidé sami o nás
vypravují, jakého se nám dostalo vstupu k vám a jak 10
jste se obrátili k Bohu od model, abyste sloužili Bohu
živému a pravému a očekávali jeho Syna z nebe, ježž 11
vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás zachraňuje od bli-
žícího se hněvu.

Vy sami, bratří, víte, že náš vstup k vám nebyl mar- 2
ný. Naopak po všem utrpení, které jsme, jak víte, před- 2
tím protrpěli, a po všech násilnostech ve Fílipech na-
byli jsme nové důvěry v našeho Boha, abychom vám
hlásali evangelium Boží přes mnohý těžký zápas. Naše 3
výzva k vám se nedála z poblouzení nebo z nečistých
pohnutek a nepůsobila klamem; byli jsme od samého 4
Boha vyzkoušeni, aby nám bylo svěřeno evangelium, a

*) soluňské.

tak mluvíme, ne jako bychom se snažili zalíbiti lidem,
5 ale Bohu, jenž zkoumá naše srdce. Nepoužili jsme nikdy
lichotivých slov, jak sami víte, ani jsme nic nepředsti-
raři, abychom pro sebe něco získali, — Bůh je svědek!
6 Netoužili jsme po slávě u lidí, ani u vás, ani u jiných,
7 ačkoli jsme jako Kristovi apoštolé mohli mít jistou
vážnost. Ale my jsme si mezi vámi počínali tak něžně,
8 jako když chůva hýčká své děti; tak nás všechno k vám
táhlo, tak jsme si vás oblíbili, že jsme byli ochotni sdí-
let se s vámi nejen o evangelium Boží, ale i o vlastní
9 duše — tak jste se nám stali milými. Přece si ještě
vzpomínáte, bratří, na naši lopotu a námahu. Ve dne
i v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nepadli
10 na obtíž, a tak jsme vám kázali evangelium Boží. Vy
jste svědky i sám Bůh, jak zbožně, spravedlivě a bez-
11 vadně jsme se chovali k vám věřícím, jak jsme — vždyť
to víte — každého z vás jako otec vlastní děti těšili,
12 přesvědčovali a svědectvím zavazovali, abyste žili život
důstojný Boha, jenž vás volá do svého království a do
své slávy.

13 Proto také i my děkujeme Bohu neustále, že, když
jste od nás převzali slovo Boží, jež jste slyšeli, přijali
jste je ne jako slovo lidské, nýbrž jako slovo Boží, jimž
také vpravdě jest; ono také působí ve vás věřících.
14 Vždyť jste se vy, bratří, stali napodobiteli církví Božích,
jež jsou v Kristu Ježíši v Judei, neboť jste stejně trpěli
i vy od vlastních soukmenovců, jako oni trpěli od Židů,
15 kteří zabili Pána Ježíše i proroky a také vás pronásle-
dovali. Proto se ovšem nemohou líbiti Bohu a jsou pro-
16 tivní všem lidem. Nám brání kázati pohanům, aby došli
spásy; tím arcí dovršují stále své hříchy. Ale hněv, jenž
na ně padl, vyvrcholil.

17 Když jsme po vás, bratří, na krátký čas osířeli —
ovšem ne: »sejde s očí, sejde s myslí!« —, tím hojněji
jme se snažili uvidětí vás zase tváří v tvář. Velmi
18 jsme po vás toužili. Proto jsme chtěli k vám přijíti, já
19 Pavel víc než jednou, ale satan nám to překazil. Neboť
kdo je naše naděje, radost a věnec chlouby? Zdali ne ta-
20 ké vy před naším Pánem Ježíšem, až přijde? Vy jste
naše sláva i radost.

Poněvadž jsme to již nemohli vydržeti, rozhodli jsme 3 se zůstatí sami v Athénách a poslali jsme Timotea, na-2
šeho bratra a služebníka Božího v práci pro evangelium
Kristovo, aby vás utvrdil a povzbudil ve vaší víře, aby 3
se nikdo nedal zviklati v tomto útisku. Vždyť sami víte,
že to je naše určení; již tehdy, kdy jsme byli u vás, 4
předpovídali jsme vám, že nás čeká útisk. Tak se i stalo,
a vy to víte. Proto jsem to již déle nevydržel a poslal 5
jsem k vám, aby se mi dostalo zprávy o vaší víře, zdali
vás pokušitel nepokoušel a zdali všechna naše námaha
nebyla marná. Nyní však, když k nám Timoteus od vás 6
přišel a přinesl nám radostnou zvěst o vaší víře a lásce
a o tom, že si na nás stále v dobrém vzpomínáte a tou-
žíte nás uviděti stejně jako my vás, proto jsme se z vás 7
a vaší vírou, bratří, potěšili přese všechnu svou tíseň a
útisk; nyní zas opravdu žijeme, když vy pevně stojíte 8
v Pánu. Jak můžeme Bohu dostatečně děkovati k vůli 9
vám za všechnu radost, kterou se z vás radujeme před
svým Bohem? Ve dne v noci se úsilně modlíme, aby- 10
chom zase spatřili vaši tvář a mohli opravití nedostatky
vaší viry. Kéž sám náš Bůh a Otec i náš Pán Ježíš 11
řídí naši cestu k vám! Kéž vás Pán naplní hojností 12
lásky mezi vámi vespolek a ke všem lidem, jakou i my
máme k vám! Kéž posilní vaše srdce a učiní je bez- 13
úhonnými v svatosti před naším Bohem a Otcem při
příchodu našeho Pána Ježíše se všemi jeho svatými!

Dále prosíme a napomínáme vás, bratří, v Pánu Je- 4
žíši, abyste se podle návodu, jež jste od nás převzali,
jak máte žítí a Bohu se líbiti a jak již žijete, ještě více
v tom rozhojnili. Vždyť víte, jaké příkazy jsme vám 2
dali jménem Pána Ježíše.

Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení; zdržujte se 3
necudnosti; naučte se každý stykati s vlastní ženou*) 4
svatě a čestně, ne aby hověl vášni a chtíči, jako činí po- 5
hané, kteří neznají Boha. Ať nikdo nepřekračuje míru 6
a neklame svého bratra v jednání, — neboť Bůh jest
mstitelem všech takových hříchů. To jsme vám již dříve

*) Žena se zde nazývá podle starého názoru „nádo-
ba“; Kraličtí překládají „osudí“.

7 řekli a osvědčili. Neboť Bůh nás nepovolal k nečistotě,
8 ale k posvěcení. Proto, kdo tou povinností pohrdá, po-
hrdá ne člověkem, ale Bohem, který vám dal svého sva-
tého Ducha.

9 O bratrské lásce není potřebí vám psáti. Vždyť vy sa-
mi jste přímo Bohem poučeni, abyste se vespolek milo-
10 vali. Ostatně to i činíte všem bratřím v celé Macedonii.
Ale přece vás, bratří, vybízíme, abyste se v tom ještě
11 rozhojňovali. Zakládejte si na tom, abyste žili klidně.
Věnujte se svým věcem. Pracujte svýma rukama, jak
12 jsme vám nařídili, abyste žili životem slušným v očích
lidí, kteří stojí mimo; a pak budete na všech nezávislí.
13 Také bychom vás, bratří, neradi nechali v nejistotě
o lidech, kteří zesnuli. Nermuťte se pro ně, jako činí
14 ostatní, kteří nic nevědí o naději. Věříme, že Ježíš umřel
a vstal z mrtvých. Tak Bůh skrze Ježíše i ty, kteří ze-
15 snuli, s ním přivede. Toto vám pravíme slovem Páně,
že my živí, kteří se dožíváme příchodu Páně, nepřed-
16 jdeme těch, kteří zesnuli. Sám Pán sestoupí s nebe, jak-
mile zazní výzva, jakmile se ozve hlas archanděla a Boží
17 polnice. Mrtví v Kristu vstanou nejprve, potom my živí,
kteří se toho dožíváme, spolu s nimi budeme uchvázeni
v oblacích, půjdeme naproti Pánu do vzduchu, a tak bu-
18 deme trvale s Pánem. Tak se povzbuzujte vespolek tě-
mito slovy.

5 O časích a lhůtách nepotřebujete, bratří, aby vám
2 bylo psáno. Vždyť sami přesně víte, že den Páně při-
3 chází jako zloděj v noci. Až budou lidé říkati: »Je po-
4 koj« a »Je bezpečno«, znenadání na ně přikvapí záhuba ja-
4 ko bolest na rodičku. Uprchnouti jim nebude možno. Ale
vy, bratří, nejste ve tmě, aby vás ten den mohl zastih-
5 nouti jako zloděj. Vždyť vy všichni jste synové světla
6 a synové dne. Nenáležíme noci ani tmě. Nuže, tedy ne-
spěme jako ti druzí, ale bděme a budme strážliví.
7,8 Ospalci spí v noci a opilci se opíjejí v noci. Ale my,
kteří náležíme dni, budme strážliví; oblecme si víru a
9 lásku jako pancíř a naději ve spásu jako přílbu. Bůh nás
přece neurčil k hněvu, ale k tomu, abychom nabyli spá-
10 sy skrze našeho Pána Ježíše Krista, jenž za nás umřel,

abychom, ať bdíme [v životě] či spíme [v smrti], spolu s ním žijí. Proto se povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak již ostatně činíte.

Prosíme vás, bratří, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi 12 namáhavě pracují a jsou vašimi představenými v Pánu a napomínají vás. Mějte je ve zvláštní lásce pro jejich práci. Mezi sebou žijte v pokoji.

Vybízíme vás, bratří, napomínejte lidi nespořádané; 14 těšte malomyslné, ujímejte se slabých, ke všem buďte shovívaví. Hleďte, ať nikdo neoplácí nikomu zlo zlem, 15 ale usilujte vždy o dobro mezi sebou a ke všem. Stále 16 se radujte. Bez přestání se modlete. Při všem děkujte 17, 18 Bohu, neboť to je vůle Boží v Kristu pro vás. Nezhá- 19 šejte oheň Ducha. Nepohrdejte proroctvím; zkoušejte 20, 21 všecko, ale držte se jen toho, co je dobré; zdržujte se 22 od všelikého zlého zjevu.

Kéž vás sám Bůh pokoje posvěti skrz naskrz! Kéž 23 je zachován váš duch úplný a duše i tělo neposkvřené k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný jest ten, 24 který vás povolává, a on to i učiní.

Bratří, modlete se za nás. 25

Pozdravte všechny bratří svatým polibkem. Zapřísahám vás při Pánu, abyste dali ten list přečísti všem bratřím. 26, 27

Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi! 23

DRUHÁ EPIŠTOLA TESALONICKÝM

- 1 Pavel, Silvánus a Timoteus
církvi tesalonické v našem Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu.
- 2 Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána Ježíše Krista!
- 3 Jsme povinni děkovati Bohu za vás stále, bratří; sluší se to, protože vaše víra nadmíru roste a vespolná láska 4 jednoho každého a všech vás se rozmáhá. Můžeme se vámi chlubit v církvích Božích, chlubit vaši vytrvalostí a vírou ve všech vašich pronásledováních a útiscích, 5 jež snášíte. Je to důkaz spravedlivého soudu Božího, abyste se jimi stali hodnými království Božího, pro něž 6 i trpíte. Jest jen spravedlivo u Boha odplatiti vašim útikovatěm útiskem a vám utiskovaným spolu s námi 7 úlevou, až se zjeví Pán Ježíš s nebe se svými mocnými 8 anděly v plameni ohně, aby vykonal trest na těch, kteří neznají Boha, a na těch, kteří odírají poslušnost evangeliu našeho Pána Ježíše. Ti jako tresty sklídí věčnou 9 záhubu ve vzdálenosti od tváří Páně a od slávy jeho 10 moci, až přijde, aby v onen den byl oslaven v svých svatých a byl předmětem obdivu ve všech, kdož uvěřili. Naše svědectví došlo u vás víry.
- 11 Proto se také stále za vás modlíme, aby vás náš Bůh uznal za hodny svého povolání a svou mocí dovršil každé rozhodnutí k dobrotě a čin víry, takže tím bude ve 12 vás oslaveno jméno našeho Pána Ježíše a vy oslaveni v něm z milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.
- 2 Co se týče příchodu našeho Pána Ježíše Krista a našeho shromáždění před něj, prosíme vás, bratří, abyste si nedali tak snadno poplésti hlavu a vzrušovati se nějakým duchem nebo řečí nebo listem domněle od 3 nás, jako by již nastával den Páně. Ať vás nikdo neoklame žádným způsobem. Nepřijde, dokud nenastane napřed odpadnutí, dokud se neobjeví člověk nepravosti:

syn zhouby, odpůrce povyšující se nade všechno, co se 4
jmenuje Bůh nebo předmět zbožňování, aby se posadil
do chrámu Božího, prohlašuje sebe za Boha. Nevzpo- 5
mínáte si, že jsem vám o tom mluvil, ještě když jsem
byl u vás? A nyní přece víte, co jej zdržuje, že se ne- 6
může objeviti před svým určeným časem. Tajemná síla 7
nepravosti již působí, jenže dříve by musil být odklizen
ten, kdo ji dosud zdržuje. Potom se objeví činitel ne- 8
pravosti, kterého Pán Ježíš zničí dechem svých úst a
zahubí zjevením svého příchodu, ten, jehož příchod jest 9
— jak satan dovede působiti — samá lživá moc a zna- 10
mení a div, samý klam nepravosti pro ty, kteří jsou urče-
ni k záhubě za to, že nepřijali lásku k pravdě, aby byli
spaseni. Proto na ně Bůh posílá působivost bludu, aby 11
uvěřili lži a aby propadli soudu všichni, kteří neuvěřili 12
pravdě, ale našli zálibu v nespravedlnosti.

My však jsme povinni stále děkovati Bohu za vás, 13
bratří milovaní Pánem, že si vás Bůh od počátku vy-
volil k spáse posvěcením Ducha a vírou v pravdu. K to- 14
mu vás také povolal naším evangeliem, abyste nabyli
slávy našeho Pána Ježíše Krista. Nuže tedy, bratří, stávejte 15
pevně, držte se převzatých návodů, v nichž jste byli
vyučeni ať naším slovem, ať listem. Sám pak náš Pán 16
Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, jenž vás miloval a dal vám
věčnou potěchu a dobrou naději v své milosti, nechť 17
vám potěší srdce a utvrdí vás v každém dobrém činu
i slovu.

Dále, bratří, modlete se za nás, aby slovo Páně ko- 3
nalo svůj běh a došlo slávy, jako se stalo u vás, a aby- 2
chom byli osvobozeni od zvrácených a zlých lidí. Víra
není věcí všech. Ale Pán je věrný a on vás utvrdí a za- 3
chrání od zlého. Spoléháme na vás v Pánu, že činíte a 4
budete činiti to, co vám nařizujeme. Pán sám račiž ři- 5
diti vaše srdce k lásce Boží a k trpělivosti Kristově.

Nařizujeme vám, bratří, jménem Pána Ježíše Krista, 6
abyste se měli na pozoru před každým bratrem, který
žije nepořádně, a ne podle návodu, ježž jste od nás pře-
vzali. Vždyť sami víte, jak nás máte napodobovati; my 7
jsme se mezi vámi nevyhýbali řádu, ani chleba darmo 8

jsme od nikoho nejedli, ale v lopotě a námaze ve dne
v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nepřipadli
9 na obtíž. Ne že bychom k tomu neměli práva, ale aby-
chom se vám dali za vzor, který byste napodobovali.
10 I když jsme byli u vás, to jsme vám nařizovali: kdo ne-
11 chce pracovati, ať nej! Ale teď slyšíme, že mezi vámi
někteří žijí nepořádně, nic nepracují, ale jen okolo práce
12 chodí. Takovým nařizujeme a takové vybízíme v Pánu
Ježíši Kristu, aby v klidu pracovali a tak jedli vlastní
chléb.
13, 14 Vy pak, bratří, neochabujte v činění dobrého. Nepo-
slouchá-li kdo našeho slova z tohoto listu, toho si ozna-
15 čujte a nestýkejte se s ním; tím se zastydí. Ale nepo-
kládejte ho za nepřitele, nýbrž varujte ho jako bratra.
16 Sám Pán pokoje nechť vám dá pokoj neustále všeli-
kým způsobem. Pán buď se všemi vámi!
17 Pozdrav je psán mou, Pavlovou rukou. To je zna-
mení v každém mém listě. Tak píši.
18 Milost našeho Pána Ježíše Krista se všemi vámi!

Pavel,
 apoštol Krista Ježíše z rozkazu Boha, našeho Spasitele, a Krista Ježíše, naší naděje,
 Timoteovi, svému pravému synovi ve víře.
 Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho Pána.

Když jsem se ubíral do Macedonie, vyběhl jsem tě, abys zůstal v Efezu a nařídil některým, aby neučili cizímu učení a nevsímali si báji a nekonečných rodokmenů*); to působí spíše spory než budování Božího domu ve víře. Cíl nařizování je láska, která plyne z čistého srdce, z dobrého svědomí a z nepokrytecké víry. Od toho někteří zbloudili a obrátili se k prázdnému řečnění, chtěli by býti učiteli zákona, ale sami nechápou, co mluví a o čem pronášejí svá tvrzení.

Víme, že »zákon« je krásný, jen když ho někdo zákonně užívá, jsa si toho vědom, že zákon není určen spravedlivým, ale protizákonným a nepoddajným, bezbožným a hříšníkům, jimž nic není svatého, ale všechno světské**), kteří se dopouštějí násilí na otcích a matkách, vrahům, necudným, sodomitům***), obchodníkům s otroky, lhářům, krivopřísežníkům a co všechno ještě se přiči zdravému učení, stanovenému slavným evangeliem 11 požehnaného Boha, které mně bylo svěřeno.

Děkuji Kristu Ježíši, našemu Pánu, jenž mě zmocnil, 12 za to, že mě pokládal za tak věrného, aby mi mohl svěřiti tuto službu, ač jsem dříve byl rouhač, pronasledovatel a násilník. Ale dostalo se mi milosrdenství; neboť

*) Náboženští filosofové, jmenovitě gnostikové, mluvili o bytostech stupňovitě vznikajících z Boha a prostředkujících jeho styk se světem.

**) profánní.

***) lidem pohlavně zvráceným.

14 jsem jednal z nevědomosti v své nevěře. Tím hojněji se uplatnila milost našeho Pána s vírou a s láskou, která 15 je založena v Kristu Ježíši. Spolehlivé a naprostého uznání hodné je slovo, že Kristus Ježíš přišel na svět 16 spasit hříšníky. Z nich jsem já první, ale přece se mi dostalo milosrdenství právě proto, aby na mně prvním Kristus Ježíš mohl ukázati veškerou svou shovívavost; jsem názorným příkladem těch, kteří měli a mají věřiti 17 v něj k životu věčnému. Králi věků, nesmrtelnému, neviditelnému, jedinému Bohu buď čest a sláva na věky věků! Amen.

18 Tento příkaz přenáším na tebe, synu Timotee, podle proroctví, která se na tebe vztahovala; bojuj v nich 19 krásný boj, měj víru a dobré svědomí; někteří lidé je 20 odmítli a tím se ve víře ztroskotali. Z nich je Hymeneus a Alexander, jež jsem odevzdal satanu, aby byli pokáráni a nerouhali se.

2 Napomínám tě především: konej prosby, modlitby, 2 přímluvy, díky za všechny lidi, za krále a za všechny, kteří zaujímají vynikající místo, abychom mohli vésti tichý a 3 klidný život v samé zbožnosti a čestnosti. To je krásné 4 a vítané před Bohem, naším Spasitelem, jenž chce, aby byli všichni lidé spaseni a došli poznání pravdy.

5 Neboť jediný jest Bůh, jediný také prostředník mezi 6 Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, jenž se vydal jako 7 výkupné za všechny; to je svědectví v svůj čas. Já pak jsem pro to byl určen za hlasatele a apoštola — mluvím pravdu, nelžu! —, za učitele pohanů ve víře a pravdě.

8 Chci tedy, aby se muž i modlil na každém místě, pozdvíhovali zbožné ruce bez hněvu a bez pochyb.

9 Ženy zas ať se zdobí slušným oděvem skromně a počestně, ne pletenci, zlatem a perlami nebo nákladným 10 rouchem, ale dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se 11 ráse hlásí k bázni Boží. Žena ať se dává v tichosti 12 učovati v plné podřízenosti; nedovolují ženě učiti ani 13 poroučeti mužovi, ale ať trvá v tichosti. Vždyť napřed 14 byl stvořen Adam, teprve potom Eva. A Adam nebyl sveden, ale žena byla svedena a dopustila se přestupku. 15 Bude ovšem zachráněna rozením dětí; jen ať všechny vytrvají ve víře, v lásce a v posvěcení s počestností.

Jest osvědčené rčení: »Kdo usiluje o dozorčí úřad*), 3 touží po dobrém díle«. Biskup tedy má býti bezúhonný, jen jednou ženatý, střízlivý, počestný, slušný, pohostiný, přístupný poučení, ne piják, ne rváč, ale mírný, 3 nebojovný, ne hrabivý, schopný krásně spravovati vlastní 4 ní dům, udržovati své děti v poslušnosti s naprostou 5 čestností; nedovede-li kdo spravovati vlastní dům, jak 5 by mohl pečovati o církev Boží?; nesmí býti nově při- 6 stouplý, aby v domýšlivosti nepropadl soudu, který stihl satana. Je také nevyhnutelné, aby měl dobrou pověst 7 u lidí stojících mimo, aby neupadl do pomluv a do 8 dá- 9 belské léčky.

Diakon i rovněž ať jsou čestní, ne obojetní v řeči, 8 ne oddaní vínu, ne lichváři; nechť zachovávají tajem- 9 ství víry v čistém svědomí. I oni nechať jsou napřed 10 zkoumání, a teprve potom, jsou-li bez výtky, ať vykoná- 11 vají službu. Jejich ženy musí býti čestné, nesmí býti kle- 12 vetivé, nýbrž střídmé a ve všem spolehlivé. Diakon musí 12 býti jen jednou ženatý, spravovati krásně své děti a 13 vlastní domácnosti. Kteří krásně vykonají svou službu, 13 dobudou si pro sebe krásného stupně a svobodné od- 14 vahy ve víře v Krista Ježíše.

Píši ti to, ačkoli doufám, že k tobě brzy přijdu, ale 14,15 omeškám-li se, abys věděl, jak se lidé mají chovati v do- 16 mě Božím, jímž jest církev Boha živého, sloup a pevnost 17 pravdy. Obecně se uznává, že veliká jest tajemná pravda 18 náboženství: je to ten,

»který se zjevil tělesně,
byl ospravedlněn Duchem,
ukázal se andělům,
hlásán pohanům,
vírou uznán ve světě,
vzat v slávu.«

Duch praví výslovně, že v pozdějších dobách mnozí 4 odpadnou od víry; přidrží se bludných duchů a nauk 2 o démonech hlásaných těmi, kdo dovedou pokrytecky 3 mluvití lži, mají na vlastním svědomí vypáleno znamení,

*) o biskupský úřad v církvi.

3 zakazují manželství, nařizují zdržovati se některých po- 4 krmů, ačkoli je Bůh stvořil k tomu, aby jich věřící a 5 pravdy znali lidé užívali. Vždyť všecko, co Bůh stvořil, 6 je krásné, a nic se nemá zavrhovati, jen když se přijímá 7 s vděčností, neboť slovem Božím a modlitbou se stává 8 posvěceným.

6 To předkládej bratřím, a budeš dobrým pomocníkem 7 Krista Ježíše; živ se slovy víry a krásného učení, jehož 8 následovníkem jsi se stal. Odmítej však světské*) a bab- 9 ské báje. Cvič se k zbožnosti. Cvičení jen tělesné jest 10 užitečné k málo čemu, ale zbožnost jest užitečná ke 11 všemu; má slib pro tento život i pro budoucí. Jest slovo 12 osvědčené a hodné plného uznání: »K tomu pracujeme 13 a o to zápasíme, protože máme naději v Boha živého, 14 který jest Spasitel všech lidí, a jmenovitě věřících.« 15 To nařizuj a tomu uč. Ať tebou nikdo nepohrdá pro 16 tvou mladost; staň se vzorem věřících v řeči, v chování, 17 v lásce, ve víře, v čistotě. Než přijdu, pilně čti, napomí- 18 nej, uč. Nezanedbávej daru, jenž ti byl svěřen proroc- 19 tvím se vzkládáním rukou staršovstva. Toho dbej, 20 v tom žij, aby byl všem zjevný tvůj pokrok. Buď po- 21 zorný na sebe i na učení; buď v tom vytrvalý. Budeš-li 22 si takto počínati, spasíš sebe i své posluchače.

5 Na staršího člověka**) se nebořuj, ale do- 6 mlouvej mu jako otci; s mladšími zacházej jako 7 s bratřimi, se staršími ženami jako s matkami, s mladšími 8 jako se sestrami s veškerou čistotou.

3,4 Vdovy cti, skutečné vdovy. Má-li některá vdova 9 děti nebo vnuky, ti nechať se především naučí, že jest 10 zbožné sloužití vlastní rodině a vrateti předkům něco 11 z toho, co od nich přijali; to je před Bohem správné.

5 Skutečná osamělá vdova má naději v Bohu a trvá na 6 modlitbách a prosbách dnem i nocí. Ale vdova, která 7 si počíná bujně, je za živa mrtva. Také to nařizuj, aby se 8 chovaly bezvadně. Kdo se nestará prozíravě o příbuzné 9 a jmenovitě o svou rodinu, zapřel víru a je horší než

*) profánní.

**) Nebo presbytera.

nevěřící. Jako »vdova« buď zapisována jen taková, které 9
už je nejméně šedesát let, která byla jen jednou vdaná,
má krásnou pověst pro dobré skutky, vychovala své děti, 10
byla pohostinářka, umývala nohy svatým, pomáhala lidem
v nesnázích, byla následovnicí Kristovou ve všech dob-
rých skutečích. Odmítej vdovy mladší, neboť, když je 11
smyslnost odcizí Kristu, chtějí se vdávati; již to zaslou- 12
huje odsouzení, že porušily první věrnost. Při tom bý- 13
vají líné a zvykají si obcházet po domech, a nejen líné,
ale i klepavé a všetečné, a mluví nenáležitě řeči. Proto 14
chci, aby se mladší vdovy vdávaly, měly děti, staraly se
o domácnost a nedávaly našim odpůrcům příčiny k po- 15
mluvám. Vždyť se některé beztoho již odvrátily k sata- 16
novi. Má-li některá věřící sestra příbuzné vdovy, ať se 16
o ně dostatečně stará a nezatěžuje církev, aby se dostalo
na skutečné vdovy.

Starší, kteří se osvědčí jako představení, mají býti 17
pokládáni za hodny dvojnásobné odměny*), především
ti, kteří pracují slovem a učením. Vždyť Písmo praví: 18
»Volovi, který mlátí, nedáš náhubek« a »Hoden jest
dělník své mzdy«.

Proti staršímu nepřijímej žaloby, leda jsou-li proti ně- 19
mu dva nebo tři svědkové. Ty, kteří hřeší, kárej přede 20
všemi, aby se i ostatní báli.

Zavazují tě před Bohem a Kristem Ježíšem i před vy- 21
volenými anděly, abys toho dbal bez předsudků; nic
nečiň podle osobních sklonů.

Na nikoho příliš rychle nevzkládej ruce. Neměj nic 22
společného s cizími hříchy. Zachovávej sebe čistým**).
Hříchy některých lidí jsou zcela zřejmé a předem již 24
vedou k odsudku, ale u některých se objevují teprv po-
tom.

Stejně bývají také dobré skutky zcela zřejmé předem, 25
a i když je tomu někdy jinak, nemůže se to trvale skrýti.

*) Vlastně „ctí“, ale zároveň odměny.

***) Dodatek: 23 Nepij už jen vodu, ale užívej kapku
vína pro svůj žaludek a pro své časté choroby.

6 Všichni otroci, kteří jsou pode jhem otroctví, ať
se chovají k svým pánům s veškerou uctivostí, aby je- 2
2 jich chování nebylo urážkou Boha a jeho učení. Ti,
kdož mají věřící pány, nesmějí se k nim chovati nevázně
proto, že jsou to jejich bratří; naopak musí jim slou-
žit tím ochotněji, protože jen ti, kdož se chápou dobře-
ho díla, jsou věrní a milovaní.

3 Tak uč a napomínej. Učí-li někdo jinak a nepřistu-
puje k zdravým slovům našeho Pána Ježíše Krista a 4
4 k učení zakládajícímu se na zbožnosti, je zaslepený, ni-
čemu nerozumí, ale chorobně vyhledává sváry a slovní
boje; z toho se rodí závist, spor, urážky, zlá pode- 5
5 zření, stálé třenice mezi lidmi zkažené mysli a zbavený-
mi pravdy, kteří si myslí, že zbožnost je pramenem zi- 6
6 sku. Zbožnost je opravdu velkým ziskem, je-li spojena
7 se skromností. Vždyť jsme si nic nepřinesli na svět a nic
8 si také nemůžeme odnésti. Máme-li pokrm a oděv, to 9
9 ať nám stačí. Ti však, kteří chtějí býti bohatí, upadají
v pokušení, v léčky a v mnoho nerozumných a škodli-
vých žádostivostí, které vrhají lidi do záhuby a zatra- 10
10 cení. Vždyť kořenem všeho zlého je láska k penězům;
z touhy po nich někteří lidé zbloudili od víry a zapletli
se do mnohých strastí.

11 Ale ty, člověče Boží, se toho vystříhej. Usiluj o spra- 12
12 vedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost. Bo-
juj dobrý boj víry, uchop se věčného života, do kterého
jsi byl povolán, když jsi složil krásné vyznání před mno- 13
13 hými svědky. Před Bohem, jenž veškerenstvu dává ži-
vot, a před Kristem Ježíšem, jenž svědectvím před Pont- 14
14 ským Pilátem složil krásné vyznání, ti nařizují, abys
zachovával příkaz bez poskvrny a výtky až do zjevení 15
15 našeho Pána Ježíše Krista, jež svým časem ukáže po-
16 zehnaný a jediný Panovník, Král králů a Pán pánů, jenž
jediný má nesmrtnost, přebývá v světle nedostupném,
jehož nikdo z lidí nespátřil a nemůže spatřiti. Jemu buď 17
17 čest a vláda věčná! Amen.

18 Bohatým v tomto věku nařizuj, ať nejsou domý-
šliví, ať neskládají naději ve věc tak nejistou, jako je
bohatství, ale na Boha, jenž nám všeho poskytuje bo-
18 hatě k požitku; ať činí dobro, jsou bohatí krásnými

skutky, jsou štedří, sdílí, ať sobě samým shromáždí 19 poklady jako krásný základ pro budoucnost, aby se uchopili skutečného života.

Timotee, opatruj si své svěření, varuj se světských 20 prázdných řečí a protimluvů toho, co si lživě říká „poznání“*); vždyť beztoho někteří, kdož je hlásají, pro-21 padli pochybnostem o víře.

Milost s vámi!

*) „Gnósis“, domněle vyšší, filosofický stupeň náboženství.

DRUHÁ EPIŠTOLA TIMOTEHOVI

- 1 Pavel,
apoštol Krista Ježíše z vůle Boží podle slibu o životě
v Kristu Ježíši,
- 2 milovanému synu Timoteovi.
Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Krista
Ježíše, našeho Pána.
- 3 Jsem vděčen Bohu, kterého již od svých praotců v či-
stém svědomí uctívám; neustále na tebe pamatuji
v svých modlitbách. Ve dne v noci vzpomínám na tvé
- 4, 5 slzy, toužím tě uvidět, abych byl naplněn radostí. Při-
pomínám si tvou nepokryteckou víru, jež přebývala již
dávno v tvé babičce Loidě i v tvé matce Eunice a přebývá — jak jsem přesvědčen — také v tobě.
- 6 Pro tu příčinu bych ti rád připomněl, abys v sobě
stále živil plamen Božského daru, jehož se ti dostalo
7 vložím mých rukou. Vždyť Bůh nám nedal ducha
8 zbabělosti, ale ducha moci, lásky a rozvahy. Nestyd se
tedy vydávati svědectví pro našeho Pána i pro mne, je-
ho vězně, ale se mnou se podrob utrpení pro evange-
9 lium z moci Boží; on nás spasil a povolal svatým po-
voláním, ne podle našich skutků, ale podle vlastního
úmyslu a vlastní milosti, která nám byla dána v Kristu
- 10 Ježíši před věčnými časy, nyní pak se stala zřejmou ve
zjevení našeho Spasitele Krista Ježíše, který zničil smrt
a světlem svého evangelia způsobil život a nesmrtelnost;
11 k tomu jsem já byl ustanoven za hlasatele, apoštola a
učitele.
- 12 Pro tu příčinu jsem také v tomto utrpení, ale nesty-
dím se za to; vždyť vím, komu jsem uvěřil, a jsem pře-
svědčen, že jest mocen zachovat až do onoho dne toto
své svěření.
- 13 Drž se vzoru zdravých slov, která jsi ode mne slyšel
14 ve víře a v lásce, jež má svůj základ v Kristu Ježíši. Za-
chovej to krásné svěření skrze Ducha svatého, který
v nás přebývá.

Víš přece již, že se ode mne odvrátili všichni Azijští, 15 mezi i imi Fygelus a Hermogenes. Kéž Bůh prokáže 16 milosrdenství domu Oneziforovu, poněvadž mě často povzbudil a nestyděl se za mé okovy, ale, když přibyl 17 do Říma, hned se mě jal hledat a také našel, — kéž mu 18 Fán dá, aby došel milosrdenství u Pána v onen den! —, a ty sám nejlépe víš, jaké služby mi prokázal v Efezu.

Můj synu, buď silný milostí, jež je v Kristu Ježíši. Co 2 2 jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, svěřuj věrným lidem, kteří budou schopni také vyučiti jiné.

Staň se mým spolupřítelem jako pravý voják Krista 3 Ježíše. Kdo je vojákem, neplete se do zaměstnání pro ži- 4 vobyti: chce jen vyhověti tomu, kdo jej najal na vojnu. Kdo závodí v zápase, nebývá ověnčen, leč zápasil 5 podle pravidel. Rolník, který koná namáhavou práci, 6 musí mít první podíl z plodů. Uvažuj o tom, co říkám; 7 Pán ti dá úplné pochopení.

Vzpomínej na Ježíše Krista, který byl vzkříšen 8 z mrtvých — pocházel z potomstva Davidova, — to jest obsah mého evangelia, pro něž trpím dokonce jako zlo- 9 činec v poutech, — ale slovo Boží není v poutech! — Proto všechno snáším k vůli vyvoleným, aby také oni 10 došli spásy, která je dána v Kristu Ježíši s věčnou slávou. Jest osvědčené slovo: „Umřeli-li jsme s ním, bu- 11 deme s ním také živi“; snášíme-li utrpení, budeme také 12 spolu s ním kralovati; ale zapřeme-li ho, i on nás zapře; jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže 13 zapřít sám sebe.

To připomínej vždy znovu; zapřisáhej lidi před Bo- 14 hem, aby se nepouštěli do slovních bojů; není to k ničemu, jen k rozvrácení posluchačů. Snaž se, aby ses 15 osvědčil před Bohem jako dělník, za něž není proč se stydět, ale který správně rozděluje slovo pravdy.

Vyhýbej se světským prázdným řečem: vždyť budou 16 pokračovati dále v bezbožnosti a jejich slovo nalezne 17 pastvu jako rakovina. Mezi takové náleží Hymeneus a Filétus; ti propadli pochybnostem o pravdě, říkají, že 18 vzkříšení již nastalo, a tím podvracejí víru některých lidí. Ale pevný základ Boží stojí a má tuto pečeť: „Po- 19

znal Pán ty, kdož jsou jeho“ a „Odstup od nepravosti každý, kdo vyslovuje jméno Páně!“

20 Ve velikém domě jsou nádoby nejen zlaté a stříbrné, ale také dřevěné a hliněné; jedny pro čestné, druhé pro 21 všední užívání. Očistí-li se kdo od všednosti, bude nádobou pro čestné používání: bude posvěcený, užitečný hospodářovi, připravený ke všem dobrým skutkům.

22 Vystříhej se žádostivosti mládí, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, o pokoj s těmi, kteří vzývají Pána z čistého 23 srdce. Odmítej pošetilé a neukázněné spory; vždyť víš, že plodí jen boje.

24 Služebník Páně si nesmí libovati v boji, ale má být 25 vlídný ke všem, přístupný poučení, snáselivý ke krivdám, ve výchově odpůrců mírný; vždyť jim přece Bůh může ještě dáti příležitost k lítosti, aby poznali pravdu, 26 vystrážlivěli a unikli z léčky ďáblovy, ač jim byli uloveni. aby konali jeho vůli.

3 2 Věz, že v posledních dnech nastanou obtížné časy. Lidé budou sobečtí, chtivi peněz, chlubní, pyšní, rouhaví, 3 neposlušní rodičů, nevděční, nepobožní, necitelní, nespolehliví, pomlouvační, nezdržliví, nevlídní, bez lásky 4 k dobru, zrádní, lehkomyšní, domýšliví, milovníci rozkoše více než milovníci Boha, budou sic zachovávat tvář- 5 nost zbožnosti, ale nebude na nich znáti její moc. Od 6 těch se odvracej! Někteří z nich se vluzují do domácností a ovládají ženštiny, které jsou zatíženy hříchy, 7 hnány rozmanitými touhami, stále jako by se chtěly poučovat, ale nemohou nikdy dospěti k poznání pravdy.

8 Jako se Jannes a Jambres postavili proti Mojžíšovi, tak se i tito stavějí proti pravdě; jsou to lidé zkažení v mys- 9 li, neosvědčení ve věcech víry. Ale již nebudou mít úspěchů; jejich nesmyslnost bude všem patrná, jako se stalo oněm.

10 Ty jsi byl mým následovníkem v učení, v chování, v úmyslech, ve víře, ve shovívavosti, v lásce, v trpělivosti, 11 v pronásledováních, v utrpení, jaká jsem prožil v Antiochii, v Ikoniu, v Lystrech. Taková pronásledování jsem 12 přestál, ale ze všech mě Pán vysvobodil. A všichni, kteří chtějí žiti zbožně v Kristu Ježíši, budou pronásledo-

váni. Ale zlí lidé a kejklíři budou postupovati stále 13 k horšímu. Jsou to svádění svědkové.

Ale ty trvej v tom, čemu ses naučil a co ti bylo ově- 14 řeno; vždyť víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství 15 znáš svatá Písma; ta tě mohou učiniti moudrým k spá- se skrze víru v Krista Ježíše. Veškeré Písmo je vdech- 16 nuté Bohem a užitečné k učení, k usvědčování, k ná- pravě, k výchově ve spravedlnosti, aby člověk byl hoto- 17 vý Boží člověk a pohotový ke každému dobrému dílu.

Zapřisahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, jenž 4 má souditi živé i mrtvé, při jeho zjevení a kralování: kaž slovo, naléhej, ať je to vhod či nevhod, přesvědčuj, 2 hroz, napomínej, s veškerou shovívavostí a s učením. Neboť nastane čas, kdy lidé nesnesou zdravého učení, 3 ale podle vlastních libůstek si budou sháněti učitele, aby byly jejich uši polechtávány, odvrátí sluch od pravdy a 4 vrhnou se na báje. Ale ty zůstaň při všem strážliv, buď 5 ochoten trpěti, pracuj jako evangelista, plně konej službu.

Neboť já mám již být obětován; doba mého odchodu 6 je tu. Dobrý zápas jsem bojoval, svůj běh jsem skon- 7 čil, víru jsem zachoval. Na konec mne čeká věnec spra- 8 vedlnosti, jež mi v onen den odevzdá Pán, spravedlivý soudce, a nejenom mně, nýbrž i všem, kdož milovali je- 9 ho zjevení.

Pospěš, abys ke mně mohl brzy přijíti. Neboť Démas 9,10 si zamiloval nynější svět, opustil mě a odebral se do Te- saloniky, Krescens do Galacie, Titus do Dalmácie; je- 11 diný Lukáš je se mnou. Přiveď s sebou Marka; jeho služba mi bude velmi užitečná. Tychika jsem poslal do 12 Efezu. Až přijdeš, přines mi plášť, jež jsem nechal 13 v Troadě u Karpa, také knihy a především pergameny.

Kovář Alexander mi způsobil mnoho zlého. Pán mu 14 odplatí podle jeho skutků. Také ty se měj před ním na 15 pozoru! Postavil se příkře proti našim řečem.

Při mém prvním obhajování mi nikdo nepřispěl na 16 pomoc, ale všichni mě opustili. Nebudíž jim proto dá- vána vina! Ale Pán mi přispěl a dal mi sílu, aby bylo 17 přesvědčivé mé kázání a aby je slyšeli všichni pohané. Byl jsem vysvobozen z tlamy lví. Pán mě vysvobodí 18

z každého zlého činu a zachrání pro své nebeské krá- 19 lovství. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.

- 19 Pozdravuj Prisku a Akvilu i dům Oneziforův.
20 Erastus zůstal v Korintě. Trofima jsem nechal ne-
močného v Milétu. Pospěš si, abys přišel dříve, než na-
21 stane zima. Pozdravuje tě Eubulus a Pudens, Linus,
Klaudia a všichni bratři.
22 Pán s duchem tvým!
Milost s vámi!

Pavel,
služebník Boží, apoštol Ježíše Krista pro víru Božích
vyvolených a pro poznání pravdy směřující k zbožnosti
s nadějí na život věčný, jež Bůh, který nelže, před věč-
nými časy slíbil a v svůj čas zjevil své slovo v kázání, 3
jež mi bylo svěřeno rozkazem našeho Spasitele Boha,
Titovi, svému pravému synu ve společné víře. 4
Milost a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše, našeho
Spasitele!

Proto jsem tě zanechal na Krétě, abys správně za-
řídil, co ještě zbývá, a abys ustanovil v každém městě
starší*), jak jsem ti nařídil, a to vždy muže bezúhonné-
ho, jen jednou ženatého, jenž má věřící děti, jenž není
v podezření nezřízenosti a není nepoddajný. Biskup 7
totiž musí býti bezúhonný — vždyť je Božím správcem —
ne osobivý, popudlivý, piják, násilník, zláštný, ale po-
hostiný, milovník dobra, počestný, spravedlivý, zbožný,
zdržlivý, dbalý slova podle spolehlivého učení, aby byl 9
schopen jednak povzbuzovati lidi ve zdravé nauce, jed-
nak usvědčovati odpůrce.

Je totiž mnoho nepoddajných, kteří prázdňím řečně-
ním matou myslí, jmenovitě u lidí pocházejících z obře-
zaných; takovým je nutno zacpávat ústa, vždyť oni pro 11
hanebný zisk převracejí celé rodiny nenáležitým učením.
Jeden z Krétanů, sám jejich prorok**), řekl:

„Krétané vždy jsou lháři, zlá zvěř a lenivá břicha.“ 12
Toto svědectví je pravdivé. Proto je ostře kářej, aby 13
ozdravěli ve víře, nevšímalí si židovských bájí a příkazů 14
lidí, kteří se odvracejí od pravdy.

Čistému je všecko čisté, ale poskvrněnému a nevěří- 15
címu není nic čistého, poněvadž je poskvrněna jeho

*) Nebo presbytery.

**) Básník Epimenides, kolem r. 550 př. Kr.

16 mysl i svědomí. Takoví tvrdí, že znají Boha, ale svými
skutky jej zapírají; jsou hodni opovržení jako nepo-
slušní a nezpůsobilí k jakémukoli dobrému dílu.

2 Ty mluv, co sluší na zdravé učení.

2 Starší muži ať jsou střízliví, mravní, počestní,
zdraví ve víře, v lásce, ve vytrvalosti.

3 Starší ženy stejně: ať jsou v svém chování dů-
stojné, nepomlouvavné, ať nejsou otrokyněmi mnohého
4 pítí, ať jsou dobrými učitelkami, jež by rozumně vedly
5 mladší ženy k tomu, aby milovaly své muže a děti a byly
počestné, cudné, hospodárné, dobré, podřízené vlastním
mužům, sic by slovo Boží bylo tupeno.

6 Mladší muže stejně napomínej, aby byli počestní;
7 buď jim ve všem vzorem dobrých skutků; ukazuj v uče-
8 ní neporušenost, čestnost; tvé slovo ať je zdravé, po-
vznesené nad každou možnost odsouzení, aby přísluš-
ník protivné strany nemohl o nás říkati nic špatného a
musil zahanbeně umlknout.

9 Otroci ať se podřizují svým pánům a jsou ve všem
10 uspokojiví; ať neodmouávají, nic neodcizují, ale proje-
vují veškerou dobrou věrnost, aby byli ozdobou učení
našeho Spasitele Boha ve všem.

11, 12 Zjevila se milost Boží spasitelná všem lidem a vycho-
vává nás, abychom se odřekli bezbožnosti a světské žá-
dostivosti a žili rozvážně, spravedlivě a zbožně v tomto
13 nynějším světě, když čekáme na splnění blažené naděje
a na zjevení slávy velikého Boha a našeho Spasitele
14 Krista Ježíše, jenž sebe vydal za nás, aby nás vykoupil
ze vši nepravosti a očistil si lid jako svůj vyvolený maje-
tek, horlivý k dobrým skutkům.

15 Tak mluv, napomínej, přesvědčuj s veškerou důtkli-
vostí. Nikdo ať tebou nepohrdá!

3 Připomínej jim, ať se podřizují vládě svých vrchností,
ať jsou poslušní, hotoví ke každému dobrému dílu, ať
2 nikoho neurážejí, ať jsou neútoční, povolní, ať proje-
3 vují všemožnou mírnost ke všem lidem. Vždyť i my
jsme kdysi bývali nerozumní, neposlušní, bloudící, otro-
čili jsme chtíčům a rozmanitým rozkoším; trávili jsme
svůj život v zlobě a závisti, a poněvadž jsme se vespo-
4 lek nenáviděli, byli jsme odporní. Ale když se zjevila

dobrota a laskavost našeho Spasitele Boha, spasil nás 5
ne ze skutků, které jsme konali ve snaze o spravedl-
nost, nýbrž podle svého milosrdenství spasil nás koupelí
znovuzrození a obnovení Duchem svatým, jež na nás 6
vyhlil bohatě skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, aby- 7
chom byli jeho milostí ospravedlněni a stali se v naději
dědičnými podílníky věčného života. To jest osvědčené 8
slovo. O tom si přeji, bys dával pevné ujištění, aby
ti, kteří mají víru v Boha, přemýšleli o tom, jak by
vynikli v dobrých skutcích. To je krásné a užitečné pro 9
lidi. Ale vyhýbejte se pošetilým hloubáním a rodokme-
nům, sporům a bojům o zákon. Vždyť jsou neúčinné
a marné. Sektáře po jedné nebo dvojí výstraze odmítej, 10
jakmile se přesvědčíš, že je takový člověk zvrácený a 11
hřeší; vždyť odsuzuje sám sebe.

Až k tobě pošlu Artemu nebo Tychika, spěš si, abys 12
za mnou přišel do Nikopole. Tam jsem se totiž rozhodl
ztráviti zimu. Vyprav spěšně Zénu, znalce zákona, a 13
Apolu: hled, ať nemají v ničem nedostatku. Naši lidé 14
se musí učit vynikati v dobrých skutcích pro naléhavé
potřeby, aby nebyli jako stromy bez ovoce.

Pozdravují tě všichni přátelé kolem mne. Pozdrav ty, 15
kteří nás milují ve víře.

Milost se všemi vámi!

EPIŠTOLA FILEMONOVI

1 Pavel,

vězeň Krista Ježíše, a bratr Timoteus

Filemonovi, našemu milovanému spolupracovní-
2 ku, sestře Apfi i, našemu spolubojovníku Archi-
povi a církvi v tvém domě.

3 Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána
Ježíše Krista.

4 Děkuji svému Bohu stále, kdykoli se o tobě zmiňuji
5 v svých modlitbách, poněvadž slyším o lásce a víře, kte-
6 rou máš k Pánu Ježíši a ke všem svatým, aby jejich
úcast v tvé víře projevovala účinek v poznání všeho dob-
7 ra, jež jest v nás pro Krista. Tvá láska mě totiž napl-
nila velikou radostí a povzbuzením, protože srdce sva-
tých byla občerstvena tebou, bratře.

8 Proto, ačkoli mám v Kristu naprostou jistotu, že ti
9 mohu nařizovati, co je náležité, přece se pro lásku ra-
ději k tobě obracím s prosbou. Jsem již takový stařec,
já, Pavel, a nyní ještě k tomu i vězeň pro Krista Ježíše;
10 a prosím tě za své dítě, které jsem zplodil ve vězení, za
11 On e z i m a. Byl kdysi bezcenný, ale nyní je tobě i mně
12 velmi cenný. Posílám ti jej zpět, a v něm jako bych ti
13 posílal vlastní srdce. Byl bych si přál podržeti jej u se-
be, aby mi sloužil místo tebe ve vězení pro evangelium.
14 Ale nechtěl jsem nic učiniti bez tvého souhlasu, aby tvá
dobrota nepadala jako vynucená, ale byla dobrovolná.
15 Neboť snad proto ti byl vzat dočasně, abys jej mohl do-
16 stati navždy, ale již ne jako otroka, nýbrž jako něco víc:
jako milovaného bratra; když i mně je zvláště milý, jak
17 teprve tobě, jako člověk i jako křesťan. Pokládáš-li mě
18 tedy za druhu, přijmi jej jako mne samého. Poškodil-li
19 tě nebo je-li ti něco dlužen, připiš to na můj účet. Já
Pavel píši vlastní rukou: Já ti zaplatím. Ať nemluví
20 o tom, že ty jsi mi dlužen sám sebe. Ano, bratře, já
bych z tebe chtěl mítí nějaký zisk v Pánu. Občerstvi
mé srdce v Kristu!

Piši ti, poněvadž jsem přesvědčen o tvé poslušnosti; 21
vždyť vím, že učiníš víc, než co říkám. Zároveň pak 22
připrav pro mne pohostinství, neboť doufám, že vám
budu vašimi modlitbami znovu darován.

Pozdravuje tě Epafras, můj spoluvězeň v Kristu Je- 23
žíši, Marek, Aristarchus, Démas a Lukáš, moji spolu- 24
pracovníci.

Milost Pána Ježíše Krista s duchem vašim!

25

EPIŠTOLA ŽIDŮM

1 Mnohokrát a mnohotvárně kdysi promlouval Bůh
2 k našim předkům v prorocích, na sklonku dnů pak pro-
3 mluvil k nám v Synovi, jež určil za dědice veške-
4 renstva, jako skrze něj stvořil všechny věky; on jest od-
5 lesk slávy a otisk podstaty Boží, nese vesmír svým moc-
6 ným slovem. Když způsobil očistění od hříchů, posadil
7 se po pravici Majestátu*) na výsostech a jest o to vzne-
8 šenější nad anděly, oč je převyšuje jméno, jež zdědil.
9 Neboť ke komu z andělů kdy řekl:

»Syn můj jsi ty, já jsem tě dnes zplodil«? a dále:

6 »Já mu budu otcem a on mi bude synem«? A když
opět má uvéstí svého Prvorozeného na svět, praví:

7 »Všichni andělé Boží nechť se jemu klanějí!« K an-
8 dělům sice praví:

»On činí z andělů větry a ze svých služebníků pla-
9 meny ohně«, k Synovi však:

»Tvůj trůn, Bože, na věky věků;

žezlo pravosti jest žezlem tvého království.

9 Oblíbil sis spravedlnost, pojal jsi v nenávisť nepra-
vost.

Proto tě pomazal Bůh, tvůj Bůh, olejem jásání nad
10 tvé druhy.« A ještě:

»Ty jsi, Pane, na počátku založil zemi,

nebesa jsou dílem tvých rukou;

11 ta pominou, ale ty trváš;

ta všecka zvetšejí jako šat,

12 jako plášť je svineš, i promění se.

13 Ale ty jsi stále tentýž, tvá léta nepřestanou«. Které-
mu z andělů kdy řekl:

»Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé ne-
14 přátele k nohám jako podnož«? Což nejsou všichni an-

*) Veličenstva.

děle jen služební duchové, kteří bývají posíláni na pomoc těm, kdo mají obdržeti dědictví spásy?

Proto musíme mnohem více pozornosti věnovati to-2 mu, co jsme uslyšeli, abychom nebyli odneseni proudem. Neboť, bylo-li slovo promluvené skrze anděly pevné a byly-li každý přestupek i každá neposlušnost stíženy spravedlivou odplatou, jak unikneme my, jestliže 3 zanedbáme tak vznešenou spásu? Ta má svůj původ v slovu samého Pána, nám byla potvrzena od posluchačů a doprovázena svědectvím Božím ve znameních, divcích a rozmanitých mocných činech i v údělech Ducha svatého podle jeho vůle.

Budoucí svět, o kterém mluvíme, nepodřídil Bůh an-5 dělům. Někdo vydal kdesi svědectví:

»Co je člověk, že jsi ho pamětliv, 6 nebo syn člověka, že se ho ujímáš?

Učinil jsi jej na krátko nižším vedle andělů, 7 slávou a ctí jsi jej ověnil,

všecko jsi mu podřídil pod nohy*⁶). Ve slovech „podřídil mu všecko“ jest obsaženo, že nenechal nic jemu nepodřízeného. Ale nyní přece, jak vidíme, ještě není člověku všecko podřízeno. Toho však, jenž byl na krátko učiněn nižším než anděl, spatřujeme v Ježíšovi, který trpěl smrt, ale slávou a ctí byl ověněn, aby z milosti Boží pro všechny okusil smrti. Slušelo zajisté, aby 10 ten, k vůli němuž je všecko a skrze něhož je všecko, skrze utrpení dokonalým učinil vůdce spásy, jenž mnoho synů přivedl k slávě. Neboť i ten, kdo posvěcuje, 11 i ti, kteří jsou posvěcováni, mají též původ. Proto se nestydí nazývati je bratřími a praví:

»Rozhlásím tvé jméno svým bratřím, 12 budu ti pěti chvalozpěvy uprostřed církve«, a jinde:

»Budu mu důvěřovati«, a jinde: 13

»Hle, zde jsem, já i dívky, jež mi dal Bůh«. Poněvadž 14 pak dívky mají společnou krev a maso, i on podobně se jich stal účastným, aby smrtí mohl zničiti toho, který má moc nad smrtí, to jest ďábla, a osvoboditi ty, kteří 15 jsou strachem před smrtí po celý život ztotožnění. Ne-16

*) Dodatek: a ustanovil jej nad dílem svých rukou.

ujímá se ovšem andělů; ujímá se potomstva Abrahama. Proto se musil ve všem připodobniti bratřím, 17 aby se stal milosrdným a věrným veleknězem v Božských věcech, měl-li usmířovati hříchy lidu. Tím totiž, že sám trpěl v pokušení, se stal schopným přispěti na pomoc těm, kdo jsou pokoušeni.

3 Svatí bratří, účastníci nebeského povolání, pozorujte 2 apoštola a velekněze našeho vyznání, Ježíše, jak byl věrný tomu, který jej ustanovil, tak jako i Mojžíš byl 3 věrný v celém Božím domě. Ježíš jest uznán za hodna větší slávy nad Mojžíše, v té míře, jako stavitel domu 4 má větší čest než dům. Každý dům totiž jest od ně-5 koho stavěn, ale Bůh je stavitel všeho. Mojžíš byl věrný v celém jeho domě jen jako pomocný služebník na 6 svědectví toho, co mělo v budoucnosti býti řečeno, Kristus však jako Syn nad celým jeho domem. Tímto jeho domem jsme my, zůstaneme-li až do konce pevně pře-7 svědčení a hrdí na svou naději. Proto — jak praví Duch svatý:

»Dnes, uslyšíte-li jeho hlas, 8 nezatvrzujte svých srdcí jako v roztrpění v den pokušení na poušti,

9 kde mě vaši předkové podrobili zkoušce, zdali se osvědčím,

10 ačkoli viděli mé činy po čtyřicet let.

Proto jsem se rozhněval na toto pokolení a řekl jsem: „Stále bloudí srdcem“;

11 ale oni nepoznali mých cest,

12 takže jsem přisahal v svém hněvu: „Nikdy nevejdou do mého odpočinku!“ Mějte se na pozoru, bratří, aby v někom z vás nebylo zlé, nevěřící srdce, takže by odpadl od Boha živého; ale napomínejte se vespolek denně, pokud se říká »dneš«, aby nikdo z vás nebyl oklamán hříchem a zatvrzen. Vždyť jsme se stali účastníky Krista, jen když až do konce pevně zachováme počáteční předsevzetí*). Když se tam praví:

*) Hypostasis = podstata, také důvěra, přesvědčení předsevzetí.

»Dnes, uslyšíte-li jeho hlas, nezatvrzujte svých srdcí jako v roztrpčení«, kdo se 16
míní těmi, kteří se roztrpčili, ačkoli to slyšeli? Nebyli
to všichni, kteří vyšli z Egypta pod vedením Mojžíšo-
vým? Kdo se míní těmi, na které se hněval čtyřicet let? 17
Nebyli to ti, kteří zhřešili a jejichž mrtvoly padly na
poušti? Komu se zapřisáhl, že nevejdou do jeho odpo- 18
činku? Ne-li těm, kteří neposlechli? A vidíme, že pro
nevěru se stali neschopnými vejít. Slíb, že je možno 4
vejít do jeho odpočinku, dosud trvá; bojme se tedy,
aby se o někom z vás nezdálo, že se s ním minul. Vždyť 2
i nám se dostalo téže radostné zvěsti, jako oněm. Jím
ono slyšené slovo neprosperovalo, protože nesrostlo vírou
s posluchači. Neboť do odpočinku vcházíme, jen když 3
uvěříme, jak řekl:

»Takže jsem přísahal v mém hněvu:

„Nikdy nevejdou do mého odpočinku«, ačkoli jeho
»činy« se staly již od stvoření světa. Vždyť kdesi řekl 4
o sedmém dni takto:

»I odpočinul Bůh v sedmý den ode všech svých činů.«
A zde zase: 5

»Nikdy nevejdou do mého odpočinku«. Poněvadž tedy 6
zůstává v platnosti, že někteří do něho vejdou, a poně-
vadž ti, kterým se dříve dostalo té radostné zvěsti, pro
nevěru nevěšili, určuje zase jakýsi den: »Dnes«, když 7
u Davida praví po dlouhé době, jak již bylo řečeno:

„Dnes, uslyšíte-li jeho hlas,
nezatvrzujte svých srdcí!« Kdyby je totiž byl Jo z u e s
uvvedl do odpočinku, nebyl by mluvil o jiném, pozdějším
dnu. Zůstává tedy ještě v platnosti sobotní odpočinek 9
pro lid Boží; neboť, »kdo vešel do jeho odpočinku, ten 10
také odpočinul od svých činů jako Bůh od svých«. Po- 11
spěšme si tedy vejít do onoho odpočinku, aby nikdo
podle téhož příkladu neupadl do neposlušnosti. Neboť 12
slovo Boží je živé, působivé a ostřejší než každý dvoj-
sečný meč; proniká až tam, kde se dělí duše a duch,
klouby a morek, a je schopno posouditi touhy a my-
šlenky srdce; není tvora, který by byl skryt před ním; 13
všecko je nahé a odhalené před jeho očima. Před tím
máme odpovědnost.

14 Poněvadž tedy máme velekněze velikého, který
prošel nebesy, Ježíše, Syna Božího, držme se svého vy-
15 znání. Neboť nemáme velekněze, který by nebyl scho-
pen míti soucit s našimi slabostmi, ale takového, který
jest ve všem vyzkoušen podobným způsobem jako my,
16 ovšem bez hříchu. Přistupujme tedy směle k trůnu mi-
losti, abychom přijali milosrdenství a našli milost
k pomoci v pravý čas.

5 Každý velekněz totiž, který bývá vybírán z lidí, jest
ustanovován jako zástupce lidí v Božských věcech, aby
2 přinášel dary a oběti za hříchy, a je schopen míti soucit
s lidmi, kteří z nevědomosti bloudí, poněvadž i sám pod-
3 léhá slabosti; pro tuto slabost musí nejen za lid, ale i za
4 sebe přinášeti oběť za hřích. Je to hodnost, kterou si
nikdo sám nevybírání, ale je k ní povoláván Bohem, jako
5 Aron. Tak si ani Kristus sám neosobil slávu velekněž-
ství, ale dal mu ji ten, jenž mu řekl:

6 »Syn můj jsi ty, já jsem tě dnes zplodil«, jak praví
také na jiném místě:

»Ty jsi kněz na věky, podle řádu Melchisede-
7 chova«. Ve dnech své tělesnosti obětoval s mocným
křikem a se slzami modlitby a přimluvné prosby tomu,
který byl mocen zachrániti jej od smrti, a byl vyslyšen
8 pro svou bázeň Boží; ačkoli byl Synem, mučením se
9 naučil poslušnosti, tak došel dokonalosti a všem, kteří
10 jsou ho poslušni, se stal působcem věčné spásy, když
byl prohlášen od Boha za veleknězem podle řádu Melchi-
sedecheva.

11 O tom bych měl mnoho co říci, ale to se dá těžko vy-
12 světliti, protože jste se stali nedoslýchavými. Vždyť by-
ste touto dobou již měli býti učitelé, ale vy znovu po-
třebujete, aby vás někdo učil začátečním základům Bo-
žích slov; ukázala se u vás potřeba mléka, ne hutného
13 pokrmu. Komu se dostává mléka, je nezkušený v slo-
14 vu o spravedlnosti, je pouhé nemluvné; hutný pokrm je
pro dokonalé, pro ty, kdož svým složením mají svá
čidla vyškolená, aby dovedli rozeznávat dobro a zlo.
6 Zanechme proto počátečního slova o Kristu a postu-
pujme k dokonalosti; nehodláme znova klásti základy

pokání z mrtvých skutků, víru v Boha, učení o omý-
 vání, vkládání rukou, vzkříšení mrtvých, věčný trest. I to 3
 učiníme, jestliže Bůh dovolí. Neboť, když lidé byli již 4
 jednou osvíceni, když okusili nebeského daru, stali se
 účastny Ducha svatého, okusili krásy Božího slova 5
 a mocí budoucího věku, a pak o p a d l i, takové není 6
 možno zas obnovovatí k pokání, protože si znova kři-
 žují Syna Božího a činí jej předmětem posměchu. Neboť 7
 jen země, která pije dešť často na ni přicházející a plodí
 rostliny vhodné těm, pro které je vzdělávána, jest účast-
 na Božího požehnání; ale země, která vydává trní a bod- 8
 láči, je zavržená a jest blízká prokletí, konec pak je
 spálení.

I když takto mluvíme, jsme stran vás, milovaní, pře- 9
 svědčení o lepším stavu, který směřuje k spáse. Vždyť 10
 Bůh není nespravedlivý: nezapomene na to, co jste vy-
 konali, ani na lásku, kterou jste k vůli němu prokázali
 a dosud prokazujete v službě svatým. Toužíme však, 11
 aby každý z vás projevoval stejnou horlivost, co se týče
 naplnění naděje, až do konce, tak abyste neotupěli, 12
 nýbrž napodobovali ty, kterým se pro vytrvalou víru do-
 stává splnění slibů.

Když totiž Bůh Abrahamovi dal slib, neměl nikoho 13
 vyššího, při kom by mohl přísahati, proto přísahal při
 sobě samém a řekl: 14

»Bohatě ti požehnám a hojně tě rozmnožím.« Tak 15
 Abraham vytrvalostí dosáhl toho, co mu bylo slíbeno.
 Jako totiž lidé přísahají při někom vyšším a přísaha 16
 jest jim zárukou, která končí každý odpor, tak Bůh, 17
 když plněji chtěl dědicům slibu ukázati, jak nepromě-
 ně jest jeho rozhodnutí, použil přísahy jako prostředku,
 abychom měli mocné povzbuzení skrze dvě nepromě- 18
 ně věci*), v nichž Bůh nemůže selhati, my, kteří jsme
 našli útěchu v tom, abychom dosáhli naděje ležící 19
 před námi. Tato naděje jest kotvou duše bezpečnou a 19
 pevnou, která proniká až do vnitřku za oponu, kam 20
 jako předchůdce za nás vstoupil Ježíš, když se stal věč-
 ným veleknězem podle řádu Melchisedechova.

*) Totiž: slib a přísaha.

7 Tento Melchisedech totiž, král Sálemu, kněz
 Boha nejvyššího, jenž vyšel vstříc Abrahamovi vracejí-
 2 címu se od porážky králů a požehnal mu, jemuž také
 Abraham přídělil desátek ze všeho, jest především (jak
 se překládá jeho jméno) »král spravedlnosti«, potom
 3 král Sálemu, to znamená »král pokoje«; byl bez otce,
 bez matky, bez rodokmenu, jeho dny neměly začátku a
 jeho život neměl konce, ale podobně jako Syn Boží zů-
 stává knězem trvale.

4 Hleďte, jak vznešený je to muž, že mu sám praotec
 5 Abraham dal desátek ze zisku! Ti z potomků Léviho,
 kteří nastupují na kněžský úřad, mají podle zákona pří-
 kaz ukládati desátek lidu, to jest vlastním bratřím, kteří
 6 přece také jsou potomstvem Abrahamovým. Zde však
 muž, jehož rodokmen nebyl z nich, přijal desátek od
 Abrahama a požehnal tomu, jenž byl nositelem slibu.
 7 Není sporu o tom, že jen menší může přijímati po-
 8 žehnání od většího. Zde přijímají desátek smrtelní lidé,
 9 tam však někdo, o kom je svědectví, že žije. Ať tak
 dím: v Abrahamovi byl uložen desátek i Lévimu, ač-
 10 koliv on jinak desátek přijímá; neboť byl ještě v be-
 drech svého praotce, když mu Melchisedech přišel na-
 11 proti. — Kdyby tedy skrze levitské kněžství byla na-
 stala dokonalost, vždyť lid iest k němu zákonem zavá-
 zán, nač bylo ještě třeba, aby povstal jiný kněz podle
 12 řádu Melchisedechova a nebyl nazýván prostě podle řá-
 du Aronova? Vždyť změnou kněžství nastává nutné
 13 také změna zákona. Ten, na nějž se vztahuje tento vý-
 rok, byl z jiného kmene, z něhož nikdo nepřisluhoval
 14 oltáři, neboť jest dobře známo, že náš Pán vzešel z kme-
 ne Judova, a vzhledem k tomuto kmeni Mojžíš nic ne-
 15 řekl o kněžích. A jest to ještě mnohem zřejmější, když
 16 povstává kněz jiný, podobný Melchisedechovi, kněz, jenž
 se knězem stal ne podle zákona příkazu o tělesném pů-
 17 vodu, nýbrž mocí nezničitelného života. Neboť svědec-
 tví o něm zní:

»Ty jsi na věky knězem podle řádu Melchisedechova.«

18 Tím se sice ruší předcházející příkaz pro jeho slabost
 19 a neúčinnost, vždyť zákon nic neučinil dokonalým,

ale zavádí se lepší naděje, skrze niž se blížíme k Bohu. A podle toho, že se to nestalo bez přísahy, vždyť oni se stali kněžimi bez přísahy, on však s přísahou od toho, 21 jenž mu řekl:

»Přisáhl Pán a nebude toho litovati: „Ty jsi knězem na věky“, podle toho se stal Ježíš ručitelem lepší smlouvy. Oni se stávali kněžimi ve větším počtu, protože jim smrt bránila trvale zůstávati, on však, 22 něvadž zůstává na věky, má kněžský úřad, jenž nepřechází na nikoho jiného. Proto také může navzdýcky spastí ty, kteří skrze něj přicházejí k Bohu, neboť je stále živ, aby je zastupoval. Takový velekněz se nám hodil, 23 svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků, povýšený nad nebesa, jenž není denně nucen, jako obyčejní velekněží, napřed přinášeti oběti za své vlastní hříchy a teprve potom za hříchy lidu; neboť to učinil jednou provždy, když obětoval sám sebe. Zákon totiž ustanovuje za velekněží lidi, kteří jsou stížení slabostí, ale slovo přísahy, jež nastoupila po zákonu, ustanovuje Syna, jenž jest dokonalým učiněn na věky.

Hlavní věc při tom, co bylo řečeno, jest: máme takového velekněze, který se usadil po pravici trůnu Majestátu v nebesích a koná službu v svatyni, totiž v pravém stánku, jež postavil Pán, ne člověk.

Každý velekněz totiž bývá ustanovován k tomu, aby přinášel dary a oběti; proto je nutno, aby také měl, co by přinášel. Kdyby byl na zemi, ani by nebyl knězem, 4 poněvadž tu jsou již kněží, kteří přinášejí dary podle zákona; ovšem ti konají službu jen při obrazu a stínu nebesal svatyně, jak bylo řečeno Mojžíšovi, když se chystal zřizovati stánek: »Hleď, pravil Bůh, ať uděláš všecko podle vzoru, jenž ti byl ukázán na hoře«. Nyní však služba, která mu byla svěřena, je o to významnější, 6 oč vyšší smlouvy prostředníkem jest, uzákoněné vyššími sliby. Kdyby totiž ona první smlouva byla bezvadná, nehledalo by se místo pro druhou. Ale Bůh s výtkou proti nim praví:

»Hle, jdou dni, praví Pán,

kdy provedu s domem izraelským a s domem judským novou smlouvu,

9 ne jako byla smlouva, kterou jsem uzavřel s jejich otci

v den, kdy jsem je ujal za ruku, abych je vyvedl ze země Egyptské, protože oni nevytrvali v mé smlouvě

a já jsem se jich zřekl, praví Pán.

10 Toto je smlouva, kterou smluvím s domem izraelským, až uplynou ony dni, praví Pán:

Dám jim své zákony do mysli,

na srdce jim je napíši,

budu jim Bohem, a oni mi budou lidem.

11 Již nebude učiti občan občana a bratr bratra řka:

„Poznej Boha“,

poněvadž mě všichni budou znáti, od malého do velkého.

12 Budu míti slitování s jejich nepravostmi

13 a na jejich hříchy již nebudu vzpomínati.« Když mluvív o »nové« smlouvě, tím prohlašuje tu první za zastaralou. Co je zastaralé nebo stárne, jest blízko zániku.

9 I první smlouva měla ovšem pravidla bohoslužby a uspořádanou svatyni. Byl zřízen přední stánek, v něm byly svícny, stůl a předložené chleby, ten se nazývá

3 „Svatyně“. Za druhou oponou byl stánek nazývaný

4 „Svatyní svatýň“; obsahovala zlatý kadidelný oltář a truhlu smlouvy, se všech stran pokrytou zlatem, v ní byla zlatá nádoba s manou a hůl Aronova, jež vypučela,

5 a desky smlouvy; nad ní cherubínové Slávy, zastíňující slitovnici. O tom nyní nehodlám mluvíti v podrobnostech.

9 Když je tak všecko zařízeno, do předního stánku stále vycházejí kněží konající bohoslužbu, do druhého stánku jen jednou za rok sám velekněz, a to nikdy bez krve,

7 kterou obětuje za sebe i za přestupky lidu spáchané 8 z nevědomosti. Tím naznačuje Duch svatý, že ještě není zjevná cesta do Svatyně, dokud ještě trvá první stánek,

9 což pro přítomný čas není leč podobenstvím, a dokud se v něm přinášejí dary a oběti, jež přece nejsou s to,

abv učinily v svědomí dokonalým toho, kdo tak Bohu 10 slouží, poněvadž se týkají jen pokrmů a nápojů a roz-

manitého omývání — samá zevnější pravidla určená jen do té doby, než nastane náprava.

Když se však objevil Kristus jako velekněz budoucích 11 hodnot, vešel vyšším a dokonalejším stánkem, ne udělaným rukama, to jest nepocházejícím z tohoto tvorstva, ani s krví kozlů a telat, ale s vlastní krví do Sva-12 tyně. Zjednal věčné vykoupění. Neboť, jestliže již krev 13 kozlů a býků a popel jalovice, kropící znečištěné, posvěcuje k čistotě těla, oč více krev Krista, jenž věčným Du-14 chem sám sebe jako oběť bez poskvrny obětoval Bohu, očistí vaše*) svědomí od mrtvých skutků, abyste mohli sloužiti Bohu živému!

Proto jest prostředníkem nové smlouvy, aby povolání 15 přijali jako splnění slibu věčné dědictví, když již nastala smrt na vykoupění z hříchů spáchaných za první smlouvy. Neboť kde je smlouva závěti**), musí býti proka-16 zována smrt toho, kdo učinil odkaz. Smlouva závěti je 17 platná jen při mrtvých, kdežto, dokud odkazatel žije, nemá ještě účinnosti. Proto také ani první smlouva Bo-18 žího odkazu nebyla zasvěcena bez krve. Neboť, když 19 Mojžíš oznámil všemu lidu všechny příkazy podle zákona, vzal krev telat a kozlů s vodou, s šarlatovou vlnou a yzopem, pokropil samu knihu i všechny lid a řekl: »To 20 je krev smlouvy, kterou o vás Bůh nařídil. Také stánek 21 a všechno bohoslužebné nářadí pokropil krví stejným způsobem. Ba skoro všechno se podle zákona čistí krví, 22 a bez vylití krve není odpuštění. »Obrazy nebeských za-23 řízení« je nutno čistiti tímto způsobem, ale vlastní nebeská zařízení vyžadují vznešenějších obětí, než jsou tyto. Neboť Kristus nevešel do svatyně udělané lidskou 24 rukou, což není leč napodobenina té pravé, nýbrž do samého nebe, aby se zjevil před Boží tváří v náš prospěch; také ne, aby často obětoval sám sebe, jako vele-25 kněz vchází do svatyně každého roku s cizí krví, sic 26 jinak by byl musil od stvoření světa častokrát podstoupiti utrpení. Ne tak! Ale zjevil se jen jednou na konci

*) Některé texty mají: naše.

**) V řečtině slovo diathéké znamená »smlouva«, ale také »poslední vůle, odkaz, závěť«.

27 věků, aby svou obětí zrušil hříchy. Jako jest lidem ulo-
28 ženo jednou umřítí a potom nastane soud, tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých a aby se po druhé objevil bez hříchu k spáse těm, kteří ho očekávají.

- 10 Poněvadž zákon má pouhý stín budoucích hodnot, ne samu podobu skutečnosti, nemůže svými každoročně stejnými oběťmi, jež stále přicházejí, nikdy dokonalými 2 činiti ty, kdož takto přicházejí. Což nebyly by jinak přestaly oběti, protože by ti, kteří obětují, jednou jsouce 3 očištěni, již neměli žádného vědomí hříchů? Místo toho 4 je v nich každého roku připomínka hříchů. Neboť krev 5 býků a kozlů není s to, aby smála hříchy. Proto Kristus, když vstupuje do světa, praví:
»Nechtěl jsem oběti ani daru;
přichystal jsi mi však tělo;
6 v zápalných obětech a v obětech za hřích jsi neměl záliby.
7 Tu jsem řekl: „Hle, jdu — ve svitku knihy jest o mně psáno —,
8 abych činil tvou vůli, Bože.“ Napřed řekl: „Oběti a darů a zápalných obětí a obětí za hřích jsi nechtěl ani jsi v nich neměl záliby“, jak se obětují podle zákona,
9 potom dodal: „Hle, jdu, abych činil tvou vůli.“ To první 10 ruší, aby zřídil to druhé. Touto vůlí jsme posvěceni obětí těla Ježíše Krista jednou provždy.
11 Dále: Každý kněz stojí denně v bohoslužbě a častokrát přináší tytéž oběti, jež vůbec nejsou s to, aby smály 12 hříchy; tento však přinesl jen jednu oběť za hříchy 13 a trvale usedl po pravici Boží, a dále jen čeká, až mu 14 budou nepřátelé položeni k nohám za podnož. Neboť jedinou obětí trvale učinil dokonalými ty, kdož se dávají posvětití.
15 Také Duch svátý nám vydává svědectví, neboť po slovu:
10 »Toto jest smlouva, kterou s nimi smluvím;
Po oněch dnech — praví Pán —
dám jim své zákony do srdcí,
napíši je do jejich mysli«
17 dodává:

»a jistě nebudu již nikdy vzpomínati na jejich hříchy a nepravosti«. Kde ty jsou odpuštěny, již není obětí za 18 hřích.

Bratří, když tedy máme důvěru, že smíme vejíti do 19 Svatyně Ježíšovou krví, touto novou a živou cestou, 20 kterou nám zsvětíl skrze oponu, to jest skrze své tělo, a když máme velikého kněze nad domem Božím, přichá- 21, 22 zejme s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry; naše srdce jsou pokropením očištěna od zlého svědomí, naše tělo omyto čistou vodou. Držíme neúchylně naději, kte- 23 rou vyznáváme, vždyť ten, kdo nám ten slib dal, je věrný! Všimějme si jeden druhého a podněcujme se 24 k lásce a k dobrým skutkům; neopouštějme našich shro- 25 máždění, jak někteří mají ve zvyku, ale povzbuzujme se, a to tím více, že vidíte, jak se ten Den blíží.

Neboť, jestliže schválně hřešíme, když jsme již při- 26 jali poznání pravdy, není více možná obět za hříchy, ale 27 jen hrozná očekávání soudu a spalující hněv, jenž bude ztravovati odpůrce Boží.

Kdokoli pohrdne zákonem Mojžíšovým, musí »na svě- 28 dectví dvou nebo tří zemřítí« bez milosrdenství. Oč hor- 29 šího trestu myslíte bude uznán za hodna ten, kdo šlape po Synu Božím, kdo za něco všedního pokládá krev smlouvy, kterou byl posvěcen, kdo se vysmívá Duchu 30 milosti? Vždyť víme, kdo řekl:

»Mně náleží pomsta, já odplatím!« A jinde:

»Pán bude souditi svůj lid«. Je hrozná věc upadnouti 31 do rukou Boha živého.

Vzpomínejte si na dřívější dni, v kterých se vám do- 32 stalo světle*), a vy jste pak přestáli zápas s mnohým utrpením, jednak když jste sami byli jako na divadle 33 vydávání urážkám a útisku, jednak když jste cítili účast s těmi, kterým se tak vedlo. Vždyť jste trpěli spolu 34 s vězni, snesli jste s radostí, že vám byl uloupen majetek, neboť jste věděli, že máte lepší, trvalý statek.

Neodhazujte tedy svou důvěru, vždyť je v ní naděje na 35 bohatou odplatu. Potřebujete vytrvalosti, tak abyste, až 36 vykonáte vůli Boží, sklidili splnění slibu.

*) Snad se myslí na křest.

37 »Již jen chvilku malou, zcela malou, a ten, jenž má přijíti, přijde, neomešká se; 38 můj spravedlivý z víry bude živ, a jestliže by ochabl, nemá v něm má duše zalíbení.« 39 My přece nejsme lidé ochablosti, abychom zahynuli, ale lidé víry, abychom získali svou duši.

11 Víra jest základ*) věcí, jichž se nadějeme, a pře- 2 svědčenost o věcech, jichž nevidíme. Ji dávní lidé získali příznivé svědectví. Vírou chápeme, že slovem Božím 3 byly ustaveny světy, takže to, co se vidí, nepovstalo 4 z toho, co sejeví**). Vírou obětoval Abel Bohu oběť bohatší než Kain, a pro ni se mu dostalo osvědčení, že je spravedlivý — Bůh sám dal toto osvědčení jeho [obět- 5 ním] darům —, pro ni zemřel, ale stále ještě mluví. Vírou byl Enoch přenesen do nebe, aniž uviděl smrt; »ne- 6 byl nalezen, protože Bůh jej přenesl«; ještě než byl přenesen, dostalo se mu osvědčení, že »se zalíbil Bohu«, 7 bez víry však není možno zalíbiti se, neboť, kdo chce přijíti k Bohu, musí věřiti, že Bůh jest a že dává svou 8 mzdu těm, kdož ho hledají. Vírou Noe, když mu bylo dáno zjevení o věcech, které ještě nemohly býti viděny, v bázni Boží přichystal archu na záchranu své rodiny, 9 čímž vynesl soud nad světem a stal se dědicem sprave- 10 dlnosti skrze víru. Vírou Abraham uposlechl, když byl povolán, aby se vystěhoval na místo, jehož se mu mělo 11 dostati v dědičné držení; vystěhoval se, ač nevěděl, kam jde. Vírou se usadil v zemi zaslíbené jako v cizí, bydlil 12 v stanech s Izákem a s Jákobem, kteří byli spoludědici téhož slibu; neboť čekal na město, které má pevné zá- 13 klady, jehož stavitelem a budovatelem jest sám Bůh. 14 Vírou dokonce Sára přijala moc, aby se v ní ujalo símé, ač jí věk k tomu již minul, protože pokládala původce 15 slibu za hodnověrného. Proto také z jednoho, a to ještě k tomu již odumřelého, se zrodilo množství potomstva jako hvězd na nebi a jako nespočetného písku na břehu

*) Hypostasis = podklad, základ, nebo podstata.

**) T. j. z pouhé hmoty.

moře*). Vírou »obětoval Abraham Izáka, když jej Bůh 17 zkoušel«; chtěl obětovati jediného syna, ačkoli přijal 18 slib a ačkoli mu bylo řečeno: »V Izákovi ti bude v život uvedeno potomstvo«, poněvadž uvážil, že Bůh jest mocen 19 i z mrtvých křísiti; proto jej také — v podobenství řečeno — znova dostal. Vírou požehnal Izák Jákobovi a Ezau- 20 ovi se zřetelem na budoucnost. Vírou Jákob při smrti 21 požehnal každému ze synů Jozefových a »poklonil se nad vrcholem své holi«. Vírou Jozef na samém konci 22 života vzpomínal na východ synů izraelských a nařídil, co se má státi s jeho kostmi. Vírou byl Mojžíš hned po 23 narození »ukryt na tři měsíce« od svých rodičů, poně- 24 vadž viděli, že »je dítě krásné«, a nezalekli se rozkazu královského. Vírou Mojžíš, když vyrostl, odepřel býti 24 nazýván synem faraonovy dcery a raději zvolil trpěti 25 spolu s lidem Božím, než míti chvílkový hříšný požitek; pokládal »potupu s Mesiášem***) za větší bohatství než 26 všecky poklady Egypta. Vzhlízel totiž k odplatě. Vírou 27 opustil Egypt, ne že by se byl zalekl hněvu králova, neboť byl vytrvalý, jako by Neviditelného viděl. Vírou slavil 28 slavnost beránka a vykonal kropení krví, aby se zhou- 29 ce nemohl dotknouti jejich prvorozených. Vírou prošli 29 Rudým mořem jako po suché zemi, kdežto Egypťané byli pohlceni, když se o to pokusili. Vírou padly hrady 30 Jericha, obléhané po sedm dní. Vírou nevěstka Raab ne- 31 zahynula s neposlušnými, poněvadž pokojně přijala vy- 32 zvědače.

Co bych měl dále vypravovati? Nedostávalo by se mi 32 času, abych vypočítal všechno o Gedeonovi, Barákovi, Sam- 33 sonovi, Jeftovi, Davidovi, Samuelovi a o prorocích, kte- 34 ři vírou přemohli královské říše, vykonali spravedlnost, obdrželi sliby, zavřeli tlamy lvům, uhasili moc ohně, 34 unikli ostří meče, nabyli síly ze slabosti, osvědčili se sil- 35 nými ve válce, zatlačili šiky cizinců. Ženám se vrátili 35 někteří mrtví vzkříšení; jiní byli lámáni kolem a nepři-

*) Verše 13—16 se lépe hodí mezi v. 38—39.

**) V originále: s Kristem, což je překlad hebrejského slova Mesiáš.

36 jali osvobození, aby dosáhli lepšího vzkříšení; jiní se 37 podrobili zkoušce výsměchu a bičování, ano i pout a ža- 37 lářů; byli ukamenováni, útrpným právem vyslýcháni, rozřezáni, zemřeli rozsekáni mečem, toulali se oděni 38 ovcími rouny a kozími kůžemi, strádali, zakoušeli útisk 38 a násilí; lidé, jakých svět nebyl hoden, bloudili po pou- 38 štích, horách, jeskyních a doupatech země.

13 Tito všichni zemřeli ve víře, ač se nedožili splnění sli- 38 bů, ale jen z dálky je uviděli a pozdravili, a vyznali, že 38 jsou na zemi jen cizinci a přistěhovanci. Neboť lidé, kte- 38 ři to říkají, dávají najevo, že hledají pravou vlast. Kdy- 38 by vzpomínali jenom na zemi, z níž se vystěhovali, měli 38 by dosti času vrátiti se; ale oni směřují k lepší vlasti, 38 totiž nebeské. Proto se Bůh nestydí nazývati jejich Bo- 38 hem, neboť jim připravil Město.

39 Žádný z nich ze všech, ač měli osvědčení svou vírou, 40 nesklidil splnění slibu, neboť Bůh měl před očima něco 40 lepšího k vůli nám, aby nedošli dokonalosti bez nás.

12 Nuže tedy my, když máme kolem sebe tak veliký 40 oblak svědků, odhoďme všecku přítěž a hřích, snadno 40 nás obklopující, a podstupme vytrvale závodní běh, kte- 40 rý je nám určen; hledme při tom na Ježíše jako na 40 vůdce a dokonavatele víry, jenž místo radosti, která se 40 mu nabízela, podstoupil kříž, nedbal na potupu a nyní 40 jest usazen po pravici trůnu Božího. Všimněte si obdo- 40 by s tím, jenž snesl takový odpor hříšníků proti sobě, ať 40 neochabujete a neklesnete na svých duších. Vždyť jste 40 ještě nekladli až do krve odpor v zápase proti hříchu. 40 Zapomněli jste na povzbuzení, v němž Bůh s vámi roz- 40 mlouvá jako se syny?

»Synu můj, neber lehce výchovu*) Páně!
Neochabuj, když býváš od něho kárán;

6 neboť, koho Pán miluje, toho vychovává**),
a švihá každého syna, kterému je nakloněn.«

7 Snášejte utrpení jako výchovu; jako se syny nakládá
s vámi Bůh. Kterého pak syna otec nevychovává?***)

*) kázeň, kárání.

**) Také ovšem kárá.

Kdybyste byli bez výchovy*), jaké jsou účastní všichni s ostatní, byli byste cizí děti, ne synové.

Dále: měli jsme své tělesné otce za vychovatele a ctili jsme je; nemáme se mnohem spíše podřídit Otci duchů, abychom došli života? Oni nás vychovávali jen pro 10 krátkou dobu podle svého zdání, Bůh nás vychovává k našemu dobru, abychom se stali účastnými jeho svatosti. Každá výchova se ovšem na tu chvíli nezdá 11 radostnou, ale krušnou, potom však nese pokojné ovoce spravedlivého života těm, kteří ji byli vycvičeni. Proto 12 »narovnejte ochablé paže a skleslá kolena, připravte pro 13 své nohy přímé stezky«, aby, co je chromé, se nevymklo, nýbrž raději bylo vyléčeno.

Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez které nikdo 14 nespátří Pána. Mějte se na pozoru, aby se nikdo ne- 15 připravoval o milost Boží, aby »nevyrůstal žádný hořký kořen a nebyl na obtíž«; byli by tím mnozí poskvrněni. Ať nikdo není necudný nebo světsky smýšlející, jako 16 Ězau, jenž se za jediné najedení zbavil svého práva prvorozenství. Je vám přece známo, že by byl potom 17 rád měl dědičný podíl v požehnaní, ale byl odmítnut, nedostalo se mu totiž možnosti pokání, ačkoli ho hledal se slzami.

Nepřistoupili jste zajisté k hmatnému**) a hořícímu 18 ohni a k mlze, k temnotě, k bouři, k zvuku polnice a 19 k hlasu řečí, při kterém si posluchači vyprosili, aby k tomu nebyla přidána slova — neboť nedovedli snést, co by- 20 lo nařizováno: »Dotkne-li se i jen zvíře té hory, bude ukamenováno«; ano, tak strašné bylo to zjevení, že 21 Mojžíš řekl: „Jsem přestrašen a chvěji se“ —, ale přistoupili jste k hoře Sionu a k městu Boha živého, k ne- 22 beskému Jeruzalému, k desetitisícům andělů, k slavnostnímu shromáždění a k církvi prvorozených, zapsaných 23 v nebi, a k Bohu, soudci všech, k duchům spravedlivých, kteří došli dokonalosti, a k prostředníku nové smlouvy 24 Ježíšovi, a k pokropení krví, jež mluví mohutněji než krev Abelova. Mějte se na pozoru, ať neodmítnete toho, 25

*) bez kázně, přísnosti.

**) Některé rukopisy mají: k hmatné hoře.

kdo k vám mluví. Neboť, jestliže oni, kteří odmítli toho, jenž na zemi učinil své zjevení, neunikli, tím méně my, když bychom se odvrátili od toho, kdo mluví s nebe; 26 tehdy jeho hlas zatřásl z e m í, nyní však slibuje: »Ještě 27 jednou zatřesu nejen z e m í, ale i n e b e m«. Slova »ještě jednou« naznačují proměnu těch věcí, které budou třeseny, poněvadž jsou jen stvořené, aby zůstaly ty, 28 které nemohou být otřeseny. Proto buďme vděční za to, že se nám dostává království, jež nemůže být otřeseno; touto vděčností sluzme Bohu tak, aby se mu to líbilo, s bázní a strachem, neboť náš Bůh jest »oheň stravující«.

13 2 Ať trvá láska k bratřím. Nezapomínejte na pohostinnost, neboť pohostiností někteří nevědomky měli anděly 3 za hosty. Buďte pamětlivi vězňů, jako byste také byli vězni; buďte pamětlivi týraných, poněvadž i vy sami jste v těle.

4 Manželství budiž u všech váženo a manželské lože neposkvρνitelné; neboť Bůh bude souditi necudné a cizoložníky.

5 Váš život budiž prost lakomství; buďte spokojeni s tím, co máte, vždyť Bůh sám řekl: »Jistě se tě nezřek- 6 nu, jistě tě neopustím.« Tak smíme směle říkati:

»Pán je můj pomocník, nebude se báti.

Co mi může učiniti člověk?«

7 Pamatujte na své vůdce, kteří vám mluvili slovo Boží; vzhlížejte na to, jak skončili svůj život a napodobujte jejich víru.

8.9 Ježíš Kristus jest týž včera i dnes i na věky. Nedávejte se našeti rozmanitými a cizími naukami. Jest krásné, má-li člověk srdce utvrzené milostí, ne předpisy 10 o pokrmech; kdo jen s těmi zachází, nic nezíská. Máme oltář, s něhož jísti nemají práva služebníci stánku. 11 Těla zvířat, jejichž krev bývá vnášena veleknězem do 12 svatyně, bývají spalována venku za ohradou. Proto také 13 Ježíš trpěl za branou, aby vlastní krví posvětil lid. Nuže, vycházejme k němu za ohradou, nesme jeho potupu, 14 vždyť zde nemáme trvalého města, ale hledáme budou-

cí. Skrže něj tedy stále přinášíme oběť chvály Bohu, 15
to jest ovoce svých rtů, které vyznávají jeho jméno.

Nezapomínejte na dobročinnost a sdílnost, neboť ta- 16
kové oběti jsou Bohu milé.

Poslouchejte svých vůdců a buďte jim povolní, neboť 17
oni bdí nad vašimi dušemi jako lidé, kteří za ně budou
odpovídati; ať to mohou činit s radostí a ne se vzde-
chy — to by byla vaše škoda.

Modlete se za nás, neboť jsme si jisti, že naše svědo- 18
ní je dobré, a chceme ve všem žít krásně. Tím důtkli- 19
věji vás k tomu vybízím, abych vám byl tím dříve na-
vrácen.

Bůh pokoje, jenž z mrtvých vyvedl pastýře ovcí veli- 20
kého pro krev věčné smlouvy, našeho Pána Ježíše, utvrdí 21
vás ve všem dobrém, abyste splnili jeho vůli, a čin v nás,
co jest milé jemu, skrže Ježíše Krista. Jemu sláva na
věky věků! Amen.

Povzbuzuji vás, bratří: sneste trpělivě toto slovo po- 22
vzbuzení; píši vám arci jen zcela krátce.

Vězte, že náš bratr Timoteus je již propuštěn; při- 23
jde-li brzy, uvidím vás s ním.

Pozdravte všechny své vůdce a všechny svaté. Pozdra- 24
vují vás Italové.

Milost se všemi vámi!

25

EPIŠTOLA JAKUBOVA

1. Jakub,
služebník Boží a Pána Ježíše Krista,
dvanácti kmenům v diaspoře*) pozdrav.
- 2 Pokládejte za čirou radost, moji bratří, upadnete-li do
3 rozmanitých zkoušek**); buďte jisti, že vaše víra, bu-
4 de-li vytríbením osvědčena, způsobí vytrvalost. Vytrva-
lost ovšem musí být dílo dokonalé, máte-li vy být do-
5 konalí a celí a v ničem nezůstávati pozadu.
- 6 Je-li někdo z vas pozadu v moudrosti, ať prosí Boha,
jenž dává všem upřímně a nic nevyčítá, a bude mu dána.
- 7 Ať ovšem prosí ve víře a bez pochyb. Neboť pochybo-
vač se podobá mořské vlně, kterou vítr žene a kterou
8 zmítá. Takový člověk si nesmí mysliti, že něco dostane
od Pána; je to muž rozpoltěné duše, neustálený ve všem
svém počinání.
- 9 Bratr v nízkém postavení se smí chlubití svou výší,
10 bohatý však ať se chlubí svou nízkostí, vždyť beztoho
11 pomine jako květ trávy: vyjde slunce se svým zářem,
sežehne trávu, a její květ opadá a její ladný zjev je zni-
čen — tak uvadne boháč v svých způsobech života.
- 12 Blažený jest muž, který je vytrvalý v pokušení***),
poněvadž, osvědčí-li se, dostane se mu věnce života, jenž
13 byl slíben těm, kdož milují Boha. Kdo je pokoušen, ne-
říkej: „Jsem pokoušen od Boha“. Bůh je nedostupen
14 pokušení ke zlému a sám také nikoho nepokouší. Každý
bývá pokoušen tak, že jej vlastní chtíč přitahuje a láká.
15 Chtíč potom zplodí a zrodí hřích, hřích pak, když je do-

*) Diaspora, rozptýlení, jest ustálený výraz pro
soubor Židů, kteří bydlili mimo Palestinu v prostředí
pohanském.

**) Peirasmos znamená „zkoušku“ a „pokušení“.

***) Peirasmos zde spíše „pokušení“ než „zkouška“
jako ve v. 2.

konán, porodí smrt. — Nedejte se klamati, bratří. Každé 16, 17
dobré dání a dokonalý dar sestupuje shora od Otce svě-
tel, u něhož není změny ani stínu z odvrácení. Z vlastní 18
vůle nám dal zroditi se slovem pravdy, abychom byli ja-
kousi prvotinou jeho tvorů. — To víte, moji milovaní
bratří.

Každý člověk buď rychlý k slyšení, ale váhavý k mlu- 19
vení, váhavý k hněvu. Neboť lidský hněv nepřesobí Boží 20
spravedlnosti. Proto odložte každou špinu, která bují 21
ze zloby, a přijměte skromně zaseté slovo, jež může spa-
siti vaše duše.

Staňte se vykonavateli slova, a ne jen posluchači. Ta- 22
koví sami sebe klamou; neboť, kdo jest jen poslucha- 23
čem, a ne vykonavatelem slova, podobá se muži, který
pozoruje svůj přirozený obličej v zrcadle: zadívá se na 24
sebe, odejde a hned zapomene, jaký je. Ale kdo se za- 25
hloubá do dokonalého zákona svobody a zůstane při
tom, kdo není jen zapomnětlivý posluchač, ale skutečný
vykonavatel, je blažen již tím, že to činí.

Myslí-li si kdo, že je nábožný, ale nemá na uzdě svůj 26
jazyk, nýbrž klame své srdce, takového člověka zbož-
nost je sebeklam. Zbožnost čistá a bezvadná před Bo- 27
hem a Otcem je v tom: starati se o sirotky a vdovy v je-
jich tísní a zachovávatí se neposkvrněným od světa.

Moji bratří, s vírou v našeho Pána slávy, Ježíše Kri- 2
sta, nesmíte spojovati stranictví k lidem. Když ve- 2
jde do vašeho shromáždění muž se zlatými prsteny a
v nádherném šatě, a vejde také chudás ve špinavém ša-
tě, a vy si všimnete toho, který nosí nádherný šat, a řek- 3
nete: „Sedni si pohodlně sem“, ale chudásovi řeknete:
„Ty můžeš stát“ nebo: „Sedni si tam u mé podnože“,
zdaž jste se sami v sobě nerozdvojili a nestali se soudci 4
podle špatných měřítek? Poslyšte, moji milovaní bratří! 5
Nevyvolil Bůh chudáků tohoto světa, aby byli boháči
ve víře a účastníky v království, jež slíbil těm, kdož jej
milují? Ale vy jste povrhli chudásem. Neutiskují vás 6
boháči svou mocí? Nevlácejí vás po soudech? Nevydá- 7
vají v posměch krásné jméno, jímž jste byli nazváni?
Plníte-li však královský zákon podle výroku Pisma: 8
„Miluj svého bližního jako sebe“, jednáte krásně; ale 9

jste-li stráničtí k lidem, dopouštíte se hříchu a zákon 10
vás usvědčuje jako přestupníky. Neboť i kdyby někdo
zachovával zákon jako celek, ale v jedné věci by po- 11
chybil, stává se vinným proti všem. Vždyť ten, kdo řekl:
„Necizolož!“ řekl také: „Nezabíjej!“ Když sice necizo- 12
ložíš, ale vraždíš, stal jsi se přestupníkem zákona. Mluv-
te a jedněte tak, jako lidé, kteří mají býti souzeni zá- 13
konem svobody. Neboť nemilosrdný soud hrozí tomu,
kdo sám nečiní milosrdenství; ale milosrdenství smí po-
zvešeně shlížeti na soud.

Co je platno, moji bratří, tvrdí-li kdo, že má víru, ale 14
nemá skutků? Může jej víra spasiti? — Budou-li bratr 15
nebo sestra nazí a budou-li míti nedostatek denní obží-
vy, a někdo z vás jim řekne: „Odejděte v pokoji! Za- 16
hřejte se a najezte se!“ ale nedáte-li jim, čeho potře- 17
bují pro své tělo, co je to platno? Tak i víra: nemá-li 18
skutků, je mrtva v sobě. Ale někdo namítne: „Máš ty
vůbec víru?“ Ovšem, a mám také skutky! Ukaž mi svou 19
víru beze skutků, a já ti ukáži svými skutky, co je má
víra. Věříš, že jest jediný Bůh? Činíš dobře; i démoni 20
věří, ale chvějí se. — Chceš se přesvědčiti, prázdný člo- 21
věče, že víra bez činů je neúčinná? Náš praotec Abra-
ham, který obětoval svého syna Izáka na oltáři — nebyl 22
ospravedlněn ze skutků? — Zde vidíš přec, že víra pů-
sobila spolu se skutky, a že teprve ze skutků se víra 23
stala úplnou; jen tak se splnilo Písmo, jež praví: »Uvěřil
Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedl- 24
nost« a byl nazván „Přítelem Božím“. Tu vidíte, že člo-
věk bývá ospravedlněn ze skutků, a ne jenom z víry. — 25
Stejně nevěstka Raab. Nebyla ospravedlněna ze skutků,
protože přijala posly a vypustila je jinou cestou? — Ja- 26
ko je tělo bez ducha mrtvé, tak je i víra bez skutků
mrtvá.

3 Nechtějte se, moji bratří, v tak velikém počtu státi
učiteli; vždyť my učitelé budeme souzeni podle přísněj-
šího měřítka.

2 Všichni zajisté chybujeme často. Kdo nechybuje slo-
vem, ten je dokonalý muž; dovede míti na uzdě i celé
3 tělo. Hle, koňům vkládáme do úst uzdu, abychom je při-

měli k poslušnosti, a tak řídíme i celé jejich tělo. Hled-
te také na lodi: jsou tak veliké a bývají hnány drsnými
větry, a přece mohou být řízeny zcela malým kormi-
dlem tam, kam chce přání toho, kdo jim určuje směr.
Tak i jazyk; je to malý úd, ale může se honositi velký-
mi úspěchy. — Hle, jak malý oheň a jak veliký les za-
paluje! I jazyk je oheň; jako celý svět nepravosti stojí
jazyk mezi našimi údy; poskvňuje celé tělo, zapaluje
běh života, poněvadž sám je zapalován pekelným pla-
menem. Všechn rod zvířat, ptáků, plazů a mořských
tvorů může být i je zkrocen rodem lidským, ale jazyk
nedovede nikdo z lidí zkrotiti; je to neovladatelné zlo,
je pln smrtonosného jedu. Jím blahoslavíme Pána a
Otce, jím proklínáme lidi stvořené k podobnosti Boží.
Z týchž úst vychází žehnání i kletba. Moji bratří, tak
nemá být. Což chrlí pramen z téhož zřídla sladkou
i hořkou vodu? Může, moji bratří, fíkovník dávat olivy
nebo réva fíky? Ani slané zřídlo nemůže dávat sladkou
vodu.

Kdo mezi vámi je moudrý a rozumný? Ať ukáže svým
krásným chováním své skutky ve skromné moudrosti.
Ale máte-li v svém srdci hořkou závist a zaujatost,
chlubte se a nelžete proti pravdě. To není »moudrost«,
jež sestupuje shora, ale pozemská, živočišná, ďábelská.
Neboť kde je závist a zaujatost, tam je zmatek a vše-
liké zlo. Moudrost shora je však především čistá, dále
mírumilovná, povolná, smířlivá, plná milosrdenství a dob-
rého ovoce, nepochybující, nepokrytecká. Ovoce spra-
vedlnosti pak se rozsívá v pokoji těm, kdož působí po-
koj.

Odkud vznikají spory, odkud boje mezi vámi? Není
to odtud, že ve vašich údech válčí rozkoše? Podléháte
žádostivosti, ale nic nemáte. Zavidíte*) a řevníte, ale
ničeho nemůžete dosíci. Bojujete a válčíte, ale nic ne-
máte, protože neprosíte Boha. I když prosíte, nic nedo-
stáváte, protože prosíte se špatným úmyslem, vynaložili
všecko na své rozkoše. Cizoložnice! Což nevíte, že lás-

*) Dohad: „fthoneite“ = závidíte, místo „foneuete“
= vraždíte.

ka k světu je nepřítelkyní Boží? Kdo tedy chce být
přítelem světa, činí se nepřítelem Božím. Či si myslíte,
že nadarmo praví Písmo: »Žárlivě touží Duch, jemuž
dal přebývat v nás«? Bůh dává tím větší milost; proto
praví: »Bůh jest odpůrcem pyšných, ale pokorným dá-
vá milost«. Podívejte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu,
i uteče od vás. Přiblížte se k Bohu, i přiblíží se k vám.
Očistě své ruce, hříšníci, posvěťte svá srdce, vy roz-
poltění! Pociťte svou nebohost, lkejte a plačte. Váš
smích ať se obrátí v pláč, a radost v lítost. Ponižte se
před Bohem, i povýší vás.

Nepomlouvejte se vespolek, bratří! Kdo pom-
louvá bratra nebo soudí svého bratra, pomlouvá zá-
kon a soudí zákon. Soudíš-li zákon, nejsi plnítelem zá-
kona, ale soudcem. Jest jen jeden zákonodárce a soudce,
ten, jenž jest mocen spasiti i zahubiti. Ale kdo jsi ty,
že soudíš bližního?

Nuže tedy: vy, kteří říkáte: „Dnes nebo zítra se ode-
bereme do toho a toho města, pobudeme tam rok, bu-
deme obchodovati a vydělávati“ — vždyť přece nevíte
nic o zítřku! Co je váš život? Vždyť jste mlha, jež se
na chvíli objevuje a potom z jevu mizí. Raději byste
měli říkati: „Bude-li Pán chtíti, budeme živi a
učiníme to neb ono.“ Ale vy se chlubíte v své honosno-
sti. Každá taková chloubka je zlá.

Kdo umí dobře činiti, ale nečiní, má hřích.

Nuže tedy: vy boháč, plačte a naříkejte v bídách,
jež na vás přicházejí. Vaše bohatství zetlelo, vaše šat-
stvo je prožráno od molů, vaše zlato a stříbro je strá-
veno rezem; tento rez na něm bude svědectvím proti
vám a stráví vaše těla jako oheň. Nashromáždili jste si
pokladů zrovna již v posledních dnech. Hle, mzda, o niž
jste ošídili dělníky, kteří počali vaše pole, křičí, a hlas
vašich ženců pronikl až k sluchu Pána zástupů. Ztrávil
jste život na zemi v přepychu a v bujnosti, vykrmili jste
svá srdce jako ke dni porážky. Odsoudili jste a zavraž-
dili spravedlivého, jenž ani není vaším odpůrcem.

Buďte trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. Hle, rol-
ník čeká na vzácný plod země, je nad ním trpěliv, až se
mu dostane podzimního a jarního deště. Buďte i vy

trpělivi, posilněte svá srdce, protože příchod Páně je blízký. Nenaříkejte, bratří, jeden proti druhému, aby-9 ste nebyli souzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi. Vez-10 měte si, bratří, za vzor v utrpení a v trpělivosti proroky, kteří mluvili ve jménu Páně. Hle, my nazýváme bla-11 ženými ty, kteří vytrvali. Slyšeli jste o vytrvalosti Jobově. Viděli jste, jaký konec mu způsobil Pán, neboť »velmi milostivý jest Pán a lítostivý«.

Především pak, moji bratří, nepřisahaňte, ani při-12 nebi, ani při zemi, aniž jakým jiným zaříkáním. Vaše »ano« ať znamená ano, vaše »ne« pak ne, abyste nepropadli soudu.

Trpí někdo z vás něco zlého? Ať se modlí! Je někdo-13 v radostné náladě? Ať zpívá žalmy! — Je někdo z vás-14 nemocen? Ať si k sobě dá zavolat presbytery církve, a ti ať se nad ním modlí a mažou jej olejem ve jménu Páně; modlitba víry zachrání chorého a Pán jej po-15 zdvihne. Dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. — Vyznávejte jedni druhým hříchy, modlete se jedni za-16 druhé, abyste byli vyléčení. Mnoho zmůže působivá-17 modlitba spravedlivého. Eliáš byl člověk podrobený stej-18 ným strastem jako my; pomodlil se vroucně, aby nepršelo, a opravdu nepršelo na celou zemi tři léta a šest měsíců; pomodlil se zas, a nebe dalo dešť a země vy-18 dala své plody.

Moji bratří, pobloudí-li někdo mezi vámi od pravdy-19 a jiný jej obrátí, vězte, že ten, kdo obrátí hříšníka od bludné cesty, zachrání jeho duši od smrti a přikryje množstvím hříchů.

PRVNÍ EPIŠTOLA PETROVA

- 1 Petr,
apostol Ježíše Krista,
vyvoleným přistěhovalcům v diaspoře*) v Pontu, Ga-
2 lacii, Kapadocii, v Malé Azii a Bitynii, jež Bůh Otec po-
svěcením Ducha předem určil k poslušnosti a k pokro-
pení krví Ježíše Krista.
3 Milost vám a pokoj budiž rozhojněn!
4 Veleben budiž Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Kri-
sta, jenž nás ze svého mnohého milosrdenství znovu
5 zrodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých,
6 k dědictví nezníčitelnému, neposkvřněnému a nevadnou-
címu, jež jest uschováno v nebi pro vás, kteří jste z mo-
7 ci Boží hlídání vírou k spáse, jež jest připravena, aby se
8 zjevila v konečném času. Nad tím jásejte, i když jste teď
9 ještě na krátko byli zarmoucení rozmanitými zkouška-
mi, aby vaše víra, třibením osvědčená jako cennější nad
10 pomíjející zlato, jež bývá ohněm zkoumána, byla shle-
dána k vaší chvále, slávě a cti při zjevení Ježíše Krista.
11 Toho milujte, ač jste ho neviděli; v něj věřte, ač ho je-
ště nevidíte, a radujte se nevýslovnou a slavnou radostí,
12 poněvadž se vám dostane cíle víry, totiž spásy duší.
13 Po této spáse toužili a pátrali proroci, kteří číhali
14 valí o milosti pro vás; pátrali, na který a jaký čas Kri-
stův duch, jenž byl v nich, oznamuje a předem osvěd-
čuje utrpení, vztahující se na Krista i na slávu po tom
15 následující. Jim bylo zjeveno, že tuto službu nekonají pro
sebe, nýbrž pro vás; nyní pak byly tyto věci vám zvě-
stovány od těch, kdož vám přinesli radostnou zvěst
v Duchu svatém, poslaném s nebe, věci, na něž andělé
16 touží popatřiti.
17 Proto mějte připravenou mysl**), buďte strážliví, do-

*) Viz poznámku k Jak. 1, 1.

**) Vlastně: přepásejte bedra své mysli.

konale upněte svou naději k milosti, jež jest vám přiná-
šena ve zjevení Ježíše Krista. Jako poslušné děti nepři- 14
způsobujete se svým dřívějším chtičům z doby nevědo-
mosti, ale jako je ten, jenž vás povolal, svatý, i vy 15
buďte svatí v celém chování. Jest přece psáno: »Buďte 16
svatí, neboť já jsem svatý.« A vzýváte-li jakožto Otce 17
toho, jenž bez stranictví soudí každého podle jeho skut-
ků, zijte v bázni po čas svého dočasného pobytu zde;
vždyť víte, že jste byli vykopeni ze svého mar- 18
ného chování, předky vám odkázaného, ne pomíjejícími
statky, stříbrem anebo zlatem, ale vzácnou krví Krista 19
jako čistého a neposkvřněného beránka; on byl před- 20
zvěděn před stvořením světa, zjeven pak na konci časů
pro vás, kteří skrze něj věříte v Boha, jenž jej vzkřísil 21
z mrtvých a dal mu slávu, takže vaše víra jest i nadějí
v Boha.

Mějte duše očištěné poslušností pravdy pro upří- 22
nou bratrskou lásku, milujte se vespolek srdečně a vy-
trvale; vždyť jste byli znovu zrozeni ne z pomíjejícího 23
semene, nýbrž z nepomíjejícího, živým a trvalým slo-
vem Božím, neboť 24

»všecko tělo jako tráva,
všecka jeho sláva jako květ trávy.

Tráva uschne, její květ opadá,
ale slovo Páně trvá na věky«. To je slovo, které vám 25
bylo zvěstováno jako evangelium.

Odložte tedy každou zlobu, každou lest, pokrytectví, 2
závistí a všechny pomluvy; jako novorozené děti mějte 2
touhu po rozumném, čistém mléku, abyste jím rostli
k spáse, jestliže jste okusili, že je Pán dobrý. K němu 3,4
přistupujte, k živému kameni, jímž lidé pohrdli, jenž
však je u Boha vyvolený a vzácný; vy sami se pak bu- 5
dujte, jako živé kameny, duchovní dům, v svatého kněž-
stvo, abyste přinášeli duchovní oběti milé Bohu pro Je-
žíše Krista. Proto stojí v Písmě: 6

»Hle, kladu na Sion kámen vyvolený, vzácný kámen
úhelný;

kdo v něj věří, jistě nebude zahanben.«
Pro vás, kteří věříte, je to vzácnost; pro nevěřící však 7
se kámen, jímž stavitelé pohrdli, stal úhelnou hlavicí,

8 kamenem úrazu a skalou »pohoršení«. »Narážejí na«,
9 protože nevěří slovu; k tomu byli také určeni. Vy však
jste »vyvolený rod, královské kněžstvo, svatý národ, zís-
skaný lid, abyste zvěstovali mocné činy«*) toho, jenž
10 vás povolal ze tmy v podivuhodné své světlo. Kdysi jste
vůbec nebyli »lidem«, nyní však jste »lid Boží«, nedo-
stávalo se vám »slitování«, nyní však jste došli slito-
vání.
11 Milování, jako přistěhovalce bez občanství vás napo-
mínám: zdržujte se tělesných chtičů, jež podnikají vál-
12 ku proti duším; žijte mezi pohany řádně, aby, ačkoli
vás pomlouvají jako pachatele zlých věcí, z vašich dob-
rých činů, jež budou pozorovati, vzdali Bohu slávu
v den, kdy na ně shlédne**).

13,14 Podříďte se pro Pána každému lidskému řádu: králi,
poněvadž je svrchovaný vládce, místodržitelům, poně-
vadž jsou od něho vysíláni trestat zločince a chválit ty,
15 kdož činí dobře; neboť jest vůle Boží, abyste dobrými
16 činy umlčovali neznalost nerozumných lidí. Jste svo-
bodni, ale nečiňte ze své svobody zástěru zloby, nýbrž
17 buďte Božími služebníky. Všecky ctěte, milujte bratr-
stvo, bojte se Boha, ctěte krále.
18 Čeleď ať se podřizuje s veškerou úctou pánům, ne-
19 jen dobrým a vlídným, nýbrž i tvrdým; neboť milost
záleží v tom, snáší-li kdo bolesti ve vědomí Boha, trpě
20 nespravedlivě. Jaká to bude sláva, budete-li snášeti rány
pro hříchy? Budete-li však snášeti utrpení pro dobré
21 činy, to naleznete milost u Boha. K tomu jste zajisté po-
voláni, poněvadž i Kristus trpěl za vás a zanechal vám
22 příklad, abyste následovali jeho šlépějí. On »se nedopu-
23 stil hříchu, v jeho ústech nebyla shledána lež«; snášel
urážky, ale neurážel zas, trpěl a nehrozil, nýbrž pone-
24 chával vše tomu, jenž spravedlivě soudí; on sám vynesl
naše hříchy v svém těle na kříž, abychom se zhostili hří-

*) „Aretai“, vlastně přednosti, vynikající vlastnosti jako mužnost, statečnost; ve vbyledlém významu »ctnost« užívá se toho slova jen v mravouce.

**) „Den shlédnutí“, „navštivení“, může býti dnem Boží přízně i den soudu.

chů a žili pro spravedlnost; jeho »krvavými ranami jste byli vyléčeni«. Vždyť jste bývali jako bludné ovce, ale nyní jste byli obráćeni k pastýři a dozorcí svých duší.

Stejně ženy: ať se podřizují svým mužům, aby byli získáni někteří, kdo nejsou poslušni slova, chováním svých žen beze slova, až zpozorují vaše čisté chování v bázni Boží. Nechtě nemají zevnější okrasy záležející v pleťencích vlasů, v navlékání zlatých šperků, v oblékání šatů, ale jejich okrasou buď něco skrytého v srdci, povaha s nesmrtelným darem ducha mírnosti a skromnosti, jež je vzácná před Bohem. Tak se krásily kdy si svatě ženy, které doufaly v Boha, podřizené svým mužům, jako Sára byla poslušna Abrahamu a nazývala jej pánem; vy jste se staly jejími dcerami, proto činite dobře a nebojte se žádného postrachu.

Stejně muži: žijte v rozvaze pohromadě se ženami jako se slabším pohlavím, vzdávejte jim čest jako 7 spoludědkám životodárné milosti, aby vaše modlitby nenarážely na překážky.

Konečně: všichni buďte jednomyslní, soucitní, milovníci bratrstva, milosrdní, pokorní; neodplácejte zlo zlem, urážku urážkou, ale naopak žehnejte, neboť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání. Neboť

»kdo chce mítí radost ze života
a dožití se dobrých dnů,
ať zdrží svůj jazyk od zlého
a své rty od slov lstivých;
odvrať se od zlého, čiň dobré,
hledej pokoj a usiluj o něj;
neboť oči Páně hledí na spravedlivé,
jeho uši jsou otevřeny jejich prosbám,
tvář Páně však je proti těm, kdo činí zlo.«

Kdo vám bude moci ublížití, stanete-li se horliteli pro dobro? I kdybyste musili trpěti pro spravedlnost, jste blaženi. »Nebojte se jejich hrozeb, neznepokojujte se; mějte Krista jako Pána v svatě uctivosti v srdcích, buďte stále hotovi hájiti se před každým, kdo by od vás zádal úcty z naděje, jež je ve vás, ale ovšem s mírností a 16 s bázní; mějte dobré svědomí, aby ti, kteří tupí vaše dob-

ré křesťanské chování, byli zahanbeni zrovna v tom, v čem jste pomlouváni. Neboť je lépe trpěti pro dobré počínání — kdyby to byla vůle Boží — než pro špatné. Vždyť i Kristus jednou zemřel za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby vás přivedl k Bohu; tělesně byl usmrćen, ale oživen Duchem; v Duchu také Enoch*) šel a kázal duchům ve vězení, neposlušným tehdy, když Boží shovívavost vyčkávala za doby Noemovy, zatím co byla připravována archa; v ní bylo několik, totiž osm, duší zachráněno ve vodě. Pravý obraz toho, totiž křest, nyní zachraňuje vás — není to ovšem odkládání tělesné spiny, ale modlitba k Bohu o dobré svědomí — vzkříšením Ježíše Krista, jenž odešel do nebe a jest po pravici Boží a jemuž jsou podřizeni andělé, vlády a mocnosti.

4 Poněvadž Kristus prošel tělesným utrpením, vyzbrojte se i vy tímž smýšlením, že ten, kdo prošel tělesným utrpením, má pokoj od hříchu, takže po zbývající čas již nežije pro lidské chťice, nýbrž pro vůli Boží. Dosti jest prošlého času, kdy jste vykonávali vůli pohanů, žili ve smyslnosti, v chťicích, v opilství, v hostinách a pitkách, v nedovolených modloslužbách. Nad tím se pozastavují, že nyní s nimi neběháte do téhož bahna nezřízenosti, a vysmívají se vám; však oni se budou odpovídati tomu, jenž jest přichystán souditi živé i mrtvé. 6 Neboť k tomu bylo i mrtvým zvěstováno evangelium, aby byli živi Duchem podle Boha, i když byli tělesně odsouzeni podle lidí.

7 Konec všeho jest blízko. Staňte se tedy rozvážnými a střízlivými k modlitbám. Nade všecko mějte k sobě účinnou lásku, neboť láska přikrývá množství hříchů. 9,10 Buďte vespolek pohostiní bez reptání. Každý podle toho, jak přijal nějaký duchovní dar, služte si jím vzájemně, 11 jako dobří správcové rozmanité Boží milosti. Mluví-li

*) Omylem opisovačovým snad bylo vynecháno jméno starozákonního Enocha (o němž se tento vstup mezi duchy do podsvětí vypravuje v Apokalypse Enochově), poněvadž předchází podobná skupina písmen E n ô; běžný text vztahuje ovšem výrok v. 19 na sestoupení Kristovo do podsvětí.

kdo, ať mluví jako slova Boží; slouží-li kdo, ať slouží jako z moci, kterou mu Bůh poskytuje, aby tak byl ve všem oslavován Bůh skrze Krista Ježíše, jemuž náleží sláva a moc na věky věků. Amen.

Milovaní, nepozastavujte se nad výhni, jež vám nastává pro vaše vyzkoušení, jako by se vám dalo něco naprosto divného. Vždyť se tím stáváte účastnými utrpení Kristových. Proto se radujte, abyste se radovali a plesali také při zjevení jeho slávy. Tupí-li vás lidé pro jméno Kristovo, jste blaženi, protože na vás spočívá Duch slávy*) a Duch Boží. Ať nikdo z vás netrpí jako vrah nebo zloděj nebo zločinec nebo pletichář. Trpí-li však jako křesťan, nestyď se, ale oslavuj Boha tímto jménem. Je čas, aby se začal soud od domu Božího. Začne-li se napřed u nás, jaký bude konec těch, kteří jsou neposlušni evangelia Božího? Bude-li stěží zachráněn spravedlivý, kam se poděje bezbožný a hříšník? Tak mohou i ti, kteří trpí podle vůle Boží, poručiti své duše věrnému Stvořiteli v konání dobra.

Starší mezi vámi napomínám*— já sám jsem spolu starší, svědek utrpení Kristových a účastník slávy, jež se má zjevovati: paste stádce Boží mezi vámi, ne z donucení, ale dobrovolně**), ne pro mrzký zisk, ale ochotně, ne jako dědiční páni, ale buďte vzorem stádcí. Až se zjeví vrchní pastýř, sklidíte nevadnoucí věnec slávy.

Stejně vy mladší, podřídte se starším. Všichni vespolek se opásejte pokorou, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.

Pokořte se pod mocnou ruku Boží, aby vás časem povýšil. Uvrhněte všecku starost na něj, vždyť jemu na vás záleží.

Staňte se střízlivými a bdělými. Váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by pohltil. Vzepte se mu pevně vírou; vězte, že týž druh utrpení se dokonává na vašem bratrstvu v celém světě.

Bůh veškeré milosti, jenž vás povolal k své věčné slávě v Kristu, vás, když na krátko snesete utrpení, sám

*) Dodatek: a moci. **) Dodatek: podle Boha.

- 11 utvrdí, upevní, posílí*). Jemu náleží moc na věky věků. Amen.
- 12 Po Silvánovi, bratru — jak se domnívám — věrném, píši vám krátce. Napomínám vás a osvědčuji vám, že toto jest pravá milost Boží; stůjte v ní!
- 13 Pozdravuje vás spoluvyvolená církev v Babyloně a Marek, můj syn. Pozdravte se vespolek polibkem lásky!
- 14 Pokoj všem vám v Kristu!

*) Dodatek: (dobře) založí.

Šimon-Petr,
služebník a apoštol Ježíše Krista,
těm, kterým se dostalo stejně vzácné víry jako nám
spravedlností našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista.
Milost vám a pokoj nechť se rozhojní poznáním Boha 2
a našeho Pána Ježíše!

Jeho Božská moc darovala nám všechno, čeho je po- 3
třebí k životu a k zbožnosti; poznáním toho, jenž nás
povolal vlastní slávou a mocným činem*), jimiž nám 4
jsou darovány vzácné a největší sliby, směřuje k tomu,
abyste se tím stali účastníky Božské přirozenosti a unikli
ve světě zhoubné žádostivosti. Proto také vnešte do 5
toho všemu horlivost, dospějte svou vírou k síle*), silou
k poznání, poznáním k zdržlivosti, zdržlivostí k trpě- 6
livosti, trpělivostí k zbožnosti, zbožností k bratrství**), 7
bratrstvím k lásce. Jsou-li tyto vlastnosti ve vás a množí 8
se, nenechají vás nečinnými a neplodnými k poznání
našeho Pána Ježíše Krista. Kdo však jich nemá, je sle- 9
pý, krátkozraký: zapomněl, že byl očištěn od svých dří-
vějších hříchů. Proto raději, bratři, usilujte upevňovatí 10
své povolání a vyvolení. Učinite-li to, nikdy neklopýt-
nete. Pak jistě bohatě vám bude dopřáno vstupu do 11
věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Kri-
sta.

Proto mám v úmyslu připomínati vám vždycky tyto 12
věci, ačkoli je znáte a jste utvrzeni v přítomné pravdě.
Pokládám však za spravedlivé — pokud jsem v tomto 13
stanu —, probouzeti vás připomínkou; vždyť vím, že 14
brzy musím složití svůj stan, jak mi také náš Pán Ježíš
Kristus zjevil. Usiluji však o to, abyste si také po mém 15

*) Areté — viz pozn. k I. Petr. 2, 9.

**) Vlastně: k bratrské lásce, k milování bratrstva.

16 odchodu tyto věci po každé připomínali. Vždyť jsme
vám uvedli v známost moc a příchod našeho Pána Je-
žíše Krista ne tím, že bychom byli následovali smysle-
ných bájí, ale proto, že jsme se stali očitymi svědky jeho
17 svrchovanosti, když přijal od Boha Otce čest a slávu a
když se k němu pod vznešenou slávou ozval takový
18 hlas: „To jest můj milovaný Syn, jehož jsem si oblí-
bil.“ Tento hlas z nebe se ozavši jsme uslyšeli my, kteří
19 jsme byli s ním na svaté hoře. I máme tím pevnější pro-
rocké slovo; dobře činíte, dáváte-li na to pozor, jako na
světlo svítilí v temném místě, až se zaskví den a jako
20 jitřenka*) vzejde ve vašich srdcích. Poznávejte pře-
devším že žádné prorockví Písma nezáleží na osobním
21 výkladu; vždyť prorockví nikdy nebylo proneseno z vůle
lidské, ale Duchem svatým jsouce unášeni mluvili lidé
z Boha**).

2 Vystoupili ovšem také lživí proroci v lidu, jako i mezi
vámi povstanou lživí učitelé, kteří budou zálučně zavá-
děti zhoubná sektářství, zapíratí dokonce Panovníka, jenž
je vykoupil, a tím ovšem uváděti na sebe rychlou zhou-
2 bu. Mnozí budou následovati jejich výstředností; pro
3 ně jest cesta pravdy v posměchu; z hrabivosti budou
z vás těžiti podvodnými řečmi. Soud proti nim odedáv-
4 na nezahálí, jejich zlouha nedříme. Neboť Bůh neuse-
třil andělů, kteří zhřešili, nýbrž svrhl je do propastí
temna Tartaru***) a vydal, aby tam byli hlídáni k sou-
5 du; neusetřil dávného světa, nýbrž uchránil jen svého
hlasatele spravedlnosti Noe se sedmi jinými, a na svět
6 bezbožníků uvedl potopu; odsoudil města Sodomu a
Gomoru k zániku a proměnil je v prach, a tak dal bez-
7 božníkům příklad budoucích pohrom, ale zachránil sprave-
dlivého Lota, týraného chováním lidí nezřízených ve
8 výstřednostech; neboť zrakem i sluchem ten spravedli-
vý, pokud mezi nimi bydlil, trápil den ze dne svou sprave-
9 vedlivou duší jejich nezákonnými skutky. Tak Pán do-
vede zachraňovati zbožné z pokušení, ale nespravedlivé

*) Doslova: Světloňoš.

**) Podle rukopisu Sinaiského a j. „svatí Boží lidé“.

***) Tartaros — peklo.

hlídati k trestům ke dni soudu, především ty, kdož se 10 oddávají poskvrňujícím tělesným chřtíčům a pohrdají vrchností. Jsou to opovážlivci, smělci; nechvějí se před oslavenými, nýbrž rouhají se jim, kdežto přec andělé, 11 ač jsou větší silou a mocí, nevynášejí rouhavého soudu proti nim před Pánem. Ale tihle? Jako nerozumná zvi- 12 řata, zrozená pudově k lovu a k záhubě, se rouhají to- mu, co neznají, ve vlastní záhubě také sami se zahubí a 13 sklídí odplatu za svou nepravost. Za rozkoš pokládají rozmařilost, jak ji přináší den; jsou to skvrny a hanby, jak jsou rozmařili v svém poblouzení*) při hostinách s vámi; oči mají plné cizoložství**) a nenasytné hříchů; 14 svádějí neustálené duše, mají srdce vycvičené v hrabi- vosti, jsou to synové prokletí. Zanechali přímé cesty a 15 zbloudili; uhnuli na cestu Baláma, syna Beorova***), který si oblíbil odplatu za nespravedlnost, ale byl usvěd- 16 čen z vlastní nezákonnosti: němý soumar se ozval lid- ským hlasem a zabránil zvrácenosti prorokově. Taková 17 jsou jako prameny bez vody, mlhy poháněné bouří, pro takové se chystá mrákota tmy. Hlaholí honosná, ale 18 marná slova, svádějí tělesnými chřtíči a výstřednostmi ty, kdož stěží unikají lidem žijícím v bludu; slibují jim 19 »svobodu«, ale sami jsou otroci zkázy, neboť člověk se stává otrokem toho, čemu podléhá; neboť, jestliže lidé, 20 kteří unikli poskvrnám světa poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista, zase se do nich zaplétají a jim podléhají, u takových je konec horší než začátek. Bylo by pro ně 21 lépe nepoznati cestu spravedlnosti, než když ji poznali, odvrátiti se od svatého příkazu, jenž jim byl dán. Stalo 22 se s nimi, co praví pravdivé přísloví: »Pes se vrací k vlastnímu vývratku« a »Vepř sotva umytý se znova vyyválí v louži«.

Toto jest již druhý list, co vám, milovaní, píši. V nich 3 připomínkou probouzím jasnou rozmyslnost, abyste měli 2 na paměti slova dávno předpověděná od svatých proro-

*) Některé texty čtou „agapais“ (místo apatais), t. j. při „hodech lásky“; smysl je temný.

**) Vlastně: cizoložnice.

***) Nebo: Bozorova.

ků a příkaz Pána a Spasitele daný skrze vaše apoštoly. 3 Především vězte, že na konci dnů přijdou se svým po- 4 směchem posměvači, žijící podle vlastních chřtíčů, a bu- dou říkati: „Kde jest jeho slíbený příchod? Od té doby, 5 co naši otcové zesnuli, všechno zůstává tak, jak bylo od počátku stvoření.“ Zůstává jim skryto — a oni to chtějí! —, že kdysi byla nebesa a země vzniklá z vody a skrze 6 vodu slovem Božím; proto tehdejší svět zanikl, byv za- 7 topen vodou. Ale přítomná nebesa i země jsou týmž slovem schráněna pro oheň a zachovávána ke dni sou- 8 du a záhuby bezbožných lidí.

Tato jedna věc vám nesmí zůstatí skryta, milovaní: 9 že jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako je- den den. Pán není zdouhavý se svými sliby, jak to ně- kteří pokládají za zdouhavost, ale je k vám shovívavý, poněvadž nechce, aby někdo zahynul, nýbrž chce, aby 10 všichni dospěli k pokání. Ale den Páně přijde jako zlo- děj, kdy nebesa s rachotem pominou, živly v požáru se 11 rozplynou a země i všechna díla na ní zmizí.*) Když se takto všechno rozplyne, jací musíte býti vy v svatém ži- 12 votě a zbožnosti, když očekáváte příchod dne Páně, ano toužíte po něm, dne, jimž nebe v ohni se rozplyne a 13 živly v požáru se roztaví! Čekáme podle jeho slibu nové nebe a novou zemi, v nichž přebývá spravedlnost.

Proto, milovaní, očekáváte-li to, usilujte, abyste od 14 něho byli shledáni bez poskvrny a hany v pokoji! Po- kládejte Boží shovívavost za svou spásu, jak vám také náš milovaný bratr Pavel napsal podle moudrosti, která 15 mu byla dána, jak i ve všech listech o tom mluvil; je v nich lecco nesnadno srozumitelného, a nevědomí a ne- ustálení lidé to — jako také ostatní Písma — překru- 16 cují k své vlastní zkáze. Ale vy, milovaní, jste předem zpraveni; proto se mějte na pozor, abyste nebyli na 17 scesti spolu svedeni bludem lidí neukázněných a neod- 18 padli od svého pevného základu. Rozhojňujte se v mí- losti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Jemu buď sláva nyní i v den věčnosti!

*) Doplnuji zápor (doslova): ne budou nalezena, t. j. nebude jich víc, zmizí.

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme vlastněma 1
očíma viděli, nač jsme popatřili a čeho se naše ruce 2
dotkly, o Slovu života — život byl zjeven, a my 2
jsme jej viděli, svědčíme a zvěstujeme vám život věčný, 3
který byl u Otce a nám byl zjeven —, co jsme viděli a 3
slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste i vy měli společenství 4
s námi. Naše obecenství je s Otcem i s jeho Synem, 5
Ježíšem Kristem.

Toto vám píšeme, aby vaše radost byla úplná. Zvěst, 4, 5
kterou jsme slyšeli od něho a vám zvěstujeme, je ta, že 6
Bůh jest světlo a není v něm prázdné tmy.

Ríkáme-li, že s ním máme obecenství, ale při tom ži- 6
jeme ve tmě, lžeme a nečiníme pravdy. Ale žijeme-li 7
v světle, jako on jest v světle, máme obecenství mezi 8
sebou, a krev Ježíše Krista, jeho Syna, očišťuje nás ode 9
všeho hříchu. Ríkáme-li, že nemáme hříchu, klameme 8
sami sebe a není v nás pravdy. Vyznáváme-li své hříchy, 9
on jest věrný a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a 10
očistil nás od každé nepravosti. Ríkáme-li, že jsme ne- 10
hřešili, činíme z něho lháře a není v nás jeho slova.

Moje dětičky! Toto vám píši, abyste nehřešili. Ale hře- 2
šil-li by kdo, máme přímluvce u Otce, Ježíše Krista 3
spravedlivého. Ten je smíření za naše hříchy, ale ne- 2
jenom za naše, nýbrž i za hříchy celého světa.

Podle toho poznáváme, že jsme jej poznali, když za- 3
chováme jeho příkazy. Kdo říká: „Znám jej“, ale ne- 4
zachovává jeho příkazů, je lhář a není v něm pravdy. 5
Kdo však zachovává jeho slovo, v tom jest opravdu Boží 5
lásky přivedena k dokonalosti. Podle toho poznáváme, že 6
jsme v něm. Kdo říká, že v něm zůstává, jest povinen 6
žítí také, jak žil on.

Milování, nepíši vám n o v ý p ř í k a z, ale příkaz starý, 7
ježž máte od začátku. Starý příkaz je slovo, které jste 8
uslyšeli. A přeče zas: píši vám nový příkaz, jenž je prav- 8

divý v něm i ve vás, protože tma přechází a právě světlo 9
již svítí. Kdo říká, že je v světle, ale nenávidí svého 10
bratra, je dosud ve tmě. Kdo miluje svého bratra, zů- 11
stává v světle, a v světle není možnost svodu.*) Kdo 12
však nenávidí svého bratra, je ve tmě a žije ve tmě, ani 13
neví, kam jde, protože tma mu oslepila oči.

Píši vám, dětičky, protože jsou vám odpuštěny hříchy 12
pro jeho jméno. Píši vám, otcové, protože jste poznali 13
toho, kdo jest od počátku. Píši vám, mladí muži, pro- 14
tože jste zvítězili nad tím zlým. Napsal jsem vám, dětičky, 15
protože jste poznali Otce. Napsal jsem vám, otcové, pro- 16
tože jste poznali toho, který jest od počátku. Napsal 17
jsem vám, mladí muži, protože jste silní a slovo Boží 18
zůstává ve vás a zvítězili jste nad tím zlým.

Nemilujte světa, ani co je ve světě. Jestliže kdo 15
miluje svět, není v něm lásky Otcovy, neboť všechno, co 16
je ve světě: tělesný chtíč a chtíč očí a chlubitost života, 17
je nikoli z Otce, ale ze světa. Svět však pomíjí i jeho 18
chtíč, ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky.

Dětičky, je poslední hodina. Slyšeli jste, že antikrist 18
přichází. Nyní se objevilo mnoho antikristů. Z toho po- 19
znáváme, že je poslední hodina. Vyšli z nás, ale nebyli 20
z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali; ale odešli, 21
aby se objevilo, že nejsou všichni z nás. Vy máte po- 22
mazání od Svatého a všichni máte známost. Nenapsal 23
jsem vám proto, že neznáte pravdy, ale protože ji znáte, 24
a že žádná lež není z pravdy.

Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš není Kri- 22
stem? To je antikrist, kdo popírá Otce i Syna. Žádný, 23
kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Kdo vyznává Syna, má 24
také Otce. Zůstane-li ve vás, co jste slyšeli od začátku, 25
i vy zůstanete v Synu i v Otcu. To je splnění slibu, který 26
on sám slíbil: věčný život.

Toto jsem vám napsal o těch, kteří vás svádějí k bludu, 26
a vy — pomazání, jež jste od něho přijali, zůstává ve 27
ve vás, a nepotřebujete, aby vás kdo učil, ale jako vás 28
jeho pomazání učí o všem — a je pravdivé a není lži —
28 a jak vás naučilo, zůstávejte v něm. Nuže tedy, dětičky,

*) Vlastně: pohoršení, úraz.

zůstávejte v něm, abychom, až se zjeví, nabyli důvěry a nebyli od něho zahanbeni při jeho příchodu. Víte-li, že 29 je spravedlivý, poznávejte, že i každý, kdo činí spravedlnost, je z něho narozen.

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec dal, že se smíme 3 nazývatí dětmi Božími a jsme jimi. Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, nyní jsme dětmi Božími; čím budeme, není ještě zjevno. Ale víme, že mu, až se zjeví, budeme podobni, poněvadž jej budeme vidětí, tak jak jest. Každý, kdo má tuto naději v něho, 3 očisťuje se, jako on je čistý.

Každý, kdo se dopouští hříchu, činí něco nezákonného; hřích jest nezákonnost. Víte přec, že se on zjevil, 5 aby sňal hříchy; v něm není hříchu. Žádný, kdo 6 v něm zůstává, nehřeší; každý, kdo hřeší, neviděl ho, ani ho nepoznal. Dítky, nedávejte se nikým sváděti! Kdo 7 činí spravedlnost, je spravedlivý, jako i on je spravedlivý. Kdo se dopouští hříchu, je z ďábla, protože ďábel 8 hřeší od počátku. K tomu se zjevil Syn Boží, aby zrušil činy ďáblovy.

Žádný, kdo je narozen z Boha, nedopouští se hříchu, 9 poněvadž v něm zůstává Boží símě. Ani nemůže hřešiti, protože je z Boha narozen. Podle toho jsou zjevné 10 děti Boží a děti ďáblovy: žádný, kdo nečiní spravedlnost, není z Boha; stejně, kdo nemiluje svého bratra. Vždyť to je zvěst, kterou jste od počátku slyšeli, že se 11 máme vespolek milovati. Nesmíme býti jako Kain, který 12 byl z toho zlého a zabil svého bratra. A proč jej zabil? Protože jeho činy byly zlé, ale činy jeho bratra spravedlivé.

Nedivte se, bratří, že vás svět nenávidí. Vždyť víme, 13,14 že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme bratří. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti. Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah, a víte, že žádný vrah nemá v sobě věčného života trvalého. Podle toho jsme 16 poznali, co je láska, že on za nás položil svůj život; tak jsme i my povinni položití své životy za bratří. Kdo 17 však má statky tohoto světa a vidí, že jeho bratr má nedostatek, a zavře své nitro před ním, jak v něm může

18 zůstávati Boží láska? Dítky, nemilujme jen slovem ani jazykem, ale činem, a tak pravdivě.

19 Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a tak uklidníme své srdce před ním, ať nás naše srdce z čehokoliv obviňuje, neboť Bůh je větší než naše srdce a všechno ví. 20 Milovaní, neobviňuje-li nás naše srdce, můžeme směle 21 předstoupiti před Boha a dostane se nám od něho, začkoli bychom žádali, protože zachováváme jeho příkazy a 22 číníme, co je mu milé. To pak jest jeho příkaz, abychom věřili jménu jeho Syna Ježíše Krista a milovali se vespolek, jak nám přikázal. Kdo zachovává jeho příkazy, 23 zůstává v Bohu a Bůh zase v něm. Podle toho poznáváme, že v nás zůstává: podle Ducha, kterého nám dal.

4 Milovaní, nevěřte každému duchu, ale zkoumejte duchy, jsou-li z Boha; vždyť mnoho lživých proroků vyšlo 2 do světa. Duch a Božího rozeznáte podle toho: každý duch, který vyznává Ježíše Krista příšlého v těle, 3 je z Boha; ale žádný duch, který nevyznává Ježíše, není z Boha. To je duch antikristův, o němž jste slyšeli, že přichází a nyní jest již ve světě.

4 Vy dítky, jste z Boha a zvítězili jste nad nimi; neboť ten, který jest ve vás, je větší, než ten, který je ve světě. 5 Oni jsou ze světa; proto mluví slova ze světa, a svět 6 je poslouchá. My však jsme z Boha. Kdo poznává Boha, poslouchá nás; kdo není z Boha, neposlouchá nás. Podle toho rozeznáváme ducha pravdy a ducha bludu.

7 Milovaní, milujme se vespolek, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh 8 jest láska. V tom se zjevila Boží láska k nám, že svého Syna jediného poslal Bůh do světa, abychom byli 10 živi skrze něj. V tom jest láska, ne že jsme my milovali Boha, nýbrž že si on zamiloval nás a poslal svého 11 Syna jako smíření za naše hříchy. Milovaní, miloval-li nás Bůh tak, i my jsme povinni milovati se vespolek. 12 Boha nikdo nikdy nespátřil; milujeme-li se vespolek, Bůh v nás zůstává a jeho láska jest v nás přivedena k dokonalosti. Podle toho poznáváme, že v něm zůstáváme a 14 on v nás; on nám dal díl svého Ducha. My jsme spatřili a svědčíme, že Otec poslal Syna jako Spasitele světa.

Kdo vyzná, že Ježíš jest Syn Boží, v tom zůstává Bůh 15 a on v Bohu. My jsme poznali a uvěřili v lásku, kterou Bůh má k nám.

Bůh jest láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu 16 a Bůh zůstává v něm. V tom je k dokonalosti přivedena 17 láska s námi, že máme důvěru v den soudu, poněvadž, jaký jest on, i my jsme v tomto světě. Strachu není 18 v lásce, ale dokonalá láska vypuzuje strach, protože strach se vztahuje na trest, a kdo má strach, není k dokonalosti přiveden v lásce. My milujeme, protože on 19 napřed miloval nás. Říká-li kdo: „Miluji Boha“, 20 ale nenávidí svého bratra, je lhář; neboť, kdo nemiluje svého bratra, kterého viděl, jak může milovati Boha, kterého neviděl? Ten příkaz máme od něho, aby, kdo 21 miluje Boha, miloval i svého bratra.

Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha; 5 každý, kdo miluje ploditele, miluje i toho, kdo je jím zplozen. Podle toho poznáváme, že milujeme děti Boží, 2 milujeme-li Boha a plníme jeho příkazy. Boží láska je 3 to, abychom zachovávali jeho příkazy. Jeho příkazy nejsou těžké, neboť každý, kdo je zrozen z Boha, vítězí 4 nad světem. Vítězství pak, které zvítězilo nad světem, je naše víra. Kdo je vítězem nad světem, ne-li ten, kdo 5 věří, že Ježíš je Syn Boží? Ježíš Kristus jest ten, který 6 přišel skrze vodu*) a krev.***) Nejen s vodou, ale s vodou a s krví. A Duch je toho svědkem, poněvadž Duch je pravda. Jsou tři svědkové****): Duch, voda a krev, 7, 8 a to tré jest za jedno. Přijímáme-li lidské svědec- 9 tví, svědectví Boží jest větší; neboť Boží svědectví je v tom, že vydal svědectví o svém Synu. Kdo 10 věří v Syna Božího, má svědectví v něm; kdo nevěří Bohu, učinil jej lhářem, poněvadž neuvěřil svědectví, jež Bůh vydal o svém Synu. Svědectví pak jest toto: Bůh 11 nám dal věčný život, a tento život jest v jeho Synu. Kdo 12 má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá života.

*) Ve křtu.

**) Při smrti; některé texty dodávají „a skrze Ducha“.

****) Vložka: na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý, a ti tři jsou jedno; a tři jsou svědkové na zemi:

13 Toto jsem vám napsal, abyste věděli, že máte věčný 14 život, vám, věřícím ve jméno Syna Božího. K němu pak máme důvěru, že nás slyší, kdykoli o něco prosíme podle 15 jeho vůle. A víme-li, že nás slyší ve všem, oč prosíme, víme také, že máme splnění proseb, jimiž ho prosíme.

16 Vidí-li kdo svého bratra hřešiti hříchem, který není k smrti, pros, a Bůh mu dá život, ovšem jen těm, kdož hřeší ne smrtelně. Jest hřích k smrti; za takový aby 17 se modlil, to neříkám. Každá nepravost jest hříchem, ale jest také hřích, který není k smrti.

18 Víme, že žádný, kdo se zrodil z Boha, nehřeší, nýbrž že, kdo je zrozen z Boha, se ho drží, a ten zlý se ho nedotkne.

19, 20 Víme, že jsme z Boha a že celý svět leží ve zlém. Víme však, že Syn Boží přišel a dal nám myšlenkovou schopnost poznávati pravého Boha. My jsme v tom pravém skrze jeho Syna Ježíše Krista. To jest pravý Bůh a věčný život.

21 Dítky, strážte se model!

Já starší
vyvolené paní*) a jejím dětem, jež miluji
v pravdě (a nejen já sám, nýbrž i všichni, kdož poznali
pravdu), pro pravdu, jež v nás zůstává a s námi bude
na věky.

Buď s námi milost, slitování a pokoj od Boha Otce a
od Ježíše Krista, Syna Otcova, v pravdě a v lásce!

Velice jsem se zaradoval, že jsem shledal mezi tvými
dětmi takové, které žijí v pravdě, jak jsme přijali příkaz
od Otce. Nyní pak tě, paní, žádám — ovšem ne, jako bych
ti psal nový příkaz, nýbrž jen ten, jež jsme měli od za-
čátku —: milujme se vespolek! Láska je v tom: žijme
podle jeho příkazů! Příkaz pak, jak jste slyšeli od za-
čátku, je ten: žijte v lásce! Vždyť mnoho bludařů
vyšlo do světa, kteří nevyznávají Ježíše Krista přicháze-
jícího v těle; takový člověk je bludař a antikrist. Mějte
se na pozoru, abyste nepozbyli toho, o čem jsme pracovali,
nýbrž abyste přijali plnou mzdu.

Žádný, kdo »jde dále«**) a nezůstává v učení Kristovu,
nemá Boha. Kdo zůstává v učení, ten má jak Otce, tak
i Syna. Přichází-li kdo k vám a nepřináší toto učení, ne-
přijímejte ho do domu ani ho nepozdravujte; neboť, kdo
jej pozdravuje, činí se účastníkem jeho zlých činů.

Ačkoli vám mám mnoho co psát, nechtěl jsem to učí-
nití papírem a inkoustem, ale doufám, že k vám přijdu a
promluvíme od úst k ústům, tak aby byla naše radost
dovršena.

Pozdravují tě děti tvé vyvolené sestry.

13

*) Míni se asi některý křesťanský sbor, spíše než jed-
notlivá osoba.

**) Překládám podle textu „proagón“ = jde dále; Re-
ceptus čte: „parabainón“ = dopouští se přestupku.

- 1 Já starší
milovanému Gaiovi, jehož miluji v pravdě.
- 2 Milovaný! Přeji ti, abys ve všem prospíval a byl zdrav,
- 3 jako prospívá tvá duše. Neboť jsem se velice zaradoval,
když přicházeli bratří a vydávali svědectví o tvé pravdě,
- 4 jak ty žiješ v pravdě. Nemám větší radosti než to, abych
slyšel, že mé děti žijí v pravdě.
- 5 Milovaný! Věrně konáš, cokoli činíš pro bratří a do-
6 konce pro cizí; ti vydali před církví svědectví o tvé lásce.
Dobře učiníš, vypravíš-li je dál tak, jak je důstojno Boha.
- 7 Vždyť se vydali na cestu pro jeho jméno a neberou nic
8 od pohanů. My tedy jsme povinni ujímati se takových,
abychom se stali spolupracovníky pro pravdu.
- 9 Napsal jsem něco církvi, ale Diotrefes, jenž by byl
10 rád mezi nimi prvním, nás nepřijímá. Proto, až přijdu,
připomenu jeho skutky, které činí, když nás pomlouvá
zlými slovy. Dokonce na tom nemá dost, ale ani sám
nepřijímá bratří a brání těm, kteří by je chtěli přijímati,
a vylučuje je z církve.
- 11 Milovaný! Nenapodobuj zlo, ale dobro! Kdo činí
dobro, je z Boha. Kdo činí zlo, neviděl Boha.
- 12 O Demetriovi všichni vydávají dobré svědectví,
ano i sama pravda. I my o něm vydáváme svědectví, a
ty víš, že naše svědectví je pravdivé.
- 13 Měl bych ti mnoho co napsat, ale nechci ti psát in-
14 koustem a perem. Doufám však, že tě brzy uvidím a pro-
mluvíme si od úst k ústům.
- 15 Pokoj tobě!
Pozdravují tě přátelé!
Pozdrav přátele každého zvlášť!

J u d a. 1
služebník Ježíše Krista, bratr Jakubův,
v y v o l e n ý m, milovaným v Bohu Otci a zachováva-
ným pro Ježíše Krista.

Milosrdenství, pokoj a láska budiž vám rozhojněna! 2
Milovaní! Přičinoval jsem se se vši horlivostí o to, abych 3
vám psal o naší společné spáse, a pokládám za nutné
napsati vám napomenutí, abyste vedli zápas pro víru, jež
byla jednou provždy odevzdána svatým. Vloudili se 4
totiž někteří lidé, kteří jsou předem zapsáni k tomu
soudu: bezbožní, kteří převracejí milost našeho Boha
v neřízenost a zapírají našeho jediného vládce a Pána
Ježíše Krista.

Chci vám však připomenouti, ačkoli to všecko dohro- 5
mady víte, že Pán zachránil lid z Egypta, potom zahu-
bil ty, kdož neuvěřili, a že chová k soudu velikého dne 6
ve věčných poutech ve tmě anděly, kteří neuhlídali svého
panství, ale opustili vlastní příbytek; jako Sodoma a 7
Gomora a města okolo nich, která podobným způsobem
jako tito se vrhla do necudnosti a šla za jiným tělem,
jsou před námi jakožto výstraha, snášejíce trest věčným
ohněm.

Stejně i tito lidé v svých snech poskvrňují tělo, po- 8
hrdají Mocnostmi, rouhají se Slávě. Sám archanděl Mi- 9
chael, když měl spor s ďáblem a vyjednával o Mojžíšovu
mrtvolu,*) neodvážil se vynésti nad ním rouhavý soud,
nýbrž řekl jen: „Pán tě potrestej!“ Ale tito se rouhají 10
všemu, co ani neznají, a čemu rozumějí, ovšem jen pu-
dem jako nerozumná zvířata, v tom propadají zhoubě.
Běda jim! Dali se cestou Kainovou, svodem odplaty Ba- 11
lámovy se dali zmásti, odporem Koreovým sami se zhu-

*) Tento spor se popisuje v Apokalypse „Nanebevzetí
Mojžíšovo“.

- 12 bili. Jsou to skvrny ve vašich hodech lásky, když s vámi
hoduji; bez bázně sami sebe pasou. Jsou to oblaky bez
vody, sem tam honěné větry, podzimní stromy bez ovoce,
13 dvakrát odumřelé, vykořeněné; divoké vlny mořské, pě-
nící se vlastní hanbou, bludné hvězdy, pro něž je při-
pravena na věčnost mrákota tmy.
14 O nich také prorokoval sedmý od Adama Enoch:
15 »Hle, přišel Pán s desetitisíci svých svatých«, aby vy-
nesl soud proti všem a usvědčil všechny bezbožné ze všech
jejich bezbožných skutků, jichž se bezbožně dopustili, a
ze všech tvrdých slov, jež promluvili proti němu bezbožní
16 hříšníci. Jsou to reptáci, kteří si stýskají na osud; žijí
podle svých chťičů, a jejich ústa mluví honosně, vlichoc-
cují se lidem pro zisk.
17 Ale vy, milovaní, pamatujte na slova, jež vám byla
předem řečena od apoštolů našeho Pána Ježíše Krista.
18 Řekli vám: „Na konci času povstanou posměvači, žijící
19 podle vlastních bezbožných chťičů.“ Jsou to podněco-
20 vatelé stranicví, otroci smyslů, nemají Ducha. Ale vy,
milovaní, budujte sami sebe v své nejsvětější víře, mod-
21 lete se v Duchu svatém, udržujte se v Boží lásce, oče-
kávejte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k životu
22,23 věčnému. Jednak mějte slitování s pochybujícími, zachraň-
vání, ale se strachem, chovejte v nenávisti i ten šat pos-
skvrněný tělesností.
24 Tomu pak, kdo jest mocen zachovati vás od pádu a
postaviti vás bez poskvrny v plesu před svou slávu, jed-
25 dinému Bohu, našemu Spasiteli skrze Krista Ježíše, na-
šeho Pána, sláva, velebnost, síla a moc před veškerým
časem, i nyní, i po všechny věky! Amen.

Zjevení Ježíše Krista, jež mu dal Bůh, aby 1 svým služebníkům ukázal, co se brzy musí státi; poslal svého anděla a skrze něho je naznačil svému služebníkovi Janovi, a ten osvědčil slovo Boží a svědectví Ježíše 2 Krista, — všecko, co uviděl.

Blažen, kdo čte, a ti, kdo slyší slova proroctví a zachovávají, co je v něm psáno. Neboť doba je blížká.

Jan sedmi církvím*) v Malé Azii. Milost vám 4 a pokoj od toho, který jest, který byl a který přijde, a od sedmi duchů, kteří jsou před jeho trůnem, a od Je- 5 žíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých, vládce králů zemských!

Tomu, který nás miluje, vykoupil nás z našich hříchů 6 svou krví a učinil nás královstvím, kněžími svému Bohu a Otci, tomu sláva a moc na věky věků! Amen.

Hle, přichází v oblacích! Uzří jej každé oko, i ti, kteří 7 jej probodli. Všecky kmeny země budou pro něj nařikati. Ano, amen!

Já jsem alfa i omega**), [A i Z], praví Pán Bůh, který 8 jest, který byl a který přijde, Věšládný.

Já Jan, váš bratr a účastník vaší tísně, království 9 i trpělivosti v Ježíšovi, octl jsem se na ostrově jmenovaném Patmos, pro slovo Boží a pro svědectví Ježíšovo. V den Páně jsem upadl do vytržení ducha a uslyšel za 10 sebou hlas mocný jako polnice:

„Co vidíš, napiš do knihy a pošli to sedmi církvím 11 vím: do Efezu, do Smyrny, do Pergama, do Tyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodiceje.“

*) sborům.

**) Alfa a omega jsou první a poslední písmeno v abecedě řecké, jako naše A, Z. Rukopis Alef dodává: Počátek a konec.

- 12 Obrátil jsem se, abych viděl, jaký hlas se mnou mluví.
 Když jsem se obrátil, uviděl jsem sedm zlatých svícníků 13 a uprostřed svícníků podobného Synu člověka oděného pláštěm a přepásaného kolem prsou zlatým pá- 14 sem. Jeho hlava a vlasy bílé jako bílá vlna, jako sníh, 15 jeho oči jako plamen ohně, jeho nohy podobné kovu rozžhavenému v peci, jeho hlas jako hlas mnohých vod.
 V pravé ruce má sedm hvězd, z úst mu vychází ostrý 16 dvojsečný meč, jeho tvář září jako slunce v plné síle.
 Když jsem jej uviděl, padl jsem mu k nohám jako 17 mrtvý. I položil na mne pravici a řekl: „Neboj se! Já 18 jsem »první i poslední« a živý; byl jsem mrtev, a hle, jsem živ na věky věků a mám klíče smrti a podsvětí.*)
 Napiš tedy, co jsi uviděl, co jest a co se má dít potom. 19 Tajemný význam těch sedmi hvězd, které jsi uviděl po 20 mé pravici, a těch sedmi zlatých svícníků jest: sedm hvězd jsou andělé sedmi církví, sedm svícníků jest sedm církví.
 2 Andělu církve v Efezu napiš: „Takto mluví ten, který drží sedm hvězd v své pravici, který kráčí upro- 2 střed sedmi zlatých svícníků: Znam tvé skutky, tvou práci a trpělivost; vím, že nemůžeš snésti zlých lidí; vyzkoušel jsi lidi, kteří si říkají apoštolé, ale nejsou, a shledal 3 jsi, že jsou lháři. Máš trpělivost, snesl jsi mnoho pro 4 mé jméno a neochabls. — Ale mám proti tobě to, že 5 jsi upustil od své první lásky. Pamatuj tedy, s jaké výše jsi spadl. Kaj se a čii dřívější skutky. Pakli ne, přijdu na tebe a pohnu tvým svícem s jeho místa, nebudeš-li 6 se káti. — Ale to máš pro sebe, že nenávidíš skutky Mikulášenců, jež i já nenávidím. — Kdo má ucho, nechť 7 poslechne, co Duch říká církvím. Vítězi dám »jisti ze stromu života, který je v Božím ráji.«“
 8 Andělu církve ve Smyrně napiš: „Takto mluví 9 »první i poslední«, který byl mrtev a ožil: Znam tvou tíseň a chudobu — ale vždyť jsi bohatý! — i rouhavé urážky od lidí, kteří si říkají Židé, ale nejsou jimi, nýbrž 10 satanovou synagogou. Neboj se toho, co máš trpět. Hle, ďábel hodlá vrhati některé z vás do vězení, abyste byli vyzkoušeni; budete mítí tíseň po deset dní. Buď

*) Hádés.

věrný až do smrti, a dám ti věnec života. — Kdo má 11 ucho, nechť poslechne, co Duch říká církvím. Vítězi nebude ublíženo druhou smrtí“.

Andělu církve v Pergamu napiš: „Tak mluví ten, 12 který má dvojsečný ostrý meč: Vim, kde bydlíš, — tam, 13 kde je trůn satanův. Držíš se arci mého jména a nezapřel jsi mé víry ani ve dnech, kdy můj svědek, můj věrný Antipas byl zabit u vás, tu, kde satan bydlí. Ale 14 mám něco málo proti tobě: máš tam lidi, kteří se drží učení Baláma, jenž naučil Baláka vmetnouti svod*) do cesty národa izraelského, totiž aby jedli maso ze zvířat obětovaných modlám a dopouštěli se necudnosti. — Tak 15 máš i lidi, kteří se stejně drží učení Mikulášenců. Kaj 16 se tedy! Pakli ne, přijdu na tebe brzy a budu s nimi válčiti mečem svých úst. — Kdo má ucho, nechť 17 poslechne, co Duch říká církvím. Vítězi dám díl skryté many; dám mu bílý kámen, na kameni je napsáno »nové jméno«, které nikdo nezná kromě toho, kdo je přijímá.“

Andělu církve v Tyatirách napiš: „Takto mluví 18 Syn Boží, který má oči jako plamen ohnivý, jehož nohy jsou podobny kovu: Znáš tvé skutky, tvou lásku, víru, 19 službu, trpělivost i tvé poslední skutky, hojnější, než byly první. Ale mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, 20 která si říká prorokyně a učí a svádí mé služebníky, aby se dopouštěli necudnosti a jedli ze zvířat obětovaných modlám. Dal jsem jí lhůtu, aby se kála; ale ona se ne- 21 chce káti ze své necudnosti. Hle, vrhám ji na lože ne- 22 moci a ty cizoložníky s ní do veliké tísně, nebudou-li se káti z jejích skutků, a její děti usmrtím. Tak poznají 23 všechny církve, že jsem zpytatel skrytostí nitra**) a odplatím vám každému podle vašich skutků. — Vám ostatním 24 v Tyatirách pak, kteří se nedrží tohoto učení a kteří — jak říkají — nepoznali »hlubin satanových«, pravím: Nevrhám na vás jiné tíže; jen se držte toho, co máte, až 25 do té doby, kdy přijdu. — Vítězi pak a tomu, kdo až do 26 konce trvá v mých skutcích, dám moc nad národy; »bude je pásti železným prutem, roztrháš je jako hrn- 27

*) Obvyklý překlad slova skandalon je pohoršení.

**) Doslova: ledvin a srdcí.

28 čířské nádobi«; jako jsem já přijal moc od svého Otce, 29 dám jemu jitrní hvězdu. — Kdo má ucho, nechť poslechne, co Duch říká církvím.“

3 Andělu církve v Sardách napiš: „Takto mluví ten, který má sedm Božích duchů a sedm hvězd: Znáš tvé 2 skutky; máš jméno, že žiješ, ale jsi mrtev. Probuď se a utvrď zbytek, který byl na vyměnění; neboť jsem shle- 3 dal, že tvé skutky nejsou úplně před mým Bohem. Pamatuj tedy: jak jsi přijal a slyšel, zachovávej a kaj se. Neprobudíš-li se, přijdu jako zloděj; ani nepoznáš, 4 v kterou hodinu na tebe přijdu. — Ale máš v Sardách několik osob, které neposkvrnily svůj šat; ti budou se mnou choditi v bílém šatě, poněvadž jsou toho hodni. — 5 Vítěz bude takto oblečen v bílý šat; »nevymaže jeho jméno z knihy života«, ale priznám se k jeho jménu před 6 Otcem a před jeho anděly. — Kdo má ucho, nechť poslechne, co Duch říká církvím.“

7 Andělu církve ve Filadelfii napiš: „Takto mluví Svatý, Pravdivý, který má »klíč Davi- 8 dův, který otvírá tak, že nikdo nezavře, a zavírá tak, že nikdo neotevře«: Znáš tvé skutky. Hle, dal jsem před tebe otevřené dveře, kterých nikdo nemůže zavřít. Ačkoli 9 máš malou moc, přece jsi zachoval mé slovo a nezapřel mé jméno. Hle, dám ti některé ze synagogy satanovy, z těch, kteří říkají, že jsou Židé, ale nejsou jimi, nýbrž 10 lžou — hle, přinutím je, aby přišli a poklonili se ti až k nohám a poznali, že jsem si tě zamiloval. Poněvadž 11 jsi zachoval slovo mé trpělivosti, i já tebe zachovám v hodině zkoušky, která má přijíti na celou zemi, aby 12 vyzkoušela obyvatele země. Přijdu brzy. Drž, co máš, aby ti nikdo nevzal věnec. — Vítěze učiním sloupem v chrámu svého Boha — již nikdy z něho nevyjde — a napiš naň jméno svého Boha, jméno města svého Boha, nového Jeruzaléma, který sestupuje z nebe od mého 13 Boha, a své nové jméno. — Kdo má ucho, nechť poslechne, co Duch říká církvím.“

14 Andělu církve v Laodicei napiš: „Takto mluví Amen, »věrný a pravdivý svědek«, »začátek Božího stvo- 15 ření«: Znáš tvé skutky; nejsi ani studený ani horký. 16 Kéž bys byl studený nebo horký! Takto však, poněvadž

jsi vlažný, ani studený, ani horký, vyplivnu tě z úst. Ří- 17
 káš: Jsem bohat, zbohatl jsem, ničeho nepotřebuji. Za-
 tím sám nevíš, že jsi bídný, politováníhodný, chudý, sle- 18
 pý a nahý. Radím ti, kup si ode mne zlato přepálené
 ohněm, abys zbohatl; kup si bílý šat, aby ses oblékl a
 aby nebyla zjevná hanba tvé nahoty; kup si mast, abys 19
 pomazal své oči a prohlédl. — Já »kárám a trestám
 všechny ty, které miluji«. Buď tedy horlivý a kaj se! —
 Hle, stojím u dveří a tluku. Kdo uslyší můj hlas a otevře 20
 dveře, k tomu vejdu a budu s ním večereti a on se mnou.
 — Vítězi dám usednouti se mnou na mém trůně, jako 21
 jsem sám zvířezil a usedl se svým Otcem na jeho trůně.
 — Kdo má ucho, nechť poslechne, co Duch říká círk- 22
 vím!“

Potom jsem se podíval, a hle, dveře otevřené 4
 v nebi, a dřívější hlas, který jsem uslyšel jako hlas
 polnice, mluvil ke mně: „Vystup sem, a ukáži ti, co se
 potom má státi.“

Najednou jsem upadl do vytržení. Hle, trůn stál na 2
 nebi, a na tom trůně kdosi sedící. Ten se- 3
 dící zjevem podoben kameni jaspisu a karneolu. Kolem
 toho trůnu duha podobná zjevem smaragdu. A kolem 4
 toho trůnu čtyřiadvacet trůnů, a na těch trů-
 nech čtyřiadvacet starších sedících, oděných 5
 bílými rouchy, a na jejich hlavách zlaté věnce. Z trůnu
 »vycházejí blesky, rány a hromy«. Před trůnem sedm 6
 ohnivých pochodní hořících, to jest sedm Bo-
 žích duchů. Před trůnem jakoby skleněné moře, 6
 podobné křišťálu. Uprostřed trůnu a kolem trůnu čtyři
 bytosti, samé oči vpředu i vzadu. První bytost podobna 7
 lvu, druhá bytost podobna býku, třetí bytost mající
 tvář jako lidskou, a čtvrtá bytost podobna létajícímu 8
 orlu. Ty čtyři bytosti měly každá po šesti perutích, a
 dokola i uvnitř byly samé oči. Bez přestávky ve dne
 v noci volají:

„Svatý, svatý, svatý Pán Bůh vševládný, který byl, jest
 a přijde.“

Kdykoli ty bytosti vzdají slávu, čest a díky tomu, který 9
 sedí na trůnu, živému na věky věků, padá těch čtyřadva- 10

cet starších před tím, který sedí na trůně, klanějí se tomu,
 který jest živ na věky věků, vrhají své věnce před trůn
 a volají:

11 „Hoden jsi, Pane a Bože náš,
 vzítí čest, slávu a moc,
 poněvadž jsi stvořil vesmír;
 tvou vůlí trval a byl stvořen“.

5 V pravici sedícího na trůně jsem spatřil »knihu po-
 psanou uvnitř i vzadu*), zapečetěnou« sedmi pečeti-
 2 mi. Spatřil jsem také mocného anděla, který hlásal sil-
 ným hlasem: „Kdo je hoden otevřítí knihu a rozlomití
 3 její pečeti?“ Ale nikdo na nebi, ani na zemi, ani pod
 4 zemí nedovedl otevřítí knihu, ani podívatí se do ní. I pla-
 kal jsem hořce, že nikdo nebyl shledán hodným otevřítí
 knihu a podívatí se do ní. —

5 Jeden ze starších mi praví: „Neplač! Hle, zvířezil »lev
 s kmene Judova«, »kořen Davidův«, aby otevřel knihu
 s jejími sedmi pečeti.“

6 Uprostřed mezi trůnem, čtyřmi bytostmi a mezi star-
 šími jsem spatřil Beránka, jak stojí jako zabítý; měl
 sedm rohů a sedm očí, to jest sedm duchů Božích, po-
 7 slaných na celou zem. I přišel a vzal knihu z pravice
 8 toho, který seděl na trůně. Jakmile vzal knihu, ty čtyři
 bytosti a čtyřiadvacet starších padlo před Beránkem.
 Každý měl kytaru a zlaté misky plné kadidla, to jsou
 9 modlitby svatých, a zpívají novou píseň:

„Jsi hoden vzítí knihu a otevřítí její pečeti,
 poněvadž jsi byl zabít a svou krví jsi vykoupil Bohu
 lidi z každého kmene a jazyka, lidu i národa
 10 a učinil jsi je královstvím a kněžimi Bohu;
 i budou kralovati nad zemí.“

11 Pak jsem spatřil a uslyšel hlas mnohých andělů kolem
 trůnu, bytostí i starších. Jejich počet byl desettisíckrát
 12 desettisíc a tisíckrát tisíc. Volali hlasitě:

„Hoden jest Beránek zabítý vzítí moc i bohatství,
 moudrost i sílu, čest, slávu a pozhnání!“

*) Svitek pergamentu popsany po obou stranách; oby-
 čejně se popisoval svitek jen po vnitřní straně.

A všechno tvorstvo, které je v nebi, na zemi, pod zemí 13 i na moři, a všechno co je v nich, jsem slyšel volati:

„Tomu, který sedí na trůně, a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků!“

Ty čtyři bytosti pak volaly: „Amen!“; a starší padli 14 a poklonili se.

Když Beránek otevřel první ze sedmi pečeti, 6 pohleděl jsem a uslyšel, jak jedna ze čtyř bytostí jako hromovým hlasem volá: „Pojď!“ Pohleděl jsem, a hle, 2 »bílý kůň«; ten, který na něm seděl, měl luk. Byl mu dán věnec; i vyšel jako vítěz, a aby zvítězil.

Když otevřel druhou pečeť, uslyšel jsem druhou 3 bytost volati: „Pojď!“ I vyšel jiný »kůň, ohnivý«. 4 Tomu, který na něm seděl, bylo dáno, aby odňal mír ze země a aby se lidé vzájemně pobíjeli. Také mu byl dán veliký meč.

Když otevřel třetí pečeť, uslyšel jsem třetí bytost 5 volati: „Pojď!“ Pohleděl jsem, a hle, »vráný kůň«, a ten, jenž na něm seděl, měl v ruce váhy. Z prostředku 6 bytostí jsem uslyšel jako hlas volající: „Mírka*) pšenice za denár**), a tři mírky ječmene za denár; ale oleji a vínu neškod!“

Když otevřel čtvrtou pečeť, uslyšel jsem hlas 7 čtvrté bytosti: „Pojď!“ Pohleděl jsem, a hle, kůň plavý; ten pak, který na něm seděl, měl jméno »Smrt«, a Hádés***)) šel s ním. I byla jim dána moc nad čtvrtinou země, aby zabíjeli mečem, hladem a morem a aby lidé hynuli od zemských šelem.

Když otevřel pátou pečeť, spatřil jsem pod oltářem 9 duše zabitých pro slovo Boží a pro svědectví, které vydali. I vykřikly mocným hlasem: „Jak dlouho 10 ještě, Pane svatý a pravdivý, nebudeš souditi a mstíti naši krev na obyvatelích země?“ I bylo jim dáno každé 11 mu bílé roucho a bylo jim řečeno, aby měli strpení ještě

*) Choinix, něco přes litr, tedy asi denní dávka pokrmu.

**) Denár asi 4 gramy stříbra, tedy vysoká cena.

***)) Hádés, — bůh podsvětí, vládce pekla.

na krátký čas, až bude počet doplněn také jejich služebníky a jejich bratřími, kteří mají býti zabiti jako oni.

12 Když otevřel šestou pečeť, pohleděl jsem, a nastalo silné zemětřesení; slunce zčernalo jako zíněný pytel, celý měsíc byl jako krev; hvězdy nebeské spadly na zemi, jako fik shazuje své plody, když jím 13 14 třese mocný vítr; nebe se rozestoupilo jako rozvinutá kniha, a každá hora i každý ostrov se pohnul se svého 15 místa. Králové země i velmožové, vévodové, boháči a mocní, všichni otroci i svobodní se skryli do jeskyní 16 a horských skal a říkají horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůně, 17 a před hněvem Beránkovým, neboť přišel jejich veliký den hněvu. Kdo může obstátí?“

7 Potom jsem spatřil na čtyřech úhlech země státi 4 čtyři anděly, držící čtyři zemské větry, aby nevanul 2 vítr na zem, ani na moře, ani na žádný strom. Spatřil jsem také jiného anděla vystupovati od východu slunce; měl pečeť živého Boha a vykřikl mocným hlasem na čtyři anděly, kterým bylo dáno škoditi zemi 3 i moři; volal: „Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, až vložíme pečeť služebníkům našeho Boha na čela.“

4 I uslyšel jsem počet zapečetěných: stočtyřiačtyřicet tisíc zapečetěných ze všech kmenů lidu izraelského:

- 5 z kmene Judova dvanáct tisíc zapečetěných,
- z kmene Rubenova dvanáct tisíc,
- z kmene Gadova dvanáct tisíc,
- 6 z kmene Aserova dvanáct tisíc,
- z kmene Neftalimova dvanáct tisíc,
- z kmene Manasova dvanáct tisíc,
- 7 z kmene Symeonova dvanáct tisíc,
- z kmene Léviova dvanáct tisíc,
- z kmene Izacharova dvanáct tisíc,
- 8 z kmene Zabulonova dvanáct tisíc,
- z kmene Jozefova dvanáct tisíc,
- z kmene Benjaminova dvanáct tisíc zapečetěných.

9 Potom jsem pohleděl, a hle, četný zástup, jehož nikdo nemohl sečísti, ze všech národů, kmenů, lidu a jazyků.

stál před trůnem a před Beránkem; byli oděni bílými rouchy, v rukou palmy a volali mohutným hlasem: 10

„Spása našemu Bohu,
který sedí na trůně,
a Beránkovi!“

A všichni andělé obstupovali trůn, starší a čtyři by-11
tosti padli před trůnem na tváře, klaněli se Bohu a vo-12
lali:

„Amen! Požehnání, sláva, moudrost, vděčnost, čest,
moc a síla našemu Bohu na věky věků! Amen.“

Jeden ze starších na mne promluvil a řekl: „Kdo jsou 13
tito oblečení bílými rouchy a odkud přišli?“ Odpověděl 14
jsem mu: „Můj Pane, ty to víš.“ Řekl mi: „Jsou to ti,
kteří přicházejí z velké tísně, vyprali svá roucha a vy-
bílili je krví Beránkovou. Proto jsou před Božím trů-15
nem a slouží mu dnem i nocí v jeho chrámě. Ten pak,
který sedí na trůnu, bude jejich stánem. Již nikdy »ne-16
budou hladověti ani žízni, nepadne na ně sluneční ani
jiný úžeh«, poněvadž Beránek, který jest uprostřed 17
trůnu, bude jejich »pastýřem a vůdcem ke zdrojům ži-
vých vod«. Bůh sám jim setře každou slzu s očí.“

Když otevřel sedmou pečť, nastalo mlčení v nebi 8
asi na půl hodiny. Spatřil jsem sedm andělů; ti stáli 2
před Bohem, a bylo jim dáno sedm polnic.

Jiný anděl přišel, postavil se k oltáři se zlatou kadidel- 3
nicí, a bylo mu dáno mnoho kadidla, aby je přidal k mod-
litbám všech svatých na zlatý oltář před trůnem. Kouř 4
kadidel vystoupil s modlitbami svatých z ruky andělovy
před Boha. Anděl vzal kadidelnici, naplnil z oltářního 5
ohně a vrhl ji na zemi. I povstaly hromy, rány, blesky
a zemětřesení.

Těch sedm andělů, kteří měli sedm polnic, se 6
připravovalo, aby zatroubili.

Zatroubil první. Nastalo krupobití a oheň smí- 7
šený s krví, a byly vrženy na zemi. Třetina země byla
sežehnuta, třetina stromů byla sežehnuta, všechna zelená
tráva byla sežehnuta.

Zatroubil druhý anděl. Něco jako veliká hora 8
hořící ohněm bylo vrženo na moře. I proměnila se pře-

9 tina moře v krev, zemřela třetina mořských tvorů, kteří
měli život, a třetina lodí byla zničena.

10 Zatroubil třetí anděl. Z nebe spadla veliká
hvězda, hořící jako pochodně, a padla na třetinu řek a
11 na vodní prameny. Jméno té hvězdy je Apsint — Pely-
něk. I proměnila se třetina vod v peýněk a mnoho lidí
zemřelo z vody, poněvadž zhořkla.

12 Zatroubil čtvrtý anděl. Padla rána na třetinu
slunce, třetinu měsíce a třetinu hvězd, aby jich třetina
ztemněla a aby nebyla jasná třetina dne a stejně i noci.

13 Pohleděl jsem a uslyšel mocný hlas orla, letícího
prostředkem nebe:

„Běda, běda, běda obyvatelům země ze zbývajících
hlasů polnic těch tří andělů, kteří ještě mají troubiti!“

9 Zatroubil pátý anděl. Spatřil jsem hvězdu pad-
lou z nebe na zem. Byl jí dán klíč od jámy propastné.

2 Otevřela jámu propastnou, i vystoupil z jámy kouř, jako
kouř ohromné výhně; zatmělo se slunce a vzduch od
3 kouře z jámy. Z kouře vyšly na zem kobylky a těm
4 byla dána moc, jakou mají zemští štírové. Ale bylo jim
řečeno, aby neškodily travě na zemi ani žádné zelenině
ani žádnému stromu, jenom lidem, kteří nemají na čele
5 pečeť Boží. Bylo jim dovoleno, ne aby hubily lidi, ale
aby je trápily pět měsíců. Trápení po nich bylo, jako je
trápení, když štír bodne člověka.

6 V oněch dnech budou lidé hledati smrt, ale nenalez-
nou ji; budou toužiti, aby zemřeli, ale smrt od nich
uteče.

7 Tyto kobylky měly podobu koní ozbrojených do vál-
ky; na hlavách věnce jako zlaté, jejich tváře jako
8 lidské tváře, měly vlasy jako ženské a zuby jako lví;
9 měly pancíře jako pancíře ocelové, a šum jejich perutí
jako rachot mnohých vozů s koňmi řítících se do války.

10 Ocasy mají jako štíři i žahadla. V ocasech byla jejich
11 moc, škoditi lidem pět měsíců. Mají nad sebou krále,
anděla propasti, který se hebrejsky jmenuje Abaddon,
v řečtině Apollyon*).

*) Česky „Hubitel“, „Zhoubece“.

První „Běda“ přešlo. Hle, přichází ještě dvojí „Běda“ potom.

Zatroubil šestý anděl. Uslyšel jsem hlas vycházející ze čtyř rohů zlatého oltáře před Bohem; nařizoval šestému andělovi, který měl polnici: „Rozvaž ty čtyři anděly, kteří jsou svázáni u veliké řeky Eufratu!“

Byli rozvázáni ti čtyři andělé přichystaní k této hodině, dni, měsíci a roku, aby pobili třetinu lidí. Počet vojsk jejich jízdy dvě stě milionů — slyšel jsem jejich počet. Tyto koně a ty, kteří na nich seděli, jsem ve vidění spatřil takto: měli pancíře barvy ohnivě, hyacintové a sírové; hlavy koní jako hlavy lví, z tlam jim vychází oheň, kouř a síra.

Těmito třemi ranami byla zabita třetina lidí, ohněm, kouřem a sírou, které jim vycházely z tlam. Síla těch koní jest v tlamách a v ocasech; neboť jejich ocasy jsou podobny hadům, mají hlavy a jimi škodí.

Zbylí lidé, kteří nebyli pobiti oněmi ranami, neodvrátili se pokáním od skutků svých rukou, nevzdali se klánění démonům a modlám zlatým, stříbrným, měděným, kamenným a dřevěným, které nemohou ani viděti, ani slyšeti, ani choditi; neodvrátili se pokáním od svých vražd a jedů, ani od svých necudností a krádeží.

Spatřil jsem jiného mocného anděla sestupujícího z nebe; byl oděn oblakem, na jeho hlavě duha, tvář jako slunce, nohy jako ohnivé sloupy a v ruce otevřenou knížku. Pravou nohu postavil na moře, levou na zemi a vykřikl mohutným hlasem, jako řve lev. Jakmile vykřikl, zaznělo sedm hromů. Když promluvalo těch sedm hromů, chtěl jsem psáti, ale uslyšel jsem hlas z nebe: „Zachovej pod pečeti, co promluvalo těch sedm hromů; nepiš to!“

Anděl pak, kterého jsem spatřil státi na moři a na zemi, zvedl pravou ruku k nebi a přísahal při tom, který je živ na věky věků, který stvořil nebe a co je v něm, i zemi a co je na ní, i moře a co je v něm: „Již nebude lhůty, nýbrž ve dnech, kdy se ozve hlas sedmého anděla, jakmile bude mít zatroubiti, dovrší se Boží tajemství,

které dal jako radostnou zvěst svým služebníkům prorokům.“

8 A hlas, jež jsem uslyšel z nebe, zase ke mně promluvil: „Jdi, vezmi tu otevřenou knihu z ruky anděla, který stojí na moři a na zemi.“

9 I odešel jsem k andělovi a žádal ho, aby mi tu knížku dal. Odpověděl mi: „Vezmi a polkni ji; v ústech bude sladká jako med, ale zahoří ti žaludek.“ Vzal jsem knížku z andělovy ruky a polkl jsem ji. V ústech byla jako sladký med, ale když jsem ji spolkl, zahořkl mi žaludek.

11 Pak mi bylo řečeno: „Musíš znova prorokovati o lidech a národech, o jazycích i o mnohých králich.“

11 Byl mi dán rákos jako hůl se slovy: „Vstaň a změř Boží chrám i oltář a spočítej ty, kteří se v něm klanějí!

2 Ale zevnější dvůr chrámový vynech, neměř ho, poněvadž byl dán pohanům, kteří budou šlapati po svatém městě dvaatřicet měsíců. Ale dovolím svým dvěma svědkům, aby prorokovali tisíc dvě stě šedesát dní, oblečení v zíněné roucho — to jsou ty dvě olivy a dva svícny, stojící před Pánem země.“

5 Kdyby jim kdo chtěl uškoditi, oheň jim vyjde z úst a sežere jejich nepřátele; kdo by jim chtěl uškoditi, takto musí býti zabit. Oni mají moc zavřítí nebe, aby po dobu jejich prorokování nepršel déšť, a mají moc nad vodami, měniti je v krev a udeřiti zemi jakoukoli ranou, kdykoli

7 by chtěli. Když pak skončí své svědectví, šelma, vystupující z propasti, zvedne proti nim válku, zvítězí nad nimi a zabije je; jejich mrtvolky budou ležeti po ulicích velikého města, které se v duchovním smyslu*) jmenuje Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán.

9 Mnozí z lidu a z kmenů, jazyků a národů budou hleděti na jejich mrtvolky tři a půl dne a nedovolí položití jejich mrtvolky do hrobu. Obyvatelé země se radují a těší nad nimi, posílají si vzájemně dary, protože tito dva proroci trápili obyvatele na zemi. Po půlčtvrtém dni vešel do nich duch života z Boha; i postavili se na nohy, ohromný strach se zmocnil těch, kteří na ně hleděli, a uslyšeli z nebe mocný hlas, který jim pravil: „Vystupte sem!“

*) Vlastním jménem je to Jeruzalém.

I vystoupili do nebe v oblaku, zatím co jejich nepřátelé na ně hleděli.

V tu hodinu povstalo prudké zemětřesení; desí- 13 tina města padla, v zemětřesení bylo zabito sedm tisíc lidí, ostatní se zalekli a vzdali čest Bohu nebeskému.

Druhého „Běda“ pominulo. Hle, třetí „Běda“ při- 14 jde brzy.

Zatroubil sedmý anděl. I ozvaly se mocné hlasy 15 v nebi:

„Království světa připadlo našemu Pánu a jeho Kristu, i bude kralovati na věky věků.“

Oněch čtyřadvacet starších, kteří sedí na svých trů- 16 nech před Bohem, padlo na tváře; poklonili se Bohu a 17 volali:

„Děkujeme tobě, Pane Bože vševládný, který jsi a kte- 18 rý jsi byl,

že ses ujal své veliké moci a začal kralovati;

národy se rozhněvaly, ale tu přišel tvůj hněv a nastal 18 čas, souditi mrtvé a dáti odplatu tvým služebníkům proro- kům, svatým a těm, kteří mají úctu k tvému jménu, ma- lým i velikým, a zhubiti hubitele země.“

Otevřel se chrám Boží v nebi, bylo viděti truhlu jeho 19 smlouvy v chrámě, nastaly blesky a rány a hromy, země- třesení a prudké krupobíjí.

Na nebi se objevilo veliké znamení: žena odě- 12 ná sluncem, pod nohama měsíc a na hlavě věnc z dvanácti hvězd. Byla těhotná, křičela v bolestech a z mukách před porodem.

Objevilo se jiné znamení na nebi: hle, veliký 3 ohnivý drak, který měl sedm hlav a deset rohů, na hlavách sedm diadémů; jeho ocas smetl třetinu hvězd 4 s nebe a svrhl je na zem.

Ten drak se postavil před ženou, která měla roditi, aby, jakmile porodí, pohltil její dítě. I porodila syna, chlapce, 5 jenž má »pásti všechny národy železným prutem«. Její dítě bylo uchváčeno k Bohu a k jeho trůnu. Žena pak vprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha, aby ji tam živili tisíc dvě stě šedesát dní.

I vypukla válka v nebi: Michael a jeho andělé 7

8 válčili s drakem; drak válčil i jeho andělé, ale neob- 9 stáli, v nebi pro ně již nebylo místa. Veliký drak — starý had, nazývaný ďáblem a satanem, svůdce celé ze- mě — byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

10 Tu jsem uslyšel mocný hlas v nebi:

„Nyní přišla spása,

moc i království našeho Boha i síla jeho Krista,

neboť byl svržen žalobník jeho bratří,

kteří na ně žalovali před našim Bohem dnem i nocí.

11 Oni nad ním zvítězili krví Beránkovou a slovem svého svědectví

a nemilovali život až k smrti.

12 Proto jásejte, nebesa a všichni, kdo v nich máte své stany!

Běda zemi a moři, poněvadž na vás sestoupil ďábel v prudkém hněvu, neboť ví, že mu zbývá již jen krátký čas.“

13 Když drak shledal, že byl svržen na zem, pronásledo- 14 val ženu, která porodila toho chlapce. Ženě byly dány dvě peruti velikého orla, aby mohla odletěti na poušť na své místo, kde byla chována před hadem čas a dva časy 15 a půl času*). Had vychrlil za ženou ze své tlamy vodu jako 16 řeku, aby ji strhla do proudu. Ale země přispěla ženě na pomoc, otevřela ústa a vypila vodu, kterou drak vy- 17 chrlil z tlamy. I rozružil se drak pro tu ženu a šel válčit s ostatními z jejího potomstva, s těmi, kteří zachovávají Boží příkazy a mají Ježíšovo osvědčení.

18 Stanul jsem na písku u moře. Spatřil jsem vystupovati 13 z moře šelmu; měla deset rohů a sedm hlav, na rozích 2 deset diadémů a na hlavách rouhavá jména. Šelma, kte- rou jsem viděl, byla podobna pardálovi; nohy měla jako medvědí, tlamu jako lví. Jí dal drak svou sílu, svůj trůn i velikou moc.

3 Jedna z jejích hlav byla jako utatá k smrti, ale její smrtelná rána byla zahojena. Celá země s úžasem hleděla 4 za tou šelmou a klaněli se draku, že dal šelmě svou moc; klaněli se i šelmě a říkali:

*) T. j. rok a dva roky a půl roku.

„Kdo se vyrovná šelmě a kdo s ní dovede válčiti?“ By-
la jí také dána tlama, aby honosně a rouhavě mluvila;
byla jí také dána plná moc, aby jí užívala po dvačtyřicet
měsíců. I otevřela tlamu k rouhání proti Bohu, aby se 6
rouhala jeho jménu a jeho stanu — to jest, kteří v nebe-
sích dlejí jako ve stanu. Bylo jí dovoleno válčiti se sva-
tými a zvítěziti nad nimi; byla jí dána moc nad každým
kmenem, lidem, jazykem i národem. Budou se jí klaněti 8
všichni obyvatelé na zemi, každý, jehož jméno není od
stvoření světa zapsáno v knize života toho zabitého Be-
ránka. — Má-li kdo ucho, nechť poslechne. — Kdo se 9,10
vydá na zajímavání, sám jde do zajetí; zabíjí-li kdo mečem,
musí být sám zabit mečem. — Zde je zkouška trpělivosti
a víry svatých.

Uviděl jsem j i n o u š e l m u vystupovati ze země. Mě- 11
la dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. Vyko- 12
nává veškerou moc té šelmy za ni. Nutí zemi a její oby-
vatele, aby se klaněli první šelmě, jejíž smrtelná rána
byla zahojena. Činí veliké zázraky, dokonce i dokáže, 13
aby oheň sestupoval z nebe na zem před lidmi. Mate oby- 14
vatele země těmi zázraky, jež jest jí dáno konati za šel-
mu; navádí obyvatele země, aby postavili sochu šelmy,
která znovu ožila po té ráně od meče. Bylo jí dovoleno 15
vložit do sochy šelmy dech, aby ta socha šelmy pro-
mluvila, a způsobiti, aby byli pobiti všichni, kdož se ne-
klanějí soše šelmy. Nutí všechny, malé i velké, bohaté 16
i chudé, svobodné i otroky, aby si udělali znak na pravé
ruce nebo na čele, takže nikdo nemůže nic koupiti nebo 17
prodati, kdo nemá za znak jméno té šelmy nebo číslo je-
jího jména*). Zde je zkouška moudrosti. Kdo tomu roz- 18
umí, spočítej číslo té šelmy! Je to číslo člověka a jeho
číslo je šest set a šedesát a šest.

Pohleděl jsem, a hle, Beránek stál na hoře Sio- 14
nu a s ním sto čtyřiačtyřicet tisíc těch, kteří mají na če-
lech napsané jméno jeho a jméno jeho Otce. Uslyšel 2
jsem z nebe hlas jako šum velké vody nebo jako rachot

*) Řecká písmena byla zároveň číslicemi; „číslo člo-
věka“ byl součet písmen braných za číslice.

silného hromu; hlas, který jsem uslyšel, byl jako zvuk
3 kytaristů, hrajících na kytary. Zpívali novou píseň před
trůnem a před čtyřmi bytostmi a před staršími, ale nikdo
se nemohl té písní naučiti, kromě těch sto čtyři a čtyři-
4 ceti tisíc vykoupných ze země. To jsou lidé, kteří se ne-
poskvrnili stykem se ženami, jsou to panici. Následují
Beránka, kamkoli se ubírá. Byli vykoupeni z lidí jako
5 první sklizeň Bohu a Beránkovi; v jejich ústech nebyla
shledána lež. Jsou bez vady.

6 Uviděl jsem j i n é h o a n d ě l a letěti prostředkem ne-
be. Měl věčné evangelium, aby je zvěstoval obyvatelům
7 země, každému národu a kmeni, jazyku a lidu. Volal
mocným hlasem:

„Bojte se Boha a dejte mu čest, neboť přišla hodina
jeho soudu. Klanějte se tomu, jenž učinil nebe, zemi,
moře i prameny vod.“

8 Jiný, d r u h ý a n d ě l následoval a volal: „Padl, p a d l
v e l i k ý B a b y l o n, který opájel všechny národy vinem
vášně své necudnosti.“

9 Jiný, t ř e t í a n d ě l, následoval a volal mocným hla-
sem: „Kdo se klaní šelmě a její soše a přijme znak na
10 čelo nebo na ruku, bude pítí víno Boží vášnivosti, jež je
nalito nerozředěné v číši jeho hněvu, a bude mučen
ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem.
11 Dým jejich muk vystupuje na věky věků; nemají úlevy
ve dne v noci ti, kdož se klanějí šelmě a její soše a kdo-
12 koli přijímá znak jejího jména.“ — Zde je zkouška trpě-
livosti svatých, kteří zachovávají příkazy Boží a víru Je-
žíšovu.

13 Uslyšel jsem hlas z nebe: „Napiš: »Blažení mrtví,
kteří v Pánu umírají od této chvíle«. »Ano«, praví Duch,
»ať odpočívají od svých prací; neboť jejich skutky jdou
14 s nimi.«“

Pohleděl jsem, a hle, bílý oblak, a na oblaku seděl
p o d o b n ý S y n u člověka; měl na hlavě zlatý
15 věnec a v ruce ostrý srp. Jiný anděl vyšel z chrámu:
volal mocným hlasem na toho, který seděl na oblaku:
„Spusť srp a žni, neboť přišla hodina žně, země dozrála
16 ke žni.“ Ten, který seděl na oblaku, vrhl srp na zem a
země byla požata.

Jiný anděl vyšel z chrámu v nebi a měl také ostrý srp. 17
Ještě jiný anděl vyšel od oltáře; ten měl moc nad 18
ohněm a zavolal mocným hlasem na toho, který měl
ostrý srp: „Spustě svůj ostrý srp a ober zrnka s révy ze-
mě, poněvadž její hrozny uzrály.“ I spustil anděl svůj 19
srp na zem, obral révu země a naházal do velkého lisu
Boží vášnivosti. Lis byl šlapán mimo město, a z lisu vy- 20
tekla krev až po uzdy koním do šíře na tisíc šest set
stadií*).

Uviděl jsem na nebi jiné veliké a podivuhodné zname- 15
ní: sedm andělů se sedmi posledními ranami;
v nich se dovršovala Boží vášnivost.

Uviděl jsem cosi jako skleněné moře smíšené 2
s ohněm. U toho skleněného moře stáli všichni, kdož zví-
tězili nad šelmou, nad její sochou a nad číslem jejího
jména; měli Boží kytary a zpívali píseň Mojžíše, služeb- 3
níka Božího, a píseň Beránkovu:

„Veliké a podivuhodné jsou tvé skutky, Pane vše-
vládný;

spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, králi národů.

Kdo by se tebe nebál, Pane, a neoslavoval tvé jméno? 4

Vždyť ty jediný jsi svatý,

a všechny národy přijdou a budou se klaněti před tebou,
neboť tvé soudy se staly zjevnými.“

Potom jsem uviděl, jak se otevřel chrám stanou 5
svědectví v nebi; z chrámu vyšlo těch sedm andělů, 6
kteří měli těch sedm ran; byli oblečeni v čisté skvoucí
plátno a přepásáni kolem prsou zlatými pásky. Jedna 7
z oněch čtyř bytostí dala těm sedmi andělům sedm zla-
tých misek, plných vášnivosti Boha, živého na věky
věků. I naplnil se chrám dýmem Boží slávy a jeho moci, 8
takže nikdo nemohl vejíti do chrámu, dokud se neskončí
těch sedm ran oněch sedmi andělů.

Potom jsem uslyšel mocný hlas z chrámu; nařizoval 16
těm sedmi andělům: „Jděte a vylejte sedm misek
Boží vášnivosti na zem!“

Odešel první a vyлил svou misku na zem. I padly 2

*) = asi 120 km.

zlé a zhoubné vědy na lidi, kteří měli znak šelmy a
klaněli se její soše.

3 Druhý vyлил svou misku na moře, i proměnilo se
v krev jako z mrtvol, a zemřela každá živá bytost
v moři.

4 Třetí vyлил svou misku na řeky a na prameny vod.
I proměnily se v krev.

5 Uslyšel jsem, jak anděl vod praví:

„Spravedlivý jsi, ty Svate, jenž jsi a jenž jsi byl, když
jsi vynesl tento soud;

6 neboť prolili krev svatých a proroků;
i dal jsi jim napítí se krve. Zaslouhují toho!“

7 Uslyšel jsem oltář volati: „Ano, Pane Bože vševládný,
pravdivé a spravedlivé jsou tvé soudy.“

8 Čtvrtý vyлил svou misku na slunce. I bylo mu do-
voleno sežehnouti lidi ohněm. Lidé byli sežehnuti
velkým úžehem a rouhali se jménu Boha, který má moc
nad těmito ranami; ale nekáli se a nedali Bohu ctí.

10 Pátý vyлил svou misku na trůn šelmy. I zatmělo
11 se její království; lidé si bolestí hrýzali jazyky a rouhali
se nebeskému Bohu pro své bolesti a vředy; ale nekáli
se ze svých skutků.

12 Šestý vyлил svou misku na velikou řeku Eufrates.
I vyschla v ní voda, aby byla připravena cesta pro krále
od východu slunce.

13 Uviděl jsem vycházeti z tlamy draka a z tlamy šelmy
14 a z úst živého proroka tři nečisté duchy jako žáby; jsou
totiž duchové démonů, kteří činí znamení; ti vycházejí
na krále celé země, aby je shromáždili k válce velikého
dne vševládného Boha.

15 Hle, přicházím jako zloděj; blažen, kdo bdí a má svůj
šat připraven, aby nechodil nahý, takže by bylo viděti
16 jeho hanbu! — Shromáždil je na místo jmenované hebrej-
sky Harmagedon*).

17 Sedmý vyлил svou misku na vzduch. I ozval se
18 mocný hlas z chrámu od trůnu: „Stalo se!“ Nastaly ble-
sky, rány a hromy a prudké zemětřesení, jakého nebylo
od té doby, co člověk žije na zemi; tak veliké a prudké

*) Snad Megiddo u hory Karmelu.

bylo to zemětřesení. Veliké město se rozpadlo na tři díly, 19 a města národů se bořila. Bůh vzpomněl na veliký Ba-
bylon a dal mu číši vína svého vášnivého hněvu. Vše- 20
cky ostrovy zmizely, po horách nebylo ani stopy. Veliké 21
kroupy jako závaží padaly z nebe na lidi. I rouhali se
lidé Bohu pro tu ránu krupobití, protože jeho rána byla
velmi veliká.

Jeden z těch sedmi andělů se sedmi miskami přišel a 17
promluvil ke mně: „Pojď, ukáží ti soud nad veli-
kou nevěstkou, jež sedí na mnohých vodách, s níž 2
se dopouštěli necudnosti*) králové země, a obyvatelé
země se opájeli vínem její necudnosti.“

I odnesl mě v duchu na poušť. Uviděl jsem ženu 3
sedící na šarlatové šelmě, pokryté rouhavými
nápisem, o sedmi hlavách a desíti rozích. Žena byla oděna 4
purpurem a šarlatem, vyzdobena skvosty ze zlata, z dra-
hých kamenů a z perel. V ruce měla zlatou číši, plnou
ohavnosti a nečistoty své necudnosti, a na čele napsané 5
jméno tajemného významu: „Babylon veliký,
matka**) nevěstek a všech ohavností na 6
země«. Uviděl jsem tu ženu opilou krví svatých a krví
Ježíšových svědků. Když jsem na ni pohleděl, podivil jsem
se velice. Ale anděl mi řekl: „Proč se divíš? Já ti vysvět- 7
lím tajemný význam té ženy i šelmy o sedmi hlavách a
desíti rozích, která ji nese.— Šelma, kterou jsi viděl, byla, 8
ale již není; má však znova vystoupiti z propasti a kráčí
do záhuby. Užasnou obyvatelé země, jejichž jména nejsou
napsána v knize života od stvoření světa, až spatří tu
šelmou, která byla, není a přijde. —

Zde je význam pro toho, kdo má moudrost: Sedm hlav 9
je sedm kopců, na kterých sedí***); je to také sedm krá-
lů: pět jich padlo, jeden jest, druhý ještě nepřišel, a když 10

*) Necudnost vedle vlastního smyslu znamená — ja-
ko ve Starém zákoně — také často modlářství, jakožto
zpronevěru jedinému Bohu.

**) V řečtině a v latině jsou mnohá jména měst žen-
ského rodu; proto se Babylon přirovnává k ženě.

***) Pravděpodobně Řím, město sedmi pahorků.

11 přijde, smí zůstat jenom na krátko. Šelma, jež byla a
není, jest sám osmý, ale je z těch sedmi a kráčí do zá-
12 huby. — Těch deset rohů, které jsi viděl, to je deset
králů, kteří se dosud neujali královské moci, ale dostane
se jim na jedinou hodinu královské moci spolu s šelmou.
13, 14 Ti mají týž úmysl a dávají svou moc a sílu šelmě. Ti
zvednou válku proti Beránkovi, ale Beránek nad nimi
zvítězí, neboť jest Pánem pánů a Králem králů, a ti,
kteří jsou s ním, jsou povolání, vyvolení a věrní.“

15 Také mi řekl: „Vody, které jsi uviděl, kde sedí ne-
16 věstka, jsou lid a zástupy, národy a jazyky. Těch deset
rohů, které jsi viděl, a šelma, ti budou nenáviděti nevěst-
ku, učiní ji opuštěnou a nahou, budou jísti její maso a
17 spálí ji ohněm; neboť Bůh jim vložil do srdce, aby pro-
vedli jeho úmysl, shodli se na jednom úmyslu a dali své
18 království šelmě, až se splní slova Boží. — Žena pak,
kterou jsi viděl, je veliké město, jež má královskou moc
nad králi země.“

18 Potom jsem uviděl jiného anděla sestupovati z ne-
be. Měl velikou moc. Jeho slávu byla ozářena země.
2 I zvolal mocným hlasem: „Padl, padl veliký Ba by-
lon, stal se bydlíštěm démonů a vězením všech nečis-
tých duchů, vězením všech nečistých a nenáviděných
3 ptáků, poněvadž z vína jeho necudné vášnivosti pily vše-
cky národy, králové země se s ním dopouštěli necudno-
sti, kupci země zbohatli z moci jeho zhýralosti.“

4 Uslyšel jsem také jiný hlas z nebe: „Vyjděte z něho,
můj lide, abyste nebyli účastni jeho hříchů a neměli po-
5 dílu v jeho ranách; neboť jeho hříchů se nalepilo až
6 k nebi. Nyní si Bůh vzpomněl na jeho nepravosti. Vrať-
te mu, jak on dával, zdvojnásobte odplatu jeho skutkům;
7 do číše, kterou namíchal, namíchejte mu dvojnásob; jak
se honosil a zhýrale žil, stejnou mu dejte míru trápení a
smutku. Poněvadž říká v svém srdci: »Sedím jako krá-
8 lovna*), nejsem vdovou, nespátím smutku«, proto na
něj v jednom dni přijdou jeho rány: smrt, smutek, hlad;
bude sežehnut ohněm; neboť mocný jest Pán Bůh, který
9 jej odsoudil. I budou nad ním plakati a naříkati králové

*) Viz pozn. k 17, 5.

země, kteří se s ním dopouštěli necudností*) a bujně žili, až uvidí dým z jeho požáru; v hrůze z jeho muk budou státi opodál a říkati: »Běda, běda, ty veliké město, Babylone, město silné! V jediné hodině přišel tvůj soud.« Kupci země budou nad ním plakati a naříkati, 11 protože už nikdo nekoupí jejich nákladů, nákladů zlata, 12 stříbra, drahokamů, perel, kmentu, purpuru, hedvábí, šarlatu, thujového dřeva, všelikých nádob ze slonoviny, všelikých nádob z nejvzácnějšího dřeva, mědi, železa, mramoru, skořice, safránu, vonného koření, masti, kadidla, vína a oleje, výrazku a pšenice, skotu a ovcí, koní, kočárů a otroků a lidských duší**). Kupci s těmito věcmi, 15 kteří od něho zbohatli, v hrůze z jeho muk se postaví opodál a s pláčem a s nářkem budou volati: »Běda, běda! 16 To město veliké, oděné kmentem, purpurem a šarlatem, vyzdobené skvosty ze zlata, drahokamů a perel! V jediné hodině zpusťlo tak veliké bohatství!« Každý 17 kormidelník, každý pobřežní plavec, námorníci a všichni, kteří pracují na moři, stáli opodál, a když viděli dým 18 jeho požáru, křičeli: »Které město bylo podobné tomuto?« Sypali si prach na hlavu a s pláčem a s nářkem křičeli: »Běda, běda! To město veliké, v němž zbohatli 19 z jeho blahobytu všichni majetníci lodí na moři, v jediné hodině bylo zpusťeno.« Jásejte nad ním, nebesa, svatí, 20 apoštolé a proroci, neboť Bůh vás na něm pomstil.“

Jeden silný anděl zvedl kámen jako veliký žernov a 21 hodil jej do moře se slovy: „Takto s prudkostí bude hozen Babylon, to veliké město, a víckrát nebude po něm ani památky. Nikdy již v tobě nebude slyšeti hlas kytaristů, 22 pěvců, pištěů a trubačů; po nějakém umělci kteréhokoli umění nebude v tobě ani památky; hlas mlýnského kamene v tobě již nebude slyšeti; ovoce, po kterém 23 tvá duše dychtila, odešlo od tebe, všečen jas a lesk od tebe zmizel a nebude po nich ani památky; světlo lampy v tobě již nezazáří, a hlas ženicha a nevěsty v tobě již nezazní. Tvoji kupci byli velmoži na zemi, tvým kouzlem byly zmámeny všechny národy. V něm byla 24

*) Viz pozn. k 17, 2.

***) Verš 14 náleží za v. 22.

shledána krev proroků a svatých a všech, kteří byli pobíjeni na zemi.“

19 Potom jsem uslyšel jakoby mocný hlas četného zástupu v nebi: „Halleluja!*) Spása, sláva a síla našeho Boha, neboť pravdivé a spravedlivé jsou jeho soudy, poněvadž odsoudil tu velikou nevěstku, která hubila zemi svou necudností, a pomstil na ní krev svých služebníků.“

3 Po druhé volali: „Halleluja! Dým z něho vystupuje na věky věků!“

4 I padlo těch čtyřiaadvacet starších a ty čtyři bytosti, klaněli se Bohu sedícímu na trůně a volali: „Amen! 5 Halleluja!“ Od trůnu pak zazněl hlas: „Velebte Boha našeho všichni jeho služebníci, kteří se ho bojíte, malí i velcí!“

6 Uslyšel jsem jakoby hlas četného zástupu a jakoby hlas mnohých vod a jako hlas mocných hromů: „Halleluja! Království se ujal Pán Bůh náš vševládný. Radujme se, jásejme, dejme mu slávu; neboť nastala svatba 8 a Beránkova, jeho choť se přichystala, bylo jí dovoleno, aby se oděla čistým skvoucím kmentem“ (kmentem jsou spravedlivé činy svatých).

9 I řekl mi: „Napiš: »Blažení tí, kdož jsou pozváni k večeri Beránkovy svatby.«“

I řekl mi: „Tato jsou pravdivá slova Boží.“

10 I padl jsem mu k nohám, abych se před ním poklonil: ale on mi řekl: „Ne tak! Jsem jen služebník stejně jako ty a tvoji bratři, kteří mají Ježíšovo osvědčení. Klaněj se Bohu!“ (Osvědčení Ježíšovo totiž jest duch proroců.)

11 Uviděl jsem otevřené nebe. Hle! Bílý kůň, a ten, který na něm seděl, se jmenuje Věrný a Pravdivý; 12 spravedlivě soudí i válčí. Jeho oči ohnivý plamen, na jeho hlavě mnoho diadémů; má jméno napsané, jehož nezná nikdo kromě něho. Jest oblečen šatem ponořeným 13 do krve. Jeho jméno jest Slovo Boží. Nebeská vojska

*) Halleluja = Chvalte Hospodina.

ho následují na bílých koních, oblečena v čistý bílý kment. Z úst mu vychází ostrý meč, aby jim bil národy. 15 Bude je »pásti železným prutem«. Bude šlapati vinný lis vášnivého hněvu vševládného Boha. Na šatě na bedrách 16 má své jméno napsané: K r á l k r á l ů a P á n p á n ů.

Uviděl jsem anděla státi v slunci. Volal mocným hla- 17 sem na všechny ptáky létající uprostřed nebe: „Pojďte, shromážděte se na velikou Boží hostinu, abyste jedli 18 maso králů, maso vévodů, maso mocnářů, maso koní a těch, kteří na nich sedí, maso všech svobodných i otro- 19 ků, malých i velikých.“

Uviděl jsem šelmu a krále země s jejich vojsky shro- 19 mážděné, aby zvedli válku proti tomu, který seděl na koni, a proti jeho vojsku. Ale šelma byla zajata a s ní 20 lživý prorok, který před ní činil znamení, jimiž obluzoval ty, kdož přijali znak šelmy a klaněli se její soše. Oba 21 byli za živa vrženi do ohnivého jezera hořící síry. Ostatní pak byli pobiti mečem, vycházejícím z úst toho, který 22 seděl na koni, a všechno ptactvo se nasýtlo jejich masem.

Uviděl jsem anděla sestupovati z nebe; měl v ruce klíč 20 od propasti a silný řetěz. Chopil se draka, toho starého 2 hada, to jest ďábla a satana, svázal jej na tisíc let, vrhl 3 jej do propasti, zavřel a zapečetil ji svrchu, aby již neobluzoval národů, dokud se nedovrší tisíc let. Potom 4 bude na krátký čas rozvázán.

Uviděl jsem trůny a ty, kteří na nich usedli, a bylo 4 jim dáno právo souditi; uviděl jsem duše těch, kteří byli popraveni, protože svědčili o Ježíšovi a mluvili slovo Bo- 5 ží, kteří se nesklonili před šelmou ani před její sochou a nepřijali její znak na čelo a na ruku. Ti o ž í l i a u j a l i se království s Kristem na tisíc let. Ostatní 5 zemřelí neožili, dokud se nedovrší těch tisíc let. To jest 6 první z m r t v ý c h v s t á n í. Blažený a svatý je ten, 6 kdo má podíl v tomto prvním zmrtvýchvstání! Nad nimi druhá smrt nemá moci, ale budou kněžími Boha a Kri- 7 sta a budou s ním kralovati tisíc let. Ale až se dovrší 7 těch tisíc let, bude satan propuštěn ze svého vězení a s 8 vyjde, aby obluzoval národy ve všech čtyřech rozích ze- 8 mě, G o g a a M a g o g a, a aby je vedl s sebou do války. Jejich počet je jako mořského písku. Vystoupili na šíři 9

země, obklíčili tábor svatých a milované město. Ale oheň 10 sestoupil z nebe a ztrávil je. Dábel pak, který je oblu- 10 zo ral, byl vržen do jezera hořící síry, kde již byla šelma a lživý prorok; tam budou mučení dnem i nocí na věky 11 věků.

11 Uviděl jsem veliký bílý trůn a toho, který na něm seděl. Od jeho tváře uprchla země i nebe, a nebylo po 12 nich památky.

12 Uviděl jsem m r t v é, veliké i malé, státi před trůnem, a byly otevřeny knihy. Také jiná kniha, k n i h a ž i v o - 13 ta, byla otevřena, a ti m r t v í b y l i s o u z e n í t í m, c o 13 bylo psáno v knihách, podle svých skutků. Moře vydalo 14a mrtvé, kteří byli v něm, také smrt a podsvětí vydaly 14a skutků. Smrt a podsvětí byly vrženy do ohnivého jezera. 15 Kdo nebyl nalezen zapsán v knize života, byl uvržen do 14b ohnivého jezera. To je druhá smrt: o h n í v é j e - 15 z e r o.

21 Uviděl jsem nové nebe a novou zemi; neboť 21 první nebe a první země pominuly, a moře již není. Uvi- 2 děl jsem svaté město Jeruzalém sestupovati z nebe 3 od Boha, připravené jako nevěsta ozdobená pro svého 4 muže.

3 Uслыšel jsem mocný hlas z trůnu: „Hle, stan Boží 3 s lidmi; bude s nimi přebývatí a oni budou jeho lidem; 4 on sám, Bůh, bude s nimi, setře jim každou slzu s očí, 4 nebude již smrti ani nářku, ani lkání ani bolesti již ne- 5 bude, neboť všechno dřívější pominulo.“

5 Ten pak, jenž seděl na trůně, řekl: „Hle, č i n í m v š e - 5 c k o n o v ý m,“ a dodal: „Napiš, že tato slova jsou spo- 6 lehlivá a pravdivá“; a ještě dodal: „Stalo se! Já jsem 6 alfa i omega, A i Z, začátek i konec. Já dám žíznivému 7 pítí ze zdroje živé vody zdarma. Vítěz dostane toto vše 7 v úděl, budu jemu Bohem a on mi bude Synem. Ale zba- 8 bělým, nevěrným, poskvrněným, vrahům, necudným, ča- 8 rodějům, modloslužebníkům a všem lhářům jest jejich 9 díl určen v jezeře hořícím ohnivou sírou.“ Toto je druhá 9 smrt.

9 Potom přišel jeden z těch sedmi andělů se sedmi mis- 9 kami, naplněnými sedmi posledními ranami, a promluvi

ke mně: „Pojď, ukáži ti nevěstu, choť Beránkovu.“ I odnesl mě u vytržení na velikou a vysokou horu a uká- 10 zal mi svaté město Jerusalema sestupující z nebe od Boha s Boží slávou. Jeho jas byl podoben nej- 11 vzácnějšímu kameni, jako kameni jaspisu, čistému jako křišťál; mělo silnou a vysokou hradbu o dvanácti bra- 12 nách, u bran dvanáct andělů, a jména nadepsaná na nich jsou jména dvanácti izraelských kmenů. Na vý- 13 chodě byly tři brány, na severu tři brány, na jihu tři brány, na západě tři brány. Hradba toho města má dva- 14 náct základních kamenů a na nich jména dvanácti Beránkových apoštolů.

Ten, který se mnou mluvil, měl zlatou měřicí hůl, aby 15 změřil město, jeho brány a jeho hradbu. Město je čtyř- 16 úhelník, jeho délka je táž jako šířka. Změřil město holí na dvanáct tisíc stadií*). Jeho délka, šířka i výška jsou stejné. Změřil jeho hradbu: sto čtyřiačtyřicet loket**) 17 lidské míry, to jest míra andělská. Stavivo její hradby 18 jest jaspis, ale město je ze zlata čistého jako čisté sklo. Základy městské hradby jsou ozdobeny rozličnými vzác- 19 nými kameny; první základní kámen jaspisem, druhý sa- 20 fírem, třetí chalcedonem, čtvrtý smaragdem, pátý sardo- 20 nyxem, šestý sardiem, sedmý chrysolitem, osmý bery- 21 lem, devátý topasem, desátý chrysoprasem, jederáctý hy- 21 acintem, dvanáctý ametystem. Dvanáct bran, dvanáct pe- 21 rel, každá z bran byla z jediné perly. Ulice města zlato 22 čisté jako průhledné sklo. Ale chrám jsem v něm ne- 22 spatřil, neboť jeho chrámem jest Pán Bůh vševládný a Beránek. Město nepotřebuje slunce ani měsíce, aby mu 23 zářily; neboť Boží sláva je osvitila a její lampou je Be- 23 ránek. Jeho světlem budou chodití národové, králové ze- 24 mě nesou do něho svou slávu (jeho brány nebudou ni- 25 kdy zavírány ve dne, neboť noci tam nebude), budou do 26 něho vnášeti slávu a poklady národů. Nikdy do něho 27 nevejde nic nečistého, nikdo, kdo se dopouští ohavnosti a lži, nýbrž jen ti, kdož jsou zapsáni v Beránkově knize života.

*) = asi 2200 km.

**) = asi 65 metrů.

22 Ukázal mi také řeku živé vody, jasnou jako kři- 2 štál; vytéká z trůnu Božího a Beránkova; uprostřed 2 ulice města s té i s oné strany řeky strom života rodící 3 dvanáctero ovoce; každého měsíce dává zvláštní své ovo- 3 ce; listí stromu jest léčivé pro národy. Prokletého tam 3 již nebude nic. Bude v něm trůn Boží a Beránkův; jeho 4 služebníci mu budou sloužiti, budou spatřovati jeho tvář, 5 jeho jméno bude na jejich čelech. Noci tam již nebude; 5 nepotřebují světla lampy ani světla slunce, protože Pán 5 Bůh bude na ně svítiti, a oni budou kralovati na věky 5 věků.

6 Řekl mi také: „Toto jsou spolehlivá a pravdivá slova. 6 Bůh, Pán prorockých duchů, poslal svého anděla, aby 7 jeho služebníkům ukázal, co se brzy musí státi. — Hle, 7 přijdu brzy. — Blažen, kdo zachovává prorocká slova 7 této knihy.“

8 Já, Jan, jsem to slyšel a viděl. Když jsem to uslyšel 8 a uviděl, padl jsem k nohám anděla, který mi to ukazo- 8 val, abych se mu poklonil. Ale on mi řekl: „Ne tak! 9 Jsem jen služebník stejně jako ty a tvoji bratří proroci 9 a ti, kteří zachovávají slova této knihy. Klaněj se 9 Bohu!“

10 Řekl mi dále: „Nezapečetuj prorockých slov této kni- 10 hy! Neboť doba [splnění] jest blížká. Nespravedlivý 11 nechť se ještě dopustí nepravosti, špinavý nechť se ještě 11 pošpiní; spravedlivý nechť ještě učiní spravedlnost a 11 svatý nechť se ještě posvěti!“

12 Hle, přijdu brzy a má odplata se mnou, abych odměnil 12 každého podle toho, jaké jsou jeho činy. — Já jsem alfa 13 i omega, A i Z, první i poslední, začátek i konec. — Bla- 14 ženi, kteří perou svůj šat, aby měli právo na strom živo- 14 ta. Venku zůstanou psi a čarodějníci, necudní a vražed- 15 ni, modláři a všichni, kdož milují a činí lež.“

16 „Já Ježíš jsem poslal svého anděla, aby vám vydal 16 o tom svědectví pro církev. Já jsem kořen a potomek 16 Davidův, zářivá hvězda jitřní.“

17 „Duch a nevěsta praví: »Přijď!« Kdo to slyšíš, řekni

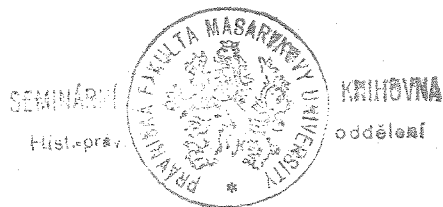
také: »Přijď!«. Ať přijde žiznivý, a kdo chce, ať přijme vodu života zdarma.“

Já osvědčuji každému, kdo slyší prorocká slova této 18 knihy: „Přidá-li kdo k nim něco, přidá mu Bůh ran popsaných v této knize. Ubere-li kdo slov této prorocké 19 knihy, ubere mu Bůh jeho podíl ze stromu života a ze svatého města, o nichž je psáno v této knize.“

Ten, jenž o tom svědčí, praví: „Ano, přijdu brzy.“ 20

Amen! Přijď, Pane Ježíši!

Milost Pána Ježíše se všemi! 21

Předmluva	V
<i>A. Evangelia:</i>	
1. Evangelium podle Matouše	1
2. Evangelium podle Marka	54
3. Evangelium podle Lukáše	86
4. Evangelium podle Jana	142
5. <i>B. Skutky apoštolů</i>	185
<i>C. Epištoly:</i>	
6. Epištola Římanům	240
7. Epištola I. Korintským	263
8. Epištola II. Korintským	285
9. Epištola Galatským	300
10. Epištola Efezským	308
11. Epištola Filipským	315
12. Epištola Kolosským	321
13. Epištola I. Tesalonickým	326
14. Epištola II. Tesalonickým	331
15. Epištola I. Timoteovi	334
16. Epištola II. Timoteovi	341
17. Epištola Titovi	346
18. Epištola Filemonovi	349
19. Epištola Židům	351
20. Epištola Jakubova	369
21. Epištola I. Petrova	375
22. Epištola II. Petrova	382
23. Epištola I. Janova	386
24. Epištola II. Janova	392
25. Epištola III. Janova	393
26. Epištola Judova	394
27. <i>D. Zjevení Janovo</i>	396

NOVÝ ZÁKON

Z řečtiny přeložil
Dr František Žilka

Vydal Jan Laichter v Praze XII,
U Riegrových sadů 4,
na podzim L. P. 1946

Vytiskla
knihtiskárna Dr Ed. Grégr a syn
v Praze

Čtvrté vydání
v počtu 10.000 výtisků

Dr. Pavel : geografický priručník v mluvě
johanni (st. 242 >

REV15

SEMINÁRNÍ

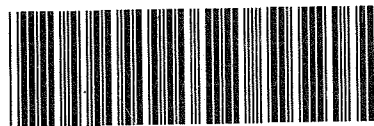
titul-prac.

KRIMOVNA

oddělení

ÚK PrF MU Brno

3129S03775